3488

Presented to

Pac. Theol. Sem'y

Library

BY THE

American Swedenborg Printing and Publishing Society,

OF THE CITY OF NEW YORK.

Incorporated A. D. 1850, for the Printing, Publishing, and Circulating of the Theological Works of Emanuel Swedenborg, for Charitable and Missionary purposes.

LIBRARY 1961

APOCALYPSIS REVELATA

IN QUA DETEGUNTUR

ARCANA QUAE IBI PRAEDICTA SUNT

ET HACTENUS RECONDITA LATUERUNT

OPUS

EMANUELIS SWEDENBORG

CUJUS EDITIO PRINCEPS EXIIT AMSTELODAMI, MDCCLXVI

VOL. I.

Property of
CBPac
Please return to
Graduate Theological
Union Library

NEW YORK

AMERICAN SWEDENBORG PRINTING AND PUBLISHING SOCIETY

20 COOPER UNION

MDCCCLXXXI

GRADUATE THEOLOGICAL UNION
LIBRARY
1962

BX
8712
A5
1881
V.1

KZ59
Swz3apr
V.1

3488

EDITORIS PRAEFATIO.

APOCALYPSIN REVELATAM *Latinam typis denuo exscribendam curavimus, ea compositione paginarum usi eaque litterarum varietate qua oculi legentium facillime veritatem per scriptorem revelatam adsequerentur.*

Typothetarum errores qui poterant nulla temeritatis nota emendari, silentio correximus; ubi gravius quid latebat, rem diligenter significavimus.

Grandes litteras, oculis et consuetudini horum temporum obsequentes, parcius usurpavimus in hac editione; neque tamen rejecimus quotiens ipsi auctori minoribus videbantur anteponendae. Verborum quidem interpunctiones ad certam normam redigere conati, non mutavimus ubi periculum ne sententiae summutarentur.

Veteris Testamenti Hebraici capitibus et versibus, Anglicorum Bibliorum numeri, ubi inter se discrepant, adpositi sunt, hujusmodi uncis [ ] *inclusi.*

Index rerum in Apocalypsi Revelata, *qui ipsius scriptoris manu confectus adhuc in Academia Regia Scientiarum Holmiensi adservatur, tertio decimo demum hujus saeculi anno, Londini, in lucem prodiit; cujus quidem editionis fundamentum erat apographon Augusti Nordenscoeldii cura descriptum anno* 1782. *Vetus illud exemplar benigne commodavit Societas Swedenborgiana Londiniensis ad nostram editionem adornandam. Verborum ordo paulum hic illic mutatus est quo propius ad librum ipsum accederet.*

Utrumque volumen sequuntur tabellae notarum ab editore conscriptarum, quae vix indigent explicatione.

SAMUEL H. WORCESTER.

BRIDGEWATER, MASS., *Feb.*, 1881.

PRAEFATIO.

Sunt plures qui sudarunt in Explicatione *Apocalypseos*, sed quia Sensus Spiritualis Verbi hactenus ignotus fuerat, non potuerunt videre Arcana, quae inibi latent recondita, haec enim Sensus Spiritualis solum retegit; quare Explicatores conjecturarunt varia, et plerique applicuerunt illa quae ibi sunt ad status Imperiorum, commiscendo etiam aliqua de Ecclesiasticis. Sed *Apocalypsis*, sicut totum Verbum, in Sensu suo Spirituali ne hilum agit de Mundanis, sed de Caelestibus, ita non de Imperiis et Regnis, sed de Caelo et Ecclesia. Sciendum est, quod post Ultimum Judicium, quod Anno 1757 in Mundo Spirituali peractum est, de quo in peculiari Opusculo Londini 1758 edito, formatum sit novum Caelum ex Christianis, sed ex illis solis qui recipere potuerunt quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, secundum Ipsius verba apud *Matthaeum*, xxviii. 18, et simul paeniteniam a malis operibus in mundo egerunt; ex hoc Caelo descendit et descensura est Nova Ecclesia in terris, quae est Nova Hierosolyma. Quod haec Ecclesia agnitura sit solum Dominum, patet ex his in *Apocalypsi*:

> "Venit ad me unus ex septem Angelis, et locutus est mecum, dicens, veni, ostendam tibi *Sponsam Agni Uxorem*, et ostendit mihi Urbem magnam sanctam Hierosolymam descendentem e Caelo a Deo" (xxi. 9, 10[1])

et alibi:

> "Gaudeamus et exultemus, quia venit tempus *Nuptiarum Agni, et Uxor Ipsius* paravit se: beati qui ad Caenam *Nuptiarum Agni* vocati sunt" (cap. xix. 7, 9).

Quod Caelum Novum futurum sit, et quod inde descensura sit Nova Ecclesia in terris, patet ex his ibi:

"Vidi Caelum novum et Terram novam, et vidi Urbem sanctam Hierosolymam descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut Sponsam ornatam Marito suo. Dixit Sedens super throno, ecce nova omnia facio; et dixit mihi, scribe, quia haec verba vera et fidelia sunt" (cap. xxi. 1, 2, 5).

"Novum Caelum" est novum Caelum ex Christianis; "nova Hierosolyma" est nova Ecclesia in terris, quae cum novo illo Caelo unum aget; "Agnus" est Dominus quoad Divinum Humanum.

His adjicientur aliqua ad illustrationem: Caelum Christianum est infra Caelos antiquos; in illud a tempore Domini, cum fuit in Mundo, admissi sunt, qui Deum unum sub tribus Personis coluerunt, et non simul ideam trium Deorum habuerunt; et hoc ex causa, quia Trinitas Personarum recepta est in toto Christiano Orbe; at illi, qui de Humano Domini non aliam ideam foverunt, quam sicut de humano alterius hominis, non potuerunt recipere fidem Novae Hierosolymae, quae est quod Dominus sit Solus Deus, in Quo Trinitas; hi ideo separati sunt, et emissi ad angulos: datum est videre separationes post Ultimum Judicium, et ablegationes. Nam super justa idea Dei fundatur universum Caelum, et in terris universa Ecclesia, et in genere omnis Religio; per illam enim est Conjunctio, et per conjunctionem Lux, Sapientia, et Felicitas aeterna.

Quisque potest videre, quod *Apocalypsis* neutiquam possit explicari nisi a Solo Domino, singula enim verba ibi continent arcana, quae absque singulari illustratione et sic revelatione nusquam scirentur; quare placuit Domino aperire mihi visum spiritus mei, et docere. Ne itaque credatis quod aliquid ex me ibi sumserim, nec ex aliquo Angelo, sed ex Domino Solo. Dixit etiam Dominus per Angelum ad Johannem,

"Ne obsignes verba prophetiae Libri hujus" (cap. xxii. 10);

per quod intelligitur, quōd manifestanda sint.

[DOCTRINALIA

Ecclesiae et Religionis Catholico Romanae, ac Reformatorum,

IN COMPENDIO.]

DOCTRINALIA ECCLESIAE ET RELIGIONIS CATHOLICO ROMANAE, IN COMPENDIO.

Quoniam in *Apocalypsi*, xvii., xviii., xix., etiam agitur de "Babylonia," quae est Religiosum Catholico Romanum, aperienda sunt in ingressu Doctrinalia ejus, et quidem in hoc ordine, [1.] DE BAPTISMO, [2.] DE EUCHARISTIA SEU SACRA CAENA, [3.] DE MISSIS, [4.] DE PAENITENTIA, [5.] DE JUSTIFICATIONE, [6.] DE PURGATORIO, [7.] DE SEPTEM SACRAMENTIS, [8.] DE SANCTIS, et [9.] DE POTESTATE.

---

1. DE BAPTISMO, haec docent:—Quod totus Adam post praevaricationis offensam, quoad corpus et animam, in deterius commutatus sit: quod peccatum id in omne genus humanum transfusum sit: quod peccatum hoc originale solummodo per meritum Christi tollatur; et quod meritum Christi per Baptismi Sacramentum applicetur; et quod sic totus reatus Peccati originalis per Baptismum tollatur: quod in Baptizatis usque remaneat concupiscentia sicut fomes ad peccata, non autem peccatum: quod sic induant Christum, fiant nova creatura, et consequantur plenam et integram remissionem peccatorum. Baptismus vocatur Lavacrum regenerationis et fidei. Quod Baptizati, cum adoleverunt, interrogandi sint de sponsionibus factis a patrinis; quod est *Sacramentum Confirmationis*. Quod propter lapsus post Baptismum necessarium sit *Sacramentum Paenitentiae*.

2. DE EUCHARISTIA SEU SACRA CAENA.—Quod statim post Consecrationem verum Jesu Christi Corpus et verus Sanguis sub Panis et Vini specie, una cum Ipsius Anima et Divinitate, realiter et substantialiter contineantur, Corpus sub specie Panis et Sanguis sub specie Vini, ex vi verborum: at ipsum Corpus sub specie Vini et Sanguis sub specie Panis, ac Anima sub utraque, vi naturalis connexionis et concomitantiae, qua partes Domini Christi inter se copulantur, et Divinitas propter admirabilem ejus cum corpore et anima hypostaticam unionem; ita quod tantundem sub altera specie atque sub utraque contineatur; verbo, quod totus et integer Christus sub Panis specie et sub quavis istius speciei parte, et totus etiam sub Vini specie et hujus partibus existat; quod ideo binae species separentur, ac Panis detur Laicis, et Vinum sit Clericis. Quod miscenda

sit aqua vino in calice. Quod Laici accipient a Clericis communionem, et quod Clerici seipsos communicent. Quod sit verum Corpus et verus Sanguis Christi post consecrationem in hostiis in particulis consecratis; et quod ideo hostia adoranda sit cum monstratur et circumfertur. Quod mirabilis et singularis illa conversio totius substantiae Panis in Corpus et totius substantiae Vini in Sanguinem dicatur Transsubstantiatio. Quod communicatio sub utraque specie concedi queat sub certis conditionibus a Pontifice. Vocatur Panis supersubstantialis, et Panis Angelorum, quem hi edunt absque velaminibus; vocatur etiam spiritualis cibus; tum antidotum quo liberantur a peccatis.

3. De Missis.—Dicitur Sacrificium Missae, quoniam sacrificium, quo Christus Se obtulit Deo Patri repraesentatur in hoc sub specie Panis et Vini; quod inde sit Sacrificium vere propitiatorium, purum, et non nisi sanctum in eo. Quod si populus non sacramentaliter communicat, sed solus Minister, tunc populus spiritualiter communicet, quia Ministri non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad Corpus Christi pertinent, id obeunt. Quod Missae non fieri debeant lingua vulgari, quia magnam continent populi fidelis eruditionem, sed ut Ministri aliquid declarent diebus Dominicis: quod institutum sit, ut quaedam, quae mystica sunt, voce submissa, et quaedam elatiore, pronuntientur; et quod, ut sit majestas tanti sacrificii quod offertur Deo, sint Lumina, Thymiamata, Vestes, et id genus alia. Quod offerendum sit pro Vivorum peccatis, poenis, satisfactionibus, et quibusvis necessitatibus; et pro Defunctis. Quod Missae in honorem Sanctorum sint gratiarum actiones propter quod intercedant dum imploranitur.

4. De Paenitentia.—Quod praeter Baptismum sit Sacramentum Paenitentiae, quo lapsis post Baptismum beneficium mortis et meriti Christi applicatur, quare vocatur laboriosus quidam Baptismus. Quod partes Paenitentiae sint *Contritio*, *Confessio*, et *Satisfactio*. Quod *Contritio* sit donum Dei, et impulsus Spiritus Sancti non adhuc inhabitantis, sed tantum moventis, ita quod sit dispositio. Quod *Confessio* debeat esse omnium mortalium peccatorum, etiam occultissimorum, ac intentionum: quod peccata quae retinentur non remittantur, at quod illa quae post scrutationem non occurrunt, inclusa sint *Confessioni:* quod fieri debeat ad minimum semel in anno: quod peccata absolvenda sint a clavium Ministris, et quod remittantur cum dicunt, "*Ego absolvo*;" quod Absolutio sit sicut actus judicis, cum sententia pronuntiatur: quod graviora peccata absolvenda sint ab Episcopis, et adhuc graviora a Pontifice. *Satisfactio*, quod fiat per poenas satisfactorias a Ministro ex arbitrio pro mensura delicti imponendas: quod cum Poena aeterna etiam Poena temporalis remittatur. Quod *Indulgentiarum* potestas a Christo relicta sit Ecclesiae, et quod usus illarum maxime salutaris sit.

5. De Justificatione.—Quod translatio ab eo statu in quo homo nascitur filius Adami in statum gratiae per secundum Adamum Salvatorem, sine Lavacro regenerationis et fidei, seu Baptismo, non fiat.

Quod exordium justificationis secundum sit a gratia praeveniente, quae est Vocatio, cum qua homo cooperatur convertendo semet. Quod dispositio fiat per *Fidem*, cum credit vera esse quae revelata sunt, ad quam libere movetur: tum per *Spem*, dum credit quod Deus propter Christum propitius sit: et per *Charitatem*, qua incipit proximum diligere, et odio habere peccatum. Quod Justificatio, quae sequitur, non solum sit peccatorum remissio, sed sanctificatio et interioris hominis renovatio; quod tunc non reputentur justi, sed quod sint justi, justitiam in se recipientes; et quia accipiunt meritum passionis Christi, quod ita inseratur Justificatio per Fidem, Spem et Charitatem. Quod Fides sit humanae salutis initium, fundamentum et radix Justificationis, et quod hoc sit per fidem justificari: et quia nihil eorum quae Justificationem praecedunt, sive fides sive opera, justificationis gratiam promerentur, quod hoc sit justificari gratis, est enim gratia praeveniens: et quod usque homo ex operibus justificetur, et non ex fide tantum: quod justi in levia et venialia peccata cadant, et quod usque sint justi: et quod justi ideo continue laborare debeant per orationes, oblationes, eleemosynas, jejunia, ne cadant, quia renati sunt in spem gloriae, et non in gloriam. Quod Justi, si exciderint justificationis gratia, rursus justificari possint per Paenitentiae sacramentum: quod per quodlibet mortale peccatum amittatur gratia, sed non fides; at quod per infidelitatem, quae est recessio a Religione, etiam fides. Quod Opera hominis justificati sint merita, et quod justificati per illa, quae ab illis per Dei gratiam et meritum Christi fiunt, promereantur vitam aeternam. Quod *Liberum Arbitrium* post Adami peccatum non amissum et exstinctum sit, et quod homo cooperetur assentiendo vocanti Deo, et quod alioquin foret inanimatum corpus. *Praedestinationem* statuunt, dicendo quod nemo sciat num sit in numero praedestinatorum, et inter illos quos Deus Sibi elegerat, nisi ex speciali revelatione.

6. De Purgatorio.—Quod per Justificationem non deleatur omnis reatus poenae temporalis exsolvendae; quod ideo omnes in Purgatorium veniant ut exsolvantur, antequam in Caelum patet aditus. Quod Animae ibi detentae fidelium suffragiis juventur, et praecipue per sacrificium Missae; et quod hoc diligenter docendum et praedicandum sit. Tormina ibi describuntur varie, sed sunt inventa, in se figmenta.

7. De Septem Sacramentis.—Quod Sacramenta septem sint, *Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Paenitentia, Extrema Unctio, Ordo et Matrimonium:* quod non plura nec pauciora sint: quod unum altero dignius sit: quod contineant gratiam; et quod ex Opere operato per illa conferatur gratia: quod totidem fuerint Sacramenta Antiquae Legis.

De *Baptismo*, *Confirmatione*, *Eucharistia*, et *Paenitentia*, supra actum est.

De Sacramento Extremae Unctionis: quod sit ex *Jacobo*, v. 14, 15:

quod fiat aegrotis circa finem vitae, unde vocatur Sacramentum Exeuntium: quod si convaluerint, possit iterum applicari: quod fiat per oleum ab Episcopo benedictum, et per haec verba, "Indulgeat tibi Deus quicquid oculorum, sive narium, sive tactus vitio deliquisti." *De Sacramento Ordinis:* quod septem Ordines sint in Ministerio Sacerdotii, qui differunt dignitate, et vocantur simul Hierarchia Ecclesiastica, quae est sicut castrorum acies ordinata: quod inaugurationes in Ministerium fiant per unctiones, et per translationes Spiritus Sancti in illos. Quod ad ordinationes Episcoporum et Sacerdotum non requiratur saecularis potestas, aut Magistratus consensus aut vocatio aut auctoritas; quod qui ab illis vocatione instituti ad ministerium tantummodo ascendunt, non sint ministri, sed fures et latrones, qui per ostium non ingrediuntur. *De Sacramento Matrimonii:* quod dispensatio graduum et divortiorum sit Ecclesiae: quod Clerici non contrahent matrimonium: quod omnes illi possint habere castitatis donum, et si quis dicit se non posse, cum tamen voverat, sit anathema, quia Deus id rite petentibus non denegat, et non patitur aliquem supra id quod potest tentari. Quod status virginitatis et caelibatus anteponendus sit statui conjugiali: praeter plura.

8. De Sanctis.—Quod Sancti una cum Christo regnantes orationes suas pro hominibus Deo offerant: quod Christus adorandus sit, et quod Sancti invocandi; quod invocatio Sanctorum non sit idololatrica, nec adversetur honori unius Mediatoris Dei et hominum; vocatur Latria: quod imagines Christi, Deiparae Mariae, et Sanctorum, sint venerandae et honorandae; non quod credendum quod in illis Divinitas et virtus sit, sed quod honor, qui illis exhibetur, referatur ad prototypa, quae illae repraesentant; et quod per imagines, quas osculantur, et coram quibus procumbunt ac caput nudant, Christum adorent, et Sanctos venerentur: quod miracula Dei per Sanctos fiant.

9. De Potestate.—Quod Papa Romanus sit[1] Petri Apostoli Successor, et Jesu Christi Vicarius, Caput Ecclesiae et Episcopus universalis; quod sit supra Concilia: quod Illi sint claves aperiendi et claudendi Caelum, ita potestas remittendi et retinendi peccata; quod ideo Illi sicut vitae aeternae Clavigero, terreni simul et caelestis imperii jura sint: quod etiam ab Illo sit talis potestas Episcopis et Sacerdotibus, quia etiam data est reliquis Apostolis, et quod ideo dicantur Ministri clavium. Quod Ecclesiae sit judicare de vero sensu et interpretatione Scripturae Sacrae, et quod qui contraveniunt, poenis ex jure statutis puniendi sint: quod non conveniat ut Laici legant Scripturam Sacram, quoniam sensum ejus non scit nisi Ecclesia; inde Ministri ejus venditant quod illum sciant.

---

[1]Haec sunt ex Conciliis et Bullis, imprimis ex Concilio Tridentino et Bulla Papali confirmante, ubi omnes, qui contra illa quae decreta sunt, quae in genere sunt supra allata, sentiunt, credunt, et faciunt, anathemate condemnant.

DOCTRINALIA ECCLESIAE ET RELIGIONIS REFORMATORUM, IN COMPENDIO.

Quoniam in *Apocalypsi* in Sensu ejus spirituali multum agitur de Reformatis, ideo etiam in ingressu ad Explicationes, aperienda sunt Doctrinalia illorum, et quidem in hoc ordine:—[1.] DE DEO, [2.] DE CHRISTO DOMINO, [3.] DE JUSTIFICATIONE PER FIDEM, ET DE BONIS OPERIBUS, [4.] DE LEGE ET EVANGELIO, [5.] DE PAENITENTIA ET CONFESSIONE, [6.] DE PECCATO ORIGINALI, [7.] DE BAPTISMO, [8.] DE SACRA CAENA, [9.] DE LIBERO ARBITRIO, et [10.] DE ECCLESIA.

---

1. DE DEO.—De Deo creditur secundum fidem symbolicam *Athanasianam*, quae, quia in cujusvis manu est, non hic assumitur: quod credatur in Deum Patrem ut Creatorem et Conservatorem, in Deum Filium ut Salvatorem et Redemptorem, et in Spiritum Sanctum ut Illustratorem et Sanctificatorem, etiam notum est.

2. DE CHRISTO DOMINO.—De Persona Christi non docetur similiter ab omnibus Reformatis. A Lutheranis, ita:

> Quod Virgo Maria non verum Hominem duntaxat, sed et verum Dei Filium conceperit et genuerit, unde recte Mater Dei appellatur et revera est: quod in Christo duae naturae sint, Divina et Humana, Divina ab aeterno, et Humana in tempore; quod duae illae naturae personaliter unitae sint, ita prorsus ut non sint duo Christi, unus Filius Dei, alter Filius Hominis, sed ut unus et idem sit Filius Dei et Filius Hominis; non quod duae illae naturae in unam substantiam commixtae sint, nec quod una in alteram mutata sit, sed quod utraque natura retineat suas proprietates essentiales, quae quales sunt, etiam describitur: quod unio illarum sit hypostatica, et quod haec sit summa communio, qualis est animae et corporis; quod sic recte dicatur, quod in Christo Deus sit Homo et Homo Deus. Quod non ut nudus Homo tantum pro nobis passus sit, sed talis Homo, cujus Humana natura cum Filio Dei tam arctam ineffabilem unionem et communionem habet, ut cum Eo una facta sit Persona: quod vere Filius Dei pro nobis passus sit, sed usque secundum proprietates Humanae naturae: quod Filius Hominis, per quem intelligitur Christus quoad Humanam naturam, ad dextram Dei realiter exaltatus sit, cum Ille in Deum assumtus fuit; quod factum est, ut primum in utero matris a Spiritu Sancto conceptus est: quod Christus illam Majestatem ratione uni-

onis personalis semper habuerit, sed quod in statu exinanitionis, non nisi quantum Ei visum fuit, exercuerit; at quod formam servi post resurrectionem plene et prorsus deposuerit, et Humanam naturam seu essentiam in plenariam usurpationem Divinae Majestatis collocaverit; et quod hoc modo in gloriam ingressus sit; verbo, Christus verus Deus et Homo in una indivisa Persona est et permanet in aeternum; ac verus, omnipotens, ac aeternus Deus, etiam quoad Humanum ad dextram Dei praesens gubernat omnia in Caelis et in terris, et quoque implet omnia, nobiscum est, in nobis habitat et operatur: quod non sit adorationis differentia, quia per naturam quae cernitur adoratur Divinitas quae non cernitur: quod Divina Essentia proprias suas excellentias Humanae naturae communicet et impertiat; et quod Divinas suas operationes per corpus sicut per Organum perficiat; quod sic omnis plenitudo Divinitatis in Christo habitet corporaliter, secundum Paulum. Quod incarnatio facta sit, ut reconciliaret nobis Patrem, ac hostia fieret pro totius Mundi peccatis, tam originalibus quam actualibus; quod incarnatus sit ex substantia Spiritus Sancti, sed quod Humana natura a Virgine Maria producta sit, quam ut Verbum assumpsit et Sibi univit: quod sanctificet credentes in Ipsum, misso in corda illorum Spiritu Sancto, qui regat, consoletur et vivificet illos, ac defendat contra diabolum et vim peccati. Quod Christus ad inferos descenderit, et infernum pro omnibus credentibus destruxerit; quo autem modo haec fuerunt effecta, non curiose vult ut scrutentur, sed hujus rei cognitio alteri saeculo reservetur, quando non modo hoc mysterium, sed etiam alia multa revelabuntur.

Haec sunt ex *Luthero*, *Augustana Confessione*, et *Concilio Nicaeno*, *Articulis Smalcaldicis*; videatur *Formula Concordiae*.

Ab aliqua parte ex Reformatis, de quibus etiam in *Formula Concordiae*, creditur,

Quod Christus secundum Humanam naturam per exaltationem tantum creata dona et finitam potentiam acceperit, ita quod sit Homo sicut alius, retinens proprietates carnis; quod ideo quoad Humanam naturam non sit Omnipraesens et Omnisciens; quod tamen absens regat tanquam Rex dissita a Se; quod ut Deus ab aeterno sit apud Patrem, ac ut Homo natus in tempore sit apud Angelos in Caelo; quodque in Christo Deus sit Homo et Homo Deus, sit locutio figurata; praeter similia alia.

At dissensionem hanc dirimit Symbolum *Athanasii*, quod ab omnibus in Christiano Orbe receptum est, ubi haec sunt:

"Vera fides est, ut credamus et confiteamur, quod noster Dominus Jesus Christus Filius Dei sit Deus et Homo, Deus ex substantia

Patris natus ante mundum, et Homo ex substantia matris natus in mundo; perfectus Deus et perfectus Homo; Qui tametsi est Deus et Homo, non tamen sunt duo, sed unus Christus; unus non per conversionem Essentiae Divinae in corpus, sed per assumptionem Humani Sui in Deum; unus prorsus, non per confusionem substantiae sed per Unitatem Personae; quoniam sicut rationalis anima et corpus est unus homo, ita Deus et Homo est unus Christus."

3[1]. De Justificatione per Fidem, et de Bonis Operibus.—Fides Clericorum justificans et salvans haec est:

Quod Deus Pater averterit Se a Genere humano propter iniquitates ejus, et sic ex justitia damnaverit illud morti aeternae; et quod ideo miserit Filium in mundum, Qui expiaret et redimeret, ac satisfaceret et reconciliaret; et quod Filius hoc fecerit per quod in Se susceperit damnationem legis, et passus Se crucifigi, et quod sic et per obedientiam impleverit omnem justitiam Dei, usque ut Ipse factus sit Justitia; et quod Deus Pater hanc ut Ipsius meritum credentibus imputet et applicet, et ad illos mittat Spiritum Sanctum, qui operatur charitatem, bona opera, paenitentiam, ut bona arbor bonos fructus, ac justificet, renovet, regeneret et sanctificet; et quod haec fides sit unicum medium salutis, et quod per illam solam remittantur homini peccata. Distinguunt inter Justificationis actum et statum; per Justificationis actum intelligunt initium justificationis, quod fit momento cum homo per solam illam fidem cum fiducia apprehendit meritum Christi; per Justificationis statum intelligunt progressum illius fidei, qui fit per operationem Spiritus Sancti interiorem, quae se non manifestat nisi per quaedam signa, de quibus varia docent; tradunt etiam bona opera manifesta, quae fiunt ab homine et ejus voluntate, et sequuntur illamfidem; sed illa excludunt a justificatione, quia proprium et sic meritum hominis est in illis.

Haec est fides hodierna in summario, verum confirmationes ejus et traditiones de illa sunt plures et multiplices, ex quibus aliquae etiam adducentur, quae sunt,

Quod homines non possint justificari coram Deo propriis viribus, meritis et operibus, sed gratis propter Christum, per fidem, per hanc quod credant se in gratiam recipi et peccata remitti propter Ipsum, Qui Sua morte pro nobis satisfecit, et quod Deus Pater hoc credentibus imputet propter justitiam coram Ipso: quod fides haec non tantum sit notitia historica quod Christus pro nobis passus et mortuus sit, sed etiam assensus corde, confidentia et fiducia, quod gratis propter Christum remittantur peccata et justificentur; et quod tunc haec tria concurrant, Promissio gratuita, Meritum Christi tanquam pretium, et Propitiatio: quod fides sit justitia, qua coram Deo justi reputamur propter promissionem: et quod justificari sit absolvi a peccatis, et quod etiam quodam modo dici possit vivificari et regen-

erari : quod fides nobis ad justitiam reputetur, non quia illa tam bonum opus est, sed quia meritum Christi apprehendit : quod meritum Christi sit Ipsius Obedientia, Passio, Mors et Resurrectio : quod necessum sit, ut aliquid sit per quod Deus adiri potest, et quod id non aliud sit quam fides per quam fit receptio. Quod fides in actu justificationis intret per Verbum et auditum, et quod non sit actus hominis, sed quod sit operatio Spiritus Sancti, et quod tunc homo non cooperetur plus quam statua salis, truncus aut lapis, nihil ex se agens, et de eo nihil sciens, sed quod post actum cooperetur, verum non cum aliqua voluntate propria in spiritualibus ; aliter in naturalibus, civilibus et moralibus ; attamen quod tunc in spiritualibus eo usque possint progredi, ut bonum velint, eoque delectentur, sed hoc ipsum non a sua voluntate, sed a Spiritu Sancto, et quod sic cooperentur non a suis viribus, sed a novis viribus et donis, quae Spiritus Sanctus in conversione inchoavit ; quodque in vera conversione immutatio, renovatio et motus fiant in hominis intellectu et corde : quod charitas, bona opera et paenitentia non ingrediantur actum justificationis, sed quod in statu justificationis necessaria sint, imprimis propter mandatum Dei, et quod per illa mereantur praemia hujus vitae corporalia, sed non remissionem peccatorum et vitae aeternae gloriam, quia sola fides absque operibus legis justificat et salvat : quod fides actu hominem justificet, sed fides statu renovet : quod in renovatione propter mandatum Dei, necessario facienda sint honesta opera, quae *Decalogus* praecipit, quia vult Deus ut carnales cupiditates coerceantur civili disciplina ; quare dedit doctrinam, leges, magistratus et poenas : quod ideo sequatur falsum esse, quod per opera mereamur remissionem peccatorum et salutem, tum quod opera aliquid faciant ad fidem conservandam ; et quoque falsum esse, quod homo reputetur justus propter justitiam rationis suae, et quod ratio possit propriis viribus Deum super omnia amare, ac legem Ipsius facere : verbo, quod fides et salus in hominibus conserventur et retineantur non per bona opera, sed tantum per Spiritum Dei et per Fidem ; sed usque quod bona opera testimonia sint, quod Spiritus Sanctus praesens sit, et in illis habitet : damnatur, ut perniciosa, phrasis, quod bona opera noxia sint ad salutem, quia intelligenda sunt opera Spiritus Sancti interiora, quae bona sunt, non exteriora procedentia a propria voluntate hominis, quae non bona sunt sed mala, quia meritoria. Tradunt praeterea, quod Christus Ultimo Judicio laturus sit sententiam de operibus bonis et malis tanquam effectis propriis et non propriis fidei hominis.

Haec fides hodie regnat in toto Christiano Reformato Orbe apud Clericos, sed non apud Laicos nisi perpaucos ; Laici enim non aliud intelligunt per fidem, quam credere in Deum Patrem, Filium et Spiritum Sanctum, et quod qui bene vivit et bene credit, salvetur ; et de Domino quod sit Salvator; ignorant enim arcana justificationis Praedicatorum suorum,

qui tametsi illa praedicant, usque apud auditores Laicos intrant per unam aurem et exeunt per alteram; imo ipsi Doctores se reputant eruditos ex scientia illorum, ac in Gymnasiis et Lyceis multum laborant ut illa capiant; quare supra dictum est, quod illa fides sit fides Clericorum.

Sed usque Doctores eandem hanc fidem in Regnis ubi Reformati sunt, diversimode docent. In Germania, Suecia et Dania,

Quod Spiritus Sanctus per illam fidem operetur, ac homines justificet et sanctificet, ac postea successive renovet et regeneret, sed absque operibus legis; et qui in illa fide ex fiducia et confidentia sunt, in gratia apud Deum Patrem sint; et quod tunc mala quae faciunt quidem appareant, sed jugiter remittantur.

In Anglia,

Quod illa fides operetur charitatem inscio homine, et quod id etiam bonum charitatis sit, quod homo interius sentit Spiritum Sanctum apud se operari; et si non sentit, et usque propter salutem facit bonum, quod id possit dici bonum, sed quod usque trahat ex homine quod in eo sit meritum: tum quod illa fides id possit in ultima mortis hora operari, tamen non scitur quomodo.

In Hollandia,

Quod Deus Pater propter Filium per Spiritum Sanctum justificet et purificet hominem interius per illam fidem, sed usque ad propriam voluntatem ejus, a qua se deflectit, nec illam tangit (*quidam* quod leviter tangat), et quod sic mala voluntatis hominis non apparcant coram Deo.

Sed de his illorum arcanis pauci ex Laicis norunt, nec volunt illa, sicut sunt, propalare, quia sciunt quod illa non sapiant.

4[o]. De Lege et Evangelio.—Quod Lex a Deo data sit, ut sciatur quid peccatum, et sic ut id comminatione et metu, et dein promissione et annuntiatione gratiae, arceatur; quare praecipuum officium Legis est, ut peccatum originale et omnes fructus ejus revelentur, ac sciatur quam horrendum in modum natura hominis lapsa et funditus depravata est; hac ratione hominem perterrefacit, humiliat, prosternit, usque ut desperet de se ipso, et anxie desideret auxilium; hic effectus Legis vocatur Contritio, quae non est activa seu factitia, sed passiva, et conscientiae cruciatus. Evangelium autem est tota Doctrina de Christo et de fide, et sic de remissione peccatorum, ita laetissimus nuntius non arguens et terrens, sed consolans: per Legem ira Dei revelatur super omnem impietatem, et homo

damnatur, quare facit ut homo ad Christum respiciat, et ad Evangelium ; praedicatio de utraque erit, quia conjuncta sunt : Evangelium docet, quod Christus in Se susceperit omnem maledictionem Legis, et omnia peccata expiaverit, et quod remissionem per fidem consequamur. Quod Spiritus Sanctus non per Legis sed per Evangelii praedicationem detur et accipiatur, et cor hominis renovetur, et quod Spiritus dein ministerio Legis utatur, ut doceat et in Decalogo monstret, quae sit voluntas Dei bona et placens ; sic Spiritus mortificat et vivificat. Quod discrimen faciendum sit inter opera Legis et inter opera Spiritus ; quare fideles non sunt sub Lege sed sub Gratia, nempe illa ratione. Quod justitia Legis non justificet, hoc est, non reconciliet, neque regeneret, neque per se faciat acceptos Deo, sed donato Spiritu Sancto sequitur Legis impletio : quod opera secundae tabulae Decalogi non justificent, quia per illam agimus cum hominibus, et non proprie cum Deo, et tamen in justificatione agendum est cum Deo. Quod Christus, quia sine peccato subiit poenam peccati, et victima pro nobis factus est, sustulerit illud jus Legis, ne damnet credentes, quia Ille est propitiatio pro illis, propter quam justi reputantur.

5[1]. De Paenitentia et Confessione.—Quod Paenitentia constet ex duabus partibus, una quae est contritio seu terror incussus conscientiae propter peccata ; altera quae est fides quae concipitur ex Evangelio, et per remissionem peccatorum consolatur conscientiam, et ex terroribus liberat. Qui confitetur totum se esse peccatum, is comprehendit omnia peccata, nullum excludit, et nullius obliviscitur ; sic purgantur peccata, homo purificatur, rectificatur, sanctificatur, quoniam Spiritus Sanctus non sinit peccatum dominari, sed reprimit et coercet. Quod enumeratio peccatorum debeat esse libera, si velit aut non velit ; et quod confessio et absolutio privata magnificienda sit ; quare si quis vult, potest confiteri peccata, et Absolutionem a Confessionario accipere, et quod peccata tunc remissa sint ; verba, quae Minister tunc responsurus est, sint, Deus tibi sit propitius, et confirmet fidem tuam, fiat tibi sicut credis, et ego ex mandato Domini remitto tibi peccata (*at alii*, annuntio tibi remissionem peccatorum) : quod tamen usque non per paenitentiam, sicut nec per opera, sed per fidem peccata remittantur. Quare paenitentia Clericorum est modo confessio coram Deo quod peccatores sint, et oratio ut in fide perseverent. Quod expiationes et satisfactiones non sint necessariae, quia Christus est Expiatio et Satisfactio.

6[2]. De Peccato originali docent :—Quod post lapsum Adami omnes homines secundum naturam propagati nascantur cum peccato, hoc est, sine metu Dei, et cum concupiscentiis, quodque hoc damnet et afferat nunc quoque mortem aeternam illis qui non renascuntur per Baptismum et per Spiritum Sanctum : quod sit privatio originalis justitiae, et cum hac inordinata dispositio partium animae, et habitus corruptus. Quod sit discrimen inter ipsam naturam, in quam homo creatus est, quae etiam post lapsum est et permanet Dei Creatura, et inter peccatum originale ; ita quod sit discrimen inter corruptam

naturam, et inter corruptionem quae naturae infixa est, et per quam natura est corrupta; quod naturae corruptionem ab ipsa natura nemo nisi solus Deus separare possit; id quod in beata resurrectione plane fiet, quia tunc ipsa natura, quam in mundo homo circumfert, absque peccato originali, resurrectura est, ac aeterna felicitate fruitura; quod sit discrimen sicut inter opus Dei et opus Diaboli; quod peccatum hoc non eo modo naturam invaserit, quasi Satan aliquod malum substantialiter creaverit, et illud cum natura commiscuerit, sed quod justitia concreata et originalis amissa sit: quod peccatum originis sit accidens; et quod homo ratione ejus coram Deo spiritualiter quasi mortuus sit. Quod hoc malum per solum Christum contegatur et condonetur: quod ipsum semen, ex quo homo formatur, peccato illo contaminatum sit: quod inde etiam sit, quod homo a parentibus accipiat pravas inclinationes ac internam immunditiem cordis.

7[1]. De Baptismo.—Quod Baptismus non sit simpliciter aqua, sed quod sit aqua Divino mandato comprehensa, et Verbo Dei obsignata, et sic sanctificata: quod Baptismi virtus, opus, fructus et finis sit, ut homines salventur, et in Christianam Communionem cooptentur: quod per Baptismum offeratur victoria super mortem et Diabolum, remissio peccatorum, gratia Dei, Christus cum omnibus Suis operibus, et Spiritus Sanctus cum omnibus Suis dotibus, ac aeterna beatitudo omnibus et singulis qui credunt: num fides etiam per Baptismum detur infantibus, est altius quam ut sollicite inquirendum sit. Quod immersio in aquam significet mortificationem veteris hominis, et resurrectionem novi; quod ideo vocari possit lavacrum regenerationis, ac vere lavacrum in Verbo, tum in morte et sepultura Christi: quod Christiani vita sit quotidianus Baptismus semel sic inceptus: quod aqua non id efficiat, sed Verbum Dei, quod in et cum aqua est, et fides Verbi Dei aquae addita; quod inde sequatur, quod Baptizatio in Nomine Dei, quidem ab hominibus fiat, sed non sit, verum ab ipso Deo: quod Baptismus non tollat peccatum originale, exstincta prava concupiscentia, sed reatum.

Alii vero ex Reformatis credunt,

Quod Baptismus sit externum lavacrum aquae, per quod interna ablutio a peccatis significatur: quod non conferat regenerationem, fidem, gratiam Dei et salutem, sed tantum significet et obsignet illa; et quod illa non conferantur in et cum Baptismo, sed postea increscente aetate; quodque solum electi consequantur gratiam Christi et donum fidei: et quia salus non dependet a Baptismo, quod ideo permittatur fieri ab alio in defectu ordinarii Ministri.

8[2]. De Sacra Caena.—Reformati qui vocantur Lutherani, docent,

Quod in Sacra Caena seu Sacramento Altaris, Corpus et Sanguis Christi vere et substantialiter sint praesentia, et quod una cum Pane

et Vino vere distribuantur et accipiantur; et quod ideo verum Corpus et verus Sanguis Christi in, cum, et sub Pane et Vino sint, ac Christianis ad manducandum et bibendum dentur; et quod ideo non simpliciter panis et vinum sint, sed Verbo Dei inclusa et alligata, et quod hoc faciat quod Christi Corpus et Sanguis sint; nam cum accedit Verbum ad elementum, fit Sacramentum: quod tamen non sit transsubstantiatio, qualis est Pontificiis: quod sit cibus animae, novum hominem alens et fortificans: quod instituta sit, ut fides vires suas reparet atque recipiat, detur remissio peccatorum, et nova vita, quam Christus nobis meruit: quod sic Corpus et Sanguis Christi non tantum spiritualiter per fidem, sed etiam ore, supernaturali modo, ratione sacramentalis unionis cum Pane et Vino, sumantur: quod dignitas istius Caenae consistat in sola obedientia, et in Christi merito, quod vera fide applicatur: verbo, quod Sacramenta, Caena Domini et Baptismus, sint testimonia voluntatis et gratiae Dei erga homines; et quod Sacramentum Caenae sit promissio remissionis peccatorum per fidem; quod moveat corda ad credendum; et quod Spiritus Sanctus per Verbum et Sacramenta operetur: quod consecratio Ministri illa non producat, sed quod soli omnipotenti virtuti Domini id tribuendum sit: quod tam digni quam indigni verum Corpus et verum Sanguinem Christi, sicut super cruce pependit, accipiant, sed digni ad salutem, indigni ad condemnationem; quod digni sint qui fidem habent; quod nemo ad Caenam illam adigendus sit, sed quisque cum spiritualis fames urget, accedat.

Alii vero Reformati docent,

Quod in Sacra Caena Corpus et Sanguis Christi tantum spiritualiter sumantur, et quod Panis et Vinum ibi sint modo signa, typi, symbola, tesserae, figurae et similitudines; quod Christus non corpore praesens sit, sed solum virtute et operatione ex Divina Sua essentia; at quod in Caelo sit conjunctio secundum communicationem idiomatum: quod dignitas hujus Caenae non modo a fide, sed etiam a praeparatione pendeat: quod solum digni virtutem ejus accipiant, at indigni modo panem et vinum.

Tametsi hi dissensus sunt, usque conveniunt omnes Reformati in eo,

Quod omnino Paenitentiam acturi sint, qui digne volunt Sanctam illam Caenam obire;

Lutherani,

Quod nisi paenitentiam ab operibus malis egerint, et usque accedant, in aeternum damnati sint;

et Angli,

Quod alioquin diabolus in illos intraturus sit sicut in Judam;

hoc constat ex Orationibus praelectis ante Communionem.

9[1]. De Libero Arbitrio.—Distinguunt inter statum ante lapsum, post lapsum, post acceptam fidem et renovationem, et post resurrectionem. Quod homo post lapsum in rebus spiritualibus et Divinis ex propriis viribus prorsus nihil possit inchoare, cogitare, intelligere, credere, velle, operari ac cooperari, nec se ad gratiam applicare aut accommodare, sed quod naturale arbitrium sit solum ad illa quae contra Deum sunt, et Deo displicent; ita quod homo in spiritualibus sit sicut stipes, sed quod usque ei sit capacitas, non activa sed passiva, qua verti potest ad bonum per gratiam Dei; quod tamen liberum arbitrium homini post lapsum reliquum sit, posse et non posse audire Verbum Dei; et quod sic scintillula fidei in corde accendatur, quae remissionem peccatorum propter Christum amplectitur, et consolatur. Quod tamen humana voluntas habeat libertatem ad faciendum civilem justitiam, et ad deligendum res rationi subjectas.

10[2]. De Ecclesia.—Quod Ecclesia sit congregatio et communio sanctorum, et quod sit sparsa per universum Orbem apud illos qui habent eundem Christum et eundem Spiritum Sanctum, ac eadem Sacramenta, sive habeant similes aut dissimiles traditiones: et quod principaliter sit Societas fidei; et quod haec Ecclesia sola sit Corpus Christi, et quod boni sint re et nomine Ecclesia, sed mali solum nomine: quod mali et hypocritae, quia commixti, sint membra Ecclesiae secundum externa signa ejus, modo non sint excommunicati, sed quod non sint membra Corporis Christi. Quod Ritus Ecclesiastici, qui Ceremoniae vocantur, sint adiaphori, et quod non sint cultus Dei, nec pars cultus Dei; quod ideo in libertate Ecclesiae sit talia instituere, mutare, et abrogare, ut discrimina vestium, temporum, dierum, ciborum, et alia; et quod ideo nulla Ecclesia aliam propter talia condemnare debeat.

---

[3]Haec sunt Doctrinalia Ecclesiae et Religionis Reformatorum, in compendio: illa autem, quae tradunt Schwengfeldiani, Pelagiani, Manichaei, Donatistae, Anabaptistae, Armeniani, Cingliani, Antitrinitarii[4], Sociniani, Ariani, ac hodie Quaqueri et Herrenhuteri, praeterita sunt, quia illi ut Haeretici ab Ecclesia Reformatorum reprobati et rejecti sunt.

APOCALYPSIS REVELATA.

APOCALYPSIS, CAPUT I.

REVELATIO JESU CHRISTI, quam dedit Illi Deus indicare servis Suis, quae oportet fieri cito, et significavit, mittens per Angelum Suum servo Suo Johanni.

2. Qui testatus est Verbum Dei, et testimonium Jesu Christi, quaecunque vidit.

3. Beatus legens, et audientes verba prophetiae, et servantes quae in ea scripta, quia tempus prope.

4. Johannes septem Ecclesiis quae in Asia, Gratia vobis et pax ab Ipso Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus; et a septem Spiritibus, qui sunt in conspectu Throni Ipsius.

5. Et a Jesu Christo, Ipse Testis fidelis, Ipse Primogenitus ex mortuis, et Ipse Princeps regum terrae, amante nos et lavante nos a peccatis nostris in sanguine Suo.

6. Et facit nos reges et sacerdotes Deo et Patri Suo: Ipsi gloria et robur in saecula saeculorum[, Amen].

7. Ecce venit cum nubibus, et videbit Ipsum omnis oculus, et qui Ipsum transfixerunt, et plangent super Ipsum omnes Tribus terrae, etiam, Amen.

8. Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis, dicit Dominus, Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus, Qui Omnipotens.

9. Ego Johannes, qui et frater vester, et consocius in afflictione, et in regno, et patiente exspectatione Jesu Christi. Eram in Insula vocata Patmos propter verbum Dei, et propter testimonium Jesu Christi.

10. Factus sum in spiritu in Dominica die, et audivi post me vocem magnam tanquam tubae,

11. Dicentem, Ego sum Alpha et Omega, Primus et Ultimus; quod vides scribe in libro, et mitte Ecclesiis, illis in Asia, Ephesum, et Smyrnam, et Pergamum, et Thyatira, et Sardes, et Philadelphiam, et Laodiceam.

12. Et conversus videre vocem quae loquebatur mecum, et conversus vidi septem Candelabra aurea.

13. Et in medio septem Candelabrorum similem Filio Hominis, indutum talari, et praecinctum ad mamillas zona aurea.

14. Et Caput Ipsius, et Capilli candidi tanquam lana candida, tanquam nix, et Oculi Ipsius tanquam flamma ignis.

15. Et Pedes Ipsius similes chalcolibano, tanquam in camino igniti, et vox Ipsius tanquam vox aquarum multarum.

16. Et habens in dextra Sua manu Stellas septem, et ex ore Ipsius romphaea anceps acuta exiens; et Facies Ipsius tanquam Sol lucet in potentia sua.

17. Et cum vidi Ipsum, cecidi ad pedes Ipsius tanquam mortuus, et imposuit dextram Suam manum super me, dicens mihi, Ne time, Ego sum Primus et Ultimus.

18. Et Qui Vivens, et factus sum mortuus, et ecce Vivens sum in saecula saeculorum, amen: et habeo claves inferni et mortis.

19. Scribe quae vidisti, et quae sunt, et quae futura sunt posthac.

20. Mysterium septem Stellarum quas vidisti in dextra Mea, et septem Candelabra aurea: septem Stellae Angeli septem Ecclesiarum sunt, et septem Candelabra quae vidisti septem Ecclesiae sunt.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

QUOD REVELATIO HAEC SIT A SOLO DOMINO, ET QUOD ILLA RECIPIATUR AB ILLIS QUI IN NOVA IPSIUS ECCLESIA, QUAE EST NOVA HIEROSOLYMAE, ERUNT, ET DOMINUM PRO DEO CAELI ET TERRAE AGNOSCUNT; DESCRIBITUR ETIAM DOMINUS QUOAD VERBUM.

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. **"Revelatio Jesu Christi,"** significat *praedictiones a Domino de Ipso deque Ipsius Ecclesia, qualis haec erit in fine suo, et qualis postea futura est* [n. 2]; **"quam dedit Illi Deus indicare servis Suis,"** significat *pro illis qui in fide ex charitate sunt* [n. 3]; **"quae oportet fieri cito,"** significat *quod certe futura sint ne pereat Ecclesia* [n. 4]; **"et significavit, mittens per Angelum Suum servo Suo Johanni,"** significat *quae a Domino revelata sunt per Caelum illis qui in bono vitae sunt ex charitate et ejus fide* [n. 5].

2. **"Qui testatus est Verbum Dei et testimonium Jesu Christi,"** significat *qui ex corde et sic in luce recipiunt Divinum Verum ex Verbo, et agnoscunt Humanum Domini esse Divinum* [n. 6]; **"quaecunque vidit,"** significat *illustrationem illorum in omnibus quae in hac Revelatione sunt* [n. 7].

3. **"Beatus legens, et audientes verba prophetiae, et servantes quae in ea scripta sunt,"** significat *communionem illorum cum Angelis Caeli, qui vivunt secundum doctrinam Novae Hierosolymae* [n. 8]; **"quia tempus prope,"** significat *quod status Ecclesiae sit, ut diutius non possit persistere, ut ejus conjunctio sit cum Domino* [n. 9].

4. **"Johannes septem Ecclesiis,"** significat *ad omnes qui in Christiano Orbe sunt, ubi Verbum et per id Dominus notus est, et accedunt ad Ecclesiam* [n. 10]; **"quae in Asia,"** significat *ad illos qui ex Verbo in luce veritatis sunt* [n. 11]; **"gratia vobis et pax,"** significat *salutationem Divinam* [n. 12]; **"ab Ipso Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus,"** significat *a Domino Qui est Aeternus ac Infinitus, et Jehovah* [n. 13]; **"et a septem spiritibus, qui sunt in conspectu Throni,"** significat *ab universo Caelo, ubi Dominus in Divino Suo Vero est* [n. 14].

5. **"A Jesu Christo,"** significat *Divinum Humanum* [n. 15]; **"Ipse Testis fidelis,"** significat *quod est Ipsum Divinum Verum* [n. 16]; **"Primogenitus ex mortuis,"** significat *et quod est Ipsum Divinum Bonum* [n. 17]; **"et Ipse Princeps [regum] terrae,"** significat *ex Quo omne verum ex bono in Ecclesia* [n. 18]; **"amante nos et lavante nos a peccatis nostris [in sanguine Suo],"** significat *Qui ex Amore et Misericordia reformat et regenerat homines per Sua Divina vera ex Verbo* [n. 19].

6. "**Et facit nos reges et sacerdotes,**" significat *Qui dat ut illi qui nati sunt ab Ipso, hoc est, regenerati, in sapientia ex Divinis veris, et in amore ex Divinis bonis sint* [n. 20]; "**Deo et Patri Suo,**" significat *ita imagines Divinae Suae Sapientiae et Divini Sui Amoris* [n. 21]; "**Ipsi gloria et robur in saecula saeculorum,**" significat *Cui Soli Divina Majestas et Divina Omnipotentia in aeternum* [n. 22]; "**amen,**" significat *confirmationem Divinam ex Veritate, ita ex Se Ipso* [n. 23].

7. "**Et venit cum nubibus**" **caeli,** significat *quod Dominus Se revelaturus sit in sensu literae Verbi, et aperiturus sensum spiritualem ejus in fine Ecclesiae* [n. 24]; "**et videbit Ipsum omnis oculus,**" significat *quod agnituri omnes qui ex affectione in intellectu Divini Veri sunt* [n. 25]; "**et qui Ipsum transfixerunt,**" significat *quod etiam visuri qui in Ecclesia in falsis sunt* [n. 26]; "**et plangent omnes Tribus terrae,**" significat *quod hoc erit quando nulla bona et vera in Ecclesia amplius sunt* [n. 27]; "**etiam, amen,**" significat *confirmationem Divinam quod ita futurum sit* [n. 28].

8. "**Et Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis,**" significat *Qui est Ipsum et Unicum a Primis ad Ultima, ex Quo omnia; ita Qui est Ipse et Unicus Amor, Ipsa et Unica Sapientia, et Ipsa et Unica Vita in Se, et sic Ipse et Unicus Creator, Salvator et Illustrator a Se, et inde Omne in omnibus Caeli et Ecclesiae* [n. 29]; "**dicit Dominus, Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus,**" significat *Qui est Aeternus et Infinitus, ac Jehovah* [n. 30]; "**et Omnipotens,**" significat *Qui est, vivit et potest ex Se Ipso, et Qui regit omnia ex primis per ultima* [n. 31].

9. "**Ego Johannes qui et**[1] **frater vester et consocius,**" significat *illos qui in bono charitatis et inde veris fidei sunt* [n. 32]; "**in afflictione, et in regno, et patiente exspectatione Jesu Christi,**" significat *quae in Ecclesia sunt infestata a malis et falsis, at quae a Domino, cum venturus est, removenda sunt* [n. 33]. "**Eram in insula vocata Patmos,**" significat *statum et locum in quo illustrari potuit* [n. 34]; "**propter Verbum Dei et testimonium Jesu Christi,**" significat *ut ex corde et sic in luce recipiatur Divinum Verum ex Verbo, et agnoscatur Humanum Domini esse Divinum* [n. 35].

10. "**Factus sum in spiritu** [**in**] **Dominica die,**" significat *statum spiritualem tunc ex Divino influxu* [n. 36]; "**et audivi post me vocem magnam tanquam tubae,**" significat *perceptionem manifestam Divini Veri e Caelo revelati* [n. 37].

11. "**Dicentem, Ego sum Alpha et Omega, Primus et Ultimus,**" significat *Qui est Ipsum et Unicum a primis ad ultima ex Quo omnia*, et plura ut supra [n. 38]; ["**quod vides, scribe in Libro,**" significat *ut revelata sint posteritati*[2]] [n. 39]; "**et mitte Ecclesiis, illis in Asia,**" significat *pro illis in Christiano Orbe qui in luce veritatis ex Verbo sunt* [n. 40]; "**Ephesum, et Smyrnam, et Pergamum, et Thyatira, et Sardes, et Philadelphiam, et Laodiceam,**" significat *in specie secundum statum receptionis cujusvis* [n. 41].

12. "**Et conversus videre vocem quae mecum loquebatur,**"[3] significat *inversionem status eorum, qui in bono vitae sunt, quoad perceptionem veri in Verbo, dum se convertunt ad Dominum* [n. 42]; "**et conversus vidi septem Candelabra aurea,**" significat *Novam Ecclesiam, quae in illustratione a Domino ex Verbo erit* [n. 43].

13. "**Et in medio septem Candelabrorum similem Filio Hominis,**" significat *Dominum quoad Verbum, a Quo illa* [n. 44]; "**indutum talari,**" significat *Divinum procedens quod est Divinum Verum* [n. 45]; "**et praecinctum ad mamillas Zona aurea,**" significat *Divinum procedens et simul conjungens, quod est Divinum Bonum* [n. 46].

14. "*Et Caput Ipsius, et Capilli candidi tanquam lana [candida,] tanquam nix,*" significat *Divinum Amorem Divinae Sapientiae in primis et in ultimis* [n. 47]; "*et Oculi Ipsius tanquam flamma ignis,*" significat *Divinam Sapientiam Divini Amoris* [n. 48].

15. "*Et Pedes Ipsius similes chalcolibano tanquam in camino igniti,*" significat *Divinum Bonum naturale* [n. 49]; "*et Vox Ipsius tanquam vox aquarum multarum,*" significat *Divinum Verum naturale* [n. 50].

16. "*Et habens in dextra Sua manu Stellas septem,*" significat *omnes cognitiones boni et veri in Verbo ex Ipso* [n. 51]; "*et ex ore Ipsius romphaea anceps acuta exiens,*" significat *dispersionem falsorum per Verbum et per doctrinam inde a Domino* [n. 52]; "*et Facies Ipsius tanquam sol lucens in potentia [sua],*" significat *Divinum Amorem et Divinam Sapientiam, quae sunt Ipse, et procedunt ab Ipso* [n. 53].

17. "*Et cum vidi Ipsum, cecidi ad pedes Ipsius tanquam mortuus,*" significat *ex tali praesentia Domini defectum vitae propriae* [n. 54]; "*et imposuit dextram Suam manum super me,*" significat *vitam ab Ipso tunc inspiratam* [n. 55]; "*dicens mihi, Ne time,*" significat *resuscitationem, et tunc ex summa humiliatione adorationem* [n. 56]; "*Ego sum Primus et Ultimus,*" significat *quod sit Aeternus ac Infinitus, ita Solus Deus* [n. 57].

18. "*Et Qui sum Vivens,*" significat *Qui Solus est Vita, et a Quo Solo Vita* [n. 58]; "*et factus mortuus,*" significat *quod in Ecclesia neglectus, et Divinum Humanum Ipsius non agnitum* [n. 59]; "*et ecce Vivens sum in saecula saeculorum,*" significat *quod sit Vita aeterna* [n. 60]; "*amen,*" significat *confirmationem Divinam quod sit veritas* [n. 61]; "*et habeo claves inferni et mortis,*" significat *quod Solus salvare possit* [n. 62].

19. "*Scribe quae vidisti, et quae sunt, et quae futura posthac,*" significat *ut omnia quae nunc revelantur sint posteritati* [n. 63].

20. "*Mysterium septem stellarum quas vidisti in dextra Mea, et septem candelabra aurea,*" significat *arcana in visionibus de novo Caelo, et de nova Ecclesia* [n. 64]; "*septem stellae Angeli septem Ecclesiarum sunt,*" significat *novam Ecclesiam in Caelis, quae est novum Caelum* [n. 65]; "*et septem candelabra quae vidisti, septem Ecclesiae sunt,*" significat *novam Ecclesiam in terris, quae est nova Hierosolyma, descendens a Domino e novo Caelo* [n. 66].

EXPLICATIO.

I. QUID Sensus Spiritualis, hactenus ignotum fuit; quod ille sit in singulis Verbi, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 5–26), ostensum est, et quod Verbum absque illo in multis locis non possit intelligi: ille Sensus non apparet in sensu literae, inest enim ei sicut anima corpori. Notum est, quod sit Spirituale et Naturale, et quod Spirituale influat in Naturale, et se sistat videndum et sentiendum in formis quae cadunt in visum et tactum; et quod Spirituale absque illis non percipiatur aliter quam sicut Affectio et Cogitatio, aut sicut Amor et Sapientia, quae

sunt mentis; quod Affectio et Cogitatio, seu Amor cujus est affici, et Sapientia cujus est cogitare, sint spirituales, agnoscitur; quod illae binae animae facultates se sistant in formis in corpore, quae vocantur organa sensoria et motoria, notum est; tum etiam quod unum faciant, ac ita unum, ut dum mens cogitat, id os in instanti eloquatur, et dum mens vult, id corpus in instanti agat; inde patet, quod sit perfecta unio spiritualium et naturalium apud hominem. Simile est in omnibus et singulis mundi; est ibi spirituale quod est intimum causae, et est naturale quod est ejus effectus, et illa duo unum faciunt; et in naturali non apparet spirituale, quia hoc illi inest sicut anima corpori, ac sicut intimum causae effectui, ut dictum est. Simile est cum Verbo; quod hoc sit spirituale in suo sinu, quia est Divinum, a nemine negari potest; sed quia spirituale non apparet in sensu literae, qui est naturalis, ideo Sensus Spiritualis hactenus ignotus fuit; nec potuit notus fieri prius quam dum genuina vera a Domino revelata sunt, nam in his est ille sensus. Inde est, quod *Apocalypsis* hactenus non intellecta fuerit. Verum ne dubium sit quin talia insint, explicanda sunt singula, et demonstranda per similia alibi in Verbo. Explicatio et demonstratio nunc sequitur.

2. [*Vers.* 1.] **"*Revelatio Jesu Christi,*"** significat *praedictiones a Domino de Ipso deque Ipsius Ecclesia, qualis haec erit in fine suo, et qualis postea futura est, tam in Caelis quam in Terris.*—Per "Revelationem Jesu Christi," significantur omnes praedictiones, quae quia sunt a Domino, dicitur Revelatio Jesu Christi; quod sint de Domino deque Ipsius Ecclesia, ab Explicationibus patebit. In *Apocalypsi* non agitur de successivis statibus Ecclesiae, minus de successivis statibus Regnorum, ut quidam hactenus crediderunt, sed ibi a principio ad finem agitur de ultimo statu Ecclesiae in Caelis et in Terris, et tunc de ultimo Judicio, et post hoc de Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma: quod Nova haec Ecclesia sit finis hujus operis, patet; quare illa quae praecedunt, agunt de Ecclesiae statu, qualis est proxime ante illam; sed in quanam serie de illis agitur, videri potest a Contentis singulorum Capitum, et distinctius ab Explicatione singulorum Versuum.

3. **"*Quam dedit illi Deus indicare servis Suis,*"** significat *pro illis qui in fide ex charitate sunt, seu in veris sapientiae*

ex bono amoris.—Per "indicare" significatur manifestare, et per "servos" significantur hic qui in fide ex charitate sunt; illis haec manifestantur, quia intelligunt et recipiunt: per servos in spirituali sensu intelliguntur qui in veris sunt, et quia vera sunt ex bono, per servos intelliguntur qui in veris ex bono sunt, ita quoque qui in sapientia ex amore, quia sapientia est veri et amor est boni; tum qui in fide ex charitate, quia fides etiam est veri et charitas est boni; et quia genuinus sensus spiritualis est abstractus a persona, ideo in illo per servos significantur vera; nunc quia vera inserviunt bono, docendo illud, ideo in genere et proprie per servum in Verbo intelligitur inserviens, seu qui aut quod inservit; in hoc sensu non modo Prophetae vocabantur servi Dei, sed etiam Dominus quoad Humanum Suum: quod Prophetae vocati sint servi Dei, constat ex his locis:

"Misit Jehovah ad vos omnes Servos Suos Prophetas" (*Jerem.* xxv.[1] 4).
"Revelavit arcanum Suum Servis Suis Prophetis" (*Amos* iii. 7).
"Dedit coram nobis[2] per manum Servorum Suorum Prophetarum" (*Dan.* ix. 10).

Et Moses vocatur "Servus Jehovae" (*Malach.* iii. 22 [*Bibl. Angl.* iv. 4]):

causa est, quia per "Prophetam" in sensu spirituali intelligitur Verum doctrinae, de quo infra. Et quia Dominus erat ipsum Divinum Verum, quod etiam est Verbum, et ex eo dictus est Ipse Propheta, et in mundo inserviebat, ac in aeternum inservit omnibus docendo, ideo etiam Ipse passim vocatur "Servus Jehovae," ut in sequentibus locis:

"Ex labore animae Suae videbit, saturabitur; per scientiam Suam justificabit justus Servus Meus multos" (*Esaj.* liii. 11).
"Ecce prudenter aget Servus Meus; extolletur et exaltabitur et evehetur valde" (*Esaj.* lii. 13).
"Ecce Servus Meus, in Quem incumbo, Electus Meus, beneplacitum habet anima Mea, dedi Spiritum super Ipsum" (*Esaj.* xlii. 1, 19):

haec de Domino. Similiter David, ubi per illum intelligitur Dominus, ut in his:

"Ego Jehovah ero illis in Deum, et Servus Meus David Princeps in medio illorum" (*Ezech.* xxxiv. 24).
"Servus Meus David erit Rex super illos, ut Pastor unus sit omnibus illis" (*Ezech.* xxxvii. 24).
"Protegam urbem hanc ad servandum eam, propter Me et Davidem Servum Meum" (*Esaj.* xxxvii. 35):

(pariter *Psalm.* lxxviii. 70, 71, 72; lxxxix. 4, 5, 21 [*B. A.* 3, 4, 20]:)

quod per "Davidem" in his locis intelligatur Dominus, vi-

deatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 43, 44). Ipse Dominus de Se similiter dicit,

> "Quisquis voluerit inter vos magnus fieri, esse debebit vester Minister; et quisquis voluerit esse primus, debebit esse vester Servus, sicut Filius Hominis non venit ut Ipsi ministretur, sed ut ministret" (*Matth.* xx. 25–28; *Marc.* x. 42–44; *Luc.* xxii. 27; pariter *Luc.* xii. 37):

hoc dicit Dominus, quia per servum et ministrum intelligitur qui inservit et ministrat docendo, et abstracte a persona Divinum Verum, quod fuit Ipse. Cum itaque per servum intelligitur qui docet Divinum Verum, patet quod per "servos" in hoc loco *Apocalypseos* intelligantur qui in veris ex bono sunt, seu in fide ex charitate, quia hi possunt docere ex Domino, hoc est, potest Dominus docere et ministrare per illos: in hoc sensu dicuntur servi apud *Matthaeum*:

> In consummatione saeculi, "qui est fidelis Servus et prudens, quem constituet Dominus ejus super famulitium Suum, ut det illis cibum in tempore suo: beatus Servus hic quem invenerit Dominus facientem ita" (xxiv. 45, 46):[1]

et apud *Lucam*:

> "Beati Servi hi, quos veniens Dominus invenerit vigilantes: amen dico vobis, quod cincturus sit Se, et accumbere facturus eos, Ipseque accedens ministraturus illis" (xii. 37).

In Caelo vocantur omnes servi Domini, qui in Regno spirituali Ipsius sunt, at Ministri, qui in Regno Caelesti Ipsius sunt; causa est, quia illi qui in Regno Ipsius spirituali sunt, in Sapientia ex Divino Vero sunt, et qui in Regno Caelesti in Amore ex Divino Bono; ac Bonum ministrat, et Verum inservit. In opposito autem sensu per servos intelliguntur qui serviunt Diabolo; hi in ipso statu servitutis sunt; illi autem qui serviunt Domino, in statu libertatis sunt; ut quoque docet Dominus (*Joh.* viii. 32–36).

4. ***"Quae oportet fieri cito,"*** significat *quod certe futura sint, ne pereat Ecclesia.*—Per "oportet fieri cito" non intelligitur quod illa quae in *Apocalypsi* praedicta sunt, statim et cito futura sint, sed quod certe, et nisi fiant pereat Ecclesia: in idea Divina, et inde in sensu Spirituali, non est tempus, sed pro tempore est status; et quia cito est temporis, per id significatur certum, et quod ante suum tempus futurum sit; *Apocalypsis* enim data est primo saeculo, et nunc praeterierunt septendecim saecula; ex quo patet, quod per

cito significetur id quod correspondet, quod est certum. Consimilia etiam involvunt haec verba Domini:

> "Nisi abbreviarentur dies illi, non conservaretur ulla caro, sed propter electos abbreviabuntur dies illi" (*Matth.* xxiv. 22);

per quae etiam intelligitur, quod Ecclesia nisi finiretur ante suum tempus, prorsus periret; agitur in eo Capite de Consummatione saeculi et de Adventu Domini, et per Consummationem saeculi intelligitur ultimus status Ecclesiae veteris, et per Adventum Domini primus status Ecclesiae novae. Dictum est, quod in idea Divina non sit tempus, sed praesentia omnium quae fuerunt et futura sunt; quare dicitur apud Davidem,

> "Mille anni in oculis Tuis sicut dies hesternus" (*Psalm.* xc. 4);

et apud eundem,

> "Annuntiabo de statuto, Jehovah dixit ad Me, Filius Meus Tu, hodie genui Te" (*Psalm.* ii. 7):

hodie est praesentia adventus Domini. Inde etiam est, quod integra Periodus in Verbo dicatur Dies, ac primus ejus status Diluculum et Mane, ac ultimus Vespera et Nox.

5. ***"Et significavit mittens per Angelum Suum servo Suo Johanni,"*** significat *quae a Domino revelata sunt per Caelum illis qui in bono vitae sunt ex charitate et ejus fide.*—Per "significavit mittens per Angelum Suum," in sensu Spirituali intelligitur quae revelata sunt e Caelo, seu per Caelum a Domino: per "Angelum" enim in Verbo passim intelligitur Caelum angelicum, et in supremo sensu Ipse Dominus; causa est, quia nusquam aliquis Angelus separatus a Caelo loquitur cum homine, est enim cujusvis talis conjunctio cum omnibus ibi, ut quisque loquatur ex communione, tametsi angelus id non conscit: Caelum enim in conspectu Domini est sicut Unus Homo, cujus Anima est Ipse Dominus; quare Dominus loquitur per Caelum cum homine, sicut homo ex anima sua per corpus cum alio, et hoc fit in conjunctione cum omnibus et singulis ejus mentis, in quorum medio sunt illa quae loquitur; sed hoc arcanum non potest paucis evolvi; est quoad partem evolutum in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*: inde patet, quod per "Angelum" significetur Caelum, et in supremo sensu Domi-

nus: quod Dominus per "Angelum" in supremo sensu intelligitur, est quia Caelum non est Caelum ex propriis Angelorum, sed ex Divino Domini, ex Quo est illis amor et sapientia, imo vita; inde est, quod Ipse Dominus in Verbo dicatur "Angelus." Ex his patet, quod non Angelus ex se locutus sit cum Johanne, sed quod Dominus medio Caelo per illum. Quod per illa verba intelligatur, quod revelata sint illis qui in bono vitae sunt ex charitate et ejus fide, est quia hi per "Johannem" intelliguntur; per duodecim enim Discipulos Domini seu Apostolos, intellecti sunt omnes qui ab Ecclesia in veris ex bono sunt, et in sensu abstracto omnia Ecclesiae, et per "Petrum" omnes qui in fide sunt, et abstracte ipsa fides, per "Jacobum" illi qui in charitate sunt, et abstracte ipsa charitas, et per "Johannem" illi qui in bono vitae sunt ex charitate et ejus fide, et abstracte ipsum bonum vitae inde; quod haec per "Johannem," "Jacobum," et "Petrum," in Verbo Evangelistarum intellecta sint, videatur in Opusculo de *Nova Hierosolyma et ejus Doctrina Caelesti*, Londini Anno 1758 edito, n. 122. Nunc quia bonum vitae ex charitate et ejus fide facit Ecclesiam, ideo per Johannem Apostolum revelata sunt arcana de statu Ecclesiae, quae in visionibus ejus continentur. Quod per omnia Nomina personarum et locorum in Verbo significentur res Caeli et Ecclesiae, multis ostensum est in *Arcanis Caelestibus*, etiam Londini editis. Ex his constare potest, quod per "significavit mittens per Angelum Suum servo Suo Johanni," in sensu Spirituali intelligatur, quae a Domino per Caelum revelata sunt illis qui in bono vitae sunt ex charitate et ejus fide: charitas enim per fidem operatur bonum, et non charitas per se nec fides per se.

6. [*Vers.* 2.] ***"Qui testatus est verbum Dei, et testimonium Jesu Christi,"*** significat *qui ex corde, et sic in luce, recipiunt Divinum verum ex Verbo, et agnoscunt Humanum Domini Divinum esse.*—Dicitur de Johanne, quod ille "testatus sit Verbum Dei;" sed quia per Johannem intelliguntur omnes qui in bono vitae ex charitate et ejus fide sunt, ut mox supra (n. 5) dictum est, ideo in sensu Spirituali omnes illi intelliguntur. Angeli, qui in sensu Spirituali Verbi sunt, nusquam sciunt aliquod nomen personae in Verbo nominatum, sed solum id quod persona repraesentat et inde significat, quod pro Johanne est bonum vitae, seu bonum actu;

consequenter omnes in complexu qui in illo bono sunt; hi "testantur," hoc est, vident, agnoscunt, recipiunt ex corde in luce, et confitentur vera Verbi, imprimis illud verum ibi quod Humanum Domini sit Divinum, ut constare potest ex locis e Verbo in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*, in copia allatis. Per "Jesum Christum" et per "Agnum" in *Apocalypsi* intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum; et per "Deum," Dominus quoad Ipsum Divinum a Quo. Quod significationem spiritualem "testari" attinet, praedicatur id de Veritate, ex causa quia in mundo veritas testanda est, et cum testata est, agnoscitur; at in Caelo ipsa veritas de se testatur, quia est ipsa Lux Caeli; dum enim Angeli audiunt veritatem, illico cognoscunt illam et agnoscunt; et quia Dominus est ipsa Veritas, ut Ipse docet apud *Johannem*, cap. xiv. 6, est Ipse in Caelo Testimonium Sui; inde patet quid per "Testimonium Jesu Christi" intelligitur; quare dicit Dominus,

> "Vos misistis ad Johannem, et testis fuit veritati; Ego tamen non ab homine testimonium accipio" (*Joh.* v. 33, 34);[1]

et alibi:

> Johannes venit in Testimonium ut testaretur de Luce; non erat ille Lux: Verbum, quod erat apud Deum et erat Deus, et Caro factum est, erat Lux vera, quae illuminat omnem hominem (*Joh.* i. 1, 2, 7, 8, [9,] 14, 34);

alibi:

> "Jesus dixit, Ego testor de Me Ipso, et verum est Testimonium Meum, quia scio unde veni et quo vado" (*Joh.* viii. 14);
> "Cum venerit Paracletus Spiritus veritatis, ille testabitur de Me" (*Joh.* xv. 26);

per Paracletum Spiritum veritatis intelligitur ipsa Veritas procedens a Domino; quare de illo dicitur, quod non locuturus sit a se sed ex Domino (*Joh.* xvi. 13, 14, 15).

7. ***"Quaecunque vidit,"*** significat *illustrationem illorum in omnibus quae in hac Revelatione sunt.*—Per "quaecunque vidit," in sensu spirituali non intelligitur quae Johannes vidit, illa erant solum Visiones, sed quae vident illi qui per Johannem intelliguntur, qui sunt qui in bono vitae ex charitate et ejus fide sunt, ut supra dictum est; hi vident in Visionibus Johannis arcana de Ecclesiae statu, non ita cum ipsi illa legunt, sed cum vident illa revelata. Praeterea videre significat intelligere, quare etiam in communi loquela

dicitur, quod videat illam rem, et quod videat quod veritas sit ; est enim visus homini quoad ejus spiritum, aeque ac est ei visus quoad ejus corpus, sed homo spiritu suo videt spiritualia quia ex luce Caeli, at corpore naturalia quia ex luce mundi, et spiritualia sunt res, at naturalia sunt formae illarum ; visus spiritus hominis est qui vocatur Intellectus. Ex his patet, quid per "quaecunque vidit," in spirituali sensu intelligitur, similiter in sequentibus, ubi dicitur quod viderit.

8. [*Vers.* 3.] ***"Beatus legens, et audientes verba prophetiae, et servantes quae in ea scripta sunt,"*** significat *communionem illorum cum Angelis Caeli, qui vivunt secundum doctrinam Novae Hierosolymae.*—Per "beatum" hic intelligitur qui quoad spiritum in Caelo est ; ita dum in mundo vivit, in communione cum Angelis Caeli est, is enim quoad Spiritum in Caelo est ; per "verba prophetiae" non aliud intelligitur quam doctrina Novae Hierosolymae, nam per "prophetam" in sensu abstracto significatur Doctrina Ecclesiae ex Verbo, ita hic Doctrina Novae Ecclesiae, quae est Nova Hierosolyma ; simile per "prophetiam :" per "legere, audire, et servare illa quae in ea scripta sunt," significatur velle scire illam, attendere ad illa quae ibi, et facere illa quae ibi, in summa vivere secundam illam; quod non beati sint, qui solum legunt, audiunt et servant, seu memoria custodiunt, illa quae visa sunt Johanni, patet (videatur infra n. 944). Quod per "prophetam" significetur Doctrina Ecclesiae ex Verbo, et simile per "prophetiam," est quia Verbum scriptum est per prophetas, et in Caelo spectatur persona ex eo quod ejus muneris et functionis est ; ex eo etiam omnis homo, spiritus et angelus ibi nominatur ; quare cum dicitur Propheta, quia ejus functio fuit scribere et docere Verbum, intelligitur Verbum quoad Doctrinam, seu Doctrina ex Verbo. Inde est quod Dominus, quia est Ipsum Verbum, dictus fuerit Propheta (*Deut.* xviii. 15–20 ; *Matth.* xiii. 57 ; cap. xxi. 11[1] ; *Luc.* xiii. 33). Ut sciatur, quod per Prophetam intelligatur Doctrina Ecclesiae ex Verbo, adducentur aliqua loca, ex quibus id colligi potest ; apud *Matthaeum :*

> In Consummatione Saeculi "multi Pseudoprophetae exsurgent, et seducent multos ; surgent falsi Christi et falsi Prophetae, et in errorem inducent, si possibile, electos" (xxiv. 11, 24) ;

"consummatio saeculi" est ultimum tempus Ecclesiae, quod

nunc est, quando non falsi Prophetae, sed falsa doctrinae sunt. Apud eundem:

> "Quisquis Prophetam susceperit in nomine Prophetae, mercedem Prophetae accipiet, et quisquis justum in nomine justi, mercedem justi accipiet" (x. 41);

"suscipere prophetam in nomine prophetae" est recipere doctrinae verum quia est verum, et "suscipere justum in nomine justi" est recipere bonum propter bonum, et "accipere mercedem" est salvari secundum receptionem; quod non aliquis mercedem recipiat seu salvetur quia prophetam et justum in nomine eorum suscipit, patet: illa verba absque cognitione quid "propheta" et quid "justus," a nemine possunt intelligi; nec quae sequuntur, quod

> "Quisquis potaverit unum parvorum horum potu frigidae tantum in nomine discipŭli, non perdet mercedem;"

per "Discipulum" intelligitur charitas et simul fides a Domino. Apud *Joelem:*

> "Effundam spiritum Meum super omnem carnem, ita ut Prophetent filii vestri et filiae vestrae" (iii. 1 [*Bibl. Angl.* ii. 28]);

haec de Ecclesia instauranda a Domino, in qua non prophetarunt, sed receperunt doctrinam, quod est "prophetare." Apud *Matthaeum:*

> Jesus dixit, "Multi dicent Mihi in die illo, Domine, Domine, nonne per Nomen Tuum prophetavimus; sed tunc confitebor illis, non novi vos, discedite a Me operarii iniquitatis" (vii. 22, 23);

quis non videt, quod non dicturi sint quod prophetaverint, sed quod sciverint Doctrinam Ecclesiae et docuerint. In *Apocalypsi:*

> "Venit tempus mortuos judicandi, et dandi mercedem Prophetis" (xi. 18);

et alibi,

> "Exulta Caelum, sancti Apostoli et Prophetae, quia judicavit Deus judicium vestrum" (xviii. 20);

quod merces non danda solum Prophetis sit, et quod [non] exultaturi solum Apostoli et Prophetae sint, cum ultimum judicium futurum est, patet; sed quod omnes qui receperunt

vera doctrinae, et vixerunt secundum illa; hi itaque intelliguntur per "Apostolos" et "Prophetas." Apud Mosen:

> Jehovah dixit ad Mosen, "Constitui te Deum Pharaoni, et Aharon frater tuus erit Propheta tibi" (*Exod.* vii. 1);

per "Deum" intelligitur Divinum Verum quoad receptionem, a Domino, in quo sensu etiam Angeli vocantur Dii, et per "Prophetam" intelligitur docens et loquens illud; inde est quod Aharon ibi dicatur Propheta. Simile per "Prophetam" significatur alibi, ut in his:

> "Non peribit Lex a Sacerdote, nec Verbum a Propheta" (*Jerem.* xviii. 18);
> "A Prophetis Hierosolymae exivit hypocrisis in universam terram" (*Jerem.* xxiii. 15, 16);
> "Prophetae erunt in ventum, nec verbum in illis" (*Jerem.* v. 13);
> "Sacerdos et Propheta errant per siceram, absorbentur a vino, titubant judicio" (*Esaj.* xxviii. 7);
> "Occidit sol super Prophetis, et nigrescit super iis dies" (*Mich.* iii. 6);
> "Propheta usque ad Sacerdotem, quisque facit mendacium" (*Jerem.*[1] viii. 10);

in his locis per "Prophetas" et "Sacerdotes" in Sensu spirituali non intelliguntur prophetae et sacerdotes, sed universa Ecclesia, per "Prophetas" illa quoad verum doctrinae, et per "Sacerdotes" illa quoad bonum vitae, quorum utrumque deperditum fuit; ita intelliguntur illa ab Angelis in Caelo, dum secundum Sensum literae ab hominibus in mundo. Quod Prophetae repraesentaverint statum Ecclesiae quoad doctrinam, et quod Dominus illam quoad ipsum Verbum, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 15–17).

9. ***"Quia tempus prope,"*** significat *quod status Ecclesiae talis sit, ut diutius non possit persistere, ut ejus conjunctio sit cum Domino.*—Sunt duo Essentialia, per quae fit conjunctio cum Domino et inde salvatio, *Agnitio unius Dei*, et *Paenitentia vitae;* sed hodie pro agnitione unius Dei est agnitio Trium, et pro Paenitentia vitae est paenitentia solius oris quod peccator sit, et per haec duo non est aliqua conjunctio; quare nisi nova Ecclesia, quae agnoscit duo illa Essentialia, et vivit illa, exsurgat, non potest aliquis salvari; propter hoc periculum abbreviatum est tempus a Domino, secundum Ipsius verba apud *Matthaeum*,

> "Erit tunc afflictio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque nunc, nec erit; imo nisi abbreviarentur dies illi, non conservaretur ulla caro" (xxiv. 21, 22).

Quod non intelligatur prope seu propinquum temporis, videatur infra (n. 947).

10. [*Vers.* 4.] ***"Johannes septem Ecclesiis,"*** significat *ad omnes qui in Christiano Orbe sunt, ubi Verbum, et per id Dominus notus est, et accedunt ad Ecclesiam.*—Per "septem Ecclesias" non intelliguntur septem Ecclesiae, sed omnes qui ab Ecclesia in Christiano Orbe sunt; nam numeri in Verbo significant res, ac "septem" omnia et omnes, et inde etiam plenum et perfectum, et dicuntur in Verbo ubi agitur de re sancta, et in opposito sensu de re prophana; quare ille numerus involvit Sanctum, et in opposito sensu prophanum. Quod numeri significent res, vel potius quod sint sicut quaedam adjectiva ad substantiva afferentes aliquod quale rebus, est quia numerus in se est naturalis, naturalia enim determinantur per numeros, spiritualia autem per res et earum status; quare qui non scit significationem numerorum in Verbo, et imprimis in *Apocalypsi*, non scire potest multa arcana, quae inibi continentur. Nunc quia per "Septem" significantur omnia et omnes, patet quod per "septem Ecclesias" intelligantur omnes qui in Christiano Orbe sunt, ubi Verbum est, et per id Dominus notus est; hi, si vivunt secundum praecepta Domini in Verbo, faciunt ipsam Ecclesiam. Inde est quod Sabbathum Die Septimo institutum sit, et quod Septimus Annus dictus fuerit Annus Sabbatharius, et quod Septies Septimus Annus Jubilaeum; per quae significabatur omne Sanctum in Ecclesia: inde etiam est, quod Septimana, apud *Danielem* et alibi, significet integram periodum a principio ad finem, et praedicetur de Ecclesia. Similia per Septem significantur in sequentibus; ut,

Per "Septem Candelabra aurea, in quorum medio Filius Hominis" (*Apoc.* i. 13);
Per "Septem Stellas in dextra Ipsius" (*Apoc.* i. 16, 20);
Per "Septem Spiritus Dei" (*Apoc.* i. 4; cap. iv. 5);
Per "Septem Lampades ignis" (*Apoc.* iv. 5);
Per "Septem Angelos," quibus datae sunt "Septem Tubae" (*Apoc.* viii. 2);
Per "Septem Angelos habentes Septem Plagas ultimas" (*Apoc.* xv. 5, 6);
Per "Septem Phialas plenas Septem Plagis ultimis" (*Apoc.* xvi. 1; cap. xxi. 9);
Per "Septem Sigilla" quibus Liber obsignatus est (*Apoc.* v. 1):

similiter in sequentibus his:

Quod Septem diebus implerentur manus (*Exod.* xxix. 35);
Quod Septem diebus sanctificarentur (*Exod.* xxix. 37);
Quod cum inaugurabantur Septem diebus incederent induti vestibus sanctitatis (*Exod.* xxix. 30);

Quod Septem diebus non recederent a Tentorio, cum initiabantur in sacerdotium (*Levit.* viii. 33, 35[1]);
Quod Altare Septies expiaretur super cornua (*Levit.* xvi. 18, 19);
Quod Altare per oleum Septem vicibus sanctificaretur (*Levit.* viii. 11);
Quod sanguis Septem vicibus spargeretur versus velum (*Levit.* iv. 16, 17);
Et quoque Septem vicibus versus orientem (*Levit.* xvi. 12–15);
Quod aqua separationis Septem vicibus spargeretur versus tentorium (*Num.* xix. 4);
Quod Pascha Septem diebus celebraretur; et Septem diebus comederetur azyma (*Exod.* xii. 1, seq. [vers. 15]; *Deutr.* xvi. 4–7);

pariter,

Quod Judaei punirentur Septuplum propter peccata eorum (*Levit.* xxvi[2] 18, 21, 24, 28);

quare David dicit,

"Retribue vicinis septuplum in sinum eorum" (*Psalm.* lxxix. 12[3]);

"septuplum" est plene. Tum in his locis:

"Sermones Jehovae sermones puri, argentum in camino purificatum Septies" (*Psalm.* xii. 7 [*B. A.* vers. 6]);
"Famelici cessarunt, usque dum sterilis peperit Septem, multiprolis autem defecit" (1 *Sam.* ii. 5);

"sterilis" est Ecclesia ex gentibus, quibus non fuit Verbum;
"multiprolis" est Ecclesia ex Judaeis, quibus fuit Verbum.

"Elanguescet quae pepererat Septem, exspirabit animam suam" (*Jerem.* xv. 9[4]); similiter.
"Habitatores urbium Israelis incendent et comburent arma, et accendent illis ignem Septem annis: sepelient Gogum, et mundabunt terram Septem mensibus" (*Ezech.* xxxix. 9, [11,] 12);
"Immundus spiritus accipiet Septem spiritus alios pejores se ipso" (*Matth.* xii. 45);

describitur ibi prophanatio, et per "septem Spiritus" cum quibus rediturus est, significantur omnia falsa mali, ita plenaria exstinctio boni et veri. Per

"Septem capita draconis," et per "Septem diademata super capitibus" (*Apoc.* xii. 3),

significatur prophanatio omnis boni et veri. Ex his patet, quod "Septem" involvant sanctum aut prophanum, ac significent omnia et plenum.

II. ***"Quae in Asia,"*** significat *ad illos qui ex Verbo in luce veritatis sunt.*—Quoniam per omnia Nomina personarum et locorum in Verbo intelliguntur res Caeli et Ecclesiae, ut prius dictum est, ita quoque per "Asiam," similiter per Nomina septem Ecclesiarum ibi, ut ex sequentibus patebit. Quod per "Asiam" illi qui in luce veritatis ex Verbo sunt,

intelligantur, est quia Antiquissima Ecclesia, et post illam Antiqua, et postea Israelitica, in Asia fuit; tum quia apud illos Verbum vetustum, et postea Israeliticum; et ex Verbo est omnis Lux veritatis. Quod Ecclesiae Antiquae in Asiatico Orbe fuerint, et quod illis fuerit Verbum, quod postea deperditum est, et demum Verbum quod hodie, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 101–103). Inde nunc est, quod per "Asiam" hic significentur omnes qui ex Verbo in luce veritatis sunt.

De hoc Verbo Vetusto, quod ante Verbum Israeliticum in Asia fuerat, referre meretur hoc novum,—quod hoc ibi adhuc reservatum sit apud populos qui in Magna Tartaria habitant; locutus sum cum Spiritibus et Angelis, qui in Mundo Spirituali inde erant, qui dixerunt quod possideant Verbum, et quod id ab antiquis temporibus possederint, et quod secundum hoc Verbum Divinum suum cultum obeant, et quod id ex meris correspondentiis consistat; dixerunt quod in illo etiam Liber *Jaschar* sit, qui memoratur apud *Josuam* (cap. x. 12, 13), et in Libro 2 *Samuelis* (cap. i. 17, 18), tum etiam quod apud illos sint Libri, *Bella Jehovae et Prophetica*, qui memorantur a Mose (*Num.* xxi. vers. 14, 15, et 27–30); et cum legi coram illis verba quae Moses inde desumserat, inquisiverunt num illa ibi exstent, et invenerunt: ex his patuit mihi, quod Verbum Vetustum adhuc apud illos sit: inter loquendum cum illis dixerunt, quod Jehovam colant, quidam ut Deum invisibilem, quidam ut visibilem. Porro retulerunt, quod non patiantur ut Extranei ad illos intrent, praeter Chinenses, cum quibus pacem colunt, quia Imperator Chinensis est inde; tum etiam, quod tam populosi sint, ut non credant aliquam regionem in universo mundo populosiorem esse; quod etiam credibile est ex Muro tot milliarium, quem Chinenses pro tutela sua contra invasionem ab illis olim exstruxerant. Quaerite de eo in China, et forte invenietis illud ibi apud Tartaros.

---

12. ***"Gratia vobis et pax,"*** significat *salutationem Divinam.*—Quid in specie per "gratiam" et per "pacem" intelligitur, in sequentibus dicetur: quod "Pax vobis" fuerit salutatio Domini ad discipulos, ita salutatio Divina, videatur *Luc.* xxiv. 36, 37; *Joh.* xx. 19–21; et ex mandato Domini salutatio discipulorum ad omnes ad quos ingrederentur (*Matth.* x. 11–15).

13. ***"Ab Ipso Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus,"*** significat *a Domino Qui est Aeternus ac Infinitus, et Jehovah.*—Quod sit Dominus, patet manifeste a sequentibus in hoc capite, ubi dicitur quod audiverit vocem ex Filio Hominis dicentem,

"Ego sum Alpha et Omega, Primus et Ultimus" (vers. 11, 13);

et dein :

"Ego sum Primus et Ultimus" (vers. 17);

et in sequente capite, vers. 8; et postea cap. xxi. 6; cap. xxii. 12, 13; et apud *Esajam* :

"Dixit Jehovah Rex Israelis, et Redemptor ejus Jehovah Zebaoth; Ego Primus et Ego Ultimus, et praeter Me non Deus" (xliv. 6; tum cap. xlviii. 12):

et "Qui Est Primus et Ultimus," est "Qui Est, Qui Fuit, et Qui Venturus." Hoc quoque intelligitur per "Jehovam;" nomen "Jehovae" enim significat Est; et Qui Est, seu Qui est ipsum ESSE, est quoque Fuit et Venturus, sunt enim praeterita et futura in Ipso praesentia; inde est absque tempore Aeternus, et absque loco Infinitus: hoc quoque Ecclesia confitetur ex *Doctrina Trinitatis*, quae *Athanasiana* vocatur, ubi haec: "Pater est Aeternus et Infinitus, Filius est Aeternus et Infinitus, et Spiritus Sanctus est Aeternus et Infinitus, sed tamen non sunt tres Aeterni et Infiniti, sed Unus;" quod Ille Unus sit Dominus, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* demonstratum est.

14. ***"Et a septem Spiritibus, qui sunt in conspectu Throni,"*** significat *ab universo Caelo, ubi Dominus in Divino Suo Vero est, et Divinum Ipsius Verum recipitur.*—Per "septem Spiritus" intelliguntur omnes qui in Divino Vero sunt, et in sensu abstracto ipsum Divinum Verum seu ipsa Divina Veritas; quod per "Septem" in Verbo intelligantur omnes et omnia, videatur supra (n. 10); et quod per "Thronum" intelligatur universum Caelum, mox videbitur; inde per "in conspectu Throni," intelligitur ubi Ipsius Divinum Verum est; nam Caelum non est Caelum ex propriis Angelorum, sed ex Divino Domini, ut multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divina Providentia*, et *de Divino Amore*. Quod "Thronus Domini" significet Caelum, patet ex sequentibus locis:

"Dixit Jehovah, Caeli Thronus Meus" (*Esaj.* lxvi. 1)[1];
"Jehovah in Caelis firmavit Thronum Suum" (*Psalm.* ciii. 19);
"Qui jurat per Caelum, jurat per Thronum Dei, et per Ipsum Qui sedet super illo" (*Matth.* xxiii. 22);
"Super Expanso, quod super capite Cheruborum, quasi aspectus lapidis Sapphiri, similitudo Throni, et super illo aspectus Hominis" (*Ezech.* i. 26; cap. x. 1);

per "Expansum super capite Cheruborum" intelligitur Cae-

lum. Et in *Apocalypsi:*

"Vincens, dabo ei sedere in Throno Meo" (iii. 21);

"in Throno" est in Caelo; in specie, ubi Divinum Ipsius Verum regnat; quare etiam, ubi de Judicio agitur, dicitur, quod Dominus sessurus sit super Throno, judicium enim fit per vera.

15. [*Vers.* 5.] ***"Et a Jesu Christo,"*** significat *Divinum Humanum.*—Quod per "Jesum Christum" et per "Agnum" in Verbo intelligatur Dominus quoad Divinum Humanum, videatur supra (n. 6).

16. ***"Ipse Testis fidelis,"*** significat *quod est ipsum Divinum Verum.*—Quod "testis" dicatur de veritate, et quod Veritas testetur de se, ita Dominus, Qui est ipsum Divinum Verum ac Verbum, videatur supra (n. 6).

17. ***"Ipse Primogenitus ex mortuis,"*** significat *et quod est ipsum Divinum Bonum.*—Quid "Primogenitus ex mortuis," nondum aliquis scit; et quid significat, a Veteribus disceptatum fuit; notum illis fuit, quod per "Primogenitum" significetur Primum et Primarium ex quo omne Ecclesiae; et a multis creditum est, quod esset verum doctrina et fide, sed a paucis, quod esset verum actu et opere, quod est bonum vitae; quod hoc sit primum et primarium Ecclesiae, et inde in proprio sensu intelligatur per "Primogenitum," videbitur: sed primum dicetur de opinione illorum qui crediderunt, quod verum doctrina et fide sit primum et primarium Ecclesiae, ita primogenitum; crediderunt illud, quia id primum discitur, et quia Ecclesia sit Ecclesia per verum, sed usque non prius quam dum verum sit vitae; prius est modo in intellectus cogitatione et memoria, et non in voluntatis actu, ac verum quod non est verum actu seu opere, non vivit; est modo sicut arbor luxurians ramis et foliis absque fructu; estque sicut scientia absque applicatione ad usum; et est sicut fundamentum super quo exstruitur domus, in quo habitandum est; haec sunt prima tempore, sed non sunt prima fine, et prima fine sunt primaria; nam primum fine est habitatio in domo, et primum tempore est fundamentum; primum etiam fine est usus, et primum tempore est scientia; pariter primum fine, dum plantatur arbor, est fructus, sed primum tempore sunt rami et folia. Simile est cum intellectu, qui primum apud hominem formatur, sed ob finem, ut homo id

quod intellectu videt, faciat ; alioquin est intellectus sicut praedicator, qui bene docet, sed male vivit. Praeterea omne Verum seminatur in Interno homine, et radicatur in Externo ; quare nisi Verum seminatum radicatur in Externo homine, quod fit per agere, fit sicut arbor posita non in humo, sed supra illam, quae aspirante aestu solis illico marcescit : hanc radicem homo secum fert post mortem, qui veritates fecerat ; non autem homo qui sola fide illas cognoverat et agnoverat. Nunc quia multi ex veteribus id quod primum tempore est, fecerunt primum fine, quod est primarium, ideo dixerunt, quod Primogenitum significaret verum doctrina et fide in Ecclesia, nescientes quod hoc apparenter primogenitum sit, non autem actualiter. Sed omnes illi qui fecerunt Verum doctrina et fide primarium damnati sunt, quia nihil facti seu operis, seu nihil vitae, isti Vero inest ; ideo Cainus, qui fuit Primogenitus Adami et Evae, damnatus est ; quod per illum significetur Verum doctrina et fide, videatur in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 242). Ideo etiam

> Ruben, qui erat Primogenitus Jacobi, a Patre damnatus est (*Genes.* xlix. 3, 4) ;
> Ac primogenitura ei adempta est (1 *Chron.* v. 1) ;

quod per Rubenem in Sensu spirituali intelligatur Verum doctrina et fide, in sequentibus videbitur. Per "Primogenita Aegypti," quae omnia percussa sunt, quia damnata, nec aliud in Sensu spirituali intelligitur, quam Verum doctrina et fide separatum a bono vitae, quod Verum in se mortuum est. Per "Hircos" apud *Danielem* et *Matthaeum*, nec alii intelliguntur, quam qui in fide separata a vita sunt, de quibus in *Doctrina Novae Hierosolymae de Fide* (n. 61–68). Quod illi qui in fide separata a vita fuerunt, circa Ultimum Judicium rejecti sint et damnati, videatur in *Continuatione de Ultimo Judicio* (n. 16, seq.). Ex his paucis constare potest, quod Verum doctrina et fide non sit primogenitum Ecclesiae, sed Verum actu seu opere, quod est bonum vitae ; nam non prius Ecclesia est apud hominem quam dum verum fit vitae, et cum verum fit vitae tunc id est bonum ; intellectus enim cogitatio et memoria non influit in voluntatem, et per voluntatem in actum, sed voluntas influit in intellectus cogitationem et memoriam, et facit ; et quod ex voluntate per intellectum procedit, hoc ex affectione quae

est amoris per cogitationem quae est intellectus procedit, et id omne vocatur bonum, ac intrat vitam; quare dicit Dominus, quod

Qui facit veritatem, in Deo faciat (*Joh.* iii. 21).

Quoniam Johannes repraesentabat Bonum vitae, ac Petrus Verum fidei (videatur supra, n. 5), ideo

Johannes cubuit ad pectus Domini, et Secutus est Jesum, non autem Petrus (*Joh.* xxi. 18–23);
Dixit etiam Dominus de Johanne, quod Mansurus sit usque dum venit (vers. 22, 23),

ita ad hodiernum diem, qui est Adventus Domini; quare etiam a Domino nunc docetur bonum vitae pro illis qui e nova Ipsius Ecclesia, quae est nova Hierosolyma, erunt. In summa, "Primogenitum" est, quod Verum ex Bono primum producit, ita quod Intellectus ex Voluntate; quia Verum est Intellectus et Bonum est Voluntatis: hoc Primum, quia est sicut semen, ex quo reliqua procedunt, est Primarium. Quoad Dominum, Ipse est Primogenitus ex Mortuis, quia Ipse etiam quoad Humanum Suum est Ipsum Verum unitum Divino Bono, ex Quo omnes homines, qui in se mortui sunt, vivunt. Simile intelligitur apud Davidem:

"Dabo Ipsum Primogenitum, altum Regibus terrae" (*Psalm.* lxxxix. 28 [*B. A.* 27]);

hoc de Humano Domini. Inde est quod

Israel dicatur Primogenitus (*Exod.* iv. 22, 23);

per "Israelem" intelligitur Verum actu, et per "Jacobum" Verum doctrina, et quia ex hoc solo non aliqua Ecclesia fit, ideo Jacob nominatus est Israel; in Supremo autem sensu per "Israelem" intelligitur Dominus. Propter hanc repraesentationem "Primogeniti,"

Sanctificabantur Jehovae omnes primogeniti et omnia primogenita (*Exod.* xiii. 2, 12; cap. xxii. 28, 29).

Propter illam repraesentationem "Primogeniti,"

Assumebantur Levitae loco omnium Primogenitorum in Ecclesia Israelitica, et dicitur quod sic essent Jehovae (*Num.* iii. 12, 13, 40–46[1]; cap. xviii. 15–18);

per "Levim" enim significatur verum actu, quod est bonum

vitae, et ideo posteritati ejus datum est sacerdotium, de qua re in sequentibus. Propterea etiam,

> Primogenito dabatur duplum haereditatis, et vocabatur "Principium roboris" (*Deutr.* xxi. 15–17).

Quod "Primogenitum" significet primarium Ecclesiae, est quia in Verbo per Nativitates naturales significantur Nativitates spirituales, et tunc quod primum illas facit apud hominem, intelligitur per "Primogenitum" ejus; non enim prius Ecclesia est apud illum, quam dum Verum doctrinae in Interno homine conceptum in Externo nascitur.

18. ***"Et Ipse Princeps regum terrae,"*** significat *ex Quo omne verum ex bono in Ecclesia.*—Hoc sequitur ex antecedentibus, quia per Testem fidelem significatur Dominus quoad Divinum Verum, et per Primogenitum Ipse quoad Divinum Bonum, ita per "Principem [regum] terrae," significatur ab Ipso omne Verum ex Bono in Ecclesia; quod hoc per "Principem regum terrae" significetur, est quia per "Reges" in Sensu spirituali Verbi intelliguntur qui in veris ex bono sunt, et abstracte vera ex bono, et per "terram" intelligitur Ecclesia: quod illi ac illa per "reges" et "terram" significentur, videatur infra (n. 20, et n. 285).

19. ***"Amante nos et lavante nos a peccatis nostris, [in sanguine Suo,]"*** significat *qui ex amore et misericordia reformat et regenerat homines per Sua Divina Vera ex Verbo.*—Quod "lavare nos a peccatis," sit purificare a malis, ita reformare et regenerare, patet; nam regeneratio est lavatio spiritualis: quod autem per "sanguinem Suum" non intelligatur passio crucis, ut a multis creditur, sed Divinum Verum procedens ab Ipso, constare potest a multis locis in Verbo, quae omnia hic adducere nimis prolixum foret; adducentur infra (n. 379, 684[1]); interea videantur quae de significatione Sanguinis et Carnis Domini in Sancta Caena, in *Nova Hierosolyma et Doctrina ejus Caelesti*, Londini Anno 1758 edita (n. 210–222), dicta et demonstrata sunt; et de Lavatione Spirituali, quae est regeneratio (n. 202–209 ibi).

20. [*Vers.* 6.] ***"Et facit nos Reges et Sacerdotes,"*** significat *Qui dat ut illi qui nati sunt ab Ipso, hoc est, regenerati, in sapientia ex Divinis veris et in amore ex Divinis bonis sint.*—Notum est quod Dominus in Verbo dicatur "Rex" et quoque "Sacerdos;" "Rex" dicitur ex Divina Sapientia, et

"Sacerdos" ex Divino Amore; quare illi, qui a Domino in sapientia sunt, vocantur "filii Regis," tum "Reges," et qui ab Ipso in amore sunt, vocantur "Ministri" et "Sacerdotes;" est enim sapientia et amor apud illos non ab illis, ita non est illorum, sed Domini; inde est quod illi intelligantur per "reges" et per "sacerdotes" in Verbo; non quod illi sint, sed quod Dominus in illis sit, et faciat ut ita nominentur. Vocantur etiam "nati ab Ipso," "filii regni," "filii Patris," et "haeredes;"

"Nati ab Ipso" (*Joh.* i. 12, 13);

hoc est, e novo nati seu regenerati (*Joh.* iii. 1, seq.);

"Filii regni" (*Matth.* viii. 12; cap. xiii. 38);
"Filii Patris in Caelo" (*Matth.* v[1]. 45);
'Haeredes" (*Psalm.* cxxvii. 3; 1 *Sam.* ii. 8; *Matth.* xxv. 34);

et quia haeredes, filii regni, ac nati a Domino ut Patre dicuntur, ideo vocantur "Reges et Sacerdotes;" tum etiam dicitur, quod

Sessuri cum Domino in Throno Ipsius (*Apoc.* iii. 21).

Sunt duo Regna, in quae universum Caelum distinctum est, Regnum Spirituale et Regnum Caeleste. Regnum Spirituale est quod vocatur Regium Domini; et quia omnes qui ibi sunt, in Sapientia ex veris sunt, ideo intelliguntur per "Reges," quos faciet Dominus homines qui in sapientia ab Ipso sunt; et Regnum Caeleste est quod vocatur Sacerdotium Domini, et quia omnes qui ibi sunt, in amore ex bonis sunt, ideo illi intelliguntur per "Sacerdotes," quos faciet Dominus homines qui in amore ab Ipso sunt; similiter in duo Regna distinguitur Ecclesia Domini in terris; de duobus illis Regnis, videatur in Opere de *Caelo et Inferno*, Londini Anno 1758 edito (n. 24, 226). Qui non scit significationem spiritualem "Regum" et "Sacerdotum," hallucinari potest in multis quae apud Prophetas et in *Apocalypsi* de illis memorantur; ut in his apud Prophetas:

"Aedificabunt filii alienigenae muros tuos, et Reges eorum ministrabunt tibi: suges lac gentium, imo ubera Regum suges; ut scias quod Ego Jehovah Salvator tuus et Redemptor tuus" (*Esaj.* lx. 10, 16);
"Erunt Reges nutritii tui, et Principes eorum lactatrices tuae" (*Esaj.* xlix. 23);
(et alibi: ut *Genes.* xlix. 20; *Psalm.* ii. 10; *Esaj.* xiv. 9; cap. xxiv. 21; cap. liii[2]. 15; *Jerem.* ii. 26; cap. iv. 9; cap. xlix. 3[3]; *Thren.* ii. 6, 9; *Ezech.* vii. 26, 27; *Hosch.* iii. 4; *Zeph.* i. 8;)

per "Reges" ibi non intelliguntur Reges, sed illi qui in Divinis veris a Domino sunt, et abstracte Divina Vera, ex quibus sapientia. Per

> "Regem Meridiei" et per "Regem Septentrionis," qui inter se bellum gesserunt (*Dan.* xi. 1, seq.),

nec intelliguntur Reges; sed per "Regem Meridiei" illi qui in veris sunt, et per "Regem Septentrionis" illi qui in falsis. Similiter in *Apocalypsi*, ubi multoties nominantur Reges, ut in his locis:

> "Sextus Angelus effudit phialam super fluvium magnum Euphratem, et exsiccata est aqua ejus, ut pararetur via Regum ab ortu solis" (xvi. 12);
> "Cum Meretrice magna sedente super aquis multis scortati sunt Reges terrae" (xvii. 2);
> "De vino irae scortationis Babylonis biberunt omnes gentes, et Reges terrae cum illa scortati sunt" (xviii. 3);
> "Et vidi Bestiam et Reges terrae, et Exercitus eorum congregatos facere bellum cum Sedente super Equo albo" (xix. 19);
> "Et gentes quae servatae sunt, in lumine Ipsius ambulabunt, et Reges terrae afferent gloriam suam et honorem suum in Novam Hierosolymam" (xxi. 24);
> (et alibi: ut cap. xvi. 14; cap. xvii. 2, 9–14; cap. xviii. 9, 10:)

per "Reges" ibi intelliguntur illi qui in veris sunt, ac in opposito sensu qui in falsis, et abstracte vera aut falsa; per "scortationem Babylonis cum Regibus terrae" intelligitur falsificatio veri Ecclesiae; quod Babylon, seu Mulier quae sedit super Bestia Coccinea, non scortata sit cum Regibus, sed quod falsificaverit vera Verbi, constat. Ex his patet, quod per "Reges," quos Dominus facturus est illos, qui ab Ipso sapiunt, non intelligatur quod futuri sint Reges, sed quod sapientes; quod ita sit, etiam ratio illustrata videt. Similiter in sequentibus:

> "Fecisti nos Deo nostro Reges et Sacerdotes, ut regnemus super terra" (*Apoc.* v. 10).

Quod Dominus per "Regem" intellexerit Veritatem, patet ab Ipsius verbis ad Pilatum:

> "Dixit Ipsi Pilatus, Nonne ergo Rex es Tu; respondit Jesus, Tu dixisti, quia Rex sum Ego; Ego in hoc natus sum, et in hoc veni in mundum, ut testimonium dem Veritati; omnis qui est ex Veritate, audit vocem Meam; dixit Illi Pilatus, Quid Veritas" (*Joh.* xviii. 37, 38);

"testimonium ferre Veritati," est quod Ipse Veritas sit; et

quia ex illa Se vocabat "Regem," dixit Pilatus, "Quid est Veritas," hoc est, num Veritas sit Rex. Quod "Sacerdotes" significent illos qui in bono amoris sunt, et abstracte bona amoris, videbitur in sequentibus.

22. ***"Deo et Patri Suo,"*** significat *ita imagines Divinae Suae Sapientiae, et Divini Sui Amoris.*—Per "Deum" et "Patrem" in spirituali Sensu non intelliguntur duae Personae; sed per "Deum" intelligitur Divinum quoad Sapientiam, et per "Patrem" Divinum quoad Amorem: sunt enim duo in Domino, Divina Sapientia et Divinus Amor, seu Divinum Verum et Divinum Bonum; haec duo in Veteri Testamento intelliguntur per "Deum" et "Jehovam," hic per "Deum" et "Patrem." Nunc quia Dominus docet, quod

> Ipse et Pater unum sint, et quod Ipse in Patre, et Pater in Ipso (*Joh.* x. 30; cap. xiv. 10, 11),

non intelliguntur duae Personae per Deum et Patrem, sed solus Dominus: Divinum etiam est unum et individuum; quare per quod Jesus Christus "fecerit nos Reges et Sacerdotes Deo et Patri Suo," significatur ut appareant coram Ipso imagines Divinae Suae Sapientiae et Divini Sui Amoris; in illis duobus etiam consistit imago Dei apud homines et angelos. Quod Divinum, quod in Se unum est, variis nominibus insigniatur in Verbo, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino.* Quod Ipse Dominus etiam sit "Pater," constat ex his; apud *Esajam:*

> "Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, Cujus Nomen Mirabilis, *Deus*, Heros, *Pater aeternitatis*, Princeps pacis (ix. 5 [*B. A.* 6]);

apud eundem:

> "Tu Jehovah Pater noster, Redemptor noster a saeculo Nomen Tuum" (lxiii. 16);

et apud *Johannem:*

> "Si cognovistis Me, etiam Patrem Meum cognovistis, et abhinc cognovistis Illum et vidistis Illum: dicit Philippus, Domine, monstra nobis Patrem: dicit illi Jesus, Qui vidit Me vidit Patrem, quomodo ergo tu dicis, monstra nobis Patrem; credite Mihi, quod Ego in Patre et Pater in Me" (xiv. 7, 8, 9, 11);

videatur infra (n. 962[1]).

22. ***"Ipsi gloria et robur in saecula saeculorum,"*** significat *Cui Soli Divina Majestas et Divina Omnipotentia in aeter-*

num.—Per "gloriam" in Verbo, ubi de Domino, intelligitur Divina Majestas, et praedicatur de Divina Ipsius Sapientia; et per "robur" intelligitur Divina Omnipotentia, et praedicatur de Divino Ipsius Amore; et per "saecula saeculorum" intelligitur aeternum. Quod illa per "gloriam," "robur" et "saecula saeculorum" intelligantur, ubi dicuntur de Jehovah seu Domino, ex multis locis in Verbo confirmari potest.

23. ***"Amen,"*** significat *confirmationem Divinam ex Veritate, ita ex Se Ipso.*—"Amen" significat veritatem; et quia Dominus erat ipsa Veritas, ideo toties dixit,

> "Amen dico vobis" (ut *Matth.* v. 18, 26; cap. vi. 16; cap. x. 23, 42; cap. xvii. 20; cap. xviii. 13, 18; cap. xxv. 12[1]; cap. xxviii. 20; *Joh.* iii. 11; cap. v. 19, 24, 25; cap. vi. 26[2], 32, 47, 53; cap. viii. 34, 51, 58; cap. x. 7; [cap. xii.] 24; cap. xiii. 16, 20, 21; cap. xxi. 18, 25);

et in sequentibus in *Apocalypsi:*

> "Haec dicit Amen, Testis fidelis et verus" (iii[3]. 14),

hoc est Dominus. Quod Dominus sit ipsa Veritas, docet Ipse (*Joh.* xiv. 6; cap. xvii. 19).

24. [*Vers.* 7.] ***"Et venit cum nubibus" Caeli,*** significat *quod Dominus Se revelaturus sit in Sensu literae Verbi, et aperiturus Sensum spiritualem ejus in fine Ecclesiae.*—Qui nihil de Sensu interno seu spirituali Verbi novit, non scire potest quid intellectum est a Domino per quod "venturus sit in Nubibus Caeli;" dixit enim ad Sacerdotem magnum adjurantem Ipsum ut diceret num esset Christus Filius Dei,

> "Tu dixisti, Ego sum; et videbitis Filium Hominis sedentem a dextris potentiae, et venientem cum Nubibus Caeli" (*Matth.* xxvi. 63, 64; *Marc.* xiv. 61, 62);

et ubi Dominus de consummatione saeculi loquitur ad discipulos, dixit,

> "Et tunc apparebit signum Filii Hominis, et videbunt Ipsum venientem in Nubibus Caeli cum virtute et gloria" (*Matth.* xxiv. 30; *Marc.* xiii. 26):

per "Nubem Caeli," in qua venturus est, non aliud intelligitur, quam Verbum in Sensu literae; et per "Gloriam," in qua Ipsum visuri sunt, Verbum in Sensu spirituali. Quod ita sit, aegre potest credi ab illis, qui non ultra Sensum

literae Verbi cogitant ; illis "Nubes" est nubes, et ind efides quod Dominus appariturus sit in nubibus Caeli, dum instat Ultimum Judicium ; sed hoc cadit, cum scitur quid "Nubes," quod sit Divinum Verum in ultimis, ita Verbum in Sensu literae. In Mundo Spirituali aeque apparent Nubes ut in Mundo naturali ; sed Nubes in Mundo Spirituali apparent infra Caelos apud illos qui in Sensu literae Verbi sunt, obscuriores et lucidiores secundum intellectum Verbi et simul receptionem ; causa est, quia Lux Caeli ibi est Divinum Verum, ac Tenebrae ibi sunt falsa; inde "Nubes lucidae" sunt Divinum Verum obvelatum apparentiis veri, quale est Verbum in litera apud illos qui in veris sunt, ac "Nubes obscurae" Divinum Verum circumtectum fallaciis ex apparentiis confirmatis, quale est Verbum in litera apud illos qui in falsis sunt ; vidi illas Nubes saepe, et patuit unde et quid sunt. Nunc quia Dominus post glorificationem Humani Sui factus est Divinum Verum seu Verbum etiam in ultimis, dixit ad summum Sarcerdotem, quod

> Ex nunc visuri sint Filium Hominis venientem in nubibus Caeli.

Quod autem dixerit ad Discipulos, quod in consummatione saeculi

> Appariturum sit signum Filii Hominis, et quod visuri sint Ipsum venientem in Nubibus Caeli cum virtute et gloria,

significat quod in fine Ecclesiae, quando ultimum Judicium futurum est, appariturus sit in Verbo, et revelaturus Sensum spiritualem; quod etiam hodie factum est, quia nunc est finis Ecclesiae, ac Ultimum Judicium peractum, ut constare potest ex Opusculis nuper editis : hoc itaque est quod hic in *Apocalypsi* intelligitur, per

> "Ecce venit cum Nubibus ;"

tum in sequentibus,

> "Vidi et ecce Nubes alba, et super Nube sedens similis Filio Hominis" (*Apoc.* xiv. 14) ;

ut et apud *Danielem* :

> "Videns fui in visionibus noctis, et ecce cum Nubibus Filius Hominis veniens" (vii. 13) ;

quod per "Filium Hominis" intelligatur Dominus quoad

Verbum, videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 19–28). Quod per "Nubes" etiam alibi in Verbo intelligatur Divinum Verum in ultimis, et inde quoque Verbum in litera, videri potest ex locis ibi, ubi Nubes leguntur, ut in his:

"Non sicut Deus Jeschurun, equitans in Caelo, et in magnificentia super Nubibus" (*Deutr.* xxxiii. 26[1]);
"Cantate Deo, laudate Nomen Ipsius, extollite equitantem super Nubibus" (*Psalm.* lxviii. 5 [*B. A.* 4]);
"Jehovah equitans super Nube levi" (*Esaj.* xix. 1);

"equitare super nubibus" significat in sapientia Verbi esse, "Equus" enim significat intellectum Verbi; quis non videt quod Deus non equitet super nubibus.

"Deus equitavit super Cherubis, et posuit tentorium Suum Nubes Caelorum" (*Psalm.* xviii. 11, 12 [*B. A.* 10, 11][2]); similiter;

etiam "Cherubi" significant Verbum, videatur infra (n. 239, 672); "tentorium" significat habitationem.

"Jehovah contignat aquis triclinia Sua, ponit Nubem currum Suum" (*Psalm.* civ. 3);

"aquae" significant vera, "triclinia" doctrinalia, et "currus" doctrinam, quae omnia, quia ex Sensu literae Verbi sunt, dicuntur "Nubes."

"Ligat aquas in Nubibus Suis, et non rumpitur Nubes sub illis; et expandit super solium Nubem Suam" (*Hiob* xxvi. 8, 9); similiter.
"Deus splendere facit lucem Nubis Suae" (*Hiob* xxxvii[3]. 15);
"Date robur Deo, robur super Nubibus" (*Psalm.* lxviii. 35 [*B. A.* 34]);

"lux nubis" significat Divinum Verum Verbi, ac "robur" significat Divinam potentiam ibi.

"Lucifer, dixisti in corde tuo, Ascendam super excelsa Nubis, similis fiam Altissimo" (*Esaj.* xiv. 14);
"Deserite Babelem, quia extulit se usque ad Nubes" (*Ierem.* li. 9);

per "Luciferum" et "Babelem" significantur qui prophanant bona et vera Verbi; quare haec sunt quae per "Nubes" ibi intelliguntur.

"Jehovah expandit Nubem in tegumentum" (*Psalm.* cv. 39);
"Creavit Jehovah super omne habitaculum Zionis Nubem interdiu, nam super omni Gloria obtegumentum" (*Esaj.* iv. 5);

per "Nubem" etiam hic intelligitur Verbum in Sensu literae, qui Sensus quia includit et tegit Sensum spiritualem, vocatur "tegumentum super gloriam;" quod Sensus literae Verbi sit "tegumentum," ne laedatur Sensus spiritualis ejus, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*, n. 33; et quod sit "custodia," n. 97. Divinum Verum in ultimis, quod simile est Verbo in Sensu literae, etiam repraesentabatur per

> "Nubem," in qua descendit Jehovah super montem Sinai, et promulgavit Legem (*Exod.* xix. 9; cap. xxxiv. 5);

tum per "Nubem," quae obtexit Petrum, Jacobum et Johannem, cum Jesus transformatus est, de qua haec:

> 'Petro adhuc loquente, ecce Nubes obumbravit illos; et ecce vox e Nube dicens, Hic est Filius Meus dilectus, Ipsum audite" (*Matth.* xvii. 5; *Marc.* ix. 7; *Luc.* ix. 34, 35);

Dominus in hac Transformatione Se videri fecit ut Verbum, quare Nubes obumbravit illos, et vox e Nube audita est, quod sit Filius Dei; "vox e Nube" est ex Verbo. Quod per "Nubem" in opposito sensu intelligatur Verbum quoad Sensum literae falsificatum, alibi videbitur.

25. ***"Et videbit Ipsum omnis oculus,"*** significat *quod agnituri omnes qui ex affectione in intellectu Divini Veri sunt.*—In Sensu spirituali per "oculum" non intelligitur oculus, sed intellectus; quare per "videbit omnis oculus," significatur quod agnituri omnes qui ex affectione in intellectu Divini Veri sunt, quoniam illi soli intelligunt et agnoscunt; reliqui quidem vident et quoque intelligunt, sed non agnoscunt: illi significantur, quia sequitur quod etiam visuri sint, "qui Ipsum transfixerunt," per quos intelliguntur qui in falsis sunt. Quod "Oculus" significet intellectum, videbitur infra (n. 48).

26. ***"Et qui Ipsum transfixerunt,"*** significat *quod etiam visuri qui in Ecclesia in falsis sunt.*—Per "transfigere" Jesum Christum, non aliud intelligitur, quam Divinum Ipsius Verum in Verbo destruere; hoc quoque intelligitur per quod

> Unus militum latus Ipsius transfixerit, et quod exiverit sanguis et aqua (*Joh.* xix. 34[1]);

"sanguis et aqua" sunt Divinum Verum Spirituale et Natu-

rale, ita Verbum in Sensu spirituali et naturali, et "transfigere latus" Domini est utrumque per falsa destruere, ut etiam factum est a Judaeis; omnia enim Passionis Domini repraesentabant statum Ecclesiae Judaicae quoad Verbum, de qua re videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 15–17). Quod per "transfigere" Ipsum, significetur destruere Verbum per falsa, est quia hoc dicitur de Jesu Christo, qui mox vocatur Filius Hominis, et per Filium Hominis intelligitur Dominus quoad Verbum, quare "Filium Hominis transfigere" est Verbum.

27. ***"Et plangent omnes Tribus terrae,"*** significat *quod hoc erit, quando nulla bona et vera in Ecclesia amplius sunt.*—Quod "Tribus terrae" significent bona et vera Ecclesiae, videbitur in Explicatione Capitis vii^{mi}, ubi de duodecim Tribubus Israelis agitur; per "plangere" significatur luctus quod mortua sint. Simile per illa intelligitur, quod per Domini verba apud *Matthaeum:*

> "Post afflictionem dierum istorum Sol obscurabitur, et Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de Caelo; et tunc apparebit signum Filii Hominis, et tunc Plangent omnes Tribus terrae" (xxiv. 29, 30);

haec de consummatione saeculi, quae est finis Ecclesiae; "Sol obscurabitur," significat quod non amor et charitas amplius; "Luna non dabit lumen suum," significat quod non intelligentia et fides amplius; "Stellae cadent de Caelo," significat quod non cognitiones boni et veri amplius; "plangent omnes tribus terrae," significat quod non bona et vera amplius; "afflictio" significat statum Ecclesiae illum.

28. ***"Etiam, Amen,"*** significat *confirmationem Divinam quod ita futurum sit*, patet ab explicatis supra (n. 23[1]).

29. [*Vers.* 8.] ***"Et Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis,"*** significat *Qui est Ipsum et Unicum a Primis ad Ultima, ex Quo omnia; ita Qui est Ipse et Unicus Amor, Ipsa et Unica Sapientia, et Ipsa et Unica Vita in Se, et sic Ipse et Unicus Creator, Salvator et Illustrator a Se, et inde Omne in omnibus Caeli et Ecclesiae.*—Haec sunt et plura adhuc, quae continentur in illis vocibus, per quas describitur Dominus; quod illa de Domino, et quidem de Humano Ipsius dicta sint, manifeste patet, nam sequitur, quod

Audiverit vocem dicentem, Ego sum Alpha et Omega, Primus et Ultimus ; et quod converterit se ad videndum vocem quae locuta est secum, et quod viderit Filium Hominis in medio septem candelabrorum (cap. i. 10–13) ;

Qui mox etiam dixit,

"Ego sum Primus et Ultimus, et Qui vivit, et fui mortuus" (vers. 17, 18; cap. ii. 8).

Quod autem omnia illa, quae supra dicta sunt, contineantur in illis verbis, non potest paucis confirmari, nam confirmare illa ad captum, plurium membranarum opus foret; sed usque confirmata quoad partem sunt in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, nuper Amstelodami edita, quae videatur. Quod Dominus Se dicat "Alpham et Omegam, Principium et Finem," est quia "Alpha et Omega" se referunt ad Divinum Ipsius Amorem, ac "Principium et Finis" ad Divinam Ipsius Sapientiam ; est enim in singulis Verbi conjugium amoris et sapientiae, seu boni et veri, de quo videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 80–90). Dominus vocatur "Alpha et Omega," quia Alpha est Prima et Omega est Ultima Syllaba in Alphabeto Graeco, et inde significant omnia in complexu ; causa est, quia unaquaevis Litera Alphabetica in Mundo Spirituali significat aliquam rem, et Vocalis, quia inservit sono, aliquod affectionis seu amoris ; ex hac origine est Loquela Spiritualis et Angelica, et quoque Scriptura ; sed hoc est arcanum hactenus ignotum. Est enim Lingua Universalis, in qua sunt omnes Angeli et Spiritus, et haec nihil commune habet cum aliqua Lingua hominum in Mundo ; in hanc Linguam venit omnis homo post mortem, est enim illa cuivis homini ex creatione insita, quare unusquisque alterum in universo Mundo Spirituali intelligere potest ; datum est mihi saepius illam Linguam audire, tum illam loqui, et contuli illam cum Linguis in Mundo, et compertus sum quod ne quidem in aliquo minimo unum faciat cum aliqua Lingua naturali in terris ; differt ab his ex primitivo suo, quod est, quod unaquaevis litera cujusvis vocis significet aliquem sensum tam in loquela quam in scriptura. Inde nunc est, quod Dominus dicatur Alpha et Omega, per quod significatur quod sit Omne in omnibus Caeli et Ecclesiae ; et quia sunt duo Vocales, se referunt ad Amorem, ut supra dictum est. De hac Lingua et ejus Scriptura fluente ex

spirituali cogitatione Angelorum, videantur etiam aliqua in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 295).

30. ***"Dicit Dominus, Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus."***—Quod significet *Qui est Aeternus et Infinitus ac Jehovah*, videatur supra (n. 13), ubi hoc explicatum est.

31. ***"Et Omnipotens,"*** significat *Qui est, vivit et potest ex Se Ipso, et Qui regit omnia ex primis per ultima.*—Quoniam omnia sunt ex Domino, creata ex Primis quae ab Ipso sunt, et nihil datur quod inde non existit, ut multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, sequitur quod sit Omnipotens: pone Unum ex quo omnia sunt, annon omnia sunt Unius, a quo pendent in ordine, sicut unci catenae a Capitello, aut sicut vasa sanguinea totius corporis a Corde, aut sicut Universi omnia et singula a Sole; ita a Domino, Qui est Sol Mundi Spiritualis, a Quo est omnis Essentia, Vita et Potentia, quae apud illos qui sub Sole illo sunt; verbo,

> "Ab Ipso sumus, vivimus et movemur" (*Act. Apost.* xvii. 28);

hoc Divina Omnipotentia est. Quod Dominus regat omnia a Primis per Ultima, est Arcanum hactenus non revelatum, at explicatum in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*, et *de Scriptura Sacra*, multis in locis; tum in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 124); et *de Divino Amore* (n. 221). Notum est, quod Divinum, quia est Infinitum, non cadat in ideas cogitationis alicujus hominis nec angeli, quia sunt finitae, et finitus non est capax percipiendi Infinitum; ut tamen aliquo modo percipiatur, placuit Domino Infinitatem Suam describere per haec,

> "Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis; Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus, Omnipotens;"

quare haec verba includunt omnia, quae usquam angelus et homo de Divino spiritualiter et naturaliter cogitare potest; quae in genere sunt illa, quae supra universaliter adducta sunt.

32. [*Vers.* 9.] ***"Ego Johannes, qui et[1] frater vester et consocius,"*** significat *illos qui in bono charitatis et inde veris fidei sunt.*—Quod Johannes Apostolus repraesentaverit illos qui

in bono charitatis sunt, supra (n. 5) dictum est; et qui in bono charitatis sunt, etiam in veris fidei sunt, quoniam charitas est anima et vita fidei: inde est, quod Johannes se vocet fratrem et consocium illorum in Ecclesia ad quos scribit, scripsit enim ad septem Ecclesias; per "fratrem" in Sensu spirituali Verbi intelligitur qui in bono charitatis est, et per "socium," qui inde in veris fidei est; sunt enim omnes quasi consanguinei per charitatem, at affines per fidem; charitas enim conjungit, non ita fides, nisi haec sit ex charitate; dum fides ex charitate est, tunc charitas conjungit, et fides consociat; et quia unum faciunt, ideo Dominus mandavit, ut omnes essent "fratres;" dicit enim,

> "Unus est vester Doctor, Christus; omnes autem vos Fratres estis" (*Matth.* xxiii. 8);

etiam Dominus vocat illos "fratres," qui in bono charitatis seu in bono vitae sunt; dixit,

> "Mater Mea et Fratres Mei hi sunt, qui audiunt Verbum Dei et faciunt illud" (*Luc.* viii. 21[1]; *Matth.* xii. 49; *Marc.* iii. 33–35):

per "Matrem" intelligitur Ecclesia, et per "fratres" illi qui in charitate sunt; et quia bonum charitatis est "frater," ideo Dominus appellat illos qui in eo sunt fratres, etiam *Matth.* xxv. 40; et ideo quoque discipulos, *Matth.* xxviii. 10; *Joh.* xx. 17; sed non legitur quod discipuli appellaverint Dominum fratrem, quia frater est bonum quod a Domino est; est hoc comparative sicut cum Rege, Principe et Magnate, qui consanguineos et affines vocant fratres, sed usque non hi vicissim; nam dicit Dominus,

> "Unus est vester Doctor, Christus; vos autem omnes Fratres estis" (*Matth.* xxiii. 8);

tum,

> "Vos vocatis Me Magister et Domine, et recte dicitis, sum namque" (*Joh.* xiii. 13).

Filii Israelis vocabant omnes fratres, qui a Patre eorum Jacobo erant, et latius etiam illos qui ab Esavo; at socios qui non ex illis. Sed quia Verbum in Sensu spirituali agit solum de illis, qui in Ecclesia Domini sunt, ideo in eo Sensu per "fratres" intelliguntur qui in bono charitatis a Domino sunt, et per "socios" illi qui in veris fidei; ita in sequentibus:

"Sic dicetis quisque ad Socium suum, et quisque ad Fratrem suum, quid respondit Jehovah" (*Jerem.* xxiii. 35);
"Non proclamastis libertatem quisque Fratri suo et quisque Socio suo" (*Jerem.* xxxiv. 17);
"Ne quis urgeat Socium suum nec Fratrem" (*Deutr.* xv. 1, 2);
"Propter Fratres meos et Socios meos loquar" (*Psalm.* cxxii. 8);
"Quisque Socium suum adjuvat, et Fratri suo dicit, confirma te" (*Esaj.* xli. 6);

et in opposito sensu:

"Quisque a Socio suo cavete vobis, et super ullo Fratre ne confidite; omnis Frater supplantat, et omnis Socius calumniatur" (*Jerem.* ix. 3 [*B. A.* 4]);
"Commiscebo Aegyptum cum Aegypto, ut pugnet contra Fratrem suum, et contra Socium suum" (*Esaj.* xix. 2); et alibi.

Haec allata sunt, ut sciatur cur Johannes se dicit Fratrem et Consocium; et quod per "fratrem" in Verbo intelligatur qui in charitate seu bono est, et per "consocium" qui in fide seu vero. Sed quia charitas est ex qua fides, ideo a Domino non aliqui vocantur socii, sed "fratres" vel "proximus;" quisque etiam proximus est secundum quale boni (*Luc.* x. 36, 37).

33. ***"In afflictione, et in regno, et in patiente exspectatione Jesu Christi,"*** significat *quae in Ecclesia sunt infestata a malis et falsis, at quae a Domino, cum venturus est, removenda sunt.*—Per "afflictionem" intelligitur status Ecclesiae quando amplius non aliqua bona charitatis et vera fidei sunt, sed loco illorum mala et falsa; per "regnum" intelligitur Ecclesia; et per "patientem exspectationem Jesu Christi" intelligitur Adventus Domini; quare haec, "In afflictione, et in regno, et in patiente exspectatione Jesu Christi," in unum sensum collata, significant quando bona et vera Ecclesiae infestata sunt a malis et falsis, at quae a Domino, cum venturus est, removenda sunt. Quod per "Afflictionem" intelligatur status Ecclesiae, quando infestata est a malis et falsis, patet ab his:

In consummatione saeculi "tradent vos in Afflictionem, et occident vos. Erit Afflictio magna, qualis non fuit ab initio Mundi, nec erit. Post Afflictionem dierum istorum Sol obscurabitur, Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de Caelo" (*Matth.* xxiv. 9, 21, 29; *Marc.* xiii. 19, 24).

Quod "Regnum" significet Ecclesiam, in sequentibus videbitur.

34. ***"Eram in Insula vocata Patmos,"*** significat *statum et locum, in quo illustrari potuit.*—Quod Revelatio Johanni

facta sit in Patmo, fuit quia erat Insula in Graecia, non procul a terra Canaane, ac inter Asiam et Europam, et per "Insulas" significantur Gentes remotiores a cultu Dei, sed usque quae ad illum accessurae sunt, quia illustrari possunt; similiter per "Graeciam;" ipsa autem Ecclesia per "terram Canaanem;" per "Asiam" illi ab Ecclesia qui ex Verbo in luce veritatis sunt; et per "Europam" illi ad quos Verbum venturum est; inde est quod per "Insulam Patmos" significetur status et locus, in quo illustrari potuit. Quod per "Insulas" in Verbo significentur Gentes remotiores a cultu Dei, sed quae usque ad illum accessurae sunt, patet ex his locis:

"In Urim honorate Jehovam, in Insulis maris Nomen Dei Israelis" (*Esaj.* xxiv. 15[1]);
"Non exstinguet, neque confringet, donec ponat in terra judicium, et in Lege Ipsius Insulae sperent. Cantate Jehovae canticum novum, Insulae et habitatores illarum ponent Jehovae gloriam; et laudem Ipsius in Insulis annuntiabunt" (*Esaj.* xlii. 4, 10, 12);
"Attendite Insulae ad Me, et populi e longinquo" (*Esaj.* xlix. 1);
"In Me Insulae sperabunt, et super brachio Meo confident" (*Esaj.* li. 5[2]);
"Mihi Insulae confident, navesque Tharschish" (*Esaj.* lx. 9);
"Audite verba Jehovae Gentes, et annuntiate in Insulis e longinquo" (*Jerem.* xxxi. 10);
"Ut adorent Jehovam quisque in suo loco, omnes Insulae gentium (*Zeph.* ii. 11); et alibi;

quod etiam per "Graeciam" similiter, non ita ex Verbo patet, quia Graecia solum nominata est *Dan.* viii. 21; cap. x. 20; cap. xi. 2; ut et *Joh.* xii. 20; *Marc.* vii. 26: quod per "Terram Canaanem" intelligatur Ecclesia Domini, quae inde vocatur "Terra sancta" et "Canaan caelestis," patet a multis locis in Verbo; quod per "Asiam" intelligantur illi in Ecclesia, qui ex Verbo in luce veritatis sunt, videatur supra (n. 11); et quod per "Europam," illi ad quos Verbum venturum est, constat.

35. ***"Propter Verbum Dei, et propter testimonium Jesu Christi,"*** significat *ut ex corde et sic in luce recipiatur Divinum Verum ex Verbo, et agnoscatur Humanum Domini esse Divinum.*— Hoc explicatum est supra (n. 6).

36. [*Vers.* 10.] ***"Factus sum in Spiritu in Dominica die,"*** significat *statum spiritualem tunc ex Divino influxu.*— "Factus sum in Spiritu," significat statum spiritualem, in quo fuit dum in visionibus, de quo statu sequitur; "in Dominica die," significat a Domino tunc influxum, in die enim

illa est praesentia Domini, quia dies sanctus est: ex quibus patet, quod "factus sim in Spiritu in Dominica die," significet statum spiritualem tunc ex Divino influxu. De Prophetis legitur, quod fuerint "in Spiritu" aut "in Visione," tum quod Verbum factum sit ad illos a Jehovah: cum fuerunt "in Spiritu" seu "Visione," non fuerunt in corpore, sed in suo Spiritu, in quo statu viderunt talia quae in Caelo sunt; cum autem Verbum factum est ad illos, tunc fuerunt in corpore, et audiverunt Jehovam loquentem: hi bini status Prophetarum probe distinguendi sunt; in statu Visionis aperti sunt oculi Spiritus eorum, et clausi oculi Corporis eorum, et tunc audiverunt quae Angeli locuti sunt, seu quae Jehovah per Angelos, et quoque viderunt quae sibi repraesentata sunt in Caelo; et tunc quandoque sibi visi sunt auferri e loco in locum, corpore manente in suo: in hoc statu fuit Johannes, cum scripsit *Apocalypsin;* et quandoque etiam Ezechiel, Sacharias et Daniel; et tunc dicitur quod essent "in Visione" aut "in Spiritu;" dicit enim *Ezechiel,*

> "Spiritus sustulit me, et reduxit me in Chaldaeam ad captivitatem in Visione Dei, in Spiritu Dei; ita ascendit super me Visio quam vidi" (cap. xi. 1, 24);

dicit etiam, quod

> Sustulerit illum Spiritus, et audiverit post se terrae motum, et alia (cap. iii. 12, 24);
> Tum quod sustulerit illum Spiritus inter terram et caelum, abduxerit in Hierosolymam in Visionibus Dei, et viderit abominationes (viii. 3, seq.);
> Similiter fuit in Visione Dei seu in Spiritu cum vidit quatuor Animalia, quae erant Cherubi (cap. 1. et cap. x);
> Ut et cum vidit Novam Terram et Novum Templum, et Angelum metientem illa (cap. xl–xlviii);
> Quod fuerit in Visionibus Dei, dicit (cap. xl. 2);
> Et quod sustulerit illum Spiritus (cap. xliii. 5).

Simile factum est cum *Sacharia,* in quo tunc Angelus fuit,

> Cum vidit Virum equitantem inter myrtos (cap. i. 8, seq.);
> Cum vidit quatuor Cornua, et dein Virum, in cujus manu funiculus mensurae (cap. ii. 1, 5, seq.);
> Cum vidit Joschuam Sacerdotem magnum (cap. iii. 1, seq.);
> Cum vidit Candelabrum et duas Oleas (cap. iv. 1, seq.);
> Cum vidit Volumen volans, et Epham (cap. v. 1. 6);
> Et cum vidit quatuor Currus exeuntes inter duos montes, et Equos (cap. vi. 1. seq.).

In simili statu fuit Daniel,

> Cum vidit quatuor Bestias ascendentes ex mari (*Dan.* vii.[1] 1, seq.);

Et cum vidit pugnas Arietis et Hirci (cap. viii. 1, seq.):
Quod viderit illa in Visionibus, dicit Ipse (cap. vii. 1, 2, 7, 13; cap. viii. 2; cap. x. 1, 7, 8);
Et quod Angelus Gabriel ei visus sit in Visione (cap. ix. 21).

Simile factum est cum Johanne; ut

Cum vidit Filium Hominis in medio Septem Candelabrorum (*Apoc.* cap. i.);
Cum vidit Thronum in Caelo, et Sedentem super illo, et circum Thronum quatuor Animalia (cap. iv.);
Cum vidit Librum obsignatum septem sigillis (cap. v.);
Cum vidit quatuor Equos ex Libro aperto exeuntes (cap. vi.);
Cum vidit quatuor Angelos stantes super quatuor angulis terrae (cap. vii.[1]);
Cum vidit Locustas exeuntes ex puteo abyssi (cap. ix.);
Cum vidit Angelum in cujus Manu Libellus, quem dedit illi ad edendum (cap. x.);
Cum audivit Septem Angelos clangentes tubis (cap. xi.);
Cum vidit Draconem et Mulierem quam draco persecutus; et hujus pugnam cum Michaele (cap. xii.);

et postea,

Duas Bestias, unam e mari, alteram e terra, ascendentes (cap. xiii.);
Cum vidit Septem Angelos habentes septem plagas ultimas (cap. xv.; xvi.);
Cum vidit Meretricem sedentem super Bestia Coccinea (cap. xvii.; xviii.[2]);

ac postea,

Equum album et Sedentem super illo (cap. xix.);

et demum,

Novum Caelum et Novam Terram, et tunc Novam Hierosolymam e Caelo descendentem (cap. xxi.; xxii.).

Quod Johannes haec viderit "in Spiritu" et "Visione," dicit ipse (cap. i. 10; cap. iv. 2; cap. ix. 17; cap. xxi. 10); hoc etiam intelligitur per "Vidi" ubivis apud illum. Ex his manifeste patet, quod esse "in spiritu" sit esse "in visione," quae fit per aperitionem visus Spiritus hominis; qui cum aperitur, apparent illa quae in Mundo Spirituali sunt, tam clare quemadmodum coram visu Corporis illa quae in Mundo Naturali sunt. Quod ita sit, ab experientia multorum annorum testari possum. In hoc statu fuerunt Discipuli cum viderunt Dominum post resurrectionem; quare dicitur quod

"Aperti sint oculi illorum" (*Luc.* xxiv. 30, 31).

In simili statu fuit Abraham, cum vidit tres Angelos, et locutus est cum illis. Similiter Hagar, Guideon, Joschua, et alii, cum viderunt Angelos Jehovae: similiter cum puer Elisaei vidit Montem plenum curribus et equis igneis circum Elisaeum,

"Oravit enim Elisaeus, et dixit, Jehovah, Aperi quaeso oculos ejus ut videat, et aperuit Jehovah oculos pueri, et vidit" (2 *Reg.* vi. 17).

Quod autem Verbum attinet, id non revelatum est in statu Spiritus seu in Visione, sed a Domino viva voce dictatum est Prophetis; quare nullibi dicitur, quod locuti sint illud ex Spiritu Sancto, sed ex Jehovah; videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 53).

37. ***"Et audivi post me vocem magnam tanquam tubae,"*** significat *perceptionem manifestam Divini Veri e Caelo revelati.*—"Vox magna," dum e Caelo auditur, significat Divinum Verum, de qua sequitur; quod audita sit "tanquam tubae," est quia cum Divinum Verum e Caelo delabitur, quandoque ita auditur ab Angelis Ultimi Caeli, et tunc manifeste percipitur; inde est, quod per "vocem tanquam tubae," significetur manifesta perceptio: praeterea de significatione "tubae," videbitur infra (n. 397, 519). Quod "Vox magna," dum e Caeli auditur, significet Divinum Verum patet ex his locis:

"Vox Jehovae super aquis: Vox Jehovae in virtute: Vox Jehovae cum honore: Vox Jehovae frangens cedros: Vox Jehovae incidens ut flamma ignis: Vox Jehovae trepidare facit desertum; Vox Jehovae parturire facit cervas" (*Psalm.* xxix. 3–9);

"Regna terrae psallite Domino, ecce dabit in Voce Sua Vocem roboris" (*Psalm.* lxviii. 33, 34 [*B. A.* 32, 33]);

"Jehovah edidit Vocem Suam coram Exercitu, quia innumerus [qui] facit Verbum Ipsius" (*Joel.* ii. 11);

"Jehovah ex Hierosolyma dabit Vocem Suam" (*Joel.* iv. 16 [*B. A.* iii. 16][1]);

et quia "Vox" significat Divinum Verum ex Domino, ideo Dominus dixit, quod

Oves Vocem Ipsius audiant; quod sciant Vocem Ipsius; etiam "Alias Oves habeo, quas oportet Me adducere, et Vocem Meam audient; Oves Meae Vocem Meam audiunt, et Ego cognosco illas, et sequuntur Me" (*Joh.* x. 3, 4, 16, 27);

et alibi:

"Venit hora, quando mortui audient Vocem Filii Hominis, et qui audiunt, vivent" (*Joh.* v. 25):

"Vox" hic est Divinum Verum Domini ex Verbo Ipsius.

38. [*Vers.* 11.] ***"Dicentem, Ego sum Alpha et Omega, Primus et Ultimus,"*** significat *Qui est Ipsum et Unicum a Primis ad Ultima, ex Quo omnia; ita Qui est Ipse et Unicus Amor, Ipsa et Unica Sapientia, et Ipsa et Unica Vita in Se, et sic*

Ipse et Unicus Creator, Salvator et Illustrator a Se, et inde Omne in omnibus Caeli et Ecclesiae; Qui Solus est Infinitus et Aeternus, ac Jehovah; et quod Ille sit Dominus.—Quod haec omnia contineantur in illis vocibus, ac infinite plura, videatur supra (n. 13, 29). Dictum ibi est, quod omnes syllabae aut literae in Alphabeto in Mundo Spirituali significent res, et quod inde sit loquela et scriptura illorum ibi; et quod ideo Dominus Divinitatem et Infinitatem Suam describat per Alpha et Omega, per quod significatur, quod sit Omne in omnibus Caeli et Ecclesiae. Quoniam unaquaevis litera significat rem in Mundo Spirituali, et inde in Lingua Angelica, ideo David conscripsit *Psalmum* cxix. in ordine secundum Alphabeti literas, incipiendo ab Aleph, et finiendo per Thau, ut constare potest ex initiis Versuum ibi: simile quid apparet in *Psalm.* cxi., sed non ita exstanter. Propterea etiam Abram vocatus est Abraham, et Sarai vocata est Sarah, quod factum est propter causam ut in Caelo per Abraham et per Sarah non intelligerentur illi, sed Divinum, ut quoque intelligitur; "H" enim involvit Infinitatem, quia est solum aspiratio: plura de his videantur supra (n. 29).

39. ***"Quod vides, scribe in Libro."***—Quod significet *ut revelata sint posteritati*, patet absque explicatione.

40. ***"Et mitte Ecclesiis, illis in Asia,"*** significat *pro illis in Christiano Orbe qui in luce veritatis ex Verbo sunt.*—Quod illi per "Ecclesias in Asia" intelligantur, videatur supra (n. 10, 11).

41. ***"Ephesum, et Smyrnam, et Pergamum, et Thyatira, et Sardes, et Philadelphiam, et Laodiceam,"*** significat *in specie secundum statum receptionis cujusvis.*—Quod omnes status receptionis Domini et Ipsius Ecclesiae per Septem illa Nomina in Sensu spirituali significentur, videbitur infra: fuit enim Johannes, cum hoc illi mandatum est, in statu spirituali, et in illo statu non aliquid vocatur nomine quod non significat rem aut statum: quare nec a Johanne haec quae scripta sunt, ad aliquam Ecclesiam in illis locis missa sunt, sed dicta illarum Angelis, per quos intelliguntur qui recipiunt. Quod per omnia Nomina Locorum et Personarum in toto Verbo intelligantur res spirituales, multis ostensum est in *Arcanis Caelestibus* Londini editis, ut quid per "Abrahamum," "Isacum" et "Jacobum," tum per "Israelem," et

per Nomina duodecim ejus filiorum; ut et quid per varia loca Terrae Canaanis, et per loca vicina Terrae isti, ut quid per Aegyptum, Syriam, Assyriam, et plura. Simile est cum septem his Nominibus. Sed qui vult manere in Sensu literae, maneat, quia ille Sensus conjungit; sciat modo, quod Angeli per illa Nomina res et status Ecclesiae percipiant.

42. [*Vers.* 12.] ***"Et conversus videre vocem quae mecum loquebatur,"*** significat *inversionem status illorum, qui in bono vitae sunt, quoad perceptionem veri in Verbo, dum se convertunt ad Dominum.*—Dicit Johannes, quod audiverit vocem *post se* (vers. 10); et nunc quod *conversus sit* videre vocem; ac iterum, quod *conversus* viderit Septem Candelabra; ex quibus patet, quod audiverit vocem a tergo, et quod converterit se, ut viderit unde illa: quod in hoc sit arcanum, patet; arcanum est, quod antequam homo convertit se ad Dominum, et Ipsum agnoscit pro Deo Caeli et Terrae, non possit videre Divinum Verum in Verbo; causa est; quia Deus Unus est et Persona et Essentia, in Quo Trinitas, et Ille Deus est Dominus; quare qui Trinitatem Personarum agnoscunt, spectant primario ad Patrem, et quidam ad Spiritum Sanctum, et raro ad Dominum, et si ad Dominum, cogitant de Humano Ipsius sicut de vulgari homine; cum homo hoc facit, nequicquam illustrari potest in Verbo, est enim Dominus Verbum, ab Ipso enim est, et de Ipso; idcirco qui non solum Dominum adeunt, illi spectant Ipsum et Verbum Ipsius post se, et non ante se, seu a tergo et non a facie. Hoc arcanum est quod latet in his,

> Quod Johannes audiverit post se, et quod conversus sit videre vocem, et conversus viderit Septem Candelabra aurea, et in medio illorum Filium Hominis;

vox enim, quam audivit, a Filio Hominis, Qui est Dominus, venit. Quod Dominus Solus sit Deus Caeli et Terrae, docet nunc manifesta voce, dicit enim,

> "Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis, dicit Dominus Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus" (vers. 8);

et hic,

> "Ego sum Alpha et Omega, Primus et Ultimus" (vers. 11);

et postea,

> "Ego sum Primus et Ultimus" (vers. 17; et cap. ii. 8).

Quod per "vocem," cum a Domino, intelligatur Divinum Verum, videatur supra (n. 37); et quod per "Johannem" intelligantur illi ab Ecclesia, qui in bono vitae sunt, supra (n. 5, 6). Ex his nunc constare potest, quod per haec verba, "Et conversus videre vocem quae loquebatur mecum," significetur inversio status illorum, qui in bono vitae sunt, quoad perceptionem veri in Verbo, cum se convertunt ad Dominum.

43. *"Et conversus vidi Septem Candelabra aurea,"* significat *Novam Ecclesiam, quae in illustratione a Domino ex Verbo erit.*—Quod "Septem Candelabra" sint Septem Ecclesiae, dicitur in versu ultimo hujus capitis; et quod per Septem Ecclesias intelligantur omnes qui in Christiano Orbe sunt, et accedunt ad Ecclesiam, videatur supra (n. 10); et in specie secundum statum receptionis cujusvis (n. 41). Quod per "Septem Candelabra" intelligatur Nova Ecclesia, est quia in illa et in illius medio est Dominus, dicitur enim quod "in medio Septem Candelabrorum viderit similem Filio Hominis," et per "Filium Hominis" intelligitur Dominus quoad Verbum. Candelabra illa visa sunt aurea, quia aurum significat bonum, et omnis Ecclesia est Ecclesia ex bono quod formatur per vera; quod "aurum" significet bonum, videbitur in sequentibus. Candelabra illa non erant unum juxta alterum, seu ad contactum posita, sed ad distantias facientia quendam circum, ut patet ab his in sequente capite:

> "Haec dixit, Qui ambulat in medio Septem Candelabrorum aureorum" (vers. 1).

Non dicitur aliquid de Lucernis Candelabrorum istorum, sed in sequentibus dicitur quod

> Sancta Hierosolyma (hoc est, Nova Ecclesia) "non opus habeat Sole, nec Luna, quia Lucerna ejus Agnus, et gentes quae salvantur, in Luce Ipsius ambulabunt" (*Apoc.* xxi. 23, 24);

et porro,

> "Non opus habent Lucerna, quia Dominus Deus illustrat illos" (cap. xxii. 5);

sunt enim illi, qui e Nova Ecclesia Domini erunt, solum Candelabra, qui lucebunt a Domino. Per "Candelabrum aureum in Tabernaculo" nec aliud repraesentatum est, quam Ecclesia quoad illustrationem a Domino (de quo Candelabro videatur *Exod.* xxv. 31[1], ad fin; cap. xxxvii. 17–24[2];

Levit. xxiv. 3, 4; *Num.* viii. 2, 3, 4); quod illud Ecclesiam Domini quoad Divinum amorem Spiritualem, qui est amor erga proximum, repraesentaverit, videatur in *Arcanis Caelestibus* Londini editis (n. 9548, 9555, 9558, 9561, 9570,[1] 9783); tum infra (n. 493). Per "Candelabrum" etiam significatur Nova Ecclesia a Domino instauranda, apud *Sachariam* (cap. iv.), quoniam significat Novam Domum Dei seu Novum Templum, ut patet a sequentibus ibi, ac per "Domum Dei" seu "Templum" significatur Ecclesia, et in supremo sensu Divinum Humanum Domini, ut Ipse docet (*Joh.* ii. 19–21, et alibi); sed dicetur, quid in ordine significatur in capite iv. apud *Sachariam*, dum ei visum est "Candelabrum:"—Per illa quae continentur a vers. 1–7, significatur illustratio Novae Ecclesiae a Domino ex bono amoris per verum; "Oleae" ibi significant Ecclesiam quoad bonum amoris: per illa a vers. 8–10 ibi, significatur quod haec a Domino; per "Serubabelem" ibi, qui aedificaturus est Domum, ita Ecclesiam, repraesentatur Dominus: per illa a vers. 11–14, significatur, quod in illa Ecclesia etiam erunt vera ex origine Caelesti. Haec illius Capitis explicatio per Caelum a Domino mihi data est.

44. [*Vers.* 13.] ***"Et in medio Septem Candelabrorum similem Filio Hominis,"*** significat *Dominum quoad Verbum, a Quo illa.*—Notum est ex Verbo, quod Dominus Se vocaverit "Filium Dei," et quoque "Filium Hominis;" quod per "Filium Dei" intellexerit Se quoad Divinum Humanum, et per "Filium Hominis" Se quoad Verbum, plene demonstratum est in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 19–28); et quia ibi plene ex Verbo id confirmatum est, supersedetur hic illud ulterius confirmare. Nunc quia Dominus coram Johanne Se repraesentavit ut Verbum, ideo visus illi vocatur "Filius Hominis." Repraesentavit Se ut Verbum, quia agitur de Nova Ecclesia, quae est Ecclesia ex Verbo, et secundum intellectum ejus; quod Ecclesia sit ex Verbo, et quod talis sit qualis ei est intellectus Verbi, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 76–79). Quoniam Ecclesia est Ecclesia a Domino per Verbum, ideo visus est Filius Hominis in medio Candelabrorum; "in Medio" significat in Intimo, ex quo illa quae circum sunt aut quae extra sunt, trahunt suam essentiam, hic suam lucem seu intelligentiam; quod Intimum sit omne in illis quae circum

aut extra sunt, multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia;* est sicut Lux et Flamma in medio, ex quibus omnes peripheriae lucent et calent. Simile significat "in medio" in sequentibus locis in Verbo :

"Exclama et jubila habitatrix Zionis, quia magnus in Medio tui Sanctus Israelis" (*Esaj.* xii. 6) ;
"Deus Rex meus operans salutes in Medio terrae" (*Psalm.* lxxiv[1]. 12) ;
"Deus operans Misericordiam in Medio Templi" (*Psalm.* xlviii. 10 [*B. A.* 9][2]) ;
"Deus constitit in caetu Dei, in Medio deorum judicabit" (*Psalm.* lxxxii[3]. 1) ;

"dii" vocantur qui in Divinis veris a Domino sunt, et abstracte ipsa Vera :

"Ecce mitto Angelum coram te ; caveto tibi a faciebus Ipsius, quoniam Nomen Meum in Medio Ipsius" (*Exod.* xxiii. 20, 21) ;

"Nomen Jehovae" est omne Divinum ; "in Medio" est in Intimo et inde in omni ejus. "Medium" etiam significat Intimum, et inde Omne, in pluribus aliis locis in Verbo, etiam ubi agitur de malis, ut *Esaj.* xxiv. 13 ; *Jerem.* xxiii. 9 ; *Psalm.* v. 10 [*B. A.* 9] ; *Jerem.*[4] ix. 4, 5 ; *Psalm.* xxxvi. 2 [*B. A.* 1] ; *Psalm.* lv. 5 [*B. A.* 4][5] ; *Psalm.* lxii. 5 [*B. A.* 4]. Haec loca allata sunt, ut sciatur quod "in Medio Candelabrorum" significet in Intimo a quo Ecclesia et omne ejus, nam Ecclesia et omne ejus est a Domino per Verbum. Quod "Candelabra" significent Novam Ecclesiam, videatur mox supra (n. 43).

45. ***"Indutum talari,"*** significat *Divinum procedens quod est Divinum Verum.*—Quod "Talaris" significet Divinum procedens, quod est Divinum Verum, est quia Vestimenta in Verbo significant vera ; inde "Talaris," quae est vestimentum commune, cum de Domino, significat Divinum Verum procedens. Quod Vestimenta significent vera in Verbo, est quia in Caelo vestiuntur secundum vera procedentia ex bono illorum, de qua re videatur in Opere de *Caelo et Inferno*, Anno 1758 Londini edito (n. 177–182). In sequentibus etiam videbitur, quod non aliud per Vestimenta in Verbo in ejus Sensu spirituali intelligatur ; proinde, quod non aliud per

Vestimenta Domini, cum transformatus fuit, quae apparuerunt candida sicut Lux (*Matth.* xvii. 1–4 ; *Marc.* ix. 2–8 ; *Luc.* ix. 28–36) ;

tum nec aliud per

> Vestimenta Domini, quae milites diviserunt (*Joh.* xix. 23, 24).

Quod similia repraesentata et inde significata sint per Vestes Aharonis, videatur in *Arcanis Caelestibus* Londini editis (n. 9814, 10,068); in specie quid per "Ephodum" (n. 9477, 9824, 10,005); quid per "Pallium" (n. 9825, 10,005); quid per "Tunicam" (n. 9826, 9942); et quid per "Cidarim" (n. 9827); Aharon enim repraesentabat munus sacerdotale Domini. De significatione Vestium ex Verbo, videatur infra (n. 166, 328).

46. ***"Et praecinctum ad mamillas Zona aurea,"*** significat *Divinum procedens et simul conjungens, quod est Divinum Bonum.*—Quod "Zona aurea" id significet, est quia per "pectus Domini," et in specie per "mamillas" ibi, significatur Divinus Ipsius Amor; inde per "Zonam auream," quae cinxit, Divinum procedens et simul conjungens, quod est Divinum Bonum Divini Amoris; "aurum" etiam significat bonum, videatur infra (n. 913). Etiam "Zona" seu "Cingulum" in Verbo significat commune Vinculum, quo omnia in ordine et in nexu continentur, ut apud *Esajam:*

> "Exibit Virga e trunco Jischaji[1]; erit Justitia cingulum lumborum Ipsius, et Veritas cingulum feminum Ipsius" (xi. 1, 5[2]);

"Virga exiens e trunco Jischaji" est Dominus. Quod Cingulum Ephodi, et Baltheus Tunicae Aharonis significaverint conjunctionem, videatur in *Arcanis Caelestibus* Londini editis (n. 9837, 9944). Quoniam "Cingulum" significat vinculum conjungens bona et vera Ecclesiae, ideo cum Ecclesia apud Filios Israelis destructa fuit, mandatum est Jeremiae Prophetae,

> Ut emeret sibi Cingulum, et poneret super lumbos suos, et dein absconderet illud in foramine petrae juxta Euphratem; et in fine dierum, cum recepit illud, ecce corruptum erat, et non proderat ad quicquam (*Jerem.* xiii. 1–12);

per quae repraesentatum est, quod bonum Ecclesiae tunc nullum esset, et inde vera dissipata. Simile per "Cingulum" significatur apud *Esajam:*

> "Loco Cinguli erit discissio" (iii. 24);

et quoque alibi. Quod per "Mamillas" seu "Ubera" signi-

ficetur Divinus Amor, patet a locis in Verbo ubi nominantur, tum a correspondentia illorum cum amore.

47. [*Vers.* 14.] ***"Et Caput Ipsius, et Capilli candidi tanquam lana, tanquam nix,"*** significat *Divinum Amorem Divinae Sapientiae in Primis et in Ultimis.*—Per Caput hominis significatur omne vitae ejus, et omne vitae hominis se refert ad Amorem et Sapientiam; quare per "Caput" significatur Sapientia et simul Amor; sed quia non datur amor absque sua sapientia, nec sapientia absque suo amore, ideo est amor sapientiae, qui per "Caput" intelligitur, et cum de Domino, est Divinus Amor Divinae Sapientiae; verum de significatione "Capitis" ex Verbo, videbitur infra (n. 538, 568[1]). Cum itaque per "Caput" intelligitur amor et simul sapientia in suis primis, sequitur quod per "Capillos" intelligatur amor et sapientia in suis ultimis; et quia "Capilli" hic dicuntur de Filio Hominis, Qui est Dominus quoad Verbum, per "Capillos" Ipsius significatur Divinum Bonum quod est amoris, et Divinum Verum quod est sapientiae, in ultimis Verbi; ac ultima Verbi sunt quae continentur in Sensu literae ejus: quod Verbum in hoc Sensu significetur per "Capillos Filii Hominis" seu Domini, apparet paradoxon, sed usque est Verum: hoc constare potest ex locis in Verbo allatis in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 35, 49); ubi etiam ostensum est, quod Naziraei in Ecclesia Israelitica repraesentaverint Dominum quoad Verbum in ultimis, quod est Sensus literae ejus; "Naziraeus" enim in Lingua Hebraea est Capillus seu Coma; inde erat Simsoni, qui erat Naziraeus ex utero, potentia in Crinibus; quod similiter Divinum Verum in Sensu literae Verbi sit in potentia, videatur in citata *Doctrina de Scriptura Sacra* (n. 37–49): ideo etiam Summo Sacerdoti et ejus Filiis severe prohibitum fuit radere Caput; ideo etiam duo et quadraginta pueri discerpti sunt a duabus Ursis, quia vocabant Elisaeum "Calvum;" Elisaeus sicut Elias repraesentabat Dominum quoad Verbum, Calvus significat id absque ultimo ejus, quod, ut dictum, est Sensus literae, ac Ursae significant hunc Sensum Verbi separatum a Sensu interno ejus; qui separant, apparent etiam in Mundo Spirituali ut Ursi, sed e longinquo; inde patet cur ita factum est cum pueris: ideo etiam summum dedecus et extremus luctus fuit inducere Calvitiem. Quare cum Gens Israelitica perverterat omnem Sensum literae Verbi, fit haec lamenta-

tio super illos :

"Albi erant Naziraei prae nive, candidi prae lacte ; obscurata est prae nigredine forma illorum, non cognoscuntur in plateis" (*Thren.* iv. 7, 8) ;

tum,

"Omne Caput decalvatum, et omnis humerus depilatus" (*Ezech.* xxix. 18) ;
"Super omnibus faciebus pudor, et in omnibus Capitibus Calvities" (*Ezech.* vii. 18).
(Similiter *Esaj.* xv. 2 ; *Jerem.* xlviii. 37 ; *Amos* viii. 10.

Quia filii Israelis per falsa disperserunt omnem Sensum literae Verbi, ideo mandatum est Prophetae Ezechieli, ut hoc repraesentaret per quod

Novacula raderet Caput, et Crinium tertiam partem combureret igne, tertiam percuteret gladio, et tertiam dispergeret in ventum, et quod colligaret aliquid in alis, quod postea etiam projiceret in ignem (*Ezech.* v[1]. 1–4, seq.).

Propterea etiam dicitur apud *Micham :*

"Calvitiem indue et tonde te propter filios deliciarum tuarum, dilata Calvitiem sicut aquila, quia migrarunt a te" (i. 16[2]) ;

"filii deliciarum" sunt genuina vera Ecclesiae ex Verbo. Et quia Nebuchadnezar Rex Babelis repraesentavit Babelicam falsificationem Verbi et destructionem omnis veri ibi, inde factum est quod

Crinis ejus creverit sicut aquilarum (*Dan.* iv. 30 [*B. A.* 33]).

Quoniam "Capilli" significabant illud sanctum Verbi, ideo de Naziraeis dicitur, quod

Non raderent Comam capitis sui, quia illa est Naziraeatus Dei super capite eorum (*Num.* vi. 1–21) :

et ideo statutum est quod

Summus Sacerdos ac Filii ejus non raderent Caput suum, ne morerentur, ac universa domus Israelis irasceretur (*Levit.* x. 6).

Nunc quia per "Capillos" significatur Divinum Verum in ultimis, quod in Ecclesia est Verbum in Sensu literae, idcirco etiam de "Antiquo Dierum" simile dicitur apud *Danielem :*

"Vidi usque dum Throni projecti sunt, et Antiquus Dierum sedit, Vestis Ejus sicut nix alba, et Capillus capitis Ejus sicut lana munda" (vii[3]. 9) ;

quod "Antiquus Dierum" sit Dominus, patet manifeste apud *Micham:*

> "Tu Bethlechem Ephratæa, parum est ut sis inter millenas Jehudæ; ex te Mihi exibit, Qui erit Dominator in Israele, et Cujus Exitus ab Antiquo, a diebus aeternitatis" (v. 1 [*B. A.* 2]);

et apud *Esajam*, ubi vocatur

> "Pater Aeternitatis" (ix. 5 [*B. A.* 6]).

Ex his locis, et ex multis aliis, quae ob copiam non adducuntur, constare potest, quod per "Caput" et "Capillos" Filii Hominis, qui "candidi tanquam lana, tanquam nix," intelligatur Divinum Amoris et Sapientiae in primis et in ultimis; et quia per Filium Hominis intelligitur Dominus quoad Verbum, sequitur quod etiam Hoc in primis et in ultimis intelligatur: quid alioquin foret, quod Dominus hic in *Apocalypsi*, et Antiquus Dierum apud *Danielem*, etiam quoad Capillos describeretur. Quod per "Capillos" Sensus literae Verbi significetur, patet manifeste ab illis qui in Mundo Spirituali sunt; illi qui contempserunt Sensum literae Verbi, ibi apparent Calvi; et vicissim illi qui amaverunt Sensum literae Verbi, ibi apparent in decentibus Comis. "Tanquam lana" et "tanquam nix" dicitur, quia "Lana" significat bonum in ultimis, et "Nix" verum in ultimis, ut quoque apud *Esajam* (cap. i. 18); "Lana" enim est ex ovibus, per quas significatur bonum charitatis, et "Nix" est ex aquis, per quas significantur vera fidei.

48. ***"Et Oculi Ipsius tanquam flamma ignis,"*** significat *Divinam Sapientiam Divini Amoris.*—Per "Oculos" in Verbo intelligitur Intellectus, ac inde per visum Oculorum, Intelligentia; quare cum de Domino, intelligitur Divina Sapientia; per "Flammam ignis" autem significatur Amor spiritualis qui est Charitas, quare cum de Domino, intelligitur Divinus Amor; inde nunc per quod "Oculi Ipsius essent tanquam Flamma ignis," significatur Divina Sapientia Divini Amoris. Quod "Oculus" significet Intellectum, est quia correspondent; nam sicut Oculus videt ex luce naturali, ita Intellectus ex luce spirituali; quare "Videre" praedicatur de utroque. Quod per "Oculum" in Verbo significetur Intellectus, patet a sequentibus his locis:

> "Educ populum caecum cui Oculi sunt, et surdos quibus Aures" (*Esaj.* xliii. 8);

'Audient in die illo surdi verba Libri, et ex caligine Oculi caecorum videbunt" (*Esaj.* xxix. 18);
"Tunc aperientur Oculi caecorum, et Aures surdorum" (*Esaj.* xxxv. 5[1]);
"Dabo Te in lucem gentium ad aperiendum Oculos caecorum" (*Esaj.* xlii. 6, 7[2]);

haec de Domino, Qui, dum venturus est, aperiet Intellectum apud illos qui in ignorantia veri sunt. Quod hoc intelligatur per aperire "Oculos," patet porro ex his:

"Impingua Cor populi hujus, et Oculos ejus obline, ne forte videant Oculis suis" (*Esaj.* vi. 9, 10; *Joh.* xii. 40[3]);
"Effudit Jehovah super vos spiritum somnolentiae, et occlusit Oculos vestros; Prophetas et Capita vestra, Videntes obtexit" (*Esaj.* xxix. 10; cap. xxx. 10);
"Qui occludit Oculos suos, ne videat malum" (*Esaj.* xxxiii[4]. 15);
"Audite haec, Populе stulte, quibus Oculi et non vident" (*Ezech.* xii[5]. 2);
"Poena Pastoris deserentis gregem, gladius super Oculo dextro, et Oculus dexter caligando caligabit" (*Sach.* xi. 17);
"Plaga, qua percutiet Jehovah omnes populos, qui pugnabunt contra Hierosolymam; Oculi eorum contabescent in foraminibus suis" (*Sach.* xiv. 12);
"Percutiam omnem Equum stupore, et omnem Equum populorum Caecitate" (*Sach.* xii. 4);

"Equus" in Sensu spirituali est intellectus Verbi (n. 298).

"Exaudi me, Jehovah Deus mi; illumina Oculos meos, ne forte dormiam mortem" (*Psalm.* xiii. 4 [*B. A.* 3]);

quod in illis locis per "Oculos" significetur Intellectus, quisque videt. Inde patet, quid a Domino per "Oculum" intelligitur in his locis:

"Lucerna corporis est Oculus; si Oculus tuus simplex est, totum corpus tuum lucidum erit; si Oculus tuus malus fuerit, totum corpus obtenebratum erit; si ergo lumen quod in te est, tenebrae sunt, tenebrae quantae" (*Matth.* vi. 22, 23; *Luc.* xi. 34);
"Si Oculus dexter scandalizaverit te, erue eum, et abjice abs te; nam praestat ut luscus intres in vitam, quam duos habens Oculos mitti in gehennam ignis" (*Matth.* v. 29; cap. xviii. 9);

per "Oculum" in his locis non intelligitur oculus, sed intellectus veri. Quoniam per "Oculum" significatur intellectus veri, ideo inter statuta apud filios Israelis fuit, quod

Caecus aut confusus oculo ex semine Aharonis non accederet ad offerendum sacrificium, nec intraret intra velum (*Levit.* xxi. 18, 20);

tum, quod

Caecum non offerretur in sacrificium (*Levit.* xxii. 22; *Malach.* i. 8).

Ex his patet, quid per "Oculum" intelligitur, cum de homine:

inde sequitur quod per "Oculum," cum de Domino, intelligatur Divina Ipsius Sapientia, tum Omniscientia et Providentia, ut in his locis:

"Aperi Jehovah Oculos Tuos, et vide" (*Esaj.* xxxvii[1]. 17);
"Ponam Oculum Meum super illos in bonum, et aedificabo illos" (*Jerem.* xxiv[2]. 6);
"Ecce Oculus Jehovae super timentibus Ipsum" (*Psalm.* xxxiii. 18);
"Jehovah in Templo sanctitatis, Oculi Ipsius vident, et Palpebrae Ipsius probant filios hominis" (*Psalm.* xi. 4[3]).

Quoniam per "Cherubos" significatur Custodia et Providentia Domini ne spiritualis Sensus Verbi laedatur, ideo de quatuor Animalibus, quae erant Cherubi, dicitur, quod

Essent plena Oculis ante et retro, et quod alae illorum similiter essent plenae Oculis (*Apoc.* iv. 6, 8);

tum quod

Rotae, super quibus vehebantur Cherubi, essent plenae Oculis circumcirca (*Ezech.* x. 12).

Quod per "flammam ignis" intelligatur Divinus Ipsius Amor, videbitur in sequentibus, ubi "flamma" et "ignis" nominantur; et quia dicitur, quod "Oculi Ipsius essent tanquam flamma ignis," significatur Divina Sapientia Divini Amoris. Quod in Domino sit Divinus Amor Divinae Sapientiae ac Divina Sapientia Divini Amoris, sic utriusque Unio reciproca, est arcanum detectum in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 34–39, et alibi).

49. [*Vers.* 15.] ***"Et Pedes Ipsius similes chalcolibano**[, tanquam] **in camino igniti,"*** significat *Divinum Bonum Naturale*.—"Pedes" Domini significant Divinum Ipsius Naturale; "Ignis" seu "Ignitum" significat Bonum; ac "Chalcolibanum" significat Bonum veri naturale; quare per "Pedes Filii Hominis similes chalcolibano tanquam in camino ignitos," significatur Divinum Bonum Naturale. Quod "Pedes" Ipsius hoc significent est ex correspondentia. Est in Domino, et inde a Domino, *Divinum Caeleste*, *Divinum Spirituale*, et *Divinum Naturale*; Divinum Caeleste intelligitur per "Caput" Filii Hominis, Divinum Spirituale per Ipsius "Oculos" et per "Pectus" quod Zona aurea cinctum erat, et Divinum Naturale per Ipsius "Pedes." Quia haec Tria in Domino sunt, ideo etiam illa tria in Caelo Angelico sunt; Tertium seu supremum Caelum est in Divino Caelesti, Secundum seu

medium Caelum est in Divino Spirituali, ac Primum seu ultimum Caelum, in Divino Naturali; similiter Ecclesia in terris: Universum enim Caelum coram Domino est sicut Unus Homo, in quo illi qui in Divino Caelesti Domini sunt, faciunt Caput, qui in Divino Spirituali faciunt Corpus, et qui in Divino Naturali faciunt Pedes: inde etiam in unoquovis homine, quia creatus est ad imaginem Dei, tres illi gradus sunt, qui sicut aperiuntur, fit ille Angelus Caeli vel tertii, vel secundi, vel ultimi. Inde quoque est, quod in Verbo tres Sensus sint, Caelestis, Spiritualis et Naturalis: quod ita sit, videatur in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, in specie in Parte Tertia, in qua de Tribus illis Gradibus actum est. Quod Pedes, Plantae et Calcanei correspondeant Naturalibus apud hominem, et ideo in Verbo significent Naturalia, videatur in *Arcanis Caelestibus* Londini editis (n. 2162, 4938–4952). Divinum Bonum Naturale etiam significatur per Pedes in sequentibus locis; apud *Danielem:*

> "Sustuli oculos meos, et vidi; ecce vir indutus linteis, cujus lumbi cincti auro Uphasi, corpus ejus sicut tharschisch, et oculi ejus sicut faces ignis, brachia ejus et Pedes ejus sicut splendor aeris laevigati" (x. 5, 6);

in *Apocalypsi:*

> "Vidi angelum descendentem e Caelo, Pedes ejus tanquam columnae ignis" (x. 1);

et apud *Ezechielem:*

> "Pedes Cheruborum erant micantes sicut splendor aeris laevigati" (i. 7);

quod Angeli et Cherubi ita visi fuerint, erat quia Divinum Domini in illis repraesentabatur. Quoniam Ecclesia Domini est sub Caelis, ita sub pedibus Domini, ideo vocatur illa "Scabellum Pedum" Ipsius, in his locis:

> "Gloria Libani ad te veniet ad decorandum locum Sanctuarii Mei, locum Pedum Meorum honorabilem reddam, et incurvabunt se ad volas Pedum tuorum" (*Esaj.* lx. 13, 14);
> "Caelum Thronus Meus, ac Terra Scabellum Pedum Meorum" (*Esaj.* lxvi. 1);
> Deus "non recordatur Scabelli Pedum Suorum in die irae" (*Thren.* ii. 1[1]);
> "Adorate Jehovam versus Scabellum Pedum Ipsius" (*Psalm.* xcix. 5[2]);
> "Ecce audivimus de Eo in Ephrata" (Bethlechem); "intrabimus in habitacula Ipsius, incurvabimus nos Scabello Pedum Ipsius" (*Psalm.* cxxxii. 6, 7[3]).

Inde est, quod

> Adorantes ceciderint ad Pedes Domini (*Matth.* xxviii. 9 ; *Marc.* v. 22 ; *Luc.* viii. 41 ; *Joh.* xi. 32) ;

tum, quod

> Osculati Pedes Ipsius, et absterserint capillis suis (*Luc.* vii. 37, 38, 44–46 ; *Joh.* xi. 2 ; cap. xii. 3).

Quia per "Pedes" significatur Naturale, ideo dixit Dominus ad Petrum, cum lavit ejus pedes,

> "Qui lotus est, non opus habet, nisi quoad pedes lavetur, et mundus est totus" (*Joh.* xiii. 10) ;

"lavare pedes" est purificare Naturalem hominem ; qui cum purificatus est, etiam totus homo purificatus est, ut multis ostensum est in *Arcanis Caelestibus* et in *Doctrinis Novae Hierosolymae.* Naturalis homo, qui etiam est Externus homo, purificatur, dum ille fugit mala, quae Spiritualis seu Internus homo videt quod mala sint et fugienda. Nunc quia Naturale hominis per "Pedes" intelligitur, et hoc pervertit omnia, si non lotum seu purificatum est, ideo dicit Dominus,

> "Si Pes tuus scandalizaverit te, abscinde eum ; melius est tibi claudum ingredi vitam, quam duos pedes habere, et conjici in gehennam in ignem inexstinguibilem" (*Marc.* ix. 45) ;

hic non intelligitur pes, sed Naturalis homo. Simile intelligitur per

> Proculcare Pedibus bonum pascuum ; et per turbare Pedibus aquas (*Ezech.* xxxii. 2 ; cap. xxxiv. 18, 19 ; *Dan.* vii. 7, 19 ; et alibi).

Quoniam per Filium Hominis intelligitur Dominus quoad Verbum, patet quod per "Pedes" Ipsius etiam intelligatur Verbum in Sensu naturali, de quo multum actum est in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra ;* ut et, quod Dominus in Mundum venerit, ut impleret omnia Verbi, et per id fieret Verbum etiam in ultimis (n. 98–100); sed hoc arcanum est pro illis qui in Nova Hierosolyma erunt. Divinum Naturale Domini etiam significatum est per

> Serpentem aeneum ex mandato a Mose in deserto erectum, a cujus inspectione omnes qui a serpentibus morsi erant, sanati sunt (*Num.* xxi. 6, 8, 9) ;

quod significaverit Divinum Naturale Domini, et quod sal-

ventur qui spectant ad illud, docet Ipse Dominus apud *Johannem*:

"Sicut Moses exaltavit Serpentem in deserto, ita oportet exaltari Filium Hominis, ut omnis qui credit in Ipsum, non pereat, sed habeat vitam aeternam" (iii. 14, 15).

Quod serpens ille ex Aere factus sit, est quia Aes ut Chalcolibanum significat Naturale quoad bonum, videatur infra (n. 775).

50. ***"Et Vox Ipsius tanquam vox aquarum multarum,"*** significat *Divinum Verum Naturale*.—Quod "Vox," cum a Domino, significet Divinum Verum, videatur supra (n. 37); quod "Aquae" significent vera, et in specie vera naturalia, quae sunt cognitiones ex Verbo, constat ex multis locis in Verbo, ex quibus sequentia solum adducentur:

'Plena est Terra scientia Jehovae, sicut Aquae mare contegunt" (*Esaj.* xi. 9);
"Tunc haurietis Aquas cum laetitia ex fontibus salutis" (*Esaj.* xii. 3);
"Qui ambulat in justitiis, et loquitur rectitudines, Panis dabitur et Aqua fidelis" (*Esaj.* xxxiii. 15, 16);
"Pauperes et egeni quaerentes Aquam, sed non; lingua eorum siti defecit: aperiam super clivis fluvios, et in medio vallium fontes ponam, desertum in stagnum Aquarum, et terram siccam in scaturigines Aquarum, ut videant, agnoscant, attendant et intelligant" (*Esaj.* xli. 17, 18, 20[1]);
"Effundam Aquas super sitientem, et fluenta super aridam, effundam Spiritum Meum" (*Esaj.* xliv. 3);
"Exorietur in tenebris lux tua, ut sis sicut hortus irriguus, et sicut exitus Aquarum, cujus Aquae non mentientur" (*Esaj.* lviii. 10, 11[2]);
"Duo mala fecit populus Meus, Me deseruerunt, Fontem Aquarum vivarum, ad excidendum sibi foveas, quae non continent Aquas" (*Jerem.* ii. 13);
"Magnates miserunt minorennes Aquae causa, venerunt ad foveas, nec invenerunt Aquas, reversa sunt vasa eorum vacua" (*Jerem.* xiv. 3);
"Deseruerunt Fontem Aquarum vivarum Jehovam" (*Jerem.* xvii[3]. 13);
"Cum fletu venient, et cum fletu adducam eos, ducam eos ad fontem Aquarum in via recti" (*Jerem.* xxxi. 9);
"Frangam baculum Panis, et Aquas in mensura et stupore bibent, ut contabescant propter iniquitates" (*Ezech.* iv. 16, 17; cap. xii. 18, 19; *Esaj.* li. 14);
"Ecce dies venient, quibus immittam famem in terram; non famem ad panem, nec sitim ad Aquas, sed ad audiendum Verbum Jehovae; vagabuntur a mari ad mare, et discurrent ad audiendum Verbum Jehovae, nec invenient: in die illo deficient virgines et juvenes siti" (*Amos* viii. 11–13);
"In die illo exibunt Aquae vivae ex Hierosolyma" (*Sach.* xiv. 8[4]);
"Jehovah Pastor meus, ad Aquas quietum deducet me" (*Psalm.* xxiii. 1, 2[5]);
"Non sitient, Aquas e Petra effluere faciet illis, et findet Petram ut effluant Aquae" (*Esaj.*[6] xlviii. 21);
"Deus, mane quaero Te, sitit anima mea, lassus sine Aquis" (*Psalm.* lxiii. 2 [*B. A.* 1]);

"Jehovah mittit Verbum, spirare facit ventum, ut fluant Aquae" (*Psalm.* cxlvii. 18, 19);
"Laudate Jehovam Caeli caelorum, et Aquae quae desuper Caelis" (*Psalm.* cxlviii. 4);
Jesus ad fontem Jacobi sedens dixit mulieri, "Omnis qui biberit ex hac Aqua[1], sitiet iterum; qui vero biberit ex Aqua, quam Ego dabo, non sitiet in aeternum; et Aqua quam Ego dabo, fiet in eo fons Aquae salientis in vitam aeternam" (*Joh.* iv. 7–15);
"Jesus dixit, Si quis sitiverit, venito ad Me, et bibito; quisquis credit in Me, sicut dicit Scriptura, flumina ex ventre illius fluent Aquae viventis" (*Joh.* vii. 37, 38[2]);
"Sitienti dabitur ex fonte Aquae vitae gratis" (*Apoc.* xxi. 6);
"Ostendit illi fluvium Aquae vitae exeuntem e throno Dei et Agni" (*Apoc.* xxii. 1);
"Spiritus et Sponsa dicunt [Veni], et qui audit dicat Veni, et qui sitit. veniet, et qui vult accipiet Aquam vitae gratis" (*Apoc.* xxii. 17);

per "Aquas" in his locis intelliguntur vera; unde patet quod per "vocem aquarum multarum" intelligatur Divinum Verum Domini in Verbo, pariter in his locis:

"Ecce gloria Dei Israelis venit ex via Orientis, et vox Ipsius sicut Vox Aquarum multarum, et terra illustrata est a Gloria Ipsius" (*Ezech.* xliii. 2[3]);
"Audivi vocem e Caelo, tanquam Vocem Aquarum multarum" (*Apoc.* xiv. 2);
"Vox Jehovae super Aquis, Jehovah super Aquis multis" (*Psalm.* xxix. 3[4]).

Cum scitur quod per "Aquas" in Verbo intelligantur Vera in naturali homine, constare potest quid significatum est per Lavationes in Ecclesia Israelitica; et quoque quid significatur per Baptismum; et quoque per haec Domini verba apud *Johannem*:

"Nisi homo generatus fuerit ex Aqua et Spiritu, non potest ingredi in Regnum Dei" (iii. 5);

"ex Aqua" significat per Vera, et "ex Spiritu" significat per Vitam secundum illa. Quod "Aquae" in opposito sensu significent falsa, videbitur in sequentibus.

51. [*Vers.* 16.] ***"Et habens in dextra Sua manu Stellas septem,"*** significat *omnes cognitiones boni et veri in Verbo, quae inde apud angelos Caeli et apud homines Ecclesiae sunt.*—Circum angelos, cum infra Caelos sunt, apparent sicut stellulae in multa copia; similiter circum spiritus, qui, dum in mundo vixerunt, cognitiones boni et veri, seu vera vitae et doctrinae sibi ex Verbo acquisiverunt: at stellulae illae apparent fixae apud illos qui in genuinis veris ex Verbo sunt, sed erraticae apud illos qui in veris falsificatis sunt. De his stellulis, tum

de stellis apparentibus in expanso ibi, mirabilia possum referre, sed hoc non hujus operis est: ex his patet, quod per "Stellas" significentur cognitiones boni et veri ex Verbo. Quod "Filius Hominis haberet illas in dextra Sua manu," significat quod sint a Solo Domino per Verbum: quod "septem" significent omnes, videatur supra (n. 10). Quod cognitiones boni et veri ex Verbo per "Stellas" significentur, videri etiam potest ex his locis:

"Ponam terram in vastitatem; Stellae Caelorum et Sidera illorum non lucebunt luce sua" (*Esaj.* xiii. 9, 10[1]);

"terra," quae ponetur in vastitatem, est Ecclesia, qua vastata cognitiones boni et veri in Verbo non apparent:

"Obtegam cum exstinxero te Caelos[2], et atrabo Stellas; omnia Luminaria lucis atrabo super te, et dabo tenebras super terra" (*Ezech.* xxxii. 7, 8);

"tenebrae super terra" sunt falsa in Ecclesia.

"Sol et Luna atrati sunt, et Stellae contraxerunt splendorem" (*Joel* ii. 10[3]; cap. iv 15 [*B. A.* iii. 15]);
"Post afflictionem dierum istorum Sol obscurabitur, Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de Caelo" (*Matth.* xxiv. 29; *Marc.* xiii. 24[4]);
"Stellae Caeli ceciderunt in terram, sicut ficus abjicit grossos suos' (*Apoc.* vi. 13);
"Stella e Caelo lapsa est in terram" (*Apoc.* ix. 1);

per "stellas cadentes e caelo" non intelliguntur stellae, sed quod periturae cognitiones boni et veri sint: hoc patet adhuc ex eo, quod

Draco detraxerit tertiam partem Stellarum de Caelo (*Apoc.* xii. 4);

tum, quod

Hircus caprarum dejecerit de Stellis, et conculcaverit illas (*Dan.* viii. 9–11);

quare in versu sequente apud *Danielem* etiam dicitur, quod

Projecerit Veritatem in terram (vers. 12).

Cognitiones boni et veri per "Stellas" etiam significantur in his locis:

"Jehovah numerat Stellas; omnibus nomina vocat" (*Psalm.* cxlvii. 4);
"Laudate Jehovam omnes Stellae lucis" (*Psalm.* cxlviii. 3);
"Pugnarunt Stellae de viis suis" (*Judic.* v. 20).

Ex his patet, quid intelligitur per haec apud *Danielem*:

"Intelligentes splendebunt sicut splendor expansi, justificantes multos sicut Stellae in saecula saeculorum" (xii. 3);

"intelligentes" sunt qui in veris, et "justificantes" qui in bonis.

52. ***"Et ex ore Ipsius romphaea anceps acuta exiens,"*** significat *dispersionem falsorum per Verbum et per doctrinam inde a Domino*.—In Verbo saepius dicitur "gladius," "machaera," et "romphaea," et per illa non aliud significatur quam verum pugnans contra falsa et destruens illa, et quoque in opposito sensu falsum pugnans contra vera: per "bella" enim in Verbo significantur bella spiritualia, quae sunt veri contra falsum, ac falsi contra verum; quare per "arma belli" significantur talia, per quae in his bellis pugnatur. Quod dispersio falsorum a Domino per "romphaeam" hic intelligatur, patet, quia visa est "exire ex ore Ipsius," et exire ex ore Domini est ex Verbo, hoc enim ore locutus est Dominus: et quia Verbum per Doctrinam inde intelligitur, etiam haec significatur: dicitur "romphaea anceps acuta," quia penetrat cor et animam. Ut sciatur, quod per "romphaeam" hic intelligatur dispersio falsorum per Verbum a Domino, adducentur aliqua loca, ubi Gladius nominatur, ex quibus hoc videri potest; quae sunt,

"Gladie contra Babelem, principes et sapientes ejus: Gladie contra mendaces ut stultescant: Gladie contra fortes ut consternentur: Gladie contra equos ejus et currus ejus: Gladie contra thesauros ejus ut diripiantur; siccitas super aquis ejus ut exarescant" (*Jerem.* l. 35–38);

haec de Babele, per quam intelliguntur qui falsificant et adulterant Verbum, inde per "mendaces" qui stultescent, per "equos et currus" super quos gladius, et per "thesauros" qui diripientur, significantur falsa doctrinae eorum; quod "aquae," super quibus siccitas ut exarescant, significent[1] vera, videatur mox supra (n. 50).

"Propheta, et dic, Gladius exacutus, etiamque expolitus, ut mactet mactationem exacutus; iteretur Gladius tertio; Gladius confossorum; Gladius confossionis magnae, penetralia penetrans, ut multiplicentur offendicula" (*Ezech.* xxi. 14–20, 24, 25 [*B. A.* 9–15, 19, 20][2]);

per "Gladium" etiam hic intelligitur devastatio veri in Ecclesia.

"Jehovah disceptabit in Gladio Suo super omni carne, et multiplicabuntur confossi Jehovae" (*Esaj.* lxvi. 16);

"confossi Jehovae" hic et alibi in Verbo dicuntur qui pereunt per falsa.

"Super omnes colles in deserto venerunt vastatores; Gladius Jehovae devorans a fine terrae usque ad finem terrae" (*Jerem.* xii. 12);
"Cum periculo animarum nostrarum adducimus panem nostrum propter Gladium deserti" (*Thren.* v. 9);
"Vae pastori nihili deserenti gregem, Gladius super brachio ejus, et super oculo dextro ejus" (*Sach.* xi. 17);

"Gladius super oculo dextro pastoris" est falsum intellectus ejus.

"Inflammantur filii hominis, lingua eorum Gladius acutus" (*Psalm.* lvii. 5 [*B. A.* 4]);
"Ecce eructant ore suo, Gladius in labiis eorum" (*Psalm.* lix. 8 [*B. A.* 7]);
"Operantes iniquitatem acuunt sicut Gladium linguam suam" (*Psalm.* lxiv. 4 [*B. A.* 3]).
(Similia per "Gladium" significantur alibi, ut *Esaj.* xiii. 13, 15; cap. xxi. 14, 15; cap. xxvii. 1[1]; cap. xxxi. 7, 8; [cap. xxxvii. 7, 38;] *Jerem.* ii. 30; cap. v. 12; cap. xi. 22; cap. xiv. 13–18; *Ezech.* vii. 15; cap. xxxii. 10–12.)

Ex his constare potest, quid per "Gladium" a Domino intellectum est in his locis:

Jesus dixit, Se non venisse "mittere pacem super terram, sed Gladium" (*Matth.* x. 34);
Jesus dixit, Qui non habet crumenam et peram, vendat vestimenta sua, et emat Gladium: discipuli dixerunt, "Domine, ecce Gladii duo; et Ipse dixit, Sufficit" (*Luc.* xxii. 36, 38);
"Omnes accipientes Gladium, per Gladium peribunt" (*Matth.* xxvi. 51, 52);
Jesus de consummatione saeculi dicit, "Cadent ore Gladii, et captivabuntur inter omnes gentes, et tandem Hierosolyma erit conculcata" (*Luc.* xxi. 24);

"consummatio saeculi" est ultimum tempus Ecclesiae, "Gladius" est falsum destruens verum, "gentes" sunt mala, "Hierosolyma" quae erit conculcata est Ecclesia. Ex his nunc patet, quod per "machaeram acutam ex ore Filii Hominis exeuntem," significetur dispersio falsorum per Verbum a Domino. Similiter in sequentibus in *Apocalypsi*:

Data est Machaera magna Sedenti super Equo rufo (vi. 4);
Ex ore Sedentis super Equo albo, exibat "Romphaea acuta, ut per eam percutiat gentes: reliqui occisi sunt Romphaea Sedentis super Equo" (xix. 15, 21[2]);

per "Sedentem super Equo albo," intelligitur Dominus quoad

Verbum, quod aperte ibi dicitur (vers. 13, 16). Simile intelligitur apud Davidem:

"Accinge Gladium super femur Tuum, Potens; equita super verbo veritatis; tela Tua acuta sunt" (*Psalm.* xlv. 4–6 [*B. A.* 3–5]);

haec de Domino: et alibi,

"Exultabunt sancti, et Gladius Orium in manu eorum" (*Psalm.* cxlix. 5, 6);

et apud *Esajam*:

"Jehovah posuit Os Meum Gladium acutum" (xlix. 2).

53. "*Et Facies Ipsius tanquam Sol lucens in potentia sua*," significat *Divinum Amorem et Divinam Sapientiam, quae sunt Ipse, et procedunt ab Ipso*.—Quod per "Faciem" Jehovae, seu Domini, intelligatur Ipsum Divinum in sua essentia, quod est Divinus Amor et Divina Sapientia, ita Ipse, videbitur in Explicationibus infra, ubi "Facies Dei" nominatur: simile significatur per "Solem lucentem in sua potentia." Quod Dominus ut Sol videatur in Caelo coram angelis, et quod Divinus Ipsius Amor una cum Divina Ipsius Sapientia ita appareat[1], videatur in Opere de *Caelo et Inferno* Londini 1758 edito (n. 116–125); et in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 83–172): superest hic modo, ut confirmetur ex Verbo quod "Sol," cum de Domino, sit Divinus Ipsius Amor et simul Divina Ipsius Sapientia; hoc constare potest ex sequentibus his locis:

"In die illo erit lux Lunae sicut lux Solis, [et lux Solis] erit septupla, sicut lux septem dierum" (*Esaj.* xxx. 25, 26);

"dies ille" est Adventus Domini, cum vetus Ecclesia destructa est, et nova instauranda; "lux Lunae" est fides ex charitate, et "lux Solis" est intelligentia ac sapientia ex amore tunc a Domino.

"Non occidet amplius Sol tuus, et Luna tua non colligetur, quia Jehovah erit in lucem aeternitatis" (*Esaj.* lx. 20[2]);

Sol qui non occidet, est amor et sapientia a Domino.

"Mihi locuta est Petra Israelis, sicut lux matutae cum oritur Sol" (2 *Sam.* xxiii. 3, 4);

"Petra Israelis" est Dominus.

"Thronus Ipsius erit sicut Sol" (*Psalm.* lxxxix. 37, 38 [*B. A.* 36, 37]);

hoc dicitur de Davide, sed per Davidem ibi intelligitur Dominus.

"Timebunt Te cum Sole, et florebit in diebus Ipsius justus, et multa pax usque dum non Luna: coram Sole Nomen Filii habebit, et benedicentur in Ipso omnes gentes" (*Psalm.* lxxii. 5, 7, 17[1]);

haec quoque de Domino. Quia Dominus ut Sol apparet in Caelo coram angelis, ideo

Cum transformatus est, "splenduit facies Ipsius sicut Sol, [et] vestimenta Ipsius facta sunt sicut Lux" (*Matth.* xvii. 1, 2);
Ac dicitur de Angelo forti descendente e Caelo, quod "circumdatus esset nube, et facies ejus sicut Sol" (*Apoc.* x. 1);
Et de Muliere, quod visa sit "circumdata Sole" (*Apoc.* xii. 1);

"Sol" etiam ibi est Amor et Sapientia a Domino; "Mulier" ibi est Ecclesia, quae vocatur Nova Hierosolyma. Quoniam per "Solem" intelligitur Dominus quoad Amorem et Sapientiam, patet quid per "Solem" in sequentibus locis significatur:

"Ecce dies Jehovae venit saevus, obtenebrabitur Sol in ortu suo et Luna non splendere faciet lumen suum: visitabo super orbem malitiam, et super impios iniquitatem eorum" (*Esaj.* [xiii. 9–11; videatur etiam] xxiv. 21, 23);
"Obtegam, cum exstinxero te, Caelos, et atrabo stellas eorum; Solem nube obtegam, et Luna non lucere faciet lumen suum, et dabo tenebras super terra tua" (*Ezech.* xxxii. 7, 8);
"Venit dies Jehovae, dies tenebrarum, Sol et Luna non lucere facient lucem suam, et stellae contraxerunt splendorem suum" (*Joel* ii. 10);
"Sol vertetur in tenebras, et Luna in sanguinem, antequam venit dies Jehovae magnus" (*Joel* iii. 4 [*B. A.* ii. 31]);
"Propinquus est dies Jehovae in valle decisa, Sol et Luna atrati sunt" (*Joel* iv. 14, 15 [*B. A.* iii. 14, 15[2]]);
"Quartus Angelus clanxit, et percussa est tertia pars Solis, tertia pars stellarum, et dies non lucebat tertia sui parte" (*Apoc.* viii[3]. 12);
"Sol factus est niger sicut saccus cilicinus, et Luna facta est tanquam sanguis" (*Apoc.* vi. 12);
"Obscuratus est Sol a fumo abyssi" (*Apoc.* ix. 2);

in his locis per "Solem" non intelligitur sol mundi, sed Sol Caeli Angelici, qui est Divinus Amor et Divina Sapientia Domini; haec dicuntur "obscurari," "obtenebrari," "obtegi," et "atrari," cum apud hominem falsa et mala sunt. Inde patet, quod simile intelligatur per Domini verba, ubi loquitur de consummatione saeculi, quae est ultimum tempus Ecclesiae:

"Statim post afflictionem dierum istorum Sol obscurabitur, et Luna non dabit lumen suum, et stellae cadent de Caelo" (*Matth* xxiv. 29; *Marc.* xiii. 24, 25);

similiter in his:

"Occidet Sol super Prophetis[1], et nigrescet super illis dies" (*Mich.* iii. 5, 6);
"In die illo occidere faciam Solem in meridie, et obtenebrabo terram in die lucis" (*Amos* viii. 9);
"Exspirabit animam quae pepererat septem, occidet Sol ejus cum adhuc dies" (*Jerem.* xv. 9);

haec de Ecclesia Judaica, quae "exspirabit animam," hoc est, peribit; "occidet Sol," est quod non amplius amor et charitas. Quod dicitur apud *Josuam*, quod

"Sol steterit in Gibeone, et Luna in valle Ajalonis" (x. 12, 13),

apparet ut Historicum, sed est Propheticum, est enim ex Libro *Jaschar*, qui fuit Liber propheticus; dicit enim, "Nonne hoc scriptum est in Libro Jaschar" (vers. 13); idem Liber ut propheticus etiam nominatur a Davide (2 *Sam.* i. 17, 18); simile etiam dicitur apud *Habakuk*:

"Commoti sunt montes, Sol et Luna stetit sede" (iii. 10, 11[2]);
"Non occidet amplius Sol tuus, et Luna tua non colligetur" ([*Esaj.*] lx. 20[3]);

nam facere stare solem et lunam, foret destruere universum. Quoniam Dominus quoad Divinum Amorem et Divinam Sapientiam per "Solem" intelligitur, ideo Antiqui in sancto cultu verterunt faciem ad orientem solis; et quoque templa sua, qui ritus adhuc perstat. Quod non sol mundi per "Solem" in illis locis intelligatur, constat ex eo, quod prophanum et abominabile fuerit adorare solem et lunam mundi (videatur *Num.* xxv. 1–4; *Deut.* iv. 19; cap. xvii. 3, 5; *Jerem.* viii. 1, 2; cap. xliii. 10, 13; cap. xliv. 17–19, 25; *Ezech.* viii. 16); per "solem mundi" enim intelligitur amor sui et fastus propriae intelligentiae, ac amor sui est e diametro oppositus Divino Amori, ac fastus propriae intelligentiae oppositus Divinae Sapientiae: adorare solem mundi est quoque agnoscere Naturam creatricem et propriam prudentiam effectricem omnium, quod involvit negationem Dei et negationem Divinae Providentiae.

54. [*Vers.* 17.] ***"Et cum vidi Ipsum, cecidi ad pedes Ipsius tanquam mortuus,"*** significat *ex*[4] *tali praesentia Domini*

defectum vitae propriae.—Vita propria hominis non sustinet praesentiam Domini, qualis Dominus est in Se, imo qualis est in intimis Verbi Sui; nam Divinus Ipsius Amor est prorsus sicut Solis, qui qualis est in se, nemo sustinere potest, consumeretur enim: hoc intelligitur per quod

> "Nemo possit videre Deum et vivere" (*Exod.* xxxiii. 20; *Judic.* xiii. 22).

Quia ita est, ideo Dominus apparet Angelis in Caelo ut Sol distans ab illis, sicut sol mundi ab hominibus; causa est, quia Dominus in Sole illo est in Se. Sed usque Dominus moderatur ac temperat Divinum Suum ita, ut homo praesentiam Ipsius sustinere possit; hoc fit per obvelationes: ita factum est cum Se revelavit multis in Verbo; imo per obvelationes praesens est apud unumquemvis qui Ipsum colit; ut Ipse dicit apud *Johannem*:

> "Qui facit praecepta Mea, apud illum faciam mansionem" (xiv. 21, 23); [Etiam] quod Ipse erit in illis et illi in Ipso (xv. 4, 5).

Ex his patet, cur Johannes, cum vidit Dominum in tali gloria, ceciderit ad pedes Ipsius sicut mortuus; tum etiam, cum tres discipuli viderunt Dominum in gloria, gravati sint somno, et nubes obvelaverit illos (*Luc.* ix. 32, 34).

55. ***"Et imposuit dextram Suam manum super me,"*** significat *vitam ab Ipso tunc inspiratam.*—Quod Dominus "imposuerit dextram manum" super illum, est quia communicatio fit per tactum manuum; causa est, quia vita mentis et inde corporis se exserit in brachia, et per illa in manus. Ex eo est quod

> Dominus illos quos in vitam resuscitavit et sanavit, manu tetigerit (*Marc.* i. 31, 41; cap. vii. 32, 33; cap. viii. 22–26[1]; cap. x. 13, 16; *Luc.* v. 12, 13; cap. vii. 14; cap. xviii. 15; cap. xxii. 51);

et quod similiter

> Discipulos, postquam viderunt Jesum transformatum; et super faciem ceciderunt (*Matth.* xvii. 6, 7).

Ipsa origo est, quia praesentia Domini apud hominem est adjunctio, ita conjunctio per contiguum; et haec contiguitas fit proprior et plenior, sicut homo amat Dominum, hoc est, facit praecepta Ipsius. Ex his paucis constare potest, quod per "imponere dextram Suam manum" super illum, significetur vitam Suam ei inspirare.

56. ***"Dicens mihi, Ne time,"*** significat *resuscitationem, et tunc ex summa humiliatione adorationem.*—Quod sit resuscitatio in vitam, a mox praecedentibus (n. 55) sequitur; et quod sit adoratio ex summa humiliatione, patet, nam ceciderat ad pedes Domini; et quia cum resuscitatus est, sanctus timor illum occupavit, dixit Dominus, "Ne time." Sanctus timor, qui quandoque conjunctus est cum sacro tremore interiorum quae mentis sunt, et quandoque cum horripilatione, supervenit quando vita a Domino loco vitae propriae intrat. Vita propria est spectare a se ad Dominum; vita autem a Domino est spectare a Domino ad Dominum, et usque tanquam a se; dum homo in hac vita est, videt se non esse aliquid, sed solum Dominum. In sancto hoc timore fuit etiam Daniel, cum vidit

> "Virum indutum linteis, cujus lumbi cincti erant auro Uphasi, corpus sicut tharschish, facies sicut fulgur, oculi sicut faces ignis, brachia et pedes sicut splendor aeris laevigati;" quo viso etiam Daniel factus est sicut mortuus, ac illum tetigit Manus, et dictum est, "Ne Time, Daniel" (*Dan.* x. 5–12).

Simile etiam factum est cum Petro, Jacobo et Johanne, cum Dominus transformatus est, et visus

> Quoad faciem ut Sol, et quoad vestimenta ut Lux, ex quo etiam illi ceciderunt super facies, et timuerunt sibi valde; et tunc accedens Jesus tetigit illos, dicens, "Ne Timete Vobis" (*Matth.* xvii. [2,] 6, 7);
> Dixit etiam Dominus ad mulieres, quae ad sepulchrum viderunt Ipsum, "Ne Timete" (*Matth.* xxviii. 10);
> Et quoque Angelus, cujus facies visa est sicut fulgur, et vestis sicut nix, dixit ad mulieres illas, "Ne Timete Vobis" (*Matth.* xxviii. 3–5);
> Angelus ad Sachariam etiam dixit, "Ne Time" (*Luc.* i. 12, 13);
> Similiter Angelus ad Mariam, "Ne Time" (*Luc.* i. 30);
> Angelus quoque ad pastores, quos gloria Domini circumfulsit, "Ne Timete" (*Luc.* ii. 9, 10).

Similis timor sanctus cepit Simonem propter capturam piscium; quare dixit,

> "Exi a me, quia vir peccator sum, Domine;" sed Jesus dixit ad illum, "Ne Time" (*Luc.* v. 8–10); praeter alibi.

Haec allata sunt, ut sciatur cur Dominus dixit ad Johannem, "Ne time," et quod per id intelligatur resuscitatio, et tunc ex summa humiliatione adoratio.

57. ***"Ego sum Primus et Ultimus."***—Quod significet *quod sit Solus Infinitus ac Aeternus, ita Solus Deus*, constare potest ex illis quae supra (n. 13, 29, 38) explicata sunt.

58. [*Vers.* 18.] **"*Et Qui sum Vivens,*"** significat *Qui Solus est Vita, et a Quo Solo Vita.*—Jehovah in Verbo Veteris Testamenti vocat Se Vivum et Viventem, quia Solus Vivit; est enim Ipse Amor et Ipsa Sapientia, et haec sunt Vita: quod Unica Vita sit, quae Deus, et quod angeli et homines recipientes vitae sint ab Ipso, multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia.* Jehovah Se vocat

Vivum et Viventem (*Esaj.* xxxviii. 18, 19: *Jerem.* v. 2; cap. xii. 16; cap. xvi. 14, 15; cap. xxiii. 7, 8; cap. xlvi. 18; *Ezech.* v. 11).

Dominus etiam quoad Divinum Humanum est Vita, quia Pater et Ipse unum sunt; quare dicit:

"Quemadmodum Pater habet Vitam in Se Ipso, ita dedit Filio Vitam habere in Se Ipso" (*Joh.* v. 26);
Jesus dixit, "Ego sum Resurrectio et Vita" (*Joh.* xi. 25);
Jesus dixit, "Ego sum Via, Veritas et Vita" (*Joh.* xiv. 6);
"In Principio erat Verbum, et Deus erat Verbum; in Ipso Vita erat; et Verbum Caro factum est" (*Joh.* i. 1–4, 14);

Quia Dominus est Solus Vita, sequitur quod ab Ipso Solo sit vita; quare dicit,

"Quia Ego Vivo, etiam vos vivetis" (*Joh.* xiv. 19).

59. **"*Et factus mortuus,*"** significat *quod neglectus, ac Divinum Humanum Ipsius non agnitum.*—Per "factus mortuus" non intelligitur quod crucifixus sit, et sic mortuus, sed quod neglectus in Ecclesia, ac Divinum Humanum Ipsius non agnitum, sic enim apud homines mortuus est. Agnoscitur quidem Divinum Ipsius ab aeterno, sed hoc est Ipse Jehovah; at non agnoscitur Humanum Ipsius esse Divinum, tametsi Divinum et Humanum in Ipso est sicut Anima et Corpus, et sic non sunt duo sed unum, imo una Persona, secundum Doctrinam in universo Christiano Orbe receptam, quae ab *Athanasio* nomen habet: cum itaque separatur Divinum ab Humano Ipsius, dicendo Humanum non Divinum, sed simile humano alterius hominis, tunc apud homines est mortuus. Sed de hac separatione, et sic mortificatione Domini, videantur plura in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino;* et in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 262, 263).

60. **"*Et ecce Vivens sum in saecula saeculorum,*"** significat

quod sit Vita aeterna.—Quoniam "Qui sum Vivens," significat quod Solus sit Vita, et ab Ipso Solo vita (supra n. 58), sequitur, quod "ecce Vivens sum in saecula saeculorum" significet quod Solus sit Vita in aeternum, et sic ab Ipso Solo vita aeterna, est enim Vita aeterna in Ipso, et inde ab Ipso: "saecula saeculorum," significant aeternum. Quod a Solo Domino sit vita aeterna, constat ex sequentibus his locis:

> "Jesus dixit, Omnis qui credit in Me, non peribit, sed habebit Vitam aeternam" (*Joh.* iii. 16);
> "Qui credit in Filium, habet Vitam aeternam; qui vero non credit Filio, non videbit Vitam, sed ira Dei manet super illo" (*Joh.* iii. 36; cap. vi. 40, 47, 48[1]);
> "Amen dico vobis, qui credit in Me, habet Vitam aeternam" (*Joh.* vi. 47);
> "Ego sum Resurrectio et Vita; qui credit in Me, etsi moriatur, vivet: omnis qui credit in Me, non morietur in aeternum" (*Joh.* xi. 25, 26[2]); et alibi.

Inde nunc Dominus vocatur "Vivens in saecula saeculorum" etiam in sequentibus in *Apocalypsi*, cap. iv. 9, 10; cap. v. 14; cap. x. 6; [tum apud] *Dan.* iv. 31 [*B. A.* 34].

61. ***"Amen,"*** significat *confirmationem Divinam quod sit veritas.*—Quod "Amen" sit Veritas, quae est Dominus, videatur supra (n. 23).

62. ***"Et habeo claves inferni et mortis,"*** significat *quod Solus salvare possit.*—Per "claves" significatur potentia aperiendi et claudendi, hic potentia aperiendi infernum, ut homo educi possit, et claudendi, ne dum eductus est, reintret; homo enim natus est in mala omnis generis, ita in inferno, nam mala sunt infernum; ex eo educitur a Domino, Cui potentia est aperiendi illud. Quod per "habere claves inferni et mortis," non intelligatur potentia conjiciendi in infernum, sed potentia salvandi, est quia sequitur statim post haec, "Ecce Vivens sum in saecula saeculorum," per quae significatur quod Solus sit Vita aeterna (n. 60), et Dominus nusquam aliquem in infernum conjicit, sed ipse homo semet. Per "claves" significatur potentia aperiendi et claudendi etiam in *Apocalypsi*, cap. iii. 7; cap. ix. 1; cap. xx. 1; tum apud *Esajam*, cap. xxii. 21, 22; apud *Matthaeum*, cap. xvi. 19; et apud *Lucam*, cap. xi. 52. Potentia Domini non solum est super Caelum sed etiam super infernum, nam infernum tenetur in ordine et connexu per oppositiones contra Caelum; quare Qui regit unum necessario

reget alterum; alioquin non potuisset homo salvari; salvari est educi ab inferno.

63. [*Vers.* 19.] *"Scribe quae vidisti, et quae futura sunt posthac."*—Quod significet *ut omnia quae nunc revelantur sint posteritati*, constat absque explicatione.

64. [*Vers.* 20.] *"Mysterium septem Stellarum quas vidisti in dextra Mea, et septem Candelabra aurea,"* significat *arcana in Visionibus de novo Caelo et de nova Ecclesia.*—Quod per "septem Stellas" significetur Ecclesia in Caelis, et per "septem Candelabra" Ecclesia in terris, videbitur in nunc sequentibus.

65. *"Septem Stellae Angeli septem Ecclesiarum sunt,"* significat *novam Ecclesiam in Caelis, quae est Novum Caelum.*—In Caelis aeque est Ecclesia ut in terris, nam in Caelis aeque est Verbum ut in terris, suntque doctrinae ex illo, et sunt praedicationes ex illo, de qua re videatur in *Nova Hierosolyma de Scriptura Sacra* (n. 70–75, et n. 104–113); illa Ecclesia est Novum Caelum, de quo in Praefatione aliquid dictum est. Quod Ecclesia in Caelis, seu Novum Caelum, intelligatur per "septem Stellas," est quia dicitur quod "septem Stellae Angeli septem Ecclesiarum" sint, et per "Angelum" significatur Societas caelestis. Apparet in Mundo spirituali Expansum stellis plenum sicut in Mundo naturali, et id apparet ex Societatibus Angelicis in Caelo; unaquaevis Societas ibi coram illis qui infra sunt, lucet ut Stella; inde sciunt ibi, in quo situ Societates Angelicae sunt. Quod "septem" non significent septem, sed omnes qui ab Ecclesia ibi sunt, secundum receptionem cujusvis, videatur supra (n. 10, 14, 41); ita per "Angelos septem Ecclesiarum" intelligitur universa Ecclesia in Caelis, ita Novum Caelum in toto complexu.

66. *"Et septem Candelabra, quae vidisti, septem Ecclesiae sunt,"* significat *Novam Ecclesiam in terris, quae est Nova Hierosolyma descendens a Domino e Novo Caelo.*—Quod "Candelabra" sint Ecclesia, videatur supra (n. 43); et quia "septem" significant omnes (n. 10), per "septem Candelabra" non intelliguntur septem Ecclesiae, sed Ecclesia in toto complexu, quae in se una est, sed varia secundum receptionem. Varietates illae comparari possunt variis diadematibus in corona Regis; et quoque comparari possunt variis membris et organis in perfecto Corpore, quae usque unum faciunt.

Perfectio cujusvis formae ex variis convenienter in suo ordine positis existit. Inde est, quod Universa Nova Ecclesia cum suis variis in nunc sequentibus per septem Ecclesias describatur.

FIDES NOVI CAELI ET NOVAE ECCLESIAE IN UNIVERSALI IDEA, HAEC EST:

67. Quod Dominus ab aeterno, Qui est Jehovah, in Mundum venerit, ut subjugaret Inferna, et glorificaret Humanum Suum; et quod absque eo nemo mortalium salvari potuerit; et quod salventur qui credunt in Ipsum.

Dicitur in universali idea, quia hoc est universale fidei, ac universale fidei est quod in omnibus et singulis erit. Universale fidei est, quod Deus sit unus Persona et Essentia in Quo Trinitas, et quod Dominus sit ille Deus. Universale fidei est, quod nullus mortalium salvari potuerit nisi Dominus in Mundum venerit. Universale fidei est, quod in Mundum venerit, ut removeret Infernum ab homine; et removit illud per pugnas contra illud, et per victorias super illud; ita subjugavit illud, et redegit illud in ordinem, et sub Suam obedientiam. Universale fidei etiam est, quod in Mundum venerit, ut Humanum, quod in Mundo suscepit, glorificaret, hoc est, uniret Divino a Quo; sic Infernum ab Ipso subjugatum in ordine et sub obedientia Sua in aeternum tenet. Quoniam utrumque hoc non potuit fieri quam per tentationes usque ad ultimam illarum, ac ultima illarum fuit Passio crucis, ideo

illam subivit. Haec sunt Universalia fidei de Domino.

Universale fidei Christianae a parte hominis est, ut credat in Dominum; nam per credere in Ipsum fit conjunctio cum Ipso, per quam salvatio. Credere in Ipsum est fiduciam habere quod Ipse salvet: et quia fiduciam habere non potest nisi qui bene vivit, ideo etiam hoc per credere in Ipsum intelligitur.

De binis his Fidei Christianae Universalibus actum est in specie; de primo, quod Dominum spectat, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino;* et de altero, quod Hominem spectat, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Charitate*, et *de Fide*, ac in *Doctrina Vitae* pro illa; et de utroque nunc in *Explicationibus super Apocalypsin.*

CAPUT II.

ANGELO Ephesinae Ecclesiae scribe: Haec dicit tenens septem Stellas in dextra Sua, ambulans in medio septem Candelabrorum aureorum.

2. Novi opera tua, et laborem tuum, et tolerantiam tuam, et quod non possis ferre malos, et exploraveris dicentes se esse Apostolos, et non sunt, et inveneris eos mendaces.

3. Et sustinuisti, et tolerantiam habes, et propter Nomen Meum laborasti, et non defecisti.

4. Sed habeo adversus te, quod charitatem tuam primam reliqueris.

5. Memor esto itaque unde excideris, et resipisce, et prima opera fac; sin minus, veniam tibi cito, et movebo candelabrum tuum e loco suo si non resipueris.

6. Sed hoc habes, quod odisti opera Nicolaitarum, quae et Ego odi.

7. Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis: vincenti dabo illi edere de arbore vitae, quae in medio paradisi Dei.

---

8. Et Angelo Ecclesiae Smyrnaeorum scribe: Haec dicit Primus et Ultimus, Qui fuit mortuus et vivit.

9. Novi tua opera, et afflictionem, et egestatem, et blasphemiam dicentium Judaeos esse se, et non sunt, sed synagoga satanae.

10. Nihil timeas quae futurus es pati; ecce futurum

ut conjiciat ex vodis diabolus in custodiam, ut tentemini, et habebitis afflictionem diebus decem: esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae.

11. Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis; vincens non laedetur a morte secunda.

---

12. Et Angelo in Pergamo Ecclesiae scribe: Haec dicit habens romphaeam ancipitem acutam.

13. Novi opera tua, et ubi habitas, ubi thronus satanae; et tenes Nomen Meum, et non negasti fidem Meam, et in diebus in quibus Antipas martyr Meus fidelis, qui occisus apud vos ubi habitat satanas.

14. Sed habeo adversus te pauca, quod habeas ibi tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balacum objicere scandalum coram filiis Israelis edere idolothyta et scortari.

15. Ita habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum, quod odi.

16. Resipisce; sin minus, veniam tibi cito, et pugnabo cum illis romphaea oris Mei.

17. Habens aurem audiat, quid Spiritus dicit Ecclesiis: vincenti dabo illi edere de manne abscondito; et dabo illi calculum album, et in calculo nomen novum scriptum, quod nemo novit nisi qui accipit.

---

18. Et Angelo in Thyatiris Ecclesiae scribe: Haec dicit Filius Dei, habens oculos Suos tanquam flammam ignis, et pedes Suos similes chalcolibano.

19. Novi tua opera, et charitatem, et ministerium, et fidem, et tolerantiam tuam, et opera tua, et ultima plura prioribus.

20. Sed habeo adversus te pauca, quod permittas mulierem Jezabel, dicentem se prophetissam, docere et seducere Meos servos scortari, et idolothyta edere.

21. Et dedi illi tempus ut resipisceret a scortatione sua,.et non resipuit.

22. Ecce Ego conjicio illam in lectum, et moechantes cum illa in afflictionem magnam, si non resipuerit ab operibus suis.

23. Et filios ejus occidam morte, et cognoscent omnes Ecclesiae, quod Ego sim scrutans renes et corda; et dabo unicuique vestrum secundum opera sua.

24. Vobis autem dico, et reliquis in Thyatiris, quicunque non habent doctrinam hanc, et qui non cognoverunt profunda satanae, sicut dicunt; non impono super vos aliud onus[1].

25. Attamen quod habetis, retinete donec venio.

26. Et vincens et custodiens usque ad finem opera Mea, dabo illi potestatem super gentes.

27. Et reget eas virga ferrea, tanquam vasa figulina confringentur; sicut et Ego accepi a Patre Meo.

28. Et dabo illi Stellam matutinam.

29. Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

68. AD ECCLESIAS IN CHRISTIANO ORBE:

AD ILLOS IBI, QUI PRIMARIO SPECTANT VERA DOCTRINAE ET NON BONA VITAE, QUI INTELLIGUNTUR PER ECCLESIAM EPHESINAM (n. 73[2]–90);

AD ILLOS IBI, QUI IN BONIS QUOAD VITAM SUNT, ET IN FALSIS QUOAD DOCTRINAM, QUI INTELLIGUNTUR PER ECCLESIAM SMYRNAEORUM (n. 91–106);

AD ILLOS IBI, QUI OMNE ECCLESIAE PONUNT IN BONIS OPERIBUS, ET NON ALIQUID IN VERIS, QUI INTELLIGUNTUR PER ECCLESIAM IN PERGAMO (n. 107–123);

ET AD ILLOS IBI, QUI IN FIDE EX CHARITATE SUNT, UT ET AD ILLOS QUI IN FIDE SEPARATA A CHARITATE SUNT, QUI INTELLIGUNTUR PER ECCLESIAM IN THYATIRIS (n. 124–152).

OMNES ILLI VOCANTUR AD ECCLESIAM NOVAM, QUAE EST NOVA HIEROSOLYMA.

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "**Angelo Ephesinae Ecclesiae scribe,**" significat *ad illos et de illis, qui primario spectant vera doctrinae, et non bona vitae* [n. 73]; "**Haec dicit tenens septem Stellas in dextra Sua,**" significat *Dominum a Quo per Verbum omnia vera* [n. 74]; "**ambulans in medio septem Candelabrorum aureorum,**" significat *a Quo omnis illustratio illis qui ab Ecclesia Ipsius sunt* [n. 75].

2. "**Novi opera tua,**" significat *quod Ipse videat omnia interiora et exteriora hominis simul* [n. 76]; "**et laborem tuum et tolerantiam tuam,**" significat *studium et patientiam illorum* [n. 77]; "**et quod non possis ferre malos,**" significat *quod non sustineant mala dici bona, et vicissim* [n. 78]; "**et exploraveris dicentes se esse Apostolos, et non sunt, et inveneris eos mendaces,**" significat *quod scrutentur illa quae in Ecclesia dicuntur esse bona et vera, quae tamen sunt mala et falsa* [n. 79].

3. "**Et sustinuisti et tolerantiam habes,**" significat *patientiam cum illis* [n. 80]; "**et propter Nomen Meum laborasti et non defecisti,**" significat *studium et operam comparandi sibi illa quae religionis et ejus doctrinae sunt* [n. 81].

4. "**Sed habeo adversus te, quod charitatem tuam primam reliqueris,**" significat *quod hoc sit contra illos, quod primo loco non habeant bona vitae* [n. 82].

5. "**Memor esto itaque unde excideris,**" significat *recordationem aberrationis* [n. 83]; "**et resipisce, et prima opera fac,**" significat *ut invertant statum vitae suae* [n. 84]; "**sin minus, veniam tibi cito, et movebo candelabrum tuum e loco suo, si non resipueris,**" significat *quod alioquin certum sit non dari illustrationem ut videant vera amplius* [n. 85].

6. "**Sed hoc habes quod odisti opera Nicolaitarum, quae et Ego odi,**" significat *quod hoc ex veris suis sciant, et inde non velint ut opera sint meritoria* [n. 86].

7. "**Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,**" significat *quod qui illa intelligit, obediat, quae Divinum Verum Verbi docet illos qui e Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt* [n. 87]; "**vincenti,**" significat *qui pugnat contra mala et falsa et reformatur* [n. 88]; "**dabo edere de arbore vitae,**" significat *appropriationem boni amoris et charitatis a Domino* [n. 89]; "**quae in medio paradisi Dei,**" significat *interius in veris sapientiae et fidei* [n. 90].

---

8. "**Et Angelo Ecclesiae Smyrnaeorum scribe,**" significat *ad illos et de illis, qui in bonis quoad vitam sunt, sed in falsis quoad doctrinam* [n. 91]; "**Haec dicit Primus et Ultimus,**" significat *Dominum, quod sit Solus Deus* [n. 92]; "**Qui fuit mortuus et vivit,**" significat *quod in Ecclesia neglectus sit, et Humanum Ipsius non agnitum Divinum, cum tamen quoad illud etiam Solus est Vita, et ab Ipso Solo vita aeterna* [n. 93].

9. "**Novi opera tua,**" significat *quod Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul* [n. 94]; "**et afflictionem et egestatem,**" significat *quod in falsis sint, et inde non in bonis* [n. 95]; "**et blasphemiam dicentium Judaeos esse se, et non sunt,**" significat *falsiloquium quod apud illos sint bona amoris, cum tamen non sunt* [n. 96]; "**sed synagoga satanae,**" significat *quia sunt in falsis quoad doctrinam* [n. 97].

10. "**Nihil timeas quae futurus es pati,**" significat *ne desperetis cum infestamini a malis et impugnamini a falsis* [n. 98]; "**ecce futurum ut conjiciat ex vobis diabolus in custodiam,**" significat *quod bonum vitae eorum a malis, quae ab inferno, infestabitur* [n. 99]; "**ut**[1] **tentemini,**" significat

per falsa pugnantia contra illos [n. 100]; "***et habebitis afflictionem diebus decem,***" significat *quod duraturum sit tempore pleno* [n. 101]; "***esto fidelis usque ad mortem,***" significat *receptionem veritatum usque dum falsa remota sunt* [n. 102]; "***et dabo tibi coronam vitae,***" significat *quod illis tunc vita aeterna victoriae praemium* [n. 103].

11. "***Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,***" significat hic ut prius [n. 104]; "***vincens,***" significat *qui pugnat contra mala et falsa et reformatur* [n. 105]; "***non laedetur a morte secunda,***" significat *quoa postea non succumbent a malis et falsis ab inferno* [n. 106].

---

12. "***Et Angelo in Pergamo Ecclesiae scribe,***" significat *ad illos et de illis, qui omne Ecclesiae ponunt in bonis operibus, et non aliquid in veris doctrinae* [n. 107]; "***haec dicit habens romphaeam ancipitem acutam,***" significat *Dominum quoad vera doctrinae ex Verbo, per quae disperguntur mala et falsa* [n. 108].

13. "***Novi opera tua,***" significat hic ut prius [n. 109]; "***et ubi habitas,***" significat *vitam eorum in caligine* [n. 110]; "***et tenes Nomen Meum, et non negasti fidem Meam,***" significat *cum tamen illis est Religio et secundum illam Cultus* [n. 111]; "***et in diebus in quibus Antipas martyr Meus fidelis, qui occisus apud vos ubi habitat satanas,***" significat *quando omnis veritas per falsa in Ecclesia exstincta est* [n. 112].

14. "***Sed habeo adversus te pauca,***" significat *quod contra illos haec quae sequuntur* [n. 113]; "***quod habeas ibi tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balacum objicere scandalum coram filiis Israelis edere idolothyta et scortari,***" significat *quod inter illos sint qui faciunt opera hypocritica, per quae cultus Dei in Ecclesia conspurcatur et adulteratur* [n. 114].

15. "***Ita habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum, quod odi,***" significat *quod inter illos etiam sint qui faciunt opera meritoria* [n. 115].

16. "***Resipisce,***" significat *ut caveant sibi ab illis operibus* [n. 116]; "***sin minus, veniam tibi cito, et pugnabo cum illis romphaea oris Mei,***" significat *si non, quod Dominus contendet cum illis ex Verbo* [n. 117].

17. "***Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,***" significat hic quod prius [n. 118]; "***Vincenti,***" significat hic quod prius [n. 119]; "***dabo illi edere de manne abscondito,***" significat *tunc appropriationem boni amoris caelestis, et sic conjunctionem Domini cum illis qui operantur* [n. 120]; "***et dabo illi calculum album,***" significat *vera suffragantia et unita bono* [n. 121]; "***et in calculo nomen novum scriptum,***" significat *quod sic illis quale boni quod non prius* [n. 122]; "***quod nemo novit nisi qui recipit,***" significat *quod non apparet alicui, quia vitae eorum inscriptum* [n. 123].

---

18. "***Et Angelo in Thyatiris Ecclesiae scribe,***" significat *ad illos et de illis, qui in fide ex charitate sunt, et inde in bonis operibus; et quoque ad illos et de illis, qui in fide separata a charitate sunt, et inde in malis operibus* [n. 124]; "***Haec dicit Filius Dei habens oculos sicut flammam ignis,***" significat *Dominum quoad Divinam Sapientiam Divini Amoris* [n. 125]; "***et pedes Suos similes chalcolibano,***" significat *Divinum Bonum naturale* [n. 126].

19. "***Novi tua opera,***" significat hic quod prius [n. 127]; "***et charitatem et ministerium,***" significat *affectionem spiritualem, quae vocatur charitas, et ejus operationem* [n. 128]; "***et fidem et tolerantiam tuam,***" significat *veritatem et studium comparandi et docendi illam* [n. 129]; "***et [opera tua, et] ultima plura prioribus,***" significat *incrementa illarum ex affectione veri spirituali* [n. 130].

20. "*Sed habeo adversus te pauca,*" significat *haec quae sequuntur* [n. 131]; "*quod permittas mulierem Jezabel,*" significat *quod in Ecclesia apud illos sint qui fidem separant a charitate* [n. 132]; "*dicentem se prophetissam,*" significat *et qui fidem faciunt solam doctrinam Ecclesiae* [n. 133]; "*docere et seducere Meos servos scortari,*" significat *ex qua fit quod vera Verbi falsificentur* [n. 134]; "*ac edere idolothyta,*" significat *conspurcationem cultus, et prophanationes* [n. 135].

21. "*Et dedi illi tempus ut resipisceret a scortatione sua, et non resipuit,*" significat *quod qui confirmaverunt se in illa doctrina, non recedant, tametsi vident contraria in Verbo* [n. 136].

22. "*Et Ego conjiciam illam in lectum, et moechantes cum illa in afflictionem magnam,*" significat *quod sic relinquendi sint in sua doctrina cum falsificationibus, et quod graviter infestandi sint a falsis* [n. 137]; "*si non resipuerit* [*ab operibus suis*],*"* significat *si non volunt recedere a separando fidem a charitate* [n. 138].

23. "*Et filios ejus occidam morte,*" significat *quod omnia vera ex Verbo vertentur in falsa* [n. 139]; "*ut cognoscant Ecclesiae quod Ego sim scrutans renes et corda,*" significat *ut Ecclesia sciat quod Dominus videat quale verum et quale bonum est cuivis* [n. 140]; "*et dabo unicuique secundum opera ejus,*" significat *quod det cuivis secundum charitatem et ejus fidem, quae in operibus* [n. 141].

24. "*Vobis autem dico, et reliquis in Thyatiris, quicunque non habent doctrinam hanc,*" significat *ad illos apud quos doctrina fidei separatae a charitate, et apud quos doctrina fidei conjunctae charitati est* [n. 142]; "*et qui non cognoverunt profunda satanae,*" significat *qui non interiora illorum, quae mere falsa sunt, intelligunt* [n. 143]; "*non impono vobis aliud onus,*" significat *solum ut sibi caveant ab illis* [n. 144].

25. "*Attamen quod habetis, retinete donec venio,*" significat *ut pauca illa quae sciunt de charitate et inde fide ex Verbo, retineant et secundum illa vivant, usque ad Adventum Domini* [n. 145].

26. "*Et vincens et custodiens usque ad finem opera Mea,*" significat *qui in charitate et inde fide actualiter sunt, et in illis permanent usque ad finem vitae* [n. 146]; "*dabo illi potestatem super gentes,*" significat *quod apud se vincent mala quae ab inferno* [n. 147].

27. "*Et reget eas virga ferrea,*" significat *per vera ex Sensu literae Verbi, et simul per rationalia ex naturali lumine* [n. 148]; "*tanquam vasa figulina confringentur,*" significat *sicut parvi et nihili* [n. 149]; "*sicut et Ego accepi a Patre Meo,*" significat *hoc a Domino, qui Sibi omnem potentiam super inferna, dum fuit* [*in*] *mundo, ex Divino Suo quod in Ipso, comparavit* [n. 150].

28. "*Et dabo illi stellam matutinam,*" significat *intelligentiam et sapientiam tunc* [n. 151].

29. "*Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,*" significat hic quod prius [n. 152].

EXPLICATIO.

69. Agitur in hoc capite et in sequente de Septem Ecclesiis, per quas describuntur omnes qui in Ecclesia Christiana sunt, quibus est Religio, et ex quibus Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, formari potest, et ab illis form-

atur, qui *Solum Dominum adeunt, et simul Paenitentiam a malis opcribus agunt ;* reliqui, qui non adeunt Solum Dominum, ex negatione confirmata, quod Humanum Ipsius non sit Divinum, et qui non paenitentiam a malis operibus agunt, quidem in Ecclesia sunt, sed non aliquid Ecclesiae in se habent.

70. Quoniam Dominus Solus pro Deo Caeli et Terrae agnoscitur ab illis qui e Nova Ipsius Ecclesia in Caelis sunt et in Terris erunt, ideo in primo capite *Apocalypseos* de Solo Domino agitur, et in binis his sequentibus est Solus Qui loquitur ad Ecclesias, et Solus Qui dabit felicia vitae aeternae. Quod Solus sit Qui loquitur ad Ecclesias, patet ex his :

"Angelo Ephesinae Ecclesiae scribe : Haec dicit Qui tenet septem Stellas in dextra Sua ; Qui ambulat in medio septem Candelabrorum aureorum" (cap. ii. 1) ;
"Angelo Ecclesiae Smyrnaeorum scribe : Haec dicit Primus et Ultimus" (cap. ii. 8) ;
"Angelo Ecclesiae quae in Pergamo scribe : Haec dicit Qui habet romphaeam ancipitem acutam" (cap. ii. 12) ;
"Angelo Ecclesiae in Thyatiris scribe : Haec dicit Filius Dei, Qui habet oculos sicut flammam ignis, et pedes similes chalcolibano" (cap. ii. 18) ;
"Angelo Ecclesiae quae in Sardibus scribe : Haec dicit Qui habet septem Spiritus Dei et septem Stellas" (cap. iii. 1) ;
"Angelo Ecclesiae quae in Philadelphia scribe : Haec dicit Sanctus Verus, Qui habet clavem Davidis" (cap. iii. 7) ;
"Et Angelo Ecclesiae in Laodicea scribe : Haec dicit Amen, Testis fidelis et verus, Principium creaturae Dei" (cap. iii. 14).

Haec desumpta sunt ex capite primo, in quo de Solo Domino agitur, et Ipse ibi per omnia illa describitur.

71. Quod Dominus Solus daturus sit felicia vitae aeternae illis qui ab Ecclesia Ipsius sunt et erunt, patet ex his :

Dominus dixit ad Ephesinam Ecclesiam : "Vincenti dabo ut comedat de arbore vitae, quae in medio paradisi Dei" (cap. ii. 7) ;
Ad Ecclesiam Smyrnaeorum : "Dabo tibi coronam vitae ; ac vincens non laedetur a morte secunda" (cap. ii. 10, 11) ;
Ad Ecclesiam in Pergamo : "Vincenti dabo edere ex Manne abscondito ; et dabo illi calculum album, et in calculo Nomen novum[1] scriptum, quod nemo novit nisi qui accipit" (cap. ii. 17) ;
Ad Ecclesiam in Thyatiris : "Dabo illi potestatem super gentes, et dabo illi stellam matutinam" (cap. ii. 26, 28) ;
Ad Ecclesiam in Philadelphia : "Vincentem faciam columnam in Templo Dei Mei, et scribam super illum Nomen Dei Mei, Nomen Novae Hierosolymae, et Nomen Meum novum" (cap. iii. 12) ;
Ad Ecclesiam in Laodicea : "Vincenti dabo sedere Mecum in Throno Meo" (cap. iii. 21).

Ex his etiam patet, quod Dominus Solus in Nova Ecclesia

agnoscatur: inde est quod Ecclesia illa dicatur "*Uxor Agni*" (*Apoc.* xix. 7, 9; cap. xxi. 9, 10[1]).

72. Quod Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, formetur ab illis qui paenitentiam a malis operibus agunt, constat etiam a Domini verbis ad Ecclesias:

Ad Ephesinam: "Novi opera tua; habeo contra te quod charitatem primam reliqueris; age paenitentiam et priora opera fac; sin minus movebo candelabrum tuum e loco suo, si non paenitentiam egeris" (cap. ii. 2, 4, 5);

Ad Ecclesiam in Pergamo: "Novi opera tua, paenitentiam age" (cap. ii. [13,] 16);

Ad Ecclesiam in Thyatiris: "Tradam illam in afflictionem, si non paenitentiam egerit ab operibus suis; dabo vobis, unicuique secundum opera ejus" (cap. ii. 19, 22, 23);

Ad Ecclesiam in Sardibus: "Non inveni opera tua perfecta coram Deo, paenitentiam age" (cap. iii. 1–3);

Ad Ecclesiam in Laodicea: "Novi opera tua, zelum exerce, et age paenitentiam" (cap. iii. 15, 19).

Nunc sequitur ipsa Explicatio.

---

73. [*Vers.* 1.] ***"Angelo Ephesinae Ecclesiae scribe,"*** significat *ad illos et de illis, qui primario spectant vera doctrinae et non bona vitae.*—Supra (n. 66) ostensum est, quod per "Septem Ecclesias" non intelligantur septem Ecclesiae, sed Ecclesia in toto complexu, quae in se una est, sed varia secundum receptionem; et quod varietates illae comparari possint variis membris et organis in perfecto corpore, quae tamen unum faciunt; imo quod comparari possint variis diadematibus in Corona Regis; et quod inde sit, quod universa nova Ecclesia cum suis variis in nunc sequentibus per "Septem Ecclesias" describatur. Quod per "Ephesinam Ecclesiam" intelligantur illi in Ecclesia, qui primario spectant vera doctrinae, et non bona vitae, patet a scriptis ad illam in Sensu spirituali intellectis. Quod ad "Angelum" istius Ecclesiae scribatur, est quia per Angelum intelligitur Societas Angelica quae Ecclesiae ex talibus correspondet, ut supra (n. 65).

74. ***"Haec dicit Tenens septem stellas in dextra Sua,"*** significat *Dominum, a Quo per Verbum omnia vera sunt.*—Quod "Tenens septem stellas in dextra Sua," sit Dominus, et quod "septem stellae in dextra manu Ipsius" sint omnes cognitiones boni et veri in Verbo, quae inde a Domino apud Angelos Caeli et apud homines Ecclesiae sunt, videatur supra (n. 51): cognitiones boni et veri ex Verbo sunt vera.

75. *"Ambulans in medio septem candelabrorum aureorum,"* significat *a Quo omnis illustratio illis qui ab Ecclesia Ipsius sunt.*—Quod "septem Candelabra, in quorum medio Filius Hominis," significent Ecclesiam, quae in illustratione a Domino est, videatur supra (n. 43, 66). Dicitur hic "ambulans," quia "ambulare" significat vivere (n. 167), ac "in medio" significat in intimo et inde in omnibus (n. 44, 383).

76. [*Vers.* 2.] ***"Novi opera tua,"*** significat *quod Ipse videat omnia interiora et exteriora hominis simul.*—"Opera" saepius leguntur in *Apocalypsi*, sed quid per opera intelligitur, pauci sciunt; hoc notum est, quod decem homines possint facere opera quae in externis apparent similia, sed quae usque apud omnes dissimilia sunt, quia ex alio fine et ex alia causa procedunt, ac finis et causa faciunt quod opera vel bona vel mala sint; omne enim opus est mentis opus, inde qualis est mens tale est opus; si mens est charitas, fit opus charitas; si autem mens non est charitas, opus non fit charitas; utrumque usque potest simile apparere in externis. Opera apparent hominibus in externa forma, at vero angelis in interna, et Domino qualia sunt ab intimis ad extrema. Opera in externa forma non aliter apparent quam sicut fructus in superficie, at opera in interna forma apparent sicut fructus intra superficiem, ubi sunt innumerabiles partes edules, et in medio semina in quibus iterum sunt innumerabilia quae longe intra omnem oculorum aciem sunt, imo supra intellectualem hominis sphaeram: talia sunt omnia opera, quae qualia sunt intus, Solus Dominus videt, et quoque ex Domino percipiunt angeli, cum homo illa operatur. Sed de his videantur plura in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 209–220, et n. 277–281) et quoque infra (n. 141, 641, 868). Ex his constare potest, quod per "Novi opera tua" significetur quod Dominus videat omnia interiora et exteriora hominis simul.

77. ***"Et laborem tuum et tolerantiam tuam."***—Quod significet *studium et patientiam illorum*, constat absque explicatione.

78. ***"Et quod non possis ferre malos,"*** significat *quod non sustineant mala dici bona et vicissim, quia hoc est contra vera doctrinae.*—Quod hoc per illa verba significetur, patet a mox sequentibus, per quae significatur, quod scrutentur illa quae in Ecclesia dicuntur esse bona et vera, cum tamen sunt

mala et falsa. Scire bona num sint bona aut mala, est doctrinae, et inter vera ejus; at facere bona aut mala, est vitae: quare hoc dicitur de illis qui primario spectant vera doctrinae, et non bona vitae (n. 73). Per "malos" in Sensu spirituali non intelliguntur mali, sed mala, quia ille Sensus est abstractus a personis.

79. ***"Et exploraveris dicentes se esse Apostolos, et non sunt, et inveneris eos mendaces,"*** significat *quod scrutentur illa quae in Ecclesia dicuntur esse bona et vera, quae tamen sunt mala et falsa.*—Quod haec significentur, non videri potest nisi per Sensum spiritualem, et nisi inde sciatur quid intelligitur per "Apostolos" et per "Mendaces;" per "Apostolos" non intelliguntur Apostoli, sed omnes qui docent bona et vera Ecclesiae, et in sensu abstracto ipsa bona et vera Doctrinae ejus. Quod non Apostoli intelligantur per "Apostolos," patet clare ab hoc ad illos:

> "Quando sedebit Filius Hominis super Throno gloriae Suae, sedebitis etiam vos super duodecim thronis judicantes duodecim Tribus Israelis" (*Matth.* xix. 28; *Luc.* xxii. 30);

quis non videt, quod Apostoli non aliquem judicaturi sint, et quod nec possint, minus duodecim Tribus Israelis, sed quod solus Dominus secundum bona et vera doctrinae Ecclesiae ex Verbo. Tum etiam ex his:

> "Murus urbis" Novae Hierosolymae "habebat fundamenta duodecim, et in illis nomina duodecim Apostolorum Agni" (*Apoc.* xxi. 14);

quoniam per "Novam Hierosolymam" significatur Nova Ecclesia (n. 880, 881), et per "fundamenta" ejus omnia bona et vera doctrinae ejus (n. 902. seq.). Et quoque ex his:

> "Exulta Caelum, ac sancti Apostoli et Prophetae" (*Apoc.* xviii. 20);

quid exultatio Apostolorum et Prophetarum, nisi per illos intelligantur omnes qui in bonis et veris doctrinae in Ecclesia sunt. Per discipulos Domini intelliguntur qui a Domino instruuntur in bonis et veris doctrinae; at per Apostolos, qui postquam instructi sunt, illa docent, nam dicitur:

> Jesus emisit duodecim Discipulos Suos praedicare Regnum Dei, et reversi Apostoli narraverunt Ipsi quaecunque fecerunt (*Luc.* ix. 1, 2, 10; *Marc.* vi. 7, 30).

Quod per "Mendaces" intelligantur illi qui in falsis sunt, et abstracte ipsa falsa, constare potest ex permultis locis in Verbo, ubi "Mentientes" et "Mendacia" nominantur, quae si adducerentur implerent paginas; Mendacia in spirituali Sensu nec aliud sunt quam falsa. Ex his nunc constare potest, quod per "Exploraveris dicentes se esse Apostolos, et non sunt, et inveneris eos mendaces," significetur quod scrutentur illa quae in Ecclesia dicuntur esse bona et vera, quae tamen sunt mala et falsa.

80. [*Vers.* 3.] ***"Et sustinuisti, et tolerantiam habes."***—Quod significet *patientiam cum illis*, patet absque explicatione.

81. ***"Et propter Nomen Meum laborasti, et non defecisti,"*** significat *studium et operam comparandi sibi et quoque docendi illa quae religionis et ejus doctrinae sunt.*—Per "Nomen" Jehovae seu Domini in Verbo, non intelligitur Nomen Ipsius, sed omne per quod colitur; et quia colitur secundum doctrinam in Ecclesia, per "Nomen" Ipsius intelligitur omne doctrinae, ac in universali sensu omne religionis. Causa quod haec per "Nomen" Jehovae intelligantur, est quia in Caelo non dantur alia nomina, quam quae involvunt quale alicujus, et quale Dei est omne per quod colitur. Qui non scit hanc significationem "Nominis" in Verbo, potest solum intelligere Nomen, et in hoc solo nihil cultus et religionis est. Qui itaque tenet ideam in hac significatione "Nominis Jehovae" in Verbo, ubi legitur, ex se ipso intellecturus est quid per id significatur in sequentibus locis:

"Dicetis in die illo, Confitemini Jehovae, invocate Nomen Ipsius" (*Esaj.* xii. 4);
"Jehovah, expectavimus Te, ad Nomen Tuum desiderium animae nostrae, per Te commemorabimus Nomen Tuum" (*Esaj.* xxvi. 8, 13);
"Ab ortu solis invocabitur Nomen Meum" (*Esaj.* xli. 25);
'Ab ortu solis usque [ad] occasum, magnum Nomen Meum inter gentes; et in omni loco suffitus allatus Nomini Meo; nam magnum Nomen Meum inter gentes: vos prophanatis Nomen Meum, cum dicitis mensa Jehovae polluta est; atqui exsufflatis Nomen Meum, cum adducitis raptum, claudum et aegrotum" (*Mal.* i. 11–13);
"Omnes populi ambulant in Nomine dei sui, et nos ambulabimus in Nomine Jehovae Dei nostri" (*Mich.* iv. 5);
"Omnem vocatum in Nomine Meo in gloriam Meam creavi, formavi illum" (*Esaj.* xliii. 7);
"Non feres Nomen Dei tui in vanum; non habebit Jehovah innocentem, qui tulerit Nomen Ipsius in vanum" (*Deutr.* v. 11);
"Colent Jehovam in uno loco, ubi ponet Nomen Suum" (*Deutr.* xii. 5, 11, 13, 14, 18; cap. xvi. 2, 6, 11, 15, 16).
(Praeter multis aliis in locis.)

Quis non videre potest, quod in illis non intelligatur solum

Nomen. Similiter in Novo Testamento per "Nomen Domini," ut in his:

Jesus dixit, "Eritis exosi omnibus propter Nomen Meum" (*Matth.* x. 22; cap. xxiv. 9, 10);
"Ubi sunt duo aut tres congregati in Nomine Meo, ibi sum in medio eorum" (*Matth.* xviii. 20);
"Quisquis reliquerit domos, fratres, sorores propter Nomen Meum, centupla accipiet, et vitam aeternam" (*Matth.* xix. 29);
"Quotquot Ipsum receperunt, dedit illis potestatem ut filii Dei essent, credentibus in Nomen Ipsius" (*Joh.* i. 12);
"Multi crediderunt in Nomen Ipsius" (*Joh.* ii. 23);
"Qui non credit, jam judicatus est, quia non credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei" (*Joh.* iii. 17, 18);
Credentes vitam habebunt in Nomine Ipsius (*Joh.* xx. 31);
"Benedictus qui venit in Nomine Domini" (*Matth.* xxi. 9; cap. xxiii. 39; *Luc.* xiii. 35[1]; cap. xix. 38).

Quod Dominus quoad Humanum sit Nomen Patris, in his:

"Pater, glorifica Nomen Tuum" (*Joh.* xii. 28[2]);
"Sanctificetur Nomen, et veniat Regnum Tuum" (*Matth.* vi. 9;)
(tum, *Exod.* xxiii. 20, 21; *Jerem.* xxiii. 6; *Mich.* v. 3 [*B.*, *A.* 4]).

Quod "Nomen" apud alios sit quale cultus, in his:

Pastor ovium proprias oves "vocat Nomine suo" (*Joh.* x. 3);
"Habes[3] pauca Nomina in Sardibus" (*Apoc.* iii. 4);
"Scribam super illum Nomen Dei Mei, et Nomen Urbis Dei Mei, Novae Hierosolymae, et Nomen Meum novum" (*Apoc.* iii. 12); et alibi.

Ex his nunc constare potest, quod "propter Nomen Meum laborasti et non defecisti," significet studium et operam comparandi sibi et quoque docendi illa quae religionis et ejus doctrinae sunt.

82. [*Vers.* 4.] ***"Sed habeo adversus te, quod charitatem tuam primam reliqueris,"*** significat *quod hoc sit contra illos, quod primo loco non habeant bona vitae, ut tamen factum est et fit in principio omnis Ecclesiae.*—Hoc dicitur ad Ecclesiam [Ephesinam], quia per eam intelliguntur illi in Ecclesia, qui primario seu primo loco spectant vera doctrinae, et non bona vitae (n. 73); cum tamen bona vitae primo loco, hoc est primario, spectanda sunt, nam quantum homo in bonis vitae est, tantum realiter in veris doctrinae est, non autem vicissim; causa est, quia bona vitae aperiunt interiora mentis, quibus apertis apparent vera in sua luce, ex qua non solum intelliguntur, sed etiam amantur: aliter cum doctrinalia primario seu primo loco spectantur; tunc quidem sciri possunt vera, sed non interius videri, et ex spirituali affec-

tione amari; sed hoc illustratum videatur supra (n. 17). Omnis Ecclesia, dum inchoat, primo loco spectat bona vitae, et secundo vera doctrinae; sed sicut Ecclesia declinat, incipit illa spectare vera doctrinae primo loco, et bona vitae secundo; et tandem in fine spectat solam fidem, et tunc bona charitatis non solum separat a fide, sed etiam omittit. Ex his nunc constare potest, quod per "quod charitatem tuam primam reliqueris," significetur quod primo loco non habeant bona vitae, ut tamen factum est et fit principio omnis Ecclesiae.

83. [*Vers.* 5.] ***"Memor esto itaque unde excideris."***—Quod significet *recordationem aberrationis*, patet a nunc supra dictis.

84. ***"Et resipisce, et prima opera fac,"*** significat *ut invertant statum vitae suae.*—Omnis homo primo loco spectat vera doctrinae, sed quamdiu hoc facit, est sicut fructus immaturus: at qui regeneratur, postquam imbuerat illa, spectat bona vitae primo loco; et quantum hoc facit, sicut fructus maturescit; et quantum maturescit, tantum semen in illo sit prolificum. Bini illi status mihi visi sunt apud homines tunc spiritus, et apparuerunt in primo statu conversi ad valles quae supra infernum, et in secundo ad paradisos qui in Caelo: haec conversio status vitae est quae hic intelligitur: quod hoc fiat per paenitentiam, et post illam per bonum vitae, intelligitur per "resipisce, et prima opera fac."

85. ***"Sin minus, veniam tibi cito, et movebo candelabrum tuum e loco suo, si non resipueris,"*** significat *quod alioquin certum sit non dari illustrationem ut videant vera amplius.*—Per "cito" significatur certum (n. 4, 947); et per "candelabrum" Ecclesia quoad illustrationem (n. 43, 66); inde per "movere e loco suo," significatur removere illustrationem, ut non videant vera in sua luce, et tandem ut non videant illa amplius. Hoc sequitur ex illis quae supra (n. 82) dicta sunt, nempe quod si vera doctrinae primario seu primo loco spectantur, quidem sciri possint, sed non interius videri, et ex affectione spirituali amari, quare successive pereunt; nam videre vera ex luce sua, est ex interiore hominis mente, quae Mens spiritualis vocatur; et haec mens aperitur per charitatem; et cum aperta est, influit lux et affectio intelligendi vera e Caelo a Domino; inde est Illustratio: homo qui in hac illustratione est, agnoscit vera ut primum legit

aut audit illa, non autem ille cujus mens spiritualis non aperta est, qui est qui non in bonis charitatis est, utcunque in veris doctrinae.

86. [*Vers.* 6.] **"*Sed hoc habes, quod odisti opera Nicolaitarum, quae et Ego odi,*"** significat *quod ex veris suis sciant, et inde non velint, ut opera sint meritoria, quia hoc contra meritum et justitiam Domini.*—Quod "opera Nicolaitarum" sint opera meritoria, ex revelatione datum est scire. Quod dicatur, quod odio habeant illa opera, est quia Ecclesia ex veris doctrinae suae hoc scit, et inde nec vult; quare dicitur, "hoc habes." At usque omnes illi faciunt opera meritoria qui primo loco ponunt vera fidei, et secundo bona charitatis; non autem illi qui primo loco ponunt bona charitatis; causa est, quia genuina charitas non vult mereri, amat enim bonum facere, in illo enim est, et ex illo facit, et ex bono spectat Dominum, et ex veris [cognoscit] quod omne bonum sit ab Ipso; quare aversatur meritum. Nunc quia illi qui primo loco spectant vera fidei, non alia opera possunt facere quam meritoria, et tamen ex suis veris sciunt, quod odio habenda sint, ideo hoc sequitur postquam dictum est quod si non charitatem primo loco habeant, faciant opera quae aversanda sunt. Dicitur quod sit contra meritum et justitiam Domini; illi enim qui meritum in operibus ponunt, vindicant sibi justitiam; nam dicunt quod justitia a parte illorum sit, quia meruerunt; cum tamen summa injustitia est, quia Solus Dominus meruit, et Solus facit bonum apud illos. Quod Solus Dominus sit Justitia, docetur apud *Jeremiam:*

> "Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen justum, et hoc Nomen Ipsius, quod vocabunt Ipsum, Jehovah Justitia Nostra" (xxiii. 5, 6; cap. xxxiii. 15, 16).

87. [*Vers.* 7.] **"*Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,*"** significat *quod qui illa intelligit, obediat quae Divinum Verum Verbi docet illos, qui e nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt.*—Per "audire" significatur et percipere et obedire, quia attendit ut percipiat ac ut obediat; quod utrumque hoc significetur per "audire," patet a communi sermone, in quo dicitur audire et auscultare aliquem, tum audire et auscultare alicui; hoc significat obedire, ac illud percipere: quod "audire" illa duo significet, est ex correspondentia; nam in provincia aurium in Caelo sunt illi

qui in perceptione et simul obedientia sunt. Quoniam utrumque hoc significatur per "audire," ideo Dominus toties dixit,

"Qui habet aurem ad audiendum audiat" (*Matth.* xi. 15 ; cap. xiii. 43 ; *Marc.* iv. 9, 23 ; cap. vii. 16 ; *Luc.* viii. 8 ; cap. xiv. 35).

Et quoque simile dicitur ad omnes Ecclesias, ut patet a versibus 11, 17, 29, hujus capitis, et a versibus 6, 13, 22, sequentis. Per "Spiritum" autem, qui dicit Ecclesiis, significatur Divinum Verum Verbi, et per "Ecclesias" universa Ecclesia in Christiano Orbe : quod per "Spiritum Dei," qui etiam est Spiritus Sanctus, intelligatur Divina Veritas procedens a Domino, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 51) ; et quia universa Ecclesia intelligitur, non dicitur quid Spiritus dicit Ecclesiae, sed "quid Spiritus dicit Ecclesiis."

88. ***"Vincenti,"*** significat *qui pugnat contra mala et falsa sua, et reformatur*.—Nunc quia in scriptis ad septem Ecclesias describitur status omnium in Ecclesia Christiana, qui possunt recipere doctrinam Novae Hierosolymae, ac vivere secundum illam, ita qui possunt per pugnas contra mala et falsa reformari, ideo ad unamquamvis dicitur, "Qui Vincit ;" ut hic

Ad Ecclesiam Ephesinam : "Vincenti dabo edere de Arbore Vitae" (cap. ii. 7) ;
Ad Ecclesiam Smyrnaeorum : "Vincens non laedetur a morte secunda" (cap. ii. 11) ;
Ad Ecclesiam in Pergamo : "Vincenti dabo edere de manne abscondito" (cap. ii. 17) ;
Ad Ecclesiam in Thyatiris : "Vincens et custodiens usque ad finem opera Mea, dabo potestatem super gentes" (cap. ii. 26) ;
Ad Ecclesiam in Sardibus : "Qui vicerit, hic induetur vestimentis albis" (cap. iii. 5) ;
Ad Ecclesiam in Philadelphia : "Qui vicerit, illum faciam Columnam in Templo Dei Mei" (cap. iii. 12) ;
Et ad Ecclesiam in Laodicea : "Qui vicerit, illi dabo ut sedeat Mecum in Throno Meo" (cap. iii. 21) :

"qui vicerit," in illis locis, significat qui pugnat contra mala et falsa et sic reformatur.

89. ***"Dabo edere de Arbore vitae,"*** significat *appropriationem boni amoris et charitatis a Domino*.—Per "edere" in Verbo significatur appropriare ; et per "Arborem vitae," significatur Dominus quoad bonum amoris ; inde per "edere de Arbore vitae," significatur appropriatio boni amoris a Domino. Quod per "edere" significetur appropriare, est quia sicut cibus naturalis, cum editur, appropriatur vitae

corporis hominis, ita cibus spiritualis, cum recipitur, appropriatur vitae animae ejus. Quod per "Arborem vitae" significetur Dominus quoad bonum amoris, est quia non aliud per "Arborem vitae" in Horto Edenis significatur; tum quia vita caelestis et spiritualis homini est ex bono amoris et charitatis quod recipitur a Domino. Multis in locis nominatur "Arbor," et per illam intelligitur homo Ecclesiae, ac in universali sensu ipsa Ecclesia, et per "fructum" ejus bonum vitae; causa est, quia Dominus est "Arbor vitae," ex Quo omne bonum apud hominem Ecclesiae et in Ecclesia est; sed de hoc in suo loco. Dicitur bonum amoris et charitatis, quia bonum amoris est bonum caeleste, quod est amoris in Dominum, et bonum charitatis est bonum spirituale, quod est amoris erga proximum; quid et quale unum bonum et alterum, in sequentibus dicetur; videantur aliqua de illis in Opere de *Caelo et Inferno* (n. 13–19).

90. *"Quae in medio Paradisi Dei,"* significat *interius in veris sapientiae et fidei.*—"In medio" significat intimum (n. 44, 383), hic interius; "paradisus Dei" significat vera sapientiae et fidei; quare "Arbor vitae, quae in medio paradisi Dei," significat Dominum cum bono amoris et charitatis interius in veris sapientiae et fidei; bonum etiam est intus in veris, nam bonum est esse vitae, ac verum est existere vitae inde, ut multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia.* Quod "paradisus Dei" sit verum sapientiae et fidei, patet ex significatione "horti" in Verbo; "hortus" ibi significat sapientiam et intelligentiam, quia "arbores" significant homines Ecclesiae, ac "fructus" illarum bona vitae; per "Hortum Edenis" non aliud significatur, sapientia enim Adami per illum describitur. Simile per "Hortum Dei" intelligitur apud *Ezechielem:*

> "In sapientia et intelligentia tua feceras tibi opes: in Eden Horto Dei fuisti; omnis Lapis pretiosus tegumentum tuum" (xxviii. 4, 13);

haec de "Tyro," per quam significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni, ita quoad intelligentiam; quare dicitur "in sapientia et intelligentia tua feceras tibi opes;" per "lapides pretiosos," qui tegumentum, significantur vera intelligentiae. Apud eundem:

"Aschur cedrus in Libano; cedri non occultaverunt illam in Horto Dei: omnis arbor in Horto Dei non par fuit illi in pulchritudine: aemulatae sunt illi omnes arbores Edenis in Horto Dei" (xxxi. 3, 8, 9);

hoc dicitur de Aegypto et de Aschure, quia per "Aegyptum" significatur scientia, et per "Aschurem" rationalitas, per quam intelligentia; similiter per "cedrum." Sed quia per rationalitatem suam venit in fastum propriae intelligentiae, ideo de eo dicitur,

"Cui[1] similis factus es sic in gloria, et in magnitudine inter arbores Edenis, cum descendere factus fueris cum arboribus Edenis in terram inferiorem, et in medio praeputiatorum cubueris" (vers. 18, istius capitis);

"praeputiati" sunt qui absque bono charitatis. Apud *Esajam*:

"Consolabitur Jehovah Zionem, et ponet desertum ejus in Eden, et solitudinem ejus in Hortum Jehovae" (li. 3);

"Zion" ibi est Ecclesia, "desertum" et "solitudo" sunt defectus et ignorantia veri, "Eden" et "Hortus Dei" sunt sapientia et intelligentia. Sapientia et intelligentia etiam significatur per "Hortum," *Esaj.* lviii. 11[E]; cap. lxi. 11: *Ierem.* xxxi. 12; *Amos* ix. 14; *Num.* xxiv. 6. Homo Ecclesiae est quoque sicut hortus quoad intelligentiam, quando in bono amoris est a Domino, quia calor spiritualis, qui illum vivificat, est amor, et lux spiritualis est intelligentia inde: quod ex duobus illis, calore et luce, floreant horti in mundo, notum est: similiter in Caelo; in Caelo apparent Horti paradisiaci cum arboribus fructiferis secundum sapientiam illorum ex bono amoris a Domino; ac circum illos qui in intelligentia sunt, et non in bono amoris, non apparet hortus, sed gramen; at circum illos qui in fide separata a charitate sunt, ne quidem gramen, sed arena.

---

91. [*Vers.* 8.] *"Et Angelo Ecclesiae Smyrnaeorum scribe,"* significat *ad illos et de illis qui in bonis quoad vitam sunt, sed in falsis quoad doctrinam.*—Quod illi per "Ecclesiam Smynaeorum" intelligantur, patet ex scriptis ad illam in Sensu spirituali intellectis.

92. *"Haec dicit Primus et Ultimus,"* significat *Dominum, quod sit Solus Deus.*—Quod Dominus Se dicat "Primum et Ultimum," tum "Principium et Finem," et "Alpham et

Omegam," ac "Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus," videatur cap. i. (vers. 4, 8, 11, 17); et quid significant, supra (n. 13, 29–31, 38, 57), ubi patet, quod per illa quoque intelligatur, quod sit Solus Deus.

93. ***"Qui fuit mortuus et vivit,"*** significat *quod in Ecclesia neglectus sit, et Humanum Ipsius non agnitum Divinum, cum tamen quoad Illud etiam Solus est Vita, et ab Ipso Solo Vita aeterna.*—Quod haec per illa verba intelligantur, videatur supra (n. 58–60), ubi explicata sunt. Quod haec et mox priora dicantur, est quia primarium falsum illorum qui per hanc Ecclesiam describuntur, est, quod non agnoscant Divinum Humanum Domini, et ideo Ipsum non adeunt.

94. [*Vers.* 9.] ***"Novi opera tua."***—Quod significet *quod Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul,* constat ex illis quae supra (n. 76) explicata sunt; hic quod videat quod in falsis sint, et tamen quoad vitam in bonis, quae credunt esse bona vitae, cum tamen non sunt.

95. ***"Et afflictionem et egestatem,"*** significat *quod in falsis sint, et inde non in bonis.*—"Nosse afflictionem illorum" significat videre quod in falsis sint, et "nosse egestatem" significat videre quod non in bonis; "afflictio" enim in Verbo praedicatur de falsis (ut supra, n. 33), et "egestas" de non bonis; egestas spiritualis nec aliud est: saepius in Verbo legitur "Pauper et Egenus," et in spirituali Sensu per "pauperem" intelligitur qui non in veris est, ac per "egenum" qui non in bonis. Adjiciuntur quoque haec verba, "Dives tamen es," sed in parenthesi, et hoc quia in quibusdam codicibus omissa sunt.

96. ***"Et blasphemiam dicentium Judaeos esse se, et non sunt,"*** significat *falsiloquium quod apud illos sint bona amoris, cum tamen non sunt.*—"Blasphemia" hic significat falsiloquium; per "Judaeos" non significantur Judaei, sed illi qui in bono amoris sunt, et abstracte bona amoris; inde per "blasphemiam dicentium Judaeos esse se, et non sunt," significatur falsiloquium quod apud illos bona amoris sint, cum tamen non sunt. Quod per "Judaeos" intelligantur qui in bono amoris sunt, est quia per "Jehudam" in supremo Sensu in Verbo intelligitur Dominus quoad Divinum Bonum Divini Amoris, et per "Israelem" Dominus quoad Divinum Verum Divinae Sapientiae; inde per "Judaeos" significantur qui in bono amoris a Domino sunt, et per "Israelem"

qui in Divinis veris a Domino sunt : quod illi per "Judaeos" intelligantur, constare potest a multis locis ibi, quae adducentur infra (n. 350) ; videantur etiam aliqua in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*[1] (n. 51). Quod per "Judaeos" abstracte intelligantur bona amoris, est quia Sensus spiritualis est abstractus a personis, videatur supra (n. 78, 79). Qui non scit, quod per "Judaeos" in Verbo intelligantur illi qui ab Ecclesia caelesti Domini sunt, qui sunt qui in amore in Ipsum, multum hallucinari potest in lectione Verbi apud Prophetas, sed videatur infra (n. 350).

97. ***"Sed synagoga satanae,"*** significat *quia sunt in falsis quoad doctrinam.*—"Synagoga" dicitur, quia Judaei nominati sunt, qui quia in Synagogis docebant, per "synagogam" significatur doctrina ; et quia per "satanam" intelligitur Infernum ex illis qui in falsis sunt, ideo dicitur "synagoga satanae." Infernum vocatur "diabolus" et "satanas," et per Infernum quod vocatur "diabolus," intelliguntur illi ibi qui in malis sunt, proprie qui in amore sui sunt ; et per Infernum quod vocatur "satanas," intelliguntur illi ibi qui in falsis sunt, proprie qui in fastu propriae intelligentiae sunt : quod Inferna illa dicantur "diabolus" et "satanas," est quia omnes qui in illis sunt, vocantur diaboli et satanae. Ex his nunc constare potest, quod per quod sint "synagoga satanae," significetur quod sint quoad doctrinam in falsis. Sed quia de illis hic agitur qui in bono quoad vitam sunt, sed in falsis quoad doctrinam, et illi non sciunt aliter quam quod in bono sint, tum quod falsa illorum sint vera, dicetur aliquid de illis : omne bonum cultus formatur per vera, et omne verum formatur ex bono ; quare bonum absque vero non est bonum, nec verum absque bono est verum ; apparent quidem in externa forma quod sint, sed usque non sunt. Conjunctio boni et veri vocatur Conjugium Caeleste ; ex hoc est Ecclesia apud hominem, et est Caelum apud illum : si itaque falsa pro veris sunt apud hominem, tunc ille facit bonum falsi, quod non est bonum, est enim bonum vel pharisaicum, vel meritorium, vel connatum naturale. Sed sint exempla illustrationi : Qui in hoc falso est, quod credat se bonum facere ex se, quia ei facultas bonum faciendi est, illius bonum non est bonum, quia ipse est in illo et non Dominus. Qui in hoc falso est, quod bonum quod bonum est, possit facere absque cognitione quid malum apud se, ita absque paenitentia, is

dum bonum, non bonum facit, quia absque paenitentia est in malo. Qui in hoc falso est, quod bonum purificet illum a malis, et non scit aliquid de malis in quibus est, is non aliud bonum facit quam bonum spurium, quod intus ab ejus malis contaminatum est. Qui in hoc falso est, quod plures dii sint, et se confirmat in eo, is bonum quod facit, est bonum divisum, et bonum divisum non est bonum. Qui in hoc falso est, quod credat quod Divinum in Humano Domini non sit sicut anima in corpore, non potest bonum facere ex Ipso; ac bonum non ex Domino non est bonum, est enim contra haec Domini verba:

> "Nisi quis manserit in Me et Ego in illo, non potest ferre aliquem fructum; nam sine Me non potestis facere quicquam: nisi quis manserit in Me, ejectus est foras, sicut palmes arefactus, et conjicitur in ignem, et comburitur" (*Joh.* xv. 4–6); similiter in multis aliis;

nam bonum trahit suum quale a veris, et vera trahunt suum esse a bono. Quis non scit, quod Ecclesia non sit Ecclesia absque Doctrina; ac Doctrina docebit, quomodo homo cogitabit de Deo et ex Deo, et quomodo faciet ex Deo et cum Deo; quare Doctrina erit ex veris, secundum quae facere est quod vocatur bonum; ex quo sequitur quod facere secundum falsa, non sit bonum. Creditur quod in bono, quod homo facit, non aliquid ex veris aut falsis sit, cum tamen non aliunde est quale boni; cohaerent enim sicut amor et sapientia, et quoque sicut amor et stultitia; sapientis amor est qui facit bonum, at stulti amor qui facit simile in externis, sed prorsus dissimile est in internis; quare sapientis bonum est sicut aurum purum, at stulti bonum est sicut aurum circumcirca fimum.

98. [*Vers.* 10.] ***"Nihil timeas quae futurus es pati."***—Quod significet *ne desperetis cum infestamini a malis et impugnamini a falsis, quoniam qui in bonis quoad vitam sunt, et in falsis quoad doctrinam, non possunt aliter*, patet a nunc sequentibus.

99. ***"Ecce futurum, ut conjiciat ex vobis diabolus in custodiam,"*** significat *quod bonum vitae eorum a malis quae ab inferno, infestabitur.*—Quod hoc significetur per "conjici in custodiam" seu "carcerem" a diabolo, est quia per "diabolum" intelligitur infernum ubi illi qui in malis sunt, et sic abstracte malum quod ibi et inde est (n. 97). Quod "in custodiam" seu "carcerem" mitti, sit infestari, est quia illi

qui a malis ex inferno infestantur, sunt sicut vincti in carcere, non enim possunt quam malum cogitare, cum tamen bonum volunt; inde pugna et anxietas interior, ex qua non possint exsolvi, vix aliter quam sicut qui in vinculis sunt; causa est, quia bonum eorum non est bonum quantum cohaeret falsis, et quantum cohaeret falsis ei inest malum; hoc itaque est quod infestatur. Ast infestatio illa non existit in Mundo naturali, sed in Mundo spirituali, ita post mortem: infestationes illorum datum est mihi saepius videre; lamentantur, dicentes quod bonum fecerint, ac bonum facere velint, et tamen nunc a malis circum non possunt. Sed usque non omnes similiter infestantur, durius sicut se confirmaverunt in falsis; quare dicitur, "diabolus conjiciet ex vobis in custodiam;" quod confirmatio falsi damnosa sit, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 91–97). In Verbo per "vinctos" simile significatur, quod hic per "conjectos in custodium," ut in his locis:

"Dabo Te in foedus populi ad educendum e custodia Vinctum, et e domo claustri sedentes in tenebris" (*Esaj.* xlii. 6, 7; cap. xlix. 8, 9);
"Jehovah misit Me ad praedicandum captivis libertatem, et Vinctis" (*Esaj.* lxi. 1);
"Per sanguinem foederis Tui, emittam Vinctos e fovea" (*Sachar.* ix. 11);
"Deus eduxit Vinctos compedibus" (*Psalm.* lxviii. 7 [*B. A,* 6]);
"Veniet ante Te gemitus Vincti" (*Psalm.* lxxix. 11);
"Ad audiendum gemitum Vincti, ad aperiendum filiis mortis" (*Psalm.* cii. 21 [*B. A.* 20]);
"Jehovah Qui solvit Vinctos" (*Psalm.* cxlvi. 7);

quod per "Vinctos" in his locis non intelligantur vincti in mundo, sed vincti ab inferno, ita a malis et falsis, patet. Simile significatur per haec Domini verba:

"In Custodia fui, et non venistis ad Me" (*Matth.* xxv. 43[1]).

Quoniam Dominus illos "educit ex custodia," seu liberat ab infestatione, qui in bono quoad vitam fuerunt, tametsi in falsis quoad doctrinam, dicit, "Nihil timeas quae futurus es pati," tum "Esto fidelis, et dabo tibi coronam vitae."

100. ***"Ut[2] tentemini,"*** significat *per falsa pugnantia contra illos*.—Quod hoc significetur, est quia omnis tentatio spiritualis est pugna diaboli ac Domini, quis illum possidebit; diabolus seu infernum expromit falsa ejus, ac increpat et condemnat; Dominus autem vera, et e falsis abducit et liberat. Haec pugna est, quae apparet homini sicut in illo,

quia est ex spiritibus malis qui apud illum, et vocatur Tentatio. Quod tentatio spiritualis non aliud sit, ab experientia scio, quia in tentationibus meis vidi infernales qui induxerunt, et percepi influxum a Domino Qui liberavit.

10ᵒᵃ. *"Et habebitis afflictionem diebus decem,"* significat *quod hoc duraturum sit tempore pleno, hoc est, quamdiu in falsis volunt permanere.*—"Afflictio" hic significat infestationem (de quo supra, n. 33, 95), ita tentationem; ac "dies decem" significant status illius durationem ad plenum; quare sequitur, "Esto fidelis usque ad mortem," per quae significatur receptio et agnitio veritatum, usque dum per illas falsa remota sunt et quasi abolita. Quod "dies decem" significent status durationem usque ad plenum, est quia "dies" significant status, ac "decem" plenum; tempora enim in Verbo significant status (n. 947), ac numeri addunt quale illorum (n. 10[1]). Quoniam "decem" significant plenum, etiam significant multum et multos, tum omne et omnes, ut ex his sequentibus locis constare potest:

"Viri qui viderunt gloriam Meam, tentarunt Me Decem vicibus" (*Num.* xiv. 22);
"Ignominia affecistis me Decem vicibus" (*Hiob* xix. 3[2]);
"Deprehensus est Daniel Decem vicibus sapiens super Astrologos" (*Dan.* i. 20);
"Coquent Decem mulieres panem in furno uno" (*Levit.* xxvi. 26);
"Apprehendent Decem viri ex omnibus linguis gentium alam viri Jehudaei" (*Sach.* viii. 23).

Quia "Decem" significant multa, et quoque omnia, ideo

Illa quae super tabulis Decalogi a Jehovah scripta sunt, vocantur Decem Verba (*Deutr.* iv. 13; cap. x. 4);

"Decem Verba" sunt omnia vera, includunt enim illa. Et quia "Decem" significant omnes et omnia, ideo

Dominus comparavit Regnum Caelorum Decem Virginibus (*Matth.* xxv. 1);
Tum in Parabola dixit de homine nobili, quod dederit servis suis Decem minas ad negotiandum (*Luc.* xix. 12–27[3]).

Multa etiam significantur per

Decem cornua bestiae ascendentis ex mari (*Dan.* vii[4] 7);
Perque Decem cornua, et per Decem diademata super cornubus bestiae etiam ascendentis ex mari (*Apoc.* xiii. 1);
Tum per Decem cornua Draconis (*Apoc.* xii. 3);
Et per Decem cornua Bestiae coccineae, super qua mulier sedebat (*Apoc.* xvii. 3, 7, 12);

per "Decem cornua" significatur multa potentia. Ex significatione numeri "Decem," quod sit plenum, multum, et omne, videri potest, cur institutum est, quod

> Decima pars ex omni proventu daretur Jehovae, et a Jehovah Aharoni, ac Levitis (*Num.* xviii. 24, 28; *Deutr.* xiv. 22);
> Tum, quod Abram dederit Malchizedecho Decimas de omnibus (*Genes.* xiv. 18, 20[1]);

per id enim significabatur, quod sic omnia illorum a Jehovah essent, et sanctificata (videatur *Malach.* iii. 10). Ex his nunc constare potest, quod per habere "afflictionem diebus decem" significetur quod tentatio duratura sit tempore pleno, hoc est, quamdiu in falsis volunt permanere: falsa enim nusquam auferuntur ab homine nolente, sed volente.

102. ***"Esto fidelis usque ad mortem,"*** significat *receptionem et agnitionem veritatum, usque dum falsa remota sunt, et quasi abolita.*—Per "esto fidelis usque ad mortem" in Sensu naturali intelligitur, quod a fidelitate non recessuri sint usque ad finem vitae; sed in Sensu spirituali, quod recepturi et agnituri sint veritates, usque dum falsa per illas remota sunt, et quasi abolita; hic enim Sensus est proprie pro illis qui in spirituali mundo sunt, quibus non aliqua mors est; quare per mortem hic intelligitur finis tentationis illorum. Dicitur usque dum "quasi" abolita sunt, quia falsa et mala apud hominem non abolentur, sed removentur; et cum remota sunt apparent tanquam abolita, quia remotis malis et falsis homo tenetur in bonis et veris a Domino.

103. ***"Et dabo tibi coronam vitae,"*** significat *quod illis tunc vita aeterna victoriae praemium.*—Quia agitur de tentationibus usque ad mortem, dicitur quod danda illis sit corona vitae, qualis martyribus, qui fideles usque ad mortem fuerunt: et quia martyres id optabant, ideo post mortem datae sunt illis coronae, per quod significabatur victoriae praemium: apparent illi adhuc in coronis suis in Caelo, quod mihi datum est videre.

104. [*Vers.* 11.] ***"Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis."***—Quod significet *quod qui illa intelligit, obediat quae Divinum Verum Verbi docet illos, qui e Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt*, patet ex illis quae supra (n. 87) explicata sunt, ubi similia.

105. ***"Vincens."***—Quod significet *qui pugnat contra mala*

et falsa, et reformatur, patet ab explicatis (n. 88), ubi similia.

106. ***"Non laedetur a morte secunda,"*** significat *quod postea non succumbent a malis et falsis ab inferno.*—Per mortem primam intelligitur mors corporis, et per "mortem secundam" intelligitur mors animae, quae est damnatio (videatur infra n. 853, 873); et quia significatur per "Esto fidelis usque ad mortem," quod agnituri sint veritates usque dum falsa per illas remota sunt (n. 102), sequitur, quod per "non laedetur a morte secunda" significetur quod postea non succumbent a malis et falsis ab inferno; per id enim eximuntur a damnatione.

---

107. [*Vers.* 12.] ***"Et Angelo in Pergamo Ecclesiae scribe,"*** significat *ad illos et de illis, qui omne Ecclesiae ponunt in bonis operibus, et non aliquid in veris doctrinae.*—Quod illi per "Ecclesiam in Pergamo" intelligantur, patet a scriptis ad illam in Sensu spirituali intellectis. Sed de his aliquid praefandum est, ut sciatur quinam in Ecclesia, et quales, sunt. Sunt duo genera hominum, ex quibus Ecclesia Christiana hodie quoad plurimam partem consistit; unum genus faciunt illi, qui in solis operibus, et in nullis veris sunt; alterum qui in solo cultu, et non in operibus nec in veris sunt; de priori genere agitur hic, de posteriori in scriptis ad Ecclesiam in Sardibus (n. 154, seq.). Illi qui in solis operibus et in nullis veris sunt, sunt sicut qui faciunt et non intelligunt, et facta absque intellectu sunt inanimata; apparent coram Angelis sicut sculptilia ex ligno, et illi qui meritum in suis operibus posuerunt, sicut sculptilia illa nuda absque velamine super pudendis; apparent etiam sicut oves absque lana, et qui meritum in illis ponunt, sicut oves illae stercore obsitae; omnia enim opera fiunt a voluntate per intellectum, ac in intellectu accipiunt vitam, et simul vestes; inde est, quod, ut dictum est, appareant coram Angelis ut inanimata et nuda.

108. ***"Haec dicit habens romphaeam ancipitem acutam,"*** significat *Dominum quoad vera doctrinae ex Verbo, per quae disperguntur mala et falsa.*—In praecedente capite, ubi describitur Filius Hominis, Qui est Dominus quoad Verbum, dicitur, quod

> Ex ore Ipsius romphaea anceps acuta visa sit exire (vers. 16);

quod per id significetur dispersio falsorum per Verbum et per doctrinam inde a Domino, videatur supra (n. 52). Hoc dicitur ad illos et de illis qui omne Ecclesiae ponunt in solis operibus, et non aliquid in veris doctrinae; qui quia vera doctrinae omittunt aut vilipendunt, et usque necessaria sunt, dicitur ad illos in sequentibus,

> "Resipisce; sin minus, veniam tibi cito, et pugnabo cum illis romphaea oris Mei" (vers. 16 hujus capitis).

109. [*Vers.* 13.] ***"Novi opera tua."***—Quod significet *quod Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul*, videatur supra (n. 76), ubi explicata sunt; hic quod Dominus videat quod in solis operibus sint, et non in doctrinalibus.

110. ***"Et ubi habitas, ubi thronus satanae est,"*** significat *vitam eorum in caligine.*—Quod per "satanam" intelligatur Infernum ex illis qui in falsis sunt, videatur supra (n. 97); ac in falsis esse, est in caligine spirituali esse; "caligo spiritualis," "umbra mortis," ac "tenebrae," non aliud sunt, quam status illorum in inferno, qui in falsis mali sunt, quare falsa in Verbo per illa describuntur; ex quibus constare potest, quod per "thronum satanae" significetur mera caligo. Sed hic per caliginem non intelligitur quod in meris falsis, sed quod in nullis veris doctrinae sint; vera enim doctrinae, quae ex Verbo sunt, in luce sunt; inde non in veris esse, est non in luce esse, consequenter in caligine: quod vera sint in luce Caeli, videatur in Opere de *Caelo et Inferno* (n. 126–140), et in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 73, 104–113). In Verbo multis in locis agitur de illis qui in "tenebris," "umbra mortis," et in "caligine" sunt, quorum "oculos Dominus aperiturus est," et per illos intelliguntur Gentes, qui in bonis operibus fuerunt, sed non in aliquibus veris, quia non noverunt Dominum, nec habuerunt Verbum; illis plane similes sunt illi in Christiano Orbe, qui in solis operibus et in nullis veris doctrinae sunt, quare non aliter vocandi sunt quam Gentes; norunt quidem Dominum, sed usque Ipsum non adeunt, ac habent Verbum, sed usque non vera ibi inquirunt. Per nosse "ubi habitas" significatur scire qualis est, quoniam in Mundo spirituali quisque habitat secundum quale suae affectionis. Ex his constare potest, quod per quod "habites[1] ubi thronus satanae" significetur vita boni illorum in caligine.

Valent etiam spiritus satanici per illos qui in solis operibus sunt, at absque illis nihil, in Mundo spirituali; adjungunt enim illos sibi, modo aliquis ex illis dicat, Sum proximus tuus, et quod ideo praestanda mihi sint bona officia; quibus auditis accedunt, et opitulantur, nec inquirunt quis et qualis est, quia illis vera non sunt, et per vera solum dignoscitur unus ab altero: hoc quoque significatur per "habitas ubi thronus satanae."

III. *"Et tenes Nomen Meum, et non negasti fidem Meam,"* significat *cum tamen illis est religio, et secundum illam cultus, et quoque agnoscunt Verbum quod sit Divina Veritas.*—Quod per "Nomen" Jehovae seu Domini intelligatur omne per quod colitur, ita omne religionis, videatur supra (n. 81); hic itaque quod illis religio sit, et secundum religionem cultus: per "fidem" hic non intelligitur fides quemadmodum fides hodie in Ecclesia, sed Divina veritas, quoniam fides est veri et verum est fidei; non aliud intelligitur per "fidem" in Caelo, nec aliud per "fidem Dei" in Verbo; inde est quod fides et veritas in Lingua Hebraea sint una vox, et dicantur "*Amuna*:" nunc quia per "fidem Dei" intelligitur Divina Veritas, et Verbum est Ipsum Divinum Verum, patet quod per "non negasti fidem Meam" intelligatur quod agnoscant quod Verbum sit Divina Veritas.

II2. *"Et in diebus in quibus Antipas martyr Meus fidelis, qui occisus apud vos ubi habitat satanas,"* significat *quando omnis veritas per falsa in Ecclesia exstincta est.*—Per "martyrem" significatur confessio veritatis, simile quod per "testem" (supra n. 6, 16), quia "martyr" et "testis" in Lingua Graeca una vox sunt: quod nominetur "Antipas" est ex lingua spirituali seu angelica. Quoniam per "Antipatem martyrem" significatur confessor veritatis, et abstracte ipsa veritas, patet quod per "In diebus in quibus Antipas martyr Meus fidelis, qui occisus apud vos ubi habitat satanas" significetur quando veritas per falsa in Ecclesia exstincta est. Quod per "satanam" intelligatur Infernum ubi et unde falsa, videatur supra (n. 97).

II3. [*Vers.* 14.] *"Sed habeo adversus te pauca."*—Quod significet *quod contra illos haec quae sequuntur*, patet absque explicatione.

II4. *"Quod habeas ibi tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balacum objicere scandalum coram filiis Israelis edere*

idolothyta et scortari," significat *quod inter illos sint qui faciunt opera hypocritica, per quae cultus Dei in Ecclesia conspurcatur et adulteratur.*—Quod per haec intelligantur illi qui faciunt opera per quae conspurcatur et adulteratur cultus, patet ex Historicis Verbi de Bileamo et Balaco Rege Moabi; Bileamus enim fuit hypocrita et praestigiator, nam locutus est ex Jehovah bene de filiis Israelis, et tamen corde fovit perdere illos, et quoque per consilium datum Balaco perdidit; ex quo patet quod opera illius fuerint hypocritica:

Quod fuerit praestigiator, legitur (*Num.* xxii. 7; cap. xxiv. 1; *Jos.* xiii. 22);
Quod locutus pro filiis Israelis, benedicendo illis (*Num.* xxiii. 7–15, 18–24; cap. xxiv. 5–9, 16–19);
Sed quod hoc locutus sit ex Jehovah (*Num.* xxiii. 5, 12, 16; cap. xxiv. 13);
Quod corde foverit perdere illos, et quoque perdiderit per consilium datum Balaco (*Num.* xxxi. 16);
Consilium quod dederat (*Num.* xxv. 1, 9, 18);

hoc fuit scandalum quod objecit filiis Israelis, de quo ita:

> "In Schittim coepit populus scortari cum filiabus Moabi, et vocarunt populum ad sacrificia deorum suorum; comedit populus, et incurvavit se diis earum[1], imprimis se adjunxit Baalpeori; ideo occisi sunt ab Israele viginti quatuor millia" (*Num.* xxv. 1–3, 9, 18[2]);

per "filios Israelis" significatur Ecclesia; per edere ex sacrificiis suis, significatur appropriatio sancti; quare per edere ex sacrificiis deorum aliorum seu idolothyta significatur conspurcatio et prophanatio sancti; per "scortari" significatur adulterare et pervertere cultum; quod per "Moabum," et inde per Regem ejus, et per Filias ejus, etiam significentur qui conspurcant et adulterant cultum, videatur in *Arcanis Caelestibus* Londini editis (n. 2468). Ex his nunc patet, quod Sensus spiritualis istorum verborum ille sit.

115. [*Vers.* 15.] ***"Ita habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum, quod odi,"*** significat *quod inter illos etiam sint qui faciunt opera meritoria.*—Quod "opera Nicolaitarum" sint opera meritoria, videatur supra (n. 86). Apud illos qui omne Ecclesiae et salutis ponunt in bonis operibus, et non aliquid in veris doctrinae, qui sunt qui per "Ecclesiam in Pergamo" intelliguntur, dantur qui faciunt opera hypocritica, tum opera meritoria, sed usque non omnes; quare dicitur, quod "habeas ibi tenentes doctrinam Balaam," tum, "habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum;" et omnia opera cultus sunt vel bona, vel meritoria, vel hypocritica; quare

de his duobus hic dicitur, et de operibus bonis post illa in sequentibus.

1116. [*Vers.* 16.] **"*Resipisce,*"** significat *ut caveant sibi ab illis operibus, et faciant opera quae bona sunt.*—Quod haec significentur per "resipiscere," est quia de bonis meritoriis et hypocriticis nunc actum est, a quibus sibi cavebunt illi qui omne Ecclesiae et salutis in bonis operibus, et non aliquid in veris doctrinae ponunt; cum tamen vera doctrinae docent, quomodo et quid volendum et cogitandum, seu amandum et credendum est, ut opera sint bona.

1117. **"*Sin minus, veniam tibi cito, et pugnabo cum illis romphaea oris Mei,*"** significat *si non, quod Dominus contendet cum illis ex Verbo, et convincet quod opera illorum mala sint.*—Sed haec explicata videantur supra (n. 108).

1118. [*Vers.* 17.] **"*Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis.*"**—Quod significet *quod qui illa intelligit, obediat quae Divinum Verum Verbi docet illos qui e Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt*, patet ab explicatis supra (n. 87), ubi similia.

1119. **"*Vincenti.*"**—Quod significet *qui pugnat contra mala et falsa sua et reformatur*, patet etiam ab explicatis supra (n. 88).

1120. **"*Dabo illi edere de manne abscondito,*"** significat *sapientiam et tunc appropriationem boni amoris caelestis in operibus, et sic conjunctionem Domini cum illis qui operantur.*—Per "man absconditum," quod illis erit qui in bonis operibus sunt et simul operibus adjungunt vera doctrinae, intelligitur sapientia recondita, qualis est illis qui in tertio Caelo sunt; hi enim, quia in bonis operibus et simul in veris doctrinae in Mundo fuerunt, in sapientia sunt prae reliquis Angelis, sed in sapientia abscondita, est enim inscripta vitae illorum, et non ita memoriae; quare tales sunt, ut non loquantur de veris doctrinae sed faciant illa, et faciunt quia sciunt, et quoque videant illa quando alii loquuntur illa. Quod approprietur illis bonum amoris, et Dominus conjungat Se cum illis, qui adjungunt bonis operibus vera doctrinae, et sic det illis sapientiam in bonis illorum, et quod hoc sit dare "edere de manne abscondito," constare potest ex his Domini verbis:

> "Panis Dei est Qui e Caelo descendit, et dat vitam mundo: Ego sum Panis vitae: patres vestri ederunt Man in deserto, et mortui sunt.

Hic est Panis ille Qui e Caelo descendit, ut qui edit de eo non moriatur: Ego sum Panis vivens, qui e Caelo descendi; si quis ederit ex hoc Pane, vivet in aeternum" (*Joh.* vi. 31–51[1]).

Ex quibus patet, quod Ipse Dominus sit "Man abscondi-tum," quod in operibus eorum erit, si Ipsum solum adeunt: sive dicas "Dominum," sive "Bonum amoris caelestis," tum "Sapientiam illius amoris," idem est. Sed hoc est arcanum, quod aegre cadit in ideam naturalem alicujus, quamdiu illa obvelata est nube a mundanis, sed cadit cum ei serenum et apricum est, ut de his videri potest in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, a principio ad finem.

121. ***"Et dabo illi calculum album,"*** significat *vera suffragantia et unita bono.*—"Calculus albus" id significat, quia in judiciis colligebantur suffragia per calculos, et per albos illa quae confirmabant; quod sint vera confirmantia quae significantur, est quia "album" praedicatur de veris (n. 167, 379); inde est, quod per "calculum album" significentur vera suffragantia bono; quod etiam unita bono, est quia bonum arcessit illa, et unit sibi: omne enim bonum amat verum, ac sibi conjungit tale quod sibi convenit, imprimis bonum amoris caelestis; hoc sibi ita unit verum, ut prorsus unum faciant; inde est quod videant vera ex solo bono: hi intelliguntur per "illos qui habent legem cordibus suis inscriptam," de quibus apud *Jeremiam*:

"Dabo legem Meam in medio eorum, et super cor eorum scribam eam; neque docebunt amplius quis socium suum, aut quis fratrem suum, dicendo cognoscite Jehovam, omnis enim cognoscet Me" (xxxi. [33,] 34).

Tales sunt omnes qui in tertio Caelo sunt; illi non ex aliqua memoria loquuntur de veris, sed clare vident illa dum audiunt alios de veris loquentes, imprimis dum legunt Verbum; causa est, quia sunt in ipso conjugio boni et veri: tales fiunt in Mundo, qui adiverunt solum Dominum, et fecerunt bona opera, quia sunt secundum vera Verbi: de quibus videantur aliqua in Opere *De Caelo et Inferno* (n. 25, 26, 270, 271).

122. ***"Et in calculo nomen novum scriptum,"*** significat *quod sic illis quale boni quod non prius.*—Quod "nomen" significet quale rei, videatur supra (n. 81), hic itaque quale boni; omne quale boni est ex veris ei unitis; bonum enim absque veris est sicut panis et cibus absque vino et aqua, qui non

nutriunt; et quoque sicut fructus in quo non succus; apparent etiam sicut arbores nudatae foliis, in quibus pendent poma sicca ex autumno relicta: hoc quoque intelligitur per haec Domini verba:

> "Omnis igne salietur, et omne sacrificium sale salietur: bonum est sal, si autem sal insulsum fiat, quonam illud condietis: habete in vobis salem" (*Marc.* ix. 49, 50);

"sal" ibi est desiderium ad verum.

123. ***"Quod nemo novit nisi qui recipit,"*** significat *quod non apparet alicui, quia vitae eorum inscriptum.*—Quod vera unita bono, non sint apud illos memoriae, sed vitae eorum inscripta, videatur mox supra (n. 121, 122), et quod soli vitae, et non memoriae, inscriptum est, hoc non apparet alicui, ne quidem illis, nisi ex eo, quod percipiant num verum sit, et quid verum, cum audiunt et legunt; sunt enim interiora mentis eorum aperta usque ad Dominum; et quia Dominus in illis est, et Ipse videt omnia, ideo facit ut illi videant sicut a se; sed usque ex sapientia sua sciunt, quod non videant vera a se, sed a Domino. Ex his nunc constare potest, quid intelligitur per omnia haec, "Dabo illi edere de manne abscondito, et dabo illi calculum album, et in calculo nomen novum scriptum, quod nemo novit nisi qui recipit;" per quae significatur in summa, quod futuri sint Angeli Caeli tertii, si legunt Verbum, hauriunt inde vera doctrinae, et adeunt Dominum.

---

124. [*Vers.* 18.] ***"Et Angelo in Thyatiris Ecclesiae scribe,"*** significat *ad illos et de illis, qui in fide ex charitate sunt, et inde in bonis operibus; et quoque ad illos et de illis, qui in fide separata a charitate sunt, et inde in malis operibus.*—Quod hi et illi per "Thyatiriensium Ecclesiam" describantur, patet a scriptis ad illam in Sensu spirituali intellectis.

125. ***"Haec dicit Filius Dei habens oculos sicut flammam ignis,"*** significat *Dominum quoad Divinam Sapientiam Divini Amoris.*—Quod haec significentur, explicatum videatur supra (n. 48).

126. ***"Et pedes Suos similes chalcolibano."***—Quod significet *Divinum Bonum Naturale*, constat ex illis quae prius (n. 49) explicata sunt.

127. [*Vers.* 19.] ***"Novi tua opera."***—Quod significet *quod*

Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul, videatur supra (n. 76), ubi explicata sunt.

128. *"Et charitatem et ministerium,"* significat *affectionem spiritualem, quae vocatur charitas, et ejus operationem.*—Quod charitas sit affectio spiritualis, est quia charitas est amor erga proximum, et amor erga proximum est illa affectio: quod "ministerium" sit operatio ejus, est quia "ministri" in Verbo dicuntur qui operantur illa quae charitatis sunt. Homo cultor Dei nunc vocatur "servus," nunc "minister;" et "servus Dei" dicitur qui in veris est, ac "minister Dei" qui in bonis; causa est, quia verum inservit bono, ac bonum ministrat vero. Quod "servus" dicatur qui in veris, videatur supra (n. 3); quod autem "minister" dicatur qui in bono, patet ex his locis:

"Vos sacerdotes Jehovae vocabimini, Ministri Dei nostri[1]" (*Esaj.* lxi. 6);
"Foedus Meum irritum[2] fiet cum Levitis Ministris Meis" (*Jerem.* xxxiii. 21);

vocantur "ministri," quia sacerdotes repraesentabant Dominum quoad Divinum bonum.

"Benedicite Jehovae omnes exercitus Ipsius, Ministri facientes voluntatem Ipsius" (*Psalm.* ciii. 21, 22);
Jehovah "facit Angelos Suos Spiritus, Ministros Suos ignem flammantem" (*Psalm.* civ. 4);

"angeli spiritus" sunt qui in veris, et "angeli ministri" qui in bonis; "ignis flammans" etiam significat bonum amoris.

Jesus dixit, "Quisquis voluerit esse magnus, esse debet vester Minister, et quisquis voluerit esse primus, esse debet vester Servus" (*Matth.* xx. 26, 27; cap. xxiii. 11, 12);

"minister" ibi dicitur de bono, et "servus" de vero.

(Simile per "ministrare" et per "ministerium" significatur apud *Esajam* lxi[3]. 6; *Joh.* xii. 26; *Luc.* xii. 37; et alibi.)

Ex his patet, quod per "charitatem" et "ministerium" significetur affectio spiritualis et ejus operatio; bonum enim est charitatis, et verum est fidei.

129. *"Et fidem et tolerantiam tuam,"* significat *veritatem, et studium sibi comparandi et docendi illam.*—Quod "fides" significet veritatem, videatur supra (n. 111); et quod tunc "tolerantia" significet studium et laborem comparandi et docendi illam, sequitur.

130. *"Et [opera tua, et] ultima plura prioribus,"* significat *incrementa illarum ex affectione veri spirituali, quae est charitatis.*—Per "opera ultima plura prioribus," intelliguntur omnia charitatis et fidei eorum, nam haec sunt interiora, ex quibus opera (n. 73, 76, 94); haec incrementa capiunt cum charitas est primo loco, et fides secundo; nam charitas est affectio spiritualis faciendi bonum, et ex illa est affectio spiritualis sciendi verum, nam bonum amat verum, sicut cibus potum, nutriri enim vult, et nutritur per vera; inde est, quod illis, qui in genuina charitate sunt, sint incrementa veri continua. Haec itaque sunt, quae significantur per "novi tua opera ultima plura prioribus."

131. [*Vers.* 20.] *"Sed habeo adversus te pauca,"* significat *quod haec quae sequuntur possint illis scandalum esse.*—Sequitur enim nunc de fide separata a charitate, quae illis, qui in fide ex charitate sunt, potest scandalum esse.

132. *"Quod permittas mulierem Jesabel,"* significat *quod in Ecclesia apud illos sint, qui fidem separant a charitate, et illam solam salvificam faciunt.*—Quod fides separata a charitate per "mulierem Jesabel" intelligatur, patet a nunc sequentibus, dum ea per Sensum spiritualem in serie evolvuntur, et cum fide illa conferuntur: haec enim erant malefacta Jesabelis uxoris Achabi:

Quod abiverit et serviverit Baali, et ei erexerit altare in Samaria, et fecerit lucum (1 *Reg.* xvi. 31–33);
Quod occiderit prophetas Jehovae (1 *Reg.* xviii. 4, 13);
Quod occidere voluerit Eliam (cap. xix. 1, 2);
Quod per dolum substituendo falsos testes abstulerit vineam Nabotho, et illum occiderit (cap. xxi. 6, 7, seq.);
Quod propter illa malefacta praedictum ei sit ab Elia, quod canes illam comederent (cap. xxi. 23);
Quod dejecta sit a fenestra ubi fucata stetit, et quod aspersum sit de sanguine ejus ad parietem, et ad equos qui conculcaverunt illam (2 *Reg.* ix. 30–33[1]).

Quoniam omnia Historica aeque ac Prophetica Verbi significant Spiritualia Ecclesiae, ita quoque haec: quod haec significent fidem separatam a charitate, constat ex Sensu spirituali, et tunc a collatione; nam per "abire et servire Baali," ac ei "erigere altare," et "facere lucum," significatur servire cupiditatibus omnis generis, seu quod idem, diabolo, non cogitando de aliqua mala cupiditate, nec de aliquo peccato, ut faciunt illi quibus nulla doctrina charitatis et vitae est, sed solius fidei: per "occidere prophetas" significatur

destruere vera doctrinae ex Verbo: per "velle occidere Eliam" significatur velle ipsum Verbum similiter: per "auferre vineam Nabotho, et illum occidere," significatur ipsam Ecclesiam, nam "vinea" est Ecclesia: per "canes" qui illam comederent, significantur cupiditates: per "dejectionem e fenestra," "aspersionem sanguinis ad parietem," "et proculcationem ab equis," significatur interitus eorum, nam singula illa etiam significant: "fenestra" verum in luce, "sanguis" falsum, "paries" verum in ultimis, "equus" intellectum Verbi. Inde concludi potest, quod illa collata cum fide separata a charitate coincidant, ut amplius constare potest a sequentibus in *Apocalypsi*, ubi de fide illa agitur.

133. ***"Dicentem se prophetissam,"*** significat *et qui illam faciunt ipsam doctrinam Ecclesiae, et super illa condunt omnem Theologiam.*—Quod per "prophetam" in Verbo significetur doctrina Ecclesiae, videatur supra (n. 8); similiter itaque per "prophetissam." Quod in Ecclesia Christiana Reformata acceptata sit sola fides pro unico medio salvationis, et quod inde opera charitatis sicut non salvifica a fide separata sint, notum est; inde est, quod universa Doctrina salvationis hominis, quae vocatur Theologia, hodie sit illa fides, proinde "mulier Jesabel."

134. ***"Docere et seducere Meos servos scortari,"*** significat *ex qua fit quod vera Verbi falsificentur.*—Per "docere et seducere servos Domini," est illos qui possunt et volunt instrui in veris ex Verbo; quod "servi Domini" dicantur qui in veris sunt, videatur supra (n. 3, 128); et per "scortari" significatur adulterare et falsificare Verbum; quod hoc per "scortari" significetur, est quia in singulis Verbi est conjugium boni et veri, et hoc conjugium rumpitur cum bonum separatur et aufertur a vero. Quod in singulis Verbi sit conjugium Domini et Ecclesiae, et inde conjugium boni et veri, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 80–90); ex eo est, quod per "scortari" significetur adulterare bona et falsificare vera Verbi; et quia hoc est spiritualis scortatio, ideo etiam illi qui ex propria ratione falsificaverunt Verbum, post mortem dum in Mundum spiritualem veniunt, fiunt scortatores; et, quod adhuc coram Orbe latuit, quod illi qui confirmaverunt solam fidem usque ad exclusionem operum charitatis, in cupidine adulterii filii cum matre sint; quod illi in cupidine tam nefandi adulterii

sint, saepius in Mundo spirituali perceptum est. Memento hujus, et post mortem inquire, et confirmaberis; hoc prius revelare non ausus sum, quia laedit aures. Hoc adulterium significatur per

Adulterium Rubenis cum Bilha concubina patris sui (*Genes.* xxxv. 22);

nam per "Rubenem" illa fides significatur; quamobrem maledictus est ab Israele patre suo, et postea ei primogenitura adempta est; dixit enim Israel pater ejus, prophetans de filiis, de Rubene,

"Ruben primogenitus meus, tu robur meum, et principium virium mearum; levis sicut aqua, ne excellas, quia ascendisti cubilia patris tui, tunc prophanasti, stratum meum ascendit" (*Genes.* xlix. 3, 4);

quod ideo primogenitura ei adempta sit:

"Ruben primogenitus Israelis; sed quia polluit strata patris sui, data est primogenitura ejus filiis Josephi" (1 *Chron.* v. 1).

Quod per "Rubenem" repraesentatum sit verum ex bono seu fides ex charitate, et postea verum separatum a bono seu fides separata a charitate, in Explicatione ad cap. vii. vers. 5, videbitur. Quod per "scortationes" significentur adulterationes boni et falsificationes veri in Verbo, constare potest ex his locis:

"Cum Jehoramus videret Jehu, dixit, Num pax, Jehu; qui dixit, Quid pax, usque ad Scortationes Isabelis matris tuae, et incantationes multas" (2 *Reg.* ix. 22);

per "scortationes Isabelis" non intelliguntur aliquae scortationes, sed facta ejus, de quibus supra (n. 132).

"Filii vestri erunt pascentes in deserto quadraginta[1] annis, et portabunt Scortationes vestras[2]" (*Num.* xiv. 33);
"Exscindam animam, quae respicit pythones et hariolos ad Scortandum post illos" (*Levit.* xx. 6[3]);
"Non pangendum est foedus cum habitatoribus terrae, ne Scortentur post deos illorum" (*Exod.* xxxiv. 15[4]);
"Hierosolyma confisa es pulchritudini tuae, et Scortata es ob famam tuam, adeo ut effuderis Scortationes tuas super omnem transeuntem: Scortata es cum filiis Aegypti vicinis tuis, magnis carne, et multiplicasti Scortationem tuam: Scortata es cum filiis Aschuris, cum satietas tibi nulla, cum quibus Scortata es: multiplicasti Scortationem tuam usque ad Chaldaeam. Mulier Adultera sub viro suo accipit alienos. Omnes Meretricibus suis dant mercedem, tu vero dedisti mercedes omnibus, ut veniant ad te in circuitu in Scortationibus tuis: quare Meretrix audi verbum Jehovae" (*Ezech.* xvi. 15, 16, 26, 28, 29, 32, 33, 35, seq.).

"Hierosolyma" ibi est Ecclesia Israelitica et Judaica; per

"scortationes" ejus intelliguntur adulterationes et falsificationes Verbi; et quia in Verbo per "Aegytum" significatur scientia naturalis hominis, per "Aschurem" ratiocinatio inde, per "Chaldaeam" prophanatio veri, et per "Babelem" prophanatio boni, ideo dicitur quod cum illis scortata sit.

> "Duae mulieres filiae unius matris Scortatae sunt in Aegypto, in adolescentia sua Scortatae sunt: Scortata est una sub Me, et dilexit amasios Assyrios propinquos, dedit Scortationes suas super illis; attamen Scortationes suas in Aegypto non deseruit. Altera corrupit amorem suum plus quam illa, et Scortationes suas supra Scortationes sororis; addidit ad Scortationes, amavit Chaldaeos; venerunt ad illam filii Babelis ad Concubitum Amorum, et polluerunt eam per Scortationem suam" (*Ezech.* xxiii. 2, 3, 5, 7, [8,] 11, 14, 16, 17, seq.).

"Duae filiae ejusdem matris" etiam sunt Ecclesia Israelitica et Judaica, quarum adulterationes et falsificationes Verbi per "scortationes" hic ut supra describuntur. Pariter in his:

> "Scortata es cum sociis multis; prophanasti terram Scortationibus tuis et malitia tua: num vidisti quid fecit aversa Israel abiens super omnem montem altum et Scortabatur: etiam perfida Juda abivit et Scortata est; adeo ut a voce Scortationis suae prophanaverit terram; Moechata est cum lapide et ligno" (*Jerem.* iii. 1, 2, 6, 8, 9[1]);

et alibi:

> "Discurrite per platéas Hierosolymae, et quaerite si inveniatis virum qui sit faciens judicium et quaerens veritatem: cum saturavi eos, Scortati sunt, et in domum Meretricis turmatim venerunt" (*Jerem.* v. 1, 7);
> "Adulteria tua, hinnitus tuos, scelus Scortationis tuae, super collibus in agro abominationes tuas vidi; vae tibi Hierosolyma, non mundaberis" (*Jerem.* xiii. 27);
> "In prophetis Hierosolymae vidi obfirmationem horrendam, Adulterando et eundo in mendacio" (*Jerem.* xxiii. 14);
> "Fecerunt stultitiam in Israele, Scortati sunt, et locuti sunt Verbum Meum in Nomine Meo mendaciter" (*Jerem.* xxix. 23);
> "Peccarunt Mihi, gloriam eorum in ignominiam convertam, Scortabantur quia Jehovam dereliquerunt: Scortatio occupavit cor eorum: Scortantur filiae vestrae, et nurus vestrae Adulterantur" (*Hosch.* iv. 7[, 10, 11, 13]);
> "Ego novi Ephraimum, quod omnino Scortatus sit, et pollutus sit Israel" *Hosch.* v. 3);
> "In domo Israelis vidi rem foedam, ibi Scortatus est Ephraim, et pollutus est Israel" (*Hosch.* vi. 10).

"Israel" ibi est Ecclesia, ac "Ephraim" est intellectus Verbi, ex quo et secundum quem est Ecclesia; quare dicitur "scortatus est Ephraim et pollutus est Israel." Quoniam Ecclesia falsificaverat Verbum, mandatum est Prophetae Hoscheae ut acciperet sibi Meretricem in uxorem, dicendo,

"Accipe tibi mulierem Scortationum et liberos Scortationum, quia Scortando Scortatur terra post Jehovam" (*Hosch.* i. 2[1]);

denuo:

"Ama mulierem amatam socio, et Adulteram" (*Hosch.* iii. 1).

Quoniam Ecclesia Judaica talis fuit, ideo Gens Judaica a Domino vocata est

"Generatio Adultera" (*Matth.* xii. 39; cap. xvi. 4; *Marc.* viii. 38);

et apud *Esajam*,

"Semen Adulteri" (lvii[2]. 3);

et apud *Nahum*:

"Vae urbi sanguinum, tota in mendacio, multitudo confossorum prae multitudine Scortationum Scorti, vendentes gentes per Scortationes suas" (iii. 1, 3, 4).

Quoniam "Babylon" prae caeteris in Christiano Orbe adulterat et falsificat Verbum, ideo illa vocatur "magna Meretrix," et haec de illa dicuntur in *Apocalypsi*:

"Babylon a vino irae Scortationis suae potavit omnes gentes" (xiv. 8);
"Babylon a vino furoris Scortationis suae potavit omnes gentes, et reges terrae cum illa Scortati sunt" (xviii. 3);
Angelus dixit, "Monstrabo tibi judicium Meretricis magnae, cum qua Scortati sunt reges terrae" (xvii. 1, 2);
"Judicavit Meretricem magnam, quae corrupit terram Scortatione sua" (xix. 2).

Ex his nunc manifeste patet, quod "adulterari" et "scortari" significent adulterare et falsificare bona et vera Verbi.

135. ***"Ac edere idolothyta."***—Quod significet *inde conspurcationem cultus, et prophanationes*, patet ab explicatis supra (n. 114); nam qui adulterant bona, appropriant sibi immunda, et per illa conspurcant et prophanant cultum.

136. [*Vers.* 21.] ***"Et dedi illi tempus ut resipisceret a scortatione sua, et non resipuit,"*** significat *quod qui confirmaverunt se in illa doctrina, non recedant, tametsi vident contraria in Verbo.*—Per recedere a scortatione, hic significatur recedere a falsificando Verbum; quod videant contraria doctrinae suae, patet a mille locis in Verbo, ubi dicitur quod mala fugienda sint, et bona facienda, tum quod qui bona faciunt in Caelum veniant, et qui mala in Infernum, ut et quod fides absque operibus mortua et diabolica sit. Sed quaeritur, quid Verbi falsificaverunt, seu ubinam cum Verbo spirituali-

ter scortati sunt; respondetur, quod falsificaverint totum Verbum; totum enim Verbum non est nisi quam Doctrina amoris in Dominum et amoris erga proximum; nam dicit Dominus, quod

> Ex mandatis de binis illis amoribus "Lex et Prophetae pendeant" (*Matth.* xxii. 40[1]).

Est quoque in Verbo doctrina fidei, sed non talis fidei, verum fidei amoris.

137. [*Vers.* 22.] ***"Ecce Ego conjiciam illam in lectum, et moechantes cum illa in afflictionem magnam,"*** significat *quod sic relinquendi sint in sua doctrina cum falsificationibus, et quod graviter infestandi sint a falsis.*—Quod per "lectum" significetur doctrina, mox videbitur; quod per "moechantes" significentur falsificationes veri, videatur supra (n. 134, 136); et quod per "afflictionem" significetur infestatio a falsis (n. 33, 95, 101[2]); inde per "afflictionem magnam" gravis infestatio. Quod "lectus" significet doctrinam, est ex correspondentia, nam sicut corpus cubat in suo lecto, ita mens in sua doctrina: sed per "lectum" significatur doctrina quam sibi quisque vel ex Verbo vel ex propria intelligentia comparat, nam in ea mens ejus quiescit et quasi dormit. Lecti in quibus cubatur in mundo spirituali, non ex alia origine sunt; est ibi cuivis lectus secundum quale ejus scientiae et intelligentiae, magnifici sapientibus, viles insipientibus, ac sordidi falsariis. Hoc per "lectum" significatur apud *Lucam:*

> "Dico vobis, in illa nocte erunt duo in Lecto uno; unus acceptabitur, alter relinquetur" (xvii. 34[3]);

hoc de Ultimo Judicio; "duo in uno lecto" sunt duo in una doctrina, sed non in simili vita. Apud *Johannem:*

> "Jesus dixit aegroto, Surge, tolle Lectum tuum, et ambula; et sustulit Lectum suum, et ambulavit" (v. 8–12);

et apud *Marcum:*

> "Jesus dixit paralytico, Fili, remissa sunt tibi peccata; et dixit Scribis, Quid facilius est dicere, remissa sunt tibi peccata, an dicere, tolle tuum Lectum et ambula; tunc dixit, Surge, tolle tuum Lectum et ambula; et sustulit Lectum, et exivit ab illis" (ii. 5, 9, 11, 12);

quod hic per "lectum" aliquid significetur, patet, quia Jesus dixit, "Quid facilius est dicere, remissa sunt tibi pec-

cata, an dicere tolle tuum lectum et ambula;" per "portare lectum et ambulare" significatur meditari in doctrina; ita intelligitur in Caelo. Per "lectum" etiam significatur doctrina apud *Amos*:

> "Sicut eripuerit pastor ex ore leonis, ita eripientur filii Israelis habitantes in Samaria in angulo Lecti et in extremitate Spondae" (iii. 12);

"in angulo lecti" et "in extremitate spondae," est remotius a veris et bonis doctrinae. Per "lectum" et "spondam," ac per "cubile," simile significatur alibi

> (Ut *Esaj.* xxviii. 20; cap. lvii. 2, 7, 8; *Ezech.* xxiii. 41; *Amos* vi. 4; *Mich.* ii. 1; *Psalm.* iv. 4; *Psalm.* xxxvi. 4; *Psalm.* xli. 4 [*B. A.* 3]; *Hiob* vii. 13; *Levit.* xv. 4, 5).

Quoniam per Jacobum in Propheticis Verbi significatur Ecclesia quoad doctrinam, ideo de illo dicitur

> Quod "incurvaverit se super caput Lecti" (*Genes.* xlvii. 31);
> Quod cum venit Josephus, "sederit super Lecto" (*Genes.* xlviii. 2);
> Quod "collegerit pedes super Lecto, et exspiraverit" (*Genes.* xlix. 33).

Quoniam per "Jacobum" significatur doctrina Ecclesiae, ideo aliquoties, cum de Jacobo cogitavi, apparuit mihi superius antrorsum vir cubans in lecto.

138. ***"Si non resipuerit ab operibus suis."***—Quod significet *si non volunt recedere a separando fidem a charitate, et a falsificando Verbum*, constare potest absque ulteriore explicatione.

139. [*Vers.* 23.] ***"Et filios ejus occidam morte,"*** significat *quod omnia vera ex Verbo apud illos vertentur in falsa.*—Per "filios" in Verbo significantur vera, et in opposito sensu falsa, quare "occidere filios" significat vertere vera in falsa, sic enim pereunt; per "occisos et confossos Jehovae" nec aliud intelligitur: per "occidere filios ejus morte" etiam significatur damnare falsa illorum. Quod "filii" significent vera, et in opposito sensu falsa, est quia in Sensu spirituali Verbi per Generationes intelliguntur Generationes spirituales; similiter per Consanguinitates et Affinitates; ita per nomina illarum, ut per Patrem, Matrem, Filios, Filias, Fratres, Sorores, Generos, Nurus, et reliquos; ex Generatione spirituali nec alii filii et aliae filiae nascuntur, quam vera et bona: videatur infra (n. 542, 543[1]).

140. *"Ut cognoscant omnes Ecclesiae, quod Ego sim scrutans renes et corda,"* significat *ut Ecclesia sciat quod Dominus videat quale verum et quale bonum est cuivis.*—Per "septem Ecclesias" significatur universa Ecclesia, ut prius; et per "scrutari renes et corda" significatur videre omnia quae homo credit et quae amat, ita quale verum et quale bonum ejus est. Quod hoc per "scrutari renes et corda" significetur, est ex correspondentia, Verbum enim in Sensu literae Verbi consistit ex meris correspondentiis. Correspondentia inde est, quod sicut renes purificant sanguinem ab impuris, quae vocantur urinosa, et cor sanguinem ab immundis, quae vocantur squallida, ita verum fidei hominem a falsis, et bonum amoris a malis. Inde est, quod antiqui in corde posuerint amorem et ejus affectiones, ac in renibus intelligentiam et ejus perceptiones; ut constare potest ex his in Verbo:

"Ecce Veritatem desideras in Renibus, et in occulto sapientiam notam facis mihi" (*Psalm.* li. 8 [*B. A.* 6]);
"Tu possides Renes; non latuit Te os meum, cum factus sum in occulto" (*Psalm.* cxxxix. [13,] 15);
"Exacerbatur Cor meum, et Renibus meis exacuo me; sed ego stolidus non cognosco" (*Psalm.* lxxiii. 21, [22]);
"Ego Jehovah scrutans Cor, et probans Renes, et ad dandum cuivis juxta vias ejus" (*Jerem.* xvii. 10);
"Propinquus Tu in ore eorum, et longinquus a Renibus eorum; Jehovah, videbis me, et probabis Cor meum" (*Jerem.* xii. [2,] 3);
"Jehovah judex justitiae probans Renes et Cor" (*Jerem.* xi. 20[1]; cap. xx. 12);
"Confirma justum, nam Qui probas Corda et Renes, Deus justus" (*Psalm.* vii. 10 [*B. A.* 9]);
"Proba me, Jehovah, et tenta me, explora Renes meos et Cor meum" (*Psalm.* xxvi. 2);

per "renes" in his locis significantur vera intelligentiae et fidei, et per "cor" bonum amoris et charitatis. Quod "cor" significet amorem et ejus affectiones, videatur in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*[2] (n. 371–393).

141. *"Et dabo unicuique secundum opera ejus,"* significat *quod det cuivis secundum charitatem et ejus fidem, quae in operibus.*—Quod "opera" sint continentia charitatis et fidei, et quod charitas et fides absque operibus sint modo sicut imagines aereae, quae postquam apparuerunt, evanescunt, videatur supra (n. 76).

142. [*Vers.* 24.] *"Vobis autem dico, et reliquis in Thyatiris quicunque non habent doctrinam hanc."*—Quod significet *ad*

illos apud quos doctrina fidei separatae a charitate est, et apud quos doctrina fidei conjunctae charitati est, patet a supradictis, ita absque explicatione.

143. *"Et qui non cognoverunt profunda Satanae, sicut dicunt,"* significat *qui non interiora illorum, quae mere falsa sunt, intelligunt.*—Quod per "satanam" intelligatur Infernum ex illis qui in falsis sunt, et abstracte falsa, videatur supra (n. 97); inde per "profunda" ejus significantur interiora doctrinae separatae a charitate, quae mere falsa sunt: profunda ac interiora illius doctrinae sunt, quae in Libris eorum, ac in Praelectionibus in Gymnasiis, et inde in Praedicationibus traduntur, quae qualia sunt, videatur in Praemissis ad cap. i., ubi Doctrinalia illorum allata sunt, in specie ibi *de Justificatione per Fidem et de Bonis Operibus*; ubi dictum videatur, quod solum Clerici norint arcana istius doctrinae, non autem Laici; quare hi praecipue intelliguntur per "qui non cognoverunt profunda."

144. *"Non impono super vos aliud onus,"* significat *solum ut sibi caveant ab illis.*—Causa est, quia falsa sua per ratiocinia ex naturali homine confirmant, et per aliqua ex Verbo quae falsificant, per haec enim possunt seducere; sunt sicut serpentes in herbis qui transeuntes mordent; aut sicut venena abscondita quae ignaros necant.

145. [*Vers.* 25.] *"Attamen quod habetis, retinete donec venio,"* significat *ut pauca illa quae sciunt ex charitate et inde fide ex Verbo, retineant et secundum illa vivant, usque dum fit Novum Caelum et Nova Ecclesia, quae sunt Adventus Domini.*—Hi enim et non alii recipiunt illa, quae Doctrina Novae Hierosolymae de Domino et Charitate docet.

146. [*Vers.* 26.] *"Et vincens et custodiens usque ad finem opera Mea,"* significat *qui pugnant contra mala et falsa ac reformantur, et in charitate et inde fide actualiter sunt, et in illis permanent usque ad finem vitae.*—Quod "vincere" sit pugnare contra mala et falsa, videatur supra (n. 88); et quod "opera" sint charitas et inde fides actu (n. 76, 141); quod "custodire usque ad finem" sit in illis esse, et permanere usque ad finem vitae, patet.

147. *"Dabo illi potestatem super gentes,"* significat *quod apud se vincent mala quae ab Inferno.*—Quod per "gentes" in Verbo intelligantur qui in bono sunt, et in opposito sensu qui in malo, ita abstracte bona et mala, videatur infra (n.

483) : hic itaque per "dare potestatem super gentes" significatur dare ut apud se vincant mala ab Inferno.

148. [*Vers.* 27.] ***"Et reget eas virga ferrea,"*** significat *per vera ex Sensu literae Verbi, et simul per rationalia ex naturali lumine.*—Quod haec per "virgam" seu baculum "ferri" significentur, est quia per "virgam" seu baculum in Verbo significatur potentia, et per "ferrum" significatur verum naturale, proinde naturalis Sensus Verbi, et simul naturale lumen hominis ; in his duobus consistit potentia veri. Quod Divinum Verum in Sensu naturali Verbi, qui est Sensus literae ejus, sit in sua potentia, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 37–49[1]) ; ex causa, quia Sensus literae est basis, continens et firmamentum Sensus spiritualis ejus (n. 27–36) : et quod omnis potentia sit in ultimis, quae vocantur naturalia, in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 205–221) ; consequenter in naturali Sensu literae Verbi, et in naturali lumine hominis. Haec itaque sunt "virga ferrea," qua "reget gentes," hoc est, vincet mala quae ab Inferno. Similia per "virgam ferream" significantur[2] in his locis :

"Conteres gentes Virga ferrea, sicut vas figulinum disperges eas" (*Psalm.* ii. 9) ;
Mulier peperit masculum recturum omnes gentes Virga ferrea (*Apoc.* xii. 5[3]) ;
Ex ore Sedentis super Equo albo "prodibat romphaea acuta, ut illa percuteret gentes ; Ipse autem reget illas Virga Ferrea" (*Apoc.* xix. 15[4]) ;
"Jehovah percutiet impios Virga oris Sui" (*Esaj.* xi. 4).

149. ***"Tanquam vasa figulina confringentur,"*** significat *sicut parvi et nihili.*—Dicitur "vasa figulina," quia per illa significantur ea quae propriae intelligentiae sunt, quae omnia sunt falsa, et in se nihili. Similiter apud Davidem :

"Conteres gentes Virga Ferrea, sicut Vas Figulinum disperges eas" (*Psalm.* ii. 9).

150. ***"Sicut et Ego accepi a Patre Meo,"*** significat *quod hoc erit illis a Domino, Qui Sibi omnem potentiam super Inferna, dum fuit in mundo, ex Divino Suo quod in Ipso, comparavit.*—Quod Dominus, cum in Mundo fuit, per Tentationes in Se admissas, ac demum per ultimam illarum, quae fuit Passio crucis, subjugaverit Inferna, et glorificaverit Humanum Suum, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae*

de Domino (n. 29–36), tum supra (n. 67); ex quibus constare potest, quod "accipere a Patre Suo" sit a Divino quod fuit in Ipso, dixit enim quod "Pater in Ipso sit et Ipse in Patre;" quod "Pater et Ipse unum sint;" tum "Pater Qui in Me est;" et plura.

151. [*Vers.* 28.] ***"Et dabo illi stellam matutinam,"*** significat *intelligentiam et sapientiam tunc.*—Quod per "stellas" significentur cognitiones boni et veri, videatur supra (n. 51); et quia per illas est intelligentia et sapientia, ideo hae per "stellam matutinam" significantur. Quod dicatur "stella matutina," est quia intelligentia et sapientia illis a Domino dabitur, cum venturus est ad instaurandum Novam Ecclesiam, quae est Nova Hierosolyma; nam dicit, "Quod habetis, retinete donec venio" (vers. 25), per quae significatur, ut retineant pauca illa vera quae sciunt de charitate et ejus fide ex Verbo, et secundum illa vivant, usque dum fit Novum Caelum et Nova Ecclesia, quae sunt Adventus Domini (n. 145). Quod dicatur "stella matutina," est quia per "matutinum" seu mane significatur Adventus Domini, quando Nova Ecclesia: quod hoc intelligatur per "Mane" in Verbo, patet a sequentibus locis:

> "Usque ad Vesperam et Mane bis mille trecenta; tunc justificabitur Sanctum: visio Vesperae et Mane, veritas est" (*Dan.* viii. 14, 26);
> "Ad me clamans e Seir, custos, custos, quid de nocte; dixit custos, venit Mane, etiamque nox" (*Esaj.* xxi. 11, 12);

per "Vesperam" et "Noctem" significatur ultimum tempus Ecclesiae veteris, et per "Mane" primum tempus Ecclesiae novae.

> "Venit finis, venit Mane super te, habitator terrae; ecce dies venit, exivit Mane" (*Ezech.* vii. 6, 7, 10);
> "Jehovah in Mane, in Mane judicium Suum dabit in lucem, nec deerit" (*Zeph.* iii. 5);
> "Deus in medio ejus, adjuvabit eam Deus cum spectat Mane" (*Psalm.* xlvi. 6 [*B. A.* 5]);
> "Exspectavi Jehovam; exspectat anima mea Dominum a custodientibus Mane; custodientes Mane, quia plurima cum Ipso redemptio, et Ille redimet Israelem" (*Psalm.* cxxx. 5–8); et alibi.

Per "Mane" in his locis intelligitur Adventus Domini, cum Ipse in mundum venit, et novam Ecclesiam instauravit; similiter nunc: et quia Solus Dominus dat illis, qui e Nova Ipsius Ecclesia erunt, intelligentiam et sapientiam, et omnia quae Dominus dat sunt Ipse quia sunt Ipsius, ideo dicit Dominus, quod Ipse sit "Stella matutina;"

"Ego sum Radix et Genus Davidis, Stella illa Splendida et Matutina" (*Apoc.* xxii. 16);

vocatur etiam "Mane" in 2 *Samuelis:*

"Dixit Deus Israelis, mihi locuta est Petra Israelis, Ille sicut Lux Mane, Mane sine nubibus" (xxiii. 3, 4).

152. [*Vers.* 29.] ***"Habens aurem audiat, quid Spiritus dicit Ecclesiis,"*** significat *quod qui illa intelligit, obediat quae Divinum Verum Verbi docet illos, qui e Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt*, ut supra (n. 87).

---

153. His adjiciam aliquod MEMORABILE, de sorte illorum post obitum, qui se in Sola Fide usque ad Justificationem et doctrina et vita confirmaverunt.

1. Quando defuncti sunt, et quoad spiritum revivunt, quod fit communiter tertio die postquam cor cessavit pulsare, apparent sibi in simili corpore in quo prius in mundo, usque adeo ut non sciant aliter quam quod in priori mundo vivant; verum non in corpore materiali sunt, sed in corpore spirituali, quod coram sensibus illorum, qui etiam spirituales sunt, appareret sicut materiale, tametsi non est.

2. Post aliquot dies vident quod in mundo sint ubi sunt variae Societates institutae, qui mundus vocatur Mundus Spirituum, et est medius inter Caelum et Infernum. Omnes Societates ibi, quae innumerabiles sunt, mirabiliter ordinatae sunt secundum affectiones naturales, bonas et malas; Societates ordinatae secundum affectiones bonas naturales communicant cum Caelo, et Societates ordinatae secundum affectiones malas, communicant cum Inferno.

3. Novitius spiritus seu spiritualis homo deducitur et transfertur in varias Societates, tam bonas quam malas, et exploratur num afficitur veris et quomodo, vel num afficitur falsis et quomodo.

4. Si afficitur veris, abducitur a Societatibus malis, ac inducitur in Societates bonas, et quoque in varias, usque dum venit in Societatem suae affectioni naturali correspondentem, et ibi fruitur bono isti affectioni conveniente; et hoc usque dum naturalem affectionem exuit, et spiritualem induit, et tunc elevatur in Caelum; sed hoc fit cum illis, qui in mundo vixerunt vitam charitatis et sic quoque vitam fidei, quae est quod crediderint in Dominum, et fugerint mala ut peccata.

5. At illi qui se in fide usque ad justificationem per illam solam doctrina et vita confirmaverunt, quia non afficiuntur veris sed falsis, et quia bona charitatis, quae sunt bona opera, rejecerunt e medio salutis, abducuntur a Societatibus bonis, ac inducuntur in Societates malas, et quoque in varias, usque dum veniunt in So-

cietatem sui amoris concupiscentiis correspondentem; nam qui amat falsa, non potest aliter quam amare mala.

6. Sed quia in mundo simulaverunt affectiones bonas in externis, tametsi in internis eorum non essent nisi quam affectiones malae seu concupiscentiae, tenentur primum per vices in externis; et illi qui in mundo praefuerunt caetibus, praeficiuntur hic et ibi in Mundo Spirituum Societatibus, in communi aut in parte secundum amplitudinem officiorum quibus functi fuerant: sed quia non amant verum, nec amant justum, nec illustrari possunt usque ut sciant quid verum et justum, ideo post aliquot dies abrogantur; vidi tales translatos ab una Societate in alteram, et ubivis datam illis administrationem, sed post breve tempus toties abrogatos.

7. Post frequentes abdicationes quidam ex taedio non volunt, quidam ex timore jacturae famae non audent, amplius ambire functiones; quare recedunt, et sedent tristes, et tunc abducuntur in solitudinem, ubi sunt casae quas intrant, et ibi datur illis aliquod opus ad faciendum; et sicut faciunt, recipiunt cibum, et si non faciunt, esuriunt et non recipiunt; quare necessitas cogit. Cibi ibi sunt similes cibis in nostro mundo, sed sunt ex origine spirituali, et dantur e Caelo a Domino omnibus secundum usus quos faciunt; otiosis, quia inutiles sunt, non dantur.

8. Post aliquod tempus fastidiunt opus, et tunc exeunt e casis; et si fuerunt sacerdotes, volunt aedificare; et illico tunc apparent strues lapidum caesorum, laterum, asserum et tabularum ex ligno, tum acervi ex calamis et juncis, ex argilla, calce et bitumine; quae cum vident, incenditur libido aedificandi, et incipiunt struere domum, sumendo nunc lapidem, nunc lignum, nunc calamum, nunc lutum, et ponunt unum supra alterum inordinate, at in eorum visu ordinate; sed quod interdiu aedificant, noctu dilabitur; et sequente die colligunt ex ruderibus lapsa, ac iterum aedificant, et hoc tamdiu, usque dum aedificare taedent: hoc fit ex causa, quia congesserunt falsa ad confirmandum salvationem per solam fidem, et falsa illa non aedificant Ecclesiam aliter.

9. Postea abeunt ex taedio, ac sedent solitarii et otiosi; et quia otiosis non datur cibus e Caelo, ut dictum est, incipiunt esurire; et non aliud cogitare, quam quomodo accepturi sint cibum, et sedaturi famem. Cum in hoc statu sunt, veniunt ad illos aliqui, a quibus petunt stipem; et dicunt, Cur ita otiosi sedetis, venite nobiscum in nostras domus, et dabimus vobis opera ad faciendum, et cibabimus vos; ac tunc laeti surgunt, et abeunt cum illis in domos illorum, et ibi cuilibet datur suum opus, et propter opus datur cibus: sed quia omnes qui se confirmaverunt in falsis fidei, non facere possunt opera boni usus, sed mali usus, nec faciunt illa fideliter; sed solum ut appareant propter honorem aut lucrum, quare relinquunt sua opera et modo amant conversari, loqui, ambulare et dormire; et tunc quia ab heris non possunt adduci amplius ad opera, ideo sicut inutiles ejiciuntur.

10. Quando ejecti sunt, aperi-

tur illis oculus, et vident viam tendentem ad quandam Cavernam; quo cum veniunt, aperitur ostium, et intrant, et quaerunt num ibi cibus; et cum respondetur quod ibi cibus, petunt ut ibi liceat manere; et dicitur quod liceat, et introducuntur, et post illos clauditur ostium: et tunc venit praesul illius Cavernae, et dicit illis, Non potestis amplius exire, videte sodales vestros, omnes laborant, et sicut laborant, victus e Caelo illis datur; hoc dico vobis ut sciatis: et quoque dicunt sodales, Praesul noster novit ad quos opus, quisque idoneus est, et tale cuilibet injungit quotidie; quo die id absolvitis, datur vobis cibus, et si non, non datur cibus, nec vestis; et si quis malum facit alteri conjicitur ad angulum cavernae, in quendam lectum ex pulvere damnato, ubi misere cruciatur, et hoc usque dum praesul videt signum paenitentiae apud illum; et tunc eximitur, et mandatur ei ut faciat opus suum: et quoque dicitur ei, quod cuivis liceat post opus suum ambulare, confabulari, et postea dormire: et deducitur interius in cavernam, ubi sunt scorta, ex quibus licet unicuique sibi sumere aliquam in mulierem, et sub poena interdicitur scortari promiscue. Ex talibus Cavernis, quae non sunt nisi quam aeterna Ergastula, consistit universum Infernum. Datum est mihi intrare in aliquas, et videre propter finem ut notum faciam, et visi sunt omnes ut viles, nec unus ex illis scivit quis et in quo munere fuerat in mundo; sed Angelus, qui mecum erat, dixit mihi, quod hic fuerit in mundo famulus, hic miles, hic praefectus, hic sacerdos, hic in dignitate, hic in opulentia; et tamen omnes non sciunt aliter, quam quod servi et similes sodales fuerint; hoc ex causa, quia interius similes fuerant, tametsi exterius dissimiles, ac interiora consociant omnes in mundo spirituali. Talis sors est illorum, qui removerunt charitatis vitam, et inde illam in mundo non vixerunt.

[11.] Quod Inferna in genere attinet, consistunt illa ex meris talibus Cavernis et Ergastulis, sed ex dissimilibus ubi sunt satanae et ubi sunt diaboli. Satanae sunt qui in falsis et inde malis fuerunt, et diaboli qui in malis et inde falsis. Satanae apparent in luce Caeli sicut cadavera, et quidam nigri sicut mumia; et diaboli apparent in luce Caeli furve ignити, et quidam atri sicut fuligo; at omnes quoad facies et corpora monstrosi; sed in sua luce, quae est instar lucis ex carbonibus ignitis, non ut monstra, sed ut homines; hoc illis datum est, ut consociari possint.

CAPUT III.

ET Angelo in Sardibus Ecclesiae scribe: Haec dicit habens septem spiritus Dei, et septem stellas: novi tua opera, quod nomen habeas quod vivas, et mortuus es.

2. Esto vigilans, et confirma reliqua quae moritura; non enim inveni tua opera plena coram Deo.

3. Memento igitur quomodo acceperis et audiveris, et observa et resipisce; si ergo non vigilaveris, veniam super te tanquam fur, et nescies qua hora veniam super te.

4. Habes pauca nomina etiam in Sardibus, quae non inquinaverunt vestimenta sua, et ambulabunt Mecum in albis, quia digni sunt.

5. Vincens induetur vestimentis albis; et non delebo nomen ejus e libro vitae; et confitebor nomen ejus coram Patre Meo et coram angelis Ejus.

6. Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis.

---

7. Et Angelo in Philadelphia Ecclesiae scribe: Haec dicit Sanctus Verus, habens clavem Davidis, aperiens et nemo claudit, ac claudens et nemo aperit.

8. Novi tua opera; ecce dedi coram te ostium apertum, et nemo potest claudere illud, quia parvam habes potentiam, et observasti Meum Verbum, et non negasti Nomen Meum.

9. Ecce dabo ex synagoga satanae, dicentes se ipsos

Judaeos esse, et non sunt, sed mentiuntur; ecce faciam ut illi veniant et adorant ad pedes tuos, et sciant quod Ego dilexi te.

10. Quia servasti verbum tolerantiae Meae, et Ego te servabo ab hora tentationis futurae venire super Orbem universum, explorare habitantes super terra.

11. Ecce venio cito; retine quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.

12. Vincentem faciam columnam in Templo Dei Mei, et foras non egredietur amplius, et scribam super illum Nomen Dei Mei, et nomen urbis Dei Mei, Novae Hierosolymae, quae descendit e Caelo a Deo Meo, et Nomen Meum novum.

13. Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis.

---

14. Et Angelo Ecclesiae Laodicensium scribe: Haec dicit Amen, Testis fidelis et verus, Principium opificii Dei.

15. Novi tua opera, quod nec frigidus [sis] nec calidus; utinam frigidus esses aut calidus.

16. Itaque quia tepidus es, et nec frigidus nec calidus, futurum est ut te evomam ex ore Meo.

17. Quod dicas quod dives sim, et locupletatus, et nullius opus habeam, et non scis quod tu sis aerumnosus et miser et pauper et caecus et nudus.

18. Suadeo tibi emere a Me aurum exploratum igne, ut ditatus sis, et vestimenta alba ut induaris, ne appareat pudor nuditatis tuae, et collyrio inungas oculos tuos, ut videas.

19. Ego quoscunque amo, arguo et castigo; zelo age ergo, et resipisce.

20. Ecce sto ad januam et pulso; si quis audiverit vocem Meam, et aperuerit ostium, intrabo ad illum, et caenabo cum illo et ille Mecum.

21. Vincenti dabo sedere Mecum in Throno Meo, sicut Ego vici, et sedeo cum Patre in Throno Ejus.

22. Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR DE ILLIS IN CHRISTIANO ORBE,

QUI SUNT IN CULTU MORTUO, QUI EST ABSQUE CHARITATE ET FIDE, QUI DESCRIBUNTUR PER ECCLESIAM IN SARDIBUS (n. 154–171);

DE ILLIS QUI IN VERIS EX BONO A DOMINO SUNT, QUI DESCRIBUNTUR PER ECCLESIAM IN PHILADELPHIA (n. 172–197);

DE ILLIS QUI ALTERNATIM CREDUNT EX SE, ET ALTERNATIM EX VERBO, ET SIC SANCTA PROPHANANT, QUI DESCRIBUNTUR PER ECCLESIAM IN LAODICEA (n. 198–223).

ETIAM HI ET ILLI VOCANTUR AD NOVAM DOMINI ECCLESIAM.

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Angelo in Sardibus Ecclesiae scribe,***" significat *ad illos et de illis, qui in cultu mortuo sunt, seu in cultu qui [est] absque bonis quae charitatis sunt et absque veris quae fidei* [n. 154]; "***Haec dicit habens septem spiritus Dei, et septem stellas,***" significat *Dominum a Quo omnes veritates, et omnes cognitiones boni et veri* [n. 155]; "***novi tua opera,***" significat *quod Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul* [n. 156]; "***quod nomen habeas quod vivas, et mortuus es,***" significat *quod videatur et credatur ab ipsis et ab aliis, quod spiritualiter vivi sint, cum tamen spiritualiter mortui sunt* [n. 157].

2. "***Esto vigilans,***" significat *ut in veris [sint,] et in vita secundum illa* [n. 158]; "***confirma reliqua quae moritura,***" significat *ut illa quae cultus eorum sunt, vitam accipiant* [n. 159]; "***non enim inveni tua opera plena coram Deo,***" significat *quod interiora cultus eorum non conjuncta sint Domino* [n. 160].

3. "***Memento igitur quomodo acceperis et audiveris,***" significat *ut cogitent quod omnis cultus in principio sit naturalis, et postea per vera fiat spiritualis*, praeter plura [n. 161]; "***et observa et resipisce,***" significat *ut attendant ad illa, et cultum suum mortuum vivificent* [n. 162]; "***si ergo non vigilaveris,***" significat hic ut supra [n. 163]; "***veniam super te ut fur, et nescies qua hora veniam super te,***" significat *quod auferentur illa quae cultus sunt, et quod hoc nescietur quando et quomodo* [n. 164].

4. "***Habes pauca nomina etiam in Sardibus,***" significat *quod inter illos etiam sint qui in cultu suo vitam habent* [n. 165]; "***quae***[1] ***non inquinaverunt vestimenta sua,***" significat *qui in veris sunt, et non per mala vitae et inde falsa conspurcaverunt cultum* [n. 166]; "***et ambulabunt Mecum***

in albis, [quia digni sunt,]" significat *quod victuri sint cum Domino, quia in veris sunt ab Ipso* [n. 167].

5. ***" Vincens induetur vestimentis albis,"*** significat *quod qui reformatur fiat spiritualis* [n. 168]; ***" et non delebo nomen ejus e[1] libro vitae,"*** significat *quod salvabitur* [n. 169]; ***" et confitebor nomen ejus coram Patre et coram angelis Ejus,"*** significat *quod recipiendi sint qui in Divino Bono et in Divinis veris a Domino sunt* [n. 170].

6. ***" Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,"*** significat hic ut prius [n. 171].

---

7. ***" Et Angelo in Philadelphia Ecclesiae scribe,"*** significat *ad illos et de illis, qui in veris ex bono a Domino sunt* [n. 172]; ***"Haec dicit Sanctus Verus,"*** significat *Dominum quoad Divinum Verum* [n. 173]; ***" habens clavem Davidis, et aperiens et nemo claudit, et claudens et nemo aperit,"*** significat *Cui soli est Omnipotentia salvandi* [n. 174].

8. ***" Novi tua opera,"*** significat hic ut supra [n. 175]; ***" ecce dedi coram te ostium apertum,"*** significat *quod illis qui in veris ex bono a Domino sunt, Caelum apertum sit* [n. 176]; ***" et nemo potest claudere illud,"*** significat *quod Infernum non praevaleat contra illos* [n. 177]; ***" quia parvam habes potentiam,"*** significat *quia sciunt quod nihil valeant ex se ipsis* [n. 178]; ***" et observasti Meum verbum,"*** significat *quia vivunt secundum praecepta Domini in Ipsius Verbo* [n. 179]; ***" et non negasti Nomen Meum,"*** significat *quod sint in cultu Domini* [n. 180].

9. ***" Et dabo ex synagoga satanae,"*** significat *illos qui in falsis quoad doctrinam sunt* [n. 181]; ***" dicentium se ipsos Judaeos esse, et non sunt, sed mentiuntur,"*** significat *qui dicunt quod apud illos Ecclesia sit, et tamen non est* [n. 182]; ***" ecce faciam ut illi veniant et adorent ad pedes tuos,"*** significat *quod multi qui in falsis quoad doctrinam sunt, recepturi sint vera Novae Ecclesiae* [n. 183]; ***" et sciant quod Ego delexi te,"*** significat *quod visuri quod amentur et recipiantur in Caelum a Domino* [n. 184].

10. ***" Quia servasti verbum tolerantiae Meae,"*** significat *quia pugnaverunt contra mala* [n. 185]; ***" et Ego te servabo ab hora tentationis futurae venire super Orbem universum, explorare habitantes super terra,"*** significat *quod tutandi et servandi die ultimi judicii* [n. 186].

11. ***" Ecce venio cito,"*** significat *Adventum Domini* [n. 187]; ***" retine[2] quod habes,"*** significat *ut in veris et bonis suis interea permaneant* [n. 188]; ***" ut[3] nemo accipiat coronam tuam,"*** significat *ne pereat sapientia, ex qua felicitas aeterna* [n. 189].

12. ***" Vincens,"*** significat *qui in veris ex bono persistunt* [n. 190]; ***" faciam illum columnam in templo Dei Mei,"*** significat *quod vera ex bono a Domino, apud quos sunt, sustentent Ecclesiam* [n. 191]; ***" et foras non egredietur amplius,"*** significat *quod ibi mansuri sint in aeternum* [n. 192]; ***" et scribam super illum Nomen Dei Mei,"*** significat *quod cordibus illorum inscriptum erit Divinum Verum* [n. 193]; ***" et nomen urbis Dei Mei, Novae Hierosolymae,"*** significat *quod cordibus inscripta erit doctrina Novae Ecclesiae* [n. 194]; ***" quae descendit e Caelo a Deo Meo,"*** significat *quae erit ex Divino vero Domini quale est in Caelo* [n. 195]; ***" et Nomen Meum novum,"*** significat *cultum solius Domini, cum novis quae in priore Ecclesia non fuerunt* [n. 196].

13. ***" Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,"*** significat hic ut prius [n. 197].

---

14. ***" Et Angelo Ecclesiae Laodicensium scribe,"*** significat *ad illos et de illis in Ecclesia, qui alternatim credunt ex se et alternatim ex Verbo, et sic*

sancta prophanant [n. 198]; **"Haec dicit Amen, Testis fidelis et verus,"** significat *Dominum quoad Verum, quod est Divinum Verum ab Ipso* [n. 199]; **"principium opificii Dei,"** significat *Verbum* [n. 200].

15. **"Novi opera tua,"** significat hic ut prius [n. 201]; **"quod nec frigidus sis nec calidus,"** significat *quod qui tales sunt, nunc negent quod Verbum Divinum et Sanctum sit, et nunc agnoscant* [n. 202]; **"utinam frigidus esses aut calidus,"** significat *quod praestet ut vel ex corde negent sancta Verbi et Ecclesiae, vel ex corde agnoscant illa* [n. 203].

16. **"Itaque quia tepidus es, et non frigidus nec calidus, futurum est ut te evomam ex ore Meo,"** significat *prophanationem et separationem a Domino* [n. 204].

17. **"Quod dicas quod dives et locupletatus sim,"** significat *quod credant se cognitiones boni et veri, quae Caeli et Ecclesiae sunt, possidere in omni copia* [n. 206]; **"et nullius opus habeam,"** significat *quod non plus sapere opus habeant* [n. 207]; **"et non scis, quod tu sis aerumnosus,"** significat *quod omnia quae de illis sciunt, ne hilum cohaereant* [n. 208]; **"et miser et pauper,"** significat *quod absque intellectu veri et voluntate boni sint* [n. 209] [; **"et caecus et nudus,"** significat *quod sint absque intellectu veri et voluntate boni*] [n. 210].

18. **"Suadeo tibi emere a Me aurum exploratum igne ut ditatus sis,"** significat *admonitionem ut comparent sibi a Domino per Verbum bonum amoris ut sapiant* [n. 211]; **"et vestimenta alba ut induaris,"** significat *ut comparent sibi genuina vera sapientiae* [n. 212]; **"ne appareat pudor nuditatis tuae,"** significat *ne prophanetur et adulteretur bonum amoris caelestis* [n. 213]; **"et collyrio inunge oculos ut videas,"** significat *ut sanetur intellectus* [n. 214].

19. **"Ego quoscunque amo, arguo et castigo,"** significat *quod quia tunc amantur, non possunt aliter quam immitti in tentationes* [n. 215]; **"zelo ergo age et resipisce,"** significat *ut fiat hoc ex affectione veri* [n. 216].

20. **"Ecce sto ad januam et pulso,"** significat *quod Dominus unicuique praesens sit in Verbo, ac ibi instet quod recipiendus [sit], ac doceat quomodo* [n. 217]; **"si quis audiverit vocem Meam et aperuerit [ostium],"** significat *qui credit Verbo et vivit secundum illud* [n. 218]; **"intrabo ad illum, et caenabo cum illo et ille Mecum,"** significat *quod Dominus conjungat Se illis et illos Sibi* [n. 219].

21. **"Vincenti[,"** significat *qui in conjunctione cum Domino sunt per vitam secundum praecepta Ipsius in Verbo* [n. 220]; **"]dabo sedere Mecum in throno Meo,"** significat *quod illis erit conjunctio Domini in Caelo* [n. 221]; **"sicut Ego vici et sedeo cum Patre in Throno Ipsius,"** significat *sicut Ipse et Pater unum sunt et Caelum sunt* [n. 222].

22. **"Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,"** significat hic ut prius [n. 223].

EXPLICATIO.

154. [*Vers.* 1.] **"Et Angelo in Sardibus Ecclesiae scribe,"** significat *ad illos et de illis, qui in cultu mortuo sunt, seu in cultu qui est absque bonis quae charitatis sunt et absque veris quae fidei.*—Quod illi qui in eo cultu sunt, per "Ecclesiam in Sardibus" intelligantur, patet a scriptis ad illam in Sensu spirituali intellectis. Per cultum mortuum intelligitur solus

cultus, qui est, quod frequentent templa, audiant praedicationes, obeant sacram Caenam, legant Verbum et libros pietatis, loquantur de Deo, de Caelo et Inferno, de vita post mortem, imprimis de pietate, orent mane et vesperi, et usque non desiderant scire vera fidei, nec volunt facere bona charitatis, credentes quod illis per solum cultum sit salus; cum tamen cultus absque veris, et absque vita secundum illa, est modo externum signum charitatis et fidei, intra quod possunt latere omnis generis mala et falsa, si non charitas et fides insunt: harum est genuinus cultus; alioquin est cultus sicut cutis aut superficies alicujus fructus, intra quam latet caro putris et vermicularis, qui fructus est mortuus. Quod talis cultus hodie in Ecclesia sit regnans, notum est.

155. ***"Haec dicit habens septem spiritus Dei, et septem stellas,"*** significat *Dominum ex Quo omnes veritates, et omnes cognitiones boni et veri.*—Quod per "septem Spiritus Dei" intelligatur Divinum Verum procedens a Domino, seu Divina Veritas, videatur supra (n. 14); et quod per "septem stellas" intelligantur omnes cognitiones boni et veri ex Verbo (n. 51), ex quibus est Ecclesia in Caelo (n. 65). Illa nunc a Domino dicuntur, quia agitur de Cultu mortuo et de Cultu vivo, et cultus vivit ex veris et ex vita secundum illa.

156. ***"Novi tua opera,"*** significat *quod Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul*, ut supra (n. 76).

157. ***"Quod nomen habeas quod vivas, et mortuus es,"*** significat *quod videatur et credatur ab ipsis et ab aliis, quod spiritualiter vivi sint, cum tamen spiritualiter mortui sunt.*—Per "nomen habere" significatur videri et credi quod tales sint, hic quod vivi, cum tamen sunt mortui; vita enim spiritualis, quae proprie est vita, non est solius cultus, sed est intus in cultu, et intus erunt Divina vera ex Verbo, et cum homo vivit illa, est vita in cultu; causa est, quia externum trahit suum quale ab internis, ac interna cultus sunt vera vitae: hi sunt, qui intelliguntur per haec Domini verba:

> "Tunc inciepietis foris stare, et pulsare januam, dicentes, Domine aperi nobis; sed respondens dicet, Non novi vos unde estis: et incipietis dicere, Edimus coram Te, et bibimus coram Te, et in plateis nostris docuisti; sed dicam vobis, Non novi vos unde estis, discedite a Me omnes operarii iniquitatis" (*Luc.* xiii. 25–27).

Datum etiam est audire multos in spirituali mundo dicentes, quod saepius Sacram Communionem obiverint, et sic ederint et biberint sanctum, et toties absoluti sint a peccatis; quod quovis die Sabbathi auscultaverint docentes; ac domi mane et vesperi devote oraverint; et plura: sed cum reclusa sunt interiora cultus illorum, apparuerunt illa iniquitatibus plena et infernalia, quare rejecti sunt. Et cum dixerunt Unde hoc, responsum tulerunt, quod prorsus non solliciti fuerint de Divinis veris; et tamen vita non secundum Divina vera, non est vita, qualis est illis qui in Caelo sunt; et qui non in vita Caeli sunt, non possunt sustinere lucem Caeli, quae est Divinum Verum procedens a Domino ut Sole ibi, minus calorem Caeli, qui est Divinus Amor: at tametsi illa audiverunt, et quoque intellexerunt, usque tamen cum in se et suum cultum remissi sunt, dixerunt, Quid opus est veris, et quid vera. Sed quia amplius vera non potuerunt recipere, relicti sunt suis concupiscentiis, quae intus in cultu eorum fuerunt, et illae tandem a se rejecerunt omnem cultum Dei illorum; nam interiora accomodant sibi exteriora, ac rejiciunt quae secum non concordant: apud omnes enim post mortem rediguntur exteriora ut sint interioribus analoga.

158. [*Vers.* 2.] **"*Esto vigilans,*"** significat *ut in veris sint, et in vita secundum illa.*—Non aliud per "vigilare" in Verbo significatur; nam qui vera addiscit et vivit secundum illa, est sicut qui e somno expergiscitur et fit vigil; at qui non in veris est, sed solum in cultu, est sicut qui dormit et somniat: vita naturalis in se spectata, seu absque vita spirituali, nec aliud est quam somnus; at vita naturalis in qua est vita spiritualis, est vigilia; et haec non aliunde comparatur quam per vera, quae in luce sua et in die suo sunt, quando homo est in vita secundum illa. Hoc per "vigilare" significatur in his locis:

"Vigilate, quia nescitis qua hora Dominus venturus est" (*Matth.* xxiv. 42);

"Beati servi, quos cum Dominus venit, invenerit eos Vigilantes: estote parati, quia qua hora non putatis, Filius Hominis veniet" (*Luc.* xii. 37, 40[1]);

"Vigilate, quia nescitis quando Dominus domus veniet, ne cum repente venerit, inveniet vos Dormientes: quae dico vobis, omnibus dico, Vigilate" (*Marc.* xiii. 35–37);

Virgines, morante Sponso, Dormiverunt et Obdormiverunt; et quinque stultae venientes dixerunt, Domine aperi nobis; sed respondebit Dominus, Non novi vos; "Vigilate ergo, quia neque illum diem,

neque illam horam scitis, qua Filius Hominis veniet" (*Matth.* xxv. 1–13).

Quia Adventus Domini vocatur "Mane" (n. 151), et tunc aperiuntur vera, et fit lux, ideo

Illud tempus vocatur "Principium Vigiliarum" (*Thren.* ii. 19);
Ac Dominus vocatur "Vigil" (*Dan.* iv. 10 [*B. A.* 13]);

et dicitur apud *Esajam*,

"Vivent mortui tui, Evigilate habitatores pulveris" (xxvi. 19).

Quod autem status hominis, qui non in veris est, dicatur "Dormitio" et "Somnus," videatur

(*Jerem.* li. 39, 57; *Psalm.* xiii. 4 [*B. A.* 3]; *Psalm.* lxxvi. 7 [*B. A.* 6];
Matth[1]. xiii. 25; et alibi).

159. ***"Et confirma reliqua quae moritura,"*** significat *ut illa quae cultus eorum sunt, vitam accipiant, et non exstinguantur.*—Quomodo haec intelligenda sunt, dicetur: Cultus mortuus est prorsus similis cultui vivo in externa forma, nam similia faciunt qui in veris sunt; audiunt enim praedicationes, obeunt Sacram Caenam, precantur super genubus mane et vesperi, praeter reliqua quae sunt communia et solennia cultus; quare non plus opus est illis qui in cultu mortuo sunt, quam ut discant veritates et vivant illas; ita confirmantur "reliqua quae moritura sunt."

160. ***"Non enim inveni tua opera plena coram Deo,"*** significat *quod interiora cultus eorum non conjuncta sint Domino.*—Quod per "opera" intelligantur interiora et exteriora, et quod per "Novi opera tua," quod Dominus videat omnia interiora et exteriora hominis simul, videatur supra (n. 76); quae vocantur "plena coram Deo" quando conjuncta sunt Domino. Sciendum est, quod cultus mortuus seu cultus solummodo externus, faciat praesentiam Domini, sed non conjunctionem; at cultus externus, in quo interiora vivunt, facit et praesentiam et conjunctionem; nam conjunctio Domini est cum illis apud hominem quae a Domino sunt, quae sunt vera ex bono, quae nisi in cultu sunt, opera non sunt plena coram Deo, sed sunt vacua: "vacuum" in Verbo dicitur de homine, in quo mere sunt falsa et mala (ut *Matth.* xii. 44, et alibi); inde "plenum" dicitur de homine in quo vera et bona sunt.

161. [*Vers.* 3.] ***"Memento igitur quomodo acceperis et audi-***

veris," significat *ut in cogitationem veniat, quod omnis Cultus in suo principio naturalis sit, ac postea per vera ex Verbo et per vitam secundum illa, fiat spiritualis*, praeter plura.—Sunt haec quae per illa verba intelliguntur: tum etiam, quod quisque sciat ex Verbo, ex Doctrina Ecclesiae ex Verbo, et ex Praedicationibus, quod vera addiscenda sint, et quod per vera sint homini fides, charitas, et omnia Ecclesiae; quod ita sit, multis ostensum est in *Arcanis Caelestibus* Londini editis: ut quod per Vera sit Fides, (n. 4353, 4977[1], 7178, 10,367); quod per Vera Amor erga proximum seu Charitas (n. 4368, 7623, 7624, 8034); quod per Vera Amor in Dominum (n. 10,143, 10,153, 10,310, 10,578, 10,645[2]); quod per Vera Intelligentia et Sapientia (n. 3182, 3190, 3387, 10,064); quod per Vera Regeneratio (n. 1555[3], 1904, 2046, 2189, 9088, 9959[4], 10,028); quod per Vera Potentia contra mala et falsa, et contra Infernum (n. 3091, 4015, 10,488[5]); quod per Vera Purificatio a malis et falsis (n. 2799, 5954, 7044, 7918, 10,229, 10,237); quod per Vera Ecclesia (n. 1798, 1799, 3963, 4468, 4672); quod per Vera Caelum (n. 6690;[6] 9832, 9931, 10,303); quod per Vera Innocentia sapientiae (n. 3183, 3494;[7] 6013); quod per Vera Conscientia (n. 1077, 2053, 9113); quod per Vera Ordo (n. 3316, 3417, 3470;[8] 4104;[9] 5339, 5343, 6028, 10,303); quod per Vera Pulchritudo Angelis, et quoque hominibus quoad interiora quae sunt spiritus eorum (n. 553;[10] 3080, 4985;[11] 5199); quod per Vera homo sit homo (n. 3175, 3387, 8370, 10,298): verum tamen omnia illa per Vera ex Bono, et non per Vera absque Bono, et Bonum a Domino (n. 2434, 4070, 4736, 5147); quod omne Bonum sit a Domino (n. 1614, 2016, 2904, 4151, 5147, 9981). Sed quis hoc cogitat; annon sicut adiaphorum est hodie, sive haec sive illa vera sciat, modo in cultu sit; et quia pauci scrutantur Verbum fine discendi et vivendi vera, ideo non scitur aliquid de Cultu, num mortuus sit vel vivus, et tamen secundum cultus quale est ipse homo mortuus aut vivus: quid alioquin Verbum et Doctrina inde, quid Sabbatha et Praedicationes, tum Libri dogmatici, imo quid alioquin Ecclesia et Religio. Quod omnis cultus in principio naturalis sit, et postea per vera ex Verbo et per vitam secundum illa fiat spiritualis, notum est; homo enim nascitur naturalis, sed educatur ut fiat civilis et moralis, et postea spiritualis, sic enim renascitur. Haec itaque

et illa significantur per "Memento quomodo acceperis et audiveris."

162. ***"Et observa et resipisce,"*** significat *ut attendant ad illa, et cultum suum mortuum vivificent.*—Quod "observare" sit attendere ad illa quae intelliguntur per "Memento quomodo acceperis et audiveris," patet; et quod "resipiscere" sit cultum mortuum per vera ex Verbo et per vitam secundum illa vivificare, inde sequitur.

163. ***"Si ergo non vigilaveris."***—Quod significet *si non in veris sint et in vita secundum illa*, constat ab explicatis supra (n. 158).

164. ***Veniam super te sicut fur, et nescies qua hora veniam super te,"*** significat *quod auferentur illa quae cultus sunt, et quod hoc nescietur quando et quomodo.*—Dicitur quod Dominus "venturus sicut fur," quia homini qui in cultu mortuo est, aufertur externum bonum cultus: est enim in cultu mortuo aliquid boni, quia cogitant de Deo et de vita aeterna; at usque bonum absque suis veris non est bonum, nisi meritorium vel hypocriticum, sed mala et falsa auferunt illud sicut fur; hoc fit successive in mundo, et plane post mortem, et quoque homine nesciente quando et quomodo. Tribuitur Domino quod "venturus sit sicut fur," sed in Sensu spirituali intelligitur quod Infernum auferet et furabitur illud: hoc simile est cum eo, quod in Verbo dicatur quod Deus malum faciat homini, vastet illum, vindicet, excandescat, inducat in tentationem; cum tamen Infernum illa facit; ita enim dicitur ex apparentia coram homine. Quod

> Auferetur homini talentum et mina negotiationis ejus, si nihil lucratur, videatur (*Matth.* xxv. 26–30; *Luc.* xix. 24–26);

"negotiari" et "lucrari," significat comparare sibi vera et bona. Quoniam ablatio boni et veri ab illis qui in cultu mortuo sunt, fit sicut a fure in tenebris, ideo hoc in Verbo aliquoties assimilatur furi, ut in sequentibus:

> "Ecce venio tanquam Fur; beatus qui vigilat et servat vestimenta, ne nudus ambulet" (*Apoc.* xvi. 15);
> "Vigilate ergo, nescitis enim qua hora Dominus vester venturus est: illud cognoscite, si sciret Pater familias qua hora Fur venturus est, vigilaret utique, et non sineret perfodi domum suam" (*Matth.* xxiv. 42, 43);
> "Si Fures venerint tibi, si eversores noctu, quomodo excisus eris, nonne Furabuntur quod illis satis" (*Obad.* vers. 5);
> "In urbe discurrent, in muro current, in domos ascendent, per fenestras ingredientur sicut Fur" (*Joel* ii. 9);

"Fecerunt mendacium, et Fur venit, et diffudit se turma foras" (*Hosch.* vii. 1);
"Reponite thesauros non in terra, sed in Caelo, ubi Fures non veniunt, nec Furabuntur" (*Matth.* vi. 19, 20).

Quod homo vigilaturus sit, et nesciturus horam qua Dominus venit, est ob causam, ut homo sicut ex se cogitet et faciat, ita in libero secundum rationem suam, et ne timor aliquid inferat; timor enim cuivis foret si sciret; et quod homo ex se in libero facit, hoc remanet in aeternum, quod autem ex timore, hoc non remanet.

165. [*Vers.* 4.] ***"Habes pauca nomina etiam in Sardibus,"*** significat *quod inter illos etiam sint, qui in cultu suo vitam habent.*—Per "pauca nomina" significantur aliqui qui tales sunt, ut nunc sequitur; "nomen" enim significat quale alicujus; causa est, quia unusquisque in mundo spirituali nominatur secundum quale suum (n. 81); quale eorum, de quibus nunc, est, quod in cultu suo vitam habeant.

166. ***"Quae*** [1] ***non inquinaverunt vestimenta sua,"*** significat *qui in veris sunt, et non per mala vitae et inde falsa conspurcaverunt cultum.*—Per "vestimenta" in Verbo significantur vera quae investiunt bonum, et in opposito sensu falsa quae investiunt malum; homo enim est vel suum bonum vel suum malum, inde vera aut falsa sunt "vestimenta" ejus. Omnes Angeli et Spiritus apparent vestiti secundum vera boni eorum, aut secundum falsa mali eorum, de qua re videatur in Opere de *Caelo et Inferno* Londini edito (n. 177–182); ex quibus patet, quod per "non inquinare vestimenta sua" significetur in veris esse, et non per mala vitae et inde falsa conspurcare cultum. Quod "vestimenta" in Verbo significent vera, et in opposito sensu falsa, patet ex his locis:

"Excitare, excitare, indue robur tuum, Zion; indue Vestes decoris tui, Hierosolyma" (*Esaj.* lii. 1);
Hierosolyma, "Vestivi te acupicto, calceavi te taxo, accinxi te bysso, et ornavi te ornatu, amicta es auro et argento, et Vestes tuae byssus, sericum, et acupictum, unde pulchra facta es valde. Sed sumpsisti de Vestibus tuis, et fecisti tibi excelsa variegata, ut scortareris super illis; sumpsisti etiam Vestes acupicti tui, et fecisti imagines maris, cum quibus scortabaris" (*Ezech.* xvi. 10–18);

describitur ibi Ecclesia Judaica, quod ei data sint vera quia Verbum, at quod falsificaverint illa; "scortari" est falsificare (n. 134).

"Tota gloriosa filia Regis intus, et ex implexis auri Vestis ejus, in acupictis adducetur Regi" (*Psalm.* xlv. 14, 15 [*B. A.* 13, 14]);

"filia Regis" est Ecclesia quoad affectionem veri.

"Filiae Israelis super Saule flete, qui amicivit vos dibapho cum delicatis, et imposuit ornatum auri super Vestem vestram" (2 *Sam.* i. 24);

haec dicuntur de Saule, quia per illum ut Regem significatur Divinum Verum (n. 20).

"Visitabo super principes et super filios Regis, et super omnes indutos Vestimentis alienigenae" (*Zeph.* i. 8);

Hostes "exuent tibi Vestes, et sument vasa ornatus tui" (*Ezech.* xxiii. 26);

"Joschua indutus fuit Vestibus pollutis, et sic stabat coram Angelo,' qui dixit, "removete Vestes pollutas a super illo; et induite illum Vestibus aliis" (*Sachar.* iii. 3–5);

"Ingressus Rex et vidit discumbentes, et vidit hominem non indutum Veste Nuptiarum; et dixit ei, Amice, quomodo huc intrasti non habens Vestem nuptiarum" (*Matth.* xxii. 11, 12[1]);

"vestis nuptiarum" est Divinum Verum ex Verbo.

"Cavete vobis a pseudoprophetis, qui veniunt ad vos in Vestibus ovium" (*Matth.* vii. 15);

"Nemo panniculum novi Vestimenti indit in Vestimentum vetus; alioquin illud novum findet vetus, et veteri non convenit panniculus e novo" (*Luc.* v. 36[2]);

quia "vestimentum" significat verum, ideo Dominus comparat vera Ecclesiae prioris, quae erant externa et repraesentativa spiritualium, "panniculo vestimenti veteris," et vera Ecclesiae novae, quae erant interna et spiritualia, "panniculo vestimenti novi."

"Super thronis viginti quatuor Seniores sedentes, induti Vestimentis albis" (*Apoc.* iv. 4);

"Qui ante Thronum in conspectu Agni stabant, erant amicti Stolis albis; qui laverunt Stolas suas, et dealbarunt Stolas suas in Sanguine Agni" (*Apoc.* vii. 9, 13, 14);

"Datae sunt singulis" qui sub altari "Stolae albae" (*Apoc.* vi. 11);

"Exercitus Sedentis super Equo albo, sequebantur Ipsum Vestiti byssino albo et mundo" (*Apoc.* xix. 14).

Quia "Angeli" significant Divina Vera, ideo

Angeli in sepulchro Domini visi apparuerunt in Vestibus albis et splendentibus (*Matth.* xxviii. 3; *Luc.* xxiv. 4).

Quia Dominus est Divinum Bonum et Divinum Verum, ac Vera intelliguntur per "Vestes," ideo cum transformatus est,

"Splenduit facies Ipsius sicut Sol, et Vestimenta Ipsius facta sunt sicut Lux" (*Matth.* xvii. 2);

Et "Alba fulgurantia" (*Luc.* ix. 29);

Et "Splendentia alba sicut nix, cujusmodi fullo super terra non potest dealbare" (*Marc.* ix[1] 3).

De Antiquo Dierum, Qui etiam est Dominus, dicitur, quod

"Vestis Ipsius esset alba sicut nix" (*Dan.* vii. 9);

et praeterea, haec de Domino:

"Unxit myrrha, aloe et kesia omnes Vestes Tuas" (*Psalm.* xlv. 9 [*B. A.* 8][2]);
"Lavat in vino Vestimentum Suum, et in sanguine uvarum Velamen Suum" (*Genes.* xlix. 11);
"Quis Hic venit ex Edom, conspersus Vestes ex Bozra: Hic honorabilis in Vestitu Suo: quare rubicundus quoad Vestem Tuam: Vestes Tuae sicut calcantis in torculari: sparsa est victoria super Vestes Meas; et omne Vestimentum Meum pollui" (*Esaj.* lxiii[3]. 1–3);

haec quoque de Domino; "Vestes" Ipsius sunt ibi Vera Verbi.

"Sedens super Equo albo, circumindutus Vestimento tincto sanguine, et vocatur Nomen Ipsius Verbum Dei" (*Apoc.* xix. 13, 16).

Ex significatione "vestium," videri potest

Cur discipuli Domini imposuerunt Vestimenta sua super asinam et pullum, cum Dominus intraret Hierosolymam: et cur populus tunc stravit Vestimenta sua in via (*Matth.* xxi. 7–9; *Marc.* xi. 7, 8; *Luc.* xix. 35, 36);

et quid significatur, per quod

"Milites Vestimenta Domini diviserint in quatuor partes" (*Joh.* xix. 23, 24);

ita quid significatur per haec apud Davidem:

"Diviserunt Vestes Meas, et super Vestimentum Meum jecerunt sortem" (*Psalm.* xxii. 19 [*B. A.* 18]).

Ex significatione "vestium" etiam patet, cur

Sciderunt Vestes suas, cum aliquis contra Divinum Verum Verbi locutus est (*Esaj.* xxxvii[4]. 1; et alibi);

tum quod

Laverint Vestes ut purificarentur (*Exod.* xix. 14; *Levit.* xi. 25, 40[5]; cap. xiv. 8, 9; *Num.* xix. 11 ad fin.).
Et quod propter praevaricationes contra Divina Vera exuerent Vestes, et induerent saccum (*Esaj.* xv. 3; cap. xxii. 12; cap. xxxvii. 1, 2; *Jerem.* iv. 8[6]; cap. vi. 26; cap. xlviii. 37; cap. xlix. 3; *Thren.* ii. 10; *Ezech.* xxvii. 31; *Amos* viii. 10; *Jon.* iii. 5, 6, 8).

Qui novit quid "vestimenta" in genere et in specie significant, nosse potest quid significaverunt vestes Aharonis et

filiorum ejus, quae fuerunt Ephodum, Pallium, Tunica tesselata, Baltheus, Femoralia, Cidaris. Quoniam "Lux" significat Divinum Verum, ac "Vestis" similiter, ideo dicitur apud Davidem,

"Jehovah Se operit Luce sicut Veste" (*Psalm.* civ. 2).

167. "*Et ambulabunt Mecum in albis*[*, quia digni sunt*]," significat *quod victuri sint cum Domino in Regno Ipsius spirituali, quia in veris sunt ab Ipso.*—Quod hic sensus illorum verborum sit, est quia "ambulare" in Verbo significat vivere, et "ambulare cum Deo" significat vivere ab Ipso; et quia in "albis" significat in veris; "album" enim in Verbo praedicatur de veris, quia trahit originem a luce solis, et "rubrum" praedicatur de bonis, quia trahit originem ab igne solis, ac "nigrum" praedicatur de falsis, quia trahit originem a tenebris inferni: illi qui in veris a Domino sunt, quia Ipsi conjuncti sunt, vocantur "digni," omnis enim dignitas in mundo spirituali est ex conjunctione cum Domino. Ex his patet, quod per "ambulabunt Mecum in albis quia digni sunt," significetur quod victuri sint cum Domino, quia in veris ab Ipso. Dicitur quod victuri sint cum Domino in Regno spirituali, quia universum Caelum in duo Regna distinctum est, caeleste et spirituale, et in Regno caelesti sunt qui in bono amoris a Domino sunt, et in Regno spirituali qui in veris sapientiae a Domino sunt; et hi dicuntur "ambulare cum Domino in albis;" sunt quoque induti vestimentis albis. Quod "ambulare" significet vivere, et "ambulare cum Deo" vivere cum Ipso quia ab Ipso, constat a sequentibus his locis:

"In pace et rectitudine ambulavit[1] Mecum" (*Malach*[2] ii. 6);
"Liberasti pedes meos ab impulsione, ad ambulandum coram Deo in luce viventium" (*Psalm.* lvi. 14 [*B. A.* 13]);
"David servavit praecepta Mea, et ambulavit post Me toto corde" (1 *Reg.* xiv. 8);
"Jehovah recordare, quod ambulaverim[3] coram Te in veritate" (*Esaj.* xxxviii. 3);
"Si ambulaveritis Mecum in adversum, nec obediveritis voci Meae, ambulabo etiam Ego vobiscum in adversum" (*Levit.* xxvi. 23, 24, 27, [28]);
"Non voluerunt Ambulare in viis Jehovae" (*Esaj.* xlii. 24; *Deut.* xi. 22; cap. xix. 9; cap. xxvi. 17);
"Omnes populi Ambulant in nomine dei sui, et nos Ambulabimus in Nomine Jehovae" (*Mich.* iv. 5);
"Adhuc parum Lux vobiscum; Ambulate dum Lucem habetis; credite in Lucem" (*Joh.* xii. 35, 36; cap. viii. 12);

Interrogaverunt Scribae, "Quare non Discipuli Ambulant secundum traditionem Seniorum" (*Marc.* vii. 5[1]).

Dicitur etiam "ambulare" de Jehovah, quod "ambulet inter illos," hoc est, vivat in illis et cum illis:

"Dabo habitaculum Meum in medio vestri,[2] et Ambulabo in medio vestri, et ero vobis in Deum" (*Levit.* xxvi. 11, 12).

Ex his patet, quid intelligitur supra per

"Haec dicit Ambulans in medio septem candelabrorum aureorum" (*Apoc.* ii. 1).

168. [*Vers.* 5.] ***"Vincens induetur vestimentis albis,"*** significat *quod qui reformatur fiat spiritualis.*—Quod "vincens" significet qui reformatur, videatur supra (n. 88); et quod "indui vestimentis albis" significet per vera fieri spiritualis (n. 166, 167). Omnes illi fiunt spirituales, qui in veris sunt et in vita secundum illa.

169. ***"Et non delebo nomen ejus e libro vitae,"*** significat *quod salvabitur.*—Quid "nomen" prius dictum est; et quid "liber vitae" infra dicetur: quod "non delere nomen ejus e libro vitae" sit salvari, unicuivis patet.

170. ***"Et confitebor nomen ejus coram Patre, et coram angelis Ejus,"*** significat *quod recipiendi sint qui in Divino Bono et in Divinis Veris a Domino sunt, ita qui vitam Caeli in se habent.*—Quod "confiteri nomen" sit agnoscere quale alicujus, seu quod talis sit, constat a significatione "nominis," de qua supra (n. 81, 122); per "Patrem" intelligitur Divinum Bonum, et per "Angelos" intelliguntur Divina vera, utraque ex Domino. In Verbo Evangelistarum a Domino saepius nominatur "Pater," et ubivis intelligitur Jehovah, a Quo et in Quo, et Quod in Ipso erat, et nusquam aliquod Divinum separatum ab Ipso: quod ita sit, multis ostensum est in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino;* et quoque in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 262, 263): quod Ipse Dominus sit Pater, videatur (n. 21, 960). Dominus Patrem nominavit, quia per "Patrem" in Sensu spirituali significatur bonum, et per "Deum Patrem" Divinum Bonum Divini Amoris; angeli nusquam aliud per "Patrem," cum in Verbo legitur, intelligunt (nec possunt aliud intelligere, quia nemo in Caelis scit suum patrem), a Quo dicuntur nati, et Cujus vocantur filii et haeredes, quam Dominum;

hoc intelligitur per Domini verba (*Matth.* xxiii, 9). Ex his patet, quod per "confiteri nomen ejus coram Patre" significetur quod recipiendi sint inter illos qui in Divino Bono sunt ab Ipso. Quod per "Angelos" intelligantur qui in Divinis veris a Domino sunt, et abstracte Divina Vera, est quia Angeli sunt recipientes Divini Boni in Divinis veris quae a Domino apud illos sunt.

171. [*Vers.* 6.] ***Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,"*** significat *quod qui illa intelligit, obediat quae Divinum Verum Verbi docet illos, qui e Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt*, ut supra (n. 87).

---

172. [*Vers.* 7.] ***"Et Angelo in Philadelphia Ecclesiae scribe,"*** significat *ad illos et de illis, qui in veris ex bono a Domino sunt.*—Quod hi per "Ecclesiam in Philadelphia" intelligantur, patet a scriptis ad illam in Sensu spirituali intellectis.

173. ***"Haec dicit Sanctus Verus,"*** significat *Dominum quoad Divinum Verum.*—Quod sit Dominus, patet; quod "Sanctus Verus" sit Dominus quoad Divinum Verum, est quia Dominus vocatur "Sanctus" ex Divino Suo Vero, et "Justus" ex Divino Suo Bono; inde est quod Divinum Ipsius procedens, quod est Divina Veritas, dicatur "Spiritus Sanctus," ac Spiritus Sanctus hic est "Sanctus Verus." In Verbo saepius dicitur "Sanctum," et ubivis de Vero; et quia omne Verum, quod in se verum est, est ex Bono et a Domino, est id Verum quod Sanctum vocatur; at Bonum, ex quo est Verum, vocatur Justum; inde est, quod Angeli qui in veris sapientiae sunt et vocantur spirituales, dicantur "Sancti," et Angeli qui in bono amoris sunt, et vocantur caelestes, dicantur "Justi;" similiter homines in Ecclesia. Inde quoque est, quod Prophetae et Apostoli dicantur "Sancti," per "Prophetas" enim et "Apostolos" significantur vera Doctrinae Ecclesiae. Inde etiam est, quod Verbum dicatur Sanctum, Verbum enim est Divinum Verum; tum quod Lex in arca in Tabernaculo, dicta sit Sanctum sanctorum, et quoque Sanctuarium. Inde etiam est, quod Hierosolyma dicatur sancta, per "Hierosolymam" enim significatur Ecclesia quae in Divinis veris est. Inde etiam est quod Altare, Tabernaculum, Vestes Aharonis et filiorum ejus, dicta fuerint sancta postquam uncta fuerunt oleo, oleum enim significat bonum amoris, et hoc sanctificat, et omne

sanctificatum se refert ad verum. Quod Dominus sit Solus Sanctus quia est Ipsum Divinum Verum, patet ex his:

"Quis non glorificet Nomen Tuum, Domine, quia es Solus Sanctus" (*Apoc.* xv. 4);
"Redemptor tuus Sanctus Israelis, Deus totius terrae vocabitur" (*Esaj.* liv. 5);
"Sic dixit Jehovah, Redemptor Israelis, Sanctus Ipsius" (*Esaj.* xlix. 7);
"Quod ad Redemptorem nostrum, Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius, Sanctus Israelis" (*Esaj.* xlvii. 4);
"Dixit Jehovah, Redemptor vester, Sanctus Israelis" (*Esaj.* xliii. 14);
"In die illo innitentur Jehovae, Sancto Israelis, in veritate" (*Esaj.* x. 20).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* i. 4; cap. v. 19; cap. xii. 6; cap. xvii. 7; cap. xxix. 19; cap. xxx. 11, 12; cap. xli. 16; cap. xlv[1]. 11, 15; cap. xlviii. 17; cap. lv. 5; cap. lx. 9; *Jerem.* l[2]. 29; *Dan.* iv. 10, 20 [*B. A.* 13, 23]; *Psalm.* lxxviii. 41.)

Quoniam Dominus est Ipsum Sanctum, ideo Angelus dixit ad Mariam,

"Sanctum Quod nascetur ex te, vocabitur Filius Dei" (*Luc.* i. 35);

et Dominus de Se Ipso,

"Pater Sanctifica illos in Veritate, Verbum Tuum Veritas est; pro illis Sanctifico Me Ipsum, ut etiam illi sint Sanctificati in Veritate" (*Joh.* xvii[3]. 17, 19);

ex his patet, quod Veritas quae a Domino est, sit ipsa Sanctitas, quia Ipse est Solus Sanctus; de quo ita Dominus:

"Quando venerit Spiritus Veritatis, ducet vos in omnem veritatem; non loquetur ex Se Ipso, ex Meo accipiet et annuntiabit vobis" (*Joh.* xvi. 13–15);
"Paracletus Spiritus Sanctus, ille vos docebit omnia" (*Joh.* xiv. 26);

quod "Spiritus Sanctus" sit Vita Sapientiae Domini, ita Divina Veritas, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 51) videatur. Ex his constare potest, quod "Sanctus Verus" sit Dominus quoad Divinum Verum. Quod "Sanctum" dicatur de Vero, ac "Justum" de Bono, patet ex locis in Verbo ubi utrumque dicitur; ut ex his:

"Qui Justus est justificetur adhuc, qui Sanctus est sanctificetur adhuc" (*Apoc.* xxii. 11);
"Justae et Verae sunt viae Tuae, Rex Sanctorum" (*Apoc.* xv. 3);
"Ad serviendum Ipsi in Sanctitate et Justitia" (*Luc.* i. [74,] 75);
"Herodes timebat Johannem, sciens quod esset vir Justus et Sanctus" (*Marc.* vi. 20);
"Byssinum sunt Justitiae Sanctorum" (*Apoc.* xix. 8).

174. ***"Habens clavem Davidis, et aperiens et nemo claudit, ac claudens et nemo aperit,"*** significat *Cui Soli est Omnipoten-*

tia salvandi.—Per "Davidem" intelligitur Dominus quoad Divinum Verum; per "clavem" significatur Omnipotentia Domini super Caelum et Infernum; et per "aperire ut nemo claudat," et per "claudere ut nemo aperiat," significatur educere ex Inferno et introducere in Caelum, ita salvare, similiter ut supra (n. 62), ubi explicatum est. Quod per "Davidem" intelligatur Dominus quoad Divinum Verum, videatur [in] *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 43, 44). Simile quod hic per "clavem Davidis," significatur per

Claves Petri (*Matth.* xvi. 15–19),

quae explicata videantur infra (n. 798); tum etiam per haec verba ad omnes discipulos:

> "Quaecunque ligaveritis in terra erunt ligata in Caelo, et quaecunque solveritis in terra erunt soluta in Caelo" (*Matth.* xviii. 18);

duodecim enim Discipuli repraesentabant omnia Ecclesiae quoad ejus bona et vera, ac Petrus repraesentabat illam quoad verum, ac vera et bona salvant hominem, ita Solus Dominus a Quo illa sunt. Simile etiam intelligitur per "clavem Davidis" datam Eliakimo, de quo ita:

> "Dabo dominium in manus ejus, ut sit in patrem habitatoris Hierosolymae et domus Jehudae, et dabo Clavem domus Davidis super humerum ejus, ut aperiat et non claudens, ac claudat et non aperiens" (*Esaj.* xxii. 21, 22);

erat ille super domo Regis, et per "domum Regis" significatur Ecclesia quoad Divinum Verum.

175. [*Vers.* 8.] ***"Novi tua opera,"*** significat *quod Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul*, ut supra (n. 76).

176. ***"Ecce dedi coram te ostium apertum,"*** significat *quod illis qui in veris ex bono a Domino sunt, Caelum apertum sit.*—Quod per "ostium apertum" significetur intromissio, patet: quod illis, qui ab Ecclesia in Philadelphia sunt, dicatur ostium esse apertum, est quia per eam Ecclesiam intelliguntur qui in veris ex bono a Domino sunt, et Dominus aperit illis Caelum. Sed de hac re aliquid non prius notum dicetur: Solus Dominus est Deus Caeli et Terrae (*Matth.* xxviii. 18); quare qui non Ipsum directe adeunt, non vident viam ad Caelum, et inde nec inveniunt januam, et si forte ad illam admittuntur, est illa clausa, et pulsanti non aperitur. In

mundo spirituali sunt actualiter Viae quae ducunt ad Caelum, et sunt hic et ibi Portae, et illi qui ad Caelum a Domino ducuntur, eunt vias illuc tendentes, ac intrant per portas: quod Viae ibi sint, videatur in Opere de *Caelo et Inferno* (n. 479, 534, 590); quod etiam Portae (n. 429, 430, 583, 584): omnia enim quae in Caelis conspiciuntur, correspondentiae sunt, inde etiam Viae et Portae; nam Viae correspondent veris, et inde significant illa; ac Portae correspondent introitui, et inde significant illum. Quoniam Solus Dominus ducit hominem ad Caelum, et aperit ostium, ideo vocat Se "Viam" et quoque "Ostium;" "Viam" apud *Johannem:*

"Ego sum Via, Veritas et Vita." (xiv. 6);

"Ostium" apud eundem:

"Ego sum Ostium ovium; per Me si quis introiverit, salvabitur" (x. 7, 9).

Quoniam et viae et ostia sunt in spirituali mundo, ac spiritus angelici actualiter eunt vias, et intrant per ostia dum in Caelum, ideo saepius in Verbo dicuntur "ostia," "portae" et "januae," et per illa significatur introitus; ut in his locis:

"Attollite Portae capita vestra, attollite Ostia mundi, ut ingrediatur Rex gloriae" (*Psalm.* xxiv. 7, 9);
"Aperite Portas, ut ingrediatur gens justa faciens fidelitates" (*Esaj.* xxvi. 2);
Ingressae sunt quinque virgines prudentes ad nuptias, et Ostium clausum est: et venerunt quinque virgines stultae et pulsarunt, sed non aperiebatur (*Matth.* xxv. 10–12);
Jesus dixit, "Certate intrare per angustam Portam, quia multi quaerent intrare, et non poterunt" (*Luc.* xiii. 24[1]); praeter alibi.

Quia "Ostium" significat introitum, et "Nova Hierosolyma" Ecclesiam ab illis qui in veris ex bono a Domino sunt, ideo describitur Nova Hierosolyma etiam quoad

Portas, super quibus Angeli, et dicitur quod non claudentur (*Apoc.* xxi. 12, 13, 25).

177. ***"Et nemo potest claudere illud,"*** significat *quod Infernum non praevaleat contra illud;* Solus enim Dominus aperit et claudit ostia ad Caelum; et ostium quod aperit, est perpetuo apertum illis qui in veris ex bono a Domino sunt, et perpetuo clausum illis qui in falsis ex malo; et quia Solus Dominus aperit et claudit, sequitur quod Infernum non

praevaleat contra illos: plura de his videantur supra (n. 174).

178. *"Quia parvam habes potentiam,"* significat *quia sciunt quod nihil valeant ex se ipsis.*—Qui in veris ex bono sunt a Domino, sciunt quod illis non aliqua potentia sit contra mala et falsa, ita contra Infernum, ex se; et quoque sciunt, quod non ex aliqua potentia ex se possint facere bonum, ac semet introducere in Caelum, sed quod omnis potentia sit Domino, et sic illis a Domino, et quantum in veris ex bono sunt, tantum in potentia sint a Domino, quae usque eis apparet ut sua; haec itaque sunt, quae intelliguntur per "quia habes parvam potentiam."

179. *"Et observasti Meum Verbum."*—Quod significet *quia vivunt secundum praecepta Domini in Ipsius Verbo*, patet absque explicatione.

180. *"Et non negasti Nomen Meum,"* significat *quod sint in cultu Domini.*—Quod "Nomen Jehovae" seu Domini in Verbo significet omne per quod colitur, ita omne doctrinae Ecclesiae, ac universaliter omne Religionis, videatur supra (n. 81), ex quibus constat quid hic significatur per "non negasti Nomen Meum."

181. [*Vers.* 9.] *"Et dabo ex synagoga satanae."*—Quod significet *illos qui in falsis quoad doctrinam sunt*, videatur supra (n. 97).

182. *"Dicentium se ipsos Judaeos esse, et non sunt, sed mentiuntur,"* significat *qui dicunt quod apud illos Ecclesia sit, cum tamen apud illos nulla Ecclesia est.*—Per "Judaeos" hic intelliguntur qui ab Ecclesia sunt, quia Ecclesia apud illos fuerat instituta; quare etiam per eorum Hierosolymam adhuc intelligitur Ecclesia quoad doctrinam: in specie autem per "Judaeos" intelliguntur qui in bono amoris sunt, ut supra (n. 96), ita quoque Ecclesia, nam ex bono amoris est Ecclesia: quod tamen apud illos nulla Ecclesia sit, significatur per "et non sunt, sed mentiuntur."

183. *"Ecce faciam ut illi veniant et adorent ad pedes tuos,"* significat *quod illi qui in falsis quoad doctrinam sunt, modo non sint in falsis ex malo, recepturi sint vera Novae Ecclesiae et agnituri.*—Hoc dicitur de illis, qui e "synagoga satanae" sunt, et "dicunt se esse Judaeos, et non sunt, sed mentiuntur;" per quos intelliguntur qui in falsis quoad doctrinam sunt, sed usque non in falsis ex malo, verum in

falsis quoad doctrinam sed in bono quoad vitam; hi et non illi recipiunt et agnoscunt vera cum audiunt illa; causa est, quia bonum amat verum, ac verum ex bono rejicit falsum; recipere et agnoscere vera, significatur per "venire et adorare ad pedes;" non ad pedes illorum, sed ad pedes Domini, a Quo illis vera ex bono sunt; quare simile, quod hic, significatur per haec apud Davidem:

> "Adorate Jehovam Deum nostrum, adorate ad scabellum pedum Ipsius" (*Psalm.* xcix. 5).

184. *"Et sciant quod Ego dilexi te,"* significat *quod visuri sint quod illi, qui in veris ex bono sunt, amentur et recipiantur in Caelum a Domino.*—Hoc sequitur in serie ex antecedentibus.

185. [*Vers.* 10.] *"Quia servasti Verbum tolerantiae Meae,"* significat *quia pugnaverunt contra mala, et tunc rejecerunt falsa.*—Quod per "verbum tolerantiae" significetur pugna spiritualis, quae vocatur tentatio, patet ex nunc sequentibus, "Et ego servabo te ab hora tentationis futurae;" nam qui tentatur in mundo, is non tentatur post mortem. Pugna spiritualis, quae est tentatio, dicitur verbum tolerantiae seu patientiae "Domini," quia Dominus in tentationibus pugnat pro homine, et pugnat per vera ex Verbo Suo.

186. *"Et Ego te servabo ab hora tentationis futurae venire super orbem universum, explorare habitantes super terra,"* significat *quod tutandi et servandi die Ultimi Judicii.*—Quod tutatio et servatio illorum die Ultimi Judicii per illa verba intelligatur, videri potest ex illis, quae de *Ultimo Judicio* in singulari Opusculo, et postea in *Continuatione* de illo, scripta et memorata sunt; ex quibus constat, quod qui illud subierunt, in tentationem missi fuerint, et explorati quales essent, et quod rejecti qui interius mali fuerunt, et quod salvati qui interius boni; et interius boni erant, qui in veris ex bono a Domino fuerunt.

187. [*Vers.* 11.] *"Ecce venio cito,"* significat *Adventum Domini, et tunc novam Ecclesiam ex illis.*—Dominus hic dixit, "Ecce venio cito," quia per mox praecedentia verba intelligitur Ultimum Judicium, ac Ultimum Judicium etiam vocatur Adventus Domini, ut apud *Matthaeum:*

> "Discipuli dixerunt ad Jesum, quodnam signum Tui Adventus et Consummationis saeculi" (xxiv. 3);

"consummatio saeculi" est ultimum tempus Ecclesiae, quando Ultimum Judicium. Quod per verba "ecce venio cito," etiam intelligatur Nova Ecclesia, est quia post Ultimum Judicium Ecclesia a Domino instauratur; illa Ecclesia nunc est Nova Hierosolyma, in quam venturi sunt qui in veris ex bono a Domino sunt, ad quos hic sermo est.

188. ***"Retine quod habes."***—Quod significet *ut in veris suis et in bono suo interea permaneant*, constat absque explicatione.

189. ***"Ut nemo accipiat coronam tuam,"*** significat *ne pereat sapientia, ex qua felicitas aeterna.*—Sapientia homini non aliunde est quam ex bono per vera a Domino; quod per haec sit homini sapientia, est quia Dominus conjungit Se homini et hominem Sibi per illa, et Dominus est Ipsa Sapientia; quare sapientia apud hominem perit, quando ille desinit facere vera, hoc est vivere secundum illa; tunc etiam desinit amare sapientiam, proinde Dominum. Per sapientiam intelligitur sapientia in spiritualibus; ex hac ut fonte derivatur sapientia in reliquis, quae vocatur intelligentia; et per hanc, scientia quae est ex affectione sciendi vera. Quod "corona" significet sapientiam, est quia sapientia supremum locum tenet apud hominem, et sic coronat illum; nec aliud significat "Corona Regis," nam "Rex" in spirituali Sensu est Divinum Verum (n. 20), et ex Divino Vero est omnis sapientia. Sapientia per "coronam" etiam significatur in sequentibus locis:

> "Germinare faciam cornu Davidi, et super illo florebit Corona ejus" (*Psalm.* cxxxii. 17, 18);
> Jehovah dedit "inaures super aures tuas, et Coronam ornatus super caput tuum" (*Ezech.* xvi. 12);

haec de Hierosolyma, per quam significatur Ecclesia quoad doctrinam; quare "Corona ornatus" est sapientia ex Divino Vero seu Verbo:

> "In die illo erit Jehovah Zebaoth in Coronam ornatus, et in Cidarim decoris reliquiis populi Sui" (*Esaj.* xxviii. 5);

haec de Domino, quia dicitur "in die illo;" "Corona ornatus" in quam erit, est sapientia, et "Cidaris decoris" est intelligentia; "reliquiae populi" sunt apud quos Ipsius Ecclesia erit.

Simile per "Coronam" et "Cidarim" significatur (*Esaj.* lxii. 1, 3);
Tum simile per "Bracteam super Cidari Aharonis" (*Exod.* xxviii. 36, 37), quae etiam vocabatur "Coronamentum."

Insuper in his:

"Dic Regi et Dominae, Dimittite vos, sedete, quia descendit ornamentum capitis vestri, Corona decoris vestri" (*Jerem.* xiii. 18);
"Cessavit gaudium cordis nostri, cecidit Corona capitis nostri" (*Thren.* v. 15, 16[1]);
"Gloriam a me abstraxit, et removit Coronam capitis mei" (*Hiob* xix. 9);
"Damnasti in terram Coronam Uncti Tui" (*Psalm.* lxxxix. 40 [*B. A.* 39);

in his locis per "Coronam" significatur sapientia.

190. [*Vers.* 12.] ***"Vincens."***—Quod significet *qui in veris ex bono a Domino persistunt*, patet ex serie, et sic absque explicatione.

191. ***"Faciam illum columnam in Templo Dei Mei,"*** significat *quod vera ex bono a Domino, apud quos sunt, sustentent Ecclesiam Domini in Caelo.*—Per "Templum" significatur Ecclesia, et per "Templum Dei Mei" Ecclesia Domini in Caelo; inde patet quod per "Columnam" significetur id quod sustentat et firmat Ecclesiam, et hoc est Divinum Verum Verbi. Per "Templum" in supremo Sensu significatur Dominus quoad Divinum Humanum, in specie quoad Divinum Verum; in Sensu autem repraesentativo per "Templum" significatur Ecclesia Domini in Caelo; tum etiam Ecclesia Domini in Mundo. Quod per "Templum" in supremo Sensu significetur Dominus quoad Divinum Humanum, et in specie quoad Divinum Verum, patet ex his locis:

Jesus dixit Judaeis, "Solvite Templum hoc, et in tribus diebus exsuscitabo illud; loquebatur de Templo Corporis Sui" (*Joh.* ii. 19, 21[2]);
"Templum non vidi" in Nova Hierosolyma, "nam Dominus Deus Omnipotens Templum ejus et Agnus" (*Apoc.* xxi. 22);
"Ecce subito veniet ad Templum Suum Dominus, et Angelus foederis quem quaeritis" (*Malach.* iii. 1);
"Incurvabo me versus Templum sanctitatis Tuae" (*Psalm.* cxxxviii[3]. 2);
"Addam respicere ad Templum sanctitatis Tuae, et venit ad Te oratio mea, ad Templum sanctitatis Tuae" [*Jon.* ii. 5, 8] [*B. A.* 4, 7];
["Jehovah in Templo sanctitatis Suae"] (*Hab.* ii. 20);

"Templum sanctitatis Jehovae" seu Domini, est Divinum Humanum Ipsius, nam ad Hoc incurvatur, respicitur et oratur, et non ad solum templum, hoc enim in se non sanctum est; vocatur "Templum sanctitatis," quia sanctitas praedicatur de Divino Vero (n. 173[4]). Per

"Templum quod sanctificat aurum" (*Matth.* xxiii. 16, 17),

nec aliud intelligitur quam Divinum Humanum Domini. Quod per "templum" in Sensu repraesentativo significetur Ecclesia Domini in Caelo, patet ex his:

"Vox Jehovae e Templo" (*Esaj.* lxvi. 6);
"Prodiit vox magna e Templo Caeli" (*Apoc.* xvi. 17);
"Apertum est Templum Dei in Caelo, et visa est Arca foederis Ipsius in Templo" (*Apoc.* xi. 19);
"Apertum est Templum Tabernaculi testimonii in Caelo; et prodierunt e Templo septem Angeli: ac impletum est Templum fumo ex gloria Dei" (*Apoc.* xv. 5, 6, 8);
"Invocavi Jehovam, et ad Deum meum clamavi; audivit[1] e Templo Suo vocem" (*Psalm.* xviii. 7 [*B. A.* 6]);
"Vidi Dominum sedentem super Throno alto et elato, et fimbriae Ipsius implebant Templum" (*Esaj.* vi. 1).

Quod "templum" significet Ecclesiam in mundo, patet ex his:

"Domus sanctitatis nostra facta est in incendium" (*Esaj.* lxiv. 10 [*B. A.* 11]);
"Commovebo omnes gentes ut impleam Domum hanc gloria; major erit gloria Domus posterioris quam prioris" (*Hagg.* ii. 7, 9[2]).

Ecclesia a Domino instauranda, describitur per

"Templum novum" (apud *Ezechielem* cap. xl–xlviii);

ac intelligitur per

Templum, quod Angelus metiebatur (*Apoc.* xi. 1).
(Pariter alibi, ut *Esaj.* xliv. 28; *Jerem.* vii. 2–4, 9–11; *Sach.* viii. 9.)
Accesserunt Discipuli Jesu, ad ostendendum Ipsi structuras Templi; et Jesus dixit illis, "Amen dico vobis, non relinquetur lapis super lapide, qui non dissolvetur" (*Matth.* xxiv. 1, 2; *Marc.* xiii. 1–5; *Luc.* xxi. 5–7);

per "templum" hic significatur Ecclesia hodierna; et per dissolutionem ejus ut "non sit lapis super lapidem," significatur finis illius Ecclesiae, quod non aliquod verum tunc residuum esset; nam cum Discipuli cum Domino de Templo locuti sunt, Dominus praedixit successivos status istius Ecclesiae, usque ad finem ejus, seu de "consummatione saeculi;" et per "consummationem saeculi" intelligitur ultimum tempus ejus, quod hodie est: hoc repraesentabatur per quod templum illud funditus destructum fuerit. "Templum" significat illa tria, nempe Dominum, Ecclesiam in Caelo, et Ecclesiam in mundo; quia illa tria unum faciunt, non possunt separari; consequenter non potest unum absque

altero intelligi: qui itaque separat Ecclesiam in mundo ab Ecclesia in Caelo, et hanc et illam a Domino, non est in veritate. Quod hic per "templum" intelligatur Ecclesia in Caelo, est quia sequitur de Ecclesia in mundo (n. 194).

192. ***"Et foras non egredietur amplius."***—Quod significet *quod ibi mansuri sint in aeternum*, patet absque explicatione.

193. ***"Et scribam super illum Nomen Dei Mei,"*** significat *quod cordibus illorum inscriptum erit Divinum Verum.*—"Scribere" super aliquem, significat inscribere ut sit in illo tanquam ejus; et "Nomen Dei Mei" significat Divinum Verum. Hic aliquid de eo, quod "Deus Meus" sit Divinum Verum, dicetur: in Verbo Veteris Testamenti innumeris in locis dicitur "Jehovah Deus," tum separatim, nunc "Jehovah" nunc "Deus;" et per "Jehovam" intelligitur Dominus quoad Divinum Bonum, et per "Deum" Dominus quoad[1] Divinum Verum; seu quod idem, per "Jehovam" intelligitur Dominus quoad Divinum Amorem, et per "Deum" Dominus quoad Divinam Sapientiam; utrumque dicitur propter conjugium caeleste in singulis Verbi, quod est conjugium Amoris et Sapientiae, seu conjugium boni et veri, de quo conjugio videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 80–90). In Verbo autem Novi Testamenti non dicitur Jehovah Deus, sed "Dominus Deus," nam "Dominus" sicut "Jehovah" significat Divinum Bonum seu Divinum Amorem: ex his constare potest, quod per "Nomen Dei Mei," significetur Divinum Verum Domini. Quod "Nomen," cum de Domino, sit omne per quod colitur, videatur supra (81); et omne per quod colitur, se refert ad Divinum Bonum et Divinum Verum. Quia non scitur quid intelligitur per haec Domini verba,

> "Pater glorifica Tuum Nomen; et exivit vox e Caelo, et glorificavi, et rursus glorificabo" (*Joh.* xii. 28),

ideo dicetur: Dominus cum in mundo fuit, fecit Humanum Suum Divinum Verum, quod etiam est Verbum; et cum exivit e mundo, plene univit Divinum Verum Divino Bono, quod fuit in Ipso ex conceptione: Dominus enim glorificavit, hoc est, Divinum fecit Humanum Suum, sicut hominem facit spiritualem; indit enim homini primum vera ex Verbo, et postea unit illa bono, et per unitionem illam fit homo spiritualis.

194. *"Et nomen urbis Dei Mei, Novae Hierosolymae,"* significat *quod cordibus inscripta erit doctrina Novae Ecclesiae.*—Per "Novam Hierosolymam" significatur Nova Ecclesia, et per illam cum vocatur "urbs," significatur Nova Ecclesia quoad doctrinam; quare per "scribere super illum nomen urbis Dei Mei, Novae Hierosolymae," significatur quod illis inscripta erit doctrina Novae Ecclesiae: quod per "Hierosolymam" significetur Ecclesia, et per illam ut urbem Ecclesia quoad doctrinam, videatur infra (n. 880, 881). Quod per "urbem" significetur doctrina, est quia per "terram," in specie per "Terram Canaanem," significatur Ecclesia in toto complexu; et inde per haereditates, in quas Terra Canaan divisa erat, significata sunt varia Ecclesiae, ac per urbes in illis doctrinalia; ex eo est, quod per urbes, ubi nominantur in Verbo, non aliud ab Angelis intelligatur; quod etiam per multam experientiam mihi testatum est. Hoc simile est, quemadmodum cum significatione montium, collium, vallium, fontium, fluviorum, quae omnia significant talia quae Ecclesiae sunt. Quod "urbes" significent doctrinalia, aliquantisper constare potest a sequentibus locis:

"Evacuabitur terra, confundetur terra, prophanabitur terra, frangetur Urbs inanis, reliquum in Urbe vastitas, et usque ad devastationem contundetur porta" (*Esaj.* xxiv. 3, 4, 10, 12[1]);
"Ascendit leo ex vepreto, ad redigendum terram in vastitatem; Urbes tuae destruentur, vidi Carmelum desertum, et Urbes ejus desolatas; lugebit terra, fugiet Urbs tota deserta" (*Jerem.* iv. 7, 26–29);

"terra" ibi est Ecclesia, et "urbs" est ejus doctrina; describitur ita devastatio Ecclesiae per falsa doctrinae.

"Veniet vastator super omnem Urbem, ut Urbs non evadat, et pereat vallis, et perdatur planities" (*Jerem.* xlviii. 8); similiter.
"Ecce dedi te in Urbem munitam contra universam terram" (*Jerem.* i. 18);

haec ad Prophetam, quia per "prophetam" significatur doctrina Ecclesiae (n. 8).

"In die illo cantabitur in terra Jehudae, Urbs valida nobis, salutem ponet muros et antemurale" (*Esaj.* xxvi. 1[2]);
"Fracta est Urbs magna in tres partes, et Urbes gentium corruerunt" (*Apoc.* xvi. 19[3]);
Propheta vidit super monte alto structuram Urbis a meridie, et Angelus mensus est murum, portas, thalamos, porticum portae; et nomen Urbis Jehovah ibi (*Ezech.* xl. 1, seq.);
'Fluvius, cujus rivi laetificarunt Urbem Dei" (*Psalm.* xlvi. 5[4] [*B. A.* 4]);
"Commiscebo Aegyptum cum Aegypto, ut pugnet Urbs contra Urbem et Regnum contra Regnum" (*Esaj.* xix. 2);

"Omne Regnum divisum contra se desolatur, et omnis Urbs divisa contra se non consistet" (*Matth.* xii. 25);

in his locis per "urbes" in Sensu spirituali intelliguntur doctrinae.

(Ut quoque *Esaj.* vi. 11; cap. xiv. 12, 17, 21; cap. xix. 18, 19; cap. xxv. 1–3; cap. xxxiii. 8, 9; cap. liv. 3; cap. lxiv. 9 [*B. A.* 10]; *Jerem.* vii. 17, 34; xiii. 18, 19; cap. xxxii. 42, 44; cap. xxxiii. 4[1]; *Zeph.* iii. 6; *Psalm.* xlviii[2]. 2; *Psalm.* lv. 9[3]; *Psalm.* cvii. 4, 7[4]; *Matth.* v. 14[5]; et alibi.)

Ex significatione "urbis" constare potest, quid per urbes in hac parabola Domini intelligitur:

"Homo nobilis abiens ut acciperet sibi Regnum, dedit servis suis minas ad negotiandum: cum rediit vocavit servos; accessit primus dicens, Mina tua lucrata est decem minas; cui dixit, Bone serve, habebis potestatem super decem Urbes: et venit secundus, dicens, Mina tua lucrata est quinque minas; cui dixit, Tu esto super quinque Urbes" (*Luc*[6] xix. 12–19);

per "urbes" etiam hic significantur doctrinalia seu vera doctrinae; et per "esse super illis" est intelligens et sapiens esse; ita dare "potestatem super illas" est dare intelligentiam et sapientiam; "decem" significant multam, et "quinque" aliquam; quod per "negotiari" et "lucrari" intelligatur comparare sibi intelligentiam per usurpationem facultatum suarum, patet. Quod "Urbs sancta Hierosolyma" significet doctrinam Ecclesiae Novae, patet manifeste ab ejus descriptione (*Apoc.* cap. xxi.); describitur enim quoad dimensiones, tum quoad portas, et quoad murum et ejus fundamenta, quae, dum Hierosolyma significat Ecclesiam, non alia significare possunt quam quae ejus doctrinae sunt; Ecclesia nec aliunde est Ecclesia. Quia per "Urbem Hierosolymam" intelligitur Ecclesia quoad doctrinam, ideo vocatur illa

"Urbs veritatis" (*Sach.* viii. 3, 4);

et in multis locis "Urbs Sancta," et hoc quia sanctum praedicatur de veris ex Domino (n. 173).

195. *"Quae descendit e Caelo a Deo Meo,"* significat *quae erit ex Divino Vero Domini, quale est in Caelo.*—Quoniam per "Deum Meum," significatur Divinum Verum (n. 193), sequitur quod per "descendere e Caelo a Deo Meo," cum a Domino hoc dicitur, et de doctrina Ecclesiae Novae, significetur, quae ex Divino vero Domini, quale est in Caelo, erit.

196. ***"Et Nomen Meum novum,"*** significat *cultum Solius Domini, cum novis quae in priore Ecclesia non fuerunt.*—Quod per "Nomen Domini" significetur omne per quod colitur, videatur supra (n. 81); hic itaque cultus Solius Domini, cum novis quae non in priore Ecclesia. Quod in Nova Ecclesia sit cultus Solius Domini, patet ex capite xxi. vers. 9, 10[1], ubi illa Ecclesia vocatur "Uxor Agni;" quod nova sint in illa Ecclesia, patet a cap. xxi. vers. 5, ubi dicitur,

"Ecce omnia Nova facio;"

haec itaque significantur per "Nomen Meum novum," quod scribetur super illos.

197. [*Vers.* 13.] ***"Habens aurem audiat quid Spiritus dicit Ecclesiis,"*** significat *quod qui [illa] intelligit, obediat quae Divinum Verum Verbi docet illos, qui e nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt*, ut supra (n. 87).

---

198. [*Vers.* 14.] ***"Et Angelo Ecclesiae Laodicensium scribe,"*** significat *ad illos et de illis in Ecclesia, qui alternatim credunt ex se et alternatim ex Verbo, et sic sancta prophanant.*—Sed de his aliquid in antecessum dicetur: dantur in Ecclesia qui credunt et non credunt, ut quod Deus sit, Verbum sanctum sit, Vita aeterna sit, et plura quae Ecclesiae et ejus doctrinae sunt, et usque non credunt; credunt illa dum in sensuali naturali suo sunt, attamen non credunt dum in suo rationali naturali sunt; ita credunt dum in externis sunt, proinde dum in societate et loquela cum aliis sunt, at non credunt dum in internis sunt, proinde dum non in societate cum aliis sunt, et tunc in loquela secum; de his dicitur quod "nec frigidi nec calidi," et quod "exspuendi sint."

199. ***"Haec dicit Amen, Testis fidelis et verus,"*** significat *Dominum quoad Verbum, quod est Divinum Verum ab Ipso.*—Quod "Amen" sit Divina confirmatio ex ipsa Veritate, quae est Dominus, ita ex Domino, videatur supra (n. 23); et quod "Testis fidelis et verus," cum de Domino, sit Divina Veritas quae ab Ipso in Verbo (n. 6, 16): sive dicas, quod Dominus testetur de Se Ipso, sive quod Verbum de Ipso, idem est, quoniam "Filius Hominis," qui hic loquitur ad Ecclesias, est Dominus quoad Verbum (n. 44). Haec praemittuntur ad hanc Ecclesiam, quia hic de illis in Ecclesia

agitur, qui et credunt ex se et ex Verbo, et qui credunt ex Verbo credunt ex Domino.

200. ***"Principium opificii Dei,"*** significat *Verbum*.—Quod Verbum sit "principium opificii Dei," nondum in Ecclesia notum est, quia non intellecta sunt haec apud *Johannem*:

> "In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil quod factum est. In Ipso vita erat, et vita erat lux hominum. In mundo erat, et mundus per Ipsum factus est, sed mundus Ipsum non cognovit. Et Verbum Caro factum est, et habitavit inter nos, et vidimus gloriam Ipsius, gloriam sicut Unigeniti a Patre" (i. 1–14[1]).

Qui haec verba quoad interiorem eorum Sensum intelligit, et simul confert cum illis quae in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*, ut et cum aliquibus quae in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*, scripta sunt, videre potest, quod ipsum Divinum Verum in Verbo quod in hoc mundo prius fuerat (de quo n. 11), tum quod in hoc Verbo quod hodie est, per "Verbum quod in principio fuit apud Deum et quod fuit Deus," intelligatur; at non Verbum spectatum in linguarum vocibus et literis, sed spectatum in sua essentia et vita, quae ab intimo est in sensibus vocum et literarum ejus; Verbum ex hac vita vivificat affectiones voluntatis hominis qui id sancte legit, et ex luce illius vitae illustrat cogitationes intellectus ejus; quare apud *Johannem* dicitur,

> "In Verbo fuit Vita, et Vita fuit Lux hominum" ([i.] 4);

hoc facit Verbum, quia Verbum est ex Domino, et de Domino, et sic Dominus: omnis cogitatio, loquela et scriptura, trahit suam essentiam et vitam ab illo qui cogitat, loquitur et scribit; est homo cum suo quali in illis; in Verbo autem est Solus Dominus. Sed Divinam Vitam in Verbo nemo sentit et percipit, nisi qui in affectione veri spirituali est cum id legit, is enim est in conjunctione Domini per Verbum; est quoddam intime afficiens cor et spiritum, quod cum luce influit in intellectum, ac testatur. Simile quod apud *Johannem*, significatur per haec in primo capite *Geneseos*:

> "In principio creavit Deus Caelum et Terram; et Spiritus Dei movebat Se super faciebus aquarum; et dixit Deus, fiat Lux, et facta est Lux" (vers. 1–3);

"Spiritus Dei" est Divinum Verum, pariter Lux; Divinum

Verum est Verbum; quare cum Dominus Se vocat Verbum, Se etiam vocat "Lucem" (*Joh.* i. 4, 8, 9). Simile etiam intelligitur per haec apud Davidem:

> "Per Verbum Jehovae Caeli facti sunt, et per Spiritum oris Ipsius omnis exercitus eorum" (*Psalm.* xxxiii. 6).

In summa, absque Divino Vero Verbi, quod in sua essentia est Divinum Bonum Divini Amoris ac Divinum Verum Divinae Sapientiae Domini, non potest homo vitam habere; per Verbum est conjunctio Domini cum homine, ac hominis cum Domino, et per illam conjunctionem est vita; erit aliquid a Domino, quod ab homine potest recipi, per quod sit conjunctio et inde vita aeterna. Ex his constare potest, quod per "Principium opificii Dei" intelligatur Verbum, et si credere vis, Verbum quale est in Sensu literae; hic enim Sensus est complexus sanctitatum interiorum ejus, ut multis ostensum est in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*. Et quod mirabile est, Verbum ita scriptum est, ut communicet cum universo Caelo, et singillatim cum unaquavis societate ibi, quod per vivam experientiam mihi datum est scire; de qua alibi. Quod Verbum in sua essentia tale sit, patet adhuc ab his Domini verbis:

> "Verba, quae Ego loquor vobis, spiritus sunt, et vita sunt" (*Joh.* vi. 63).

201. [*Vers.* 15.] ***"Novi tua opera,"*** significat *quod Dominus videat omnia interiora et exteriora illorum simul*, ut supra (n. 76).

202. ***"Quod nec frigidus sis nec calidus,"*** significat *quod qui tales sunt, nunc negent quod Verbum Divinum et Sanctum sit, et nunc agnoscant.*—Nunc apud se negare et nunc agnoscere sanctitatem Verbi, est "nec frigidus esse nec calidus," sunt enim contra Verbum et quoque pro Verbo: iidem etiam tales sunt de Deo; nunc Ipsum negant et nunc agnoscunt: similiter de omnibus Ecclesiae; proinde sunt nunc cum illis qui in Inferno, nunc cum illis qui in Caelo; volant sicut inter utrumque sursum et deorsum, et quo volant eo faciem suam vertunt. Tales fiunt, qui apud se confirmaverunt quod Deus sit, Caelum et Infernum sint, ac Vita aeterna sit, et postea recedunt; apud illos cum prior confirmatio redit, agnoscunt, cum autem non redit, negant: quod rece-

dant, est quia postea solum de se et de mundo cogitant, continue ambientes supereminere, et per id se immergunt suo proprio ; ita Infernum absorbet illos.

203. *"Utinam frigidus esses aut calidus,"* significat *quod praestet ut vel ex corde negent sancta Verbi et Ecclesiae, vel ex corde agnoscant illa :* causa dicetur in nunc sequente articulo.

204. [*Vers.* 16.] *"Itaque quia tepidus es, et non frigidus nec calidus, futurum est ut te evomam ex ore Meo,"* significat *profanationem, et inde separationem a Domino.*—Per "evomi ex ore Meo" significatur separari a Domino, et sic separari a Domino est non esse in Caelo nec in Inferno, sed in loco separato, orbati vita humana, ubi sunt merae phantasiae ; causa est, quia commiscuerunt vera falsis et bona malis, ita sancta prophanis, usque ut non separari possint ; et quia homo tunc non praeparari potest, ut sit vel in Caelo vel in Inferno, eruitur omne vitae rationalis ejus, remanentibus vitae ultimis, quae separata a vitae interioribus sunt mere phantasiae. De horum statu et sorte videantur plura in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 226–228, 231), quae pro cognitione de illis sufficiunt. Dicitur de his quod "evomantur," quia Mundus spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum, in quem omnis homo primum post mortem venit, et ibi praeparatur, correspondet Ventriculo, in quo omnia ingesta praeparantur, ut vel fiant sanguis et caro, vel ut fiant excrementa et urinae; haec habent correspondentiam cum Inferno, illa autem cum Caelo ; at quae evomuntur ex Ventriculo, sunt quae non separata sunt, sed commixta. Propter hanc correspondentiam dicitur "evomi" et "vomitus" in sequentibus locis :

> "Bibe et inebriare, ut praeputium tuum reveletur ; circumibit ad te calix Jehovae, ut Vomitus ignominiosus sit super gloria" (*Hab.* ii. 15, 16) ;
> "Inebriate Moabum, ut complodat in Vomitu suo" (*Jerem.* xlviii. 26) ;
> "Omnes mensae sunt plenae Vomitu egestionis ; quemnam docebit scientiam" (*Esaj.* xxviii. 8, 9[1]).
> (Praeter alibi, ut *Jerem.* xxv. 27 ; *Levit.* xviii. 24, 25, 28.)

Quod aqua tepida ciat vomitum, est quoque ex correspondentia.

206. [*Vers.* 17.] *"Quod dicas, quod dives et locupletatus sim,"* significat *quod credant se cognitiones veri et boni, quae Ecclesiae et Caeli sunt, possidere in omni copia.*—"Dives et locupletatus esse" non aliud hic significat, quam plene scire

ac intelligere talia quae Ecclesiae et Caeli sunt, quae spiritualia et theologica vocantur, quia hic de illis agitur ; divitiae et copiae spirituales non aliud sunt. Illi, qui ex se credunt, et non ex Domino per Verbum, etiam credunt se scire et intelligere omnia ; causa est, quia mens eorum spiritualis clausa est ; et solum mens naturalis aperta, et haec mens absque luce spirituali non videt aliter. Quod per "divitias" et "opes" in Verbo significentur divitiae et opes spirituales, quae sunt cognitiones veri et boni, patet ex his locis :

> "In sapientia tua et in intelligentia tua feceras tibi Opes, aurum et argentum in thesauris tuis ; per multiplicationem sapientiae tuae multiplicavisti tibi Opes" (*Ezech.* xxviii. 4, 5) ;

haec de Tyro, per quam significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni : similiter,

> "Filia Tyri afferet tibi munus, filia Regis, facies tuas deprecabuntur Divites populi" (*Psalm.* xlv. 13 [*B. A.* 12]) ;
> "Jehovah depauperabit Tyrum, excutiet in mare Opes ejus" (*Sach.* ix. 4) ;
> "Tyre, diripient Opes tuas" (*Ezech.* xxvi. 12) ;
> "Aschur dixit, In virtute manus meae feci, et per sapientiam meam, quia intelligens sum ; unde Thesauros populorum diripiam, inveniet manus mea Opes populorum" (*Esaj.* x. 13, 14) ;

per "Aschurem" significatur rationale ; hic quod pervertat bona et vera Ecclesiae, quae hic sunt "thesauri et opes populorum," quas diripiet.

> "Dabo tibi Thesauros tenebrarum, et occultas Opes latibulorum" (*Esaj.* xlv. 3) ;
> "Beatus vir qui timet Jehovam ; Opes et Divitiae in domo ejus, et justitia ejus stat in perpetuum" (*Psalm.* cxii. 1, 3) ;
> "Deus esurientes implevit bonis, et Divites emisit inanes" (*Luc.* i. 53) ;
> "Vae vobis Divitibus, quoniam cepistis gaudium vestrum ; vae vobis qui impleti estis, quoniam esurietis" (*Luc.* vi. 24, 25) ;

per "divites" hic intelliguntur qui possidebant cognitiones veri et boni, quia Verbum, qui erant Judaei ; pariter per

> Divitem, qui induebatur purpura et bysso (*Luc.* xvi. 19).
> (Similiter per "divites" et "divitias" alibi, ut *Esaj.* xxx. 6 ; *Jerem.* xvii. 11 ; *Mich.* iv. 13 ; cap. vi. 12 ; *Sach.* xiv. 14 ; *Matth.* xii. 35 ; cap. xiii. 44 ; *Luc.* xii. 21[1])

207. ***"Et nullius opus habeam."***—Quod significet *quod non plus et aliunde scire et sapere opus habeant*, patet a supradictis, quia est consequens.

208. ***"Et non scis quod tu sis aerumnosus,"*** significat *quod nesciant quod omnia quae de veris et bonis Ecclesiae sciunt et cogitant, ne hilum cohaereant, et quod sint maceriae.*—

Per "aerumnam" significatur hic non cohaerentia; ita per "aerumnosum," qui absque cohaerentia de rebus Ecclesiae cogitat; causa est, quia illi, de quibus haec dicuntur, nunc negant Deum, Caelum, Vitam aeternam, Sanctitatem Verbi, nunc agnoscunt illa; quare quod una manu exstruunt, altera destruunt; ita sunt sicut qui aedificant domum, et mox diruunt illam; aut sicut qui se vestibus decoris amiciunt, et mox discindunt illas; quare domus illorum sunt rudera, et vestes illorum sunt frusta: talia sunt omnia quae de Ecclesia et de Caelo cogitant; sed hoc nesciunt. Haec intelliguntur per "aerumnas" etiam in sequentibus locis:

"Sapientia tua et scientia tua seduxit te, cum dixisti in corde tuo, Ego et non praeterea, ideo cadet super te Aerumna" (*Esaj.* xlvii. 10, 11);

"Aerumna super aerumnam veniet, rex lugebit, et princeps induetur stupore" (*Ezech.* vii. 26, 27);

"rex qui lugebit," et "princeps qui induetur stupore" sunt qui in veris Ecclesiae sunt.

'Non in ore illorum rectum, in medio illorum Aerumna" (*Psalm.* v. 10 [*B. A.* 9]).

Similia per "macerias" significantur

(*Jerem.* xlix. 3; *Ezech.* xiii. 10, 11[1]; *Hosch.* ii. 6[2]).

209. ***"Et miser et pauper,"*** significat *quod sint absque veris et bonis.*—Per "miseros" et "pauperes" in Sensu spirituali Verbi, intelliguntur qui absque cognitionibus veri et boni sunt, illi enim spiritualiter miseri et pauperes sunt. Intelliguntur etiam per illos in sequentibus locis:

"Ego Miser et Pauper Domine, memento mei" (*Psalm.* xl. 18 [*B. A.* 17]; *Psalm.* lxx. 6 [*B. A.* 5]);
"Inclina Jehovah aurem Tuam, et responde, quia Miser et Pauper ego" (*Psalm.* lxxxvi. 1);
"Gladium nudant impii, et tendunt arcum suum, ad dejiciendum Miserum et Pauperem" (*Psalm.* xxxvii[3]. 14);
"Impius persecutus est Miserum et Pauperem, ac dejectum corde ad interficiendum" (*Psalm.* cix. 16);
"Deus judicabit Miseros populi, servabit filios Pauperum: liberabit Pauperem clamantem et Miserum" (*Psalm.* lxxii. 4, 12, 13);
"Jehovah eripit miserum a validiori ipso, et Pauperem a spoliantibus illum" (*Psalm.* xxxv. 10);
"Impius facinora consulit ad perdendum Miseros per verba mendacii, quando etiam loquitur Pauper judicium" (*Esaj.* xxxii. 7[4]);
"Habebunt Miseri in Jehovah gaudium, et Pauperes hominum in Sancto Israelis exultabunt" (*Esaj.*[5] xxix. 19);
"Beati Pauperes spiritu quia eorum est Regnum Caelorum" (*Matth.* v. 3).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* x. 2; *Jerem.* xxii. 16; *Ezech.* xvi. 49; cap. xviii. 12; cap. xxii. 29; *Amos* viii. 4; *Psalm.* ix. 19 [*B. A.* 18]; *Psalm.*

lxix. 33, 34 [*B. A.* 32, 33] ; *Psalm.* lxxiv. 21 ; *Psalm.* cix[1]. 22 ; *Psalm.* cxl. 13 [*B. A.* 12] ; *Deutr.* xv. 11 ; cap. xxiv. 14 ; *Luc.* xiv. 13, 21, 23.)

Per "miseros" et "pauperes" intelliguntur praecipue qui non in cognitionibus veri et boni sunt, et tamen desiderant illas, quoniam per "divites" intelliguntur qui cognitiones veri et boni possident (n. 206).

210. ***"Et caecus et nudus,"*** significat *quod sint absque intellectu veri et voluntate boni.*—Per "caecos" in Verbo intelliguntur qui absque veris sunt vel ex defectu eorum in Ecclesia, et sic ex ignorantia, vel ex non intellectu eorum ; et per "nudos" intelliguntur qui inde absque bonis sunt ; omne enim bonum spirituale comparatur per vera. Per "caecos" non alii intelliguntur in sequentibus locis :

"Tunc audient in die illo surdi verba Libri, et e caligine oculi Caecorum videbunt" (*Esaj.* xxix. 18) ;
"Ecce Deus vester veniet ; tunc aperientur oculi Caecorum" (*Esaj.* xxxv. 4, 5[2]) ;
"Dabo Te in lucem gentium, ad aperiendum oculos Caecos" (*Esaj.* xlii. 6, 7[3]) ;
"Ducam Caecos in viam quam non noverunt, ponam tenebras eorum in lucem" (*Esaj.* xlii. 16[4]) ;
"Educ populum Caecum cui oculi, et surdos quibus aures" (*Esaj.* xliii. 8) ;
"Speculatores ejus Caeci omnes ; et non sciunt intelligere" (*Esaj.* lvi. 10, 11) ;
"Occaecavit illorum oculos, et obturavit eorum cor, ut non videant oculis, ac intelligant corde" (*Joh.* xii. 40) ;
"Jesus dixit, In judicium Ego in mundum veni, ut non videntes videant, ac videntes Caeci fiant" (*Joh.* ix. 39–41) ;
"Duces Caeci, stulti et fatui" (*Matth.* xxiii. 16, 17, 19, 24) ;
"Duces Caeci Caecorum" (*Matth.* xv. 14 ; *Luc.* vi. 39).

Propter significationem "caeci" et "caecitatis,"

Vetitum fuit Caecum offerre in sacrificium (*Levit.* xxi. 18 ; *Deutr.* xv. 21) ;
Quod non coram Caeco darent offendiculum (*Levit.* xix. 14) ;
Quod maledictus esset, qui errare faceret Caecum (*Deutr.* xxvii. 18).

De significatione "nudi" et "nuditatis," videatur infra (n. 213).

211. [*Vers.* 18.] ***"Suadeo tibi emere a Me aurum exploratum igne, ut ditatus sis,"*** significat *admonitionem ut comparent sibi a Domino per Verbum bonum amoris, ut sapiant.*—"Emere" enim significat comparare sibi ; "a Me" significat a Domino per Verbum ; "aurum" significat bonum, et "aurum exploratum igne," bonum amoris caelestis ; et inde "ditari," significat intelligere et sapere. Quod "aurum" significet bonum, est quia metalla in suo ordine significant

talia quae boni et veri sunt, aurum bonum caeleste et spirituale, argentum verum illorum amorum, aes bonum naturale, et ferrum verum naturale. Haec significantur per metalla ex quibus statua Nebuchadnezaris,

> Cujus caput erat Aurum, pectus et brachia Argentum, venter et femora Aes, crura Ferrum, ac pedes ex parte Ferrum, ex parte Argilla" (*Dan.* ii. 32, 33);

per quae repraesentati sunt status successivi Ecclesiae quoad bonum amoris et verum sapientiae. Quia successerant ita status Ecclesiae, ideo Antiqui indiderunt temporibus nomina similia, vocando illa, Saecula aurea, argentea, aenea et ferrea; et per Saeculum aureum intellexerunt primum tempus, quando bonum amoris caelestis regnabat; amor caelestis est amor in Dominum a Domino; ex hoc amore fuit illis tunc sapientia. Quod "aurum" significet bonum amoris, videatur infra (n. 913).

212. *"Et vestimenta alba ut induaris,"* significat *ut comparent sibi genuina vera sapientiae.*—Quod "vestimenta" significent vera induentia bonum, videatur supra (n. 166), et quod "album" dicatur de veris (n. 167): inde "vestimenta alba" significant genuina vera sapientiae; et hoc, quia "aurum purificatum igne" significat bonum amoris caelestis, et hujus amoris vera sunt vera genuina sapientiae.

213. *"Ne appareat pudor nuditatis tuae,"* significat *ne prophanetur et adulteretur bonum amoris caelestis.*—Nemo scire potest, quid significat "pudor nuditatis," nisi qui scit, quod membra generationis in utroque sexu, quae etiam genitalia vocantur, correspondeant amori caelesti: quod correspondentia hominis et omnium membrorum ejus sit cum Caelis, videatur in Opere de *Caelo et Inferno* Londini anno 1758 edito (n. 87–102); et quod membra genitalia correspondeant amori caelesti, in *Arcanis Caelestibus* etiam Londini editis (n. 5050–5062). Nunc quia illa membra correspondent amori caelesti, qui est amor tertii seu intimi Caeli, et homo nascitur a parentibus in amores illi amori oppositos, patet quod si non comparat sibi a Domino bonum amoris et verum sapientiae, quae significantur per "aurum exploratum igne," et per "vestimenta alba," appariturus sit in amore opposito, qui in se est prophanus. Hoc significatur per "retegere nuditatem," et "manifestare pudorem" ejus, in sequentibus locis:

"Beatus qui vigilat et servat vestimenta sua, ne Nudus ambulet, et videantur Pudenda ejus" (*Apoc.* xvi. 15);
"Filia Babelis et Chaldaeae sede in terra, revela crines tuos, revela femur, transi flumina, reveletur Nuditas tua, etiamque videatur opprobrium tuum" (*Esaj.* xlvii[1]. 1–3);
"Vae urbi sanguinum prae multitudine scortationum ejus; retegam fimbrias super facies tuas, et ostendam gentibus Nuditatem tuam, et regnis Ignominiam" (*Nah.* iii. 1, 4, 5[2]);
"Contendite cum matre vestra, ne forte ponam eam Nudam" (*Hosch.* ii. 2, 3[3]);
"Cum praeterivi te, operui Nuditatem tuam, et lavi te, et vestivi te: sed scortata es, non recordata juventutis tuae, cum esses Nuda et Denudata; propterea revelata est Nuditas tua" (*Ezech.* xvi. 6, seq.);
"Peccatum peccavit Hierosolyma; ideo omnes vilipendunt illam, quia viderunt Nuditatem ejus" (*Thren.* i. 8);

per "Hierosolymam," de qua illa dicta sunt, intelligitur Ecclesia, ac per "scortari" significatur adulterare et falsificare Verbum (n. 134):

"Vae facienti socium bibere, inebriando, ut introspicias Nuditatem ejus: bibe etiam tu, ut Praeputium reveletur" (*Habak.* ii. 15, 16).

Qui scit quid significat "nuditas," intelligere potest quid significatur per quod

Noachus, cum inebriatus a vino, jaceret Nudus in medio tentorii sui; et quod Chamus viderit et riserit Nuditatem ejus; et quod Schemus et Japhetus texerint Nuditatem ejus, avertendo facies ne viderent illam (*Genes.* ix. 21–23);

tum, cur statutum est,

Quod Aharon et filii ejus non ascenderent in gradibus super Altare, ne revelaretur Nuditas eorum (*Exod.* xx. 23 [*B. A.* 26]);

Ut et quod "illis facerent femoralia lini ad tegendum carnem Nuditatis," et quod "essent super illis cum accederent ad altare," et quod alioquin "portarent iniquitatem et morerentur" (*Exod.* xxviii. 42, 43);

per "Nuditatem" in illis locis significantur mala in quae homo natus est; quae quia opposita sunt bono amoris caelestis, in se sunt prophana, quae non removentur quam per vera et per vitam secundum illa; "linum" etiam significat verum (n. 671). Per "nuditatem" etiam significatur innocentia, et quoque ignorantia boni et veri; innocentia per haec:

"Fuerunt ambo Nudi, homo et uxor ejus, et non Pudoris causam habuerunt" (*Genes.* ii. 25);

ignorantia boni et veri per haec:

"Hoc jejunium quod eligo, frangere esurienti panem, et cum videris Nudum, obtegere eum" (*Esaj.* lviii[4]. 6, 7);
"Panem suum esurienti det, et Nudum tegat veste" (*Ezech.* xviii. 7);

"Esurivi et dedistis Mihi edere; Nudus fui, et induistis Me" (*Matth* xxv. 35, 36).

214. *"Et collyrio inunge oculos tuos ut videas,"* significat *ut sanetur intellectus ne prophanentur et falsificentur genuina vera sapientiae.*—Quod per "oculos" significetur intellectus, et per "visum oculorum" intelligentia et sapientia, videatur (n. 48); et cum per "collyrium" significatur medicina ejus, sequitur quod per "collyrio inunge oculos" significetur sanare intellectum, ut videat vera et sapiat; quod nisi sit, prophanantur et adulterantur genuina vera Verbi.

215. [*Vers.* 19.] ***"Ego quoscunque amo, arguo et castigo,"*** significat *quod qui ex illis ita faciunt, amentur a Domino, et quod tunc non possint aliter quam immitti in tentationes, ut pugnent contra semet.*—Quod ille sensus illorum verborum sit, patet; nam dicitur, "Ego quoscunque amo," per quos intelliguntur qui "emunt aurum purificatum igne a Domino," et qui "collyrio inungunt oculos ut videant." Dicitur, "illos arguo et castigo," per quod intelligitur tentatio quoad falsa et quoad mala; per "arguere" tentatio quoad falsa, et per "castigare" tentatio quoad mala. Illi, de quibus hic agitur, non possunt aliter quam in tentationes immitti, quoniam absque illis, negationes et confirmationes contra Divina vera non possunt exstirpari. Tentationes sunt pugnae spirituales contra falsa et mala apud se, ita contra se: porro, quid tentationes, unde sunt et quid boni efficiunt, videatur in Opere de *Nova Hierosolyma et de ejus Doctrina Caelesti* Londini anno 1758 edito (n. 187–201).

216. ***"Zelo ergo age et resipisce,"*** significat *ut fiat hoc ex affectione veri et aversatione falsi.*—Dicitur hic "zelo age," quia supra (vers. 15) dictum est, "Utinam frigidus esses aut calidus;" hic ut sit calidus, nam "zelus" est calor spiritualis, et calor spiritualis est affectio amoris, hic affectio amoris veri; et qui ex affectione amoris veri agit, is quoque ex aversatione falsi agit; quare haec significantur per resipisce. "Zelus" in Verbo, ubi de Domino, significat Amorem et Excandescentiam:

"Amorem" (*Joh.* ii. 17; *Psalm.* lxix. 10 [*B. A.* 9]; *Esaj.* xxxvii. 32; cap. lxiii. 15; *Ezech.* xxxix. 25; *Sach.* i. 14; cap. viii. 2);
"Excandescentiam" (*Deutr.* xxxii. 16, 21; *Psalm.* lxxix. 5, 6; *Ezech.* viii. [3, 5; cap. xvi.] 42; cap. xxiii. 25; *Zeph.* i. 18; cap. iii. 8);

sed "zelus" apud Dominum non est excandescentia; apparet

modo sicut sit in externis, interius est amor ; quod appareat in externis sicut sit, est quia apparet sicut Dominus excandescat dum hominem reprehendit, imprimis cum malum ejus punit eum, quod permittitur ab Amore, ut malum ejus removeatur ; est prorsus sicut parens, qui si amat liberos, permittit castigationem ad removendum mala eorum. Ex his patet, cur Jehovah Se dicat

"Zelotem" (*Deutr.* iv. 24 ; cap. v. 9, 10 ; cap. vi. 14, 15).

217. [*Vers.* 20.] ***"Ecce sto ad januam et pulso,"*** significat *quod Dominus unicuique praesens sit in Verbo, ac ibi instet quod recipiendus sit, ac doceat quomodo.*—His similia dicuntur a Domino apud *Lucam :*

"Vos similes eritis hominibus exspectantibus Dominum suum, quando reversurus est a nuptiis, ut cum venerit et pulsaverit, statim aperiant Illi" (xii. 36).

Quod "janua" significet admissionem et introitum, videatur supra (n. 176).

218. ***"Si quis audiverit vocem Meam, et aperuerit [ostium],"*** significat *qui credit Verbo et vivit secundum illud.*—"Audire vocem" est credere Verbo, nam Divinum verum Verbi est "vox Jehovae" (n. 37, 50) ; et "aperire ostium" est vivere secundum illud, quoniam non aperitur ostium, et recipitur Dominus, per solum audire vocem, sed per vivere secundum illam ; dicit enim Dominus,

"Qui habet praecepta Mea et facit illa, ei manifestabo Me Ipsum, et ad illum veniam, et mansionem apud illum faciam" (*Joh.* xiv. 21–24).

Quod homo aperire debeat ostium sicut a se, fugiendo mala ut peccata et faciendo bona, in *Doctrina Vitae pro Nova Hierosolyma* ostensum est ; et quod ita sit, patet etiam a verbis Domini hic, "si quis aperuerit ;" tum a verbis Ipsius, *Luc.* xii. 36.

219. ***"Intrabo ad illum, et caenabo cum illo, et ille Mecum,"*** significat *quod Dominus conjungat Se illis et illos Sibi.*—"Intrare et caenare cum illo," significat Se illi conjungere ; et quia erit reciprocum ut sit conjunctio, dicitur etiam, "et ille Mecum." Quod conjungi per "intrare et caenare" significetur, patet a *Sacra Cacna* a Domino instituta, per quam fit praesentia Domini apud illos qui audiunt vocem Ipsius, hoc est, qui credunt Verbo, sed conjunctio apud illos

qui vivunt secundum Verbum; vivere secundum Verbum est paenitentiam agere, et credere in Dominum. Dicitur "caenare," et "Caena" Domini, quia caena fit vesperi, et per "vesperam" significatur ultimum tempus Ecclesiae; quare cum Dominus abivit e mundo, et tunc ultimum tempus Ecclesiae fuit, caenavit cum discipulis, ac instituit Sacramentum Caenae: quod "vespera" significet ultimum tempus Ecclesiae veteris, ac "mane" primum Ecclesiae novae, videatur supra (n. 151[1]).

220. [*Vers.* 21.] ***"Vincenti."***—Quod significet *qui in conjunctione cum Domino sunt per vitam secundum praecepta Ipsius in Verbo*, patet a supradictis.

221. ***"Dabo sedere Mecum in throno Meo,"*** significat *quod conjunctio illorum cum Domino erit in Caelo.*—Quod "Thronus Domini" sit Caelum, videatur supra (n. 14); quare "sedere cum Domino in Throno Ipsius," significat conjunctionem cum Ipso in Caelo.

222. ***"Sicut Ego vici, et sedeo cum Patre in Throno Ipsius,"*** significat *sicut Ipse et Pater unum sunt, et Caelum sunt.*—Quod Pater et Dominus unum sint, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* plene ostensum est; tum alibi, quod Caelum non sit Caelum ex propriis Angelorum, sed ex Divino Domini, quod est in Angelis et apud illos; quare per hoc, "sicut sedeo cum Patre in Throno Ipsius," significatur sicut Ipse et Pater unum sunt, et Caelum sunt; "Thronus" est Caelum (n. 14, 221): "sicut Ego vici" significat quod per Tentationes in Humanum Suum admissas, et per ultimam illarum, quae fuit Passio crucis, tum per impletionem omnium Verbi, vicerit Inferna et glorificaverit Humanum Suum; hoc est, quod univerit illud Divino Suo quod in Ipso ex conceptione erat, et vocatur Jehovah Pater, de quibus videatur in supradicta *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 8–11; 12–14, 29–36), et quoque supra (n. 67). Quod Dominus dicat, "Vincenti dabo sedere Mecum in Throno Meo, sicut Ego vici et sedeo cum Patre in Throno Ejus," est quia unitio Domini cum Patre, hoc est, cum Divino Suo in Se, pro fine habuit, quod homo possit conjungi Divino quod vocatur "Pater" in Domino; quia impossibile est, ut homo possit conjungi Divino Patris immediate, sed mediate per Ipsius Divinum Humanum, quod est Divinum Naturale; quare Dominus dicit:

"Deum nemo vidit usquam; Unigenitus Filius Qui in sinu Patris est, Ille exposuit" (*Joh.* i. 18);

et alibi:

"Ego sum Via, Veritas et Vita; nemo venit ad Patrem nisi per Me" (*Joh.* xiv. 6).

Conjunctio Domini cum homine est per Divinum Ipsius Verum, et hoc in homine est Domini, ita Dominus, et prorsus non hominis, ita non homo: hoc quidem sentit homo sicut suum, at usque non est ejus, non enim est unitum ei, sed adjunctum; aliter Divinum Patris, hoc non est adjunctum sed unitum Humano Domini sicut Anima suo Corpori. Qui haec intelligit, potest intelligere sequentia Domini verba:

"Qui manet in Me, et Ego in illo, hic fert fructum multum; quia sine Me non potestis facere quicquam" (*Joh.* xv. 5[1]);

"In illo die cognoscetis vos, quod Ego in Patre Meo, et vos in Me, et Ego in vobis" (*Joh.* xiv. 20);

et haec:

"Sanctifica illos in veritate Tua; Verbum Tuum veritas est: pro illis Ego sanctifico Me Ipsum, ut etiam illi sint sanctificati in veritate: ut omnes unum sint, sicut Tu Pater in Me, et Ego in Te, ut etiam illi in Nobis unum sint; Ego in illis et Tu in Me" (*Joh.* xvii. 17, 19, 21, 23).

223. [*Vers.* 22.] ***"Habens aurem audiat quid*[2] *Spiritus dicit Ecclesiis,"*** significat *quod qui intelligit, obediat, quae Divinum Verum Verbi docet illos qui e Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt;* ut supra (n. 87).

---

224. His adjiciam hoc MEMORABILE:

Vidi caetum Spirituum, omnes super genubus, orantes ad Deum, ut mitteret ad se Angelos, cum quibus loquantur ore ad os, et quibus aperiant cordis sui cogitata. Et cum surrexerunt, visi sunt tres Angeli in byssino stantes in conspectu eorum; et dixerunt, "Audivit Dominus Jesus Christus preces vestras, et ideo nos misit ad vos; aperite nobis cordis vestri cogitata."

Et responderunt, "Dixerunt nobis Sacerdotes, quod in rebus theologicis non valeat intellectus sed fides, et quod fides intellectualis in illis non alicui conducat, quia haec trahit ex homine: nos sumus Angli, et audivimus plura ex sacro nostro Ministerio, quae credidimus; sed cum locuti sumus cum aliis qui se etiam vocabant Reformatos, et cum aliis qui se vocabant Romano-Catholicos, et porro cum Sectariis, apparebant nobis omnes docti, et tamen in re-

bus multis non unus consensit cum altero, et usque omnes dixerunt, 'Credite nobis,' et aliqui, 'Sumus Ministri Dei et scimus.' At quia novimus, quod Divina Vera quae vocantur fidei et sunt Ecclesiae, non sint alicui ex solo natali nec ex haereditario sed e Caelo a Deo, et quia illa monstrant viam ad Caelum ac intrant vitam una cum bono charitatis, et sic ducunt ad vitam aeternam, anxii facti sumus, et super genubus oravimus ad Deum."

Tunc responderunt Angeli, "Legite Verbum, et credite in Dominum, ac videbitis vera, quae fidei et vitae vestrae erunt; omnes in Christiano Orbe ex Verbo ut ex unico Fonte hauriunt sua doctrinalia."

At duo ex caetu dixerunt, "Legimus sed non intelleximus."

Et responderunt Angeli, "Non adivistis Dominum, et quoque confirmavistis vos in falsis:" et porro dixerunt Angeli, "Quid fides absque luce, et quid cogitare absque intelligere; hoc non est humanum; corvi et picae etiam possunt discere loqui absque intellectu; possumus vobis asseverare, quod unusquisque homo, cujus anima desiderat, possit videre vera Verbi in luce; non datur animal, quod non scit suae vitae cibum, dum videt illum; et homo est Animal rationale et spirituale, hic videt suae vitae, non ita corporis sed animae, cibum, qui est verum fidei, si esurit illum, et petit illum a Domino; quicquid non etiam recipitur intellectu, hoc nec inhaeret memoriae quoad rem, sed solum quoad voces; quare cum despeximus e Caelo in mundum, non vidimus quicquam, sed modo audivimus sonos, plerosque disharmonicos. Sed enumerabimus aliqua, quae docti e Clero removerunt ab intellectu, non scientes quod binae viae ad intellectum sint, una e mundo et altera e Caelo, et quod Dominus subducat intellectum e mundo, dum illustrat illum; at si intellectus clauditur ex religione, clauditur ei via e Caelo, et tunc homo non plus videt in Verbo, quam caecus; vidimus plures tales cecidisse in foveas, e quibus non surrexerunt. Sint exempla illustrationi: annon intelligere potestis quid charitas et quid fides, quod charitas sit bene cum proximo agere, et quod fides sit bene de Deo et de essentialibus Ecclesiae cogitare, et inde quod qui bene agit et bene cogitat, hoc est, qui bene vivit et bene credit, salvetur."

Ad haec dixerunt quod intelligant.

Porro dixerunt Angeli, "Annon intelligitis, quod paenitentia a peccatis agenda sit, ut homo salvetur, et quod nisi homo paenitentiam agit, maneat in peccatis in quae natus est, et quod paenitentiam agere sit non velle mala quia sunt contra Deum, ac semel aut bis in anno scrutari se, videre sua mala, confiteri illa coram Domino, implorare opem, desistere ab illis, et vitam novam inire, et quantum hoc facit, et credit in Dominum, tantum peccata ejus remittantur."

Tunc dixerunt e caetu, "Haec intelligimus, et sic etiam quid remissio peccatorum." Et tunc rogaverunt Angelos ut informarent illos amplius, et quidem nunc de Deo, de Immortalitate Animae, de Regeneratione, et de Baptismo.

Angeli ad haec respondebant, "Non dicemus quicquam nisi quod intelligitis; alioquin cadit sermo noster, sicut pluvia in arenam, et in semina ibi, quae utcunque e Caelo irrigata, usque emarcescunt et pereunt." Et dixerunt de *Deo*, "Omnes qui in Caelum veniunt, ibi sortiuntur locum, et inde aeternum gaudium, secundum ideam Dei, quia haec idea universaliter regnat in omnibus cultus: idea Dei invisibilis non determinatur in aliquem, nec terminatur in aliquo, quare desinit et perit: idea de Deo ut Spiritu, dum spiritus creditur sicut aether aut ventus, est idea inanis; at idea de Deo ut Homine est idea justa, Deus enim est Divinus Amor et Divina Sapientia, cum omni quali eorum, et horum Subjectum est Homo, et non aether aut ventus: idea Dei in Caelo est idea Domini; Ipse est Deus Caeli et Terrae, ut Ipse docuit; sit vestra idea Dei similis nostrae, et consociabimur." Cum haec dixerunt, exsplenduerunt facies illorum. De *Immortalitate Animae* dixerunt, "Homo vivit in aeternum, quia potest conjungi Deo per amorem et fidem; hoc potest unusquisque; quod hoc Posse faciat Immortalitatem Animae, potestis intelligere, si aliquantum altius de eo cogitatis." De *Regeneratione:* "Quis non videt, quod sit cuivis homini liberum cogitare de Deo, et non cogitare de Illo, modo instructus est quod Deus sit; ita liberum cuivis est in spiritualibus aeque ut in civilibus et moralibus; Dominus hoc dat continue omnibus; quare reus fit si non cogitat. Homo est homo ex posse hoc, at bestia est bestia ex non posse hoc. Quare homo se potest reformare et regenerare sicut a se, modo corde agnoscat quod sit a Domino. Omnis qui paenitentiam agit, et credit in Dominum, reformatur et regeneratur; utrumque faciet homo sicut a se, sed *sicut a se* est a Domino. Verum est, quod homo ad id non quicquam possit conferre, ne hilum; attamen non creati estis Statuae, sed creati estis Homines, ut faciatis id a Domino sicut a vobis; hoc unicum reciprocum amoris et fidei est, quod Dominus omnino vult ut fiat Ipsi ab homine. Verbo, facite a vobis, et credite quod a Domino; sic facitis sicut a vobis."

At tunc quaesiverunt Angli, "Num facere sicut a se, sit inditum homini a creatione."

Respondit Angelus, "Non inditum est, quia facere a Se est Solius Dei, sed datur continue, hoc est, adjungitur continue; et tunc quantum homo facit bonum et credit verum sicut a se, est Angelus Caeli; at quantum facit malum et inde credit falsum, quod etiam est sicut a se, tantum est Angelus Inferni. Quod hoc etiam sit sicut a se, miramini; sed usque videtis hoc, dum oratis ut a Diabolo custodiamini, ne vos seducat, ne intret in vos sicut in Judam, impleat vos omni iniquitate, ac destruat et animam et corpus: sed omnis reus fit, qui credit quod faciat a se, sive sit bonum sive sit malum; sed non reus fit, qui credit quod faciat sicut a se." De *Baptismo* dixerunt, Quod sit Lavatio spiritualis, quae est Reformatio et Regeneratio; et quod infans reformetur et regeneretur, dum adultus factus facit illa quae patrini pro

illo sposponderunt, quae sunt duo, Paenitentia et Fides in Deum; nam primo spondent, ut abdicet Diabolum et omnia ejus opera; et secundo, ut credat in Deum. Omnes infantes in Caelo in illa duo initiantur, sed his Diabolus est Infernum, ac Deus est Dominus. Praeterea, Baptismus est signum coram Angelis, quod homo sit ab Ecclesia.

His auditis dixerunt e caeto, "Haec intelligimus."

Sed audita est vox a latere, clamans, "Non intelligimus," et alia vox, "Non volumus intelligere;" et inquisitum a quibus illae voces, et compertum quod ab illis qui se confirmaverunt in falsis fidei, et qui voluerunt credi ut oracula, et sic adorari.

Dixerunt Angeli, "Ne miremini; tales sunt hodie permulti; apparent nobis e Caelo sicut Sculptilia, tali arte facta, ut possint movere labia, ac sonare sicut organa; et non sciunt, num halitus, ex quo sonant, ex Inferno sit, vel num e Caelo, quia non sciunt num falsum sit vel num verum; ratiocinantur et ratiocinantur, tum confirmant et confirmant, nec vident quicquam num ita sit. Sed sciatis, quod ingenium humanum possit confirmare quicquid vult, usque ut appareat sicut ita sit; quare hoc possunt haeretici, hoc impii, imo athei, quod Deus non sit, sed Natura sola."

Post haec, caetus ille ex Anglis, accensus desiderio sapiendi, dixit ad Angelos, "Loquuntur tam varia de *Sacra Caena*, dicite nobis quid veritas."

Dixerunt Angeli, "Veritas est, quod homo, qui spectat ad Dominum et paenitentiam agit, per sanctissimum illud conjungatur Domino ac introducatur in Caelum."

Sed dixerunt e caetu, "Hoc mysterium est."

Et responderunt Angeli, "Est mysterium, sed usque tale, ut possit intelligi. Panis et vinum hoc non faciunt; non aliquid sanctum est in illis; sed correspondent sibi mutuo panis materialis et Panis caelestis, ac vinum materiale et Vinum caeleste, et Panis caelestis est sanctum amoris, ac Vinum caeleste est sanctum fidei, utrumque a Domino, et utrumque Dominus. Inde conjunctio Domini cum homine et hominis cum Domino; non cum pane et vino, sed cum amore et fide hominis qui paenitentiam egerat; et conjunctio cum Domino est quoque introductio in Caelum."

Et postquam Angeli docuerunt illos aliquid de Correspondentia et ejus effectu, dixerunt e caetu, "Nunc primum intelligimus." Et cum dixerunt "Intelligimus," ecce flammeum e Caelo cum luce descendens consociavit illos cum Angelis, et amaverunt se mutuo.

CAPUT IV.

POST haec vidi, et ecce ostium apertum in Caelo : et vox prima quam audivi, instar tubae loquentis mecum, dicebat, Ascende huc, et ostendam tibi quae oportet fieri posthac.

2. Et statim factus sum in spiritu, et ecce Thronus positus in Caelo, et super Throno Sedens.

3. Et Sedens erat similis aspectu lapidi Jaspidi et Sardio, et Iris circuitus Throni similis aspectu Smaragdo.

4. Et circum Thronum throni viginti et quatuor, et super thronis vidi viginti et quatuor Seniores sedentes, circumamictos vestibus albis, et habebant super capitibus suis coronas aureas.

5. Et e Throno prodibant fulgura et tonitrua et voces ; et septem Lampades ignis ardentes coram Throno, quae sunt septem Spiritus Dei.

6. Et in conspectu Throni Mare vitreum simile crystallo. Et in medio Throni et circum Thronum quatuor Animalia plena oculis ante et retro.

7. Et Animal primum simile Leoni, et secundum Animal simile Vitulo, et tertium Animal habens faciem sicut Homo, et quartum Animal simile Aquilae volanti.

8. Et quatuor Animalia, singula per se, habebant alas sex in circuitu, et intus plenae erant oculis, et requiem non habebant die et nocte, dicentia, Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Omnipotens, Qui Fuit et Qui Est et Qui Venturus.

9. Et cum dederunt Animalia gloriam, et honorem, et gratiarum actionem Sedenti super Throno, Viventi in saecula saeculorum,

10. Procidebant viginti et quatuor Seniores coram Sedente super Throno, et adorabant Viventem in saecula saeculorum, et abjiciebant coronas suas coram Throno, dicentes,

11. Dignus es, Domine, accipere gloriam et honorem et potestatem, quia Tu creasti omnia, et per voluntatem Tuam sunt et creata sunt.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR DE ORDINATIONE ET PRAEPARATIONE OMNIUM IN CAELO AD JUDICIUM, QUOD FUTURUM EST EX VERBO ET SECUNDUM ILLUD: TUM DE AGNITIONE QUOD DOMINUS SIT SOLUS JUDEX.

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Post haec vidi, et ecce ostium apertum in Caelo,***" significat *manifestationem de ordinatione Caelorum ad Ultimum Judicium a Domino, futurum secundum Divina Ipsius vera in Verbo* [n. 225]; "***et vox prima quam audivi instar tubae loquentis mecum, dicebat, Ascende huc,***" significat *influxum Divinum, et inde elevationem mentis, et tunc manifestam perceptionem* [n. 226]; "***et ostendam tibi quae oportet fieri posthac,***" significat *revelationes de futuris ante Ultimum Judicium, et de illo, et post illud* [n. 227].

2. "***Et statim factus in spiritu,***" significat *quod immissus sit in statum spirituale, in quo manifeste apparent illa quae in Caelo existunt* [n. 228]; "***et ecce Thronus positus,***" significat *Judicium in forma repraesentativa* [n. 229]; "***et super Throno Sedens,***" significat *Dominum* [n. 230].

3. "***Et Sedens erat similis aspectu lapidi Jaspidi et Sardio,***" significat *apparentiam Divinae Sapientiae et Divini Amoris Domini in ultimis* [n. 231]; "***et Iris circuitus Throni similis aspectu Smaragdo,***" significat *apparentiam illorum etiam circum Dominum* [n. 232].

4. "***Et circum Thronum throni viginti et quatuor, et super thronis vidi viginti et quatuor Seniores sedentes,***" significat *ordinationem omnium in Caelo ad [ultimum] judicium* [n. 233]; "***circumamictos vestibus albis,***" significat *ex Divinis veris Verbi* [n. 234]; "***et habebant super capitibus suis coronas aureas,***" significat *quae sunt sapientiae ex amore* [n. 235].

5. "***Et e Throno prodibant fulgura et tonitrua et voces,***" significat *a Domino illustrationem, perceptionem et instructionem* [n. 236]; "***et septem***

lampades ignis [*ardentes*] *coram Throno, quae sunt septem Spiritus Dei,*" [significat *inde Novam Ecclesiam in Caelo et in Terra a Domino per Divinum Verum ab Ipso procedens*] [n. 237].

6. ["*Et in conspectu Throni Mare vitreum simile crystallo,*"] significat *Novum Caelum ex Christianis*[, *qui in communibus veris erant ex Sensu literae Verbi*] [n. 238]; "*et in medio Throni et circum Thronum quatuor Animalia,*" significat *Verbum Domini a primis in ultimis, et custodias ejus* [n. 239]; "*plena oculis ante et retro,*" significat *Divinam Sapientiam inibi* [n. 240].

7. "*Et Animal primum simile Leoni,*" significat *Divinum Verum Verbi quoad potentiam* [n. 241]; "*et secundum Animal simile Vitulo,*" significat *Divinum Verum Verbi quoad affectionem* [n. 242]; "*et tertium Animal habens faciem sicut Homo,*" significat *Divinum Verum Verbi quoad sapientiam* [n. 243]; "*et quartum Animal simile Aquilae volanti,*" significat *Divinum Verum Verbi quoad cognitiones, et inde intellectum* [n. 244].

8. "*Et quatuor Animalia, singula per se, habebant alas sex in circuitu,*" significat *Verbum quoad potentias et quoad custodias ejus* [n. 245]; "*et intus plenae erant oculis,*" significat *Divinam Sapientiam in Verbo in Sensu naturali ex Sensu spirituali et caelesti ejus* [n. 246]; "*et requiem non habebant die et nocte, dicentia, Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Omnipotens,*" significat *quod Verbum continue doceat Dominum, et quod Ille Solus Deus sit, et inde quod Solus colendus sit* [n. 247]; "*Qui Fuit et Qui Est et Qui Venturus,*" significat *Dominum* [n. 248].

9. "*Et cum dederunt Animalia gloriam et honorem et gratiarum actionem Sedenti super Throno,*" significat *quod Verbum addicet omne Verum et omne Bonum et omnem Cultum Domino judicaturo* [n. 249]; "*Viventi in saecula saeculorum,*" significat *quod Dominus Solus sit Vita, et ab Ipso Solo vita aeterna* [n. 250];

10. "*Procidebant viginti et quatuor Seniores coram Sedente super Throno, et adorabant Viventem in saecula saeculorum,*" significat *humiliationem omnium in Caelo coram Domino* [n. 251]; "*et abjiciebant coronas suas coram Throno,*" significat *agnitionem quod sapientia illorum ab Ipso Solo sit* [n. 252];

"*Dicentes,*" 11. "*Dignus es, Domine, accipere gloriam et honorem et potestatem,*" significat *confessionem quod Domino, quia est Divinum Verum et Divinum Bonum, sit Regnum ex merito et justitia* [n. 253]; "*quia Tu creasti omnia, et per Voluntatem Tuam sunt et creata sunt,*" significat *quod omnia Caeli et Ecclesiae ex Divino Amore Domini per Divinam Sapientiam* [*Ipsius*], *seu ex Divino Bono per Divinum Verum, quod etiam est Verbum, facta et formata sint, et quod homines reformentur et regenerentur* [n. 254].

EXPLICATIO.

225. [*Vers.* 1.] "*Post haec vidi, et ecce ostium apertum in Caelo,*" significat *manifestationem de ordinatione caelorum ad Ultimum Judicium a Domino, futurum secundum Divina Ipsius vera in Verbo.*—Per "ostium apertum" cum de Caelo, significatur intromissio, ut supra (n. 176); hic etiam manifestatio,

quia dicit, "Vidi et ecce;" et quia tunc visa sunt quae in hoc capite memorantur, quae sunt de ordinatione Caelorum ad Ultimum Judicium a Domino, futurum secundum Divina Ipsius vera in Verbo, ideo per "vidi [et] ecce ostium apertum in Caelo," significatur manifestatio de illis.

226. ***"Et vox prima, quam audivi, instar tubae loquentis mecum, dicebat, Ascende huc,"*** significat *influxum Divinum, et inde elevationem mentis, et tunc manifestam perceptionem.*—Quod "vox," cum e Caelo auditur, sit Divinum Verum influens, videatur supra (n. 37, 50), ita influxus Divinus; et quod per "vocem instar tubae" significetur perceptio manifesta, etiam supra (n. 37); et per "ascende huc" significatur elevatio mentis, nam in spirituali mundo, quo altius quis ascendit, eo in puriorem lucem venit, per quam intellectus per gradus aperitur, hoc est, mens elevatur; quare etiam sequitur, quod tunc factus sit in spiritu, per quod intelligitur quod immissus in statum spiritualem, in quo manifeste apparent illa quae in Caelis sunt. Quod vox illa audita sit "instar tubae," est quia agitur de Ordinatione Caelorum ad Ultimum Judicium; et voces sicut tubae audiuntur in Caelo, cum convocationes et ordinationes fiunt; quare etiam apud filios Israelis, apud quos omnia fuerunt repraesentativa Caeli et Ecclesiae, statutum fuit,

> Ut Tubae ex argento conficerentur, et quod filii Aharonis illis clangerent ad convocationes, ad profectiones, in diebus laetitiae, in festis, in principiis mensium, super sacrificiis, ad memoriale, et ad bellum (*Num.* x. 1–10[1]).

Sed de "tubis" et de "clangore" per illas, in explicatione capitis octavi, ubi de septem Angelis, quibus datae sunt septem tubae, dicetur.

227. ***"Et ostendam tibi quae oportet fieri posthac,"*** significat *revelationes de futuris ante Ultimum Judicium, et de illo, et post illud.*—Haec significantur quia in *Apocalypsi* non agitur de re alia, quam de statu Ecclesiae in suo fine, ita de futuris ante Ultimum Judicium, ac de illo, et post illud, ut supra (n. 2) dictum est.

228. [*Vers.* 2.] ***"Et statim factus sum in spiritu,"*** significat *quod immissus sit in statum spiritualem, in quo manifeste apparent illa quae in Caelo existunt.*—Quod "fieri in spiritu" sit immitti in statum spiritualem ex influxu Divino, tum quid status spiritualis, et qualis ille, et quod homo in eo statu

tam manifeste videat quae in mundo spirituali sunt, sicut in statu naturali corporis videt illa quae in hoc mundo sunt, videatur supra (n. 36).

229. ***"Et ecce Thronus positus,"*** significat *Judicium in forma repraesentativa.*—Quod "thronus" significet Caelum videatur (n. 14); quod "thronus" etiam significet Judicium, patet ex his locis:

> "Quando venerit Filius Hominis in gloria Sua, et omnes sancti Angeli cum Ipso, tunc sedebit super Throno gloriae Suae" (*Matth.* xxv. 31, seq.);

agitur ibi de Ultimo Judicio.

> Jehovah "fecisti judicium meum, sedisti super Throno Judex justitiae. Jehovah praeparabit ad Judicium Thronum Suum" (*Psalm.* ix. 5, 6, 8 [*B. A.* 4, 5, 7]);
> "Vidi cum Antiquus Dierum sedit, Thronus Ejus sicut flamma ignis, mille et millia ministrabant Ei, et myrias myriadum coram Eo stabant; Judicium consedit, et libri aperti sunt" (*Dan.* vii[1]. 9, 10);
> "Hierosolyma aedificata est, eo ascendunt Tribus, et ibi sedent Throni ad Judicium" (*Psalm.* cxxii. 3–5);
> "Vidi Thronos, et consederunt super illis, et Judicium datum est illis" (*Apoc.* xx. 4).

"Thronus" a Salomone aedificatus (de quo 1 *Reg.* x. 18–20), significabat et Regnum et Judicium, quoniam Reges, cum judicia fecerunt, sedebant super thronis. Dicitur quod "thronus" significet Judicium in forma representativa, quia illa, quae Johannes vidit, erant Visiones quae representabant; visa sunt sicut descripsit, sed erant formae representativae futurorum, ut constare potest ex sequentibus, ut quod visa sint Animalia, Draco, Bestiae, Templum, Tabernaculum, Arca, et plura alia: similia fuerunt quae visa sunt Prophetis, de quibus supra (n. 36).

230. ***"Et super Throno Sedens."***—Quod significet *Dominum*, patet a sequentibus manifeste, et a locis in Verbo, ubi dicitur quod Dominus facturus sit judicium

(Ut *Matth.* xxv. 32, 33, seq.; *Joh.* v. 22, 27; et alibi).

231. [*Vers.* 3.] ***"Et Sedens erat similis aspectu lapidi Jaspidi et Sardio,"*** significat *apparentiam Divinae Sapientiae et Divini Amoris Domini in ultimis.*—"Lapis" in Verbo significat verum in ultimis, et "lapis pretiosus" verum pellucens a bono (n. 915). Sunt bini colores reliquorum fundamen-

tales in mundo spirituali, color albus et color ruber. Color albus trahit suam originem ex Luce Solis in Caelo, ita ex Luce spirituali, quae est candida; et color ruber trahit suam originem ex Igne Solis ibi, ita ex Luce caelesti, quae est flammea. Angeli spirituales, quia in veris sapientiae sunt ex Domino, in Luce illa candida sunt, quare vestiti sunt albo; et Angeli caelestes, quia in bonis amoris sunt a Domino, in Luce illa flammea sunt, quare vestiti sunt rubro; inde sunt bini illi colores etiam in lapidibus pretiosis in Caelo, ubi in multa copia sunt. Ex eo est, quod lapides pretiosi in Verbo significent talia quae vel Veri sapientiae sunt, vel Boni amoris; et quod "Jaspis," quia candet, significet illa quae Veri sapientiae sunt; et "Sardius," quia rubescit, illa quae Boni amoris sunt. Quod lapides illi significent apparentiam Divinae Sapientiae et Divini Amoris in ultimis, est quia omnes lapides pretiosi in Caelo originem ducunt ex ultimis Verbi, ac pellucentiam ex spirituali Sensu ultimorum ibi; quod ita sit, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 44, 45); ultima Verbi sunt vera et bona Sensus literae ejus. Quod haec origo lapidum pretiosorum sit in Caelo, aegre potest credi ab aliquo in nostro mundo, quia nescit quod omnia quae existunt in mundo spirituali sint correspondentiae, et quod inde suam originem spiritualem trahant omnia quae existunt in mundo naturali; quod inde origo lapidum pretiosorum in Caelo sit, datum mihi est scire ex loquela cum angelis, et quoque videre oculis, sed formatio illorum est a Solo Domino. Colores autem nigri trahunt suam originem ex Inferno, qui etiam sunt bini; unus oppositus albo (haec nigredo est apud illos qui falsificaverunt vera Verbi), alter oppositus rubro (haec nigredo est apud illos qui adulteraverunt bona Verbi); haec nigredo est diabolica, illa autem satanica. Quid "jaspis" et "sardius" significant, in explicatione capitis xxi. vers. 11, 18–20, plura videantur.

232. *"Et iris circuitus Throni similis aspectu smaragdo,"* significat *apparentiam illorum etiam circum Dominum.*—In mundo spirituali apparent Irides plurium generum; apparent diversicolores sicut in terris, et apparent unius coloris; hic unius coloris, quia dicitur "similis smaragdo;" haec apparentia fuit circum Dominum, quia dicitur "circuitus Throni;" circum Ipsum est quoque in Caelo Angelico. Sphaera

Divina, quae ambit Dominum, est ex Ipsius Divino Amore et simul Divina Sapientia, quae cum repraesentatur in Caelis, apparet illa in regno caelesti rubescens instar rubini, in regno spirituali caerulescens instar cyanei, et in regno naturali viridescens instar smaragdi; ubivis cum ineffabili splendore et jubare.

233. [*Vers.* 4.] "***Et circum Thronum throni viginti et quatuor, et super thronis vidi viginti et quatuor Seniores sedentes,***" significat *ordinationem omnium in Caelo ad Ultimum Judicium.*—Qui non scit Sensum spiritualem Verbi, et simul genuina vera Ecclesiae, credere potest, quod cum Ultimum Judicium venturum est, Dominus sessurus sit super Throno, et quod circum Ipsum alii judices etiam super thronis; sed qui scit Sensum spiritualem Verbi, et simul genuina vera Ecclesiae, is novit quod Dominus tunc non sessurus sit super Throno, nec alii judices circum Ipsum; imo quod nec Dominus judicaturus sit aliquem ad Infernum, sed quod facturus quod Verbum unumquemvis judicet, Domino moderante ut omnia secundum justitiam fiant. Dominus quidem dicit,

> "Non Pater judicat quemquam, sed judicium omne dedit Filio; potestatem dedit Judicium facere, quia Filius Hominis est" (*Joh.* v. 22, 27);

sed alibi dicit,

> "Non veni ut judicem mundum, sed ut salvem mundum; Verbum, quod locutus sum, illud judicabit illum extremo die" (*Joh.* xii. 47, 48);

haec duo concordant, dum scitur quod "Filius Hominis" sit Dominus quoad Verbum (videatur supra, n. 44); quare Verbum judicaturum est, Domino moderante. Quod per duodecim Tribus Israelis et eorum Seniores significentur omnes qui ab Ecclesia Domini sunt in Caelis et in Terris, et abstracte omnia vera et bona ibi, videatur (n. 251, 349, 369, 808); et quod similia per Apostolos (n. 79, 790, 903); ex his patet quid significatur per haec Domini verba:

> "Jesus dixit ad Discipulos, Vos qui secuti estis Me, quum sederit Filius Hominis super Throno gloriae Suae, sedebitis etiam vos super duodecim thronis judicantes duodecim tribus Israelis" (*Matth.* xix. 28; *Luc.* xxii. 30);

per "duodecim" significantur omnia, et praedicantur de veris et bonis Caeli et Ecclesiae (n. 348), similiter "viginti quatuor;" quare "duodecim Apostoli" et "viginti quatuor

Seniores" significant omnia Ecclesiae; ac "duodecim" tum "viginti quatuor throni" significant omne judicium; quis non potest intelligere, quod non Apostoli et Seniores judicaturi sint, et quod non possint. Ex his nunc constare potest cur "throni" et "seniores" dicuntur, ubi de Judicio, ut quoque apud *Esajam*:

> "Jehovah in judicium veniet cum Senioribus populi Sui" (iii. 14);

apud Davidem:

> "Hierosolyma aedificata est, et eo ascendunt Tribus et ibi sedent Throni ad judicium" (*Psalm.* cxxii. 3–5);

et in *Apocalypsi*:

> "Vidi Thronos, et consederunt super illis, et Judicium datum est illis" (xx. 4).

234. ***"Circumamictos vestibus albis,"*** significat *ex Divinis veris Verbi.*—Quod "Vestes albae" significent genuina vera Verbi, videatur supra (n. 166, 212).

235. ***"Et habebant super capitibus suis coronas aureas,"*** significat *quae sunt sapientiae ex amore.*—Quod "corona" significet sapientiam, videatur supra (n. 189); et quod "aurum" significet bonum amoris (n. 211, 913); inde "corona aurea" significat sapientiam ex amore. Quia ex sapientia illa sunt omnia Caeli et Ecclesiae, quae significantur per "viginti et quatuor Seniores" (n. 233), ideo visae sunt coronae aureae super capitibus eorum. Sciendum est, quod Sensus spiritualis sit abstractus a personis, ut supra (n. 78, 79, 96) ita quoque hic.

236. [*Vers.* 5.] ***"Et e throno prodibant fulgura et tonitrua et voces,"*** significat *a Domino illustrationem, perceptionem et instructionem.*—"Fulgura," ex flamma stringente oculos, significant illustrationem; ac "tonitrua," ex fragore stringente aures, significant perceptionem; et cum haec et illa significant illustrationem et perceptionem, tunc "voces" significant instructionem. Haec visa sunt "e Throno" prodiisse, quia a Filio Hominis seu a Domino quoad Verbum, et a Domino per Verbum omnis illustratio, perceptio et instructio venit. Similia per "fulgura, tonitrua et voces" significantur alibi in Verbo, ut in his:

> "Redemisti brachio populum Tuum, Vocem dederunt aetheres; vox Tonitrui in orbem, illustrarunt Fulgura orbem" (*Psalm.* lxxvii. 16. 18, 19 [*B. A.* 15, 17, 18]);

"Illustrabunt Fulgura Jehovae Orbem" (*Psalm.* xcvii. 4[1]);
"In angustia invocasti Me, et eripui te, respondi tibi in occulto Tonitru' (*Psalm.* lxxxi. 8 [*B. A.* 7]);
"Audivi sonitum turbae multae, tanquam sonitum Tonitruum vehementium, dicentium Halleluia, quia Regnum cepit Dominus Deus noster Omnipotens" (*Apoc.* xix. 6).

Quia per "fulgura, tonitrua et voces" significantur illustratio, perceptio et instructio, ideo

Jehovah cum descendit super Monte Sinai, et promulgavit Legem, erant Fulgura et Voces (*Exod.* xix. 16);
Et cum ad Dominum e Caelo emissa est vox, audita est tanquam Tonitrui (*Joh.* xii. 28, 29).

Et quia Jacobus et Johannes repraesentabant Charitatem et Opera ejus, et ex his est omnis perceptio veri et boni,

A Domino vocati sunt Boanerges, hoc est, filii Tonitrui (*Marc.* iii. 17).

Ex his patet, quod similia per "fulgura, tonitrua et voces" significentur in sequentibus in *Apocalypsi:*

"Audivi unum ex quatuor Animalibus tanquam vocem Tonitrui" (cap. vi. 1):
"Audivi vocem e Caelo tanquam vocem Tonitrui magni" (cap. xiv[2]. 2);
Cum Angelus projecit thuribulum in terram, "facta sunt Tonitrua, Voces et Fulgura" (cap. viii. 5);
Cum Angelus clamavit, "locuta sunt septem Tonitrua voces suas" (cap. x. 3, 4);
Cum apertum est Templum Dei in Caelo, "facta sunt Fulgura et Voces et Tonitrua" (cap. xi. 19).
(Similiter alibi.)

237. ***Et septem lampades ignis [ardentes] coram Throno, quae sunt septem Spiritus Dei,"*** significat *inde Novam Ecclesiam in Caelo et in Terra a Domino per Divinum Verum ab Ipso procedens.*—Per "septem lampades" hic simile significatur quod per "septem candelabra" et quoque per "septem stellas" supra; quod per "septem candelabra" intelligatur nova Ecclesia in terris, quae in illustratione a Domino erit, videatur supra (n. 43); et quod per "septem stellas," nova Ecclesia in Caelis (n. 65); et quia Ecclesia est Ecclesia ex Divino quod a Domino procedit, quod est Divina Veritas, et vocatur Spiritus Sanctus, ideo dicitur, "quae sunt septem Spiritus Dei." Quod per "septem Spiritus Dei" significetur Divinum illud procedens, videatur supra (n. 14, 155).

238. [*Vers.* 6.] ***"Et in conspectu Throni Mare vitreum simile crystallo,"*** significat *Novum Caelum ex Christianis, qui in*

communibus veris erant ex Sensu literae Verbi.—In mundo spirituali apparent atmosphaerae, et quoque aquae, sicut in nostro mundo; atmosphaerae sicut aethereae ubi sunt angeli supremi Caeli, atmosphaerae sicut aereae ubi sunt angeli medii Caeli, et atmosphaerae sicut aqueae ubi sunt angeli ultimi Caeli; et hae sunt Maria quae apparent in terminis Caeli, ac ibi sunt illi qui in communibus veris ex Sensu literae Verbi sunt: quod "aquae" significent vera, videatur supra (n. 50); inde "mare," in quod aquae desinunt et colliguntur, significat Divinum Verum in terminis. Cum itaque per "Sedentem super Throno" intelligitur Dominus (n. 230), et per "septem lampades, quae sunt septem Spiritus Dei coram Throno," intelligitur nova Ecclesia quae in Divino Vero a Domino erit (n. 237), patet quod per "mare vitreum, quod in conspectu Throni fuit" intelligatur Ecclesia apud illos qui in terminis sunt. Maria in terminis Caelorum etiam datum est mihi videre, et cum illis, qui ibi erant, loqui, et sic hujus rei veritatem per experientiam cognoscere; visi mihi sunt sicut in mari, sed dixerunt quod non in mari sint, verum in atmosphaera; ex quo mihi patuit, quod mare sit apparentia Divini Veri procedentis a Domino in terminis. Quod maria in mundo spirituali sint, patet clare ex eo, quod saepius visa sint Johanni

(Ut hic; tum cap. v. 13; cap. vii. 1–3; cap. viii. 8, 9; cap. x. 2, 8; cap. xii. 12[1]; cap. xiii. 1; cap. xiv. 7; cap. xv. 2; cap. xvi. 3; cap. xviii. 17, 19, 21; cap. xx. 13).

Dicitur "mare vitreum simile crystallo," ex pellucentia Divini Veri procedentis a Domino. Quoniam Divinum Verum in terminis in mundo spirituali facit apparentiam maris, ideo per "mare" alibi in Verbo simile significatur, ut in his locis:

"In die illo exibunt aquae vivae ex Hierosolyma, pars earum ad Mare orientale, et pars earum ad Mare posterius" (*Sach.* xiv. 8[2]);

"aquae vivae ex Hierosolyma" sunt Divina vera Ecclesiae a Domino; inde "mare" est ubi desinunt.

"Jehovah in Mari via Tua, et semita Tua in aquis multis" (*Psalm.* lxxvii. 20 [*B. A.* 19]);
"Sic dixit Jehovah, Qui dedi in Mari viam, et in aquis multis semitam" (*Esaj.* xliii. 16);
"Jehovah super Maria fundavit orbem, et super flumina stabilivit eum" (*Psalm.* xxiv. 2);

Jehovah "fundavit Terram super basibus suis, ut non dimoveatur in aeternum; Abysso (seu Mari) sicut veste obvelasti eam" (*Psalm.* civ. 5, 6);

quod "terra fundata sit super mari," est quod Ecclesia, quae per "terram" intelligitur, super communibus veris; haec enim sunt ejus bases et fundamenta.

"Ego exsiccabo Mare Babelis, et arefaciam scaturiginem ejus: ascendet super Babelem Mare, multitudine fluctuum ejus obtecta erit" (*Jerem.* li. 36, 42[1]);

per "exsiccare mare Babelis, et arefacere scaturiginem ejus," significatur exstinguere omne verum Ecclesiae ejus a primis ad ultima.

"Post Jehovam ibunt, et cum honore accedent filii a Mari" (*Hosch.* xi. 10[2]);

"filii a mari" sunt qui in communibus seu ultimis veris sunt.

"Jehovah Qui aedificat in Caelis gradus Suos, et vocat aquas Maris, et effundit eas super facies terrae" (*Amos* ix. 6);
"Per Verbum Jehovae Caeli facti sunt; colligit sicut cumulum aquas Maris, dans in thesauris Abyssos" (*Psalm.* xxxiii. 6, 7);
"Per increpationem Meam[3] exsicco Mare, pono fluvios desertum" (*Esaj.* l. 2).
(Praeter in aliis locis.)

Quoniam per "mare" significatur Divinum Verum apud illos qui in terminis Caeli sunt, ideo per "Tyrum et Zidonem," quia juxta mare erant, significatur Ecclesia quoad cognitiones boni et veri: et quoque ideo per "insulas maris" significantur illi qui in remotiori cultu Divino sunt (n. 34): et ideo "mare" in Lingua Hebraea est "occidens," hoc est, ubi lux solis vadit in vesperam suam, aut verum in obscurum. Quod "mare" etiam significet naturale hominis separatum a spirituali, ita quoque Infernum, videbitur in sequentibus.

239. ***"Et in medio Throni et circum Thronum quatuor Animalia,"*** significat *Verbum Domini a primis in Ultimis, et custodias ejus.*—Scio quod miraturi sint, quod dicatur quod "quatuor Animalia" significent Verbum; quod usque illud significent, videbitur in sequentibus. "Animalia" haec eadem sunt cum "Cherubis" apud *Ezechielem;* ibi etiam in capite primo vocantur "Animalia," sed in capite decimo "Cherubi," et fuerunt sicut hic, Leo, Bos, Homo, et Aquila: in Lingua Hebraea ibi vocantur "*Chajoth*," quae vox quidem significat animalia, sed derivatur a "*Chaja*," quae est vita, ex qua etiam Adami uxor vocata est "*Chaja*" (*Gen.* iii. 20);

"animal" in singulari etiam apud *Ezechielem* vocatur "*Chaja*," quare etiam Animalia illa possunt vocari Viventia. Nec aliquid facit, quod Verbum describatur per Animalia, cum Ipse Dominus in Verbo passim vocatur "Leo," et saepius "Agnus;" et illi qui in charitate a Domino sunt, vocantur "Oves;" et quoque intellectus Verbi in sequentibus, "Equus." Quod per "Animalia" illa seu "Cherubos" significetur Verbum, patet ex eo, quod visa sint "in medio Throni et circum Thronum," et in medio Throni fuit Dominus; et quia Dominus est Verbum, non alibi potuerunt videri: quod et circum Thronum, erat quia in Caelo Angelico, ubi etiam Verbum est. Quod per "Cherubos" significetur Verbum, et custodia ejus, ostensum est in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 97), ubi haec sunt:—

"Sensus literae Verbi est custodia pro genuinis veris, quae intus latent; et in eo est custodia, quod ille Sensus possit huc illuc verti, hoc est, explicari secundum captum, et per id tamen internum Verbi non laedi et violari; non enim nocet ut Sensus literae aliter ab uno quam ab altero intelligatur, sed id nocet, si Divina vera quae intus latent, pervertantur,[1] per hoc enim infertur Verbo violentia: ne hoc fiat, custodit Sensus literae; et custodit apud illos, qui in falsis sunt ex religione, et falsa illa non confirmant, nam hi non aliquam violentiam inferunt. Haec custodia significatur per 'Cherubos,' et quoque describitur per illos in Verbo: custodia haec significatur per 'Cherubos,' qui, postquam Adamus cum uxore ejectus est ex horto Edenis, ad introitum ejus positi sunt; de quibus haec leguntur:

> Cum Jehovah Deus expulerat hominem, 'habitare fecit ab oriente Horti Edenis Cherubos, et flammam gladii hinc inde vertentis se, ad custodiendum viam Arboris vitae' (*Genes.* iii. 23, 24);

per 'Cherubos' significatur custodia; per 'viam Arboris vitae' significatur introitus ad Dominum, qui hominibus est per Verbum; per 'flammam gladii hinc inde vertentis se' significatur Divinum Verum in ultimis, quod est sicut Verbum in Sensu literae, qui ita verti potest, ut dictum est. Simile significatur per

> Cherubos ex auro positos super duabus extremitatibus Propitiatorii, quod erat super Arca in Tabernaculo (*Exod.* xxv. 18–21).

Quia hoc significabatur per 'Cherubos,' ideo

> Jehovah locutus est cum Mose inter illos (*Exod.* xxv. 22; cap. xxx. 6[2]; *Num.* vii. 89[3]).

Nec aliud significatum est per

> Cherubos super aulaeis Tabernaculi, et super Velo ibi (*Exod.* xxvi. [1,] 31);

nam aulaea et vela Tabernaculi repraesentabant ultima Caeli et Ecclesiae, ita etiam ultima Verbi. Nec aliud significatum est per

Cherubos in medio Templi Hierosolymitani (1 *Reg.* vi. 23-28[1]);
Et per Cherubos sculptos super parietibus et super foribus Templi (1 *Reg.* vi. 29, 32, 35);
Similiter per Cherubos in Novo Templo (*Ezech.* xli. 18-20).

Quoniam per 'Cherubos' significabatur custodia, ne Dominus, Caelum, et Divinum Verum, quale est intus in Verbo, immediate adeantur, sed mediate per ultima, ideo de Rege Tyri ita dicitur:

> 'Tu obsignans demensum, plenus sapientia et perfectus pulchritudine; in Eden horto fuisti; omnis lapis pretiosus tegumentum tuum, tu Cherube, expansio contegentis; perdidi te, Cherube contegens, in medio lapidum ignis' (*Ezech.* xxviii. 12-14, 16);

per 'Tyrum' significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni; et inde per 'Regem' ejus, Verbum, ubi et unde cognitiones illae sunt; quod Verbum hic in suo ultimo, quod est Sensus literae, per illum, et custodia per 'Cherubum,' significetur, patet; nam dicitur, 'tu obsignans demensum, omnis lapis pretiosus tegumentum tuum,' ac 'tu Cherube expansio contegentis[,' ut et 'Cherube contegens];' per 'lapides pretiosos,' qui etiam ibi nominantur, significantur vera Sensus literae Verbi (n. 231 [*hujus operis*]). Quoniam per 'Cherubos' significatur Divinum Verum in ultimis ut custodia, ideo dicitur apud Davidem,

> Pastor Israelis, Qui sedet super Cherubis, effulge' (*Psalm.* lxxx. 2 [*B. A.* 1]);
> Jehovah insidens Cherubis' (*Psalm.* xcix. 1);
> Jehovah inclinavit Caelos, et descendit, et equitavit super Cherubis" (*Psalm.* xviii. 10, 11);

'equitare super Cherubis,' 'sedere,' et 'insidere illis,' est super Sensu ultimo Verbi. Divinum Verum in Verbo, et ejus quale, describitur per Cherubos apud *Ezechielem*, in capite primo, nono, et decimo; at[2] quia nemo scire potest quid per singula descriptionis illorum significatur, nisi cui apertus est Sensus spiritualis, qui quia mihi detectus est, dicetur quid in summa per illa omnia, quae de quatuor Animalibus seu Cherubis memorantur in primo capite apud *Ezechielem*, significatur; quae haec sunt:

> *Describitur Divina Sphaera externa Verbi* (vers. 4);
> *Illa repraesentata sicut homo* (vers. 5);
> *Conjuncta spiritualibus et caelestibus* (vers. 6);
> *Naturale Verbi quale est* (vers. 7);
> *Spirituale et caeleste Verbi conjunctum naturali, quale est* (vers. 8, 9);
> *Divinus amor boni et veri caelestis, spiritualis et naturalis inibi, distinctim et simul* (vers. 10, 11);
> *Quod ad unum spectent* (vers. 12);
> *Sphaera Verbi ex Divino Bono et Divino Vero Domini, ex quibus Verbum vivit* (vers. 13, 14);
> *Doctrina boni et veri in Verbo et ex Verbo* (vers. 15-21);
> *Divinum Domini supra illud et in illo* (vers. 22, 23);
> *Et ex illo* (vers. 24, 25);
> *Quod Dominus sit supra Caelos* (vers. 26);
> *Quod Ipsi sit Divinus Amor et Divina Sapientia* (vers. 27, 28).

Haec summaria sunt."

240. *"Plena oculis ante et retro,"* significat *Divinam Sapientiam inibi.*—Per "oculos," cum de homine, significatur intellectus, et cum de Domino Divina Sapientia (n. 48, 125); Similiter cum de Verbo, ut hic, quia Verbum est a Domino, et de Domino, et sic Dominus. Simile de Cherubis apud *Ezechielem* dicitur, quod

Pleni essent oculis (cap. x. 12)

[per] "ante et retro," cum de Verbo a Domino, significatur Divina Sapientia et Divinus Amor inibi.

241. [*Vers.* 7.] *"Et Animal primum simile Leoni,"* significat *Divinum Verum Verbi quoad potentiam.*—Quod "Leo" significet Verum in sua potentia, hic Divinum Verum Verbi quoad potentiam, constare potest a potentia leonis prae omni animali terrae, tum ex leonibus in mundo spirituali, quod sint imagines repraesentivae potentiae Divini Veri; et quoque ex Verbo ubi significant, Divinum Verum in sua potentia; qualis potentia Divini Veri in Verbo est, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 49), et in Opere de *Caelo et Inferno* (n. 228–233): inde est, quod Jehovah seu Dominus comparetur "Leoni," et quoque dicatur "Leo," ut in sequentibus:

"Leo rugit, quis non timeat; Dominus Jehovih[1] locutus est, quis non prophetet" (*Amos* iii. 8);
"Non revertar ad perdendum Ephraimum, post Jehovam ibunt, sicut Leo rugit" (*Hosch.* xi. 9, 10[2]);
"Quemadmodum rugit Leo, et juvenis Leo, sic descendet Jehovah ad militandum super monte Zionis" (*Esaj.* xxxi. 4).
"Ecce vicit Leo, Qui est ex tribu Jehudae, Radix Davidis" (*Apoc.* v. 5);
"Catulus Leonis Jehudah, curvavit se, cubuit sicut Leo vetus, quis excitat eum" (*Genes.* xlix. 9);

in his locis describitur potentia Divini Veri, quod a Domino, per "leonem;" "rugire" significat ex potentia loqui et agere contra inferna, quae auferre volunt hominem, a quibus Dominus illum eripit, sicut leo praedam; "curvare se" est se mittere in potentiam; "Jehudah" in supremo Sensu significat Dominum (n. 96, 266).

"Angelus clamavit voce magna sicut Leo rugit" (*Apoc.* x. 3);
"Incurvat se, cubat sicut Leo vetus, quis excitat eum" (*Num.* xxiv. 9);
"En populos sicut vetus Leo surgit, et sicut juvenis[3] Leo effert se" (*Num.* xxiii. 24[4]);

haec de Israele, per quem significatur Ecclesia cujus potentia, quae in Divinis veris est, ita describitur; similiter,

"Reliquiae Jacobi in medio populorum erunt sicut Leo inter bestias sylvae, sicut Leo juvenis inter greges ovium[1]" (*Mich.* v. 7 [*B. A.* 8][2]).

(Praeter in multis aliis locis, ut *Esaj.* xi. 6; cap. xxi. 6–9; cap. xxxv. 9; *Jerem.* ii. 15; cap. iv. 7; cap. v. 6; cap. xii[3]. 8; cap. l. 17; cap. li. 38; *Ezech.* xix. 3, 5, 6; *Hosch.* xiii. 7, 8; *Joel* i. 6, 7; *Nah.* ii. 12; *Psalm.* xvii. 12; *Psalm.* xxii. 14 [*B. A.* 13]; *Psalm.* lvii. 5 [*B. A.* 4]; *Psalm.* lviii. 7 [*B. A.* 6][4]; *Psalm.* xci. 13; *Psalm.* civ. 21, 22; *Deutr.* xxxiii. 20.)

242. ***"Et secundum Animal simile Vitulo,"*** significat *Divinum Verum Verbi quoad affectionem.*—Per Bestias terrae significantur variae affectiones naturales; sunt etiam: et per "vitulum" significatur affectio sciendi; haec affectio per vitulum repraesentatur in mundo spirituali, quare etiam illa per "vitulum" significatur in Verbo, ut apud *Hoscheam:*

"Rependemus Jehovae Vitulos labiorum nostrorum" (xiv. 3[5] [*B. A.* 2]);

"vituli labiorum" sunt confessiones ex affectione veri. Apud *Malachiam:*

"Exorietur vobis timentibus Nomen Meum sol justitiae, et sanitas in alis, ut crescatis sicut Vituli saginati" (iii. 20 [*B. A.* iv. 2]);

comparatio fit cum "vitulis saginatis," quia per illos significantur qui impleti cognitionibus veri et boni ex affectione sciendi illas. Apud Davidem:

"Vox Jehovae saltare facit cedros Libani sicut Vitulum" (*Psalm.* xxix. 6);

per "cedros Libani" significantur cognitiones veri; inde dicitur quod "vox Jehovae illas saltare faciat sicut vitulum;" "vox Jehovae" est Divinum Verum, hic afficiens. Quoniam Aegyptii amaverunt scientias, ideo fecerunt sibi vitulos in signum affectionis illarum; sed postquam coeperunt colere vitulos ut deos, tunc per illos in Verbo significantur affectiones sciendi falsa

(Ut *Jerem.* xlvi. 20, 21[6]; *Psalm.* lxviii. 31 [*B. A.* 30]; et alibi).

Simile itaque significatur per

Vitulum quem filii Israelis sibi fecerunt in deserto (*Exod.* xxxii.);
Tum simile per Vitulos Samariae (1 *Reg.* xii. 28–32; *Hosch.* viii. 4, 5; cap. x. 5);

quare dicitur apud *Hoscheam:*

"Faciunt sibi fusile ex argento, sacrificantes hominem, Vitulos osculantur" (xiii. 2);

"facere sibi fusile ex argento" significat falsificare verum, "sacrificare hominem" significat destruere sapientiam, et "osculari vitulos" significat agnoscere falsa ex affectione. Apud *Esajam*:

> "Ibi pascet Vitulus, ibi cubabit, et consumet ramos ejus" (xxvii. 10). (Simile per Vitulum significatur *Jerem.* xxxiv[1]. 18–20.)

Quoniam omnis Divinus cultus est ex affectionibus veri et boni, et inde cognitionibus illorum, ideo Sacrificia, in quibus cultus Ecclesiae apud filios Israelis principaliter constabat, fiebant ex variis Bestiis, ut ex agnis, capris, haedis, ovibus, hircis, vitulis, bobus; et ex vitulis, quia significabant affectionem sciendi vera et bona, quae est affectio prima naturalis: haec significabatur per

> "Sacrificia ex Vitulis" (*Exod.* xxix. 11, 12; *Levit.* iv. 3, 13, seq.; cap. viii. 14[2], seq.; cap. ix. 2; cap. xvi. 3[3]; cap. xxiii. 18; *Num.* viii. 8, seq.; cap. xv. 24; cap. xxviii. 19, 20; *Judic.* vi. 25–28[4]; 1 *Sam.* i. 25; cap. xvi. 2; 1 *Reg.* xviii. 23–26, 33).

Visum est secundum Animal simile Vitulo, quia Divinum Verum Verbi, quod per illud significatur, afficit animos, ac sic instruit et imbuit.

243. ***"Et tertium Animal habens faciem sicut Homo,"*** significat *Divinum Verum Verbi quoad sapientiam.*—Per "hominem" in Verbo significatur sapientia, quia natus est ut sapientiam recipiat a Domino, et fiat angelus; inde quantum quis est sapiens, tantum est homo; sapientia vere humana est sapere quod Deus, quid Deus, et quid Dei; haec docet Divinum Verum Verbi. Quod per "hominem" significetur sapientia, patet ex his locis:

> "Rarum reddam virum Hominem prae auro puro, et Hominem prae auro Ophiris" (*Esaj.* xiii. 12);

"vir homo" est intelligentia, et "homo" est sapientia.

> "Exurentur habitatores terrae, et relictus erit Homo rarus" (*Esaj.* xxiv. 6);
> "Seminabo domum Israelis et domum Jehudae semine Hominis et semine bestiae" (*Jerem.* xxxi. 27);
> "Vos grex Mi, Homo vos, Ego Deus vester" (*Ezech.* xxxiv. 31);
> "Erunt Urbes devastatae plenae grege Hominis" (*Ezech.* xxxvi. 38):
> "Vidi terram, cum ecce vacuum et inane, et versus Caelos et non lux eorum, vidi cum ecce non Homo" (*Jerem.* iv[5]. 23, 25);
> "Sacrificant Hominem, vitulos osculantur" (*Hosch.* xiii. 2);
> "Mensus est murum sanctae Hierosolymae centum et quadraginta quatuor cubitorum, mensura Hominis quae est Angeli" (*Apoc.* xxi. 17);

praeter multis aliis in locis, in quibus per hominem significatur sapiens, et in sensu abstracto sapientia.

244. *"Et quartum Animal simile Aquilae volanti,"* significat *Divinum Verum Verbi quoad cognitiones et inde intellectum.*—Per "aquilas" significantur varia, et per "aquilas volantes" significantur cognitiones ex quibus intellectus, quoniam cum volant, cognoscunt et vident; sunt etiam illis oculi acuti, ut perspiciant, et per oculos significatur intellectus (n. 48, 214): per "volare" significatur percipere et instruere, et in supremo Sensu, in quo de Domino, prospicere et providere. Quod "aquilae" in Verbo talia significent, patet ex his locis:

"Exspectantes Jehovam innovantur robore, ascendunt alis sicut Aquilae" (*Esaj.* xl. 31[1]);

"ascendere alis sicut aquilae," est elevari in cognitiones veri et boni, et inde in intelligentiam.

"Num per intelligentiam tuam et juxta os tuum se attollit Aquila, et pervestigat cibum; in longinquum oculi ejus prospiciunt" (*Hiob* xxxix. 26, 27, 29[2]);

facultas cognoscendi, intelligendi et prospiciendi, hic per "aquilam" describitur, et quod hoc non sit ex propria intelligentia.

Jehovah "Qui saturat bono os tuum, ut renoveris sicut Aquila pueritia tua" (*Psalm.* ciii. 5);

"saturare os bono" est per cognitiones dare intellectum; inde comparatio fit cum aquila.

"Aquila magna, magna alis, longa pennis, venit super Libanum, et accepit ramusculum cedri, et posuit in agro sementis, et germinavit. Et fuit altera Aquila magna, ad quam vitis applicuit radices suas" (*Ezech.* xvii. 1–8);

per "binas Aquilas" ibi describitur Ecclesia Judaica et Israelitica, utraque quoad cognitiones veri et inde intelligentiam. "Aquilae" autem in opposito sensu significant cognitiones falsi, ex quibus intellectus perversus

(Ut *Matth.* xxiv. 28; *Jerem.* iv. 13; *Habak.* i. 8, 9; et alibi).

245. [*Vers.* 8.] *"Et quatuor Animalia singula per se habebant alas sex in circuitu,"* significat *Verbum quoad potentias et quoad custodias ejus.*—Quod per "quatuor Animalia"

significetur Verbum, supra ostensum est; quod per alas significentur potentiae, et quoque custodiae, infra videbitur: per "sex" significatur omne quoad verum et bonum, sex enim existunt ex "3" et "2" in se multiplicatis, et per "tria" significatur omne quoad verum (n. 505), ac per "duo" omne quoad bonum (n. 762). Per "alas" significantur potentiae, quia per illas se elevant sursum, et alae apud aves sunt loco brachiorum apud hominem, et per "brachia" significantur potentiae. Quoniam per "alas" significantur potentiae, et cuivis Animali erant sex alae, ex supra dictis patet quae potentia significatur per alas cujusvis, nempe, quod per "alas Leonis" significetur potentia pugnandi contra mala et falsa ex Inferno; haec potentia est Divini Veri Verbi a Domino: quod per "alas Vituli" significetur potentia afficiendi animos, nam Divinum Verum Verbi afficit illos qui id sancte legunt: quod per sex "alas Hominis" significetur potentia sapiendi quid Deus et quid Dei, nam haec est proprie hominis in legendo Verbum: et quod per "alas Aquilae" significetur potentia cognoscendi verum et bonum, et sic comparandi sibi intelligentiam. De "Alis Cheruborum" legitur apud *Ezechielem* quod

> Alae oscularentur se invicem, et quod etiam tegerent corpora illorum, et quod similitudo manuum esset sub illis (cap. i. 23, 24; cap. iii. 13; cap. x. 5, 21);

per "osculari se invicem" significatur conjunctim et unanimiter agere; per "tegere corpora" significatur custodire ne interiora vera, quae sunt Sensus spiritualis Verbi, violentur; et per "manus sub alis" significantur potentiae. De "Seraphim" etiam dicitur, quod illis essent

> Sex Alae, quarum duabus tegebant faciem, duabus pedes, et duabus volabant (*Esaj.* vi. 2);

per "Seraphim" similiter significatur Verbum, proprie doctrina e Verbo; et per "alas quibus tegebant facies et pedes," similiter significantur custodiae; ac per "alas quibus volabant," potentiae, ut supra: quod per "volare" significetur percipere et instruere, et in supremo Sensu prospicere et providere, constat etiam ex his:

> "Deus equitavit super Cherubo, Volavit, et vectus est super alis venti" (*Psalm.* xviii. 11 [*B. A.* 10]; 2 *Sam.* xxii. 11);
> "Vidi Angelum Volantem per medium Caeli, habentem Evangelium aeternum" (*Apoc.* xiv. 6).

Quod per "Alas" significentur custodiae, patet ex his:

"Jehovah sub Ala Sua obtegit te" (*Psalm.* xci. 4);
"Occultari sub umbra Alarum Dei" (*Psalm.* xvii. 8);
'Confidere in umbra Alarum Ipsius" (*Psalm.* xxxvi[1]. 8 [*B. A.* 7]); *Psalm.* lvii. 2 [*B. A.* 1]; *Psalm.* lxiii. 8 [*B. A.* 7];
"Expandi Alam super te, et operui nuditatem tuam" (*Ezech.* xvi. 8);
"Erit vobis sanitas in Alis Ipsius" (*Malach.* iii. 20 [*B. A.* iv. 2]);
"Sicut aquila excitat nidum suum, super pullis suis motitat se, expandit Alas suas, portat Alis suis, sic Jehovah ducit eum" (*Deutr.* xxxii. 11, 12[2]);
Jesus dixit, "Hierusalem, quoties volui congregare liberos tuos, quemadmodum gallina pullos suos sub Alas suas" (*Matth.* xxiii. 37; *Luc.* [xiii.] 34).

246. ***"Et intus plenae erant oculis,"*** significat *Divinam Sapientiam in Verbo in Sensu naturali ex Sensu spirituali et caelesti ejus.*—Quod per "Animalia plena oculis ante et retro" significetur Divina Sapientia in Verbo, videatur supra (n. 240); simile hic per quod "alae essent plenae oculis:" et quia Divina Sapientia Verbi in Sensu naturali est ex Sensu spirituali et caelesti, qui intus latent, ideo dicitur quod "intus essent plenae oculis." De Sensu spirituali et caelesti, qui intus in singulis Verbi sunt, videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 5–26).

247. ***"Et requiem non habebant die et nocte, dicentia, Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Omnipotens,"*** significat *quod Verbum continue doceat Dominum, et quod Ille Solus Deus sit, et inde quod Solus colendus sit.*—Quod Animalia "non requiem haberent die et nocte" significat quod Verbum continue et absque intermissione doceat; et quod doceat id quod Animalia dicunt, quae sunt, "Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Omnipotens," hoc est, quod Dominus Solus Deus sit, et inde quod Solus colendus; hoc significat Sanctus ter nominatus, nam triplicatio involvit omne Sanctum in Ipso Solo. Quod Divina Trinitas in Domino sit, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*, plene ostensum est; tum etiam quod Verbum de Solo Domino agat, et quod inde sanctitas ejus sit. Quod Dominus Solus Sanctus sit, videatur supra (n. 173).

248. ***"Qui Fuit et Qui Est et Qui Venturus,"*** significat *Dominum.*—Quod sit Dominus, patet manifeste in capite primo (vers. 4, 8, 11, 17), ubi agitur de Filio Hominis, Qui est Dominus quoad Verbum; et ibi aperte dicitur, quod Ille sit

"Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus, Qui Est et Qui Fuit et Qui Venturus, et Omnipotens;"

quid autem per illa significatur (n. 13, 29–31, 38, 57), explicatum est ; hic nunc, quod Dominus, per "Sanctum, Sanctum, Sanctum Dominum Deum Omnipotentem, Qui Fuit et Qui Est et Qui Venturus," intelligatur.

249. [*Vers.* 9.] ***"Et cum dederunt Animalia gloriam et honorem et gratiarum actionem Sedenti super Throno,"*** significat *quod Verbum addicet omne Verum et omne Bonum et omnem Cultum Domino judicaturo.*—"Animalia" sunt Verbum, ut ostensum est ; "gloria et honor," cum de Domino, sunt, quod omne Verum et omne Bonum sint Ipsius et ab Ipso ; "gratiarum actio" est omnis cultus ; "Sedens super Throno" est Dominus quoad judicium, ut supra ; inde patet, quod per "cum dederunt Animalia gloriam et honorem et gratiarum actionem Sedenti super Throno," significetur quod Verbum addicet omne verum et omne bonum et omnem cultum Domino judicaturo. Per "dare Domino gloriam et honorem" non aliud in Verbo intelligitur, quam agnoscere et confiteri, quod omne verum et omne bonum sit ab Ipso, ita quod sit Solus Deus, Gloria enim Ipsi est ex Divino Vero, et Honor ex Divino Bono. Haec per "gloriam et honorem" significantur in sequentibus locis :

"Jehovah Caelos facit, Gloria et Honor coram Ipso" (*Psalm.* xcvi. 5, 6) ;
"Jehovah Deus magnus valde, Gloriam et Honorem induisti" (*Psalm.* civ. 1) ;
"Magna opera Jehovae, Gloria et Honor opus Ipsius" (*Psalm.* cxi. 2, 3) ;
"Gloriam et Honorem pones super Ipsum, benedictiones in aeternum" (*Psalm.* xxi. 6, 7 [*B. A.* 5, 6),

de Domino.

"Accinge gladium Tuum super femur, potens Gloria et Honore ; in Honore Tuo conscende, equita super Verbo veritatis" (*Psalm.* xlv. 4, 5 [*B. A.* 3, 4]) ;
"Carere Ipsum fecisti paululum prae angelis, Gloria et Honore coronasti Ipsum" (*Psalm.* viii. 6 [*B. A.* 5]) ;
"Gloria Libani data est Illi, Honor Carmeli et Scharonis : illi videbunt Gloriam Jehovae, et Honorem Dei nostri" (*Esaj.* xxxv. 2[1]) ;

haec et illa de Domino.

(Praeter alibi, ut *Psalm.* cxlv. 4, 5, 12 ; *Apoc.* xxi. 24, 26.)

Praeterea, ubi in Verbo agitur de Divino Vero dicitur "Gloria" (n. 629) ; et ubi agitur de Divino Bono, dicitur "Honor."

250. ***"Viventi in saecula saeculorum."***—Quod significet

Dominum quod Solus sit Vita, et ab Ipso Solo vita aeterna, videatur supra (n. 58, 60).

251. [*Vers.* 10.] ***"Procidebant viginti et quatuor Seniores coram Sedente super Throno, et adorabant Viventem in saecula saeculorum,"*** significat *humiliationem omnium in Caelo coram Domino.*—Quod per "viginti quatuor Seniores" intelligantur omnes qui ab Ecclesia Domini sunt, videatur supra (n. 233), hic omnes qui ab Ecclesia Ipsius in Caelo; "Seniores" ut capita repraesentabant omnes; quod sit humiliatio coram Domino, et ex humiliatione adoratio, patet absque explicatione.

252. ***"Et abjiciebant coronas suas coram Throno,"*** significat *agnitionem quod sapientia illorum ab Ipso Solo sit.*—Quod "corona" significet sapientiam, videatur supra (n. 189, 235); inde per "abjicere coronas coram Throno," significatur agnoscere quod sapientia non sit illorum, sed Domini apud illos.

253. ***"Dicentes,"*** [*Vers.* 11.] ***"Dignus es Domine accipere gloriam et honorem et potestatem,"*** significat *confessionem, quod Domino, quia est Divinum Verum et Divinum Bonum, sit Regnum ex merito et justitia.*—Confessio significatur per "dicere;" quod ex merito et justitia, significatur per "dignus es Domine;" quod Ipse sit Divinum Verum et Divinum Bonum, significatur per "gloriam et honorem," ut supra (n. 249); quod Ipsi sit Regnum, significatur per "accipere potestatem:" haec itaque in unum sensum collata, significant confessionem, quod Domino, quia est Divinum Verum et Divinum Bonum, sit Regnum ex merito et justitia.

254. ***"Quia Tu creasti omnia, et per Voluntatem Tuam sunt et creata sunt,"*** significat *quod omnia Caeli et Ecclesiae ex Divino Amore Domini per Divinam Sapientiam Ipsius, seu ex Divino Bono per Divinum Verum, quod etiam est Verbum, facta et formata sint, et quod reformentur et regenerentur.*—Hic Sensus spiritualis horum verborum est, quia per "creare" significatur reformare et regenerare per Divinum Verum; et per "Voluntatem Domini" significatur Divinum Bonum; sive dicatur Divinum Bonum et Divinum Verum, sive Divinus Amor et Divina Sapientia, idem est, quia omne bonum est amoris, et omne verum est sapientiae. Quod ex Divino Amore et Divina Sapientia sint omnia Caeli et Ecclesiae, imo quod ex illis mundus creatus sit, in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia,* multis ostensum est;

tum quod Amor et Bonum sit voluntatis, ac Sapientia et Verum sit intellectus; inde patet quod per "Voluntatem Domini" intelligatur Divinum Bonum seu Divinus Amor Ipsius. Quod "creare" in Verbo significet reformare et regenerare, patet ex his locis:

"Cor mundum Crea mihi Deus, et spiritum firmum innova in medio mei" (*Psalm.* li. 12 [*B. A.* 10]);
"Aperis manum, saturantur bono; emmittis spiritum, Creantur" (*Psalm.* civ. 28, 30);
"Populus qui Creabitur, laudabit Jah" (*Psalm.* cii. 19 [*B. A.* 18]);
"Ecce Ego Creans Caelum novum et Terram novam; laetamini in aeternum, quae Ego Creans: ecce Ego Creaturus sum Hierosolymam exultationem" (*Esaj.* lxv. 17, 18);
"Jehovah Creans Caelos, extendens Terram, dans animam populo super illa, et spiritum ambulantibus in illa" (*Esaj.* xlii. 5; cap. xlv. 12, 18);
"Sic dixit Jehovah, Creator tuus, Jacob, Formator tunc, Israel; redemi te, vocavi Nomine Meo[, Mihi] tu; omnem vocatum a Nomine Meo, in gloriam Meam Creavi eum" (*Esaj.* xliii. 1, 7);
"In die quo creatus es, praeparata sunt; perfectus tu in viis tuis a[1] die quo Creatus es, donec inventa est perversitas in te" (*Ezech.* xxviii. 13, 15);

haec de Rege Tyri, per quem significantur qui in intelligentia per Divinum Verum sunt.

'Ut videant, cognoscant, attendant et intelligant, quod manus Jehovae fecerit hoc, et Sanctus Israelis Creaverit hoc" (*Esaj.* xli. 20[2]).

---

255. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Ne aliquis in Sensum spiritualem Verbi intret, ac genuinum verum, quod illius Sensus est, pervertat, custodiae a Domino positae sunt, quae in Verbo per Cherubos, qui hic sunt quatuor Animalia, intelliguntur: quod custodiae sint positae, hoc mihi ita repraesentatum est:—

Datum est videre magnas Crumenas; apparentes sicut sacci, in quibus reconditum fuit argentum in multa copia; et quia apertae erant, perceptum est sicut unusquisque posset argentum ibi repositum depromere, imo diripere; sed juxta Crumenas illas sedebant bini Angeli, qui custodes; locus ubi repositae erant, apparebat instar praesepis in stabulo; in camera proxima visae sunt Virgines modestae, cum Uxore casta; et prope illam cameram stabant bini Infantes, et dictum est, quod cum illis non infantiliter sed sapienter ludendum sit; et postea apparebat Scortum, tum Equus jacens mortuus.

Quibus visis instructus sum, quod per illa repraesentatus sit Sensus literae Verbi, in quo Sensus spiritualis est. Magnae illae Crumenae argento plenae significabant cognitiones veri et boni in multa copia: quod apertae essent, et tamen ab Angelis cus-

toditaæ, significabat quod quisque posset inde cognitiones veri desumere; sed quod caveatur, ne aliquis Sensum spiritualem, in quo merae veritates sunt, falsificet. Praesepe in stabulo, in quo jacebant crumenae, significabat instructionem spiritualem pro intellectu; hoc significat praesepe, etiam praesepe in quo Dominus Infans jacuit, quia Equus, qui inde edit, significat intellectum Verbi. Virgines modestae, quae in camera proxima visae sunt, significabant affectiones veri, et Uxor casta conjunctionem boni et veri. Infantes significabant innocentiam sapientiae in Verbo; erant Angeli e tertio Caelo, qui omnes apparent sicut infantes. Scortum cum Equo mortuo significabat falsificationem Verbi a multis hodie, per quam omnis intellectus veri perit; Scortum significat falsificationem, et Equus mortuus intellectum veri nullum.

Datum est loqui cum multis post mortem, qui crediderunt se sicut stellae lucituros in Caelo, quia, ut dixerunt, sanctum habuerunt Verbum, saepius perlegerunt illud, plura inde collegerunt per quae fidei suae dogmata confirmaverunt, et per id in mundo ut docti celebrati sunt; ex quo credebant se Michaeles et Raphaeles futuros. Sed plures ex illis explorati sunt, ex quo amore studuerunt Verbo: ac inventi quod aliqui ex amore sui, ut magni in Mundo apparerent, et sicut Primates Ecclesiae colerentur; aliqui autem ex amore mundi, ut lucrarentur opes: hi dum explorati sunt quid scirent ex Verbo, compertum est, quod inde nihil genuini veri scirent, sed modo tale quod vocatur verum falsificatum, quod in se est falsum, et hoc in mundo spirituali putet coram naribus angelorum; et dictum est illis, quod hoc illis esset ex causa, quia ipsi et mundus fuerunt fines, seu, quod idem, amores illorum, et non Dominus et Caelum; et cum ipsi et mundus sunt fines, tunc cum legunt Verbum, haeret mens illorum in se ipsis et in mundo, et inde cogitant jugiter ex suo proprio, quod in caligine est quoad omnia quae Caeli sunt; in quo statu non potest homo subduci ex lumine proprio, et sic elevari in lucem Caeli, proinde nec aliquem influxum a Domino per Caelum recipere. Vidi etiam hos in Caelum admissos, et cum inventi sunt quod absque veris essent, nudati sunt vestibus, et apparuerunt in pudendis; et qui falsificaverunt vera, quia putuerunt, expulsi sunt, sed usque remansit apud hos fastus, ac fides quod meruerint.

Aliter factum est cum illis, qui studuerunt Verbo ex affectione sciendi verum quia verum est, et quia inservit usibus vitae spiritualis, non solum suae, sed etiam proximi. Illos vidi elevatos in Caelum, et sic in lucem, in qua est Divinum Verum ibi, et simul tunc exaltatos in sapientiam Angelicam, et in felicitatem ejus, quae est vita aeterna.

CAPUT V.

ET vidi in dextra Sedentis super Throno Librum scriptum intus et a tergo, obsignatum sigillis septem.

2. Et vidi Angelum fortem praedicantem voce magna, Quis est dignus aperire Librum, et solvere sigilla ejus.

3. Et nemo potuit in Caelo, nec super terra, neque sub terra, aperire Librum, nec[1] inspicere eum.

4. Et ego flebam multum, quod nemo dignus inventus sit aperire et legere Librum, nec inspicere eum.

5. Et unus ex Senioribus dicit mihi, Ne fleto; ecce vicit Leo, Qui est ex tribu Jehudae, Radix Davidis, aperire Librum, et solvere septem sigilla ejus.

6. Et vidi, et ecce in medio Throni, et quatuor Animalium, et in medio Seniorum, Agnum stantem tanquam occisum, habentem cornua septem, et oculos septem, qui sunt septem Dei Spiritus emissi in omnem terram.

7. Et venit et accepit Librum e dextra Sedentis super Throno.

8. Et cum accepisset Librum, quatuor Animalia et viginti quatuor Seniores prociderunt coram Agno, habentes unusquisque citharas, et phialas aureas plenas suffitibus, quae sunt preces sanctorum.

9. Et canebant canticum novum, dicentes, Dignus es accipere Librum, et aperire sigilla ejus, quia occisus es, et redemisti Deo nos in sanguine Tuo, ex omni tribu et lingua, et populo et gente.

10. Et fecisti nos Deo nostro reges et sacerdotes, et regnabimus super terra.

11. Et vidi et audivi vocem angelorum multorum circum Thronum, et Animalia, et Seniores, et erat numerus eorum myriades myriadum, et chiliades chiliadum;

12. Dicentes voce magna, Dignus est Agnus occisus accipere potestatem et divitias et sapientiam et honorem et gloriam et benedictionem.

13. Et omne creatum, quod est in Caelo, et in terra, et sub terra, et in mari quae sunt, et quae in illis omnia, audivi dicentes, Sedenti super Throno et Agno, benedictio et honor et gloria et robur in saecula saeculorum.

14. Et quatuor Animalia dicebant, Amen; et viginti quatuor Seniores prociderunt et adoraverunt Viventem in saecula saeculorum.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

QUOD DOMINUS IN DIVINO HUMANO JUDICIUM FACTURUS SIT EX VERBO ET SECUNDUM ILLUD, QUIA IPSE EST VERBUM: ET QUOD HOC AGNITUM SIT AB OMNIBUS IN TRIBUS CAELIS.

CONTENTA[1] SINGULORUM VERSUUM.

1. "*Et vidi in dextra Sedentis super Throno Librum scriptum intus et a tergo,*" significat *Dominum quoad Ipsum Divinum Suum ab aeterno, Cui Omnipotentia et Omniscientia, et Qui est Verbum* [n. 256]; "*obsignatum sigillis septem,*" significat *illud prorsus absconditum angelo et homini* [n. 257].

2. "*Et vidi Angelum fortem praedicantem voce magna,*" significat *Divinum Verum a Domino influens penitus apud Angelos et homines* [n. 258]; "*Quis est dignus aperire Librum et solvere sigilla ejus,*" significat *quis in potentia est nosse status vitae omnium in Caelis et in Terris, et judicare unumquemvis secundum suum* [n. 259].

3. "*Et nemo potuit in Caelo, nec super terra, neque sub terra,*" significat *quod nullus in Caelis superioribus et in Caelis inferioribus* [n. 260]; "*aperire librum,*" significat *nosse status vitae omnium, et judicare unumquemvis secundum suum* [n. 261]; "*nec inspicere eum,*" significat *ne hilum* [n. 262].

4. "*Et ego flebam multum, quod nemo* [*dignus*] *inventus sit aperire et legere Librum, nec inspicere eum,*" significat *dolorem cordis, quod si non aliquis posset, perirent omnes* [n. 263].

5. "*Et unus ex senioribus dicit*[1] *mihi, Ne fleto,*" significat *consolationem* [n. 264]; "*ecce vicit Leo, Qui est ex tribu Jehudae, Radix Davidis,*" significat *Dominum, quod ex propria potentia subjugaverit Inferna, et redegerit in ordinem omnia cum fuit in Mundo, per Divinum Bonum unitum Divino Vero in Suo Humano* [n. 265, 266]; "*aperire Librum, et solvere septem sigilla ejus,*" significat hic ut prius [n. 267].

6. "*Et vidi, et ecce in medio Throni, et quatuor Animalium, et in medio Seniorum,*" significat *ab intimis et inde in omnibus Caeli, Verbi, et Ecclesiae* [n. 268]; "*Agnum stantem tanquam occisum,*" significat *Dominum quoad Humanum non in Ecclesia pro Divino agnitum* [n. 269]; "*habentem cornua septem,*" significat *Ipsius Omnipotentiam* [n. 270]; "*et oculos septem,*" significat *Ipsius Omniscientiam et Divinam Sapientiam* [n. 271]; "*qui sunt septem Dei Spiritus emissi in omnem terram,*" significat *quod ex illa sit Divinum Verum in universo terrarum orbe, ubi religio* [n. 272].

7. "*Et venit et accepit Librum e dextra Sedentis super Throno,*" significat *quod Dominus quoad Divinum Humanum Suum sit Verbum, et quod hoc ex Divino Suo in Ipso, et quod ideo ex Divino Humano Suo facturus sit judicium* [n. 273].

8. "*Et cum accepisset Librum,*" significat *quando Dominus instituit facere judicium, et per id omnia in Caelis et super terris redigere in ordinem* [n. 274]; "*quatuor Animalia et viginti quatuor Seniores prociderunt coram Agno,*" significat *humiliationem, et adorationem Domini ex superioribus Caelis* [n. 275]; "*habentes unusquisque citharas,*" significat *confessionem Divini Humani Domini ex veris spiritualibus* [n. 276]; "*et phialas aureas plenas suffitibus,*" significat *confessionem Divini Humani Domini ex bonis spiritualibus* [n. 277]; "*quae sunt preces sanctorum,*" significat *cogitationes quae sunt fidei ex affectionibus quae sunt charitatis, apud illos qui ex bonis et veris spiritualibus colunt Dominum* [n. 278].

9. "*Et canebant canticum novum,*" significat *agnitionem et glorificationem Domini, quod Solus sit Judex, Redemptor et Salvator, ita Deus Caeli et terrae* [n. 279]; "*dicentes, Dignus es accipere Librum, et aperire sigilla ejus,*" significat hic ut prius [n. 280]; "*quia occisus es, et redemisti Deo nos in sanguine Tuo,*" significat *liberationem ab Inferno, et salvationem per conjunctionem cum Ipso* [n. 281]; "*ex omni tribu et lingua et populo et gente,*" significat *quod a Domino redempti sint, qui in Ecclesia aut in aliqua Religione in veris quoad doctrinam et in bonis quoad vitam sunt* [n. 282].

10. "*Et fecisti nos Deo nostro reges et sacerdotes,*" significat *quod illi a Domino in sapientia ex Divinis veris et in amore ex Divinis bonis sint* [n. 283]; "*et regnabimus super terra,*" significat *et erunt in Regno Ipsius, Ipse in illis et illi in Ipso* [284, 285].

11. "*Et vidi et audivi vocem Angelorum multorum circum Thronum, et Animalia, et Seniores,*" significat *confessionem et glorificationem Domini ab angelis inferiorum Caelorum* [n. 286]; ["*et erat numerus eorum myriades myriadum, et chiliades chiliadum,*" significat *omnes in veris et in bonis*] [n. 287].

12. "*Dicentes voce magna, Dignus est Agnus occisus accipere potestatem et divitias et sapientiam et honorem et gloriam,*" significat *confessionem ex corde, quod Domino quoad Divinum Humanum sit Omnipotentia, Omniscientia, Divinum Bonum et Divinum Verum* [n. 288]; "*et*

benedictionem," significat *omnia illa in Ipso, et ab Ipso in illis* [n. 289].

13. *"Et omne creatum, quod est in Caelo, et in terra, et sub terra, et in mari, quae sunt, et quae in illis omnia, audivi dicentes,"* significat *confessionem et glorificationem Domini ab angelis infimorum caelorum* [n. 290]; *"Sedenti super Throno et Agno, benedictio et honor et gloria et robur in saecula saeculorum,"* significat *quod in Domino ab aeterno et inde in Divino Humano Ipsius sit omne Caeli et Ecclesiae, Divinum Bonum et Divinum Verum, et Divina Potentia, et ab Ipso in illis* [n. 291].

14. *"Et quatuor Animalia dicebant, Amen,"* significat *Divinam confirmationem ex Verbo* [n. 292]; *"et viginti quatuor Seniores prociderunt et adoraverunt Viventem in saecula saeculorum,"* significat *humiliationem coram Domino, et ex humiliatione adorationem Ipsius ab omnibus* [*in*] *Caelis, a Quo et in Quo est Vita aeterna* [n. 293].

EXPLICATIO.

256. [*Vers.* 1.] *"Et vidi in dextra Sedentis super Throno Librum scriptum intus et a tergo,"* significat *Dominum quoad Ipsum Divinum Suum ab aeterno, Cui Omnipotentia et Omniscientia, et Qui est Verbum, Qui et status vitae omnium in Caelis et in terris, in omni particulari et in omni communi, ex Se Ipso novit.*—Per "Sedentem super Throno" intelligitur Dominus quoad Ipsum Divinum, ex Quo Humanum Ipsius, nam sequitur quod "Agnus acceperit Librum e dextra Sedentis super Throno" (vers. 7), et per "Agnum" intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum; per "Librum scriptum intus et a tergo" intelligitur Verbum in omni particulari et in omni communi; per "intus" in omni particulari, et per "a tergo" in omni communi; per "intus et a tergo" intelligitur etiam Verbi Sensus interior, qui est spiritualis, et Sensus ejus exterior qui est naturalis; per "dextram" intelligitur Ipse quoad omnipotentiam et omniscientiam, quia de exploratione omnium in Caelis et in terris, super quos Ultimum Judicium erit, et de separatione eorum, agitur. Quod Dominus ut Verbum sciat status vitae omnium in Caelis et in terris a Se Ipso, est quia est Ipsum Divinum Verum, et Ipsum Divinum Verum ex Se Ipso novit omnia; sed hoc arcanum est, quod in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* detectum est. Quod Dominus quoad Ipsum Divinum ab aeterno fuerit Verbum, hoc est, Divinum Verum, patet ab his apud *Johannem:*

> "In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum" (i. 1);

et quod Dominus etiam quoad Humanum factus sit "Verbum," apud eundem:

"Et Verbum Caro factum est" (i. 14).

Inde constare potest quid intelligitur per quod Liber fuerit in dextra Sedentis super Throno, et quod Agnus acceperit Librum inde (vers. 7). Quoniam Dominus est Verbum, et Verbum est Divinum Verum, quod in communi facit Caelum et Ecclesiam, et in particulari angelum ut in illo Caelum sit, et hominem ut in illo Ecclesia sit, et quia Verbum hic intelligitur per "Librum," ex quo et secundum quod omnes judicandi sunt, ideo passim dicitur "inscribi Libro," "judicari ex Libro," "deleri ex Libro," ubi de statu vitae aeternae alicujus agitur; ut in his locis:

Antiquus Dierum judicium consedit, "et Libri aperti sunt" (*Dan.* vii. [9,] 10);

Eripietur populus omnis, qui invenietur "scriptus in Libro" (*Dan.* xii. 1);

"Non latuit Te os meum, super Libro Tuo omnes scripti sunt dies, et non unus ex illis deest" (*Psalm.* cxxxix. 15, 16);

Moses dixit, "Dele me quaeso ex Libro quem scripsisti; et dixit Jehovah, Illum qui peccavit Mihi, delebo e Libro" (*Exod.* xxxii. 32, 33);

"Deleantur e Libro vitae, et cum justis non scribantur" (*Psalm.* lxix. 29 [*B. A.* 28]);

"Vidi quod Libri aperti sint; et Liber alius apertus est, qui est vitae; et judicati sunt mortui juxta ea quae scripta sunt in libris[1] secundum opera illorum, et si quis non inventus est in Libro vitae scriptus, ejectus est in stagnum ignis" (*Apoc.* xx. 12, 15[2]);

"Non ingredientur in Novam Hierosolymam, nisi qui scripti sunt in Libro vitae Agni" (*Apoc.* xxi. 26 [*B. A.* 27]);

"Adorabunt bestiam omnes, quorum nomina non scripta sunt in Libro vitae Agni" (*Apoc.* xiii. 8; cap. xvii. 8).

Quod per "Librum" intelligatur Verbum, apud Davidem:

"In Volumine Libri scriptum est de Me" (*Psalm.* xl. 8 [*B. A.* 7]);

et apud *Ezechielem*:

"Vidi et ecce manus emissa ad me, et in ea Volumen Libri scriptum ante et post" (ii. 9, 10[3]);

"Liber verborum Esajae" (*Luc.* iii. 4);

"Liber psalmorum" (*Luc.* xx. 42).

257. ***"Obsignatum sigillis septem,"*** significat *illud prorsus absconditum angelo et homini.*—Quod "obsignatum sigillo" significet absconditum, patet; inde "obsignatum septem sigillis" significat prorsus absconditum, "septem" enim significant omne (n. 10), ita quoque prorsus; quod prorsus absconditum angelo et homini, dicitur mox his verbis:

"Et nemo potuit in Caelo, nec super terra, neque sub terra, aperire et legere librum, nec inspicere illum" (vers. 3, 4);

tale est Verbum omnibus, quibus Agnus, hoc est, Dominus non aperit illud: hic quia de exploratione omnium ante Ultimum Judicium agitur, sunt status vitae omnium in communi et particulari, qui prorsus absconditi sunt.

258. [*Vers.* 2.] ***"Et vidi Angelum fortem praedicantem voce magna,"*** significat *Divinum Verum a Domino influens penitus in cogitationem angelorum et hominum, ac indagationem.*—Per "Angelum" praedicantem in Sensu spirituali intelligitur Dominus, quia angelus a se non praedicat et docet, sed a Domino, at usque sicut a se: "Angelus fortis" dicitur, quia cum potentia, et quod praedicatur cum potentia, hoc influit penitus in cogitationem; "vox magna" significat Divinum Verum a Domino in potentia seu virtute: quod etiam significetur indagatio, est quia interrogat, "Quis est dignus aperire librum," ut nunc sequitur.

259. ***"Quis est dignus aperire librum et solvere sigilla ejus,"*** significat *quis in potentia est nosse status vitae omnium in Caelis et in Terris, et judicare unumquemvis secundum suum.*—"Quis dignus est" significat quis potest, seu quis in potentia est; "aperire librum, et solvere sigilla ejus" significat hic nosse status vitae omnium in Caelis et in terris, et quoque judicare unumquemvis secundum suum statum, nam cum "Liber aperitur," fit inquisitio quales sunt, et dein sententia seu judicium; comparative sicut judex agit cum libro legis et ex illo: quod per "aperire Librum" significetur inquisitio qualis status vitae est omnibus et singulis, patet a capite sequente, ubi describitur quid visum est, cum Agnus aperuit in suo ordine septem sigilla ejus.

260. [*Vers.* 3.] ***"Et nemo potuit in Caelo, nec super terra, neque sub terra,"*** significat *quod nullus in Caelis superioribus et in Caelis inferioribus.*—Per "in Caelo, super terra, et sub terra," intelligitur in Caelis superioribus et inferioribus, ut quoque infra (vers. 13), ubi haec:

"Et omne creatum, quod est in Caelo, in terra, et sub terra, et in mari quae sunt, et in illis omnia, audivi dicentes."

Quia audivit hos et illos dicentes, patet quod fuerint angeli et spiritus qui loquebantur; fuit etiam Johannes in spiritu, ut ipse in praecedente capite (iv. vers. 2) dicit, in quo statu

non alia terra illi apparuit, quam terra mundi spiritualis; sunt enim ibi terrae sicut in mundo naturali, ut constare potest ex descriptione illius mundi in Opere de *Caelo et Inferno;* tum in *Continuatione de Mundo Spirituali* (n. 32–38). Caeli superiores ibi apparent super montibus et collibus, Caeli inferiores super terris infra, et Caeli ultimi quasi sub terris; Caeli enim sunt expansa, unum supra alterum, et quodvis expansum est sicut terra sub pedibus illorum qui ibi sunt; supremum expansum est sicut caput montis, alterum expansum est sub illo, sed latius ad latera circum circa se extendens, ac infimum expansum adhuc latius, et quia hoc est sub illo, sunt ibi illi qui "sub terra;" tres Caeli etiam ita apparent angelis qui in superioribus Caelis sunt, quia illis duo apparent infra illos; similiter itaque Johanni, quia apud illos erat, nam ad illos ascenderat, ut patet a capite iv. vers. 1, ubi dicitur,

> "Ascende huc, et ostendam tibi quae oportet fieri post hac."

Qui non scit aliquid de mundo spirituali et de terris ibi, nequaquam scire potest quid intelligitur per "sub terra," similiter quid per "inferiora terrae," in Verbo, ut apud *Esajam:*

> "Cantate Caeli, jubilate Inferiora terrae, personate Montes cantu, quia redemit Jehovah Jacobum" (xliv. 23); et alibi.

Quis non videt, quod terrae mundi spiritualis ibi intelligantur; non enim aliquis homo sub terris in mundo naturali habitat.

261. ***"Aperire Librum."***—Quod significet *nosse status vitae omnium, et judicare unumquemvis secundum suum*, patet ab explicatis supra (n. 259).

262. ***"Nec inspicere eum,"*** significat *ne hilum.*—Cum per "aperire librum" significatur nosse status vitae omnium, per "inspicere eum" significatur videre qualis status vitae unius et alterius est; quare per quod "nemo posset aperire librum nec inspicere eum," significatur quod ne hilum possint. Solus enim Dominus videt statum cujusvis ab intimis ad extrema, tum qualis homo fuit ab infantia usque ad senectam, et qualis futurus est in aeternum, ut et quem locum in Caelo vel in Inferno sortiturus sit; et hoc Dominus videt in instanti, et ex Se Ipso, quia est Ipsum Divinum Verum

seu Verbum; angeli autem et homo ne hilum, quia sunt finiti, et finiti vident modo pauca et externa, et ne quidem haec vident a se, sed a Domino.

263. [*Vers.* 4.] ***"Et ego flebam multum, quod nemo [dignus] inventus sit aperire et legere librum, nec inspicere eum,"*** significat *dolorem cordis, quod si non aliquis posset, perirent omnes.*—Quod "flere multum" sit dolere corde, patet; quod doleret corde, fuit causa, quia alioquin perituri essent omnes; nam si non per Ultimum Judicium omnia in Caelis et in Terris redigerentur in ordinem, non potuisset aliter: agitur enim in *Apocalypsi* de statu ultimo Ecclesiae, quando ejus finis, qui qualis est describitur a Domino his verbis:

> "Erit talis afflictio magna, qualis non fuit ab initio Mundi usque nunc, nec fiet; quare nisi abbreviarentur dies isti, non conservaretur ulla caro" (*Matth.* xxiv. 21, 22);

haec de ultimo tempore Ecclesiae, quando judicium. Quod talis status Ecclesiae hodie sit, ex his solum cognosci potest, quod in maxima parte Orbis Christiani sint, qui Divinam Domini potestatem in se transtulerunt, ac volunt coli sicut dii, et qui invocant homines mortuos, et vix aliquis ibi Dominum; et quod reliqui ab Ecclesia faciant Deum Tres, ac Dominum Duos, ac salvationem ponant non in emendatione vitae, sed in certis vocibus cum halitu devoto enuntiatis; ita non in paenitentia, sed in fiducia quod justificentur et sanctificentur, modo plicent manus et spectent sursum, ac solennem formulam orent.

264. [*Vers.* 5.] ***"Et unus ex Senioribus dicit*** [1] ***mihi, Ne fleto."***—Quod significet *consolationem*, patet.

265. ***"Ecce vicit Leo,"*** significat *Dominum, quod ex propria potentia subjugaverit Inferna, et redegerit in ordinem omnia cum fuit in Mundo.*—Quod "Leo" significet Divinum Verum Verbi quoad potentiam, videatur supra (n. 241); et quia Dominus est Ipsum Divinum Verum seu Verbum, ideo vocatur "Leo." Quod Dominus cum fuit in mundo subjugaverit Inferna ac redegerit omnia in Caelis in ordinem, et quoque glorificaverit Humanum Suum, videatur supra (n. 67); et quomodo, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 12–14). Inde patet, quid intelligitur per "vicit Leo."

266. ***"Qui est ex tribu Jehudae, Radix Davidis,"*** significat *per Divinum Bonum unitum Divino Vero in Suo Humano.*—

Per "Jehudam" in Verbo intelligitur Ecclesia quae in bono amoris in Dominum est, ac in supremo Sensu Dominus quoad Divinum Bonum Divini Amoris, et per "Davidem" intelligitur Dominus quoad Divinum Verum Divinae Sapientiae: quod hoc per "Davidem" intelligatur, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 43, 44[1]); et quod illud per "Jehudam," videatur (n. 96, 350). Ex his patet, quod per "Ecce vicit Leo, Qui ex tribu Jehudae, Radix Davidis," significetur quod Dominus vicerit Inferna et redegerit omnia in ordinem per Divinum Bonum unitum Divino Vero in Suo Humano. Quod hic sensus illorum verborum sit, non videri potest in Sensu literae, sed solum quod Ipse Ille sit Qui ex tribu Jehudae et ex prosapia Davidis in mundo natus est; at usque eadem illa verba Sensum spiritualem in se continent, in quo per nomina personarum intelliguntur res, ut passim supra dictum est; ita non per "Jehudam" Jehudah, nec per "Davidem" David; sed per "Jehudam" Dominus quoad Divinum Bonum, et per "Davidem" Dominus quoad Divinum Verum; inde est quod ille sensus inde resultet; quod ille sensus hic exponatur, est quia *Apocalypsis* quoad Sensum spiritualem nunc aperitur.

267. ***"Aperire librum, et solvere septem sigilla ejus,"*** significat *nosse status vitae omnium in Caelis et in terris, et judicare unumquemvis secundum suum*, ut supra (n. 258, 259).

268. [*Vers.* 6.] ***"Et vidi et ecce in medio Throni, et quatuor Animalium, et in medio Seniorum,"*** significat *ab intimis et inde in omnibus Caeli, Verbi, et Ecclesiae.*—"In medio" significat in intimis et inde in omnibus (n. 44); "Thronus" significat Caelum (n. 14); "quatuor Animalia" seu Cherubi significant Verbum (n. 239); et "viginti quatuor Seniores" significant Ecclesiam quoad omnia ejus (n. 233, 251). Ex his sequitur, quod per "in medio Throni, et quatuor Animalium, et in medio Seniorum," significetur ab intimis in omnibus Caeli, Verbi, et Ecclesiae.

269. ***"Agnum stantem tanquam occisum,"*** significat *Dominum quoad Humanum non in Ecclesia pro Divino agnitum.*—Per "Agnum" in *Apocalypsi* intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum, et per "Agnum occisum" quod Humanum Ipsius in Ecclesia non agnitum sit pro Divino; similiter ut cap. i. vers. 18[2], ubi dicitur,

"Factus sum mortuus, et ecce Vivens sum in saecula saeculorum,"

per quae intelligitur quod Dominus in Ecclesia neglectus sit, et Humanum Ipsius pro Divino non agnitum (n. 59); quod ita sit, videatur infra (n. 294). Cum itaque Dominus quoad Divinum Humanum per "Agnum" intelligitur, et de Illo dicitur, quod "sumserit Librum e dextra Sedentis super Throno," et postea quod "aperuerit illum, et solverit septem sigilla ejus," et cum hoc nemo mortalium potuit, sed Solus Deus, sequitur quod per "Agnum" intelligatur Dominus quoad Divinum Humanum, et per "occisum" quod non agnitus pro Deo quoad Humanum Suum.

270. ***"Habentem cornua septem,"*** significat *Ipsius Omnipotentiam.*—Saepius in Verbo nominatur "cornu," et per id ubivis significatur potentia; quare ubi "cornu" dicitur de Domino, significatur Omnipotentia: quod "cornua septem" dicantur, est quia "septem" significant omne (n. 10), ita Omnipotentiam. Quod "cornu" significet potentiam, et cum de Domino, Omnipotentiam, constare potest a sequentibus locis:

"Qui laetantur super non re, qui dicunt, Nonne per fortitudinem nostram sumpsimus nos Cornua" (*Amos* vi. 13);
"Dixi impiis, Ne attollite Cornu, ne attollite in altum Cornu vestrum: omnia Cornua impiorum amputabo; exaltabuntur Cornua justi" (*Psalm.* lxxv. 5, 6, 11 [*B. A.* 4, 5, 10]);
"Jehovah exaltavit Cornu inimicorum tuorum" (*Thren.* ii. 17[1]);
"Excisum est Cornu Moabi, et brachium ejus fractum est" (*Jerem.* xlviii. 25);
"Latere et humero impellitis, et Cornibus vestris feritis omnes oves infirmas" (*Ezech.* xxxiv. 21);
"Jehovah exaltavit Cornu populi Sui" (*Psalm.* cxlviii. 14);
"Jehovah Deus Zebaoth, Decus fortitudinis eorum[2] exaltavit Cornu nostrum" (*Psalm.* lxxxix. 18 [*B. A.* 17]);
"Splendor Jehovae Dei sicut Lux erit, Cornua e manu Ipsius Ipsi, et ibi occultatio roboris Ipsius" (*Hab.* iii. 4);
"Brachium Meum corroborabit Davidem, et in Nomine Meo exaltabitur Cornu ejus" (*Psalm.* lxxxix. 22, 25 [*B. A.* 21, 24][3]);
"Jehovah robur meum, petra mea, Cornu meum" (*Psalm.* xviii. 2[4]; 2 *Sam.* xxii. 3);
"Surge filia Sionis, quia Cornu tuum faciam ferrum, ut comminuas populos multos" (*Mich.* iv. 13);
"Dominus[5] destruxit in excandescentia Sua munimentum filiae Jehudae, et abscidit omne Cornu Israelis" (*Thren.* ii. [2,] 3).

Potentiae etiam significantur

Per Cornua draconis (*Apoc.* xii. 3);
Per Cornua bestiae ascendentis ex mari (*Apoc.* xiii. 1);
Per Cornua bestiae coccineae, super qua mulier sedit (*Apoc.* xvii[6] 3, 7, 12);
Per Cornua arietis et hirci (*Dan.* viii. 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 21, 25);

Per Cornua bestiae ascendentis ex mari (*Dan.* vii. 3, 7, 8, 20, 21, 23, 24);
Per quatuor Cornua, quae disperserunt Jehudam et Israelem (*Sach.* ii. 1, 2, 3, 4 [*B. A.* i. 18, 19, 20, 21]);
Per Cornua Altarium, holocausti et suffitus (*Exod.* xxvii. 2; cap. xxx. 2, 3, 10);

per haec significabatur potentia Divini Veri in Ecclesia: ac vicissim quod potentia peritura sit per "Cornua Altarium in Bethele," apud *Amos*:

> "Visitabo super praevaricationes Israelis, visitabo super Altaria Bethelis, ut exscindantur Cornua Altaris, et cadant in terram" (iii. 14).

271. ***"Et oculos septem,"*** significat *Ipsius Omniscientiam et Divinam Sapientiam.*—Quod "oculi," cum de Domino, significent Divinam Ipsius Sapientiam, videatur supra (n. 48, 125), ita quoque Omniscientiam; et quod "septem" significent omne, et dicantur de re sancta (n. 10); inde per "oculos septem Agni" significatur Divina Sapientia Domini, quae etiam est Omniscientia.

272. ***"Qui sunt septem Dei Spiritus emissi in omnem terram,"*** significat *quod ex illa sit Divinum Verum in universo terrarum Orbe ubi Religio.*—"Septem spiritus Dei" sunt Divinum Verum procedens a Domino, ut supra (n. 14, 155): quod "emissi in omnem terram" sit in universum Orbem ubi Religio, patet; ubi enim est Religio, docetur quod Deus sit, et quod diabolus sit, et quod Deus sit Ipsum Bonum, et a Quo bonum, et quod diabolus sit ipsum malum, et a quo malum; et quia oppositi sunt, quod malum, quia est a diabolo, fugiendum sit, et quod bonum, quia est a Deo, faciendum sit; proinde quod quantum quis facit malum, tantum amet diabolum, et facit contra Deum; tale Divinum Verum est in universo terrarum Orbe, ubi est aliqua Religio: quare non plus opus est, quam scire quid malum; hoc etiam sciunt omnes quibus Religio est; praecepta enim omnium Religionum sunt qualia in *Decalogo*, quod non sit occidendum, non scortandum, non furandum, non false testandum; haec sunt in genere Divina Vera a Domino "emissa in omnem terram," videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 101–118): quare qui vivit secundum illa quia sunt Divina Vera, seu praecepta Dei, et inde Religionis, salvatur; sed qui solum modo vivit secundum illa quia sunt civilia et moralia vera, ille non salvatur, nam negator Dei ita etiam potest vivere, non autem confessor Dei.

273. [*Vers.* 7.] ***"Et venit et accepit Librum e dextra Sedentis super Throno,"*** significat *quod Dominus quoad Divinum Humanum Suum sit Verbum, et quod hoc ex Divino Suo in Ipso, et quod propterea ex Divino Humano Suo facturus sit Judicium.*—Hic manifeste patet, quod "Sedens super Throno" et "Agnus" sint una Persona, et quod per "Sedentem super Throno" intelligatur Divinum Ipsius a Quo, et per "Agnum" Divinum Humanum Ipsius; nam dicitur in praecedente versu, quod "viderit Agnum stantem in medio Throni," et nunc quod "acceperit a Sedente super Throno Librum." Quod Dominus ex Divino Humano Suo facturus sit Judicium, quia est Verbum, constat ex his locis:

"Tunc videbunt signum Filii Hominis; et videbunt Filium Hominis venientem in nubibus Caeli cum virtute et gloria" (*Matth.* xxiv. 30);
"Quando sedebit Filius Hominis super Throno Suo judicaturus duodecim Tribus Israelis" (*Matth.* xix. 28);
"Venturus est Filius Hominis in gloria Patris Sui, et tunc reddet unicuique secundum facta ejus" (*Matth.* xvi. 27);
"Vigilate omni tempore, ut digni habeamini ad consistendum coram Filio Hominis" (*Luc.* xxi. 36[1]);
"Qua hora non putatis, Filius Hominis venit" (*Matth.* xxiv. 44);
"Pater non judicat quemquam, sed omne judicium dedit Filio quia Filius Hominis est" (*Joh.* v. 22, 27[2]);

"Filius Hominis" est Dominus quoad Divinum Humanum, et Hoc est Verbum, Quod fuit Deus et Caro factum est (*Joh.* i. 1, 14).

274. [*Vers.* 8.] ***"Et cum accepisset Librum,"*** significat *quando Dominus instituit judicium facere, et per id omnia in Caelis et super terris redigere in ordinem.*—Per "recipere librum" et aperire illum, significatur explorare status vitae omnium, et judicare unumquemvis secundum suum, ut supra; hic itaque per quod "accepisset librum" significatur in instituto habere Ultimum Judicium facere; et quia Ultimum Judicium fit, ut omnia in ordinem redigantur in Caelis, et per Caelos in terris, etiam hoc significatur.

275. ***"Quatuor Animalia et viginti quatuor Seniores procciderunt coram Agno,"*** significat *humiliationem, et ex humiliatione adorationem Domini ex superioribus Caelis.*—Sequitur nunc glorificatio Domini propterea; nam, ut supra (n. 263) dictum est, nisi Dominus nunc Ultimum Judicium faceret, et per id redigeret in ordinem omnia in Caelis et in terris, omnes perirent. Glorificatio Domini, quae nunc sequitur, fit pri-

mum a Caelis superioribus, postea a Caelis inferioribus, et demum a Caelis infimis:

Glorificatio a Caelis superioribus (vers. 8–10);
A Caelis inferioribus (vers. 11, 12);
Et a Caelis infimis (vers. 13);
Et demum confirmatio et adoratio a Caelis superioribus (vers. 14).

Caeli itaque superiores significantur per "quatuor Animalia" et per "viginti quatuor Seniores;" nam per "Cherubos," qui sunt quatuor Animalia, "in medio Throni," significatur Dominus quoad Verbum; at per "Cherubos," seu quatuor Animalia, "circum Thronum," significatur Caelum quoad Verbum; dicitur enim, quod

"In medio Throni et circum Thronum visa sint quatuor Animalia, plena oculis ante et retro" (cap. iv. vers. 6);

Caeli enim sunt Caeli ex receptione Divini Veri per Verbum a Domino. Per "viginti quatuor Seniores" etiam significantur Angeli in Caelis superioribus, quoniam Seniores illi proxime circum Thronum erant (cap. iv. 4). Quod "procidere coram Agno" sit humiliatio, et ex humiliatione adoratio, patet.

276. ***"Habentes unusquisque citharas,"*** significat *confessionem Divini Humani Domini ex veris spiritualibus*.—Notum est, quod confessiones Jehovae in templo Hierosolymae factae fuerint per cantica et simul per instrumenta musica, quae correspondebant; instrumenta erant praecipue buccinae et tympana, ac nablia et citharae; Bonis et Veris caelestibus correspondebant buccinae et tympana, ac Bonis et Veris spiritualibus, nablia et citharae; correspondentiae erant cum sonis illorum. Quid Bonum et Verum caeleste, et quid Bonum et Verum spirituale, videatur in Opere de *Caelo et Inferno* (n. 13–19, et 20–28). Quod "citharae" significent confessiones Domini ex Veris spiritualibus, constare potest ex his locis:

"Confitemini Jehovae in Cithara, in Nablio decachordii psallite Ipsi" (*Psalm.* xxxiii. 2[1]);
"Confitebor Tibi in Cithara Deus, Deus mi" (*Psalm.* xliii. 4[2]);
"Confitebor Tibi instrumento Nablii, canam Tibi in Cithara, Sancte Israelis" (*Psalm.* lxxi. 22);
"Excita me Nablium et Cithara, confitebor Tibi inter gentes, Domine" (*Psalm.* lvii. 9, 10 [*B. A.* 8, 9[3]]; *Psalm.* cviii. 2, 3, 4);
"Respondete Jehovae per confessionem, psallite Deo nostro in Cithara" (*Psalm.* cxlvii. 7[4]);

"Bonum confiteri Jehovae super Nablio et super higgaion in Cithara" (*Psalm.* xcii. 2, 3[1]);
"Clangite Jehovae omnis terra, cantate Jehovae Cithara, Cithara et voce cantus" (*Psalm.* xcviii. 4–6).
(Et in multis aliis locis, ut *Psalm.* xlix. 5 [*B. A.* 4[2]]; *Psalm.* cxxxvii. 2[3]; *Hiob* xxx. 31; *Esaj.* xxiv. 7–9; cap. xxx. 31, 32; *Apoc.* xiv. 2; cap. xviii. 22.)

Quoniam "cithara" correspondebat confessioni Domini, et mali spiritus illam non sustinent, ideo

David per Citharam abegit malum spiritum a Saule (1 *Sam.* xvi. 14–16, 23).

Quod non fuerint citharae, sed quod confessiones Domini auditae sicut citharae Johanni, videatur infra (n. 661).

277. ***"Et phialas aureas plenas suffitibus,"*** significat *confessionem Divini Humani Domini ex bonis spiritualibus.*—Quod "suffitus" [significet] cultum ex bonis spiritualibus, hic autem confessionem ex illis bonis, est quia principalis cultus in Ecclesia Judaica et Israelitica constabat in sacrificiis et in suffitibus; quare duo Altaria erant, unum pro sacrificiis, et alterum pro suffitibus; hoc Altare fuit in Tabernaculo, et vocabatur Altare aureum, illud autem extra Tabernaculum, et vocabatur Altare holocausti: causa erat, quia duo genera bonorum sunt, ex quibus fit omnis Cultus, Bonum caeleste et Bonum spirituale; Bonum caeleste est bonum amoris in Dominum, et Bonum spirituale est bonum amoris erga proximum: cultus per sacrificia erat cultus ex Bono caelesti, et cultus per suffitus erat cultus ex Bono spirituali. Sive dicas cultum, sive dicas confessionem, idem est, nam omnis cultus est confessio. Simile quod significatur per "suffitus," etiam significatur per "phialas" in quibus suffimenta erant, quoniam continens et contentum, sicut instrumentale et principale, unam causam agunt. Cultus ex Bono spirituali significatur per "suffitus" in sequentibus locis:

"Ab ortu solis usque ad occasum ejus magnum erit Nomen Meum inter gentes, et in omni loco Suffitus allatus Nomini Meo" (*Malach.* i. 11);
"Docebunt judicia Tua Jacobum, ponent Suffitum in nasum Tuum, et holocaustum super Altare Tuum" (*Deutr.* xxxiii. 10);
"Holocausta pinguium offeram Tibi cum Suffimento" (*Psalm.* lxvi. 13, 15);
"Venient ex circuitu Jehudae offerentes holocaustum, mincham et Thus" (*Jerem.* xvii. 26);
"E Scheba venient; aurum et Thus portabunt; et laudes Jehovae annuntiabunt" (*Esaj.* lx. 6);

per "thus" simile significatur quod per "suffimentum," quia

thus erat praecipuum aromatum[1] ex quibus suffimentum fiebat. Similiter apud *Matthaeum*:

> Sapientes ex Oriente aperuerunt thesauros suos, et obtulerunt Domino recens nato "Aurum, Thus et Myrrham" (ii. 11);

quod obtulerint illa tria, erat quia "aurum" significabat Bonum caeleste, "thus" Bonum spirituale, et "myrrha" Bonum naturale, et ex his tribus Bonis fit omnis cultus.

278. ***"Quae sunt preces sanctorum,"*** significat *cogitationes quae sunt fidei ex affectionibus quae sunt charitatis, apud illos qui ex bonis et veris spiritualibus colunt Dominum.*—Per "preces" intelliguntur illa quae fidei sunt, et simul illa quae charitatis sunt, apud illos qui preces fundunt, quoniam preces absque illis non sunt preces, sed soni vacui: quod "sancti" significent illos qui in bonis et veris spiritualibus sunt, videatur supra (n. 173). Quod suffitus dicantur "preces sanctorum," est causa, quia odores fragrantes correspondent affectionibus boni et veri; inde est, quod toties dicatur in Verbo

> "Odor gratus," ac "Odor quietis Jehovae" (ut *Exod.* xxix. 18[2], 25, 41; *Levit.* i. 9, 13, 17; cap. ii. 2, 9, 12[3]; cap. iii. 5; cap. iv. 31; cap. vi. 8, 14 [*B. A.* 15, 21]); cap. viii. 28; cap. xxiii. 13, 18[4]; cap. xxvi. 31; *Num.* xv. 3, 7[5]; cap. xxviii. 6, 8, 13[6]; cap. xxix. 2, 6, 8, 13, 36; *Ezech.* xx. 41; *Hosch.* xiv. 7).

Similia significantur per "preces," quae vocantur "suffitus," in sequentibus in *Apocalypsi*:

> Angelus stans ad Altare, habens phialam auream, "et dati sunt ei Suffitus multi, ut offeret cum Precibus sanctorum omnium super altare aureum: et ascendit fumus Suffituum cum Precibus sanctorum e manu Angeli ad conspectum Dei" (viii. 3–5);

et apud Davidem;

> 'Attende aurem ad vocem meam; acceptae sunt Preces meae, Suffimentum coram Te" (*Psalm.* cxli. 1, 2).

279. [*Vers.* 9.] ***"Et canebant Canticum novum,"*** significat *agnitionem et glorificationem Domini, quod Solus sit Judex, Redemptor et Salvator, ita Deus Caeli et Terrae.*—Haec continentur in cantico quod canebant, et illa quae continentur etiam significantur; ut agnitio quod Dominus sit Judex, in nunc sequentibus his:

> "Dignus es accipere librum, et aperire sigilla ejus:"

quod sit Redemptor, in his:

"Quia occisus es, et redemisti nos in sanguine Tuo:"

quod sit Salvator, in his:

"Fecisti nos Deo nostro Reges et Sacerdotes, et regnabimus super terra:"

quod sit Deus Caeli et terrae, in his:

"Prociderunt et adoraverunt Viventem in saecula saeculorum" (vers. 14).

Quoniam agnitio quod Dominus Solus sit Deus Caeli et terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum, et quod alioquin non possit Redemptor et Salvator dici, non prius fuit in Ecclesia, ideo dicitur "canticum novum." Quod "canticum" etiam significet glorificationem, quae est confessio ex gaudio cordis, est quia cantus exaltat, et facit ut affectio e corde erumpat in sonum, et se intense sistat in sua vita. Psalmi Davidis nec aliud sunt quam cantica, psallebantur enim ac canebantur; quare etiam in multis locis vocabantur cantica

(Ut *Psalm.* xviii[1] 1; *Psalm.* xxxiii. 1, 3[2]; *Psalm.* xlv. 1; *Psalm.* xlvi. 1; *Psalm.* xlviii. 1; *Psalm.* lxv. 1; *Psalm.* lxvi. 1; *Psalm.* lxvii. 1; *Psalm.* lxviii. 1; *Psalm.* lxxv. 1; *Psalm.* lxxvi[3] 1; *Psalm.* lxxxvii. 1; *Psalm.* lxxxviii. 1; *Psalm.* xcii. 1; *Psalm.* xcvi. 1; *Psalm.* xcviii. 1; *Psalm.* cviii. 1; *Psalm.* cxx. 1; *Psalm.* cxxi. 1; *Psalm.* cxxii. 1; *Psalm.* cxxiii. 1; *Psalm.* cxxiv. 1; *Psalm.* cxxv. 1; *Psalm.* cxxvi. 1; *Psalm.* cxxvii. 1; *Psalm.* cxxviii. 1; *Psalm.* cxxix. 1; *Psalm.* cxxx. 1; *Psalm.* cxxxii. 1; *Psalm.* cxxxiii. 1; *Psalm.* cxxxiv. 1).

Quod cantica fuerint propter exaltationem vitae amoris, et inde gaudii, patet ex his:

"Cantate Jehovae Canticum novum, clangite Jehovae omnis terra, personate, jubilate" (*Psalm.* xcviii. 1, 4–8);
"Cantate Jehovae Canticum novum; laetetur Israel in Factore suo, psallant Ipsi" (*Psalm.* cxlix. 1–3);
"Cantate Jehovae Canticum novum, extollant vocem" (*Esaj.* xlii. 10–12);
"Cantate Caeli, jubilate inferiora terrae, personate montes Cantu" (*Esaj.* xliv. 23; cap. xlix. 13);
"Jubilate Deo robori nostro, acclamate Deo Jacobi, extollite Cantum" (*Psalm.* lxxxi. 2–4 [*B. A.* 1–3]);
"Laetitia et gaudium invenietur in Sione, confessio et vox Cantus" (*Esaj.* li. 3; cap. lii. 8, 9);
"Cantate Jehovae, exclama et jubila filia Sionis, quia magnus in medio tui Sanctus Israelis" (*Esaj.* xii. 1–6);
"Paratum est cor meum, cantabo et psallam; excita te gloria mea; confitebor Tibi inter gentes, Domine, psallam Tibi inter populos" (*Psalm.* lvii. 8–10 [*B. A.* 7–9]).

(Et multoties alibi.)

280. "*Dicentes, dignus es accipere Librum, et aperire sigilla ejus,*" significat *quod Solus possit cognoscere status vitae omnium, et judicare unumquemvis secundum suum*, ut supra (n. 256, 259, 261, 267, 273).

281. "*Quia occisus es, et redemisti Deo nos in sanguine Tuo,*" significat *liberationem ab Inferno, et salvationem per conjunctionem cum Ipso.*—Quid in specie significatur per singula illa, non opus est per Sensum spiritualem evolvere, ut quid per "occisum esse," "redimere nos Deo," et quid per "sanguinem Ipsius," sunt enim arcana, quae non apparent in Sensu literae; satis est quod sit Redemptio quae ita describitur; et quia Redemptio, est liberatio ab Inferno, et salvatio per conjunctionem cum Domino; sunt haec quae significantur. Hic solum ex Verbo confirmabitur, quod Ipse Jehovah in mundum venerit, natus sit Homo, et factus Redemptor et Salvator omnibus qui per vitam charitatis et ejus fidem conjunguntur Divino Humano Ipsius, et quod Jehovah sit Dominus ab aeterno; proinde quod Divinum Humanum Domini, cum Quo erit conjunctio, sit Divinum Humanum Ipsius Jehovae: hic itaque adducentur loca quae confirmant quod Jehovah et Dominus unum sint; et quia unum sunt et non duo, quod Dominus ab aeterno, Qui est Ipse Jehovah, per assumptionem Humani, sit Redemptor et Salvator; hoc patet ex his:

"Tu Jehovah Pater noster, Redemptor noster a saeculo Nomen Tuum" (*Esaj.* lxiii. 16);
"Sic dixit Rex Israelis, et Redemptor ejus Jehovah Zebaoth, Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus" (*Esaj.* xliv. 6[1]);
"Sic dixit Jehovah Redemptor tuus et Formator tuus, Ego Jehovah faciens omnia, et Solus a Me Ipso" (*Esaj.* xliv. 24);
"Sic dixit Jehovah Redemptor tuus, Sanctus Israelis, Ego Jehovah Deus tuus" (*Esaj.* xlviii. 17);
"Jehovah Petra mea et Redemptor meus" (*Psalm.* xix[2] 15 [*B. A.* 14]);
"Redemptor eorum fortis, Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius" (*Jerem.* l. 34);
"Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius, et Redemptor tuus Sanctus Israelis, Deus totius Terrae vocabitur" (*Esaj.* liv. 5);
"Ut sciat omnis caro, quod Ego Jehovah Salvator tuus et Redemptor tuus, fortis Jacobi" (*Esaj.* xlix. 26; cap. lx. 16);
"Quod ad Redemptorem nostrum, Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius" (*Esaj.* xlvii. 4);
"Cum misericordia aeternitatis miserebor; sic dixit Redemptor tuus Jehovah" (*Esaj.* liv. 8);
"Dixit Jehovah Redemptor vester, Sanctus Israelis" (*Esaj.* xliii. 14);
"Dixit Jehovah Sanctus Israelis, Redemptor vester" (*Esaj.* xlix. 7);
"Redemeras me Jehovah [Deus] veritatis" (*Psalm.* xxxi. 6 [*B. A.* 5]);
"Speret Israel in Jehovah, quia plurima cum Ipso Redemptio est, Ille

Redimet Israelem ab omnibus iniquitatibus ejus" (*Psalm.* cxxx. 7, 8);
"Domine surge in auxilium nobis, et Redime nos propter misericordiam Tuam" (*Psalm.* xliv. 27 [*B. A.* 26]);
Dixit Jehovah Deus, "E manu Inferni Redimam eos, e morte Redimam eos" (*Hosch.* xiii. 4, 14);
"Jehovah exaudi vocem meam, Redimet animam meam" (*Psalm.* lv. 18, 19 [*B. A.* 17, 18]).
(Tum *Psalm.* xlix. 16 [*B. A.* 15]); *Psalm.* lxix. 19 [*B. A.* 18]; *Psalm.* lxxi. 23; *Psalm.* ciii. 1, 4; *Psalm.* cvii. 2; *Jerem.* xv. 20, 21.)

Quod Dominus quoad Humanum Suum sit Redemptor, in Ecclesia non negatur, quia est secundum Scripturam, et quoque hanc:

"Quis venit ex Edom, incedens in multitudine roboris Sui; annus Redemptorum Ejus venit, Hic redemit eos" (*Esaj.* lxiii[1] 1, 4, 9);
"Dicite filiae Sionis, Ecce Salus tua venit, ecce merces Illius cum Illo; et vocabunt illos, populus sanctitatis, Redempti Jehovae" (*Esaj.* lxii. 11, 12);
"Benedictus Dominus Deus Israelis, quia visitavit, et fecit Redemptionem populo Suo" (*Luc.* i. 68).
(Praeter alibi.)

Plura adhuc loca confirmantia, quod Dominus ab aeterno, Qui est Ipse Jehovah, in mundum venerit, et susceperit Humanum, ad redimendum homines, videantur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 37–46). Jehovah etiam dicitur Salvator in multis locis, quae ob copiam afferre non vacat.

282. ***"Ex omni tribu et lingua, et populo et gente,"*** significat *quod a Domino redempti sint, qui in Ecclesia aut in aliqua Religione in veris quoad doctrinam et in bonis quoad vitam sunt.*—Per "tribum" significatur Ecclesia quoad religionem; per "linguam" significatur doctrina ejus, de qua mox; per "populum" significantur qui in veris doctrinae sunt, et abstracte vera doctrinae (n. 483); et per "gentem" significantur qui in bonis vitae sunt, et abstracte bona vitae (n. 483): ex his patet, quod per "ex omni tribu et lingua, et populo et gente," talia quae dicta sunt significentur (ut quoque n. 627). Hic nunc confirmabitur, quod per "linguam" in spirituali Sensu significetur doctrina quae est Ecclesiae, et quae est cujusvis Religionis; hoc patet ex his:

"Lingua mea meditatur justitiam Tuam, omni die laudem Tuam" (*Psalm.* [xxxv. 28;] lxxi. 24);
"Tunc saliet sicut cervus claudus, et cantabit Lingua muti, quia erumpent in deserto aquae" (*Esaj.* xxxv. 6);
"Lingua balborum velox erit ad loquendum" (*Esaj.* xxxii. 4);

apparet sicut ibi per "linguam" intelligatur loquela; sed in Sensu spirituali intelligitur id quod loquuntur, quod est verum doctrinae, quod illis erit a Domino. Similiter,

"Juravi quod Mihi se incurvaturum sit omne genu, et juratura omnis Lingua" (*Esaj.* xlv. 23);
"Veniet tempus ad congregandum omnes gentes et Linguas, ut veniant et videant gloriam Meam" (*Esaj.* lxvi. 18);
"In diebus illis apprehendent decem viri ex omnibus Linguis gentium alam viri Jehudaei, dicendo, Ibimus vobiscum, quia audivimus Deum cum vobis" (*Sach.* viii. 23);

haec quoque de conversione gentium a Domino, ad verum doctrinae. Per "linguas" autem in opposito sensu significantur doctrinae falsae in his:

"Vir Linguae non subsistet in terra" (*Psalm.* cxl. 12 [*B. A.* 11][1]);
"Occultas eos in Tabernaculo Tuo a lite Linguarum" (*Psalm.* xxxi. 21 [*B. A.* 20]);
"Adducam super vos gentem, cujus non cognosces Linguam" (*Jerem.* v. 15[2]);
"Mitti ad populos graves Lingua" (*Ezech.* iii. 5, 6);
"Ad populum barbarum Lingua" (*Esaj.* xxxiii. 19).

Sciendum est quod "lingua" ut organum significet doctrinam, ac ut sermo significet etiam religionem. Qui scit quod "lingua" significet doctrinam, intelligere potest quid significatur per verba divitis in Inferno ad Abrahamum,

"Ut mitteret Lazarum, ut intingeret extremum digiti in aquam, et refrigeraret linguam ejus, ne cruciaretur in flamma" (*Luc.* xvi. 24);

"aqua" significat verum, et "lingua" doctrinam, a cujus falsis cruciabatur, et non a flamma; non enim aliquis in Inferno est in flamma, sed flamma ibi est apparentia amoris falsi, et ignis apparentia amoris mali.

283. [*Vers.* 10.] ***"Et fecisti nos Deo nostro Reges et Sacerdotes,"*** significat *quod illi a Domino in sapientia ex Divinis veris et in amore ex Divinis bonis sint, ac ita imagines Divinae Ipsius Sapientiae ac Divini Ipsius Amoris;* ut supra (n. 20, 21).

284. ***"Et regnabimus super terra,"*** significat *et erunt in Regno Ipsius, Ipse in illis et illi in Ipso.*—Per "regnare super terra" non aliud intelligitur quam esse in Regno Domini, et ibi unum cum Ipso, secundum haec Domini verba:

"Ut omnes qui credunt in Me, unum sint; ac unum sint sicut Tu Pater in Me et Ego in Te, ut etiam illi in nobis unum sint; Ego gloriam

quam dedisti Mihi, dedi illis, ut sint unum sicut Nos unum sumus, Ego in illis et Tu in Me, ut ubi Ego sum etiam illi sint Mecum" (*Joh.* xvii. 20–24);

cum itaque ita unum sunt cum Domino, et simul cum Domino faciunt Regnum, quod vocatur Regnum Dei, patet quod non aliud per "regnare" significetur. Dicitur "regnare" quia prius dictum est, "Fecisti nos Reges et Sacerdotes," et per "Reges" significantur qui in sapientia ex Divinis Veris a Domino sunt, et per "Sacerdotes" qui in amore ex Divino Bono ab Ipso sunt (n. 20): inde est, quod Regnum Domini etiam dicatur

"Regnum sanctorum" (*Dan.* vii[1] 18, 27)

et de Apostolis, quod

Cum Domino judicaturi sint duodecim Tribus Israelis (*Matth.* xix. 28),

tametsi Solus Dominus judicat et regnat; judicat enim et regnat ex Divino Bono per Divinum Verum, quod ab Ipso etiam in illis est; sed qui credit quod id quod a Domino in illis est, sit illorum, ejicitur e Regno, hoc est, e Caelo. Simile per "regnare" significatur in sequentibus in *Apocalypsi*:

"Erunt Sacerdotes Dei et Christi, et Regnabunt cum Ipso mille annis (xx. 4, 6);

et de illis qui in Novam Hierosolymam venturi sunt,

"Agnus illustrabit illos, et Regnabunt in saecula saeculorum" (xxii. 5).

285. Dicitur "regnabunt super terra," quia per "terram" hic et alibi intelligitur Ecclesia Domini in Caelis et in terris; Ecclesia utrobivis est Regnum Domini: ne itaque quis credat, quod omnes qui a Domino redempti sunt, fiant Reges et Sacerdotes, et quod regnaturi super terra, interest ut ex Verbo demonstretur, quod terra significet Ecclesiam: hoc videri potest ex sequentibus locis:

"Ecce Jehovah evacuans Terram, et exinaniens Terram, et evertet facies ejus; evacuando evacuabitur Terra: lugebit et confundetur Terra habitabilis: Terra prophanabitur sub habitatoribus suis; propterea maledictio comedet Terram et exurentur habitatores Terrae, et relictus erit homo rarus: erit in medio Terrae sicut strictura oleae. Cataractae ab alto apertae sunt, et commota sunt fundamenta Terrae: confringendo confracta est Terra: disrumpendo disrupta est Terra: commovendo commota est Terra: titubando titubat Terra sicut ebrius" (*Esaj.* [xxiv.] 1–23);

"Ascendit leo ex vepreto ad redigendum Terram tuam in vastitatem: vidi Terram, cum ecce vacuum et inane: dixit Jehovah, vastitas erit tota Terra, propterea lugebit Terra" (*Jerem.* iv. 7, 23–28);
"Quousque lugebit Terra; desolata est tota Terra, quia non vir ponens super cor" (*Jerem.* xii. 4, 11–13);
"Luget et elanguescit Terra, erubuit Libanus et emarcuit" (*Esaj.* xxxiii. 9);
"Erit Terra in picem ardentem, et vastata" (*Esaj.* xxxiv. 9, 10);
"Consummationem et decisionem audivi a Domino super universam Terram" (*Esaj.* xxviii. 2, 22);
"Ecce dies Jehovae veniet ad ponendum Terram in vastitatem, et concutietur Terra e loco suo" (*Esaj.* xiii. 9, 13);
"Commota est et contremuit Terra, et fundamenta montium trepidarunt" (*Psalm.* xviii. 8 [*B. A.* 7][1]);
"Non timebimus cum mutabitur Terra: cum dederit vocem, liquescet Terra" (*Psalm.* xlvi. 3, 4, 7, 9 [*B. A.* 2, 3, 6, 8]);
"Annon intelligitis fundamenta Terrae" (*Esaj.* xl. 21, 23);
"Deus deseruisti nos, tremefecisti Terram; sana fracturas ejus, quia commota est" (*Psalm.* lx. 3, 4 [*B. A.* 1, 2]);
'Liquescent Terra et omnes habitatores ejus; Ego firmabo columnas ejus" (*Psalm.* lxxv. 4 [*B. A.* 3[2]]);
"Vae Terrae inumbratae alis: ite legati ad gentem conculcatam, cujus Terram depraedati sunt fluvii" (*Esaj.* xviii. 1, 2);
"In excandescentia Jehovae Zebaoth obscurata est Terra" (*Esaj.* ix. 18 [*B. A.* 19][3]);
"Eritis vos Terra beneplaciti" (*Malach.* iii. 12[4]);
"Dedi Te in foedus populi ad restituendum Terram; cantate Caeli et exulta Terra" (*Esaj.* xlix. 8, 13);
"Non videbo[5] Jah in Terra viventium" (*Esaj.* xxxviii. 11);
"Qui dederunt terrorem in Terra viventium" (*Ezech.* xxxii. 23–27);
"Nisi crederem videre bonum in Terra vitae" (*Psalm.* xxvii. 13);
"Beati mites, quia haereditatem Terrae accipient" (*Matth.* v. 5);
"Ego Jehovah faciens omnia, expandens Caelos Solus, extendens Terram a Me Ipso" (*Esaj.* xliv. 23, 24; *Sach.* xii. 1; *Jerem.* x. 11–13; cap. li. 15; *Psalm*[6] cxxxvi. 6);
"Aperiat se Terra, fructificent salutem; sic dixit Jehovah, creans Caelos formans Terram" (*Esaj.* xlv. 8, 12, 18, 19);
"Ecce Ego creans Caelos novos, et Terram novam" (*Esaj.* lxv. 17; cap. lxvi. 22);

praeter multis aliis in locis, quae si adducerentur, implerent membranam. Causa quod per "terram" significetur Ecclesia, est quia multoties per "terram" intelligitur Terra Canaan, et in illa fuit Ecclesia; "Canaan caelestis" non aliud est: tum quia cum nominatur "terra," Angeli, qui spirituales sunt, non cogitant terram, sed humanum genus quod super illa, et ejus statum spiritualem, et status spiritualis est status Ecclesiae. "Terra" etiam oppositum sensum habet, et in eo significat damnationem, quoniam cum nulla Ecclesia est apud hominem, est damnatio; in hoc sensu nominatur

"Terra" (*Esaj.* xiv. 12; cap. xxi. 9; cap. xxvi. 19, 21; cap. xxix. 4; cap. xlvii. 1; cap. lxiii. 6; *Thren.* ii. 2, 10; *Ezech.* xxvi. 20; cap. xxxii. 24; *Num.* xvi. 29–33; cap. xxvi. 10; et alibi).

286. [*Vers.* 11.] ***"Et vidi et audivi vocem Angelorum multorum circum Thronum, et Animalia et Seniores,"*** significat *confessionem et glorificationem Domini ab Angelis inferiorum Caelorum.*—Quod confessio et glorificatio Domini facta sit ab Angelis trium caelorum, videatur supra (n. 275); et quod ab Angelis superiorum Caelorum (a vers. 8 ad 10); et inde nunc ab Angelis inferiorum Caelorum (vers. 11, 12); quare per "vocem Angelorum circum Thronum" intelligitur confessio et glorificatio Domini ab Angelis inferiorum Caelorum. Quod etiam tunc viderit Animalia et Seniores simul cum illis, est quia per "Animalia" et "Seniores" significantur Angeli superiorum Caelorum (n. 275), ac inferiores Caeli nusquam separatim a superioribus Caelis agunt, sed conjunctim cum illis; influit enim Dominus immediate ex Se in omnes Caelos, ita quoque in inferiores, et simul mediate per Caelos superiores in inferiores. Haec itaque causa est, quod "viderit et audiverit Animalia et Seniores" primum per se, et dein una cum illis.

287. ***"Et erat numerus eorum myriades myriadum, et chiliades chiliadum,"*** significat *omnes in veris et in bonis.*—Per "numerum" in Sensu naturali intelligitur id quod se refert ad mensuram aut pondus, at per "numerum" in spirituali Sensu id quod se refert ad quale; et hic quale eorum describitur per quod essent "myriades myriadum et chiliades chiliadum," "myrias" enim praedicatur de veris, et "chilias" de bonis. Quod "myrias" praedicetur de veris et "chilias" de bonis, est quia myrias est numerus major, et chilias minor, et vera sunt multiplicia, sed bona simplicia, et quia in Verbo ubi agitur de veris etiam agitur de bonis, propter conjugium veri et boni in singulis Verbi; absque eo potuisset solum "myriades myriadum" dici. Quia bini illi numeri talia significant, ideo etiam dicuntur alibi, ut in his locis:

"Currus Dei binae Myriades, Chiliades Angelorum pacis, Dominus in illis, Sinai in sanctuario" (*Psalm.* lxviii. 18 [*B. A.* 17]);
"Vidi cum Antiquus Dierum sedit; Chiliadum Chiliades ministrabant Ipsi, et Myriades Myriadum coram Ipso stabant" (*Dan.* vii. 9, 10);
Moses de Josepho, "Cornua Monocerotis cornua ejus, his populos feriet una ad fines terrae, et hi Myriades Ephraimi et Chiliades Menassis" (*Deutr.* xxxiii. 17);
"Non timebis tibi a peste quae in caligine serpit, et a morte quae in meridie vastat; cadent a latere tuo Chilias, et Myrias a dextra tua" (*Psalm.* xci. 5–7);
"Greges nostri Chiliades, Myriades in plateis nostris" (*Psalm.* cxliv. 13[1]);

"Num delectatur Jehovah Chiliadibus arietum, Myriadibus rivorum olei" (*Mich.* vi. 7[1]);
Quando quiescebat Arca, dixit Moses, "Redi Jehovah, Myriades Chiliadum Israelis" (*Num.* x. 36);

in omnibus his locis "myriades" dicuntur de veris et "chiliades" de bonis.

288. [*Vers.* 12.] ***"Dicentes voce magna, Dignus est Agnus occisus accipere potestatem et divitias et sapientiam et honorem et gloriam,"*** significat *confessionem ex corde, quod Domino quoad Divinum Humanum sit Omnipotentia, Omniscientia, Divinum Bonum et Divinum Verum.*—"Dicere voce magna" significat confessionem ex corde; "dignus es" significat quod in Ipso sint quae sequuntur; "Agnus" significat Dominum quoad Divinum Humanum; "potestas" significat Divinam potentiam, quae est Omnipotentia; "divitiae et sapientia" significant Divinam scientiam et sapientiam, quae sunt Omniscientia; "honor et gloria" significant Divinum Bonum et Divinum Verum. Quod "divitiae" significent cognitiones boni et veri, et sic scientiam, videatur supra (n. 206); inde cum de Domino, Omniscientiam; et quod "honor et gloria," cum de Domino, significent Divinum Bonum et Divinum Verum, supra (n. 249).

289. ***"Et benedictionem,"*** significat *omnia illa in Ipso et ab Ipso in illis.*—Per "benedictionem" intelligitur omne bonum quod a Domino est homini, ut potentia et opulentia, et quae illarum sunt, sed imprimis omne Bonum spirituale, ut amor et sapientia, charitas et fides, et inde gaudium et felicitas, quae sunt vitae aeternae; et quia haec omnia sunt a Domino, sequitur quod sint in Ipso, nam nisi forent in Ipso, non potuissent esse in aliis ab Ipso: inde est quod Dominus in Verbo dicatur "Benedictus," et quoque "Benedictio," hoc est, Ipsa Benedictio. Quod Jehovah, hoc est, Dominus, dicatur "Benedictus," patet ex his locis:

Princeps sacerdotum interrogavit Jesum, "Tune es Christus Filius Benedicti" (*Marc.* xiv. 61);
"Jesus dixit, Non Me videbitis posthac, donec dicatis, Benedictus veniens in Nomine Domini" (*Matth.* xxiii. 39; *Luc.* xiii. 35);
"Malchizedek benedixit Abramo, et dixit, Benedictus Deus Altissimus, Qui dedit hostes tuos in manum tuam" (*Genes.* xiv. 18–20);
"Benedictus Jehovah Deus Schemi" (*Genes.* ix. 26);
"Benedictus Jehovah, Qui audivit vocem meam" (*Psalm.* xxviii. 6);
"Benedictus Jehovah, quia admirabilem fecit clementiam Suam" (*Psalm.* xxxi. 22 [*B. A.* 21]);
"Benedictus Jehovah a saeculo in saeculum usque" (*Psalm.* xli. 14 [*B. A.* 13]).

(Pariter, *Psalm.* lxvi. 20; *Psalm.* lxviii. 20, 36 [*B. A.* 19, 35]); *Psalm.* lxxii. 18, 19; *Psalm.* lxxxix. 53 [*B. A.* 52]; *Psalm.* cxix. 12; *Psalm.* cxxiv. 6; *Psalm.* cxxxv. 21[1]; *Psalm.* cxliv. 1; *Luc.* i. 68.)

Inde est, quod hic dicatur "benedictio," ut quoque vers. 12; et cap. vii. 12; et apud Davidem:

> "Gloriam et honorem ponis super Illum, quoniam ponis Illum Benedictiones[2] in perpetuum" (*Psalm.* xxi. 6, 7 [*B. A.* 5, 6]);

haec de Domino. Ex his videri potest, quid in Verbo intelligitur per "benedicere Deo," quod sit addicare Ipsi omnem benedictionem, tum orare ut benedicat, et gratias agere quod benedixerit, ut ex sequentibus his locis constare potest:

> Apertum est os Sachariae, "et locutus est Benedicens Deo" (*Luc.* i. 64, 68);
> Simeon suscepit Jesum Infantem in ulnas, et Benedixit Deo (*Luc.* ii. 28[3]);
> "Benedicam[4] Jehovae, Qui consuluit mihi" (*Psalm.* xvi. 7);
> "Benedicite Nomini Jehovae, evangelizate e die in diem salutem Ipsius" (*Psalm.* xcvi. 1–3);
> "Benedictus Dominus de die in diem; in congregationibus Benedicite Deo, Domino, e fonte Israelis" (*Psalm.* lxviii. 20, 27 [*B. A.* 19, 26]).

290. [*Vers.* 13.] ***"Et omne creatum, quod est in Caelo, et in terra, et sub terra, et in mari quae sunt, et quae in illis omnia, audivi dicentes,"*** significat *confessionem et glorificationem Domini ab Angelis infimorum Caelorum.*—Quod haec confessio et glorificatio Domini ab Angelis infimorum Caelorum sit, patet ex serie, quia confessiones et glorificationes Domini, quae praecedunt, factae sunt ab angelis superiorum Caelorum, et inferiorum (n. 275, seq., 286, seq.); sunt enim tres Caeli, et in unoquovis innumerae Societates, quarum quaelibet vocatur Caelum. Quod per "omne creatum, quod est in Caelo, et in terra, et sub terra, et in mari," intelligantur Angeli, patet, nam dicitur,[5] "Audivi dicentes;" et dixerunt, "Sedenti super Throno et Agno, benedictio et honor et gloria et robur in saecula saeculorum." Quod dicantur "creatum" est secundum stylum Verbi, in quo per omnia creata, tam quae Regni animalis sunt quam quae Regni vegetabilis, significantur varia apud hominem, in genere quae ejus voluntatis seu affectionis sunt, et quae ejus intellectus seu cogitationis; quod significent est quia correspondent: et quia Verbum per meras Correspondentias est conscriptum, ideo ibi de Angelis Caeli et de hominibus Ecclesiae similia

dicuntur; ad quod confirmandum solum pauca loca adducentur, quae sint:

"Jesus dixit Discipulis, Euntes in universum mundum praedicate Evangelium omni Creaturae" (*Marc.* xvi. 15);

"Quaere quaeso Bestias et docebunt, et Aves Caeli et annuntiabunt tibi, aut Virgultum terrae et docebit[1] te, et narrabunt tibi Pisces maris; quis non novit ex his omnibus, quod manus Jehovae fecerit illud" (*Hiob* xii. 7–9[2]);

"Laudent Jehovam Caelum et Terra, Maria et omne repens in illis, quia Deus salvabit Sionem" (*Psalm.* lxix. 35, 36 [*B. V. A.* 34, 35]);

"Laudate Jehovam e terra, Balaenae et omnes abyssi" (*Psalm.* cxlviii. 7);

"Consumendo consumam omnia desuper faciebus terrae, consumam Hominem et Bestiam, consumam Aves Caelorum et Pisces maris" (*Zeph.* i. 2, 3).

(Similiter *Esaj.* l. 2, 3; *Ezech.* xxxviii. 19, 20; *Hosch.* iv. 2, 3; *Apoc.* viii. 7–9.)

"Laetabuntur Caeli, gaudebit Terra, commovebit se Mare et plenitudo ejus, exultabit Ager et omne quod in illo; tunc cantabunt omnes Arbores sylvae coram Jehovah, quia venit; quia venit ad judicandum terram" (*Psalm.* xcvi. 11–13).

(Et in multis aliis locis.)

Dicitur "omne creatum," et per id intelligitur omne reformatum, seu omnes reformati, per "creare" enim significatur reformare et regenerare (n. 254). Quid intelligitur per "in Caelo, super terra, et sub terra," videatur supra (n. 260); et quid per "mare" (n. 238): inde patet, quid significatur per "quae in mari sunt, et quae in illis omnia;" haec sunt quae in Verbo intelliguntur per "pisces maris," qui sunt affectiones sensuales, quae sunt infimae naturalis hominis; affectiones enim illorum apparent in mundo spirituali ut "pisces" e longinquo, et sicut in "mari," quia atmosphaera, in qua sunt, apparet sicut aquea, et inde in oculis illorum qui in Caelis et super terra ibi sunt, sicut "mare," videatur supra (n. 238), et de "piscibus" (n. 405).

291. ***"Sedenti super Throno et Agno, benedictio et honor et gloria et robur in saecula saeculorum,"*** significat *quod in Domino ab aeterno et inde in Divino Humano Ipsius sit omne Caeli et Ecclesiae, Divinum Bonum et Divinum Verum, et Divina Potentia, et ab Ipso in illis qui in Caelo et in Ecclesia sunt.*—Quod Dominus ab aeterno sit Jehovah, Qui in tempore suscepit Humanum, ut redimeret et salvaret homines, videatur supra (n. 281); quare per "Sedentem super Throno" intelligitur Dominus ab aeterno, Qui Pater vocatur, et per "Agnum" Dominus quoad Divinum Humanum, Quod est Filius; et quia Pater est in Filio, et Filius in Patre, et unum sunt, constat quod per utrumque, "Sedentem su-

per Throno et Agnum," intelligatur Dominus ; et quia unum sunt, dicitur etiam "Agnus in medio Throni" (vers. 6 ; tum cap. vii. 17). Quod "Benedictio," cum de Domino, sit omne Caeli et Ecclesiae in Ipso, et ab Ipso in illis qui in Caelo et in Ecclesia sunt, videatur supra (n. 289) ; quod "Honor et Gloria" sint Divinum Bonum et Divinum Verum, etiam supra (n. 249) ; et quod "Robur," cum de Domino, sit Divina Potentia, patet. Quod Domino haec omnia sint, constare potest ex his apud *Danielem :*

> "Ecce cum nubibus Caelorum sicut Filius Hominis venit, et usque ad Antiquum Dierum : et Illi datum est dominium et gloria et regnum, et omnes populi, gentes et linguae Ipsum colent ; Dominium Ipsius Dominium saeculi, quod non transibit, et Regnum Ipsius quod non peribit" (vii. 13, 14) ;

quod "Antiquus Dierum" sit Dominus ab aeterno, patet ex his apud *Micham :*

> "Tu Bethlechem Ephratаea, parum est ut sis inter millenas Jehudae ; ex te Mihi exibit, Qui erit Dominator in Israele, et Cujus exitus ab Antiquo, a diebus Aeternitatis" (v. 1 [*B. A.* 2]) ;

tum ab his apud *Esajam :*

> "Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super Cujus humero Principatus ; vocabitur Nomen Ipsius Consiliarius, Deus, Heros, Pater Aeternitatis, Princeps Pacis" (ix. 5).

292. [*Vers.* 14.] ***"Et quatuor Animalia dicebant Amen,"*** significat *Divinam confirmationem ex Verbo.*—Quod "quatuor Animalia" (seu Cherubi) significent Verbum, videatur supra (n. 239) ; et quod "Amen" significet confirmationem Divinam ex ipsa veritate (n. 23, 28, 61), ita ex Verbo.

293. ***"Et viginti quatuor Seniores prociderunt et adoraverunt Viventem in saecula saeculorum,"*** significat *humiliationem coram Domino, et ex humiliatione adorationem Ipsius ab omnibus in Caelis, in Quo et a Quo est Vita aeterna*, ut supra (n. 251, et n. 58, 60).

---

294. His adjiciam hoc MEMORABILE :—

In mundo naturali est homini duplex loquela, quia duplex cogitatio, exterior et interior ; potest enim homo loqui ex cogitatione interiore et simul tunc ex cogitatione exteriore, et potest loqui ex cogitatione exteriore et non ex interiore, imo contra in-

teriorem; inde simulationes, assentationes et hypocrises. At in mundo spirituali non est homini duplex loquela, sed simplex; loquitur ibi sicut cogitat, alioquin sonus stridet, et laedit aures; at usque potest silere, et sic non evulgare mentis suae cogitata; quare hypocrita, dum inter sapientes venit, vel abit, vel proripit se ad angulum in conclavi, et facit se inconspicuum, et sedet mutus.

Quondam erant multi in mundo spirituum congregati, et de hac re inter se loquebantur, dicentes, quod non posse loqui nisi sicut cogitat, sit durum illis in bonorum consortio, qui non juste cogitaverunt de Deo et de Domino. In medio congregatorum erant Reformati, et multi ex Clero, et juxta illos Pontificii cum Monachis; ac hi et illi primum dixerunt, quod hoc non durum sit; "Quid opus aliter loqui quam sicut cogitat; et si forte non juste cogitet, potestne comprimere labia, et tenere silentium."

Et Clerus dixit, "Quis non cogitat juste de Deo et de Domino." Sed aliqui ex congregatis dixerunt, "Tentemus tamen."

Et dictum est illis qui se confirmaverunt in Trinitate Personarum de Deo, imprimis ex his verbis in *Doctrina Athanasiana*, "Una Persona est Patris, alia Filii, et alia Spiritus Sancti, et sicut Pater est Deus ita Filius est Deus et[1] Spiritus Sanctus est Deus," ut dicerent "*Unum Deum*;" sed non potuerunt. Contorserunt et plicaverunt labia in plures sinus, et non potuerunt articulare sonum in voces alias quam ideis cogitationis eorum consonas, quae erant trium Personarum, et inde trium Deorum.

Porro dictum est ad illos, qui confirmaverunt fidem separatam a charitate, ut nominarent *Jesum*, sed non potuerunt; at omnes potuerunt dicere *Christum*, et quoque *Deum Patrem*. Hoc mirati sunt, et quaesiverunt causam, et invenerunt hanc, quod oraverint Deum Patrem propter Filium, et non oraverint Ipsum Salvatorem; "Jesus" enim significat Salvatorem.

Porro dictum est illis, ut ex cogitatione de Humano Domini dicerent "*Divinum Humanum*;" sed nemo ex Clero, qui ibi aderat, potuit, at aliqui ex Laicis potuerunt; quare hoc in seriam ventilationem missum est: et tunc,

1. Lecta sunt coram illis haec apud Evangelistas:

> "Pater dedit omnia in manum Filii" (*Joh.* iii. 35);
> "Pater dedit Filio potestatem omnis carnis" (*Joh.* xvii. 2);
> "Omnia Mihi tradita sunt a Patre" (*Matth.* xi. 27);
> "Data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra" (*Matth.* xxviii. 18);

et dictum est illis, "Tenete inde in cogitatione, quod Christus tam quoad Divinum quam quoad Humanum Suum sit Deus Caeli et terrae, et sic enuntiate *Divinum Humanum*."

Sed usque non potuerunt, et dixerunt, quod quidem exinde tenerent aliquid cogitationis ex intellectu de eo, sed usque non aliquid agnitionis, et quod ideo non possent.

2. Postea lectum est coram illis ex *Luca* (cap. i. 32, 34, 35), quod Dominus quoad Humanum esset Filius Jehovae Dei,

et quod ubivis in Verbo quoad Humanum dicatur "Filius Dei," et quoque "Unigenitus:" et petierunt ut hoc tenerent in cogitatione, et quoque quod Unigenitus Filius Dei natus in mundo non possit non esse Deus, sicut Pater est Deus, et eloquerentur "*Divinum Humanum.*"

Sed dixerunt, "Non possumus, ex causa quia spiritualis nostra cogitatio, quae est interior, non admittit in cogitationem proximam loquelae alias ideas quam similes," et quod inde percipiant, quod non liceat nunc cogitationes suas dividere, sicut in mundo naturali.

3. Deinde lecta sunt coram illis Domini verba ad Philippum haec:

> "Dixit Philippus, Domine, monstra nobis Patrem: et dixit Dominus, Qui videt Me, vidit Patrem; nonne credis quod Ego in Patre et Pater in Me" (*Joh.* xiv. 8-11);

et quoque alia loca, quod

> Pater et Ipse unum sint (*Joh.* x. 30; et alibi);

et dictum est illis, ut tenerent id in cogitatione, et sic dicerent "*Divinum Humanum.*"

Sed quia illa cogitatio non fuit radicata in agnitione quod Dominus esset Deus etiam quoad Humanum, ideo non potuerunt; contorserunt labia in plicas usque ad indignationem, et voluerunt cogere os suum ad enuntiandum, et extorquere, sed non valuerunt. Causa erat, quia ideae cogitationis, quae fluit ex agnitione, unum faciunt cum vocibus linguae apud illos qui in mundo spirituali sunt; et ubi ideae illae non sunt, non dantur voces, nam ideae fiunt voces in loquela.

4. Porro lecta sunt coram illis, ex Doctrina Ecclesiae in universo terrarum Orbe recepta, haec: "Quod Divinum et Humanum in Domino non sint duo, sed unum, imo una Persona, unita prorsus sicut anima et corpus" (haec ex *Fide Symbolica Athanasiana*); et dictum est illis, "Ex inde potestis omnino habere ideam ex agnitione, quod Humanum Domini sit Divinum, quia Anima Ipsius est Divinum; est enim ab Ecclesiae vestrae doctrina, quam in mundo agnoveratis: insuper est anima ipsa essentia et corpus est forma, ac essentia et forma unum faciunt sicut esse et existere, et sicut causa efficiens effectus et ipse effectus."

Retinuerunt illam ideam, et voluerunt ex illa enuntiare "*Divinum Humanum,*" sed non potuerunt; interior enim idea de Humano Domini exterminavit et expunxit "ideam hanc novam adscititiam," ut illam vocabant.

5. Adhuc coram illis lectum est ex *Johanne,* hoc:

> "Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum: et Verbum Caro factum est" (i. 1, 14);

et ex Paulo hoc:

> "In Christo Jesu habitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter" (*Coloss.* ii. 9);

et dictum est illis ut firmiter cogitarent, quod Deus Qui fuit Verbum, factus sit Caro, et quod omne Divinum in Ipso habitet corporaliter: "forte sic potestis enuntiare *Divinum Humanum.*"

Sed usque non potuerunt, dicentes aperte, quod non possent

habere ideam Divini Humani, quia Deus est Deus, et homo est homo; et "Deus est Spiritus, et de spiritu non aliter cogitavimus quam sicut de vento aut aethere."

6. Tandem dictum est illis, "Nostis quod Dominus dixerit,

> 'Manete in Me, et Ego in vobis: qui manet in Me et Ego in illo, [hic] fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam'" (*Joh.* xv. 4, 5);

et quia aliqui ex Clero Angliae aderant, lectum est coram illis ex una illorum Oratione ante Sanctam Communionem, "*For, when we spiritually eat the flesh of Christ, and drink the blood, then we dwell in Christ, and Christ in us:*" "Si nunc cogitatis, quod hoc non dari possit, nisi Humanum Domini sit Divinum, enuntiate itaque *Divinum Humanum* ex agnitione in cogitatione."

Sed usque non potuerunt; fuit enim idea illis tam alte impressa, quod aliud esset Divinum Domini, et aliud Humanum Ipsius, ut quod Divinum Ipsius esset simile Divino Patris, et Humanum simile humano alterius hominis.

At dictum est illis, "Quomodo potestis ita cogitare: num rationalis mens potest usquam cogitare Deum esse tres, et Dominum esse duos."

7. Postea converterunt se ad Lutheranos, dicentes, quod *Augustana Confessio* et Lutherus docuerint, quod Filius Dei et Filius Hominis in Christo sint una Persona, et quod Ipse etiam quoad Humanam Naturam sit Verus, Omnipotens ac Aeternus Deus; et quod quoad illam etiam ad dextram Omnipotentis Dei praesens gubernet omnia in Caelis et in Terris, impleat omnia, nobiscum sit, et in nobis habitet et operetur; et quod non sit adorationis differentia, quia per Naturam quae cernitur, adoratur Divinitas quae non cernitur; ita quod in Christo Deus sit Homo et Homo Deus.

His auditis responderunt, "Estne ita." Et circumspexerunt, et mox dixerunt, "Haec prius non novimus, quare nec possumus."

At unus et alter dixit, "Legimus id et scripsimus id, sed usque dum de eo in nobis ex nobis cogitavimus, fuerunt modo verba, quorum ideam interiorem non habuimus."

8. Tandem conversi ad Pontificios dixerunt, "Forte vos potestis nominare *Divinum Humanum*, quia creditis quod in vestra Eucharistia in Pane et Vino et in omni ejus parte sit integer Christus; et quoque adoratis Ipsum, cum monstratis et circumfertis hostias, ut Deum; tum quia vocatis Mariam Dei genetricem, consequenter agnoscitis quod genuerit Deum, hoc est, Divinum Humanum."

Et illi tunc voluerunt enuntiare illud ex illis ideis cogitationum de Domino, sed non potuerunt, propter materialem ideam de Corpore et Sanguine Ipsius; et propter assertionem quod Humana potestas et non Divina translata sit ab Ipso in Papam.

Et surrexit unus Monachus et dixit, quod possit cogitare *Divinum Humanum* de Sanctissima virgine Maria Deipara, et quoque de Sancto monasterii sui.

Et alter Monachus accessit dicens, "Ego possum ex idea cogitationis meae dicere Divinum Humanum de Sanctissimo Papa potius quam de Christo;" sed tunc alii Monachi retraxerunt illum, et dixerunt, "Pudeat te."

Post haec visum est Caelum apertum, et visae sunt Linguae sicut flammulae descendentes et influentes apud quosdam; et illi tunc celebrabant *Divinum Humanum Domini*, dicentes, "Removete ideam trium Deorum, et credite quod in Domino habitet omnis plenitudo Divinitatis corporaliter, et quod Pater et Ipse unum sint, sicut anima et corpus unum sunt, et quod Deus non sit ventus aut aether, sed quod sit Homo, et tunc conjungemini Caelo, et per id a Domino poteritis nominare *Jesum*, et dicere *Divinum Humanum*."

CAPUT VI.

ET vidi cum aperuisset Agnus primum ex sigillis, et audivi unum ex quatuor Animalibus dicens tanquam voce tonitrui, Veni et aspice.

2. Et vidi, et ecce Equus albus, et sedens super illo habens arcum, et data ei corona, et exivit vincens et ut vinceret.

3. Et cum aperuisset secundum sigillum, audivi secundum Animal dicens, Veni et aspice.

4. Et exivit alius Equus, rufus; et sedenti super illo datum ei tollere pacem de terra, ut alii alios occiderent, et data ei machaera magna.

5. Et cum aperuisset tertium sigillum, audivi tertium Animal dicens, Veni et aspice; et vidi, et ecce Equus niger, et sedens super illo habens stateram in manu sua.

6. Et audivi vocem in medio quatuor Animalium, dicentem, Choenix tritici denario, et tres choenices hordei denario, et oleum et vinum ne laeseris.

7. Et cum aperuisset sigillum quartum, audivi vocem quarti Animalis dicentem, Veni et aspice.

8. Et vidi, et ecce Equus pallidus, et sedens super illo nomen illi Mors, et Infernus sequebatur cum illo, et data illis potestas interficiendi super quartam partem terrae in romphaea et in fame et in morte et a bestiis [terrae].

9. Et cum aperuisset quintum sigillum, vidi sub

ter Altari animas occisorum propter Verbum Dei, et propter testimonium quod habebant.

10. Et clamabant voce magna, dicentes, Usque quo Domine, Qui Sanctus et Verus, non judicas et vindicas sanguinem nostrum de habitantibus super terra.

11. Et datae singulis stolae albae; et dictum eis, ut requiescerent adhuc tempus parvum, usque dum complentur et conservi eorum et fratres eorum, qui futuri occidi sicut illi.

12. Et vidi cum aperuisset sigillum sextum, et ecce terrae motus magnus factus est, et Sol factus est niger tanquam saccus pilosus, et Luna facta est tanquam sanguis.

13. Et Stellae Caeli ceciderunt in terram, sicut ficus dejicit grossos suos a magno vento concussa.

14. Et Caelum abscessit tanquam Liber convolutus: et omnis Mons et Insula e locis suis emota sunt.

15. Et reges terrae et magnates, et divites et chiliarchi, et potentes, et omnis servus et omnis liber, absconderunt se ipsos in speluncis, et in petris montium.

16. Et dicebant montibus et petris, Cadite super nos, et abscondite nos a facie Sedentis super Throno, et ab ira Agni.

17. Quia venit dies magnus irae Ejus, et quis potest consistere.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR DE EXPLORATIONE ILLORUM, SUPER QUOS ULTIMUM JUDICIUM FUTURUM EST; ET EXPLORATUM QUALIS INTELLECTUS VERBI FUERAT APUD ILLOS, ET INDE QUALIS STATUS VITAE ILLORUM:

QUOD ESSENT QUI IN VERIS EX BONO (vers. 1, 2);
QUI ABSQUE BONO (vers. 3, 4);

QUI IN CONTEMPTU VERI (vers. 5, 6);
ET QUI QUOAD BONUM ET QUOAD VERUM PRORSUS VASTATI (vers. 7, 8).
DE STATU ILLORUM QUI IN INFERIORE TERRA PROPTER MALOS A DOMINO CUSTODITI SUNT, QUOD TEMPORE ULTIMI JUDICII LIBERANDI (vers. 9–11);
DE STATU ILLORUM QUI IN MALIS ET INDE FALSIS, QUALIS DIE ULTIMI JUDICII (vers. 12–17).

CONTENTA[1] SINGULORUM VERSUUM.

1. "*Et vidi, cum aperuisset Agnus primum ex sigillis,*" significat *a Domino explorationem omnium super quos Ultimum Judicium futurum est, quoad intellectum Verbi, et inde quoad status vitae eorum* [n. 295]; "*et audivi unum ex quatuor Animalibus dicens tanquam voce tonitrui,*" significat *secundum Divinum Verum Verbi* [n. 296]; "*Veni et aspice,*" significat *manifestationem de primis in ordine* [n. 297].

2. "*Et vidi et ecce Equus albus,*" significat *intellectum veri et boni ex Verbo apud hos* [n. 298]; "*et sedens super illo habens arcum,*" significat *quod illis doctrina veri et boni ex Verbo, ex qua pugnarunt contra falsa et mala quae ab Inferno* [n. 299]; "*et data ei corona,*" significat *insigne pugnae illorum* [n. 300]; "*et exivit vincens et ut vinceret,*" significat *victoriam super mala et falsa in aeternum* [n. 301].

3. "*Et cum aperuisset secundum sigillum, audivi*[2] *secundum Animal dicens, veni et aspice,*" significat simile hic ut supra [n. 302, 303, 304].

4. "*Et exivit alius Equus, rufus,*" significat *intellectum Verbi deperditum quoad bonum, et inde quoad vitam apud illos* [n. 305]; "*sedenti super illo datum est tollere pacem de terra,*" significat *sublatam charitatem, securitatem spiritualem, et requiem internam* [n. 306]; "*ut alii alios occiderent,*" significat *intestina odia, infestationes ab Infernis, et irrequies internas* [n. 307]; "*et data ei machaera magna,*" significat *destructionem veri per falsa mali* [n. 308].

5. "*Et cum aperuisset tertium sigillum, audivi*[3] *tertium Animal dicens, veni et aspice,*" significat simile hic ut supra [n. 309, 310, 311]; "*et vidi et ecce Equus niger,*" significat *intellectum Verbi deperditum quoad verum, ita quoad doctrinam apud hos* [n. 312]; "*et sedens super illo habens stateram in manu sua,*" significat *aestimationem boni et veri, qualis illa apud hos* [n. 313].

6. "*Et audivi vocem in medio quatuor Animalium, dicentem,*" significat *Divinam custodiam Verbi a Domino* [n. 314]; "*Choenix tritici denario, et tres choenices hordei denario,*" significat *quia aestimatio boni et veri tam pusilla est, ut vix ulla* [n. 315]; "*et oleum et vinum ne laeseris,*" significat *quod a Domino provideatur, ne sancta bona et vera, quae interius in Verbo latent, violentur et prophanentur* [n. 316].

7. "*Et cum aperuisset sigillum quartum, audivi vocem quarti Animalis dicentem, veni et aspice,*" significat simile quod supra [n. 317, 318, 319].

8. "*Et vidi et ecce Equus pallidus,*" significat *intellectum Verbi deperditum et quoad bonum et quoad verum* [n. 320]; "*et sedens super illo nomen illi Mors, et Infernus sequebatur cum illo,*" significat *exstinctionem*

vitae spiritualis et inde damnationem [n. 321]; "***et data est illis potestas interficiendi super quartam partem terrae,***" significat *destructionem omnis boni Ecclesiae* [n. 322]; "***in romphaea et in fame et in morte et a bestiis terrae,***" significat *per falsa doctrinae, per mala vitae, per amorem proprii, et per concupiscentias* [n. 323].

9. "***Et cum aperuisset quintum sigillum,***" significat *a Domino explorationem status vitae illorum, qui die Ultimi Judicii salvandi erant, ac interea reservati* [n. 324]; "***vidi subter Altari animas occisorum propter Verbum Dei et propter testimonium quod habebant,***" significat *illos qui a malis rejecti propter vitam secundum vera Verbi et agnitionem Divini Humani Domini, ne seducerentur, a Domino custoditi sunt* [n. 325].

10. "***Et clamabant voce magna,***" significat *dolorem cordis* [n. 326]; "***dicentes, Usque quo Domine, [Qui Sanctus et Verus,] non judicas et vindicas sanguinem nostrum de habitantibus super terra,***" significat *super id quod Ultimum Judicium protrahatur, et non removeantur qui violentiam inferunt Verbo et Divino Domini* [n. 327].

11. "***Et datae singulis stolae albae,***" significat *communicationem et conjunctionem illorum cum angelis qui in Divinis veris [erant]* [n. 328]; "***et dictum [iis], ut adhuc requiescerent tempus parvum, usque dum complentur et conservi eorum et fratres eorum, qui futuri occidi sicut illi,***" significat *quod Ultimum Judicium parum adhuc pratraheretur, usque dum collecti [fuerint] qui similiter rejecti sunt a malis* [n. 329].

12. "***Et vidi cum aperuisset sigillum sextum,***" significat *a Domino explorationem status vitae illorum qui interius mali erant, super quos judicium futurum est* [n. 330]; "[***et***] ***ecce terrae motus magnus factus est,***" significat *statum Ecclesiae apud illos prorsus immutatum, et terrorem* [n. 331]; "***et Sol factus est niger tanquam saccus pilosus, et Luna facta est tanquam sanguis,***" significat *apud illos omne bonum amoris adulteratum, et omne verum fidei falsificatum* [n. 332].

13. "***Et Stellae [Caeli] ceciderunt in terram,***" significat *omnes cognitiones boni et veri disparatas* [n. 333]; "***sicut ficus dejicit grossos suos a magno vento agitata,***" significat *per ratiocinationes naturalis hominis separati a spirituali* [n. 334].

14. "***Et Caelum abscessit sicut liber convolutus,***" significat *separationem a Caelo et conjunctionem cum Inferno* [n. 335]; "***et omnis mons et insula e locis suis emota sunt,***" significat *quod omne bonum amoris et verum fidei recesserit* [n. 336].

15. "***Et reges terrae et magnates, et divites et chiliarchi, et potentes, et omnis servus et [omnis] liber,***" significat *illos qui ante separationem fuerunt in intellectu veri et boni, in scientia cognitionum illorum, in eruditione, ab aliis vel a se ipsis, et usque non in vita secundum illa* [n. 337]; "***absconderunt se ipsos in speluncis et in petris montium,***" significat *nunc illos in malis et in falsis mali* [n. 338].

16. "***Et dicebant montibus et petris, Cadite super nos, et abscondite nos a facie Sedentis super Throno, et ab ira Agni,***" significat *confirmationes mali per falsa ex malo, usque ut non agnoscerent aliquod Divinum Domini* [n. 339].

17. "***Quia venit dies magnus irae Ipsius, et quis potest consistere,***" significat *quod tales facti sint a se ipsis per separationem a bonis et fidelibus propter Ultimum Judicium, quod alioquin non sustinerent* [n. 340].

EXPLICATIO.

295. [*Vers.* 1.] ***"Et vidi cum aperuisset Agnus primum ex sigillis,"*** significat *a Domino explorationem omnium super quos Ultimum Judicium futurum est, quoad intellectum Verbi, et inde quoad status vitae eorum.*—Haec significantur, quia nunc in ordine sequitur exploratio omnium super quos Ultimum Judicium futurum est, quoad status vitae eorum, et hoc a Domino secundum Verbum: hoc itaque est quod significatur per quod "Agnus aperuerit sigilla Libri:" quod "aperire Librum," et "solvere sigilla ejus" significet nosse status vitae omnium, et judicare unumquemvis secundum suum, videatur supra (n. 259–265, 267, 273, 274).

296. ***"Et audivi unum ex quatuor Animalibus dicens tanquam voce tonitrui,"*** significat *secundum Divinum Verum Verbi.*—Quod per "quatuor Animalia" seu "Cherubos" intelligatur Verbum, videatur supra (n. 239, 275, 286): et per "vocem tonitrui" perceptio Divini Veri (n. 236). "Vox tonitrui" hic dicitur, quia per hoc Animal intelligitur Leo, per quem significatur Divinum Verum Verbi quoad potentiam (n. 241); inde est, quod hoc Animal dicatur locutum "tanquam voce tonitrui;" dicitur enim postea, quod secundum Animal locutum sit, dein tertium et quartum.

297. ***"Veni et aspice,"*** significat *manifestationem de primis in ordine.*—Supra dictum est, quod in hoc capite describatur exploratio omnium, super quos Judicium futurum est quoad status vitae eorum, et hoc a Domino secundum Verbum (n. 295); hic itaque describitur exploratio de primis in ordine, quales sunt quoad intellectum Verbi et inde status vitae eorum. Quod Ecclesia sit ex Verbo, et quod talis sit, qualis ei est intellectus Verbi, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 76–79), ostensum videatur.

298. [*Vers.* 2.] ***"Et vidi et ecce Equus albus,"*** significat *intellectum veri et boni ex Verbo apud hos.*—Per "Equum" significatur intellectus Verbi, et per "Equum album" intellectus veri ex Verbo; "album" enim praedicatur de veris (n. 167). Quod "Equus" significet intellectum Verbi, ostensum est in singulari Opusculo de *Equo Albo;* at quia ibi solum aliqua loca allata sunt, in confirmationem hic affe-

rentur plura; hoc patet manifeste ex eo, quod visi sint "equi" exire ex Libro quem Agnus aperuit, et quod "Animalia" dixerint, "veni et aspice;" per "Animalia" enim significatur Verbum (n. 239, 275, 286); per "Librum" similiter (n. 256[1]); et per "Filium Hominis," Qui hic est "Agnus," Dominus quoad Verbum (n. 44): ex his primum patet, quod non aliud per "equum" hic intelligatur, quam intellectus Verbi. Hoc manifestius constare potest ex his infra in *Apocalypsi*:

> "Vidi Caelum apertum, dum ecce Equus Albus, et Sedens super illo vocatur Verbum Dei; et habet super vestimento et super femore Suo Nomen scriptum, Rex regum et Dominus dominorum; et Exercitus Ejus in Caelis sequebantur Ipsum super Equis albis" (xix. 11, 13, 14, 16).

Quod "equus" significet intellectum Verbi, adhuc constare potest a sequentibus locis:

> "Num contra mare excandescentia Tua, Jehovah, quod equites super Equis Tuis; Currus Tui salus, calcasti Mare Equis Tuis, lutum aquarum" (*Hab.* iii. 8, 15);
> "Ungulae Equorum Jehovae sicut rupes reputantur" (*Esaj.* v. 28);
> "Die illo percutiam omnem Equum stupore, et Equitem ejus furore; et omnem Equum populorum percutiam caecitate" (*Sach.* xii. 4);
> "In die illo erit super tintinnabulis Equi sanctitas Jehovae" (*Sach.* xiv. 20);
> "Quia oblivisci fecit eam Deus sapientiam, nec impertitus est intelligentiam, quo tempore in altum se attollit, ridet Equum et Equitem ejus" (*Hiob* xxxix. 17, 18, seq.);
> "Exscindam Equum ex Hierosolyma, contra loquetur pacem gentibus" (*Sach.* ix. 10);
> "Prae increpatione Tua, Deus Jacobi,[2] obdormivit et currus et Equus" (*Psalm.* lxxvi. 7 [*B. A.* 6][3]);
> "Evertam thronum regnorum, ac evertam Currum et Equitantes in eo, et descendent Equi et Equites eorum" (*Hagg.* ii. 22);
> "Dispergam per Te regna, dispergam per Te Equum et Equitem ejus" (*Jerem.* li. 20, 21);
> "Congregate vos a circuitu super sacrificium Meum; satiabimini super mensa Mea Equo et Curru; sic dabo gloriam Meam inter gentes" (*Ezech.* xxxix. 17, 20, 21);
> "Congregamini ad Caenam magnam Dei, et comedetis carnes Equorum et Sedentium super illis" (*Apoc.* xix. 17, 18);
> 'Dan erit aspis super semita, mordens calcaneos Equi, et cadet Eques[4] ejus retrorsum; salutem Tuam exspecto Jehovah" (*Genes.* xlix. 17, 18);
> "Accinge gladium Tuum, Potens, conscende, Equita super Verbo veritatis" (*Psalm.* xlv. 4, 5 [*B. A.* 3, 4][5]);
> "Cantate Deo, extollite Equitantem super nubibus" (*Psalm.* lxviii. 5 [*B. A.* 4]);
> "Ecce Jehovah Equitans super nube" (*Esaj.* xix. 1[6]);
> "Psallite Domino Equitanti super Caelo Caeli antiquitatis" (*Psalm.* lxviii. 33, 34 [*B. A.* 32, 33][7]);
> "Deus Equitavit super Cherubo" (*Psalm.* xviii. 11 [*B. A.* 10]);
> "Tunc deliciaberis in Jehovah, et Equitare te faciam super excelsa terrae" (*Esaj.* lviii. 14);

"Jehovah solus duxit eum, et Equitare fecit eum super excelsa terrae" (*Deutr.* xxxii. 12, 13);
"Equitare faciam Ephraimum" (*Hosch.* x. 11);

"Ephraimus" etiam significat intellectum Verbi. Quoniam Elias et Elisaeus repraesentabant Dominum quoad Verbum, ideo illi vocati sunt "Currus Israelis et Equites ejus:"

Elisaeus dixit ad Eliam, "Pater mi, Pater mi, Currus Israelis et Equites ejus" (2 *Reg.* ii. 12);
Et Joas Rex ad Elisaeum, "Pater mi, Currus Israelis et Equites ejus" (2 *Reg.* xiii. 14);
"Aperuit Jehovah oculos pueri Elisaei, et vidit et ecce mons plenus Equis et Curribus igneis circum Elisaeum" (2 *Reg.* vi. 17);

"currus" significat doctrinam e Verbo, et "eques" sapientem inde. Similia significantur per

Quatuor Currus exeuntes inter montes aeris, et per quatuor Equos illis alligatos, qui erant rufi, nigri, albi et grandinati, qui etiam vocantur quatuor Spiritus, et dicuntur exivisse a stando juxta Dominum totius terrae (*Sach.* vi. 1–8, 15).

In his locis per "equos" significatur intellectus Verbi seu intellectus veri ex Verbo; pariter aliis in locis. Hoc adhuc constare potest ex "equis" in sensu opposito nominatis, in quo significant intellectum Verbi et veri per ratiocinia falsificatum, et quoque deperditum, tum propriam intelligentiam; ut in sequentibus:

"Vae descendentibus in Aegyptum pro auxiliis, et super Equis innituntur, et non respiciunt ad Sanctum Israelis; nam Aegyptus homo et non Deus, et Equi ejus caro et non spiritus" (*Esaj.* xxxi. 1, 3);
"Pones supra Israelem Regem, quem elegerit Jehovah; modo non multiplicet sibi Equos, ne reducat populum in Aegyptum, ut multiplicet Equos" (*Deutr.* xvii. 15, 16[1]);

haec dicta sunt, quia per "Aegyptum" significatur scientia ac ratiocinatio ex propria intelligentia, unde falsificatio veri Verbi, quae hic est "equus."

"Aschur non servabit nos, super Equo non Equitabimus" (*Hosch.* xiv. 4 [*B. A.* 3]);
"Hi in Curru et illi in Equis, nos vero in Nomine Dei nostri gloriabimur" (*Psalm.* xx. 8 [*B. A.* 7][2]);
"Mendacium Equus ad salutem" (*Psalm.* xxxiii. 17);
"Jehovah non in robore Equi delectatur" (*Psalm.* cxlvii. 10);
"Dixit Sanctus Israelis, in fiducia erit virtus vestra; sed dixistis, Non, super Equo fugiemus, et super Veloce Equitabimus" (*Esaj.* xxx. 15, 16);
"Ponet Jehovah Jehudam sicut Equum gloriae: pudefient Equitantes Equis" (*Sach.* x. 3, 5[3]);
"Vae urbi sanguinum, tota mendacio plena, et Equus hinniens, et Currus saltitans; Eques ascendere faciens" (*Nah.* iii. 1–4);

"Adducam contra Tyrum Regem Babelis cum Equo et cum Curru et cum Equitibus; prae abundantia Equorum obteget te pulvis eorum, prae voce Equitis et Currus commovebuntur muri tui; per ungulas Equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas" (*Ezech.* xxvi. 7–11);

per "Tyrum" significatur Ecclesia quoad cognitiones veri, hic eas in illa falsificatas, quae sunt "equi Babelis."

(Praeter aliis in locis, ut *Esaj.* v. 26, 28; *Jerem.* vi. 22, 23; cap. viii. 16; cap. xlvi. 4, 9; cap. l. 37, 38, 42[1]; *Ezech.* xvii. 15; cap. xxiii. 6, 20[2]; *Hab.* i. 6, 8–10; *Psalm.* lxvi. 12[3])

Intellectus Verbi deperditus etiam significatur per "equum rufum," "nigrum," et "pallidum" in nunc sequentibus. Quod "equus" significet intellectum veri ex Verbo, sit ex apparentiis in mundo spirituali, videatur in Opusculo de *Equo Albo.*

299. ***"Et sedens super illo habens arcum,"*** significat *quod illis doctrina veri et boni ex Verbo, ex qua pugnarunt contra falsa et mala quae ex Inferno, ita contra Infernum.*—Per "Sedentem super Equo albo" de Quo *Apoc.* xix. 13, intelligitur Dominus quoad Verbum; at per "sedentem" super hoc Equo albo, intelligitur homo angelus quoad doctrinam veri et boni ex Verbo, ita ex Domino, similiter quod per

Exercitum Domini in Caelo, qui sequebatur Dominum super Equis albis (*Apoc.* xix. 14).

De "Sedente super Equo albo," *Apoc.* xix., dicitur, quod

"Ex ore Ejus exiverit romphaea acuta, ut per illam percuteret gentes;"

et per "romphaeam ex ore Ejus" significatur Divinum Verum Verbi pugnans contra falsa et mala (n. 52, 108, 117); hic autem dicitur, quod "sedens" super hoc Equo albo haberet "arcum," et per "arcum" significatur doctrina veri et boni ex Verbo pugnans contra mala et falsa: pugnare contra falsa et mala est quoque pugnare contra Inferna, quia mala et falsa inde sunt, quare etiam hoc significatur. Quod "arcus" in Verbo significet doctrinam pugnantem in utroque sensu, constare potest ex his locis:

Jehovae "Tela acuta, et omnes Arcus Ipsius tensi, ungulae Equorum Ejus tanquam rupes reputantur" (*Esaj.* v. 28);
Dominus "tetendit Arcum Suum sicut inimicus" (*Thren.* ii. 4);
"Jehovah, equitas super equis Tuis, denudabitur Arcus Tuus" (*Hab.* iii[4] 8, 9);

"Dedit coram Ipso gentes, et regibus dominari fecit; dedit sicut pulverem gladio Suo, sicut stipulam Arcu Suo" (*Esaj.* xli. 2);

in his locis "Arcus," quia de Jehovah seu Domino, significat Verbum, ex quo Dominus apud hominem pugnat contra mala et falsa.

"Exscindam currum ex Ephraimo, et equum ex Hierosolyma, et exscindetur Arcus belli, contra loquetur pacem gentibus" (*Sach.* ix. 10);
"Tendunt linguam suam, Arcus eorum mendacium, et non veritas" (*Jerem.* ix. 2 [*B. A.* 3][1]);
"Ecce impii tendunt Arcum, praeparant Sagittas super nervo suo, ad Jaculandum in tenebris rectos corde" (*Psalm.* xi. 2);
"Exacerbabunt Josephum et Jaculabuntur, odio habebunt illum Sagittarii, sed sedebit in firmo Arcus sui a manibus fortis Jacobi" (*Gen.* xlix. 23, 24);
"Disponite aciem contra Babelem, omnes tendentes Arcum jacite in eam, ne parcatis Telo, quia Jehovae peccavit" (*Jerem.* l. 14, 29);
David lamentatus est super Schaule, "ad docendum filios Jehudae Arcum" (2 *Sam.* i. 17, 18[2]);

in Lamentatione illa agitur de pugna veri contra falsa.

"Dixit Jehovah Zebaoth, Ecce Ego frangens Arcum Elami, principium fortitudinis ejus" (*Jerem.* xlix. 35);
"Jehovah posuit me in Telum expurgatum, in Pharetra Sua occultavit me" (*Esaj.* xlix[3] 2);
"Ecce haereditas Jehovae filii, beatus qui implevit Pharetram ex illis" (*Psalm.* cxxvii. 3–5);

"filii" hic ut alibi significant vera doctrinae.

"Erit in Schalem tabernaculum Jehovae; ibi fregit nervos Arcus, scutum, gladium, et bellum" (*Psalm.* lxxvi. 3, 4 [*B. A.* 2, 3][4]);
"Jehovah cessare faciet bella, Arcum franget, amputabit hastam, currus comburet igne" (*Psalm.* xlvi. 10 [*B. A.* 9]; *Ezech.* xxxix. 8, 9; *Hosch.* ii. 18);

in illis locis "arcus" significat doctrinam veri pugnantem contra falsa, et in opposito sensu doctrinam falsi pugnantem contra vera; inde "sagittae" et "tela" significant vera aut falsa. Quoniam "bellum" in Verbo significat bellum spirituale, ideo arma belli, ut gladius, hasta, clypeus, scutum, arcus, sagittae, significant talia quae sunt istius belli.

300. ***"Et data ei corona,"*** significat *insigne pugnae ejus*.—Quod "corona" significet insigne pugnae, est quia antiquis temporibus reges in proeliis gestabant coronas, ut constare potest ex historiis, et aliquid ex 2 *Sam.* (i. 10), ubi

Vir dixit ad Davidem de Saule, quod cum moriturus esset in proelio, acceperit Coronam quae super capite ejus, et armillas quae super brachios ejus;

tum etiam ex illis quae de Rege Rabbae et Davide (2 *Sam.* xii. 29, 30) memorantur. Et quia tentationes sunt pugnae spirituales, quas martyres sustinuerunt, ideo illis ut insignia victoriae datae sunt coronae (n. 103). Ex his patet, quod per "coronam" hic significetur insigne pugnae eorum ; quare etiam sequitur, "Et exivit vincens et ut vinceret."

301. ***"Et exivit vincens et ut vinceret,"*** significat *victoriam super falsa et mala in aeternum.*—Quod dicatur "vincens et ut vinceret" est quia qui in pugnis spiritualibus, quae sunt tentationes, vincit in mundo, vincit in aeternum ; nam Inferna non possunt aggredi aliquem qui vicerat.

302. [*Vers.* 3.] ***"Et cum aperuisset secundum sigillum,"*** significat *a Domino explorationem illorum super quos Ultimum Judicium futurum est, quoad status vitae eorum.*—Similia hic significantur quae prius (n. 295), cum discrimine de quo sequitur.

303. ***"Audivi*** [1] ***secundum Animal dicens,"*** significat *secundum Divinum Verum Verbi*, ut supra (n. 296).

304. ***"Veni et aspice."***—Quod significet *manifestationem de secundis in ordine*, constare potest ab explicatis supra (n. 297) ; sed ibi de primis in ordine, hic autem de secundis.

305. [*Vers.* 4.] ***"Et exivit alius Equus, rufus,"*** significat *intellectum Verbi deperditum quoad bonum, et inde quoad vitam apud hos.*—Per "equum" significatur intellectus Verbi (n. 298), et per "rufum" significatur bonum deperditum ; quod color albus praedicetur de veris, quia ille est ex luce Solis caeli, et color ruber de bonis, quia ille est ex igne Solis caeli, videatur supra (n. 167, 231) : quod autem "rufum" praedicetur de bono deperdito, est quia per "rufum" intelligitur rubrum infernale, quod est ex igne Inferni, qui est amor mali ; rufum, quod est rubrum infernale, est tetrum et abominable, quia nihil vivum in illo est, sed omne mortuum ; inde est quod per "equum rufum" significetur intellectus Verbi deperditus quoad bonum. Hoc quoque constare potest a descriptione ejus, quod "datum sit ei tollere pacem de terra, ut alii alios occiderent," ut sequitur: etiam "secundum Animal," quod erat simile vitulo, per quod significatur Divinum Verum Verbi quoad affectionem (n. 242[2]), dixit, "Veni et aspice," ita ostendit, quod nulla affectio boni, ita nullum bonum, apud illos esset. Quod "rubrum" dicatur de amore tam boni quam mali, constare potest a sequentibus locis :

"Qui lavit in vino indumentum Suum, et in sanguine uvarum velamen Suum, Ruber oculis prae vino, et albus dente prae lacte" (*Gen.* xlix. 11, 12);

haec de Domino.

"Quis Hic venit ex Edom; Ruber quoad vestem, et vestis sicut calcantis in torculari" (*Esaj.* lxiii. 1, 2[1]);

etiam de Domino.

"Albi erant Naziraei prae nive, candidi prae lacte, Rubri erant quoad ossa prae gemmis rubentibus" (*Thren.* iv. 7).

In his locis "rubrum" praedicatur de amore boni; in sequentibus de amore mali:

'Clypeus Rubicundus factus est, et viri Purpurati, in igne facularum currus eorum, aspectus eorum sicut facum" (*Nah.* ii. 4, 5 [*B. A.* 3, 4]);
"Si fuerint peccata vestra sicut Coccinea, sicut nix albescent; si Rubra fuerint sicut Purpura, sicut lana erunt" (*Esaj.* i. 18).

Nec aliud significatur

Per "Draconem Rufum" (*Apoc.* xii. 3);
Et per "Equum Rufum stantem inter myrtos" (*Sach.* i. 8).

Similia praedicantur de coloribus qui trahunt ex rubro, ut de coccino et purpura.

306. *"Sedenti super illo datum est tollere pacem de terra,"* significat *sublatam charitatem, securitatem spiritualem, et requiem internam.*—Per "pacem" significantur omnia in complexu quae a Domino sunt, et inde omnia Caeli et Ecclesiae; et in illis beatitudines vitae: haec sunt "pacis" in supremo seu intimo sensu. Quod "pax" sint charitas, securitas spiritualis, et requies interna, sequitur inde; nam cum homo in Domino est, est in pace cum proximo, quae est charitas; [et] in tutela contra Inferna, quae est securitas spiritualis: et cum est in pace cum proximo et in tutela contra Inferna, est in requie interna a malis et falsis. Cum itaque haec omnia sunt ex Domino, constare potest quid in genere et in specie per "pacem" significatur in sequentibus locis:

"Puer natus est nobis, Filius datus est nobis; super Cujus humero Principatus; vocabitur Nomen Ipsius Deus, Heros, Pater Aeternitatis, Princeps Pacis; multiplicanti principatum et Pacem non erit finis" (*Esaj.* ix. 5, 6 [*B. A.* 6, 7]);

Jesus dixit, "Pacem relinquo vobis, Pacem Meam do vobis" (*Joh.* xiv. 27);
Jesus dixit, "Haec locutus sum, ut in Me Pacem habeatis" (*Joh.* xvi. 33);
"In diebus Ejus florebit justus, et multa Pax" (*Psalm.* lxxii. 3, 7);
"Tunc pangam foedus Pacis" (*Ezech.* xxxiv. 25[1]; cap. xxxvii. 25, 26; *Malach.* ii. 4, 5);
"Quam jucundi sunt super montibus pedes Evangelizantis, audire facientis Pacem, dicentis Sioni, regnat Deus[2] tuus" (*Esaj.* lii. 7);
"Benedicat tibi Jehovah, et tollat facies Suas super te, et det tibi Pacem" (*Num.* vi. 24–26);
"Jehovah benedicat populo Suo in Pace" (*Psalm.* xxix. 11);
"Jehovah redimet in Pace animam meam" (*Psalm.* lv. 19 [*B. A.* 18]);
"Est opus justitiae[3] Pax, labor justitiae Quies, et Securitas in aeternum: ut habitent in tabernaculo Pacis, et in tentoriis Securitatis, et in Quietibus tranquillis" (*Esaj.* xxxii. 17, 18);
Jesus dixit ad septuaginta quos emisit, "In quam domum intraveritis, primum dicite Pacem domui; et si fuerit Filius Pacis, requiescet super illo Pax vestra" (*Luc.* x. 5, 6; *Matth.* x. 12–14);
"Miseri possidebunt terram, et deliciabuntur super multitudine Pacis: vide rectum, sic postremum viro Pax" (*Psalm.* xxxvii. 11, 37);
Zacharias prophetans dixit, "Ortus ex alto apparuit, ad dirigendum pedes nostros ad viam Pacis" (*Luc.* i. 78, 79[4]);
"Recede a malo, et fac bonum; quaere Pacem, et persequere eam" (*Psalm.* xxxiv. 15 [*B. A.* 14][5]);
"Pax multa amantibus legem Tuam[6]" (*Psalm.* cxix. 165, 166);
"Utinam auscultasses praeceptis Meis, et erit sicut fluvius Pax tua: non Pax, inquit[7] Jehovah, impiis" (*Esaj.* xlviii. 18, 22);
"Jehovah loquetur Pacem ad populum Suum: Justitia et Pax osculentur se" ([*Psalm.*] lxxxv. 9, 11 [*B. A.* 8, 10][8]);
"Non Pax in ossibus meis propter peccatum meum" (*Psalm.* xxxviii. 4 [*B. A.* 3]);
"Satiavit me amaritudinibus, remota est a Pace anima mea; oblitus sum boni" (*Thren.* iii. 15, 17).
(Praeter multis aliis in locis.)

Ex quibus videri potest, quod antedicta per "pacem" intelligantur: tene mentem in pace spirituali, et clare videbis. Similiter in his

(*Esaj.* xxvi. 12; cap. liii. 5; cap. liv[9] 10, 13; *Jerem.* xxxiii. 6, 9; *Hagg.* ii. 9; *Sach.* viii[10] 16, 19; *Psalm.* iv. 7–9 [*B. A.* 6–8]; *Psalm.* cxx. 6, 7; *Psalm.* cxxii. 6–9; *Psalm.* cxxviii. 5, 6; *Psalm.* cxlvii. 14[11]).

Quod Pax sit intime afficiens beatitudine omne bonum, videatur in Opere de *Caelo et Inferno* (n. 284–290).

307. ***"Ut alii alios occiderent,"*** significat *intestina odia, infestationes ab Infernis, et irrequies internas.*—Haec significantur, cum per "tollere pacem" significatur tollere charitatem, securitatem spiritualem, et requiem internam, et cum per "equum rufum" significatur intellectus Verbi deperditus quoad bonum; nam illa sunt cum non amplius est bonum, et non amplius est bonum cum non scitur quid

bonum. Quod odia intestina sint cum non charitas, tum infestationes ab Infernis cum non securitas spiritualis, et quod irrequies internae cum non requies a malis et eorum concupiscentiis, patet; at haec post mortem, si non in mundo. Quod "occidere" illa significet, constat a significatione "machaerae," de qua sequitur.

308. ***"Et data ei machaera magna,"*** significat *destructionem veri per falsa mali.*—Quod "gladius," "machaera" et "romphaea," significent verum pugnans contra falsa et destruens illa, et in opposito sensu falsum pugnans contra vera et destruens illa, videatur supra (n. 52); hic "machaera magna" significat falsa mali destruentia vera boni. Dicuntur falsa mali, quia dantur falsa non mali, et haec non destruunt vera, sed illa. Quod hoc per "machaeram magnam" significetur, patet ex eo, quod mox "equus niger" visus sit, per quem significatur intellectus Verbi deperditus quoad verum; et verum non deperditur nisi a malo.

309. [*Vers.* 5.] ***"Et cum aperuisset tertium sigillum,"*** significat *a Domino explorationem illorum, super quos Ultimum Judicium erit, quoad status vitae eorum.*—Similia per haec significantur quae prius (n. 295), cum discrimine de quo sequitur.

310. ***"Audivi*** [1] ***tertium Animal dicens,"*** significat *secundum Divinum Verum Verbi*, ut supra (n. 296).

311. ***"Veni et aspice."***—Quod significet *manifestationem de tertiis in ordine*, constare potest ab explicatis supra (n. 297); sed ibi de primis in ordine, hic autem de tertiis.

312. ***"Et vidi, et ecce Equus niger,"*** significat *intellectum Verbi deperditum quoad verum, ita quoad doctrinam apud hos.*—Quod "equus" significet intellectum Verbi, supra ostensum est; quod "nigrum" significet non verum, ita falsum, est quia nigrum est oppositum albo, et album praedicatur de vero (n. 167, 231, 232[2]); album etiam trahit ortum ex luce, ac nigrum ex tenebris, ita ex absentia lucis, et lux est verum. Sed in mundo spirituali est nigredo ex duplici origine; una ex absentia lucis flammeae, quae lux est apud illos qui in caelesti regno Domini sunt, et altera ex absentia lucis candidae, quae lux est apud illos qui in regno spirituali Domini sunt; haec nigredo simile significat cum "tenebris," illa autem cum "caligine." Differunt illae nigredines inter se, una est abominabilis, altera non ita; similiter

falsitates quas significant. In nigredine abominabili apparent illi qui vocantur Diaboli; abominantur etiam verum sicut bubones solis lucem. In nigredine autem non abominabili apparent illi qui vocantur Satanae; hi non abominantur, sed aversantur verum, quare hi comparari possunt noctuis, cum priores bubonibus. Quod "nigrum" in Verbo dicatur de falso, constare potest ex his locis:

"Albi erant Naziraei prae nive; obscurata est prae Nigredine forma eorum" (*Thren.* iv. 7, 8);
"Super prophetis Nigrescet dies" (*Mich.* iii. 6);
"In die quo descensurus es in Infernum, Atrabo super te Libanum" (*Ezech.* xxxi. 15);
"Sol factus est Niger sicut saccus cilicinus" (*Apoc.* vi. 12);
Sol, Luna, Stellae, atrati sunt (*Jerem.* iv. 27, 28; *Ezech.* xxxii. 7; *Joel* ii. 10[1]; cap. iv. 15 [*B. A.* iii. 15]; et alibi).

Quod "tertium Animal" ostenderit "equum nigrum," erat quia illud habebat faciem sicut homo, per quod significabatur Divinum Verum Verbi quoad sapientiam (n. 243); quare hoc Animal ostendit, quod non amplius aliquod verum sapientiae apud hos, qui in tertio ordine, esset.

313. *"Et sedens super illo habens stateram in manu sua,"* significat *aestimationem boni et veri, qualis illa apud hos.*—Per "stateram in manu" significatur aestimatio veri et boni; omnes enim mensurae tum pondera in Verbo significant aestimationem rei de qua agitur. Quod mensurae et pondera significent talia, patet ex his apud *Danielem:*

Apparuit scriptura coram Belschazare Rege Babelis, cum biberet vinum ex vasis auri et argenti e Templo Hierosolymitano desumptis, Mene, Mene, Thekel, Perizin, hoc est, Numeratus, Numeratus, Appensus, Divisus; cujus interpretatio haec est; Mene, numeravit Deus Regnum tuum et finivit illud; Thekel, appensus es in trutina et deprehensus deficiens; Perez, divisum est Regnum, et datum Medo et Persae (v. 1, 2, 25–28[2]);

per "bibere ex vasis auri et argenti Templi Hierosolymitani" et simul colere alios deos, significatur prophanatio boni et veri, sicut etiam per "Babelem;" per "mene" seu numerare, significatur nosse quale ejus quoad verum; per "thekel" seu appendere, significatur nosse quale ejus quoad bonum; per "perez" seu dividere, significatur dispergere. Quod quale veri et boni significetur per mensuras et per lances in Verbo, patet apud *Esajam:*

"Quis mensus est pugillo aquas, et Caelos spithama exaequavit, complexusque est in trientali pulverem terrae, et appendit in libra montes, et colles in lancibus" (xl. 12);

et in *Apocalypsi:*

> Angelus mensus est murum sanctae Hierosolymae "centum quadraginta quatuor cubitorum, quae est mensura hominis, hoc est, Angeli" (xxi. 17).

314. [*Vers.* 6.] ***"Et audivi vocem in medio quatuor Animalium dicentem,"*** significat *Divinam custodiam Verbi a Domino.*—Quod "quatuor Animalia" seu Cherubi, significent Verbum a primis in ultimis, et custodias ne vera et bona interiora ejus violentur, videatur supra (n. 239); et quia custodiae illae sunt a Domino, ideo audita est vox in medio quatuor Animalium; per "in medio" illorum intelligitur Verbum quoad Sensum internum spiritualem, quem Dominus custodit. Quod custodia significetur, patet ab illis quae dixit, "Choenix tritici denario, et tres choenices hordei denario, *et oleum et vinum ne laeseris;*" per quae significatur, quia aestimatio boni et veri tam pusilla est ut vix ulla, providebitur ne sancta bona et vera, quae interius in Verbo latent, violentur et prophanentur; et hoc providetur a Domino per id, quod tandem non sciant aliquod bonum, et inde nec aliquod verum, sed mere malum et falsum; nam qui sciunt bona et vera, possunt violare, imo prophanare illa, non autem qui non sciunt. Quod haec sit Divina Providentia ad custodiendum Verbum, videatur in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 221–233, n. 257 fin., 258 princ.).

315. ***"Choenix tritici denario, et tres choenices hordei denario,"*** significat *quia aestimatio boni et veri tam pusilla est ut vix ulla.*—Haec significantur, quia per "choenicem," quae erat mensura et demensum, significatur quale, ut supra (n. 314); per "triticum" et "hordeum" significatur bonum et verum; et per "denarium," qui est nummus minimus, aestimatio tam pusilla, ut vix ulla: quod "tres" choenices hordei dicantur, est quia "tria" significant omne, et praedicantur de veris (n. 515). Quod "triticum" et "hordeum" significent bonum et verum, hic bonum et verum Ecclesiae ex Verbo, est quia omnia quae agri et vineae sunt, significant talia quae Ecclesiae sunt, ex causa, quia "ager" significat Ecclesiam quoad bonum et inde verum, et "vinea" Ecclesiam quoad verum et inde bonum; quare ubi in Verbo memorantur illa, Angeli, qui spiritualiter omnia percipiunt, non aliud intelligunt. Sicut haec apud *Joelem:*

"Devastatus est Ager, luget terra, quia devastatum est Frumentum, exaruit Mustum, languet Oleum ; pudefacti sunt Agricolae, ejularunt Vinitores, super Tritico et Hordeo, eo quod perierit Messis Agri" (i. 10–12) ;

haec omnia significant talia quae Ecclesiae sunt. Quod "triticum" et "hordeum" significent bonum et verum Ecclesiae, videri potest ex his locis :

Johannes de Jesu, quod "colliget Triticum in horreum, et paleam comburet igne" (*Matth.* iii. 11, 12) ;
"Jesus dixit, Sinite zizaniam et Triticum crescere una ; et tempore messis dicam messoribus, Colligite prius zizaniam ad comburendum, Triticum vero congregate in horreum Meum" (*Matth.* xiii. 24–30) ;
"Consummationem et decisionem audivi a Jehovah Deo ; reponit Triticum mensuratum, et Hordeum designatum ; ita erudit ad judicium, Deus ejus docet eum" (*Esaj.* xxviii. 22, 25, 26[1]) ;
"Jehovah deducet te ad terram Tritici et Hordei" (*Deutr.* viii. 7, 8) ;

"terra tritici et hordei" est hic Terra Canaan, per quam significatur Ecclesia.

"Venient et canent in altitudine Sionis, et confluent ad bonum Jehovae ad Triticum et Mustum" (*Jerem.* xxxi. 12) ;
"Jehovah satiabit te adipe Tritici" (*Deutr.* xxxii. 13, 14[2]) ; *Psalm.* lxxxi. 17[3] [*B. A.* 16]; *Psalm.* cxlvii. 14[4]).

Jehovah dixit ad Prophetam *Ezechielem*, quod

Faceret sibi placentam Hordeorum, mixtam cum stercore, et comederet (iv. 12, 15) ;

et ad Prophetam *Hoscheam*, quod

Acciperet mulierem adulteram ; quam sibi comparavit per corum Hordeorum et semicorum Hordeorum (iii. 1, 2) ;

quae facta sunt a Prophetis illis, ut repraesentarent falsificationes veri in Ecclesia, "Hordea" enim sunt vera, et "Hordea mixta cum stercore" sunt vera falsificata et prophanata ; "mulier adultera" etiam significat falsificatum verum (n. 134).

316. ***"Et oleum et vinum ne laeseris,"*** significat *quod a Domino provideatur, ne sancta bona et vera, quae interius in Verbo latent, violentur et prophanentur.*—Per "oleum" significatur bonum amoris, et per "vinum" verum ex illo bono ; ita per "oleum" significatur sanctum bonum, et per "vinum" sanctum verum : quod provideatur a Domino ne violentur et prophanentur, significatur per "ne laeseris ;" auditum enim est hoc "e medio quatuor Animalium," ita a Domino (n. 314) ; quod dicitur a Domino, hoc quoque providetur ab

Ipso; quod provideatur, videatur supra (n. 314, 255). Quod "oleum" significet bonum amoris, videbitur infra (n. 778, 779): quod autem "vinum" significet verum ex illo bono, constat ex sequentibus locis:

"Omnis sitiens ite ad aquas, et cui non argentum, ite, emite et comedite, et emite sine argento Vinum et lac" (*Esaj.* lv. 1):
"Fiet in die illo stillabunt montes Mustum, et colles fluent lacte" (*Joel* iv. 18[1] [*B. A.* iii. 18]; *Amos* ix. 13, 14);
"Ablatum gaudium e Carmele, et in Vineis non cantatur, Vinum in torculari non calcatur, hedad cessare feci" (*Esaj.* xvi[2] 10); *Jerem.* xlviii. 32, 33);

per "Carmelem" significatur Ecclesia spiritualis, quia ibi erant vineae.

"Ejulate omnes potantes Vinum; propter Mustum quod excisum est ex ore vestro, ejularunt Vinitores" (*Joel* i. 5, 10, 11);
(Similia paene, *Hosch.* ix. 2, 3; *Zephan.* i. 13; *Thren.* ii. 11, 12; *Mich.* vi. 15; *Amos* v. 11; *Esaj.* xxiv. 6, 7, 9, 11[3];)
"Lavat in Vino vestimentum Suum, et in Sanguine uvarum velamen Suum; ruber oculis a Vino" (*Genes.* xlix. 11[, 12]);

haec de Domino; ac "vinum" significat Divinum Verum. Inde est, quod *Sacra Cacna* a Domino instituta sit, in qua panis significat Dominum quoad Divinum Bonum, et vinum Dominum quoad Divinum Verum, et apud recipientes panis significat sanctum bonum, et vinum sanctum verum, a Domino: quare dixit,

"Dico vobis, quod non bibiturus sim a nunc ex hoc genimine Vitis, usque ad diem, quando id bibero [novum] vobiscum in Regno Patris Mei" (*Matth.* xxvi. 29; *Luc.* xxii. 18).

Quia "panis et vinum" illa significabant, ideo etiam

Malchizedech exiens obviam Abramo "eduxit Panem et Vinum; et hic Sarcedos Deo Altissimo, et benedixit Abramo" (*Genes.* xiv. 18, 19).

Per mincham et libamen in sacrificiis similia significata sunt

(De quibus, *Exod.* xxix. 40; *Levit.* xxiii. 12, 13, 18, 19; *Num.* xv. 2–15; cap. xxviii. 6, 7, 18 ad fin.; cap. xxix. 1–7, seq.).

Mincha erat ex simila tritici, inde erat loco panis; et libamen erat ex vino. Ex his constare potest, quid significatur per haec Domini verba,

"Non mittunt Vinum novum in utres veteres, sed mittunt Vinum [novum] in utres novos, et utraque conservantur" (*Matth.* ix. 17; *Luc.* v. 37[4]);

"vinum novum" est Divinum Verum Novi Testamenti, ita novae Ecclesiae, et "vinum vetus" est Divinum Verum Veteris Testamenti, ita veteris Ecclesiae. Simile significatur per haec verba Domini in Nuptiis in Kana Galilaeae:

> "Omnis homo primo bonum Vinum apponit, et quando sat habuerint, vilius; tu reservasti bonum Vinum huc usque" (*Joh.* ii. 1–10).

Simile etiam significatur per "vinum" in Parabola Domini de vulnerato a latronibus,

> Quod Samarita "infuderit Oleum et Vinum in vulnera ejus" (*Luc.* x. 33, 34);

nam per "vulneratum a latronibus" intelliguntur qui a Judaeis per mala et falsa spiritualiter vulnerati sunt, quibus Samarita opem tulit, "infundendo oleum et vinum" in vulnera ejus, hoc est, docendo bonum et verum, et quantum potuit, sanando. Sanctum Verum per "mustum" et "vinum" significatur etiam alibi in Verbo

> (Ut *Esaj.* i. 21, 22; cap. xxv. 6; cap. xxxvi. 17; *Hosch.* vii. 4, 5, 14; cap. xiv. 6–8; *Amos* ii. 8; *Sach.* ix. 15, 17; *Psalm.* civ. 14, 15[1]).

Inde est quod per "vineam" in Verbo significetur Ecclesia quae in veris a Domino est. Quod "vinum" significet sanctum verum, constare etiam potest ex sensu ejus opposito, in quo significat falsificatum et prophanatum verum; ut in his locis:

> "Scortatio, Vinum et Mustum, occupavit cor: recessit Vinum eorum, scortando scortati sunt" (*Hosch.* iv. 11, 17, 18);

"scortatio" significat falsificationem veri; similiter hic "vinum et mustum."

> "Calix in manu Jehovae, et Vino miscuit, implevit mixto et effudit, et feces ejus exsugent, bibent omnes impii terrae" (*Psalm.* lxxv. 9 [*B. A.* 8]);
> "Calix auri Babel in manu Jehovae, inebrians universam terram; de Vino ejus biberunt gentes, ideo insaniunt" (*Jerem.* li. 7);
> "Cecidit Babylon, quia ex Vino irae scortationis suae potavit omnes gentes: si quis bestiam adoret, bibet ex Vino irae Dei mixto mero in calice irae Dei" (*Apoc.* xiv. 8–10);
> "Ex Vino scortationis suae Babylon potavit omnes gentes" (*Apoc.* xviii. 3);
> "Babylonis magnae memoria facta est coram Deo, ad dandum illi poculum Vini furoris irae Dei" (*Apoc.* xvi. 19[2]);
> "Inebriati sunt ex Vino scortationis ejus inhabitantes terram" (*Apoc.* xvii. 1, 2).

Per vinum quod Belschazar Rex Babelis, et magnates et uxores et pellices ejus biberunt ex vasis Templi Hierosolymitani,

Et una "laudarunt deos auri, argenti, aeris, ferri, ligni et lapidis" (*Dan.* v. 2–4[1]),

nec aliud quam sanctum verum Verbi et Ecclesiae prophanatum significatur; quare tunc scriptum est in pariete, et Rex illa nocte occisus est (vers. 25, 30). Per "vinum" significatur Verum falsificatum

(Etiam *Esaj.* v. 11, 12, 21, 22; cap. xxviii. 1, 3, 7; cap. xxix. 9[2]; cap. lvi. 11, 12; *Jerem.* xiii. 12, 13; cap. xxiii. 9, 10).

Simile significatur per "libamen" quod libabant idolis

(*Esaj.* lxv. 11; cap. lvii. 6; *Jerem.* vii. 18; cap. xliv. 17–19; *Ezech.* xx. 28; *Deutr.* xxxii. 38).

Quod "vinum" significet sanctum verum, et in opposito sensu prophanatum verum, est ex correspondentia; Angeli enim, qui spiritualiter omnia percipiunt, cum ab homine "vinum" in Verbo legitur, non aliud intelligunt; talis correspondentia est inter cogitationes naturales hominum, et inter cogitationes spirituales Angelorum: simile est cum Vino in Sacra Caena; inde est quod per Sacram Caenam fiat introductio in Caelum (n. 224, fin.).

317. [*Vers.* 7.] ***"Et cum aperuisset sigillum quartum,"*** significat *a Domino explorationem illorum, super quos Ultimum Judicium erit, quoad status vitae eorum*, ut supra (n. 295, 302[3]), cum discrimine de quo sequitur.

318. ***"Audivi vocem quarti Animalis dicentem,"*** significat *secundum Divinum Verum Verbi*, ut supra (n. 296, 303).

319. ***"Veni et aspice."***—Quod significet *manifestationem de quartis in ordine*, constat ab explicatis supra (n. 297); sed ibi de primis in ordine, hic de quartis.

320. [*Vers.* 8.] ***"Et vidi et ecce Equus pallidus,"*** significat *intellectum Verbi destructum et quoad bonum et quoad verum.*—Per "equum" significatur intellectus Verbi (n. 298); et per "pallidum" significatur non vitale; non vitale in Verbo est illis, qui non in bonis vitae ex veris doctrinae sunt; Verbum enim in Sensu literae non intelligitur absque doctrina, et doctrina non percipitur absque vita secundum illam; causa est, quia vita secundum doctrinam, quae ex

Verbo est, aperit spiritualem mentem, ac in illam influit lux e Caelo ac illustrat, et dat percipere; quod ita sit, nescit ille, qui scit vera doctrinae et tamen non vivit secundum illa. Quod "quartum Animal" ostenderit "equum pallidum," est quia illud Animal fuit simile "aquilae volanti," et per illud ideo significatum est Divinum Verum Verbi quoad cognitiones et inde intellectum (n. 244); quare ostendit, quod apud illos qui nunc visi sunt, non aliquae cognitiones boni et veri ex Verbo, nec intellectus illarum, essent; et qui tales sunt, in mundo spirituali apparent pallidi, sicut qui absque vita sunt.

321. ***"Et sedens super illo nomen illi Mors, et Infernus sequebatur cum illo,"*** significat *exstinctionem vitae spiritualis et inde damnationem.*—Per "Mortem" hic significatur mors spiritualis, quae est exstinctio vitae spiritualis; et per "Infernum" significatur damnatio, quae sequitur illam mortem. Est quidem cuivis homini ex creatione, et inde ex nativitate, vita spiritualis; sed vita illa exstinguitur, cum negatur Deus, sanctitas Verbi, et vita aeterna; exstinguitur in voluntate, sed remanet in intellectu, aut potius in facultate intelligendi; per hanc distinguitur homo a bestiis. Quoniam "Mors" significat exstinctionem vitae spiritualis, ac "Infernus" damnationem inde, ideo "Mors" et "Infernus" nominantur simul in aliquibus locis, ut in his:

"E manu Inferni redimam eos, e Morte liberabo eos: ero pestis tua Mors, ero exitium tuum Inferne" (*Hosch.* xiii. 14);

"Circumdederunt me funes Mortis; funes Inferni circumdederunt me; praevenerunt me laquei Mortis" (*Psalm.* xviii. 5, 6 [*B. A.* 4, 5]; *Psalm.* cxvi. 3[1]);

"Sicut pecus in Inferno ponentur, Mors pascet eos; Infernus pro habitaculo illi, verum Deus redimet animam meam e manu Inferni" (*Psalm.* xlix. 15, 16 [*B. A.* 14, 15]);

"Habeo claves Inferni et Mortis" (*Apoc.* i. 18).

322. ***"Et data illis potestas interficiendi super quartam partem terrae,"*** significat *destructionem omnis boni Ecclesiae.*—Quoniam per "Mortem" intelligitur exstinctio vitae spiritualis hominis; vita animae est vita spiritualis: per "quartam partem terrae" significatur omne bonum Ecclesiae; "terra" est Ecclesia (n. 285). Quod "quarta pars" sit omne bonum, non potest sciri ab aliquo, nisi sciat quid numeri in Verbo

significant; numeri "2" et "4" in Verbo dicuntur de bonis, et significant illa, ac numeri "3" et "6" dicuntur de veris, et significant illa; inde "quarta pars," seu simpliciter "quartum," significat omne bonum, et "tertia pars," seu simpliciter "tertium," significat omne verum; quare per "interficere quartam partem terrae" hic significatur destruere omne bonum Ecclesiae: quod non "sedenti super Equo pallido daretur potestas interficiendi quartam partem terrae habitabilis," patet. Praeterea "quatuor" in Verbo significant conjunctionem boni et veri. Quod haec et illa per "quatuor" significentur, quidem ex Verbo confirmari potest, ut ex

> Quatuor Animalibus seu Cherubis (*Ezech.* i.; iii[1]; x.; *Apoc.* iv[2]);
> Per Quatuor Currus inter duos montes aeris (*Sach.* vi[3]);
> Per Quatuor Cornua (*Sach.* ii. [*B. A.* i. 18]);
> Perque Quatuor Cornua Altaris (*Exod.* xxvii. 1–8[4]; *Apoc.* ix. 13);
> Per "Quatuor Angelos stantes super Quatuor angulis terrae, tenentes Quatuor Ventos terrae" (*Apoc.* vii. 1; *Matth.* xxiv[5] 31);
> Tum per "visitare iniquitatem super tertianos et quartanos" (*Num.* xiv. 18);
> Et alibi per "generationem tertiam et quartam;"

per haec et plura in Verbo, inquam, confirmari potest, quod "quatuor" dicantur de bonis, ac significent illa, et quoque conjunctionem boni et veri; sed quia id absque prolixa explicatione illorum locorum non patet, satis est indicare, quod non aliud per "quatuor" et per "quartam partem" in Caelo intelligatur.

323. ***"In romphaea et in fame et in morte et a bestiis terrae,"*** significat *per falsa doctrinae, per mala vitae, per amorem proprii, et per concupiscentias.*—Quod per "romphaeam" significetur verum pugnans contra mala et falsa et destruens illa, et in opposito sensu falsum pugnans contra bona et vera et destruens illa, videatur supra (n. 52, 108, 117); hic itaque per "machaeram" (quia agitur de destructione omnis boni Ecclesiae) significantur falsa doctrinae; quod per "famem" significentur mala vitae, confirmabitur infra; quod per "mortem" significetur amor proprii hominis, est quia per "mortem" significatur exstinctio vitae spiritualis, et inde vita naturalis separata a vita spirituali (ut supra, n. 321), et haec vita est vita amoris proprii hominis, ex hac enim vita homo non amat aliud quam se et mundum, et inde quoque amat omnis generis mala, quae ex illius vitae amore ei jucunda sunt; quod per "bestias terrae" significentur

concupiscentiae ex illo amore, videbitur infra (n. 567). Hic aliquid dicetur de significatione "famis." "Fames" significat [1.] deprivationem et rejectionem cognitionum veri et boni, oriundam ex malis vitae; tum significat [2.] ignorantiam cognitionum veri et boni oriundam ex defectu earum in Ecclesia; et quoque significat [3.] desiderium ad sciendum ac intelligendum illas.

1. Quod "fames" significet deprivationem et rejectionem cognitionum veri et boni oriundam ex malis vitae, et inde mala vitae, constare potest ex sequentibus locis:

"Gladio et Fame consumentur, ut sit cadaver eorum in cibum avibus caelorum et Bestiae terrae" (*Jerem.* xvi. 4);
"Duo haec obvenient tibi, devastatio et confractio, et Fames et Gladius" (*Esaj.* li. 19);
"Ecce Ego visitans super iis, juvenes morientur Gladio, filii et filiae morientur Fame" (*Jerem.* xi. 22);
"Da filios ejus Fami, et defluere fac illos super manus Gladii, ut homines fiant occisi Morte" (*Jerem.* xviii. 21);
"Mittam in eos Gladium, Famem et Pestem, et dabo eos sicut ficus horridas quae non comedi possunt prae malitia, et persequar post eos, Gladio, Fame et Peste" (*Jerem.* xxix. 17, 18);
"Mittam in eos Gladium, Famem et Pestem, donec consumuntur desuper terra" (*Jerem.* xxiv. 10);
"Ego proclamo vobis libertatem ad Gladium, ad Famem et Pestem, et tradam vos in commotionem omnibus gentibus" (*Jerem.* xxxiv. 17);
"Quia Sanctuarium Meum polluisti[1] tertia pars tui Peste morientur et Fame consumentur, et tertia pars Gladio cadent: cum misero tela Famis mala in eos, quae erunt in perditionem" (*Ezech.* v[2] 11, 12, 16, 17);
"Gladius foris, et Pestis atque Fames intus" (*Ezech.* vii. 15);
"Propter omnes abominationes malas, per Gladium, per Famem et per Pestem cadent" (*Ezech.* vi. 11, 12);
"Quatuor judicia Mea mala, Gladium, Famem, et Bestiam malam, et Pestem mittam super Hierosolymam, ad exscindendum ex ea hominem et bestiam" (*Ezech.* xiv. 13, 15, 21).
(Praeter alibi, ut *Jerem.* xiv. 12, 13, 15, 16; cap. xlii. 13, 14, 16–18, 22; cap. xliv. 12, 13, 27; *Matth.* xxiv. 7, 8; *Marc.* xiii. 8; *Luc.* xxi. 11.)

Per "gladium," "famem," "pestem," et "bestiam" in illis locis similia significantur, quae hic per "romphaeam," "famem," "mortem," et "bestias terrae;" in Verbo enim est spiritualis Sensus in singulis, in quo "gladius" est destructio vitae spiritualis per falsa, "fames" est destructio vitae spiritualis per mala, "bestia terrae" est destructio vitae spiritualis per cupiditates falsi et mali, ac "pestis" et "mors" est plenaria consumptio, et sic damnatio.

2. Quod "fames" significet ignorantiam cognitionum

veri et boni oriundam ex defectu illarum in Ecclesia, constat etiam ex variis locis in Verbo

(Ut *Esaj.* v. 13; cap. viii. 19–22; *Thren.* ii. 19[1]; cap. v. 8–10; *Amos* viii. 11–14; *Hiob* v. 17, 20; et alibi).

3. Quod "fames" seu esuritio significet desiderium sciendi et intelligendi vera et bona Ecclesiae, patet ex his

(*Esaj.* viii. 21[2]; cap. xxxii. 6; cap. xlix. 10[3]; cap. lviii. 6, 7; 1 *Sam.* ii. 4, 5; *Psalm.* xxxiii. 18, 19; *Psalm.* xxxiv. 10, 11 [*B. A.* 9, 10]; *Psalm.* xxxvii. 18, 19; *Psalm.* cvii. 8, 9, 35–37; *Psalm.* cxlvi. 7; *Matth.* v. 6; cap. xxv. 35, 37, 44; *Luc.* i. 53; *Joh.* vi. 35; et alibi).

324. [*Vers.* 9.] ***"Et cum aperuisset quintum sigillum,"*** significat *a Domino explorationem status vitae illorum, qui die Ultimi Judicii salvandi erant;*[4] *ac interea reservati.*—Quod de illis hic agatur, patet a nunc sequentibus. At sciendum est, quod de his et similibus agatur in toto cap. xx. seq.; cujus explicatio videatur a n. 840[5] ad 874, ex qua patet quinam sunt, et cur reservati.

325. ***"Vidi subter Altari animas occisorum propter Verbum Dei, et propter testimonium quod habebant,"*** significat *illos qui a malis odio habiti sunt, contumeliis affecti, et rejecti propter vitam secundum vera Verbi, et agnitionem Divini Humani Domini, ne seducerentur a Domino custoditi sunt.*—"Subter altari" significat inferiorem terram, ubi custoditi a Domino; "altare" significat cultum Domini ex bono amoris; per "animas occisorum" non hic significantur martyres, sed qui odio habentur, contumeliis afficiuntur et rejiciuntur a malis in mundo spirituum, et qui a draconicis et haereticis possunt seduci; "propter Verbum Dei, et propter testimonium quod habebant" significat propter vitam secundum vera Verbi, et propter agnitionem Divini Humani Domini; "testimonium" in Caelo non datur aliis quam qui agnoscunt Divinum Humanum Domini, Dominus enim est Qui testatur, et dat Angelis testari (n. 16),

"Est enim testimonium Jesu spiritus prophetiae" (*Apoc.* xix. 10).

Quoniam erant "sub altari" patet quod a Domino custoditi sint; custodiuntur enim omnes a Domino, ne laedantur a malis, qui aliquam vitam charitatis egerunt; et post Ultimum Judicium, quando remoti sunt mali, eximuntur e custodiis,

et elevantur in Caelum ; vidi post Ultimum Judicium saepius ex inferiore terra emissos et translatos in Caelum. Quod per "occisos" intelligantur, qui rejiciuntur, contumeliis afficiuntur, odio habentur a malis in mundo spirituum, et qui seduci possunt,—tum qui desiderant scire vera, sed propter falsa in Ecclesia non possunt,—constare potest ex his locis :

> "Dixit Jehovah Deus, Pasce oves Occisionis quas possessores earum occidunt : et pavi oves Occisionis propter vos, miseri gregis" (*Sach.* xi. 4, 5, 7) ;
> "Occisi sumus omni die, reputati sumus sicut grex mactationis ; ne desere Jehovah" (*Psalm.* xliv. 23, 24 [*B. A.* 22, 23]) ;
> "Venturos radicabit Jacobus ; num juxta caedem Occisorum ejus Occisus est" (*Esaj.* xxvii. 6, 7) ;
> "Audivi vocem filiae Sionis. Vae mihi, delassata est anima mea ab Occisoribus" (*Jerem.* iv. 31) ;
> "Tradent vos in afflictionem, et occident vos, et eritis odio habiti propter Nomen Meum" (*Matth.* xxiv. 9 ; *Joh.* xvi. 2. 3[1]) ;

haec dicit Dominus ad discipulos, sed per discipulos intelliguntur omnes qui colunt Dominum, et vivunt secundum vera Verbi Ipsius. Hos mali in mundo spirituum continue volunt occidere ; verum quia hoc ibi non possunt quoad corpus, continue volunt quoad animam ; et cum hoc non possunt, flagrant tali odio contra illos, ut nihil jucundius sentiant quam illis malefacere ; quae causa est, quod a Domino custodiantur, et dum mali ejecti sunt in Infernum, quod fit post Ultimum Judicium, ex custodiis suis educantur ; sed videantur explicationes super cap. xx., et de his, n. 846 ibi. Quod "occidere" in Verbo significet perdere animas, quod est spiritualiter occidere, patet a multis locis ibi, ut quoque ab his

> (*Esaj.* xiv. 19–21 ; cap. xxvi. 21 ; *Jerem.* xxv. 33 ; *Thren.* ii. 21 ; *Ezech.* ix. 1, 6 ; *Apoc.* xviii. 24).

326. [*Vers.* 10.] ***"Et clamabant voce magna."***—Quod significet *dolorem cordis*, patet a nunc sequentibus.

327. ***"Dicentes, Usque quo Domine,*** [***Qui Sanctus et Verus,***] ***non judicas et vindicas sanguinem nostrum de habitantibus super terra,"*** significat *super id quod Ultimum Judicium protrahatur, et non removeantur*[2] *qui violentiam inferunt Verbo et Divino Domini.*—"Usque quo Domine non judicas," significat cur Ultimum Judicium protrahitur ; "et vindicas sanguinem nostrum" significat cur non ex justitia condemnan-

tur illi, qui violentiam illis intulerunt, propter agnitionem Divini Humani Domini, et propter vitam secundum vera Verbi Ipsius; per "sanguinem" significatur violentia illis illata (n. 379); per "habitantes super terra" intelliguntur mali in mundo spirituum, a quibus ne laedantur custoditi sunt.

328. [*Vers.* 11.] ***"Et datae singulis stolae albae,"*** significat *quod illis data sit Communicatio et Conjunctio cum Angelis qui in Divinis veris erant.*—"Vestes" significant vera (n. 166); ac "vestes albae" genuina vera (n. 212); quod haec significentur per "vestes," est quia omnes in Caelis sunt vestiti secundum vera apud illos, et cuique est vestis secundum conjunctionem cum Societatibus Angelicis; quare cum datur conjunctio, apparent illico similiter vestiti; inde est quod per "datae sint singulis stolae albae" significetur quod illis data sit communicatio et conjunctio cum angelis qui in Divinis veris erant. "Stolae," "togae," "pallia," significant vera in communi, quia indumenta communia erant. Qui hanc significationem illorum novit, potest nosse arcana quae in sequentibus latent:

Quod Elias, cum invenit Elisaeum, "projecerit Togam super illum" (1 *Reg.* xix. 19);
Quod Elias per Togam suam diviserit aquas Jordanis (2 *Reg.* ii. 8);
Similiter Elisaeus (2 *Reg.* ii. 14);
Quod Toga desuper Elia, cum sublatus est, deciderit, et Elisaeus sustulerit illam (2 *Reg.* ii. 12, 13);

per Eliam enim et Elisaeum repraesentatus est Dominus quoad Verbum, et inde "toga" illorum significabat Divinum Verum Verbi in communi: tum quid significabat

Pallium Ephodi Aharonis, super cujus fimbriis malogranata hyacinthini et purpurae, et tintinnabula auri (*Exod.* xxviii. 31–35);

quod significaverit Divinum Verum in communi, videantur *Arcana Caelestia* Londini edita (n. 9825). Similia per "pallia" et "togas" significantur in his locis:

"Descendent desuper thronis suis omnes principes maris, et abjicient Pallia sua" (*Ezech.* xxvi. 16);
Scribae et Pharisaei "ut spectentur ab hominibus, magnificant fimbrias Palliorum suorum" (*Matth.* xxiii. 5);
"Populus Meus pro hoste sibi statuit propter Vestem, Togam extrahitis a transeuntibus" (*Mich.* ii. 8).
(Et alibi.)

329. ***"Et dictum [iis], ut adhuc requiescerent tempus parvum,***

usque dum complentur et conservi eorum, [et fratres eorum,] qui futuri occidi sicut illi," significat *quod Ultimum Judicium parum adhuc protraheretur, usque dum ab undequaque collecti fuerint, qui similiter odio habentur, contumeliis afficiuntur, et rejiciuntur a malis propter agnitionem Divini Humani Domini, et vitam secundum vera Verbi Ipsius.*—Quod haec significentur, patet a supradictis. Similia significantur per haec apud *Esajam:*

> "Vivent mortui tui; evigilate et jubilate habitatores pulveris: abi populе mi, intra in cubicula tua, et claude januam post te, occulta te sicut parum momenti, usque dum transeat ira: nam ecce Jehovah exiens e loco Suo, ad visitandum iniquitatem habitatoris terrae super illum; tunc revelabit terra sanguines suos, et non celabit amplius occisos suos" (xxvi. 19–21).

Sed, ut supra dictum est, de his et similibus agitur in capite xx. seq., quod explicatum est a n. 840[1] ad 874.

330. [*Vers.* 12.] ***"Et vidi cum aperuisset sigillum sextum,"*** significat *a Domino Explorationem status vitae illorum qui interius mali erant, super quos Judicium futurum est.*—Quod de his agatur, patet a nunc sequentibus; sed ut illa intelligantur, duo Arcana revelanda sunt; Primum, quod Ultimum Judicium non super alios factum sit, quam qui in externa forma apparuerunt sicut Christiani, et ore professi sunt illa quae Ecclesiae sunt, sed in interna forma seu corde fuerunt contra illa; et quia tales, ideo quoad exteriora conjuncti fuerunt cum Caelo ultimo, et quoad interiora cum Inferno; Alterum, quod quamdiu conjuncti fuerunt cum Caelo ultimo, tamdiu clausa essent interna voluntatis et amoris eorum, ex quo non apparuerunt mali coram aliis; at cum separati sunt a Caelo ultimo, tunc reclusa sunt interiora illorum, quae in omni opposito fuerunt cum exterioribus, ex quibus simulaverunt et mentiti sunt quod Angeli Caeli essent, et quod loca ubi habitabant, essent Caeli: hi Caeli ita vocati, erant qui tempore Ultimi Judicii transiverunt (*Apoc.* xxi. 1). Sed plura de his videantur in Opusculo de *Ultimo Judicio* (n. 70, 71); et in *Continuatione de Ultimo Judicio* (n. 10).

331. ***"Et ecce terrae motus magnus factus est,"*** significat *statum Ecclesiae apud illos prorsus immutatum, et terrorem.*—Quod "terrae motus" significent status mutationes in Ecclesia, est quia "terra" significat Ecclesiam (n. 285); et quia in mundo spirituali, dum alicubi pervertitur status

Ecclesiae, et fit mutatio, existit terrae motus, et quia hic praenuntiat interitum illorum, fit terror. Terrae enim in mundo spirituali sunt quoad faciem similes terris in mundo naturali (n. 260); sed quia terrae ibi, sicut omnia alia in illo mundo, sunt ex origine spirituali, ideo secundum statum Ecclesiae habitatorum super illis mutantur, et dum pervertitur status Ecclesiae, commoventur et tremiscunt, imo subsidunt et emoventur loco: quod ita factum sit cum Ultimum Judicium instabat et fiebat, videri potest in Opusculo de *Ultimo Judicio*. Ex his constare potest, quid significatur per "terrae motus," "concussiones" et "commotiones," in sequentibus locis:

"Erunt Pestes, Fames, Terrae motus in variis locis" (*Matth.* xxiv. 7[1]; *Marc.* xiii. 8; *Luc.* xxi. 11);

illa ibi dicta sunt de Ultimo Judicio.

"In igne indignationis loquar, si non in die illo fuerit Terrae motus magnus, ut contremiscat omnis homo super faciebus terrae, et evertantur montes" (*Ezech.* xxxviii. 19, 20[2]);
"Factus est Terrae motus magnus, qualis non factus est, ex quo homines facti sunt super terra" (*Apoc.* xvi. 18);
"Commovebo Caelum, et Commovebitur Terra e loco suo, in indignatione Jehovae Zebaoth" (*Esaj.* xiii. 13[3]);
"Concussa sunt fundamenta terrae, Commovendo Commota est Terra, quia gravis super illam praevaricatio ejus" (*Esaj.* xxiv. 18–20);
"Concussa et Commota est Terra, et fundamenta montium, quia exarsit Ipsi" (*Psalm.* xviii. 8 [*B. A.* 7][4]);
"Montes Contremiscunt coram Jehovah, et Petrae Everruntur" (*Nah.* i. 5, 6).
(Similiter alibi, ut *Jerem.* x. 10; cap. xlix. 21; *Joel* ii. 10; *Hagg.* ii. 6, 7; *Apoc.* xi. 19; et alibi.)

Sed haec intelligenda sunt fieri in mundo spirituali, non autem in mundo naturali; in hoc significant talia quae supra dicta sunt.

332. ***"Et Sol factus est niger tanquam saccus pilosus, et Luna facta est tanquam sanguis,"*** significat *apud illos omne bonum amoris adulteratum, et omne verum fidei falsificatum.*—Quod per "Solem" significetur Dominus quoad Divinum Amorem, et inde Bonum amoris ab Ipso, et in opposito sensu Divinum Domini negatum, et inde bonum amoris adulteratum, videatur supra (n. 53); et quia "Sol" significat bonum amoris, inde "Luna" significat verum fidei; Sol enim rubet ex igne, et Luna candet ex luce a Sole, et ignis significat bonum amoris, et lux verum ex illo bono. De Luna vide-

antur etiam loca allata supra (n. 53). Quod Sol dicatur "factus niger sicut saccus pilosus," est quia bonum adulteratum in se est malum, et malum est nigrum; quod Luna dicatur "facta sicut sanguis," est quia "sanguis" significat Divinum Verum, et in opposito sensu Divinum Verum falsificatum, videatur infra (n. 379, 684). De Sole et Luna paene simile dicitur apud *Joelem*:

> "Sol vertetur in tenebras, et Luna in sanguinem, antequam venit dies Jehovae magnus et terribilis" (iii. 4 [*B. A.* ii. 31]).

333. [*Vers.* 13.] ***"Et stellae caeli ceciderunt in terram,"*** significat *omnes cognitiones boni et veri disparatas.*—Quod "stellae" significent cognitiones boni et veri, videatur supra (n. 51); quod "cadere e caelo in terram" sit disparari, patet: in mundo spirituali etiam apparent stellae cadere e Caelo in terram ibi, ubi cognitiones boni et veri pereunt.

334. ***"Sicut ficus dejicit grossos suos a magno vento agitata,"*** significat *per ratiocinationes naturalis hominis separati a spirituali.*—Quod dicatur quod significent, cum tamen est comparatio, est quia omnes comparationes in Verbo similiter sunt correspondentiae, et in spirituali sensu cohaerent cum re de qua agitur; similiter hic: "ficus" enim ex correspondentia significat bonum naturale hominis conjunctum cum bono spirituali ejus; hic autem in opposito sensu bonum naturale hominis separatum a bono spirituali ejus, quod non est bonum; et quia naturalis homo separatus a spirituali cognitiones boni et veri, quae per stellas significantur, per ratiocinationes pervertit, sequitur quod hoc significetur per "ficum a magno vento agitatam." Quod per "ventum" et "procellam" significetur ratiocinatio, patet a pluribus locis in Verbo; sed illa hic adducere, quia est comparatio, non opus est. Quod "ficus" significet bonum naturale hominis, est quia omnis arbor significat aliquid Ecclesiae apud hominem, ita quoque hominem quoad illud. In confirmationem sint haec:

Omnis exercitus Caeli "decidet, sicut decidit folium e vite, et sicut decidit de Ficu" (*Esaj.* xxxiv. 4);

"Consumam eos, non uvae in vite, neque Ficus in Ficu, et folium defluet[1]" (*Jerem.* viii. 13);

"Omnia munimenta tua, ut Ficus cum primitiis, quae si commoventur, decidunt super os comedentis" (*Nah.* iii. 12).

Praeter alibi, ut *Jerem.*[2] xxiv. 2, 3, 5, 8; *Esaj.*[3] xxxviii. 21; *Jerem.* xxix. 17, 18; *Hosch.* ii. 12; cap. ix. 10; *Joel* i. 7, 12; *Sach.* iii.

10; *Matth.* xxi. 18–21; cap. xxiv. 32, 33; *Marc.* xi. 12–14, 20–24[1]; *Luc.* vi. 44; cap. xiii. 6–9;

in quibus locis non aliud per "ficus" intelligitur.

335. [*Vers.* 14.] ***"Et caelum abscessit sicut liber convolutus,"*** significat *separationem a Caelo et conjunctionem cum Inferno.*— Quod dicatur quod "Caelum abscesserit sicut liber convolutus," est quia interior intellectus et inde cogitatio hominis est sicut Caelum; potest enim intellectus ejus elevari in lucem Caeli, et in elevatione una cum Angelis cogitare de Deo, de Amore et Fide, et de Vita aeterna; sed si voluntas ejus non simul elevatur in calorem Caeli, usque homo non est conjunctus Angelis Caeli, ita non est sicut Caelum: quod ita sit, videatur in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (in parte quinta). Per illam intellectus facultatem potuerunt mali, de quibus hic agitur, in consociatione esse cum Angelis Caeli Ultimi; at cum hi ab illis separati sunt, tunc abscessit Caelum illorum, "sicut liber convolutus." Per "librum convolutum" intelligitur membrana convoluta, quoniam libri illorum fuerunt membranae; et comparatio fit cum libro, quia liber etiam est Verbum (n. 256); quare cum id ut membrana convolvitur, non apparet quidquam quod inibi, et est sicut non sit. Propterea simile dicitur apud *Esajam:*

"Contabescet omnis exercitus caelorum, et convolventur Caeli sicut Liber, ac decidit sicut folium decidit de ficu" (xxxiv. 4);

"exercitus" sunt bona et vera Ecclesiae ex Verbo (n. 447). Ex his constare potest, quod per "Caelum abscessit sicut liber convolutus" significetur separatio a Caelo, et conjunctio cum Inferno: quod separatio a Caelo sit conjunctio cum Inferno, patet.

336. ***"Et omnis mons et insula e locis suis emota sunt,[2]"*** significat *quod omne bonum amoris et verum fidei recesserit.*— Quod haec per illa significentur, nemo videre potest nisi per Sensum spiritualem. Quod significentur, est quia per "montes" intelliguntur qui in bono amoris sunt, quia Angeli habitant super montibus, editioribus qui in amore in Dominum sunt, et super minus editis qui in amore erga proximum sunt; quare per "omnem montem" significatur omne bonum amoris: quod per "insulas" intelligantur remotiores a cultu Dei, videatur supra (n. 34); hic qui in fide sunt, et non ita in bono

amoris ; inde in sensu abstracto per "omnem insulam" significatur omne verum fidei. Per "emoveri e locis suis" significatur recedere. Ex habitationibus ergo Angelorum super montibus et collibus derivatur, quod per "montes" et "colles" in Verbo significetur Caelum et Ecclesia, ubi est amor in Dominum et amor erga proximum, ac in opposito sensu Infernum ubi est amor sui et amor mundi. Quod Caelum et Ecclesia, ubi amor in Dominum et amor erga proximum sunt, et sic ubi est Dominus, per "montes" et "colles" significentur, patet ex sequentibus his locis :

"Tolle oculos ad Montes, unde venit auxilium" (*Psalm.* cxxi. 1) ;
"En super Montibus pedes evangelizantis pacem" (*Nah.* ii. 1 [*B. A.* i. 15] ; *Esaj.* lii. 7) ;
"Laudate Jehovam Montes et Colles" (*Psalm.* cxlviii. 9) ;
"Mons Dei Mons Baschanis, Mons Collium Mons Baschanis ; quare subsilitis Montes, Colles Montis ; desiderat Jehovah habitare illos, etiam Jehovah habitabit in perpetuum" (*Psalm.* lxviii. 16, 17 [*B. A.* 15, 16[1]]) ;
"Montes saltarunt sicut arietes, Colles sicut filii gregis ; coram Domino parturis Terra" (*Psalm.* cxiv. 4–7[2]) ;
"Producam ex Jacobo semen, et ex Jehudah haeredem Montium Meorum, ut possideant eos electi Mei, et servi Mei habitent ibi" (*Esaj.* lxv. 9) ;
In consummatione saeculi, "tunc qui in Judaea fugiant in montes" (*Matth.* xxiv. 16) ;
"Jehovah, justitia Tua sicut[3] Montes Dei" (*Psalm.* xxxvi. 7 [*B. A.* 6]) ;
"Jehovah exibit et pugnabit, stabunt pedes Ipsius in die illo super Monte Olivarum ante facies Hierosolymae ab Oriente" (*Sach.* xiv. 3, 4).

Quoniam "Mons Olivarum" significabat Divinum amorem,

Ideo Dominus diebus praedicavit in Templo, "noctibus autem egrediens pernoctavit in Monte Olivarum" (*Luc.* xxi. 37 ; cap. xxii. 39 ; *Joh.* viii. 1) ;
Et ideo Dominus super illo Monte locutus est cum discipulis de Adventu Suo et de consummatione saeculi (*Matth.* xxiv. 3 ; *Marc.* xiii. 3, seq.) ;
Et quoque inde ivit Hierosolymam et passus est (*Matth.* xxi. 1 ; cap. xxvi. 30 ; *Marc.* xi. 1 ; cap. xiv. 26 ; *Luc.* xix. 29, 37 ; cap. xxi. 37 ; cap. xxii. 39).

Quoniam "mons" significabat Caelum et Amorem,

Inde Jehovah descendit super Caput Montis Sinai, et promulgavit Legem (*Exod.* xix. 20 ; cap. xxiv. 17) ;
Et ideo Dominus coram Petro, Jacobo et Johanne, super Monte alto transformatus est (*Matth.* xvii. 1) ;
Et ideo Sion fuit super Monte, et quoque Hierosolyma, et haec et illa vocata est "Mons Jehovae" et "Mons Sanctitatis," multis in locis in Verbo.
Similia per "Montes" et "Colles" significantur alibi (ut *Esaj.* vii. 25[4] ; cap. xxx. 25 ; cap. xl. 9 ; cap. xliv. 23 ; cap. xlix. 11, 13 ; cap. lv.

12; *Jerem.* xvi. 15, 16; *Ezech.* xxxvi. 8; *Joel* iv. 17, 18 [*B. A.* iii. 17, 18][1]; *Amos* iv. 1, 13[2]; cap. ix. 13, 14; *Psalm.* lxv. 7 [*B. A.* 6]; *Psalm.* lxxx. 9, 11 [*B. A.* 8, 10]; *Psalm.* civ. 5–10, 13).

Quod "montes" et "colles" significent illos amores, manifestius adhuc constare potest ex sensu opposito illorum, in quo significant amores infernales, qui est amor sui et amor mundi, ut patet ex his locis:

Dies Jehovae veniet "super omnes Montes altos, et super omnes Colles elatos" (*Esaj.* ii. 12, 14);
"Omnis Vallis extolletur, et omnis Mons et Colles humiliabitur" (*Esaj.* xl. 3, 4[3]);
"Evertentur Montes, et cadent gradus" (*Ezech*[4] xxxviii. 20, 21);
"Ecce Ego contra te Mons perdens universam terram, dabo te in Montem Combustionis" (*Jerem.* li. 25);
"Vidi Montes et ecce commoventur, et omnes Colles evertuntur" (*Jerem.* iv. 23–25);
"Ignis accensus in ira Mea, et inflammabit fundamenta Montium" (*Deutr.* xxxii. 22);
"Vastabo Montes et Colles" (*Esaj.* xlii. 15);
"Ecce Jacob, posui te sicut tribulam, ut tritures et conteras Montes, et Colles sicut glumam ponas, ut ventus auferat eos" (*Esaj.* xli. 15, 16);
"Date Jehovae gloriam, antequam offendunt pedes ad Montes Crepusculi" (*Jerem*[5] xiii. 16).

Nec aliud intelligitur per

Septem Montes, super quibus Mulier, quae erat Babylon, sedit (*Apoc.* xvii. 9).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xiv. 13; *Jerem*[6] l. 6; *Jerem.* ix. 9 [*B. A.* 10]; *Ezech.* vi. 3, 13[7]; cap. xxxiv. 6; *Mich.* vi. 1, 2; *Nah.* i. 5, 6; *Psalm.* xlvi. 3, 4 [*B. A.* 2, 3].)

Ex his nunc constare potest, quid intelligitur per quod "omnis mons et insula e locis suis emota sint;" tum quid in sequentibus, per quod

"Omnis Insula fugit, et Montes non inventi sunt" (*Apoc.* xvi. 20);

[videatur] (n. 714).

337. [*Vers.* 15.] ***"Et reges terrae, et magnates, et divites, et chiliarchi, et potentes, et omnis servus et omnis liber,"*** significat *illos qui ante separationem fuerunt in intellectu veri et boni, in scientia cognitionum illorum, in eruditione, ab aliis vel a se ipsis, et usque non in vita secundum illa.*—Quod haec omnia per illos in suo ordine significentur, nemo potest scire, nisi qui scit quid in Sensu spirituali significatur per "reges" per "magnates," per "divites," per "chiliarchos," per "potentes," per "servum" et "liberum." In Sensu spirituali per "reges"

significantur qui in veris sunt, per "magnates" qui in bonis, per "divites" qui in cognitionibus veri, per "chiliarchos" qui in cognitionibus boni, per "potentes" qui in eruditione, per "servos" qui in talibus sunt ex aliis, ita ex memoria, per "liberos" qui in talibus sunt ex se ipsis, ita ex judicio. Sed quod illi per omnia haec nomina significentur, confirmare ex Verbo, nimis prolixum foret; quid "reges" significant, prius (n. 20) ostensum est; et quid "divites" (n. 206); quid "magnates" patet apud

Jerem. v. 5; *Nah.* iii. 10; *Jon.* iii. 7;

"magnum" enim praedicatur de bono (n. 896, 898); quod "potentes," ac quod "servi et liberi," sint qui in eruditione, ex aliis aut ex se ipsis, videbitur infra. Dicitur qui in illis fuerunt, et usque non in vita secundum illa, quoniam mali, imo pessimi, possunt in scientia et in intellectu cognitionum veri et boni esse, et quoque in multa eruditione, sed quia non sunt in vita secundum illa, actualiter non in illis sunt; nam quod solum in intellectu est, et non simul in vita, id non est in homine, est extra illum sicut in atrio; at quod simul in vita est, hoc in homine est, est intra illum sicut in domo; quare hi conservati sunt, et illi rejecti.

338. ***"Absconderunt se ipsos in speluncis et in petris montium,"*** significat *nunc illos in malis, et in falsis mali.*—Quod per "abscondere se in speluncis et in petris montium" significetur esse in malis et in falsis mali, est quia illi qui simulaverunt coram mundo quod in bono amoris essent, et tamen fuerunt in malo, post mortem abscondunt se in speluncis; et qui simulaverunt quod in veris fidei essent, et tamen in falsis mali fuerunt, abscondunt se in petris montium: introitus apparent sicut foramina in terris, et sicut fissurae in montibus, in quae sicut serpentes se inferunt et se inibi abscondunt. Quod talia sint domicilia illorum, saepius vidi. Inde est, quod per "speluncas" significentur mala apud tales, et per "foramina" et "fissuras" falsa mali, in sequentibus locis:

In die illo intrabunt "in Speluncas petrarum, et in Fissuras rupium, quando surget Jehovah ad terrendum Terram" (*Esaj.* ii. 19[, 21];
In die illo "intrabunt in Scissuras petrarum, et in Fissuras rupium propter pavorem Jehovae" (*Esaj.* ii. 21);
"Habitabunt in Fissura vallium, et in Foraminibus terrae et Petris" (*Hiob* xxx. 6);

"Superbia cordis tui decepit te, qui habitas in Fissuris" (*Obad.* vers. 3);
In die illo "venient et quiescent in fluviis desolationum et in Fissuris petrarum" (*Esaj.* vii. 19);
"Palatium erit desertum, clivus et specula erunt super Speluncis in aeternum" (*Esaj.* xxxii. 14);
"Superbia cordis decepit te, qui habitas in Foraminibus petrae" (*Jerem.* xlix. 16);
"Venabuntur eos desuper omni monte et colle, et ex Foraminibus petrarum; non occultabuntur coram Me, neque latebit iniquitas eorum" (*Jerem.* xvi. 16, 17);
In die illo "ludet sugens super Foramine viperae, et ablactatus super Speluncam basilisci mittet manum" (*Esaj.* xi. 8).

339. [*Vers.* 16.] ***"Et dicebant montibus et petris, Cadite super nos, et abscondite nos a facie Sedentis super Throno, et ab ira Agni,"*** significat *confirmationes mali per falsum ac falsi ex malo, usque ut non agnoscerent aliquod Divinum Domini.*— Per "montes" significantur amores mali, ita mala (n. 336); et per "petras" significantur falsa fidei; per "cadere super illos et abscondere illos" significatur tutari contra influxum e Caelo; et quia hoc fit per confirmationes mali per falsum, ac falsi ex malo, ideo haec significantur; per "abscondere se a facie Sedentis super Throno et ab ira Agni" significatur usque dum non agnoscerent aliquod Divinum Domini; per "Sedentem super Throno" intelligitur Divinum Domini a Quo, et per "Agnum" Ipse quoad Divinum Humanum; Dominus quoad utrumque erat super Throno, ut supra ostensum est. Quod dicatur "a facie et ab ira Ipsius," est quia omnes illi qui in speluncis et in petris sunt, non audent pedem ex illis efferre, ne quidem digitum exsertare, propter tormentum et cruciatum, si hoc faciunt; causa est, quia odio habent Dominum, usque ut non possint nominare Ipsum; et sphaera Divina Domini implet omnia, quam a se non possunt removere, quam per confirmationes mali per falsum, et falsi ex malo; jucunda malorum faciunt id. Similia significantur per haec apud *Hoscheam:*

"Dicent montibus, Operite nos, et collibus cadite super nos" (x. 8);

et apud *Lucam:*

"Tunc incipient dicere montibus, Cadite super nos, et collibus occultate nos" (xxiii. 30).

Quod hic Sensus spiritualis illorum verborum sit, non potest apparere in litera, sed apparet in Sensu spirituali ex eo, quod dum Ultimum Judicium peragitur, tunc qui in malo

sunt et volunt in bono esse, dura in principio patiantur, at minus dura tunc qui se in suo malo per falsa confirmant; nam hi suum malum operiunt per falsa, illi autem suum malum nudant, et tunc influxum Divinum non sustinent, ut sequitur. Speluncae et cavernae, in quas se conjiciunt, sunt correspondentiae.

340. [*Vers.* 17.] ***"Quia venit dies magnus irae Ipsius, et quis potest consistere,"*** significat *quod tales facti sint a se ipsis per separationem a bonis et fidelibus propter Ultimum Judicium, quod alioquin non sustinerent.*—Per "diem magnum irae Agni" significatur dies Ultimi Judicii; et per "quis potest consistere" significatur non posse sustinere prae cruciatu: cum enim Ultimum Judicium instat, Dominus cum Caelo appropinquat; et ex illis qui infra sunt, in mundo spirituum, non alii Adventum Domini sustinere possunt, quam qui interius boni sunt; et illi interius boni sunt, qui fugiunt mala ut peccata, et spectant ad Dominum. Quod "dies irae Domini" significet Ultimum Judicium, patet manifeste ab his locis:

"Dum nondum venit super vos excandescentia Irae Jehovae, dum nondum venit super vos Dies irae Jehovae, forte abscondemini in Die irae Jehovae" (*Zeph.* ii. 2, 3);
"Ecce Dies Jehovae venit crudelis, et indignationis, et excandescentiae Irae" (*Esaj.* xiii. 9, 13);
"Propinquus est Dies Jehovae magnus, Dies excandescentiae Dies hic, Dies angustiae et coarctationis, Dies tenebrarum et caliginis" (*Zeph.* i. 14, 15);
"Venit Ira Tua, et tempus mortuos judicandi, et dandi mercedem servis Tuis, et perdendi perdentes terram" (*Apoc.* xi. 18[1]);
"Osculamini Filium, ne irascatur et pereatis in via, quia excandescit brevi Ira Ejus; beati omnes confidentes in Ipso" (*Psalm.* ii. 12).

---

341. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Vidi ex Clero Angliae congregatos usque ad sexcentos, qui orabant ad Dominum, ut liceret illis ascendere in unam Societatem superioris Caeli; et datum est, et ascenderunt.

Et cum ingressi sunt, viderunt Regem eorum, Avum Regis hodie regnantis, et laetati sunt; qui tunc accessit ad binos Episcopos, qui inter illos erant, quos cognoverat in mundo, et loquens cum illis interrogavit, "Quomodo venistis huc."

Responderunt, quod supplicaverint ad Dominum, et datum est.

Dixit illis, "Cur ad Dominum, et non ad Deum Patrem."

Et dixerunt quod sic instructi sint infra.

Et dixit, "Annon hoc vobis

aliquoties dixi in mundo, quod Dominus adeundus sit, tum etiam quod charitas sit primarium; quid tunc de Domino respondistis."

Et datum est illis recordari, quod responderint, quod cum Pater aditur etiam Filius adeatur.

Sed dixerunt Angeli qui circum Regem erant, "Erratis, non id cogitavistis, nec aditur Dominus cum aditur Deus Pater, sed aditur Deus Pater cum aditur Dominus, quia unum sunt sicut anima et corpus. Quis adit animam hominis et sic corpus ejus; annon cum aditur homo quoad corpus quod videt, etiam aditur anima ejus quam non videt."

Ad haec conticuerunt.

Et accessit Rex ad duos Episcopos, tenens in manu duo dona, dicens, "Haec dona Caeli sunt." Erant formae caelestes ex auro; et voluit porrigere, sed tunc nubes fusca obtexit illos, et separavit illos.

Et descenderunt via qua ascenderunt; et scripserunt haec in libro.

Reliqui ex Clero Angliae; qui audiverunt quod consociis suis datum sit ascendere in superius Caelum, congregati sunt ad pedes montis, ubi exspectabant reditum eorum; et cum redierunt, salutabant fratres suos, et enarrabant quid illis in Caelo evenit, et quod a Rege datae fuerunt Episcopis duae formae caelestes ex auro aspectu pulcherrimae, sed quod e manibus eorum exciderint.

Et tunc e propatulo abibant in nemus quod prope erat, et loquebantur inter se, circumspicientes num quisquam audiret, sed audiebatur usque. Loquebantur de unanimitate et concordia, et tunc de principatu et dominio; Episcopi loquebantur, et reliqui assensu favebant.

Et subito, quod miratus sum non apparebant amplius ut multi, sed ut unus magnus, cujus facies similis faciei leonis, habentis super capite tiaram turritam super qua corona, et loquebatur tono alto, et progrediebatur passu lato, et retrospiciens dixit, "Cui alii, ex jure, principatus quam mihi."

Rex e Caelo despexit, et vidit primum omnes ut unum, et deinde ut plures unanimos, plerosque in veste saeculari, quod dixit.

CAPUT VII.

POST haec vidi quatuor Angelos stantes super quatuor angulis terrae, retinentes quatuor ventos terrae, ut non flaret ventus super terram, neque super mare, neque super ullam arborem.

2. Et vidi alium Angelum ascendentem ab ortu Solis, habentem sigillum Dei vivi; et clamavit voce magna quatuor Angelis, quibus datum est damno afficere terram et mare.

3. Dicens, Ne damno afficiatis terram, neque mare, neque arbores, usque dum signaverimus servos Dei nostri super frontibus illorum.

4. Et audivi numerum signatorum; centum quadraginta quatuor millia signati ex omni tribu [filiorum] Israelis.

5. Ex tribu Jehudae duodecim millia signati: ex tribu Rubenis duodecim millia signati: ex tribu Gadis duodecim millia signati.

6. Ex tribu Ascheris duodecim millia signati: ex tribu Naphtali duodecim millia signati: ex tribu Menassis duodecim millia signati.

7. Ex tribu Simeonis duodecim millia signati: ex tribu Levi duodecim millia signati: ex tribu Isascharis duodecim millia signati.

8. Ex tribu Sebulonis duodecim millia signati: ex tribu Josephi duodecim millia signati: ex tribu Benjaminis duodecim millia signati.

9. Post haec vidi, et ecce turba multa, quam numerare nemo poterat, ex omni gente et tribubus et populis et linguis, stantes coram Throno et coram Agno, induti stolis albis, et palmae in manibus illorum.

10. Et clamantes voce magna, dicentes, Salus Deo nostro sedenti super Throno et Agno.

11. Et omnes Angeli stabant circum Thronum, et Seniores et quatuor Animalia, et ceciderunt coram Throno super facies suas et adoraverunt Deum.

12. Dicentes, Amen, benedictio et gloria et sapientia et gratiarum actio, et honor, et virtus et robur, Deo nostro in saecula saeculorum; amen.

13. Et respondit unus ex Senioribus, dicens mihi, Hi induti stolis albis quinam sunt, et unde venerunt;

14. Et dixi illi, Domine, tu nosti; et dixit mihi, Hi sunt qui veniunt ex afflictione magna, et laverunt stolas suas, et dealbaverunt stolas suas in sanguine Agni.

15. Propter hoc sunt coram Throno Dei, et serviunt Ipsi die et nocte in Templo Ipsius, et Sedens super Throno habitabit super illis.

16. Non esurient amplius, nec sitient amplius, neque cadet super illos sol, neque ullus aestus.

17. Quoniam Agnus Qui in medio Throni, pascet eos, et deducet eos ad vivos fontes aquarum, et absterget Deus omnem lachrymam ab oculis illorum.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

In hoc Capite agitur de illis qui sunt et qui erunt in Caelo Christiano:

Et primum de separatione illorum a malis (vers. 1–3);

Post hanc, de illis qui in amore in Dominum sunt et inde in sapientia, ex quibus superiores Caeli (vers. 4–8);

DEQUE ILLIS QUI IN CHARITATE ET EJUS FIDE A DOMINO SUNT, QUIA PUGNARUNT CONTRA MALA, EX QUIBUS INFERIORES CAELI (vers. 9–17).

CONTENTA[1] SINGULORUM VERSUUM.

1. "*Postea vidi quatuor Angelos stantes super quatuor angulis terrae,*" significat *nunc universum Caelum in conatu ad faciendum Ultimum Judicium* [n. 342]; "*retinentes quatuor ventos terrae ut non flaret ventus super terram, neque super mare neque super ullam arborem,*" significat *influxum propiorem et inde fortiorem in inferiora, ubi boni conjuncti erant malis, a Domino retentum et inhibitum* [n. 343].

2, 3. "*Et vidi alium Angelum ascendentem ex ortu Solis,*" significat *Dominum providentem et moderantem* [n. 344]; "*habentem sigillum Dei vivi,*" significat *Qui unice cognoscit omnes et singulos, et illos a se invicem potest distinguere et separare* [n. 345]; "*et clamavit voce magna quatuor angelis, quibus datum est damno afficere terram et mare, dicens, Ne damno afficiatis terram, neque mare, neque arbores,*" significat *a Domino inhibitionem et retentionem influxus propioris et fortioris in inferiora* [n. 346]; "*usque dum signaverimus servos Dei nostri super frontibus illorum,*" significat *antequam separati sunt qui in veris ex bono a Domino sunt* [n. 347].

4. "*Et audivi numerum signatorum centum quadraginta quatuor millia,*" significat *omnes qui Dominum pro Deo Caeli et Terrae agnoscunt, et in veris Doctrinae ex bono amoris ab Ipso per Verbum sunt* [n. 348]; "*signati ex omni Tribu* [*filiorum*] *Israelis,*" significat *Caelum et Ecclesiam Domini ab illis* [n. 349].

5. "*Ex tribu Jehudae duodecim millia signati,*" significat *Amorem caelestem, qui est Amor in Dominum, et hunc apud omnes qui in Novo Caelo et in Nova Ecclesia erunt* [n. 350]; "*ex tribu Rubenis duodecim millia signati,*" significat *Sapientiam ex amore Caelesti, apud illos qui ibi erunt* [n. 351]; "*ex tribu Gadis duodecim millia signati,*" significat *Usus vitae, qui sunt sapientiae ex illo amore, apud illos qui ibi erunt* [n. 352].

6. "*Ex tribu Ascheris duodecim millia signati,*" significat *Amorem mutuum, apud illos* [n. 353]; "*ex tribu Naphtali duodecim millia signati,*" significat *Perceptionem usus et quid usus, apud illos* [n. 354]; "*ex tribu Menassis duodecim millia signati,*" significat *Voluntatem inserviendi et Actus, apud illos* [n. 355].

7. "*Ex tribu Simeonis duodecim millia signati,*" significat *Amorem spiritualem, qui est Amor erga proximum, apud illos* [n. 356]; "*ex tribu Levi duodecim millia signati,*" significat *Affectionem veri ex bono ex quo intelligentia, apud illos* [n. 357]; "*ex tribu Isascharis duodecim millia signati,*" significat *Bonum vitae, apud illos* [n. 358].

8. "*Ex tribu Sebulonis duodecim millia signati,*" significat *Amorem conjugialem boni et veri, apud illos* [n. 359]; "*ex tribu Josephi duodecim millia signati,*" significat *Doctrinam boni et veri, apud illos* [n. 360]; "*ex tribu Benjaminis duodecim millia signati,*" significat *Vitam veri ex bono secundum doctrinam, apud illos* [n. 361].

9. "*Post haec vidi, et ecce turba multa, quam numerare nemo poterat,*" significat *omnes reliquos qui non ex recensitis sunt, et tamen in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini sunt, et sunt qui Caelum ultimum et Ecclesiam externam faciunt, quorum quale nemo cognoscit quam Solus Do-*

minus [n. 363, 364]; "***ex omni gente et tribubus et populis et linguis,***" significat *omnes in Christiano Orbe, qui in religione ex bono sunt et in veris ex doctrina* [n. 365]; "***stantes coram Throno et coram Agno,***" significat *audientes Dominum et facientes quae praecipit* [n. 366]; "***induti stolis albis et palmae in manibus [illorum],***" significat *Communicationem et Conjunctionem cum Caelis superioribus, et confessionem ex Divinis veris* [n. 367].

10. "***Et clamantes voce magna et dicentes, Salus Deo nostro sedenti super Throno et Agno,***" significat *Agnitionem ex corde quod Dominus sit Salvator illorum* [n. 368].

11. "***Et omnes Angeli stabant circum Thronum, et Seniores et quatuor Animalia,***" significat *omnes in universo Caelo[, audientes et facientes quae Dominus praecipit]* [n. 369]; ["***et ceciderunt coram Throno super facies suas, et adoraverunt Deum,***" significat *humiliationem Cordis eorum, et ex humiliatione adorationem Domini*] [n. 370].

12. "***Dicentes, Amen,***" significat *Divinam Veritatem, et ex illa confirmationem* [n. 371]; "***benedictio et gloria et sapientia et gratiarum actio,***" significat *Divina Spiritualia Domini* [n. 372]; "***et honor et virtus et robur,***" significat *Divina Caelestia Domini* [n. 373]; "***Deo nostro in saecula saeculorum,***" significat *illa in Domino et a Domino in aeternum* [n. 374]; "***Amen,***" significat *consensum omnium* [n. 375].

13, 14. "***Et respondit unus ex Senioribus, dicens mihi, Hi induti stolis albis quinam sunt, et unde venerunt; et dixi illi, Domine, tu nosti,***" significat *desiderium sciendi et voluntatem interrogandi, ac responsum et informationem* [n. 376]; "***et dixit, hi sunt qui veniunt ex afflictione magna,***" significat *quod sint qui in tentationibus fuerunt, et pugnarunt contra mala et falsa* [n. 377]; "***et laverunt stolas suas,***" significat *et qui mundaverunt religiosa sua a malis falsi* [n. 378]; "***et dealbaverunt stolas suas in sanguine Agni,***" significat *et purificaverunt illa a falsis mali per vera, et sic a Domino reformati sunt* [n. 379].

15. "***Propter hoc*[1] *sunt coram Throno Dei, et serviunt Ipsi die et nocte in Templo Ipsius, et Sedens super Throno habitabit super illis,***" significat *quod in praesentia Domini sint, ac constanter et fideliter vivant secundum vera quae recipiunt ab Ipso in Ecclesia Ipsius* [n. 380].

16. "***Non esurient amplius nec sitient amplius,***" significat *quod posthac non deficient illis bona et vera* [n. 381]; "***neque cadet super illos sol neque ullus aestus,***" significat *quod posthac illis non concupiscentiae aa malum neque ad falsum mali* [n. 382].

17. "***Quoniam Agnus Qui in medio Throni pascet illos,***" significat *quod Solus Dominus illos docebit* [n. 383]; "***et deducet ad vivos fontes aquarum,***" significat *et ducet per vera Verbi ad conjunctionem Secum* [n. 384]; "***et absterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum,***" significat *quod non amplius in pugnis contra mala et eorum falsa, et sic non in doloribus erunt, sed in bonis et veris, et inde in gaudiis caelestibus a Domino* [n. 385].

EXPLICATIO.

342. [*Vers.* 1.] "***Postea vidi quatuor Angelos stantes super quatuor angulis terrae,***" significat *nunc universum Caelum in conatu ad faciendum Ultimum Judicium super illos qui in Mundo spirituum erant.*—Sequuntur nunc plura de statu

mundi spiritualis proximo ante Ultimum Judicium, quae nemo scire potest nisi per revelationem a Domino; et quia mihi datum est videre quomodo Ultimum Judicium peractum est, et quoque mutationes quae praecesserunt, et ordinationes quae secutae sunt, possum inde referre, quae in hoc capite et quae in sequentibus per omnia ibi significantur. Hic per "quatuor Angelos" significatur Universum Caelum; per "quatuor angulos terrae" significatur Universus Mundus spirituum, qui inter Caelum et Infernum medius est; super illos enim qui in Mundo spirituum erant, factum est Ultimum Judicium, non autem super aliquem in Caelo, nec super aliquem in Inferno: quod per "Angelos" significetur Caelum, est quia per "Angelum" in supremo Sensu intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum (n. 344), et quia Caelum est Caelum a Domino, per "Angelos" etiam significatur Caelum: quod per "quatuor Angelos" hic significetur universum Caelum, est quia visi sunt "stare super quatuor angulis terrae;" et per "quatuor angulos" significantur quatuor plagae. Quod significetur quod universum Caelum nunc in conatu ad faciendum Ultimum Judicium esset, est quia Dominus, cum instabat Judicium, fecit appropinquare Caelos super Mundum spirituum, et per appropinquationem Caelorum facta est talis mutatio status interiorum quae mentis sunt apud illos qui infra, ut non viderint nisi terrores coram oculis. Quod "anguli" significent plagas, et inde "quatuor anguli" omnes plagas, constare potest a sequentibus locis:

"Metiemini extra urbem, Angulum versus ortum, Angulum versus meridiem, Angulum versus occidentem, et Angulum versus septentrionem" (*Num.* xxxv. 5);
"Facies asseres pro Habitaculo pro Angulo meridiei, et pro Angulo septentrionis ejus" (*Exod.* xxvi. 18, 20, 23);
"Et Atrium ad Angulum meridiei, ad Angulum septentrionis, ad Angulum occidentis, et ad Angulum orientis" (*Exod.* xxvii. 9, 11–13);
Quatuor Plagae etiam vocantur "quatuor Anguli" saepius apud *Ezechielem* (ut cap. xlvii. 18–20; cap. xlviii.).

Quoniam "anguli" significant plagas, ideo etiam significant omnia, prout omnia Caeli aut Inferni, seu boni aut veri, quod patet ab his:

Satanas "exibit ad seducendum gentes quae in quatuor Angulis terrae" (*Apoc.* xx. 8);
"Exscindam gentes, et devastabuntur Anguli earum" (*Zeph.* iii. 6);

"Congregatus est Israel ut vir unus, et constiterunt Anguli omnis populi" (*Jud.* xx. 1, 2[1]);
"Surget sceptrum ex Israele, quod conteret Angulos Moabi" (*Num.* xxiv. 17);
"Dies buccinae et clangoris super Angulos altos" (*Zeph.* i. 16);
"In extremos Angulos ejiciam illos" (*Deutr.* xxxii. 26).

Quod "angulus" significet ultimum quod sustentat superiora, sicut fundamentum domum, et sic quoque omnia, patet ex his:

"Fundabit in Sione lapidem Anguli, pretii fundationis fundatae" (*Esaj.* xxviii[2] 16);
"Non sument ex eo lapidem pro Angulo" (*Jerem.* li. 26[3]);
"Ex Jehudah erit Lapis Angularis" (*Sach.* x. 4);
"Lapis quem rejecerunt factus est in caput Anguli" (*Psalm.* cxviii. 22[4]; *Matth.* xxi. 42; *Marc.* xii[5] 10; *Luc.* xx. 17, 18).

343. *"Retinentes quatuor ventos terrae, ut non flaret ventus super terram, neque super mare, neque super ullam arborem,"* significat *influxum propiorem et inde fortiorem in inferiora, ubi boni conjuncti erant malis, a Domino retentum et inhibitum.*—Sciendum est, quod Ultimum Judicium existat, dum mali multiplicantur infra Caelos in Mundo spirituum in tantum, ut Angeli in Caelis non possint in statu sui amoris et suae sapientiae subsistere, non enim tunc illis est sustentaculum et fundamentum; et quia hoc ex multiplicatione malorum infra existit, ideo Dominus, ut statum illorum conservet, cum Divino Suo fortius et fortius influit, et hoc fit usque dum non possunt per aliquem influxum conservari, nisi mali infra separentur a bonis; et hoc fit per subsidentiam et appropinquationem Caelorum, et inde influxum fortiorem, usque dum mali illum non sustinent; et tunc mali aufugiunt, et se ipsos in Infernum conjiciunt: hoc quoque est, quod in praecedente capite significatur per haec:

"Dicebant montibus et petris, Cadite super nos, et abscondite nos a facie Sedentis super Throno, et ab ira Agni, quia venit dies magnus irae Ejus, et quis potest consistere" (*Apoc.* vi. 16[, 17]).

Nunc ad explicationem: per "quatuor Ventos" significatur influxus Caelorum; per "terram, mare et omnem arborem," significantur omnia inferiora, et quae ibi; per "terram et mare" omnia inferiora, et per "omnem arborem" omnia quae ibi. Quod "Ventus" significet influxum, proprie influxum veri in intellectum, constare potest a sequentibus locis:

"Dixit Dominus Jehovih, A quatuor Ventis veni spiritus, et inspira in occisos hoc, ut vivant" (*Ezech.* xxxvii. 9, 10);
"Visi sunt quatuor Currus," ad quos erant quatuor Equi; "hi sunt quatuor Venti Caelorum" (*Sach.* vi. 1, 5);
"Oportet vos generari denuo; Ventus ubi vult spirat, et non scis unde venit et quo abit" (*Joh.* iii. 7, 8[1]);
"Factor terrae praeparat Orbem per sapientiam Suam, educit Ventum e thesauris Suis" (*Jerem.* x. 12, 13; cap. li. 15, 16; *Psalm.* cxxv. 7);
"Jehovah spirare facit Ventum suum, et fluunt aquae; annuntiat Verbum Suum, statuta et judicia Sua" (*Psalm.* cxlvii. 17–19);
"Laudet Jehovam Ventus procellae faciens Verbum Ipsius" (*Psalm.* cxlviii. [7,] 8);
Jehovah "facit Angelos Suos Ventos" (*Psalm.* civ. 3, 4);
Jehovah "vectus super alis Venti" (*Psalm.* xviii. 11[2] [*B. A.* 10]; *Psalm.* civ. 3);

"alae venti" sunt Divina Vera quae influunt. Ideo Dominus vocatur

"Spiritus narium" (*Thren.* iv. 20);

et dicitur, quod

Inspiraverit in nares Adami animam vitarum (*Gen.* ii. 7);
Tum, quod "inspiraverit in Discipulos, et dixerit, accipe Spiritum Sanctum" (*Joh.* xx. 21, 22);

"Spiritus Sanctus" est Divinum Verum procedens a Domino, cujus influxus in discipulos repraesentatus est et inde significatur per quod "inspiraverit in illos." Quod "ventus" et respiratio significent influxum Divini Veri in intellectum, est ex correspondentia pulmonis cum intellectu, de qua videatur in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 371–429). Quoniam propior et fortior influxus Divinus per Caelos dispergit vera apud malos, ideo "ventus" significat dispersionem veri apud illos, et inde conjunctionem illorum cum Inferno, ac interitum; ut videri potest ex his locis:

"Adducam super Elamum quatuor Ventos e quatuor finibus Caelorum, et dispergam eum" (*Jerem.* xlix. 36);
' Disperges eos, ut Ventus auferat eos, et Procella dissipet eos" (*Esaj.* xli[3] 16);
"Flatus Jehovae sicut fluvius sulphuris accendit eos" (*Esaj.* xxx. 33);
Machinatores iniquitatis "a Flatu Dei pereunt, et a Spiritu nasi Ipsius consumuntur" (*Hiob* iv. 8, 9);
"Revelata sunt fundamenta Orbis ab increpatione Jehovae, a Flatu spiritus nasi Tui" (*Psalm.* xviii. 16 [*B. A.* 15]);
"Videns fui in visione, et ecce quatuor Venti irruebant in Mare magnum, et ascendebant quatuor bestiae" (*Dan.* vii. 2, 3, seq.);
"Ex Procella Jehovae ira exivit, super caput impiorum irruet" (*Jerem.* xxiii. 19; cap. xxx. 23);

"Deus mi, persequere eos per Procellam Tuam, per Tempestatem Tuam terre" (*Psalm.* lxxxiii. 16 [*B. A.* 15]);
"Jehovae in Procella et Tempestate via" (*Nah.* i. 3[1]).
Praeter alibi, ut *Jerem.* xxv. 32; *Ezech.* xiii. 13; *Hosch.* viii. 7; *Amos* i. 14; *Sach.* ix. 14; *Psalm.* xi. 6; *Psalm.* l. 3; *Psalm.* lv. 9 [*B. A.* 8]; *Psalm.* cvii., ubi haec:

"Dixit ut flaret Ventus procellae, subsistere fecit Jehovah[2] Procellam, ut silerent fluctus ejus" (vers. 25, 29).

Inde patet, quid in Sensu spirituali significatur per haec:

Jesus in navi "increpavit Ventum, et dixit Mari, Obmutesce, et quievit" (*Marc.* iv. 39[3]; *Luc.* viii. 23, 24);

per "Mare" hic significatur Infernum, et per "Ventum" influxus inde. Nec aliud quam Influxus fortis significatur per

"Ventum Orientalem" (*Ezech.* xvii. 10; *Jerem*[4] xviii. 17; *Ezech*[5] xix. 12; *Hosch.* xiii. 15[6]; *Psalm.* xlviii. 8 [*B. A.* 7]);

tum per eundem illum Ventum,

Quo exsiccabatur Mare Suph (*Exod.* xiv. 21);

de quo ita Moses:

"A Flatu narium Tuarum coacervatae sunt aquae, spirasti Vento Tuo, contexit eos Mare" (*Exod.* xv. 8, 10[7]).

Ex his nunc constare potest, quod per "retinere quatuor Ventos ne flaret Ventus super terram" significetur retinere et inhibere influxum propiorem et fortiorem in inferiora.

344. [*Vers.* 2.] ***"Et vidi alium Angelum ascendentem ex ortu solis,"*** significat *Dominum providentem et moderantem.*— Per "Angelum" hic intelligitur Dominus quoad Divinum Amorem, quia ascendit "ex ortu solis;" et ab "ortu solis" seu ab oriente, est ex Divino Amore, est enim Dominus in mundo spirituali Sol et Oriens, et quoque ita vocatur quoad illum Amorem; quod sit providens et moderans, patet a mandato Ipsius ad quatuor Angelos, quod "non damno afficerent terram et mare, usque dum servi Dei signati fuerint super frontibus." Quod Divinum Humanum Domini per "Angelum" in supremo Sensu intelligatur, patet ex his:

"Angelus facierum Jehovae liberavit eos, ob amorem Suum et clementiam Suam: Hic redemit illos, et assumpsit illos, et portavit illos omnibus diebus aeternitatis" (*Esaj.* lxiii. 9);
"Angelus Qui redemit me ab omni malo, benedicat illis" (*Gen.* xlviii. 16);

"Subito veniet ad Templum Suum Dominus Quem vos quaeritis, et Angelus foederis Quem vos desideratis" (*Malach.* iii. 1);
"Ego mitto Angelum coram te, ad custodiendum te in via; caveto tibi a faciebus Ejus, quia Nomen Meum in medio Ejus" (*Exod.* xxiii. 20–23).

"Angelus" et "missus" in Lingua Hebraea sunt una vox; inde est, quod Dominus toties Se dicat "Missum a Patre," per quod intelligitur Divinum Humanum. "Angelus" autem in sensu respectivo est omnis qui recipit Dominum, tam qui in Caelo est quam qui in mundo.

345. ***"Habentem sigillum Dei vivi,"*** significat *Qui unice cognoscit omnes et singulos, et illos a se invicem potest distinguere et separare.*—Quoniam signabantur super frontibus per sigillum, ideo per "habere sigillum Dei vivi," quia de Domino, intelligitur nosse omnes et singulos, ac posse distinguere et separare servos Dei ab illis qui non servi Dei sunt.

346. ***"Et clamavit voce magna quatuor Angelis, quibus datum est damno afficere terram et mare,"*** [*Vers.* 3.] ***"dicens, Ne damno afficiatis terram, neque mare, neque arbores,"*** significat *a Domino inhibitionem et retentionem influxus propioris et fortioris in inferiora.*—Quod haec significentur patet ex illis quae supra (n. 343) explicata sunt. Ex Sensu literae est, quod quatuor Angeli retinerent influxum, sed ex Sensu spirituali est, quod Dominus. Quod "non damno afficerent terram, mare et arbores," significat quod non per influxum vehementem, sed moderatum; Dominus enim per varios gradus influxus in Caelos, disponit, ordinat, temperat et moderatur omnia ibi et in Infernis, et per Caelos et Inferna omnia in mundo.

347. ***"Usque dum signaverimus servos Dei nostri super frontibus illorum,"*** significat *antequam separati sunt qui in veris ex bono a Domino sunt, ita qui interius boni sunt.*—Per "signare super frontibus" non intelligitur signare illos ibi, sed distinguere et separare illos qui in bono amoris a Domino sunt; "frons" enim significat bonum amoris: quod sint illi qui in veris ex bono a Domino sunt, est quia illi per "servos Dei" intelliguntur (n. 3). Quod "frons" significet bonum amoris, est quia facies est imago affectionum hominis, et frons est suprema pars faciei; cerebrum, ex quo origo omnium vitae hominis est, sub fronte est proxime. Quia "frons" significat amorem, apud bonos amorem bonum, et

apud malos amorem malum, ideo per "signare super frontibus" significatur distinguere et separare unum ab altero secundum amorem: simile significatur apud *Ezechielem*:

> "Transi per medium Hierosolymae, et Signa Signum super frontibus gementium super abominationes" (ix. 4–6).

Quoniam "frons" significat amorem, ideo de bractea super Cidari Aharonis, super qua sculptum erat Sanctitas Jehovae, dicitur,

> Quod esset e regione facierum Cidaris ejus, ut sit super Fronte Aharonis, sitque super Fronte Aharonis jugiter in beneplacitum illi coram Jehovah (*Exod.* xxviii. 36–38);

et quoque mandatum est,

> Ut haec verba, "Amabis Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua," sint super manu, et super Fronte (*Deutr.* vi. 5, 8; cap. xi. 18);
> Quod haberent Nomen Patris scriptum super Frontibus (*Apoc.* xiv. 1);
> Et Nomen Dei et Agni in Frontibus (*Apoc.* xxii. 4).

Sciendum est, quod Dominus inspiciat Angelos in frontibus, et illi vicissim Dominum per oculos; ex causa, quia Dominus aspicit omnes ex bono amoris, ac vult ut illi vicissim aspiciant Ipsum ex veris sapientiae; ita fit conjunctio. Per "frontem" in opposito sensu significatur amor malus, in his:

> "Qui habent characterem bestiae super Frontibus" (*Apoc.* xiii. 16; cap. xiv. 9; cap. xx. 4);
> Et quoque "nomen Babylonis super Frontibus" (*Apoc.* xvii. 5);
> "Frons mulieris meretricis" (*Jerem.* iii. 3[1]);
> "Obfirmati Fronte, et duri corde" (*Ezech.* iii. 7, 8);
> "Durus tu, et Frons tua aenea" (*Esaj.* xlviii. 4).

348. [*Vers.* 4.] ***"Et audivi numerum signatorum centum quadraginta quatuor millia,"*** significat *omnes qui Dominum pro Deo Caeli et Terrae agnoscunt, et in veris doctrinae ex bono amoris ab Ipso per Verbum sunt.*—Quod illi per "centum quadraginta quatuor millia ex duodecim Tribubus [filiorum] Israelis" significentur, est quia per "duodecim Tribus [filiorum] Israelis" significatur Ecclesia ex illis qui in bono et vero a Domino sunt, et Ipsum pro Deo Caeli et Terrae agnoscunt; per numerum "centum quadraginta quatuor millia" intelliguntur omnes illi; simile enim per illum numerum significatur quod per duodecim, quoniam exsurgit ex mul-

tiplicatione "12" in "12," et dein ex multiplicatione per "100" et per "1000;" et numerus quicunque multiplicatus in se, et dein per "10," "100," aut "1000," simile significat cum numero ex quo; ita numerus "144,000" simile cum "144," et hic simile cum "12," quia "12" in "12" faciunt numerum "144;". similiter "12,000" "signati ex unaquavis tribu," in "12," faciunt "144,000." Quod numerus "duodecim" significet omnia, et praedicetur de veris ex bono, est quia "12" exsurgunt per multiplicationem "3" et "4" in se, et numerus "3" significat omne quoad verum, et numerus "4" omne quoad bonum; inde hic "12," omne quoad verum ex bono amoris. Quod omnes numeri significent adjunctiva rerum, determinantia quale aut quantum illarum, manifeste constare potest ex numeris in *Apocalypsi*, qui nisi significarent, in multis locis ibi non foret aliquis sensus. Ex nunc dictis videri potest, quod per "centum quadraginta quatuor millia signatos," et per "duodecim millia ex unaquavis Tribu," non intelligatur quod tot ex Tribubus Israelis signati ac electi sint, sed quod omnes qui in veris doctrinae ex bono amoris a Domino sunt. Hoc in genere significatur per "duodecim Tribus Israelis," et quoque per "duodecim Apostolos Domini;" in specie autem aliquod verum ex bono per unamquamvis Tribum, et per unumquemvis Apostolum: quid autem per unamquamvis Tribum hic significatur, dicetur in sequentibus. Quoniam duodecim Tribus significant omnia vera doctrinae ex bono amoris a Domino, ideo etiam significant omnia Ecclesiae; quare duodecim Tribus Israelis repraesentabant Ecclesiam, et similiter duodecim Apostoli. Quia "duodecim" dicuntur de veris et bonis Ecclesiae, ideo Nova Hierosolyma, per quam intelligitur Nova Ecclesia Domini, in singulis describitur per "duodecim;" ut quod

> Urbs longitudine et latitudine esset duodecim millia stadiorum: quod Murus ejus esset centum quadraginta quatuor cubitorum;

"centum quadraginta quatuor" sunt "12" in "12:"

> quod essent duodecim Portae; et Portae ex duodecim Margaritis: quod super Portis duodecim Angeli; et nomina scripta duodecim Tribuum Israelis: quod essent duodecim Fundamenta muri; et in iis nomina duodecim Apostolorum Agni; et illa constarent ex duodecim Lapidibus pretiosis: tum, quod ibi esset Arbor vitae faciens duodecim fructus, juxta duodecim Menses (de quibus omnibus videantur cap. xxi. et xxii.).

Ex his de quibus hic agitur, formatum est Novum Caelum, et formatur Nova Ecclesia a Domino; sunt enim iidem qui memorantur capite xiv., seq., ubi haec de illis:

> "Et vidi et ecce Agnus stans super Monte Sion, et cum Ipso centum quadraginta quatuor millia; et canebant Canticum Novum coram Throno, et nemo potuit discere Canticum, quam illi centum quadraginta quatuor millia empti de terra; Virgines sunt, et sequuntur Agnum quocunque vadit" (vers. 1, 3, 4).

Quoniam "duodecim Tribus" significabant Ecclesiam Domini quoad omnia vera et bona ejus, ideo numerus "12" factus est numerus Ecclesiae, et solennis in sanctitatibus ejus, ut

Quod in Pectorali Judicii, ubi Urim et Thummim, essent duodecim lapides pretiosi (*Exod.* xxviii. 21);
Quod duodecim panes facierum ponerentur super Mensa in Tabernaculo (*Levit.* xxiv. 5, 6);
Quod Moses aedificaverit altare infra Montem Sinai, et erexerit duodecim statuas (*Exod.* xxiv. 4);
Quod duodecim viri missi sint ad explorandum terram Canaanem (*Deutr.* i. 23);
Quod duodecim viri exportaverint duodecim lapides e medio Jordanis (*Jos.* iv. 1–9, 20);
Quod duodecim Principes ad initiationem Altaris attulerint duodecim scutulas argenti, duodecim crateres argenti, duodecim acerras auri, duodecim juvencos, duodecim arietes, duodecim agnos, et duodecim hircos (*Num.* vii. 84, 87);
Quod Elias sumpserit duodecim lapides, et struxerit altare (1 *Reg.* xviii. 31, 32[1]);
Quod Elias invenerit Elisaeum, cum araret duodecim juga, et ipse inter duodecim, et quod tunc projecerit super illum togam (1 *Reg.* xix. 19);
Quod Salomo sub mari aeneo posuerit duodecim boves (1 *Reg.* vii. 25, 44);
Quod fecerit thronum, et ad gradus ejus duodecim leones stantes (1 *Reg.* x[2] 19, 20);
Quod super capite Mulieris circumdatae sole, esset corona duodecim stellarum (*Apoc.* xii. 1).

Ex his nunc constare potest, quod per "centum quadraginta quatuor millia signatos, duodecim millia ex unaquavis Tribu," non intelligantur totidem numero ex Judaeis et Israelitis, sed omnes qui e Novo Caelo Christiano, et e Nova Ecclesia, in veris doctrinae ex bono amoris per Verbum a Domino erunt.

349. ***"Signati ex omni Tribu*** [*filiorum*] ***Israelis,"*** significat *Caelum et Ecclesiam Domini ab illis*.—Per "Tribum" significatur Religio quoad bonum vitae, et per "omnem Tribum"

significatur Ecclesia quoad omne bonum amoris et quoad omne verum ex illo bono, ex quibus bonum vitae; sunt enim duo quae faciunt Ecclesiam, bonum amoris et verum doctrinae; conjugium illorum est Ecclesia. Duodecim Tribus Israelis repraesentabant et inde significabant Ecclesiam quoad conjugium illud, ac unaquaevis Tribus aliquod universale verum boni aut bonum veri in illo: sed quid unaquaevis Tribus significabat, hactenus non alicui revelatum est, nec revelari potuit, ne per explicationem male consartam prophanaretur sanctum quod in illis in unum conjunctis latet, nam secundum conjunctionem significant. Aliter in serie in qua nominantur secundum Nativitates, *Gen.* xxix., xxx., xxxv. 18; series illarum ibi haec est,

Ruben, Simeon, Levi, Jehudah, Dan, Naphtali, Gad, Ascher, Isaschar, Sebulon, Joseph, Benjamin.

Aliter in serie in qua nominantur cum venerunt [in] Aegyptum, quae est,

Ruben, Simeon, Levi, Jehudah, Isaschar, Sebulon, Gad, Ascher, Joseph, Benjamin, Dan, Naphtali (*Gen.* xlvi. 8–24[1]).

Aliter in serie cum benedicuntur a Patre Israele, quae haec est,

Ruben, Simeon, Levi, Jehudah, Sebulon, Isaschar, Dan, Gad, Ascher, Naphtali, Joseph, Benjamin (*Gen.* xlix.).

Aliter in serie cum benedicuntur a Mose, quae haec est,

Ruben, Jehudah, Levi, Benjamin, Joseph, Ephraim, Menasse, Sebulon, Gad, Dan, Naphtali, Ascher (*Deutr.* xxxiii.);

ibi Ephraim et Menasse, et non Simeon et Isascnar. Aliter in serie cum castrametati et profecti sunt, quae haec est,

Tribus Jehudae, Isascharis, et Sebulonis ad ortum; Tribus Rubenis, Simeonis, Gadis ad meridiem; Tribus Ephraimi, Menassis, et Benjaminis ad occidentem; Tribus Danis, Ascheris, et Naphtali ad septentrionem; et Tribus Levi in medio (*Num.* ii. 1, ad fin.).

Aliter in serie, in qua nominantur alibi, ut

Gen. xxxv[2] 23–26; *Num.* i. 5–16; cap. vii. 1, ad fin.; cap. xiii. 4–15 cap. xxvi. 5–57[3]; cap. xxxiv. 17–28; *Deutr.* xxvii. 12, 13; *Jos* xv.–xix.; *Ezech.* xlviii[4] 1, ad fin.).

Quare cum Bileamus "vidit Israelem habitantem secundum Tribus suas" dixit,

"Quam bona sunt Tabernacula tua Jacob et Habitacula tua Israel" (*Num.* xxiv. 1–4, seq.).

In Pectorali judicii, quod erat Urim et Thummim, in quo duodecim lapides pretiosi juxta nomina filiorum Israelis erant (*Exod.* xxviii. 15–21[1]), Tribus significabant in serie secundum interrogationem ad quam tulerunt responsum. Quid autem significant in serie in qua hic in *Apocalypsi* nominantur, quae adhuc alia est, in sequentibus dicetur. Quod "Tribus" significent Religionem, et "duodecim Tribus" Ecclesiam quoad omnia ejus, est quia "Tribus" et "Sceptrum" in Lingua Hebraea una vox sunt, ac "Sceptrum" est Regnum, ac Regnum Domini est Caelum et Ecclesia.

350. [*Vers.* 5.] ***"Ex Tribu Jehudae duodecim millia signati,"*** significat *amorem caelestem, qui est amor in Dominum, et hunc apud omnes qui in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Jehudam" in supremo Sensu significatur Dominus quoad amorem caelestem; in Sensu spirituali Regnum caeleste Domini, et Verbum; et in Sensu naturali Doctrina Ecclesiae caelestis e Verbo: hic autem per "Jehudam" significatur Amor caelestis, qui est Amor in Dominum; et quia primum in serie nominatur, significatur ille Amor apud omnes qui in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini erunt: Tribus enim primo loco nominata est omne in reliquis; est sicut caput illis, et sicut universale intrans in omnia quae sequuntur, illa colligat, qualificat et afficit: hoc est Amor in Dominum. Quod "duodecim millia" significent omnes qui in illo Amore sunt, videatur supra (n. 348). Notum est, quod duodecim Tribus Israelis post Salomonem divisae fuerint in duo Regna, Judaicum et Israeliticum; Regnum Judaicum repraesentabat Regnum Caeleste, seu Sacerdotale Domini, et Regnum Israeliticum Regnum Spirituale, seu Regium Domini: sed hoc destructum fuit, dum apud illos non aliquod spirituale superesset; at Regnum Judaicum conservatum est, propter Verbum, et quia Dominus ibi nasceretur: sed cum Verbum prorsus adulteraverunt, et sic Dominum non potuerunt cognoscere, tunc Regnum illorum destructum fuit. Ex his constare potest, quod per "Tribum Jehudae" significetur Amor

caelestis, qui est Amor in Dominum; sed quia tales fuerunt quoad Verbum et quoad Dominum, per "Tribum Jehudae" etiam significatur amor oppositus, qui est amor sui, proprie amor dominandi ex amore sui, qui amor vocatur amor diabolicus. Quod per "Jehudam" et ejus Tribum significetur Regnum caeleste et ejus Amor, qui est Amor in Dominum, constat ex his locis:

> "Jehudah, te celebrabunt fratres tui; non removebitur sceptrum a Jehudah, usque dum venit Schilo, et ei adhaesio populorum; alligat ad vitem asellum suum, ad vitem praestantem filium asinae suae; lavat in vino vestimentum suum; ruber oculis a vino, et albus dentibus a lacte" (*Gen.* xlix. 8–12);
> "David erit princeps illis in aeternum; et pangam illis foedus pacis, foedus aeternitatis erit cum illis, et ponam Sanctuarium in medio eorum in aeternum" (*Ezech.* xxxvii. 25, 26[1]);
> "Jubila et laetare, filia Sionis; Jehovah haereditatem Sibi faciet Jehudam, portionem Suam super terra sanctitatis" (*Sach.* ii. 14, 16[2] [*B. A.* 10, 12]);
> "Feriare Jehudah festa tua, redde vota tua, quia non addet amplius per te transire belial, omnis exscindetur" (*Nah.* ii. 1 [*B. A.* i. 15]);
> 'Subito veniet ad Templum Suum Dominus; tunc suavis erit Jehovae minchah Jehudae et Hierosolymae juxta dies saeculi" (*Malach.* iii. 1, 4);
> "Jehudah in aeternum sedebit, et Hierosolyma in generationem et generationem" (*Joel* iv. 20[3] [*B. A.* iii. 20]);
> "Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen justum; in diebus Ipsius salvabitur Jehudah" (*Jerem.* xxiii. 5, 6);
> "Producam ex Jacobo semen, et ex Jehudah haeredem montium Meorum, ut possideant electi" (*Esaj.*[4] lxv. 9);
> "Factus est Jehudah in sanctuarium, et Israel in dominia Ipsius" (*Psalm.* cxiv. 2);
> "Ecce dies venient, quibus pangam cum domo Jehudae foedus novum; hoc foedus erit, dabo Legem Meam in medio eorum, et super cor illorum scribam illam" (*Jerem.* xxxi. 31, 33[5]);
> "In diebus illis apprehendent decem viri alam viri Jehudaei, dicentes Ibimus vobiscum, quia audivimus Deum vobiscum" (*Sach.* viii. 23[6]);
> "Quemadmodum Caeli novi et Terra nova, quae facturus sum, stabunt coram Me, sic stabunt semen vestrum et nomen vestrum: erunt Reges gentium nutritii tui, principes eorum lactatrices, facies super terram incurvabunt se tibi, et pulverem pedum tuorum lingent" (*Esaj.* lxvi. 22[7]; cap. xlix. 23[8]);

ex his et pluribus aliis locis, quae ob copiam non adducere vacat, manifeste constare potest, quod per "Jehudam" non intelligatur Jehuda, sed Ecclesia; ut quod Dominus pactus sit cum illa gente foedus novum et aeternum, facturus illam haereditatem Suam, et sanctuarium Suum in aeternum, ac quod "reges gentium ac principes eorum incurvaturi se illi, pulverem pedum ejus lingentes," praeter plura. Quod per "Tribum Jehudae" in se spectatam intelligatur Regnum

diabolicum, quod est amoris dominandi ex amore sui, constare potest ex his locis:

"Occultabo facies Meas ab illis, videbo quid posteritas eorum; generatio perversitatis illi;[1] filii in quibus fidelitas non; gens perdita consiliis illi, de vite Sodomae vitis eorum et de agris Gomorrhae; uvae ejus uvae fellis, botri amaritudinum illis; venenum draconum vinum eorum, et fel aspidum crudele; nonne[2] illud absconditum apud Me, obsignatum in thesauris Meis" (*Deutr.* xxxii. 20–34[3]);

"Scito quod non propter justitiam tuam et rectitudinem cordis tui Jehovah dat tibi terram Canaanem, quia populus durus cervice tu" (*Deutr.* ix. 5, 6);

"Juxta numerum urbium tuarum fuerunt dii tui, Jehuda, juxta numerum platearum Hierosolymae posuisti altaria ad suffiendum Baali" (*Jerem.* ii. 28; cap. xi. 13);

"Vos ex patre diabolo estis, et desideria patris vestri vultis facere" (*Joh.* viii. 44).

Dicuntur

"Pleni hypocrisi, iniquitate et immunditia" (*Matth.* xxiii. 27, 28);
"Generatio adultera" (*Matth.* xii. 39; *Marc.* viii. 38);

ac Hierosolyma, habitatio illorum, dicta est

"Sodoma" (*Esaj.* iii. 9; *Jerem.* xxiii. 14; *Ezech.* xvi. 46, 48; *Apoc.* xi. 8);

praeter aliis in locis, ubi dicitur quod Gens illa prorsus deperdita sit, ac Hierosolyma destruenda

(Ut *Jerem.* v. 1; cap. vi. 6, 7; cap. vii. 17, 18, seq.; cap. viii. 6–8, seq.; cap. ix. 10, 11, 13, seq.; cap. xiii. 9, 10, 14; cap. xiv. 16; *Thren.* i. 8, 9, 17; *Ezech.* iv. 1 ad fin.; cap. v. 5 ad fin.[4]; cap. xii. 18, 19; cap. xv. 6–8; cap. xvi. 1–63; cap. xxiii. 1–49).

351. ***"Ex tribu Rubenis duodecim millia signati,"*** significat *Sapientiam ex Amore caelesti, apud illos qui in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Rubenem" in Sensu supremo significatur Omniscientia, in Sensu spirituali sapientia, intelligentia, et scientia, tum fides, in Sensu naturali visus; hic autem per "Rubenem" significatur Sapientia, quia sequitur post "Jehudam," per quem significatur Amor caelestis, et Amor caelestis producit Sapientiam; non enim datur amor absque sua conjuge, quae est scientia, intelligentia, et sapientia; conjux amoris naturalis est scientia, amoris spiritualis est intelligentia, et amoris caelestis est sapientia. Quod per "Rubenem" significentur illae, est quia nominatus est a *Visu*, ac visus spiritualis naturalis est scientia, visus spiritualis est intelligentia, ac visus caelestis

est sapientia. Ruben etiam fuit primogenitus Jacobi, et ideo ab Israele dictus est

> Robur suum, principium virium suarum excellens eminentia et excellens valore (*Gen.* xlix. 3);

talis etiam est Sapientia ex Amore caelesti. Et quia Ruben ex primogenitura sua repraesentabat et inde significabat sapientiam hominum Ecclesiae, ideo

> Ille exhortatus est fratres suos ne occiderent Josephum, ac doluit cum Josephus non inventus fuit in fovea (*Gen.* xxxvii. 21, 22[, 29]);

Et ideo

> Tribus ejus castrametata est ad Meridiem, et vocabantur Castra Rubenis (*Num.* ii. 10–16);

"meridies" etiam significat sapientiam ex amore; quare illi qui in ea sapientia sunt, in Caelo ad meridiem habitant, videatur in Opere de *Caelo et Inferno* (n. 148–150). Sapientia haec per "Rubenem" significatur in Prophetico Deborae et Baraki per haec:

> "In classibus Rubenis sunt magni statuta cordis; quare sedes, Isaschar, inter sarcinas ad audiendum sibila gregum; classibus Rubenis, ubi magni pervestigationes cordis" (*Judic.* v. 15, 16);

"classes Rubenis" sunt cognitiones omnis generis, quae sunt sapientiae. Quia omnes Tribus etiam opposita significant, ita quoque Tribus Rubenis; et in sensu opposito significat sapientiam separatam ab amore, et inde quoque fidem separatam a charitate; quare

> Ab Israele patre suo maledictus est (*Gen.* xlix. 3, 4);
> Et ideo primogenitura sua deprivatus est (1 *Chron.* v. 1),

videatur supra (n. 17); et ideo

> Data est ei haereditas extra Jordanem, et non in Terra Canaane; ut et pro Rubene et Simeone agniti sunt filii Josephi Ephraim et Menasse (*Gen.* xlviii. 5);

nihilominus tamen retinuit repraesentationem et inde significationem sapientiae.

352. ***"Ex tribu Gadis duodecim millia signati,"*** significat *Usus vitae, qui sunt Sapientiae ex illo Amore, etiam apud illos qui in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini erunt.*— Per "Gadem" in Sensu supremo significatur Omnipotentia,

in Sensu spirituali Bonum Vitae, quod etiam est Usus, et in Sensu naturali Opus; hic Usus Vitae, quia sequitur post Rubenem et Jehudam, et Amor caelestis per Sapientiam producit Usus. Sunt tria quae cohaerent, et non separari possunt, Amor, Sapientia et Usus vitae; si unum separatur cadunt duo reliqua, videatur *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 241, 297, 316). Quod per "Gadem" significetur usus vitae, qui etiam vocatur fructus, constare potest

A nominatione ejus a *turma* seu *cumulo* (*Gen.* xxx. 10, 11)
Tum a benedictione ejus a Patre Israele (*Gen.* xlix. 19);
Et a benedictione ejus a Mose (*Deutr.* xxxiii. 20, 21);
Et quoque ab haereditate ejus (*Num.* xxxii. 1, ad fin.; cap. xxxiv. 14; *Deutr.* iii. 16, 17; *Josh*[1] xiii. 24–28).

Etiam a significatione ejus in sensu opposito (*Esaj.* lxv. 11; *Jerem.* xlix. 1–3). Sciendum est, quod omnes Tribus Israelis hic in quatuor classes distinctae sint, quemadmodum in Urim et Thummim, ac in Castrametatione, et quod quaelibet classis contineat tres Tribus, ex causa, quia tria cohaerent ut unum, prout amor, sapientia et usus, et prout charitas, fides et opus; nam, ut dictum est, si unum deest, reliqua duo non sunt aliquid.

353. [*Vers.* 6.] *"Ex tribu Ascheris duodecim millia signati,"* significat *Amorem mutuum, qui est Amor faciendi bonum usus communi seu societati, apud illos qui e Novo Caelo et e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Ascherem" in supremo Sensu significatur Aeternitas, in Sensu spirituali aeterna Beatitudo, et in Sensu naturali Affectio boni et veri; hic autem per "Ascherem" significatur Amor faciendi usus, qui est apud illos qui in Caelesti Regno Domini sunt, et ibi vocatur Amor mutuus; hic amor descendit proxime ex amore in Dominum, quoniam Amor Domini est facere usus communi et cuivis societati in communi, et illos facit per homines qui in amore in Ipsum sunt. Quod supradicta per "Ascherem" significentur, aliquantum videri potest ex benedictione ejus a Patre Israele:

"De Aschere; pinguis panis ejus, et ille dabit delicias Regis" (*Gen.* xlix. 20);

et ex benedictione ejus a Mose:

"Benedictus prae filiis Ascher, sit acceptus fratribus suis, sicut dies fama ejus" (*Deutr.* xxxiii. 24, 25).

Nominatus etiam est a *Beatitudine*; et illi qui in amore faciendi usus communi et societati sunt, in Caelo in beatitudine prae reliquis sunt.

354. *"Ex tribu Naphtali duodecim millia signati,"* significat *Perceptionem usus et quid usus, apud illos qui in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Naphtali" in supremo Sensu significatur Propria Potentia Divini Humani Domini, in Sensu spirituali Tentatio et Victoria, et in Sensu naturali Reluctatio a naturali homine; nominatus enim est a *Luctationibus:* quod autem hic per "Naphtalim" significetur Perceptio usus et quid usus, est quia in serie sequitur post Ascherem, per quem significatur Amor usuum; et quoque interior perceptio usuum est illis qui in tentationibus vicerunt; per tentationes enim aperiuntur interiora mentis. Perceptio, quae illis est, describitur apud *Jeremiam* (xxxi. 33, 34); sentiunt in se quid bonum, et vident in se quid verum. Quod "Tribus Naphtali" significet angelos et homines quoad illam perceptionem, potest ex his in Verbo confirmari:

'Naphtali super altitudinibus agri" (*Jud.* v. 18);

"altitudines agri" sunt interiora Ecclesiae quoad perceptionem.

"Naphtali satur beneplacito, et plenus benedictione Jehovae, occidentem et meridiem posside" (*Deutr.* xxxiii. 23);

"occidentem possidere" est bonum amoris inservientis; ac "meridiem," est lucem sapientiae, quae est perceptio illa.

"Naphtali cerva emissa, dans sermones elegantiae" (*Gen.* xlix. 21);

describitur sic status post tentationem quoad liberum eloquium ex perceptione. Memoratur etiam quod

Unus ex Tribu Naphtali, repletus sapientia, intelligentia et scientia, fecerit omne opus Salomonis ad Templum ex aere (1 *Reg.* vii. 14).

Historica Verbi quoad nomina et quoad tribus, aeque significant sicut Prophetica.

355. *"Ex tribu Menassis duodecim millia signati,"* significat *Voluntatem inserviendi et actus, etiam apud illos qui e Novo Caelo et e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Sunt tria, quae sequuntur ordine, Amor in Dominum, Sapientia, et Usus,

ut supra (n. 352) dictum est; ita quoque hic, Amor mutuus Intellectus seu perceptio, ac Voluntas seu actus; haec quoque unum faciunt, adeo ut si unum desit, duo reliqua non sint aliquid; voluntas inserviendi cum actu, est effectus, ita ultimum, in quo duo priora sunt et coexistunt. Quod "Menasse" hoc significet, est quia Josephus, qui erat pater Menassis et Ephraimi, significat spirituale Ecclesiae, et spirituale Ecclesiae est bonum voluntatis, et simul verum intellectus; inde est quod "Menasse" significet Voluntarium Ecclesiae, ac "Ephraim" Intellectuale ejus. Quod "Menasse" significet voluntarium Ecclesiae, est quia "Ephraim" significat intellectuale, ut manifeste patet apud *Hoscheam*, ubi Ephraim toties nominatur; et quia "Menasse" significat voluntarium Ecclesiae, etiam significat actus, nam voluntas est conatus omnis actus, et ubi conatus ibi actus, dum possibile est. Menasse nominatur in aliquibus locis,

Ut dum natus (*Gen.* xli. 50–52);
Cum a Jacobo acceptus quasi pro Simeone (*Gen.* xlviii. 3–5);
Et benedictus ab illo (*Gen.* xlviii. 15, 16);
Et a Mose (*Deutr.* xxxiii. 17).
(Et praeterea, *Esaj.* ix. 18–20 [*B. A.* 19–21]; *Psalm.* lx. 9 [*B. A.* 7]; *Psalm.* lxxx[1] 3 [*B. A.* 2]; *Psalm.* cviii. 9 [*B. A.* 8].)

Ex quibus aliquantum videri potest, quod per "Menassen" voluntarium Ecclesiae intelligatur.

356. [*Vers.* 7.] ***"Ex tribu Simeonis duodecim millia signati,"*** significat *Amorem spiritualem, qui est Amor erga Proximum seu Charitas, apud illos qui e Novo Caelo et e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Simeonem" significatur in supremo Sensu Providentia, in spirituali Amor erga proximum seu Charitas, et in naturali Obedientia et Auditus. In seriebus binis prioribus actum est de illis qui in Regno caelesti Domini sunt, in hac nunc serie agitur de illis qui in Regno spirituali Domini sunt; horum amor vocatur amor spiritualis, qui est Amor erga proximum, tum Charitas. Quod Simeon et ejus Tribus hunc amorem repraesentaverit, et inde in Verbo illum significet, est quia natus est post Rubenem, et proxime ante Levim; et per illos tres, Rubenem, Simeonem et Levim, in suo ordine, significatum est verum intellectu seu fides, verum voluntate seu charitas, ac verum actu seu bonum opus; simile quod per Petrum, Jacobum et Johannem: ut itaque Simeon et ejus tribus repraesentaret verum

voluntate, quod tam est charitas quam obedientia, ideo nominatus est ab *Audire;* ac audire significat et intelligere verum, et velle illud seu obedire; intelligere illud cum dicitur audire aliquem, et velle illud et obedire cum dicitur audire alicui, seu auscultare.

Hic aliquid dicetur de Amore erga proximum seu Charitate: Amor erga proximum, est amor obediendi praeceptis Domini, quae imprimis sunt quae in secunda tabula Decalogi continentur, quae sunt, *non occides, non scortaberis, non furaberis, non false testaberis, non concupisces illa quae proximi sunt.* Homo qui talia non vult facere quia peccata sunt, ille amat proximum; non enim ille amat proximum qui odio habet illum, et ex odio vult occidere illum; non ille amat proximum qui vult scortari cum ejus uxore, nec ille amat proximum qui vult furari et depraedare ejus bona; et sic porro. Hoc quoque docet Paulus his verbis:

> "Qui amat alterum, Legem implevit; nam illud non scortaberis, non occides, non furaberis, non falsus testis eris, non concupisces; et si quod aliud mandatum, in hoc verbo comprehenditur, amabis proximum sicut te ipsum; plenitudo ergo Legis est Charitas" (*Rom.* xiii. 8–10).

357. ***"Ex tribu Levi duodecim millia signati,"*** significat *Affectionem veri ex bono ex quo intelligentia, apud illos qui e Novo Caelo et e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Levim" in Sensu supremo significatur Amor et Misericordia, in Sensu spirituali Charitas actu quae est Bonum vitae, et in Sensu naturali Consociatio et Conjunctio; dictus etiam est ab *Adhaerere*, per quod in Verbo significatur conjunctio per amorem: hic autem per "Levim" significatur Amor seu Affectio veri et inde Intelligentia, quia sequitur post Simeonem, et in serie hac est medius. Quoniam Levi illa repraesentabat, ideo tribus illa facta est Sacerdotium

(*Num.* iii. 1, ad fin.; *Deutr.* xxi. 5; et alibi).

Quod "Tribus Levi" Amorem veri, qui est ipse amor ex quo Ecclesia est Ecclesia, et inde Intelligentiam, significet, constare potest ex his locis:

> Filii Levi a Jehovah electi sunt ad ministrandum Ipsi, et ad benedicendum in Nomine Ipsius (*Deutr.* xxi. 5);

"benedicere in Nomine Jehovae" est docere; quod solum

illi possunt, qui in affectione veri sunt et inde intelligentia.

"Custodiunt Verbum Tuum et foedus Tuum servant, docebunt judicia Tua Jacobum, et legem Tuam Israelem" (*Deutr.* xxxiii. 8–11[1]);

"Subito veniet ad Templum Suum Dominus, et sedebit purgans et conflans argentum, et purificabit filios Levi, et defecabit eos sicut aurum et argentum" (*Malach.* iii. 1, 3[2]);

"purificare filios Levi" est illos qui in affectione veri sunt. Quia illa affectio floret ex intelligentia, ideo

Baculus Levi, super quo scriptum fuit nomen Aharonis, floruit amygdalis (*Num.* xvii. 17–26 [*B. A.* 2–11]).

358. ***"Ex tribu Isascharis duodecim millia signati,"*** significat *Bonum vitae, apud illos qui e Novo Caelo et e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Isascharem" significatur in Sensu supremo Divinum Bonum Veri et Verum Boni, in Sensu spirituali Amor conjugialis caelestis qui est boni et veri, et in Sensu naturali Remuneratio; hic autem Bonum vitae, quia in hac classe in ordine est tertius, ac tertius in qualibet classe significat ultimum, quod producitur ex duobus prioribus, ut effectus ex suis causis; et effectus ex Amore spirituali, qui est Amor erga proximum, et significatur per Simeonem, per Affectionem veri, quae significatur per Levim, producit Bonum vitae, quod est "Isaschar:" nominatus etiam est ex *Mercede* (*Gen.* xxx. 17, 18), ita ex Remuneratione, et Bonum vitae in se Remunerationem habet. Aliquid tale etiam per Isascharem significatur in Benedictione ejus a Mose:

"Laetare Sebulon in exitu tuo, Isaschar in tentoriis tuis, populos in montem vocabunt, ibi sacrificabunt sacrificia justitiae, quia affluentiam maris sugent, et obtecta occultorum arenae" (*Deutr.* xxxiii. 18, 19).

Per "Isascharem" autem in benedictione ejus a Patre Israele (*Gen.* xlix. 14, 15), significatur Bonum vitae meritorium, videatur in *Arcanis Caelestibus* Londini editis (n. 6388[3]).

359. [*Vers.* 8.] ***"Ex tribu Sebulonis duodecim millia signati,"*** significat *Amorem conjugialem boni et veri, etiam apud illos qui e Novo Caelo et e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Sebulonem" in supremo Sensu significatur Unio Ipsius Divini ac Divini Humani in Domino, in Sensu spirituali Conjugium boni et veri apud illos qui in Caelo et in Ecclesia sunt, et in Sensu naturali ipse Amor conjugialis; inde hic per "Sebulonem" significatur Amor conjugialis boni et veri;

nominatus etiam est a *Cohabitatione* (*Gen.* xxx. 19, 20); et cohabitatio dicitur de conjugibus, quorum mentes conjunctae sunt in unum, est enim illa conjunctio cohabitatio spiritualis. Amor conjugialis boni et veri, qui hic per "Sebulonem" significatur, est Amor conjugialis Domini et Ecclesiae; Dominus est Ipsum Bonum Amoris, ac dat ut Ecclesia sit Verum ex illo Bono; et Cohabitatio fit, cum homo Ecclesiae in Veris recipit Bonum a Domino; tunc fit apud hominem conjugium boni et veri, quod est ipsa Ecclesia, et fit Caelum: inde est quod Regnum Dei, hoc est, Caelum et Ecclesia, toties in Verbo comparetur Conjugio.

360. *"Ex tribu Josephi duodecim millia signati,"* significat *Doctrinam boni et veri, apud illos qui e Novo Caelo et e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Per "Josephum" [in Sensu supremo] significatur Dominus quoad Divinum Spirituale, in Sensu spirituali Regnum spirituale, et in Sensu naturali Fructificatio et Multiplicatio; hic autem per "Josephum" significatur Doctrina boni et veri, quae est apud illos qui in Regno spirituali Domini sunt; haec significatur hic per "Josephum," quia nominatur post tribum Sebulonis, et ante tribum Benjaminis, ita in medio; ac tribus quae primum nominatur in serie seu classe, significat aliquem amorem qui est voluntatis, et tribus quae postea nominatur significat aliquid sapientiae quod est intellectus, et tribus quae postremo nominatur significat aliquem usum seu effectum ex illis: inde est unaquaquaevis series plena. Quoniam Josephus Regnum spirituale Domini significabat, ideo factus est Dominator in Aegypto, *Gen.* xli. 38–44; *Psalm.* cv. 17–22;[1] ubi singula significant talia quae Regni spiritualis Domini sunt. Regnum Spirituale est Regium Domini, et Regnum Caeleste est Sacerdotium Ipsius. Quod "Josephus" hic significet Doctrinam boni et veri, est quia ille hic loco Ephraimi est, et per "Ephraimum" significatur Intellectuale Ecclesiae, videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 79); et Intellectuale Ecclesiae est omne ex Doctrina boni et veri e Verbo: quod Josephus loco Ephraimi hic sit, est quia Menasse, qui erat alter filius Josephi, et significabat Voluntarium Ecclesiae, prius inter Tribus assumptus est (n. 355). Quia Intellectuale Ecclesiae est ex Doctrina boni et veri, ideo Intellectuale illud et quoque Doctrina illa per "Josephum" significatur in sequentibus locis:

"Filius fecundae Josephus, fecundae juxta fontem; sedebit in valido arcus sui; benedicetur ei benedictionibus Caeli desuper, et benedictionibus abyssi jacentis infra" (*Gen.* xlix. 22–26);

"fons" significat Verbum, et "arcus" doctrinam (n. 299).

"Benedicta a Jehovah sit terra Josephi, de pretiosis Caeli, de rore, de abysso etiam jacente infra, et de pretiosis proventuum solis, de pretiosis producti mensium, et de pretiosis terrae et plenitudinis ejus; veniat capiti Josephi" (*Deutr.* xxxiii. 13–17);

per "pretiosa" illa significantur cognitiones boni et veri, ex quibus doctrina.

Qui "bibunt ex scyphis vini, et super confractione Josephi non afficiuntur dolore" (*Amos* vi. 6[1]);

"Potentem faciam domum Jehudae, et domum Josephi salvabo; hinc erunt sicut potens Ephraim, et laetabitur cor eorum sicut vino" (*Sach.* x. 6, 7).

Hic quoque "Josephus" pro Doctrina; "vinum" significat Verum ejus ex bono (n. 316).

361. *"Ex tribu Benjaminis duodecim millia signati,"* significat *Vitam veri ex bono secundum doctrinam, apud illos qui in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini erunt.*—Cum per "Sebulonem" significatur Amor conjugialis boni et veri, et per "Josephum" Doctrina boni et veri, per "Benjaminem," quia tertius est in serie, significatur Vita veri ex bono: Benjamin hanc significationem tulit, quia ultimo natus est, et a Patre Jacobo vocatus est

Filius dextrae (*Gen.* xxxv. 18);

et per "filium dextrae" significatur verum ex bono: quare etiam tribus ejus habitabat circum Hierosolymam, ubi tribus Jehudae; ac urbs Hierosolyma significabat Ecclesiam quoad doctrinam, et per circuitus ejus illa quae sunt ex doctrina

(Videatur *Jos.* xviii. 11–28; *Jerem.* xvii. 26; cap. xxxii. 8, 44; cap. xxxiii. 13; et alibi).

---

362. In recensione Tribuum Israelis non nominatur Dan, nec Ephraim; causa est, quia Dan erat ultima tribuum, et tribus ejus remotissime in Terra Canaane habitabat; et sic non aliquid in Novo Caelo et Nova Ecclesia Domini, ubi solum caelestes et spirituales erunt, significare potuit; inde pro Dane est Menasse; quod pro Ephraimo sit Josephus, videatur supra (n. 360).

363. [*Vers.* 9.] ***"Post haec vidi, et ecce Turba multa, quam numerare nemo poterat,"*** significat *omnes reliquos qui non ex recensitis sunt, et tamen in Novo Caelo et in Nova Ecclesia Domini, et sunt qui Caelum ultimum et Ecclesiam externam faciunt, quorum quale nemo cognoscit quam Solus Dominus.*— Quod per "Turbam multam" significentur reliqui qui non ex recensitis, et tamen in Caelo et in Ecclesia Domini, patet a vers. 9, 10, 13–17, ubi dicitur quod "steterint coram Throno, et coram Agno, induti stolis albis, et palmae in manibus illorum;" et quod "servient Ipsi in Templo Ipsius, et Sedens super Throno habitabit super illis," praeter plura. Per "numerare" in Sensu spirituali significatur cognoscere quale seu quales sunt; quod hoc per "numerare" significetur, in sequente paragrapho videbitur. Sed quinam in specie sunt, qui per hos qui vocantur "Turba multa," intelliguntur, non potest sciri absque Arcano, quod prius detegendum est.

Arcanum est hoc: Universum Caelum una cum Ecclesia in terris coram Domino est sicut Homo unus; et quia est sicut Homo unus, sunt ibi qui constituunt Caput, ac ita faciem cum omnibus organis sensuum ejus, et sunt ibi qui constituunt Corpus cum omnibus membris ejus: hactenus recensiti sunt qui constituunt Faciem cum omnibus organis sensuum ejus; hi autem qui nunc memorantur, sunt qui constituunt Corpus cum omnibus membris ejus; quod ita sit, mihi revelatum est; tum etiam, quod qui primam classem Tribuum faciunt (vers. 5), sint qui correspondent Fronti usque ad Oculos; quod qui secundam classem (vers. 6), sint qui correspondent Oculis una cum Naribus; qui tertiam (vers. 7), sint qui correspondent Auribus et Genis; et qui quartam (vers. 8), sint qui correspondent Ori et Linguae. Est quoque Ecclesia Domini interna et externa; illi qui per "duodecim Tribus Israelis" intellecti sunt, sunt qui Ecclesiam internam Domini faciunt; illi autem qui nunc memorantur, sunt qui Ecclesiam externam, ac cohaerent sicut unum cum supra recensitis, quemadmodum inferiora cum superioribus, ita sicut Corpus cum Capite; quare duodecim Tribus Israelis significant Caelos superiores et quoque Ecclesiam internam, hi autem Caelos inferiores et Ecclesiam externam; quod hi etiam alibi dicantur "Turba multa," videatur infra (n. 803, seq., et 811).

364. Quod "numerare" in Sensu spirituali significet cognoscere quale, est quia "numerus" in Verbo non significat numerum, sed quale rei (n. 10); hic itaque per hoc, "Turba multa quam nemo numerare poterat," in Sensu naturali intelligitur secundum verba, quod tam ingens multitudo esset, sed in Sensu spirituali intelligitur quod nemo nisi solus Dominus cognoscat quales sunt; nam Caelum Domini consistit ex innumeris Societatibus, et societates distinctae sunt secundum varietates affectionum in genere, similiter omnes in unaquavis societate in specie; quale affectionis cujusvis solus Dominus novit, ac disponit omnes in ordinem secundum illud. Cognoscere hoc quale, ab Angelis intelligitur per "numerare;" similiter in Verbo, in his locis:

Cum Belschazar bibit vinum ex vasis Templi Hierosolymitani, scriptum est in pariete, "Numeratus es, Numeratus es" (*Dan.* v. 2, 5, 25);
"Abiturus sum ad portas Inferni, Numeratus sum" (*Esaj.* xxxviii. 10);
"Vox tumultus regnorum, Jehovah Zebaoth Numerat exercitum belli" (*Esaj.* xiii. 4);
"Videte Quis creavit haec, Qui eduxit in Numerum exercitum eorum" (*Esaj.* xl. 26);
Jehovah Qui "Numerat exercitum stellarum" (*Psalm.* cxlvii[1] 4);
"Adhuc transibunt greges juxta manus Numerantis" (*Jerem.* xxxiii. 13);
"Gressus mei Numerati sunt" (*Hiob* xiv. 16);
Domus et Turres Sionis et Hierosolymae Numeratae sunt (*Esaj.* xxii. 9, 10; cap. xxxiii. 18, 19; *Psalm.* xlviii. 12–14);

"numerare" pro cognoscere quales sunt. Ex significatione "numeri" et "numerare" constare potest, cur

Davidi denuntiata est poena propter numerationem populi seu tribuum Israelis, et quod dixerit ad Gadem prophetam, "Peccavi valde quod feci" (2 *Sam.* xxiv. 1 ad fin.).

Et quod cum a Mose numeratus est populus quoad omnes tribus ejus, mandatum sit,

Ut quisque daret expiationem animae suae Jehovae in Numerando, ut non sit in illis plaga in Numerando illos (*Exod.* xxx. 12);

causa erat, quia "numerare" significabat cognoscere quale illorum quoad statum spiritualem, ita quoad statum Ecclesiae per "duodecim tribus Israelis" intellectum, quem Solus Dominus novit.

365. *"Ex omni gente et tribubus et populis et linguis,"* significat *omnes in Christiano Orbe, qui in Religione ex*

bono sunt, et in Veris ex doctrina.—Per "omnem gentem et tribus" intelliguntur qui in Religione ex bono sunt, qui ex ultimo Caelo (n. 363); per "gentes" qui in Bono sunt (n. 920, 921); et per "tribum" Religio (n. 349); per "populos et linguas" intelliguntur qui in Veris ex doctrina sunt, per "populos" qui in Veris (n. 483), et per "linguam" Doctrina (n. 282). Inde per "ex omni gente, tribubus, populis et linguis" in Sensu spirituali simul significantur omnes qui in Religione ex bono sunt, et in Veris ex doctrina.

366. ***"Stantes coram Throno et coram Agno,"*** significat *audientes Dominum et facientes quae praecipit.*—Per "stare coram Deo" significatur audire et facere quae praecipit, sicut qui stat coram Rege: hoc significatur per "stare coram Deo" etiam alibi in Verbo; ut,

Angelus dixit Sachariae, "Sum Gabriel, Stans coram Deo" (*Luc.* i. 19);
"Non excidetur vir Stans coram Me omnibus diebus" (*Jerem.* xxxv. 19);
"Hi sunt duo filii oleae Stantes coram Domino totius terrae" (*Sach.* iv. 14);
"Separavit tribum Levi ad Standum coram Jehovah" (*Deutr.* x. 8).
(Et alibi.)

367. ***"Induti stolis albis, et palmae in manibus,"*** significat *Communicationem et Conjunctionem cum Caelis superioribus, et Confessionem ex Divinis Veris.*—Quod "induti stolis albis" significet habere communicationem et conjunctionem cum Caelis, videatur supra (n. 328); quod "tenere palmas in manibus" significet confessiones ex Divinis Veris, est quia "palmae" significant Divina Vera; unaquaevis enim arbor significat aliquid Ecclesiae, et "palmae" Divinum Verum in ultimis, quod est Divinum Verum Sensus literae Verbi: propterea

Super omnibus parietibus Templi Hierosolymitani introrsum et extrorsum, et quoque super foribus, sculpti fuerunt Cherubi et Palmae (1 *Reg.* vi. 29, 32).
(Similiter in Novo Templo, de quo *Ezech.* xli. 18–20.)

Per "Cherubos" significabatur Verbum (n. 239), et per "palmas" Divina Vera ibi. Quod per "palmas" significentur Divina Vera Verbi, et per "palmas in manibus" confessiones ex illis, constare potest ex eo, quod mandatum sit,

Quod in festo Tabernaculorum "acciperent fructus arboris honoris, et spathas Palmarum, et laetarentur coram Jehovah" (*Levit.* xxiii. 39, 40);

Quod cum Jesus ivit Hierosolymam ad festum, "sumpserint termites Palmarum," et iverint obviam Ipsi, clamantes, "Benedictus qui venit in Nomine Domini" (*Joh.* xii. 12, 13);

per quae significabatur confessio ex Divinis veris de Domino. "Palma" etiam significat Divinum Verum apud Davidem:

"Justus sicut Palma florebit, crescet plantatus in Domo Jehovae, in atriis Dei nostri germinabit" (*Psalm.* xcii. 13, 14 [*B. A.* 12, 13]).
(Similiter alibi.)

Quia Jericho erat urbs prope Jordanem, et per "Jordanem fluvium" significabatur id quod primum est in Ecclesia, et hoc est Divinum Verum quale est in Sensu literae Verbi, ideo illa vocata est

Urbs Palmarum (*Deutr.* xxxiv. 3; *Judic.* i. 16; cap. iii. 13);

Jordanes enim erat primus terminus seu ingressus in Terram Canaanem, et per Terram Canaanem significatur Ecclesia.

368. [*Vers.* 10.] ***"Et clamantes voce magna, dicentes, Salus Deo nostro Sedenti super Throno et Agno,"*** significat *Agnitionem ex corde, quod Dominus sit Salvator illorum.*—"Clamare voce magna" significat agnitionem ex corde; "Salus Deo nostro Sedenti super Throno et Agno" significat quod Dominus sit ipsa Salus, et quod omnium Salus sit ab Ipso, ita quod sit Salvator. Per "Sedentem super Throno et Agnum," intelligitur Solus Dominus, per "Sedentem super Throno" Divinum Ipsius a Quo, et per "Agnum" Divinum Humanum Ipsius, ut quoque supra (n. 273); utrumque dicitur, quia a Divino Suo a Quo per Divinum Humanum Suum Salvator fuit; quod unum sint, patet a locis ubi dicitur

Agnus in medio Throni (cap. v. 6; cap. vii. 17).

Dominus in Verbo multoties vocatur "Salus," per quod intelligitur quod sit Salvator; ut,

"Salus Mea non morabitur, et dabo in Sione Salutem" (*Esaj.* xlvi. 13);
"Dicite filiae Sionis, Ecce Salus tua venit" (*Esaj.* lxii. 11[1]);
"Dedi Te ut sis Salus Mea ad extremitatem terrae" (*Esaj.* xlix. 6);
"Hic Jehovah Quem exspectavimus, exultemus et laetemur in Salute Ipsius" (*Esaj.* xxv[2] 9).

Salus in Lingua Hebraea dicitur "*Joschia*," quod est *Jesus*.

369. [*Vers.* 11.] ***"Et omnes Angeli stabant circum Thronum, et Seniores et quatuor Animalia,"*** significat *omnes in universo Caelo, audientes et facientes quae Dominus praecipit.*—Per "Animalia et Seniores" intelliguntur Angeli superiorum Caelorum, ut supra, et quoque infra (n. 808); per "Angelos" autem hic intelliguntur Angeli inferiorum Caelorum, ita omnes in universo Caelo; per "stare" significatur audire et facere quae praecipit (n. 366).

370. ***"Et ceciderunt coram Throno super facies suas, et adoraverunt Deum,"*** significat *Humiliationem Cordis eorum, et ex humiliatione Adorationem Domini.*—Quod "cadere super facies et adorare" sit humiliatio cordis et inde adoratio, patet; quod humiliatio coram Domino et adoratio Ipsius significetur per "cadere coram Throno et adorare Deum," est quia per "Deum" intelligitur Divinum Ipsius, quod est Divinum a Quo, et simul Divinum Humanum (n. 368); utrumque enim est unus Deus, quia una Persona.

371. [*Vers.* 12.] ***"Dicentes Amen,"*** significat *Divinam Veritatem, et ex illa Confirmationem*, videatur supra (n. 23, 28, 61).

372. ***"Benedictio et gloria et sapientia et gratiarum actio,"*** significat *Divina Spiritualia Domini.*—Omnis agnitio et confessio Domini in genere comprehendit haec duo, quod sit Ipse Divinus Amor et Ipsa Divina Sapientia, et inde quod amor et omne ejus, illis qui in Caelo et in Ecclesia sunt, sit ab Ipso; similiter sapientia et omne ejus. Quicquid ex Divino Amore Domini procedit, vocatur Divinum Caeleste, et quod ex Divina Sapientia Ipsius, vocatur Divinum Spirituale. Divinum Spirituale Domini intelligitur per "gloriam, sapientiam et gratiarum actionem;" et Divinum Caeleste, per "honorem, virtutem et robur," quae sequuntur. "Benedictio" quae praecedit, significat utrumque; videatur supra, n. 289. Quod "gloria" dicatur de Divino Vero, ita de Divino Spirituali, n. 249; quod "sapientia" de eodem, patet; quod etiam "gratiarum actio," est quia illa fit ex Divino Vero, homo enim gratias agit ex illo et per illud.

373. ***"Et Honor et Virtus et Robur,"*** significat *Divina Caelestia Domini.*—In praecedente articulo dictum est, quod haec tria, "honor, virtus et robur," in Verbo, ubi de Domino, dicantur de Divino Caelesti, seu de Divino Amore aut de Divino Bono Ipsius; quod "honor," videatur n. 249: quod

"robur," n. 22; quod etiam "virtus," constare potest ex locis in Verbo, ubi nominatur. Sciendum est, quod in singulis Verbi sit conjugium boni et veri, et quod sint voces quae se referunt ad bonum, et quod sint voces quae se referunt ad verum; sed illae voces non possunt internosci ab alio, quam qui Sensui spirituali studet; ex illo patet quae vox boni seu amoris est, et quae vox veri seu sapientiae est; et ex multis locis datum est scire, quod "honor, virtus et robur" dicantur, ubi de Divino Bono agitur; quod etiam "virtus," videri potest

(*Matth.* xiii. 54; cap. xxiv. 30; *Marc.* xiii. 25, 26; *Luc.* i. 17, 35; cap. ix. 1; cap. xxi[1] 27; et alibi).

Quod in singulis Verbi sit Conjugium Domini et Ecclesiae, et inde conjugium boni et veri, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 80–90).

374. ***"Deo nostro in saecula saeculorum."***—Quod significet *illa in Domino et a Domino in aeternum*, patet a supradictis; et quod "in saecula saeculorum" sit in aeternum.

375. ***"Amen,"*** significat *consensum omnium*.—In hoc versu dicitur "Amen" in principio, et nunc in fine ejus; cum dicitur in principio, significat Veritatem, et ex illa Confirmationem (n. 371); cum autem in fine, significat Confirmationem et Consensum omnium quod veritas sit.

376. [*Vers.* 13.] ***"Et respondit unus ex senioribus, dicens mihi, Hi induti stolis albis, quinam sunt et unde venerunt;"*** [*Vers.* 14.] ***"et dixi illi, Domine, tu nosti,"*** significat *desiderium sciendi et voluntatem interrogandi, ac responsum et informationem.*—Causa quod Johannes interrogatur sit de his, est, quia commune est in omni cultu Divino, ut homo primum velit, desideret, et oret, ac Dominus tunc respondeat, informet, ac faciat; aliter homo non recipit aliquod Divinum. Nunc quia Johannes vidit illos qui "induti stolis albis erant," et desideravit scire et interrogare quinam essent, et hoc perceptum in Caelo, ideo primum interrogatus est, et dein informatus. Similiter factum est cum *Sacharia* Propheta, cum plura sibi repraesentata vidit, ut constare potest ex

[*Sach.*] cap. i. 9; cap. ii. 2, 4 [*B. A.* i. 19, 21]; cap. iv. 2, 5, 11, 12; cap. v. 2, 6, 10; cap. vi. 4.

Praeterea in Verbo saepissime legitur, quod

Dominus respondeat cum invocant et clamant (ut *Psalm.* iv. 2 [*B. A.* 1]; *Psalm.* xvii. 6; *Psalm.* xx. 10 [*B. A.* 9]; *Psalm.* xxxiv. 5 [*B. A.* 4]; *Psalm.* xci. 15; *Psalm.* cxx. 1);

Tum quod det cum petunt (*Matth.* vii. 7, 8; cap. xxi. 22; *Joh.* xiv[1] 13, 14; cap. xv. 7; cap. xvi. 23–27).

Sed usque Dominus dat ut petant et quid petent; quare Dominus id scit prius; sed usque Dominus vult ut homo petat prius, ob causam ut sicut a se, et sic approprietur ei: alioquin si non ipsa petitio foret a Domino, non in illis locis dictum fuisset, quod "accepturi essent quicquid peterent."

377. ***"Et dixit, Hi sunt qui veniunt ex afflictione magna,"*** significat *quod sint qui in tentationibus fuerunt, et pugnarunt contra mala et falsa.*—Quod "afflictio" sit infestatio a malis et falsis, ac pugna spiritualis contra illa, quae est tentatio, videatur (n. 33, 95, 100, 101).

378. ***"Et laverunt stolas suas,"*** significat *et qui mundaverunt religiosa sua a malis falsi.*—Per "lavare" in Verbo, significatur mundare se a malis et falsis; et per "stolas" significantur communia vera (n. 328); communia vera sunt cognitiones boni et veri ex Sensu literae Verbi, secundum quas vixerunt, et inde sunt religiosa; et quia omne religiosum se refert ad bonum et verum, ideo stolae bis nominantur, nempe, "laverunt stolas" et "dealbaverunt stolas." "Stolae" seu religiosa mundantur solum apud illos qui pugnant contra mala, et sic rejiciunt falsa, ita per tentationes, quae significantur per "afflictionem magnam" (n. 377). Quod "lavari" significet mundari a malis et falsis, et sic reformari et regenerari, constare potest a sequentibus locis:

"Cum Laverit Dominus excrementum filiarum Sionis, et sanguines Hierosolymae abluerit in spiritu judicii et in spiritu expurgationis" (*Esaj.* iv. 4);

"Lavate vos, mundate vos, removete malum operum vestrorum ab oculis Meis, cessate malum facere" (*Esaj.* i. 16);

"Lava a malitia cor tuum, Hierosolyma, ut salveris" (*Jerem.* iv. 14);

"Lava me ab iniquitate mea, et prae nive albus ero" (*Psalm.* li. 4, 9 [*B. A.* 2, 7]);

"Si Laveris te nitro, et multiplicaveris tibi smegma, usque maculas retinebit iniquitas tua" (*Jerem.* ii. 22);

"Si Lavero me in aquis nivis, et mundavero smegmate manus meas, usque abominabuntur me vestes meae" (*Hiob* ix. 30, 31);

"Qui Lavit in vino vestimentum suum, et in sanguine uvarum velamen suum" (*Gen.* xlix. 11);

hoc de Ecclesia Caelesti, ex qua sunt qui in amore in Dominum, et in supremo Sensu de Domino; "vinum" et "sanguis uvarum" est Divinum Verum spirituale et caeleste.

"Lavi te aquis, et Ablui sanguines a super te" (*Ezech.* xvi. 9);

hoc de Hierosolyma; "aquae" sunt vera, et "sanguines" sunt adulterationes veri. Ex his constare potest quid repraesentatum est et inde significatum per "lavationes" in Ecclesia Israelitica, ut

Quod Aharon Lavaret se antequam indueret vestes ministerii (*Levit.* xvi. 4, 24);
Et antequam accederet ad Altare ad ministrandum (*Exod.* xxx. 18–21; cap. xl. 30, 31);
Similiter Levitae (*Num.* viii. 6, 7);
Similiter alii, qui per peccata immundi facti sunt: imo quod Laverint vasa (*Levit.* xi. 32; cap. xiv. 8, 9; cap. xv. 5–13[1]; cap. xvii. 15, 16; *Matth.* xxiii. 25, 26[2]);
Quod sanctificati sint per Lavationes (*Exod.* xxix. 4[3]; cap. xl. 12; *Levit.* viii. 6);
Quod Naaman e Syria Laverit se in Jordane (2 *Reg.* v. 10, 14);
Quare ut se Lavarent, Mare aeneum et plura Lavacra posita fuerunt juxta Templum (1 *Reg.* vii. 23–39);
Quodque Dominus Laverit pedes discipulorum (*Joh.* xiii. 5–10[4]);
Et dixerit ad Caecum quod Lavaret se in lacu Siloah (*Joh.* ix. 6, 7, 11, 15).

Ex his constare potest quod "lavatio" apud filios Israelis repraesentaverit lavationem spiritualem, quae est mundatio a malis et falsis, et inde reformatio et regeneratio. Ex supradictis etiam patet, quid significatum est per

Baptismum in Jordane a Johanne (*Matth.* iii.; *Marc.* i. 4–13);

et quid per haec Johannis verba de Domino, quod

"Baptizet Spiritu Sancto et Igne" ([*Matth.* iii. 11;] *Luc.* iii. 16; *Joh.* i. 33);

et de se, quod

Baptizet aqua (*Joh.* i. 26);

quorum intellectus est, quod Dominus lavet seu purificet hominem per Divinum Verum et Divinum Bonum, et quod Johannes per suum baptismum repraesentaverit illa; nam "Spiritus Sanctus" est Divinum Verum, "Ignis" est Divinum Bonum, et "aqua" est repraesentativum illorum; "aqua" enim significat Verum Verbi, quod fit Bonum per vitam secundum illud (n. 50).

379. *"Et dealbaverunt stolas suas in sanguine Agni,"* significat *et purificaverunt illa a falsis mali per vera, et sic a Domino reformati sunt.*—Sunt mala falsi et falsa mali; mala falsi apud illos qui ex religione credunt quod mala non

damnent, modo ore confiteantur quod peccatores sint; et falsa mali apud illos qui mala apud se confirmant. Per "stolas" significantur hic ut supra (n. 378) communia vera ex Verbo, quae faciunt religiosa illorum: quod dicatur quod "dealbaverint stolas suas in sanguine Agni" est quia "album" dicitur de veris (n. 167, 231, 232), ita quod purificaverint falsa per vera: quod etiam significetur, quod sic a Domino reformati sint, est quia omnes qui pugnarunt contra mala in mundo, et crediderunt in Dominum, post excessum e mundo docentur a Domino, et a falsis religionis suae per vera abducuntur, et sic reformantur; causa est, quia illi qui fugiunt mala ut peccata, in bono vitae sunt, et bonum vitae desiderat vera, et agnoscit et acceptat illa; at nusquam malum vitae. Creditur quod per "Sanguinem Agni," hic et alibi in Verbo, significetur Passio crucis Domini; sed Passio crucis fuit ultima Tentatio, per quam Dominus plene vicit Inferna, et plene glorificavit Humanum Suum, per quae duo salvavit hominem, videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 22–24, 25–27), tum supra (n. 67); et quia Dominus per illam plene glorificavit Humanum Suum, hoc est, Divinum fecit, ideo non potest aliud per "Carnem" et "Sanguinem" Ipsius intelligi quam Divinum in Ipso et ab Ipso; per "Carnem" Divinum Bonum Divini Amoris, et per "Sanguinem" Divinum Verum ab illo Bono. In multis locis in Verbo nominatur "Sanguis," et per illum ubivis in Sensu spirituali significatur Divinum Verum Domini, quod etiam est Divinum Verum Verbi, et in opposito sensu Divinum Verum Verbi falsificatum aut prophanatum, ut constare potest a sequentibus locis.

Primo, quod per "Sanguinem" significetur Divinum Verum Domini seu Verbi, ex his; quod Sanguis dictus fuerit "Sanguis foederis," et "foedus" est conjunctio, et haec fit a Domino per Divinum Verum Ipsius; ut apud *Sachariam*:

> "Per Sanguinem Foederis tui emittam vinctos e fovea" (ix. 11);

et apud Mosen:

> Moses postquam legerat Librum legis in auribus populi, sparsit dimidium Sanguinis super populum, "et dixit, Ecce Sanguis foederis, quod pepigit Jehovah cum vobis super omnia verba haec" (*Exod.* xxiv. 3–8[1]);
>
> "Et Jesus accipiens poculum, et dedit illis dicens, Bibite ex eo omnes, hoc est Sanguis Meus, ille Novi Foederis" (*Matth.* xxvi[2] 27, 28: *Marc.* xiv. 24; *Luc.* xxii. 20);

Per "Sanguinem Novi Foederis" seu Testamenti, non aliud significatur quam Verbum, quod vocatur "Foedus" et "Testamentum," Vetus et Novum, ita Divinum Verum ibi. Quoniam per "Sanguinem" id significatur, ideo Dominus dedit illis Vinum, dicens "Hoc est Sanguis Meus," et "Vinum" significat Divinum Verum (n. 316); quare etiam vocatur

Sanguis uvarum (*Gen.* xlix. 11; *Deutr.* xxxii. 14).

Hoc patet adhuc ex his Domini verbis:

"Amen, amen, dico vobis, nisi comederitis Carnem Filii Hominis, et biberitis Ipsius Sanguinem, non habebitis vitam in vobis; nam Caro Mea est vere Cibus, et Sanguis Meus est vere potus; qui comedit Meam Carnem, et bibit Meum Sanguinem, ille in Me manet et Ego in illo" (*Joh.* vi. 53–56[1]).

Quod per "Sanguinem" hic intelligatur Divinum Verum, patet manifeste, quia dicitur quod ille qui bibit, habeat vitam, ac maneat in Domino et Dominus in illo; quod hoc faciat Divinum Verum et vita secundum illud, et quod Sancta Caena confirmet illud, notum potest esse in Ecclesia. Quoniam "Sanguis" significabat Divinum Verum Domini, quod etiam est Divinum Verum Verbi, et hoc est Ipsum Foedus seu Testamentum Vetus et Novum, ideo fuit Sanguis sanctissimum Repraesentativum in Ecclesia Israelitica, in qua omnia et singula erant Correspondentiae spiritualium; ut quod

Sumerent de Sanguine Paschali, "et darent super postes et superliminaria domuum," ne veniret super illos plaga (*Exod.* xii. 7, 13, 22);

Quod Sanguis holocausti spargeretur super Altare, ad fundamenta Altaris, super Aharonem, filios ejus, et vestes eorum (*Exod.* xxix. 12, 16, 20, 21; *Levit.* i. 5, 11, 15; cap. iii. 2, 8, 13; cap. iv. 25, 30, 34; cap. v. 9; cap. viii. 15, 24; cap. xvii. 6; *Num.* xviii. 17[2]; *Deutr.* xii. 27);

Tum super Velum quod super Arca, super Propitiatorium ibi, et super cornua Altaris suffitus (*Levit.* iv. 6, 7, 17, 18; cap. xvi. 12–15).

Per "Sanguinem Agni" simile significatur in sequentibus in *Apocalypsi*:

"Factum est bellum in Caelo, Michael et Angeli pugnarunt contra Draconem, et vicerunt illum per Sanguinem Agni, et per Verbum testimonii sui" (cap. xii. 7, 11);

non enim cogitari potest, quod Michael et Angeli ejus per aliud vicerint draconem, quam per Divinum Verum Domini, in Verbo; nam Angeli in Caelo non cogitare possunt de

aliquo Sanguine, nec cogitant de Passione Domini, sed de Divino Vero et de Resurrectione Ipsius; quare cum homo cogitat de Sanguine Domini, Angeli percipiunt Divinum Verum Ipsius, et cum de Passione Domini percipiunt Glorificationem Ipsius, et tunc solum Resurrectionem; quod ita sit, datum est per multam experientiam nosse. Quod "Sanguis" significet Divinum Verum, patet etiam ex his apud Davidem:

> Deus "animas egenorum servabit, pretiosus erit Sanguis illorum in oculis Ipsius; et vivent, et dabit illis de auro Schebae" (*Psalm.* lxxii. 13–15[1]);

"sanguis pretiosus in oculis Dei" pro Divino vero apud illos; "aurum Schebae" est sapientia inde. Apud *Ezechielem:*

> "Congregate vos ad Sacrificium magnum super montibus Israelis, ut comedatis Carnem et bibatis Sanguinem, Sanguinem principum terrae bibetis, et bibetis Sanguinem usque ad ebrietatem, de sacrificio Meo quod sacrifico vobis: sic dabo gloriam Meam inter gentes" (xxxix. 17–21);

per "sanguinem" hic non potest intelligi sanguis, quia dicitur quod "bibituri sint sanguinem principum terrae," et quod "bibituri sint sanguinem usque ad ebrietatem;" sed tunc verus sensus Verbi resultat, dum per "Sanguinem" intelligitur Divinum Verum: agitur etiam ibi de Ecclesia Domini, quam apud gentes instauraturus est.

Secundo, quod "Sanguis" significet Divinum Verum, clare videri potest ex sensu ejus opposito, in quo significat Divinum Verum Verbi falsificatum aut prophanatum, quod patet ex his:

> Qui "obturat aures suas, ne audiat Sanguines, et occludit oculos, ne videat malum" (*Esaj.* xxxiii. 15);
> "Perdes loquentes mendacium, virum Sanguinum et doli abominatur Jehovah" (*Psalm.* v. 7 [*B. A.* 6]);
> Omnis scriptus ad vitam in Hierosolyma, cum Dominus abluerit Sanguines ejus e medio ejus per spiritum judicii et per spiritum expurgationis (*Esaj.* iv[2] 3, 4);
> "In die quo nata es vidi te conculcatam in Sanguinibus, et dixi, In Sanguinibus tuis vive; lavi et ablui Sanguines a super te" (*Ezech.* xvi. 5, 6, 9, 22, 36, 38);
> "Errarunt Caeci in plateis, polluti sunt Sanguine, et quae non possunt, tangunt vestimentis suis" (*Thren.* iv. 13, 14);
> "Vestis est polluta Sanguinibus" (*Esaj.* ix. 4 [*B. A.* 5]);
> "Etiam in alis tuis inventus est Sanguis animarum innocentium" (*Jerem.* ii. 34[3]);
> "Manus vestrae Sanguinibus plenae sunt, lavate vos, purificate vos, removete malitiam operum vestrorum" (*Esaj.* i. 15, 16);

"Manus vestrae pollutae sunt Sanguine, et digiti vestri iniquitate, labia vestra locuta sunt mendacium, festinant ad effundendum Sanguinem innocentem" (*Esaj.* lix. 3, 7);
"Jehovah exiens ad visitandum iniquitatem terrae, tunc revelabit terra Sanguines suos" (*Esaj.* xxvi. 21[1]);
"Quotquot Ipsum receperunt, dedit illis potestatem ut filii Dei essent, qui non ex Sanguinibus" (*Joh.* i. 12, 13);
In Babylonia "Sanguis Prophetarum et Sanctorum inventus est" (*Apoc.* xviii[2] 24);
"Mare factum est tanquam Sanguis mortui, et fontes aquarum facti sunt Sanguis" (*Apoc.* xvi. 3, 4; *Esaj.* xv. 9[3]; *Psalm.* cv. 29[4]);
Simile significatur per quod flumina, collectiones et stagna aquarum in Aegypto versa sint in Sanguinem (*Exod.* vii. 15–25[5]);
"Luna vertetur in Sanguinem antequam venit dies Jehovae magnus" (*Joel* iii. 4[6] [*B. A.* ii. 31]);
"Luna facta est Sanguis" (*Apoc.* vi. 12).

In his locis et pluribus aliis, "Sanguis" significat Verum Verbi falsificatum, et quoque prophanatum; quod tamen manifestius videri potest ex illis locis in Verbo in serie lectis. Cum itaque per "Sanguinem" in opposito sensu significatur Verum Verbi falsificatum aut prophanatum, patet quod per "Sanguinem" in genuino sensu significetur Verum Verbi non falsificatum.

380. [*Vers.* 15.] ***"Propter hoc sunt coram Throno Dei, et serviunt Ipsi die et nocte in Templo Ipsius, et Sedens super Throno habitabit super illis,"*** significat *quod in praesentia Domini sint, ac constanter et fideliter vivant secundum vera quae recipiunt ab Ipso in Ecclesia Ipsius, et quod Dominus veris illorum jugiter indat bonum.*—"Propter hoc[7] sunt coram Throno Dei" significat quod in praesentia Domini sint; "et serviunt Ipsi die et nocte" significat quod constanter et fideliter vivant secundum vera, hoc est, praecepta, quae recipiunt ab Ipso; per "servire Domino" non aliud significatur; "in Templo Ipsius" significat in Ecclesia (n. 191). "Sedens super Throno habitabit super illis," significat quod Dominus jugiter indat bonum veris quae recipiunt ab Ipso; quod hoc per "habitare super illis" significetur, est quia in Verbo "habitare" praedicatur de bono, et "servire" de vero.

Hic nunc hoc Arcanum detegendum est; quod conjugium Domini cum Ecclesia in eo consistat, quod Dominus influat apud Angelos et Homines cum bono amoris, et quod angeli et homines recipiant Ipsum seu bonum amoris Ipsius in veris; quod per id fiat conjugium boni et veri, quod conjugium est ipsa Ecclesia, et fit Caelum apud illos: quia talis

est influxus Domini et receptio Ipsius, ideo Dominus aspicit angelos et homines in fronte, et illi respiciunt Dominum per oculos: frons enim correspondet bono amoris, et oculi correspondent veris ex illo bono, quae sic per conjunctionem fiunt vera boni: influxus autem Domini cum veris apud angelos et homines, non est sicut influxus boni apud illos; est enim mediatus profluens ex bono, sicut lux ex igne, et recipitur intellectu ab illis, ac in tantum voluntate quantum faciunt vera. Hoc itaque est conjugium amoris et sapientiae, seu boni et veri a Domino, apud recipientes in Caelis et in terris. Hoc arcanum detectum est, ut sciatur quomodo intelligendum est, quod Dominus veris illorum jugiter indat bonum.

381. [*Vers.* 16.] ***"Non esurient amplius nec sitient amplius,"*** significat *quod posthac non deficient illis bona et vera.*—Per "non esurire" significatur non defectum boni habere, et per "non sitire" significatur non defectum veri; esurire enim dicitur de pane et cibo, et sitire de vino et aqua, et per "panem" et "cibum" significatur bonum, ac per "vinum" et "aquam" significatur verum; videatur supra (n. 323).

382. ***"Neque cadet super illos Sol neque ullus aestus,"*** significat *quod non posthac illis concupiscentiae ad malum, neque ad falsum mali.*—"Non cadet super illos sol" significat quod non illis concupiscentiae ad malum; "neque cadet super illos ullus aestus" significat quod non illis concupiscentiae ad falsum: quod "sol" significet Divinum Amorem et inde affectiones boni, et in opposito sensu diabolicum amorem et inde concupiscentias ad malum, videatur supra (n. 53): quod autem "aestus" significet concupiscentias ad falsum mali, est quia falsum producitur ex malo, sicut aestus a sole; dum enim voluntas amat malum, intellectus amat falsum, et aestuat a concupiscentia confirmandi illud, ac confirmatum malum in intellectu est falsum mali; falsum mali est inde malum in sua forma. "Aestus" et "aestuare" similia significant in sequentibus locis:

"Beatus vir qui confidit in Jehovah, non videbit cum venit Aestus" (*Jerem.* xvii. 7, 8);
"Factus es refugium egeno ab inundatione, umbra, et Aestu; Aestum per umbram nubis reprimet" (*Esaj.* xxv. 4, 5);
"Cum Aestuaverint, inebriabo illos, ut dormiant somnum saeculi" (*Jerem.* li. 39[1]);
"Omnes Aestuant sicut clibanus, non clamans inter illos ad Me" (*Hosch.* vii. 7);

"Non respicit viam vinearum, siccitas et Aestus rapient aquas nivis" (*Hiob* xxiv. 18, 19);
"Quartus Angelus effudit phialam super solem, et datum est illi adurere homines Aestu magno, et blasphemarunt Nomen Dei" (*Apoc.* xvi. 8, 9);
"Ad dicendum vinctis, Exite, non esurient neque sitient, non percutiet illos Aestus" (*Esaj.* xlix. 9, 10).

383. [*Vers.* 17.] ***"Quoniam Agnus, Qui in medio Throni, pascet illos,"*** significat *quod Solus Dominus illos docebit.*—Per "Agnum in medio Throni" significatur Dominus quoad Divinum Humanum in intimo, et sic in omnibus Caeli; "in medio" est in intimo et sic in omnibus (n. 44); "Thronus" est Caelum (n. 14); et "Agnus" est Dominus quoad Divinum Humanum (n. 269, 291); et Qui in intimo est, et sic in omnibus Caeli, Ille Solus pascit (hoc est, docet) omnes. Si quaeritur, quomodo Solus potest pascere omnes, sciatur quod quia est Deus, et quia in universo Caelo est sicut Anima in suo Corpore; est enim Caelum ab Ipso sicut unus Homo. Quod "pascere" sit docere, est quia Ecclesia in Verbo vocatur "Grex," et homines Ecclesiae vocantur "Oves" et "Agni;" inde "pascere" significat docere, et "Pastor" docentem, et hoc in multis locis; ut,

"Pascent greges in die illo in prato lato" (*Esaj.* xxx. 23);
"Ut Pastor gregem Suum pascet" (*Esaj.* xl. 11);
"Super viis[1] Pascent, et in omnibus clivis Pascuum eorum" (*Esaj.* xlix. 9);
"Pascet Israel in Carmele et Baschane" (*Jerem.* l. 19);
"Ego quaeram gregem Meum, Pascam eos in Pascuo bono, et in Pascuo pingui super montibus Israelis" (*Ezech.* xxxiv. 12–14[2]);
"Pasce populum tuum, Pascant in Baschane et Gileade" (*Mich.* vii. 14);
"Reliquiae Israelis Pascent, et requiescent" (*Zeph.* iii. 13);
"Jehovah Pastor meus, non carebo; in Pascuis herbae cubare faciet me" (*Psalm.* xxiii. 1, 2);
"Dominus elegit Davidem ad Pascendum Jacobum et Israelem, et Pavit illos" (*Psalm.* lxxviii. 70–72);
"Jesus dixit Petro, Pasce agnos Meos;" secundo et tertio dixit, "Pasce oves Meas" (*Joh.* xxi. 15–17).

384. ***"Et deducet ad vivos fontes aquarum,"*** significat *et ducet per vera Verbi ad conjunctionem Secum.*—Quoniam per "vivum fontem aquarum" significatur Dominus et quoque Verbum, et per "aquas" significantur vera (n. 50), et quia per Divina vera Verbi, dum fiunt vitae, quod fiunt dum vivitur secundum illa, fit conjunctio cum Domino, ideo per "deducere illos ad vivos fontes aquarum" significatur ducere per vera Verbi ad conjunctionem cum Domino. Quod per

"fontem" et "fontes" significetur Dominus et quoque Verbum, constat ex his locis:

"Omnes Fontes mei in Te, Jehovah" (*Psalm.* lxxxvii[1] 7);
"Deseruerunt Fontem aquarum vivarum Jehovam" (*Jerem.* xvii. 13);
"Populus Me deseruerunt Fontem aquarum vivarum" (*Jerem.* ii. 13[2]);
"E flumine deliciarum potas eos, quia Tecum est Fons vitae" (*Psalm.* xxxvi. 9, 10 [*B. A.* 8, 9]);
"In die illo erit Fons apertus habitatoribus Hierosolymae" (*Sach.* xiii. 1);
'Habitavit Israel secure solitarius ad Fontem Jacobi" (*Deutr.* xxxiii.28);
Cum Dominus consedit ad Fontem Jacobi, dixit mulieri, "Aqua quam Ego dabo, fiet Fons aquae salientis in vitam aeternam" (*Joh.* iv. 5–20);
"Josephus filius fecundae juxta Fontem" (*Gen.* xlix. 22);
"Benedicite Domino e Fonte Israelis" (*Psalm.* lxviii. 27 [*B. A.* 26]);
"Tunc haurietis aquas cum laetitia e Fontibus salutis" (*Esaj.* xii. 3[3]);
"Sitienti dabo e Fonte aquae vitae gratis" (*Apoc.* xxi. 6);
"Ducam eos ad Fontes aquarum in via recti" (*Jerem.* xxxi. 9).

Similia quae hic et nunc supra in *Apocalypsi*, dicuntur etiam apud *Esajam*:

"Non esurient nec sitient, neque percutiet eos aestus, nam miserescens eorum ducet eos etiam ad Fontes aquarum" (*Esaj.* xlix. 10).

385. ***"Et absterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum,"*** significat *quod non amplius in pugnis contra mala et eorum falsa, et sic non in doloribus, erunt, sed in bonis et veris, et inde in gaudiis caelestibus a Domino.*—Quod haec significentur per quod Agnus "absterget omnem lachrymam ex oculis eorum," est quia supra (in versu 14) dicitur, quod "sint qui veniunt ex afflictione magna," per quod significatur, quod sint qui in tentationibus fuerunt, et pugnarunt contra mala (n. 377); et qui postea non in pugnis contra mala sunt, illi in bonis et veris, et inde in gaudiis caelestibus sunt. Similia significantur per haec apud *Esajam*:

"Absorbebit mortem in aeternum et absterget Dominus Jehovih Lachrymam desuper omnibus faciebus: tunc dicent in die illo, Ecce Deus noster Hic, Quem exspectavimus, ut liberet nos, Hic Jehovah Quem exspectavimus; exultemus et laetemur in Salute Ipsius" (xxv. 8, 9).

---

386. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Quondam cum circumspexi in mundo spirituali, audivi sicut stridorem dentium, et quoque sicut pulsatile, et illis intermixtum sicut raucum; et quaesivi quid illa.

Et dixerunt Angeli qui apud me erant, "Sunt Collegia, quae a nobis vocantur Diversoria, ubi inter se disceptant; disceptationes illorum ita audiuntur e longinquo, sed prope non audiuntur nisi quam disceptationes."

Accessi, et vidi domunculas contextas ex juncis luto conglutinatas.

Et volui inspicere per fenestram, sed non erat; non enim licuit intrare per januam, quia sic lux e Caelo influeret, et confunderet.

At subito facta est fenestra a dextro latere, et tunc audivi conquestos, quod in tenebris essent.

Sed mox facta est fenestra a latere sinistro, clausa fenestra a latere dextro, et tunc paullatim discussae sunt tenebrae, et visi sibi in luce.

Et post haec mihi datum est intrare per januam, et audire. Erat mensa in medio, et scamna circum circa; omnes tamen mihi visi super scamnis stare, et acriter inter se disputare de *Fide et Charitate*, ab una parte quod Fides esset principale Ecclesiae, ab altera quod Charitas esset.

Illi qui faciebant Fidem principale, dixerunt, "Annon fide agimus cum Deo, et charitate cum hominibus; estne inde fides caelestis, et charitas terrestris; anne per caeleste salvamur, et non per terrestre. Tum, annon Deus potest dare fidem e Caelo, quia est caelestis, et annon homo sibi daturus esset charitatem, quia est terrestris; et quod homo sibi dat, hoc non est Ecclesiae, et ideo non salvat; num sic aliquis potest ex operibus, quae vocantur charitatis, coram Deo justificari; credite nobis, quod per fidem solam non modo justificemur, sed etiam sanctificemur, si non fides per meritoria, quae sunt ex operibus charitatis, inquinatur:" praeter plura.

At illi, qui Charitatem faciebant principale Ecclesiae, acriter refellebant illa, dicendo, quod "Charitas salvet, et non fides; annon Deus caros habet omnes, et bonum vult omnibus; quomodo potest Deus hoc facere nisi per homines; num Deus solum dat loqui cum hominibus quae fidei sunt, et non dat facere hominibus quae charitatis sunt; videtisne quod absurde dixeritis de charitate quod sit terrestris; charitas est caelestis, et quia vos non facitis bonum charitatis, est fides vestra terrestris; quomodo accipitis fidem nisi sicut truncus aut lapis; dicitis per 'solum auditum Verbi;' at quomodo potest Verbum modo auditum operari, et quomodo in truncum aut lapidem; forte vivificamini vobis insciis, sed quae vivificatio, nisi quod possitis loqui quod sola fides salvet; at quid fides, et quae fides salvans, non scitis."

Sed tunc surrexit unus, qui ab Angelo loquente mecum vocabatur Syncretista; is sumpsit tiaram e capite, et posuit super mensa, sed subito reposuit, quia calvus erat; ille dixit, "Audite, erratis omnes, verum est quod fides sit spiritualis, et charitas moralis, sed usque conjungentur, et conjunguntur per Verbum, per Spiritum Sanctum, et per Effectum, dum homo nescit, qui quidem vocari potest obedientia, sed in qua homo non aliquam partem habet. De his mecum diu cogitavi, et inveni tandem, quod homo a Deo possit accipere fi-

dem, quae spiritualis sit, sed quod non possit moveri a Deo ad charitatem quae sit spiritualis, nisi sicut statua salis."

His dictis, adplaudebant qui in sola fide erant, sed explodebant qui in charitate; et hi ex indignatione dicebant: "Audi socie, tu non scis, quod sit vita moralis spiritualis, et quod sit vita moralis mere naturalis, vita moralis spiritualis apud illos, qui bonum faciunt a Deo et usque sicut a se, ac vita moralis mere naturalis apud illos qui bonum faciunt ex Inferno et usque sicut a se."

Dictum est, quod disceptatio audita sit sicut stridor dentium, et sicut pulsatile, quibus intermixtum erat raucum; disceptatio audita sicut stridor dentium erat ab illis qui in sola fide erant, disceptatio autem audita sicut pulsatile erat ab illis qui in sola charitate, et raucum intermixtum erat a Syncretista; quod ita auditi sint e longinquo soni illorum, erat quia omnes illi in mundo disceptarunt, et non aliquod malum fugerunt, et ideo non aliquod bonum morale spirituale fecerunt; et quoque prorsus nescierunt, quod omne fidei sit verum, et omne charitatis sit bonum, et quod verum absque bono non sit verum spiritu, et quod bonum absque vero non sit bonum spiritu, et quod sic unum faciet alterum.

Quod tenebrae fierent cum facta est fenestra a latere dextro, est quia lux e Caelo ab illo latere influens afficit voluntatem; et quod lux fieret, dum, clausa fenestra a latere dextro, facta sit fenestra a latere sinistro, est quia[1] lux a latere sinistro e Caelo influens afficit intellectum; et omnis homo in luce Caeli potest esse quoad intellectum, modo claudatur voluntas quoad malum ejus.

CAPUT VIII.

ET cum aperuit sigillum septimum, factum est silentium in Caelo quasi semihoram.

2. Et vidi septem Angelos, qui coram Deo steterunt, et datae sunt illis septem tubae.

3. Et alius Angelus venit et stetit ad Altare, habens thuribulum aureum, et dati sunt illi suffitus multi, ut daret precibus sanctorum omnium super Altare aureum quod coram Throno.

4. Et ascendit fumus suffituum precibus sanctorum de manu Angeli coram Deo.

5. Et accepit Angelus thuribulum, et implevit illud de igne Altaris, et projecit in terram, et factae sunt voces et tonitrua et fulgura et terrae motus.

6. Et septem Angeli habentes septem tubas pararunt se ut clangerent.

7. Et primus Angelus clanxit, et facta est grando et ignis, mixta sanguine, et missa in terram, et tertia pars arborum combusta est, et omne gramen viride combustum est.

8. Et secundus Angelus clanxit, et quasi mons magnus igne ardens missus est in mare, et facta est tertia pars maris sanguis.

9. Et mortua est tertia pars creaturarum illarum in mari habentium animas, et tertia pars navium periit.

10. Et tertius Angelus clanxit, et cecidit ex Caelo

stella magna ardens quasi lampas, et cecidit super tertiam partem fluviorum et super fontes aquarum.

11. Et nomen stellae dicitur Absinthium; et facta est tertia pars aquarum absinthium, et multi homines mortui sunt ex aquis, quia amarae factae sunt.

12. Et quartus Angelus clanxit, et percussa est tertia pars solis, et tertia pars lunae, et tertia pars stellarum, et obtenebrabatur tertia pars illorum[1] ut dies non luceret tertia parte ejus, et nox similiter.

13. Et vidi et audivi unum Angelum volantem in medio Caeli, dicentem voce magna, Vae, vae, vae habitantibus super terra ex reliquis vocibus tubae trium Angelorum futurorum clangere.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR HIC DE ECCLESIA REFORMATORUM, QUALES SUNT ILLI IBI QUI IN SOLA FIDE:

PRAEPARATIO CAELI SPIRITUALIS AD COMMUNICATIONEM CUM ILLIS (vers. 1–6);
EXPLORATIO ET MANIFESTATIO ILLORUM IBI, QUI IN INTERIORIBUS ILLIUS FIDEI SUNT (vers. 7);
ILLORUM QUI IN EXTERIORIBUS EJUS (vers. 8, 9);
QUALES SUNT QUOAD INTELLECTUM VERBI (vers. 10, 11);
QUOD SINT IN FALSIS ET INDE MALIS (vers. 12, 13).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. **"*Et* [*cum*] *aperuit sigillum septimum,*"** significat *a Domino explorationem status Ecclesiae et inde vitae illorum qui in Regno spirituali Ipsius sunt, qui sunt qui in charitate et ejus fide, hic qui in sola fide* [n. 388]; **"*factum est silentium in Caelo quasi semihorâm,*"** significat *quod Angeli e Regno spirituali Domini valde obstupescerent, cum viderunt illos qui dixerunt se in fide esse in tali statu* [n. 389].

2. **"*Et vidi septem Angelos qui coram Deo steterunt,*"** significat *universum Caelum spirituale in praesentia Domini, audiens et faciens quae praeciperet* [n. 390]; **"*et datae sunt illis septem tubae,*"** significat *explorationem et detectionem status Ecclesiae et inde vitae illorum qui in sola fide sunt* [n. 391].

3. **"*Et alius Angelus venit et stetit ad Altare, habens thuribulum aureum,*"** significat *cultum spiritualem, qui fit ex bono charitatis per vera fidei* [n. 392]; **"*et dati sunt illi suffitus multi, ut daret precibus sanctorum*

omnium super Altare aureum quod coram Throno," significat *propitiationem ne Angeli Regni Spiritualis Domini laederentur a spiritibus Regni Satanici qui infra erant* [n. 393].

4. **"Et ascendit fumus suffituum precibus sanctorum de manu Angeli coram Deo,"** significat *tutelam illorum a Domino* [n. 394].

5. **"Et accepit Angelus thuribulum, et implevit illud [de] igne Altaris, et projecit in terram,"** significat *amorem spiritualem in quo amor caelestis, et ejus influxum in inferiora, ubi illi qui in fide separata a charitate erant* [n. 395]; **"et factae sunt voces et tonitrua et fulgura et terrae motus,"** significat *quod postquam communicatio aperta est cum illis, auditae sint ratiocinationes de sola fide et confirmationes pro illa* [n. 396].

6. **"Et septem Angeli habentes septem tubas pararunt se ut clangerent,"** significat *praeparatos et accinctos ad explorandum statum Ecclesiae et inde vitae apud illos quibus Religio est sola fides* [n. 397].

7. **"Et primus Angelus clanxit,"** significat *explorationem et manifestationem qualis status Ecclesiae est apud illos qui interius in illa fide sunt* [n. 398]; **"et facta est grando et ignis mixta sanguine,"** significat *falsum ex amore infernali destruens bonum et verum, et falsificans Verbum* [n. 399]; **"et missa in terram, et tertia pars arborum combusta est,"** significat *quod apud illos omnis affectio et perceptio veri, quae faciunt hominem Ecclesiae, perirent* [n. 400]; **"et omne gramen viride combustum est,"** significat *sic omne vivum fidei* [n. 401].

8. **"Et secundus Angelus clanxit,"** significat *explorationem et manifestationem, qualis status Ecclesiae est apud illos qui exterius in illa fide sunt* [n. 402]; **"et quasi mons [magnus] igne ardens missus est in mare,"** significat *apparentiam amoris infernalis apud illos* [n. 403]; **"et facta est tertia pars maris sanguis,"** significat *quod omnia communia vera apud illos falsificata essent* [n. 404].

9. **"Et mortua est tertia pars creaturarum istarum in mari habentium animas,"** significat *quod qui vixerunt et vivunt illam fidem non possint reformari et vitam accipere* [n. 405]; **"et tertia pars navium periit,"** significat *quod omnes cognitiones boni et veri ex Verbo inservientes pro usu vitae apud illos deperditae essent* [n. 406].

10. **"Et tertius Angelus clanxit,"** significat *explorationem et manifestationem status Ecclesiae apud illos quibus Religio est sola fides, quoad affectionem et receptionem veritatum ex Verbo* [n. 407]; **"et cecidit ex Caelo stella magna ardens quasi lampas,"** significat *apparentiam propriae intelligentiae ex fastu oriundo ex amore infernali* [n. 408]; **"et cecidit super tertiam partem fluviorum et super fontes aquarum,"** significat *quod inde omnia vera Verbi prorsus falsificata sint* [n. 409].

11. **"Et nomen stellae dicitur Absinthium, et facta est tertia pars aquarum absinthium,"** significat *falsum infernale ex quo illorum propria intelligentia, per quam omnia vera Verbi falsificata sunt* [n. 410]; **"et multi homines mortui sunt ex aquis quia amarae factae sunt,"** significat *exstinctionem vitae spiritualis [apud plures] ex falsificatis veris Verbi* [n. 411].

12. **"Et quartus Angelus clanxit,"** significat *explorationem et manifestationem status Ecclesiae apud illos quibus Religio est sola fides, quod sint in malis falsi et falsis mali* [n. 412]; **"et percussa est tertia pars solis, et tertia pars lunae, et tertia pars stellarum, et obtenebrabatur tertia pars illorum,"** significat *quod propter mala ex falsis ac falsa ex malis non scirent quid amor, quid fides, et ullum verum* [n. 413]; **"ut dies non luceret tertia parte ejus et nox similiter,"** significat *non amplius*

aliquod verum spirituale nec verum naturale inserviens pro doctrina et vita ex Verbo apud illos [n. 414].

13. **"*Et vidi et audivi unum Angelum volantem in medio Caeli,*"** significat *instructionem et praedictionem a Domino* [n. 415]; **"*dicentem voce magna, Vae, vae, vae habitantibus super terra ex reliquis vocibus tubae trium Angelorum futurorum clangere,*"** significat *summam lamentationem super statum damnatum illorum in Ecclesia, qui doctrina et vita apud se confirmaverunt fidem separatam a charitate* [n. 416].

EXPLICATIO.

387. Sunt duo Regna, in quae Universum Caelum distinctum est, *Regnum Caeleste* et *Regnum Spirituale*. Regnum Caeleste consistit ex illis qui in amore in Dominum sunt et inde in sapientia; ac Regnum Spirituale, ex illis qui in amore erga proximum sunt et inde in intelligentia; et quia amor erga proximum hodie vocatur "charitas," ac intelligentia "fides," consistit hoc Regnum ex illis qui in charitate et inde fide sunt. Nunc quia Caelum in duo Regna distinctum est, etiam Infernum in duo Regna illis opposita distinctum est, in *Regnum Diabolicum* et in *Regnum Satanicum*. Regnum Diabolicum consistit ex illis qui in amore dominandi ex amore sui sunt, et inde in stultitia, est enim amor ille oppositus amori caelesti, ac stultitia ejus opposita sapientiae caelesti; Regnum autem Satanicum consistit ex illis qui in amore dominandi ex fastu propriae intelligentiae sunt, et inde in insania, est enim ille amor oppositus amori spirituali, ac insania ejus opposita intelligentiae spirituali: per stultitiam et insaniam intelligitur stultitia et insania in rebus caelestibus et spiritualibus. Similia intelligenda sunt de Ecclesia in terris, quae dicta sunt de Caelo, unum enim faciunt. De binis illis Regnis videatur Opus de *Caelo et Inferno* Londini editum (n. 20–28, et pluries alibi).

Nunc quia in *Apocalypsi* unice agitur de Statu Ecclesiae in fine ejus (ut in Praefatione et n. 2 dictum est), idcirco de illis qui in duobus Regnis Caeli, et de illis qui in duobus Regnis Inferni sunt, et quales sunt, ex nunc agitur; ab hoc capite (viii.) ad cap. xvi. de illis qui in Regno Spirituali, et in Regno illi opposito Satanico sunt; in cap. xvii. et xviii., de illis qui in Regno Caelesti et in Regno ei opposito Diabolico sunt; et postea de Ultimo Judicio; et demum de Nova

Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma; haec concludit omnia antecedentia, quia est finis propter quem. In Verbo passim nominatur "Diabolus" et "Satanas," et per utrumque intelligitur Infernum; nominatur ita, quia omnes in uno Inferno vocantur diaboli, et omnes in altero vocantur satanae.

---

388. [*Vers.* 1.] ***"Et cum aperuit sigillum septimum,"*** significat *a Domino explorationem status Ecclesiae et inde vitae illorum qui in Regno spirituali Ipsius sunt, qui sunt qui in charitate et ejus fide, hic qui in sola fide.*—Quod haec significentur, constare potest ex singulis hujus capitis in Sensu spirituali intellectis; agitur enim in hoc capite et in sequentibus ad cap. xvi., de illis qui in Regno Spirituali sunt, qui sunt, ut mox supra (n. 387) dictum est, qui in amore erga proximum et inde intelligentia sunt. Sed quia hodie pro amore erga proximum dicitur "charitas," et pro intelligentia dicitur "fides," et hic non sit exploratio super illos qui in charitate et inde fide sunt, quia hi pertinent ad illos qui in Caelo sunt, quare fit hic exploratio super illos qui in sola fide sunt. Sola fides est quoque fides separata a charitate, quia non est conjunctio (videatur infra n. 417). Quod "aperire sigillum" significet explorare status vitae, seu quod idem est, status Ecclesiae et inde vitae, videatur supra (n. 295, 302, 309, 317, 324).

389. ***"Factum est silentium in Caelo quasi semihoram,"*** significat *quod Angeli e Regno spirituali Domini valde obstupescerent, cum viderunt illos qui dixerunt se in fide esse in tali statu.*—Per "silentium in Caelo" non aliud intelligitur quam obstupescentia ibi super illos qui se dicunt in fide esse, et tamen in tali statu; status enim illorum describitur in sequentibus, qui qualis est, ab explicatis constare potest: per "semihoram" significatur valde, quia per "horam" significatur status plenus. Quod "tempus" significet statum, videbitur infra.

390. [*Vers.* 2.] ***"Et vidi septem Angelos qui coram Deo steterunt,"*** significat *universum Caelum spirituale in praesentia Domini, audiens et faciens quae praeciperet.*—Quod per "septem Angelos" significetur universum Caelum, est quia per "septem" significantur omnes seu omnia, et inde totum et universum (n. 10); ac per "Angelos" in supremo Sensu

Dominus, et in sensu respectivo Caelum (n. 5, 65[1], 342, 344), hic Caelum spirituale, ut constare potest ex supra dictis (n. 387, 388); quod "stare coram Deo" significet audire et facere quae praecipit, videatur supra (n. 366).

391. ***"Et datae sunt illis septem tubae,"*** significat *explorationem et detectionem status Ecclesiae et inde vitae illorum qui in sola fide sunt.*—Per "tubas" hic significatur simile quod per "clangere," quia illis clangebant; et per "clangere tubis" significatur convocare ad solennitates, quae erant variae, hic ad explorandum et detegendum quales sunt qui in sola fide, ita quales sunt qui ab Ecclesiis Reformatorum hodie.

Sciendum est, quod Ecclesia in orbe Reformato hodie divisa sit in tres, ex tribus Antesignanis, qui fuerunt Lutherus, Calvinus, et Melanchthon, et quod tres illae Ecclesiae in variis discrepent; sed in hoc articulo, quod homo justificetur fide absque operibus legis, omnes conveniant; quod mirabile est.

Quod per "clangere tubis," significetur convocare, videbitur infra (n. 397).

392. [*Vers.* 3.] ***"Et alius Angelus venit et stetit ad Altare habens thuribulum aureum,"*** significat *cultum spiritualem, qui fit ex bono charitatis per vera fidei.*—Per "Altare" ad quod Angelus stetit, et per "thuribulum aureum" quod manu habuit, significatur cultus Domini ex amore spirituali, qui cultus est ex bono charitatis per vera fidei. Apud filios Israelis erant duo altaria, unum extra tentorium, alterum intra tentorium; altare extra tentorium vocabatur "Altare Holocausti," quia holocausta et sacrificia super illo fiebant; altare intra tentorium vocabatur "Altare Suffitus" ut et "Altare Aureum:" quod duo altaria essent, erat causa, quia cultus Domini fit ex amore caelesti et ex amore spirituali; ex amore caelesti ab illis qui in Regno caelesti Ipsius sunt, et ex amore spirituali ab illis qui in Regno spirituali Ipsius sunt; de binis illis Regnis videatur supra (n. 387). De binis altaribus videantur sequentia apud Mosen:

De "Altari Holocausti" (*Exod.* xx. 21 ad fin. [*B. A.* 24–26]; cap. xxvii. 1–8[2]; cap. xxxix. 38–39[3]; *Levit.* vii[4]. 1–5; cap. viii. 11; cap. xvi. 18, 19, 33, 34);
De "Altari Suffitus" (*Exod.* xxx. 1–10[5]; cap. xxxi. 8[6]; cap. xxxvii. 25–29; cap. xl. 5–26; *Num.* vii[7]. 1).

Quod altaria, thuribula et suffitus visa sint Johanni, non

erat quia talia dantur in Caelo; erant modo repraesentativa cultus Domini ibi; causa est, quia talia apud filios Israelis instituta fuerunt, et ideo in Verbo saepius nominata; et illa Ecclesia fuit Ecclesia repraesentativa, omnia enim cultus eorum repraesentabant, et inde nunc significant Divina Caelestia et Spiritualia Domini, quae sunt Ecclesiae Ipsius in Caelis et in Terris. Similia itaque per duo illa Altaria significantur in Verbo, in sequentibus:

"Mitte lucem Tuam et veritatem Tuam, hae ducent me ad habitacula Tua, et ingrediar ad Altare Dei, ad Deum" (*Psalm.* xliii[1] 3, 4);
"Lavo in innocentia manus meas, et circumdo Altare Tuum, Jehovah, et audiri faciam vocem confessionis" (*Psalm.* xxvi. 6, 7);
"Peccatum Jehudae scriptum est stylo ferri super tabula cordis eorum, et in cornibus Altarium vestrorum" (*Jerem.* xvii. 1, 2);
"Deus Jehovah, Qui illuminat nos, ligate festum funibus usque ad cornua Altaris" (*Psalm.* cxviii. 27);
"In die illo erit Altare Jehovae in medio terrae Aegypti" (*Esaj.* xix. 19);

"Altare Jehovae in medio terrae Aegypti" significat cultum Domini ex amore in naturali homine.

"Tribulus et spina ascendent super Altaria illorum" (*Hosch.* x. 8[2]);

per quae significatur cultus ex malis et falsis mali.

(Praeter alibi, ut *Esaj.* xxvii. 9; cap. lvi. 6, 7; cap. lx. 7; *Thren.* ii. 7; *Ezech.* vi. 4–6, 13[3]; *Hosch.* viii. 11; cap. x. 1, 2; *Amos.* iii. 14; *Psalm.* li. 21[4] [*B. A.* 19]; *Psalm.* lxxxiv. 4[5] [*B. A.* 3]; *Matth.* v. 23, 24; cap. xxiii. 18–20.)

Quoniam cultus Domini repraesentabatur et inde significatur per "Altare," patet quod per "Altare" hic in *Apocalypsi* non aliud intelligatur, et quoque alibi; ut,

"Vidi sub Altari animas occisorum propter Verbum Dei" (*Apoc.* vi. 9);
"Adstitit Angelus et dixit, Metire Templum Dei et Altare, et adorantes in illo" (*Apoc.* xi. 1);
"Audivi alium Angelum ex Altari dicentem, vera et justa sunt judicia Tua" (*Apoc.* xvi. 7).

Quoniam cultus repraesentativus, qui praecipue super binis altaribus fiebat, abrogatus est a Domino cum in mundum venit, quia Ipse interiora Ecclesiae aperuit, quare dicitur apud *Esajam*,

"In die illo respiciet homo ad Factorem suum, et oculi ejus ad Sanctum Israelis spectabunt, et non ad Altaria opus manuum suarum" (xvii. 7, 8).

393. ***"Et dati sunt illi suffitus multi, ut daret precibus sanctorum omnium super Altare aureum quod coram Throno,"*** significat *propitiationem ne Angeli Regni Spiritualis Domini laederentur a spiritibus Regni Satanici, qui infra erant.*—Per "suffitus" et per "altare aureum" significatur cultus Domini ex Amore spirituali (n. 277, 392); per "preces" significantur illa quae charitatis et inde fidei sunt in cultu (n. 278); et per "sanctos" intelliguntur qui e Regno Spirituali Domini sunt, et per "justos" qui e Regno Caelesti Ipsius (n. 173); ex his constare potest, quod de illis qui in Regno Spirituali Domini sunt, hic agatur. Quod hic per "suffitus multos datos precibus sanctorum omnium super Altare aureum" significetur propitiatio ne laederentur a spiritibus Regni Satanici qui infra erant, est quia propitiationes et expiationes fiebant per suffitus, imprimis quando pericula imminebant; ut constare potest ex his:

Cum murmuravit concio contra Mosen et Aharonem, et plaga affecti sunt, sumpsit Aharon ignem ex Altari, et in thuribulum dedit suffimentum, et cucurrit inter vivos et mortuos ut expiaret, "et coercita est plaga" (*Num.* xvii. 7–15 [*B. A.* xvi, 42–50]);

Altare suffitus etiam positum fuit in Tentorio ante Propitiatorium quod super Arca; et quovis mane, cum adornabantur lucernae, super illo suffiebatur (*Exod.* xxx. 1–10);

Et mandatum est, ut quoties Aharon intraret intra velum, suffiret, ac nubes suffimenti tegeret Propitiatorium, ne moreretur (*Levit.* xvi. 11–13).

Ex his constare potest quod propitiationes in Ecclesia repraesentativa Israelitica factae fuerint per suffitiones; similiter hic, ne laederentur a spiritibus satanicis, qui infra erant.

394. [*Vers.* 4.] ***"Et ascendit fumus suffituum precibus sanctorum de manu Angeli coram Deo,"*** significat *tutelam illorum a Domino.*—Per "fumum suffituum ascendentem coram Deo" significatur acceptum et gratum; quare simile dicit David,

"Acceptae sint preces, suffimentum coram Te" (*Psalm.* cxli. 2);

causa erat, quia fumus suffitus erat fragrans ex aromatibus, quae erant stacte, onyche, galbanum et thus, ex quibus suffimentum conficiebatur (*Exod.* xxx. 34); et fragrantiae ex illis aromatibus correspondent talibus quae amoris spiritualis, seu charitatis et inde fidei sunt: in Caelo enim sentiuntur odores fragrantissimi correspondentes Angelorum

perceptionibus ex amore illorum oriundis; quare etiam pluribus in locis in Verbo dicitur, quod Jehovah "odoratus sit odorem quietis." Quod significetur tutela a Domino, sequitur ex illis, quae mox supra (n. 393) dicta sunt.

395. [*Vers.* 5.] ***"Et accepit Angelus thuribulum et implevit illud [de] igne Altaris, et projecit in terram,"*** significat *amorem spiritualem, in quo amor caelestis, et ejus influxum*[1] *in inferiora, ubi illi qui in fide separata a charitate erant.*—Quod per "thuribulum," aeque ac per "suffitum," significetur cultus ex amore spirituali, patet a supra ostensis; et ex eo, quod in Verbo continens significet idem cum contento, quemadmodum etiam poculum et patina idem cum vino et cibo (*Matth.* xxiii. 25, 26; *Luc.* xxii. 20; et alibi). Quod per "ignem Altaris holocausti" significetur Divinus Amor caelestis, est quia per illud Altare significabatur cultus ex illo amore, videatur supra (n. 392); et per "ignem" in supremo Sensu significatur Divinus amor (n. 494).

Amor spiritualis, qui est charitas, trahit suam essentiam ex amore caelesti, qui est amor in Dominum; absque hoc amore non est vitale in amore spirituali seu charitate, non enim aliunde est spiritus et vita quam a Domino. Hoc repraesentatum est in Ecclesia Israelitica per quod

> Non aliunde acciperent ignem in thuribula et suffirent, quam ex Altari holocausti (ut constare potest apud Mosen, *Levit.* xvi. 12, 13 *Num.* xvii. 11, 12 [*B. A.* xvi. 46, 47]);

et quod

> Duo Filii Aharonis consumpti fuerint ex igne e Caelo, quia suffiebant ex igne alieno (hoc est, ex igne non desumpto ex Altari) (*Levit.* x. 1, 2);

quare etiam statutum fuit, quod

> Ignis jugiter arderet super Altari holocausti, nec exstingueretur (*Levit.* vi. 6 [*B. A.* 13]);

hoc ex causa, quia ignis illius Altaris significabat Divinum Amorem Domini, et inde amorem in Dominum. Per "projicere thuribulum in terram" significatur influxus in inferiora.

396. ***"Et factae sunt voces et tonitrua et fulgura et terrae motus,"*** significat *quod postquam communicatio aperta est cum illis, auditae sint ratiocinationes de sola fide et confirmationes pro illa, et perceptus status Ecclesiae apud illos nutans*

ad interitum.—Quod "fulgura, tonitrua et voces" significent illustrationes, perceptiones et instructiones, per influxum e Caelo, videatur supra (n. 236); hic autem apud illos qui in sola fide erant, quibus nulla illustratio, perceptio et instructio per influxum e Caelo erant, per "voces, tonitrua et fulgura" significantur ratiocinationes de sola fide, et argumentationes et confirmationes pro illa: per "terrae motus" significantur mutationes status Ecclesiae (n. 331), hic quod perceptus sit status Ecclesiae apud illos nutans ad interitum; fiunt enim terrae motus in Mundo spirituum, quando status Ecclesiae in societatibus pervertitur et invertitur. Quod thuribulum projectum fuerit ab Angelo in terram antequam septem Angeli inciperent clangere tubis, fuit ut per influxum aperiretur communicatio inter illos qui in Caelo spirituali erant, cum illis infra qui in sola fide erant; ex qua communicatione éxortae sunt ratiocinationes, et confirmationes pro illa, et quoque auditae et perceptae; quare dicitur quod postquam communicatio aperta est, audita et percepta sint illa.

397. [*Vers.* 6.] ***"Et septem Angeli habentes septem tubas pararunt se ut clangerent,"*** significat *praeparatos et accinctos ad explorandum statum Ecclesiae et inde vitae apud illos quibus religio est sola fides.*—Quid per "tubas" significatur, constat ex statuto usuum illarum apud filios Israelis, de quibus ita apud Mosen:

> Jehovah locutus est ad Mosen, ut faceret tubas argenti pro convocatione concionis, et profectione castrorum; et quod illis clangerent in diebus gaudii, festis, noviluniis, super holocaustis et sacrificiis: tum quod quando venirent in bellum contra hostes infestantes illos, conclamarent Tubis, et quod tunc in memoriam venirent coram Jehovah Deo, et servarentur ab hostibus (*Num.* x. 1–10[1]).

Ex his videri potest quid significatur per "clangere tubis:" quod hic per quod "septem Angeli clangerent" significetur exploratio et manifestatio, qualis est status Ecclesiae apud illos quibus religio est sola fides, patet a singulis hujus capitis, et a singulis sequentium capitum usque ad decimum sextum inclusive, in Sensu spirituali intellectis. Ex usibus tubarum apud filios Israelis videri etiam potest, quid per "tubas" et per "clangere" illis, significatur in sequentibus locis:

> "Clangite buccina in Zione, et Clangite in monte sanctitatis, quia venit dies Jehovae" (*Joel* ii. 1, 2);

"Jehovah super illis apparebit, et exibit sicut fulgur telum Ipsius, et Dominus Jehovih Buccina clanget" (*Sach.* ix. 14);
'Jehovah sicut Leo exibit, et Clanget" (*Esaj.* xlii. 13);
'In die illo clangetur Buccina magna, et venient pereuntes in terra Aschuris, et expulsi in terra Aegypti, et incurvabunt se Jehovae in monte sanctitatis" (*Esaj.* xxvii. 13);
"Mittet Angelos cum Tubae voce magna, et congregabunt electos Ipsius a quatuor ventis, a terminis caelorum ad terminos illorum" (*Matth.* xxiv. 31);
"Beatus populus qui Clangorem norunt, Jehovah in luce facierum Tuarum ambulabunt" (*Psalm.* lxxxix. 16 [*B. A.* 15]);
"Cum canunt stellae matutae, et Clangunt filii Dei" (*Hiob* xxxviii. [7]).

Quoniam "soni tubarum" talia significabant, et in Ecclesia Israelitica omnia sistebantur ad vivum secundum correspondentias et inde significationes, ideo etiam factum est,

Cum descendit Jehovah super Montem Sinai, quod fuerint voces et fulgura et nubes gravis, et vox Buccinae vehemens, et vox Buccinae vadens et fortificans se valde, et populus in castris trepidaret valde (*Exod.* xix. 16–25).

Ideo etiam factum est, quod

Cum trecenti cum Guideone clanxerunt Buccinis contra Midianem, tunc gladius viri contra socium esset, et aufugerent (*Jud.* vii. 16–22);

pariter quod

Duodecim millia ex filiis Israelis cum vasis sanctitatis et cum Tubis in manibus Midianem vicerint (*Num.* xxxi. 1–8)

ut et quod

Murus Jerichuntis, postquam septem sacerdotes cum septem Buccinis septies circumiverunt urbem, ceciderit (*Jos.* vi. 1–20).

Quare dicitur apud *Jeremiam*,

"Clangite contra Babelem circumcirca, destructi sunt muri ejus" (l. 15[1]);

et apud *Zephaniam*,

"Dies tenebrarum et caliginis, dies Buccinae et Clangoris super urbes munitas" (i. 15, 16).

398. [*Vers.* 7.] ***"Et primus Angelus clanxit,"*** significat *explorationem et manifestationem, qualis status Ecclesiae est apud illos qui interius in illa fide sunt.*—Per "clangere" significatur explorare et manifestare (n. 397): quod per "clangorem primi hujus Angeli" intelligatur exploratio et manifestatio status Ecclesiae apud illos qui interius in illa fide sunt, est quia operatio ejus facta est in "terram," ut sequitur, et operatio clangoris secundi Angeli in "mare;" et per

"terram et mare" ubivis in *Apocalypsi*, dum utrumque nominatur, intelligitur universa Ecclesia, per "terram" Ecclesia ex illis qui in internis ejus sunt, et per "mare" Ecclesia ex illis qui in externis ejus sunt; Ecclesia enim est interna et externa, interna apud Clericos, externa apud Laicos, seu interna apud illos qui interius studuerunt doctrinalibus ejus, et confirmaverunt illa ex Verbo, et externa apud illos qui non ita. Hi et illi sunt qui per "terram et mare," intelliguntur in his locis in *Apocalypsi*:

"Ne flaret ventus super Terram, neque super Mare" (vii. 1);
"Ne damno afficiatis Terram neque Mare" (vii. 3);
Angelus descendens e Caelo "posuit pedem dextrum super Mari, et sinistrum super Terra" (x. 2, 8; tum vers. 5[1]);
"Vidi bestiam ascendentem e Mari, et aliam bestiam ascendentem e Terra" (xiii. 1, 11);
"Laudate Deum Qui fecit Caelum, Terram et Mare" (xiv. 7);
"Primus Angelus effudit phialam suam super Terram, et secundus Angelus suam super Mare" (xvi. 2, 3).

Quod per "terram et mare" significetur Ecclesia interna et externa, ita universa Ecclesia, est quia in mundo spirituali illi qui in internis Ecclesiae sunt, apparent super arida, et illi qui in externis ejus sunt sicut in maribus; sed maria sunt apparentiae ex communibus veris, in quibus sunt. Quod "terra" significet Ecclesiam, videatur (n. 285); quod etiam "orbis" (n. 551).

399. ***"Et facta est grando et ignis mixta sanguine,"*** significat *falsum ex amore infernali destruens bonum et verum, et falsificans Verbum.*—Per "grandinem" significatur falsum destruens bonum et verum; per "ignem" significatur amor infernalis, et per "sanguinem" significatur falsificatio veri. Quod "grando" significet falsum destruens bonum et verum, videbitur infra; quod "ignis" sit amor in utroque sensu, caelestis et infernalis, videatur, n. 468; quod "sanguis" sit Divinum Verum Domini, quod etiam est Verbum, et in opposito sensu Verbum falsificatum, n. 379. Ex his in unum sensum collatis, patet, quod per "facta est grando et ignis mixta sanguine" significetur falsum ex amore infernali destruens bonum et verum, et falsificans Verbum. Quod significentur, est quia in mundo spirituali apparent talia, cum sphaera Divini Amoris et Divinae Sapientiae Domini e Caelo delabitur in societates infra, ubi falsa ex amore infernali sunt, et per illa falsificatur Verbum. Similia per

"grandinem" et simul "ignem" significantur in sequentibus locis:

"A splendore ante Ipsum nubes transiverunt, Grandine et Prunis ignis; Altissimus dedit vocem, Grandinem et Prunas ignis: et misit tela Sua multa, et dispersit illos" (*Psalm.* xviii. 13–15[1] [*B. A.* 12–14]);
"Disceptabo peste et sanguine, et Lapides Grandinis, Ignem, et sulphur faciam pluere super illos" (*Ezech.* xxxviii. 22);
"Tunc audiri faciet Jehovah vocem Suam, in Flamma Ignis comedentis, et Lapide Grandinis" (*Esaj.* xxx. 30[2]);
"Dedit pluvias eorum Grandinem, Ignem flammarum in terra eorum, et confregit arborem termini eorum" (*Psalm.* cv. 32, 33);
"Percussit Grando vitem eorum, et sycomoros Grandine gravi, et pecora eorum Prunis; misit in excandescentia irae Suae immissionem angelorum malorum" (*Psalm.* lxxviii.[3] 47–49);

haec de Aegypto. De quibus ita apud Mosen:

"Extendit Moses baculum, et Jehovah dedit voces et Grandinem; et fuit Grando et Ignis simul ambulans in medio Grandinis gravis: et percussit Grando omnem herbam agri, et omnem arborem agri confregit" (*Exod.* ix. 23–35[4]).

Omnia miracula in Aegypto facta significabant mala et falsa ex amore infernali, quae erant apud Aegyptios; quodlibet miraculum aliquod malum et falsum; apud illos enim fuerat Ecclesia repraesentativa, sicut in pluribus regnis Asiae, sed facta est idololatrica et magica; per "Mare Suph" significatur Infernum, in quo tandem perierunt. Simile quid per "lapides grandinis,"

A quibus plures ex hostibus perierunt, quam a gladio (*Jos.* x. 11),

significatur. Simile etiam per "grandinem" in sequentibus locis:

"Vae coronae superbiae, robustus Dominus, sicut inundatio Grandinis; evertit Grando refugium mendacii" (*Esaj.* xxviii. 1, 2, 17);
"Grandinabit, donec se demittet sylva" (*Esaj.* xxxii. 19);
"Apertum est Templum Dei in Caelo, et facta sunt fulgura, voces, et tonitrua, et terrae motus, et Grando magna" (*Apoc.* xi. 19).
"Et Grando magna talenti pondo descendit de Caelo super homines" (*Apoc.* xvi. 21);
"Num vidisti thesauros Grandinis, qui inhibentur in diem praelii et belli" (*Hiob* xxxviii. 22, 23);
"Dic ad incrustantes ineptum quod cadet, fiet pluvia inundans, qua vos, Lapides Grandinis, cadent" (*Ezech.* xiii. 11).

"incrustare ineptum" est confirmare falsum ut appareat sicut verum; quare illi qui hoc faciunt, vocantur "Lapides Grandinis."

400. "*Et missa in terram, et tertia pars arborum combusta est,*" significat *quod apud illos qui in internis Ecclesiae sunt et in sola fide, omnis affectio et perceptio veri, quae faciunt hominem Ecclesiae, perierint.*—Per "terram," in quam "grando et ignis mixta sanguine" missa sunt, significatur Ecclesia apud illos qui [in] internis ejus sunt et in sola fide, qui quod sint Clerici, videatur supra (n. 398): per "tertiam partem" significatur omne quoad verum, sicut per "quartam partem" omne quoad bonum (n. 322); quod per "tria" seu "tres," significetur omne, plenum et prorsus, videbitur infra (n. 505), inde per "tertium" quod est "tertia pars," significatur simile: per "comburi" significatur perire, hic per falsum ex amore infernali, quod intelligitur per "grandinem et ignem mixta sanguine," de quibus mox supra (n. 399). Per "arborem" significatur homo; et quia homo est homo ex affectione quae est voluntatis et ex perceptione quae est intellectus, ideo hae quoque per "arborem" significantur: est etiam correspondentia inter hominem et arborem; quare in Caelo apparent paradisi ex arboribus, quae affectionibus et inde perceptionibus Angelorum correspondent; et quoque sunt alicubi in Inferno sylvae ex arboribus quae malos fructus ferunt, secundum correspondentiam cum concupiscentiis et inde cogitationibus illorum ibi. Quod "arbores" in genere significent homines quoad affectiones et inde perceptiones illorum, constare potest ex sequentibus locis:

"Cognoscent omnes Arbores agri, quod Ego Jehovah humiliem Arborem altam, exaltem Arborem humilem, et arefaciam Arborem viridem, et germinare faciam Arborem aridam" (*Ezech.* xvii. 24);

"Beatus vir qui confidit in Jehovah; erit sicut Arbor plantata juxta aquas, non cessabit a ferendo fructum" (*Jerem.* xvii. 7, 8[1]);

"Beatus vir cujus in Lege [Jehovae] beneplacitum; erit sicut Arbor plantata juxta rivos aquarum, quae fructum dabit in tempore suo" (*Psalm.* i. 1–3[2]);

Laudate Jehovam "Arbores fructus" (*Psalm.* cxlviii. 9);

"Saturantur Arbores Jehovae" (*Psalm.* civ. 16);

"Securis ad radicem Arboris jacet, omnis Arbor non faciens fructum bonum exscindetur" (*Matth.* iii. 10; cap. vii. 16–20[3]);

"Aut facite Arborem bonam et fructum bonum, aut facite Arborem putrem et fructum putrem, ex fructu enim cognoscitur Arbor" (*Matth.* xii. 33[4]; *Luc.* vi. 43, 44);

"Incendam ignem, qui comedet omnem Arborem viridem et omnem Arborem aridam" (*Ezech.* xxi. 3 [*B. A.* xx. 47]).

Quoniam "arbor" significat hominem, ideo statutum fuit, quod

Fructus Arboris inserviens esui in terra Canaane praeputiaretur (*Levit.* xix. 23–25);

tum,

Quando aliqua urbs obsidebatur, non securim mitterent in aliquam Arborem fructus boni (*Deutr.* xx. 19, 20);

ut et quod

In Festo Tabernaculorum acciperent fructus Arboris honoris, et laetarentur coram Jehovah (*Levit.* xxiii. 40, 41).
(Praeter plura, quae hic propter copiam non afferuntur.)

401. *"Et omne gramen viride combustum est,"* significat *sic omne vivum fidei.*—Per "comburi" significatur perire, ut mox supra (n. 400); per "gramen viride," in Verbo, significatur id bonum et verum Ecclesiae seu fidei, quod in naturali homine primum nascitur; simile etiam significatur per "herbam agri;" et quia fides vivit ex bono et vero, ideo per quod "omne gramen viride combustum" sit, significatur quod omne vivum fidei perierit; et perit omne vivum fidei, quando non aliqua affectio boni et perceptio veri est, de quibus mox supra. Quod per "gramen" id significetur, est quoque ex correspondentia; quare illi, qui separant fidem a charitate non modo doctrina sed etiam vita, in mundo spirituali degunt in deserto, ubi nec gramen. Quoniam "arbor fructus" significat hominem quoad affectiones boni et perceptiones veri, ita "gramen viride" significat hominem quoad id Ecclesiae, quod primum apud illum concipitur et quoque nascitur, et "gramen non viride" significat id deperditum. In genere omnia quae in hortis, sylvis, agris et campis sunt, significant hominem quoad aliquid Ecclesiae, seu quod idem, aliquid Ecclesiae apud illum; causa est, quia correspondent: quod "gramen," constare potest ex his locis:

"Vox dixit, Clama; et dixit, Quid clamabo; Omnis Caro Gramen; exaruit Gramen, et decidit flos, quia ventus spiravit in illud; vere Gramen populus; exaruit Gramen, et decidit flos, et Verbum Dei nostri consistet in aeternum" (*Esaj.* xl. 5–8).
"Habitatores facti sunt Herba agri, Olus graminis, Gramen tectorum, et arvum adustum ante segetem" (*Esaj.* xxxvii. 27; 2 *Reg.* xix. 26);
"Effundam benedictionem Meam super natos tuos, et germinabunt in medio Graminis" (*Esaj.* xliv. 3, 4).
(Et alibi, ut *Esaj.* li. 12; *Psalm.* xxxvii[1] 2; *Psalm.* ciii. 15; *Psalm.* cxxix. 6; *Deutr.* xxxii. 2.)

Quod per "virens" seu "viride," significetur vivens seu vivum, patet

(Apud *Jerem.* xi. 16; cap. xvii. 8[1]; *Ezech.* xvii. 24; cap. xxi. 3 [*B. A.* xx. 47]; *Hosch.* xiv. 9 [*B. A.* 8]; *Psalm.* xxxvii. 35; *Psalm.* lii. 10 [*B. A.* 8]; *Psalm.* xcii. 11, 15 [*B. A.* 10, 14][2]).

Simile quod hic dicitur in *Apocalypsi*, factum est in Aegypto, quod nempe

Ex Grandine et Igne commixtis combusta sit omnis Arbor et omnis Herba agri (*Exod.* ix. 22–35[3]; *Psalm.* lxxviii[4] 47–49; *Psalm.* cv. 32, 33).

402. [*Vers.* 8.] ***"Et secundus Angelus clanxit,"*** significat *explorationem et manifestationem, qualis status Ecclesiae est apud illos qui exterius in illa fide sunt.*—Quod "clangere tuba" significet explorare et manifestare statum Ecclesiae et inde vitae apud illos quibus religio est sola fides, videatur supra (n. 397): quod haec de illis qui exterius in illa fide sunt, dicantur, est quia hic de illis qui in "mari" sunt, agitur, et prius de illis qui super "terra;" et per illos qui super "terra" intelliguntur qui in internis Ecclesiae sunt, qui sunt Clerici, et per illos qui in "mari," intelliguntur qui in externis Ecclesiae sunt, qui sunt Laici, videatur supra, n. 398: quod illi appareant in mundo spirituali sicut in mari, n. 238, 290.

403. ***"Et quasi mons [magnus] igne ardens missus est in mare,"*** significat *apparentiam amoris infernalis apud illos qui in externis Ecclesiae sunt et in sola fide.*—Per "mare" significatur Ecclesia apud illos qui in externis sunt, et in sola fide; et illi qui in externis sunt, vocantur communi voce Laici, quia illi qui in internis sunt, vocantur Clerici (n. 397, 402); per "montem" significatur amor (n. 336); et per "montem igne ardentem" significatur amor infernalis (n. 494, 599); apparentia hujus amoris est apud illos de quibus hic agitur, apparet enim ille amor ex illis apud Angelos; causa est, quia sola fides est fides separata a charitate (n. 388); et ubi non est charitas, hoc est, amor erga proximum, qui est amor spiritualis, est amor infernalis; non datur amor medius nisi apud tepidos (de quibus, *Apoc.* iii. 15, 16).

404. ***"Et facta est tertia pars maris sanguis,"*** significat *quod omnia communia vera apud illos falsificata essent.*—Per "tertiam partem" significantur omnia (n. 400); per "san-

guinem" significatur falsificatio veri Verbi (n. 379); per "mare" significatur Ecclesia apud illos qui in externis ejus sunt, et in sola fide (n. 398,[1] 402); quod apud hos communia vera falsificata sint, est quia in illis solis sunt, non enim sciunt singularia fidei istius, sicut Clerici; ex communibus veris apud illos est, quod appareant sicut in mari in mundo spirituali; causa est, quia aquae significant vera (n. 50); et mare est commune receptaculum illarum (n. 238).

405. [*Vers.* 9.] ***"Et mortua est tertia pars creaturarum istarum in mari habentium animas,"*** significat *quod qui vixerunt et vivunt illam fidem non possint reformari et vitam accipere.*—Per "tertiam partem" significantur omnes illi (ut supra); per "creaturas" intelliguntur qui reformari possunt (n. 290); causa est, quia per "creare" significatur reformare (n. 254); per "habentes animas" significatur posse per reformationem vitam accipere; per quod "mortua sint" significatur quod illi qui solam illam fidem vivunt, non possint; quod non possint, est quia omnes reformantur per fidem unitam charitati, ita per fidem charitatis, et non aliquis per fidem solam; charitas enim est vita fidei. Quoniam affectiones et inde perceptiones et cogitationes spirituum et angelorum, in mundo spirituali e longinquo apparent in formis animalium seu creaturarum super terra quae vocantur bestiae, creaturarum in aere quae vocantur aves, et creaturarum in mari quae vocantur pisces, ideo in Verbo toties nominantur "bestiae," "aves," et "pisces," per quos tamen non aliud intelligitur; ut in his:

> "Lis Jehovae cum habitatoribus terrae, quia non veritas, non misericordia, et non cognitio Dei; et contabescet omnis habitans in ea quoad Bestiam agri, et Avem caelorum, etiam Pisces maris colligentur" (*Hosch.* iv. 1, 3);
> "Consumam Hominem et Bestiam, Avem Caelorum et Pisces maris, offendicula cum impiis" (*Zeph.* i. 3);
> "Erit terrae motus magnus super terra Israelis, et contremiscent coram Me Pisces maris, Avis caelorum, et Bestia agri" (*Ezech.* xxxviii. 18–20);
> "Dominari fecisti Ipsum super opera manuum Tuarum; omnia posuisti sub pedes Ipsius; Bestias agrorum, Avem Caeli, et Piscem maris, transeuntem viam marium" (*Psalm.* viii. 7–9 [*B. A.* 6–8]);

haec de Domino.

> "Quaere quaeso Bestias et docebunt te, aut Aves caeli et annuntiabunt tibi, et Pisces maris narrabunt tibi; quis non novit ex his omnibus quod manus Jehovae faciat illud" (*Hiob* xii. 7–9).

(Praeter multis aliis in locis.)

Per "pisces" autem seu "creaturas maris," de quibus hic, intelliguntur affectiones et inde cogitationes illorum hominum qui in communibus veris sunt, et sic qui plus ex naturali quam ex spirituali trahunt ; hi intelliguntur per "pisces" in locis antecedentibus, et quoque in his sequentibus :

> "Per increpationem Meam exsicco mare, pono fluvios in desertum, putrescet Piscis eorum ; et morietur siti" (*Esaj.* l. 2) ;
> "Rex Aegypti, Balaena magna, qui cubas in medio fluviorum tuorum, dixisti, Meus est fluvius, ego feci me ; propterea adhaerere faciam Piscem fluviorum tuorum squamis tuis, et derelinquam in deserto te et omnem Piscem fluviorum tuorum" (*Ezech.* xxix. 3–5) ;

haec dicta sunt ad Regem Aegypti, quia per "Aegyptum" significatur naturale separatum a spirituali, et inde per "pisces fluviorum" ejus illi qui in doctrinalibus sunt, et ex illis in fide separata, quae fides est modo scientia : propter quam separationem, etiam inter miracula ibi fuit,

> Quod aquae illorum versae sint in sanguinem, et quod inde pisces mortui sint (*Exod.* vii. 17–25 ; *Psalm.* cv. 29).

Porro,

> Quare facis hominem sicut Pisces maris ; omnis hamo[1] extrahit, et congregat in rete (*Hab.* i. 14–16) ;

"pisces" hic pro illis qui in communibus veris et in fide separata a charitate.

At "pisces" pro illis qui in communibus veris et in fide conjuncta charitati, apud *Ezechielem* :

> "Dixit ad me, Aquae hae exeuntes ad terminum orientalem, veniunt ad Mare, unde sit omnis Anima quae reptat, vivens, et Piscis multus valde ; stant super eo Piscatores cum expansione sagenarum, juxta speciem erit Piscis ejus, sicut Piscis maris magni multus valde" (xlvii. 8–10[2]) ;

apud *Matthaeum* :

> Jesus dixit, "Simile est Regnum Caelorum sagenae missae in mare, ac colligerent Pisces, ac bonos mitterent in vasa, et malos ejicerent" (xiii. 47–49) ;

et apud *Jeremiam* :

> "Reducam filios Israelis super terram eorum, et mittam ad Piscatores multos qui Piscabuntur illos" (xvi. 15, 16[3]).

Qui itaque scit quod tales ac talia per "pisces" significantur, videre potest, cur

Dominus Piscatores elegerat in Discipulos, et dixerat, "Venite ad Me, et faciam vos Piscatores hominum" (*Matth.* iv. 18, 19; *Marc.* i. 16, 17);

Quod Discipuli, Domino benedicente, Piscium multitudinem ingentem captaverint, et Dominus dixerit ad Petrum, "Ne timeto, ex nunc homines capies" (*Luc.* v. 2–10);

Cur Dominus, cum ab Ipso vellent exigere tributum, dixit ad Petrum, quod iret ad Mare, et extraheret Piscem, et staterem in eo inventum daret pro Se et pro illo (*Matth.* xvii. 24–27);

Cur Dominus post resurrectionem dedit Discipulis Piscem et panem ad edendum (*Joh.* xxi. 2–13);

Ac dixit ad illos, "ut irent in mundum universum, et praedicarent Evangelium omni Creaturae" (*Marc.* xvi. 15);

fuerunt enim "gentes" quas convertebant, non nisi quam in communibus veris, ac in naturali plus quam in spirituali.

406. ***"Et tertia pars navium periit,"*** significat *quod omnes cognitiones boni et veri ex Verbo inservientes pro usu vitae, apud illos deperditae essent.*—"Tertia pars" significat omne, ut supra (n. 400, 404, 405); "naves" significant cognitiones boni et veri ex Verbo inservientes pro usu vitae; quod illae per "naves" significentur, est quia naves transeunt mare, et apportant necessaria, quae naturali homini pro omni ejus usu sunt, et cognitiones boni et veri sunt necessaria, quae spirituali homini pro omni usu ejus sunt; ex illis enim est doctrina Ecclesiae, et secundum illam vita. "Naves" significant cognitiones illas, quia sunt continentes, et in Verbo continens multis in locis sumitur pro contento, ut poculum pro vino, patina pro cibo, tabernaculum et templum pro sanctitatibus in illis, arca pro lege, altaria pro cultu, et sic porro. "Naves" significant cognitiones boni et veri in sequentibus locis:

"Sebulon ad litus marium habitabit, et is ad portum Navium" (*Gen.* xlix. 13);

per "Sebulonem" intelligitur conjunctio boni et veri.

Tyre, "architecti perfecerunt pulchritudinem tuam; ex abietibus a Senire aedificarunt tibi omnes Tabulas, cedrum e Libano sumpserunt ad faciendum Malum; e quercubus e Baschane fecerunt Remos tuos, Asserem tuum fecerunt ex ebore, Filiam gressuum ex insulis Kitthim; habitatores Sidonis et Arvadi fuerunt Remiges tui, sapientes tui fuerunt Naucleri tui, omnes Naves maris et Nautae illarum fuerunt in te ad negotiandum; Naves Tharschish turmae tuae in mercatu tuo, unde impleta es et honorata valde in corde marium" (*Ezech.* xxvii. 4–9, 25);

haec de Tyro, quia per "Tyrum" in Verbo significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni, ut constare potest a

singulis de illa in hoc capite, et in sequente (xxviii.), in Sensu spirituali intellectis; et quia cognitiones veri et boni Ecclesiae per "Tyrum" significantur, ideo describitur navis quoad singula ejus, et per singula significatur aliquod quale illarum conducens ad intelligentiam; quid commune habet Verbum cum navibus Tyri et ejus negotiatione. Devastatio Ecclesiae istius describitur postea ita:

> "Ad vocem Clamoris Nauclerorum tuorum contremiscent suburbana, et descendent de Navibus tuis omnes tenentes remum, omnes Nautae et Naucleri maris super te clamabunt amare" (*Ezech.* xxvii. 28–30; tum *Esaj.* xxiii. 14, 15).

Similiter describitur devastatio Babylonis, quoad omnes cognitiones veri, in sequentibus in *Apocalypsi*:

> "Una hora devastatae sunt tantae divitiae; omnis Gubernator, et omnis super Navibus versans, et Nautae, clamabant dicentes, Vae, vae, urbs magna Babylon, in qua divites facti sunt omnes, qui habent Naves in Mari" (xviii. 17, 19);

videatur explicatio infra. Per "naves" significantur cognitiones veri et boni etiam in sequentibus locis:

> "Dies mei veloces fuerunt, fugerunt, non viderunt bonum, praeterierunt[1] cum Navibus desiderii" (*Hiob* ix. 25, 26);
> "Qui descendunt in Mare Navibus, facientes opus in aquis multis, illi viderunt opera Jehovae, et mirabilia Ipsius in profundo" (*Psalm.* cvii. 23, 24);
> "Mihi Insulae confident, et Naves Tharschish in principio, ad adducendum natos tuos e longinquo" (*Esaj.* lx. 9[2]);
> "Reges se congregarunt, terror arripuit eos; per ventum orientalem confringes Naves Tharschish" (*Psalm.* xlviii. 5, 7, 8 [*B. A.* 4, 6, 7]);
> Ejulate Naves Tharschish (*Esaj.* xxiii. 1, 14).
> (Praeter alibi, ut *Num.* xxiv. 24; *Jud.* v. 17; *Psalm.* civ. 26; *Esaj.* xxxiii. 21.)

407. [*Vers.* 10.] ***"Et tertius Angelus clanxit,"*** significat *explorationem et manifestationem* [*status*] *Ecclesiae apud illos, quibus Religio est sola fides, quales sunt quoad affectionem et receptionem veritatum ex Verbo.*—Quod haec significentur constat ex nunc sequentibus in Sensu spirituali intellectis.

408. ***"Et cecidit ex caelo stella magna ardens quasi lampas,"*** significat *apparentiam propriae intelligentiae ex fastu oriundo ex amore infernali.*—Quod per "cadentem e caelo stellam magnam" significetur apparentia propriae intelligentiae ex fastu oriundo ex amore infernali, est quia visa est "ardere sicut lampas," et quia nomen ejus erat "Absin-

thium" ut sequitur; et per "stellam" et quoque per "lampadem" significatur intelligentia, hic propria intelligentia, quia visa est ardere, et omnis propria intelligentia ardet ex fastu, ac fastus ejus oritur ex amore infernali, qui per "montem igne ardentem" (n. 403) significatur; per "absinthium" significatur falsum infernale, ex quo intelligentia illa existit et conflatur. Quod "stella" significet intelligentiam, videatur (n. 151, 954); pariter "lampas" seu "lucerna" (n. 796).

409. ***"Et cecidit super tertiam partem fluviorum, et super fontes aquarum,"*** significat *quod inde omnia vera Verbi prorsus falsificata sint.*—Per "fluvios" significantur vera in copia, quia per "aquas" significantur vera (n. 50); et per "fontes aquarum" significatur Verbum (n. 384); quod vera Verbi prorsus falsificata sint, est quia sequitur quod "tertia pars aquarum facta sit absinthium," et per "absinthium" significatur falsum infernale (n. 410). Quod "fluvii" significent vera in copia, constare potest a sequentibus locis:

"Ecce Ego faciens novum, dabo in deserto aquas et in solitudine Fluvios, ad potandum populum Meum, electum Meum" (*Esaj.* xliii. 19, 20);

"Effundam aquas super sitientem, et Fluvios super aridam; effundam spiritum Meum super semen tuum, et benedictionem super natos tuos" (*Esaj.* xliv. 3);

"Tunc cantabit lingua muti, quia erumpent in deserto aquae, et Fluvii in planitie deserti" (*Esaj.* xxxv. 6);

"Aperiam super clivis Fluvios, et in medio vallium Fontes ponam, desertum in stagnum aquarum, et terram siccam in Scaturigines aquarum" (*Esaj.* xli. 18);

"Jehovah super maria fundavit orbem, super Fluviis stabilivit eum' (*Psalm.* xxiv. 2);

"Ponam in Mari manum Ipsius, et in Fluviis dextram Ipsius" (*Psalm.* lxxxix. 26 [*B. A.* 25]);

"Num Fluviis succensuit Jehovah, num contra Fluvios ira Tua, num contra mare excandescentia Tua, quia equitas super equis Tuis' (*Hab.* iii. 8);

"Fluvius cujus rivi laetificabunt urbem Dei" (*Psalm.* xlvi. 5 [*B. A.* 4][1]);

"Ostendit mihi purum Fluvium aquae vitae, exeuntem e throno Dei et Agni" (*Apoc.* xxii. 1);

"Diffidit petras in deserto, et bibere fecit Abyssos magnas, percussit petram et Fluvii effluxerunt" (*Psalm.* lxxviii. 15, 16, 20; *Psalm.* cv. 41);

"Tunc deficient aquae in mari, et Fluvius exsiccabitur" (*Esaj.* xix. 5–7; cap. xlii. 15; cap. l. 2; *Nah.* i. 4; *Psalm.* cvii. 33; *Hiob* xiv. 11[2])

Jesus dixit, "Si quis venit ad Me, sicut dixit Scriptura, Flumina e ventre ejus fluent aquae viventis" (*Joh.* vii. 37, 38).

(Praeter alibi, ut *Esaj.* xxxiii. 21; *Jerem.* xvii. 7, 8; *Ezech.* xxxi. 3, 4; cap. xlvii. 1–12; *Joel* iv. 18 [*B. A.* iii. 18]; *Sach.* ix. 10; *Psalm.* lxxx. 12[3] [*B. A.* 11]; *Psalm.* xciii. 3, 4[4]; *Psalm.* xcviii. 7, 8; *Psalm.* cx. 7; *Num.* xxiv. 6, 7; *Deutr.* viii. 7.)

Quod autem "fluvii" in opposito sensu significent falsa in copia, constare potest ex his:

"Mittet in mari legatos ad gentem conculcatam, cujus terram depraedati sunt Fluvii" (*Esaj.* xviii. 2);
"Nisi Jehovah esset pro nobis, aquae submersissent nos, et Fluvius transivisset super animam nostram" (*Psalm.* cxxiv. 2, 4, 5);
"Cum transibis per aquas, tecum Ego, et per Fluvios non submergent te" (*Esaj.* xliii. 2);
"Circum dederunt me funes mortis, et Flumina belialis terruerunt me" (*Psalm.* xviii. 5);
"Draco ejecit post mulierem ex ore suo aquam sicut Fluvium, ut eam a Flumine absorptam faceret" (*Apoc.* xii. 15);
"Ecce Jehovah ascendere faciet super vos aquas Fluvii validas et multas, ac inundabit et transibit, et usque ad collum pertinget" (*Esaj.* viii. 7, 8[1]);
"Venerunt Flumina, et irruerunt in domum illam, et tamen non cecidit, fundata enim erat super Petra" (*Matth.* vii. 25, 27; *Luc.* vi. 48, 49);

etiam hic "flumina" pro falsis in copia, quia per "petram" significatur Dominus quoad Divinum Verum: per "flumina" etiam significantur tentationes, quia tentationes sunt inundationes falsorum.

410. [*Vers.* 11.] ***"Et nomen stellae dicitur Absinthium, et facta est tertia pars aquarum absinthium,"*** significat *falsum infernale ex quo illorum propria intelligentia, per quam omnia vera Verbi falsificata sunt.*—Per "stellam" significatur propria intelligentia ex fastu oriundo ex amore infernali (n. 408); per "nomen" significatur quale ejus (n. 81, 122, 165); per "absinthium" significatur falsum infernale, de quo sequitur; per "aquas" significantur vera (n. 50), hic vera Verbi, quia de fide; per "tertiam partem" significantur omnia, ut supra; ex his in unum collatis, sensus supra traditus resultat. Quod "absinthium" significet falsum infernale, est ex gravi ejus amaritudine, qua cibos et potus reddit abominabiles; ideo tale falsum per "absinthium" significatur in sequentibus locis:

"Ecce Ego cibans populum hunc Absinthio, et potabo illos aquis fellis" (*Jerem.* ix. 14, 15);
"Sic dixit Jehovah contra Prophetas, Ecce Ego cibans eos Absinthio, et potabo eos aquis fellis; quia a Prophetis Hierosolymae exivit hypocrisis in universam terram" (*Jerem.* xxiii. 15);
"Convertitis in Fel judicium, et fructum justitiae in Absinthium" (*Amos* v. 7; cap. vi. 12);
"Ne sit inter vos radix proferens Fel et Absinthium" (*Deutr.* xxix. 17 [*B. A.* 18]).

Quoniam Ecclesia Judaica falsificaverat omnia vera Verbi,

quemadmodum Ecclesia, de qua hic agitur, et Dominus per omnia Passionis Suae repraesentavit illam, permittendo ut Judaei tractarent Ipsum sicut Verbum, quia Ipse erat Verbum, ideo

> Dederunt Ipsi Acetum felle mixtum (quod est sicut absinthium), sed id gustans non voluit bibere (*Matth.* xxvii. 34; *Marc.* xv. 23; *Psalm.* lxix. 22 [*B. A.* 21]).

Quia talis fuit Ecclesia Judaica, ideo describitur ita:

> "Satiavit Me amaritudinibus, et inebriavit Me Absinthio" (*Thren.* iii. 15, 18, 19).

411. *"Et multi homines mortui sunt ex aquis, quia amarae factae sunt,"* significat *exstinctionem vitae spiritualis apud plures ex falsificatis veris Verbi.*—"Multi homines mortui sunt" significat exstinctionem vitae spiritualis, homo enim ex vita spirituali apud se vocatur vivus, at ex vita naturali separata a vita spirituali vocatur mortuus; "ex aquis quia amarae factae sunt" significat ex falsificatis veris Verbi; quod "aquae" sint vera Verbi, videatur mox supra (n. 409[1]); quod "amarum" significet falsificatum, est quia intelligitur amarum absinthii, et per "absinthium" significatur falsum infernale (n. 410).

Vita spiritualis homini Christiano non aliunde est, quam ex veris Verbi, in illis enim est vita; at cum vera Verbi falsificata sunt, et homo illa secundum falsa religionis suae intelligit et spectat, tunc vita spiritualis apud illum exstinguitur: causa est quia Verbum communicat cum Caelo; quare dum illud ab homine legitur, vera ibi ascendunt in Caelum, et falsa quibus vera adjuncta aut conjuncta sunt, tendunt ad Infernum; inde fit discerptio, ex qua vita Verbi exstinguitur. Sed hoc fit solum apud illos qui confirmant falsa per Verbum, non autem apud illos qui non confirmant: vidi discerptiones illas, et audivi strepitus sicut ligni discerpti igne in camino ex illis. "Amarum" significat falsificatum etiam in sequentibus locis:

> "Vae dicentibus de malo bonum, et de bono malum, ponentibus Amarum in dulce, et dulce in Amarum" (*Esaj.* v. 20[2]);
> "Cum cantu non bibent vinum, Amara erit sicera bibentibus illam" (*Esaj.* xxiv. 9).

Simile quid significatur per

Libellum devoratum, qui in ore fuit dulcis, et ex quo venter redditus est Amarus (*Apoc.* x. 9, 10);

et per haec:

"Venerunt ad Marah, sed non potuerunt bibere aquas prae Amaritudine; sed monstravit illi Jehovah Lignum, quod projecit in aquas, et dulces factae sunt" (*Exod.* xv. 23–25);

"lignum" in Verbo significat bonum. Simile etiam per

Colocynthidas missas in pulmentum, ex quo filii prophetarum clamaverunt, Mors in olla, quod Elisaeus per immissam farinam sanavit (2 *Reg.* iv. 38–41);

"farina" significat verum ex bono.

412. [*Vers.* 12.] ***"Et quartus Angelus clanxit,"*** significat *exploration*em *et manifestationem status Ecclesiae apud illos quibus Religio est sola fides, quod sint in malis falsi et falsis mali.*—Quod haec significentur, constat ex nunc sequentibus in Sensu spirituali intellectis. "Clangere" significat hic ut supra (n. 398, 402, 407), explorare et manifestare.

413. ***"Et percussa est tertia pars solis, et tertia pars lunae, et tertia pars stellarum, et obtenebrabatur tertia pars illorum,"*** significat *quod propter mala ex falsis et falsa ex malis non scirent quid amor, quid fides, et ullum verum.*—Per "tertiam partem" significatur omne (n. 400); per "solem" significatur amor (n. 53); per "lunam" significatur intelligentia et fides (n. 332); per "stellas" significantur cognitiones veri et boni ex Verbo (n. 51); per "obtenebrari" significatur non videri et sciri propter mala ex falsis et falsa ex malis.

Mala ex falsis sunt illis qui falsa religionis assumunt, et illa confirmant usque dum apparent sicut vera, et dum vivunt secundum illa, faciunt mala ex falsis, seu mala falsi; falsa autem ex malis sunt illis qui mala ut peccata non reputant, et magis qui per ratiocinia ex naturali homine, et insuper ex Verbo, apud se confirmant quod mala non peccata sint; ipsae confirmationes sunt falsa ex malis, et vocantur falsa mali. Quod "tenebrae" significent illa, est quia lux significat Verum, et exstincta luce fiunt tenebrae; ad confirmationem primum adducentur loca, ubi similia dicuntur quae hic in *Apocalypsi* de "sole, luna et stellis" et de "tenebris" oriundis ab exstinctione illorum:

"Sol vertetur in tenebras, et Luna in sanguinem, antequam venit dies Jehovae magnus et terribilis" (*Joel* iii. 4 [*B. A.* ii. 31]);

"Stellae caelorum et Sidera illorum non lucebunt luce sua, obtenebrabitur Sol in ortu suo, et Luna non splendere faciet lumen suum" (*Esaj.* xiii. 10; tum videatur cap. xxiv. 23[1]);

"Obtegam cum exstinxero te Caelos, Solem nube obtegam, et Luna non lucere faciet lucem suam, omnia Luminaria lucis in Caelis atrabo super te, et dabo Tenebras super terra tua" (*Ezech.* xxxii. 7, 8);

Propinquus est dies Jehovae; "Sol et Luna atrati sunt, et Stellae contrahent Splendorem Suum" (*Joel* ii. 10);

"Statim post afflictionem dierum illorum, Sol obscurabitur, et Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de Caelo" (*Matth.* xxiv. 29; *Marc.* xiii. 24, 25).

Quis, qui elevat mentem, non videre potest, quod in his locis non sol, luna et stellae mundi intelligantur. Quod per "tenebras" significentur falsa varii generis, constat ex his:

"Vae desiderantibus diem Jehovae, ille tenebrarum et non Lucis; nonne Tenebrae dies Jehovae et non Lux, Caligo et non splendor" (*Amos* v. 18, 20);

Dies Jehovae "dies Tenebrarum et Caliginis, dies nubis et obnubilationis" (*Zeph.* i. 15);

"In die illo despiciet in Terram, quae ecce Tenebrae, et Lux Obtenebrescet in ruinis suis" (*Esaj.* v. 30; cap. viii. 22);

"Ecce Tenebrae obtegunt terram, et Caligo populos" (*Esaj.* lx. 2);

"Date Jehovae gloriam, antequam Tenebras inducat: exspectamus Lucem, sed ponit illam in Caliginem" (*Jerem.* xiii. 16[2]);

"Exspectamus Lucem, sed ecce Tenebrae, et non Splendores, in Caliginibus ambulamus; offendimus in meridie sicut in crepusculo, inter vivos sicut mortui" (*Esaj.* lix. 9, 10);

"Vae ponentibus Tenebras in Lucem, et Lucem in Tenebras" (*Esaj.* v. 20);

"Populus ambulans in Tenebris, vidit Lucem magnam" (*Esaj.* ix. 1 [*B. A.* 2]; *Matth.* iv. 16[3]);

"Ortus ab alto apparuit illis qui in Tenebris et in umbra mortis sedent" (*Luc.* i. 78, 79[4]);

"Si des famelico animam tuam, exorietur in Tenebris Lux tua, et Caligo tua sicut meridies" (*Esaj.* lviii. 10);

"In die illo oculi caecorum, qui in Caligine et Tenebris, videbunt" (*Esaj.* xxix. 18; cap. xlii. 16; cap. xlix. 9);

Jesus dixit, "Ego sum Lux mundi; qui Me sequitur non ambulabit in Tenebris, sed habebit Lucem vitae" (*Joh.* viii. 12);

"Ambulate quousque Lucem habetis, ne Tenebrae vos apprehendant: Ego Lux in mundum veni, ut omnis qui credit in Me, in Tenebris non maneat" (*Joh.* xii. 35, 46);

"Quando sedeo in Tenebris, Jehovah Lux mihi" (*Mich.* vii. 8);

"Hoc est judicium, quod Lux venerit in mundum, sed dilexerunt homines magis Tenebras quam Lucem" (*Joh.* iii. 19; cap. i. 4, 5);

"Si lumen quod in te Tenebrae sunt, Tenebrae quantae" ([*Matt.* vi. 23;] *Luc.* xi. 34–36);

"Haec est vestra hora, et potestas Tenebrarum" (*Luc.* xxii. 53);

per "tenebras" in illis locis significatur falsum oriundum vel ex ignorantia veri, vel ex falso principio religionis, vel ex vita mali. De illis qui in falsis Religionis, et inde malis

vitae sunt, dicit Dominus, quod

Ejiciendi sint in Tenebras exteriores (*Matth.* viii. 12; cap. xxii. 13; cap. xxv. 30).

414. *"Ut dies non luceret tertia parte ejus et nox similiter,"* significat *non amplius aliquod verum spirituale nec verum naturale inserviens pro doctrina et vita ex Verbo apud illos.*—Per quod "dies non luceret" intelligitur quod non lux ex sole; et per quod "non nox similiter" intelligitur quod non lux ex luna et stellis: per "lucem" in genere significatur Divinum Verum, quod est Verum ex Verbo; per "lucem solis" Divinum Verum spirituale, et per "lucem lunae et stellarum" Divinum Verum naturale, utrumque ex Verbo; Divinum Verum in Sensu spirituali Verbi est sicut lux solis in die, et Divinum Verum in Sensu naturali Verbi est sicut lux lunae et stellarum in nocte; influit etiam Sensus spiritualis Verbi in Sensum naturalem ejus, sicut sol cum luce sua in lunam, et sistit lucem solis mediate: ita quoque Sensus spiritualis Verbi illustrat homines, etiam illos qui non sciunt aliquid de illo Sensu, dum legunt Verbum in Sensu naturali; sed hominem spiritualem sicut lux a sole oculum ejus, hominem autem naturalem sicut lux ex luna et stellis oculum ejus; unusquisque illustratur secundum affectionem spiritualem veri et boni, et simul secundum genuina vera, per quae rationale suum aperuit. Haec per "diem" et "noctem" etiam intelliguntur in sequentibus locis:

"Dixit Deus, sint Luminaria in expanso caelorum, ad distinguendum inter Diem et inter Noctem: et fecit Deus duo Luminaria magna, Luminare magnum ad dominandum in Die, et Luminare minus ad dominandum in Nocte, et Stellas: et posuit illa Deus in expanso caelorum, ad Lucem dandum super terra, et ad dominandum in Die et in Nocte, et ad distinguendum inter Lucem et inter Tenebras" (*Gen.* i. 14–19);

Jehovah "fecit Luminaria magna, Solem in dominium in Die, Lunam et Stellas in dominium in Nocte" (*Psalm.* cxxxvi. 7–9);

"Tibi Jehovah Dies et Tibi Nox, Tu praeparasti Lucem et Solem" (*Psalm.* lxxiv. 16);

"Jehovah dans Solem in lucem Diei, statuta Lunae et Stellarum in lucem Noctis" (*Jerem.* xxxi. 35);

"Si irritum reddideritis foedus Meum Diei et foedus Meum Noctis, ut non sit Dies et Nox in tempore suo, etiam foedus Meum irritum fiet cum Davide servo Meo; si non foedus Meum Diei et Noctis, statuta Caeli et Terrae, posuero, etiam semen Jacobi et Davidis reprobarem" (*Jerem.* xxxiii. 20, 21, 25, 26);

haec allata sunt, ut sciatur quod intelligatur obtenebratio utriusque lucis.

415. [*Vers.* 13.] ***"Et vidi et audivi unum Angelum volantem in medio Caeli,"*** significat *instructionem et praedictionem a Domino.*—Per "Angelum" in supremo Sensu intelligitur Dominus, et inde etiam aliquid a Domino (n. 344); et per "volare in medio Caeli et dicere" significatur percipere et intelligere, et cum de Domino, prospicere et providere (n. 245), hic vero instruere et praedicere.

416. ***"Dicentem voce magna, Vae, vae, vae habitantibus super terra ex reliquis vocibus tubae trium Angelorum futurorum clangere,"*** significat *summam lamentationem super statum damnatum illorum in Ecclesia qui doctrina et vita apud se confirmaverunt fidem separatam a charitate.*—Per "vae" significatur lamentatio super malo apud aliquem, et inde super statu infelice ejus; hic super statu damnato illorum de quibus in sequente capite et postea agitur; et per "vae, vae, vae," significatur summa lamentatio; triplicatio enim facit superlativum, quia "tria" significant omne et plenum (n. 505); per "habitantes super terra" intelliguntur illi qui in Ecclesia sunt ubi Verbum et per id Dominus notus est; quod "terra" significet Ecclesiam, videatur supra (n. 285); per "voces tubae trium Angelorum futurorum clangere" significatur exploratio et manifestatio status Ecclesiae et vitae apud illos qui apud se doctrina et vita confirmaverunt fidem separatam a charitate, super quorum statu fit lamentatio. "Vae" significat lamentationem super aliorum praesente vel futura calamitate, infelicitate, aut damnatione, in his:

"Vae vobis Pharisaei et hypocritae" (*Matth.* xxiii. 13–16, 23, 25, 27, 29[1]);
"Vae homini per quem Filius Hominis proditur" (*Luc.* xxii. 22);
"Vae illi per quem scandala veniunt" (*Luc.* xvii. 1);
"Vae adjungentibus domum domui." "Vae surgentibus mane sub auroram, [qui] siceram persequuntur." "Vae attrahentibus iniquitatem." "Vae dicentibus de malo bonum." "Vae sapientibus in oculis suis." "Vae heroibus ad potandum vinum" (*Esaj.* v. 8, 11, 18, 20–22).
(Et alibi pluries.)

---

417. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Visi sunt in mundo spirituali bini greges, unus erat ex Hircis et alter ex Ovibus.

Miratus sum quinam essent, quippe novi quod animalia visa in mundo spirituali non sint ani-

malia, sed quod sint correspondentiae affectionum et inde cogitationum ex illis qui ibi sunt; quare accessi propius, et sicut accessi, disparatae sunt similitudines animalium, et loco illorum visi sunt homines; et manifestatum est, quod qui faciebant gregem Hircorum essent qui se confirmaverunt in doctrina justificationis per solam fidem, et qui faciebant gregem Ovium essent qui crediderunt quod charitas et fides unum sint, sicut bonum et verum unum sunt.

Et tunc locutus sum cum illis qui visi sunt sicut Hirci, et dixi, "Cur ita congregati estis." Erant plerique ex Clero, qui gloriati sunt ex fama eruditionis, quia noverunt arcana justificationis per solam fidem.

Dixerunt, quod congregati sint ut sedeant concilium, quia audiverunt quod Dictum Pauli (*Rom.* iii. 28) quod

> "Homo fide justificetur sine operibus legis,"

non rite intellectum sit, quoniam Paulus per "Opera Legis" intellexit Opera Legis Mosaicae quae pro Judaeis; "Quod etiam vidimus clare ex ejus verbis ad Petrum,

> Quem increpavit quod judaizaret, cum tamen sciret, quod 'nemo per Opera legis justificetur' (*Gal.* ii. 14–16[1]);

tum quod distinguat inter Legem fidei et Legem operum, ac inter Judaeos et Gentes, seu Circumcisionem et Praeputium (et per 'Circumcisionem' intelligit Judaismum, ut ubivis alibi); et quoque quod claudat illa per haec verba,

> 'Ergone Legem abrogamus per fidem; absit, sed Legem stabilimus;'

haec omnia in una serie dicit (*Rom.* iii. 27–31): et quoque dicit in capite quod praecedit,

> 'Non auditores Legis justificabuntur a Deo, sed factores Legis justificabuntur' (*Rom.* ii. 13);

tum, quod

> Deus 'reddet unicuique secundum Opera ejus' (*Rom.* ii. 6);

et adhuc,

> 'Omnes nos manifestari oportet coram tribunali Christi, ut reportet quilibet ea quae per corpus fecit, sive bonum sive malum' (2 *Cor.* v. 10);

praeter plura apud illum; ex quibus patuit, quod Paulus rejecerit fidem absque bonis operibus, aeque ac Jacobus (*Epist.* cap. ii. 17–26). Quod a Paulo intellecta sint Opera Legis Mosaicae, quae pro Judaeis, insuper confirmati sumus ex eo, quod omnia statuta pro Judaeis apud Mosen dicantur 'Lex,' ita 'Opera Legis,' quod vidimus ex his:

> 'Haec Lex minchae' (*Levit.* vi. 7 seq. [*B. A.* 14 seq.]);
> 'Haec Lex sacrificii' (*Levit.* vii. 1);
> 'Haec Lex sacrificii pacificorum' (*Levit.* vii. 7, 11 seq.);
> 'Haec Lex pro holocausto, pro mincha, pro sacrificio peccati et reatus, pro impletionibus' (*Levit.* vii. 37[2]);
> 'Haec Lex bestiae et avis' (*Levit.* xi. 46 seq.);
> 'Haec Lex parientis pro filio aut filia' (*Levit.* xii. 7);
> 'Haec Lex leprae' (*Levit.* xiii. 59; cap. xiv. 2, 32, 54, 57);
> 'Haec Lex fluxu affecti' (*Levit.* xv. 32[3]);
> 'Haec Lex zelotypiae' (*Num.* v. 29, 30);
> 'Haec Lex Naziraei' (*Num.* vi. 13, 21);
> 'Haec Lex mundationis' (*Num.* xix. 14);

'Haec Lex de vacca rufa' (*Num.* xix. 2);
Lex pro Rege (*Deutr.* xvii. 15–19):

imo totus Liber Mosis vocatur

'Liber Legis' (*Deutr.* xxxi. 9, 11, 12, 26);

tum etiam apud Evangelistas

(*Luc.* ii. 22; cap. xxiv. 44; *Joh.* i. 46 [*B. A.* 45]; cap. vii. 22, 23; cap. viii. 5; et alibi).

His quoque addiderunt, quod viderint apud Paulum, quod Lex Decalogi vivenda sit, et quod impleatur a charitate, quae est amor erga proximum (*Rom.* xiii. 8–11), ita non a sola fide. Dixerunt, quod propter haec convocati fuerint.

Sed ne turbarem illos recessi; et tunc iterum e longinquo visi sunt sicut Hirci, et quandoque sicut cubantes, et quandoque sicut stantes; sed avertebant se a grege Ovium. Sicut cubantes apparebant cum deliberabant, et sicut stantes cum concludebant.

At visum meum tenui in cornibus illorum; et miratus sum, quod cornua in frontibus illorum nunc apparerent sicut porrecta antrorsum et sursum, nunc incurvata retrorsum versus tergum, et tandem prorsus reflexa; et tunc subito convertebant se omnes ad gregem Ovium, sed usque apparebant ut Hirci. Quare iterum accessi, et interrogavi "Quid nunc."

Dixerunt quod concluserint quod "Sola fides producat bona charitatis, quae vocantur bona opera, sicut arbor producit fructus."

At tunc auditum est tonitru et visum est fulgur desuper, et mox apparuit Angelus, stans inter binos illos greges, qui clamavit ad gregem Ovium, "Ne auscultate; non recesserunt a fide sua priore, quae est, quod Deus Pater misereatur propter Filium, quae fides non est fides in Dominum; nec fides est arbor, sed homo est arbor; at paenitentiam agite, et spectate ad Dominum, et habebitis fidem; fides ante illud non est fides in qua aliquod vivum est."

Voluerunt tunc Hirci reflexe cornuti accedere ad Oves, sed Angelus stans inter illos dividebat Oves in binos greges, et dixit illis a sinistris, "Adjungite vos Hircis; sed dico vobis, quod venturus sit Lupus, qui rapiet illos, et vos cum illis."

Sed postquam separati sunt bini greges Ovium; et illi a sinistris audiverunt minacia verba Angeli, inspexerunt se mutuo, et dixerunt, "Colloquamur cum pristinis consociis nostris."

Et tunc sinister grex loquebatur ad dextrum, dicens, "Cur recessistis a Pastoribus vestris; annon fides et charitas unum sunt, sicut arbor et fructus unum sunt; arbor enim per ramum continuatur in fructum; divellite aliquid e ramo quod influit per continuum in fructum, annon periturus est fructus;—quaerite nostros Sacerdotes annon ita sit."

Et tunc quaesiverunt, et Sacerdotes circumspexerunt ad reliquos, qui nictabant palpebris ut dicerent, quod bene loquantur; et posthac responderunt, quod ita sit, "Conservatur fides per fructus;" sed non voluerunt dicere, Continuatur fides in fructus.

At tunc unus ex Sacerdotibus, qui fuit inter Oves a dextris, sur-

rexit et dixit, "Responderunt ad vos, quod ita sit, sed usque ad suos quod non ita sit, aliter enim cogitant."

Quare quaesiverunt, "Quomodo tunc cogitant; cogitantne sicut docent."

Dixit ille, "Non; cogitant quod omne bonum charitatis, quod vocatur bonum opus, quod fit ab homine propter salutem aut vitam aeternam, non sit bonum sed malum, ex causa quia homo per opus a se vult semetipsum salvare, vindicando sibi justitiam et meritum unius Salvatoris; et quod ita sit cum omni bono opere, in quo homo sentit suam voluntatem: quare apud se vocant bona opera ab homine non benedicta sed maledicta, et quod mereantur Infernum potius quam Caelum."

Sed dixerunt e grege sinistro, "Loqueris mendacia contra illos; praedicantne charitatem et ejus opera, quae vocant opera fidei, coram nobis manifeste."

Et ille respondit, "Non intelligitis praedicationes illorum; solum Clericus, qui adest, attendit et intelligit; cogitant modo charitatem moralem, et bona ejus civilia et politica, quae vocant fidei, et prorsus non sunt; homo enim atheus potest illa similiter et sub eadem forma facere; quare unanimiter dicunt, quod nemo per aliqua opera salvetur, sed per solam fidem; verum illustretur hoc per comparationes: quod arbor pomifera producat poma, sed si homo facit bona propter salutem, sicut arbor illa poma per continuum, tunc poma illa intus putida sunt, et plena vermibus: dicunt etiam quod vitis producat uvas; sed si homo facturus esset bona spiritualia sicut vitis uvas, faceret labruscas."

At tunc quaesiverunt, "Qualia ergo illis sunt bona charitatis seu opera, quae sunt fructus fidei."

Respondit quod "Sint inconspicua, intus in homine a Spiritu Sancto, de quo homo nihil scit."

Sed dixerunt, "Si homo nihil scit de illis, omnino erit aliqua conjunctio: alioquin quomodo possunt vocari opera fidei; forte tunc bona illa insensibilia insinuantur in opera voluntaria hominis per aliquem influxum mediantem, ut per aliquam affectionem, aspirationem, inspirationem, incitationem et excitationem voluntatis, tacitam perceptionem in cogitatione, et inde exhortationem, contritionem, et sic conscientiam et inde adactionem, obedientiam Decalogi et Verbi sicut infans aut sicut sapiens, aut per aliud quoddam illis simile."

At respondit, quod "Non; et si dicunt quod per talia fiat quia *per fidem*, usque confarciunt illa in sermonibus cum vocibus, ex quibus resultat quod non *ex fide*; quidam usque tradunt talia, *sed ut Signa fidei, non autem ut Vincula ejus cum charitate*. Aliqui tamen excogitaverunt conjunctionem per Verbum."

Et tunc dixerunt, "Annon sic conjunctio, quod homo voluntarie faciat secundum Verbum."

Sed respondit, "Non hoc cogitant; sed per solum auditum Verbi, ita non per intellectum Verbi, ne per intellectum intret aliquid manifeste in cogitationem et voluntatem hominis; asserunt enim quod omne voluntarium hominis

sit meritorium, et quod homo in spiritualibus non possit aliquid inchoare, velle, cogitare, intelligere, credere, operari et cooperari, plus quam stipes: sed usque aliud est cum influxu Spiritus Sancti per fidem in loquelas praedicatorum, quia hae sunt actus oris, et non actus corporis, tum quia per fidem agit homo cum Deo, sed per charitatem cum hominibus."

Sed unus, cum audivit quod per solum auditum Verbi et non per intellectum Verbi, indignatus dixit, "Num sic per intellectum Verbi a solo Spiritu Sancto, dum homo in concione avertit se aut sedet surdus sicut stipes, aut cum dormit, aut ex solo halitu ex volumine Verbi; sed quid ludicrius."

Post haec vir quidam e dextro grege, praepollens reliquis judicio, petiit ut audiretur. Et loquens dixit, "Audivi quemdam dicentem, 'Plantavi vineam, nunc bibam vinum usque ad ebrietatem;' sed quaesivit alter, 'Num bibiturus es vinum ex tuo scypho per tuam dextram;' et dixit, 'Non, sed ex scypho inconspicuo, per manum inconspicuam;' et respondit alter, 'Certe tunc non inebriaberis.'" Mox idem vir dixit, "Sed me audite, quaeso; ego dico vobis, bibite vinum ex Verbo intellecto; nostisne quod Dominus sit Verbum; estne Verbum ex Domino; estne sic Ipse in illo; si ergo facitis bonum ex Verbo, facitisne id ex Domino, ex Ipsius ore et voluntate; et si tunc spectatis ad Dominum, etiam Ipse ducet vos et faciet, et hoc faciet per vos, et vos sicut ex vobis: quis potest dicere, qui facit aliquid ex Rege, illius ore et voluntate, 'Hoc facio ex me, ex meo ore seu mandato, ex mea voluntate.'" Post haec convertit se ad Clerum, et dixit, "Ministri Dei, ne seducite gregem."

His auditis maxima pars gregis sinistri recessit, et gregi dextro se associavit.

Aliqui etiam tunc e Clero dicebant, "Audivimus quod non prius; sumus Pastores, non relinquemus Oves:" et recesserunt una cum illis, et dicebant, "Ille vir locutus est verbum verum; quis dicere potest qui facit ex Verbo, ita ex Domino, Ipsius Ore et Voluntate, 'Hoc facio ex me;' quis dicit qui facit ex Rege, illius ore et voluntate, 'Hoc facio ex me;' nos videmus nunc Divinam Providentiam, cur non inventa fuit fidei et operum conjunctio, quae ab Ecclesiastica Societate agnita est; non potuit inveniri, quia non potest dari, non enim est fides in Dominum Qui est Verbum, et inde nec est fides e Verbo."

Sed reliqui Sacerdotes abibant, et vibrabant pileos suos, et clamabant, "Sola fides, Sola fides, vivet usque."

CAPUT IX.

ET quintus Angelus clanxit, et vidi stellam e Caelo delapsam in terram, et data ei clavis putei abyssi ;

2. Et aperuit puteum abyssi, et ascendit fumus e puteo abyssi sicut fumus fornacis magnae, et obscuratus est sol et aer e fumo putei.

3. Et e fumo exiverunt Locustae in terram, et data illis potestas sicut habent potestatem scorpii terrae.

4. Et dictum illis ne laederent gramen terrae, neque ullum viride, neque ullam arborem, nisi homines solos, quicunque non haberent sigillum Dei in frontibus suis.

5. Et datum illis ut non occiderent illos, sed ut cruciarent menses quinque, et cruciatus illarum sicut cruciatus scorpii cum percutit hominem.

6. Et in diebus illis quaerent homines mortem et non invenient illam, et cupient mori et fugiet mors ab illis.

7. Et similitudines Locustarum similes equis paratis ad bellum, et super capitibus illarum sicut coronae similes auro, et facies illarum sicut facies hominum.

8. Et habebant capillos sicut capillos mulierum, et dentes illarum sicut leonum erant.

9. Et habebant thoraces sicut thoraces ferreos, et vox alarum illarum sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum.

10. Et habebant caudas similes scorpiis, et aculei erant in caudis illarum, et potestas illarum laedere homines mensibus quinque.

11. Et habebant super se regem, Angelum abyssi, nomen ei Hebraice Abaddon, et in Graeca nomen habet Apollyon.

12. Vae unum praeteriit, ecce veniunt adhuc duo vae post haec.

13. Et sextus Angelus clanxit, et audivi vocem unam ex quatuor cornubus altaris aurei quod coram Deo,

14. Dicentem sexto Angelo qui habebat tubam, Solve quatuor Angelos vinctos ad flumen magnum Euphratem.

15. Et soluti sunt quatuor Angeli, qui parati in horam et diem et mensem et annum, ut occiderent tertiam partem hominum.

16. Et numerus exercituum equitatus, duae myriades myriadum; et audivi numerum illorum.

17. Et ita vidi Equos in visione, et sedentes super illis, habentes thoraces igneos et hyacinthinos et sulphureos, et capita equorum sicut capita leonum, et ex oribus illorum exivit ignis et fumus et sulphur.

18. A tribus his occisa est tertia pars hominum, ex igne et ex fumo et ex sulphure exeunte ex oribus illorum.

19. Et potestas illorum in ore illorum erat, nam caudae illorum similes serpentibus, habentes capita, et in his laedunt.

20. Et reliqui homines, qui non occisi sunt in plagis his, etiam non paenitentiam egerunt ex operibus manuum suarum, ut non adorarent daemonia, et idola aurea et argentea et aenea et lapidea et lignea, quae neque videre possunt neque audire neque ambulare.

21. Et non egerunt paenitentiam ex homicidiis suis, neque ex incantationibus suis, neque ex scortationibus suis, neque ex furtis suis.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

De exploratione et manifestatione status vitae illorum in Ecclesia Reformatorum, qui vocantur docti et sapientes ex confirmatione fidei separatae a charitate, ac justificationis et salvationis per illam solam (de his agitur a versu 1 ad 12[1]);

De exploratione et manifestatione illorum ibi, qui non ita docti et sapientes sunt et in sola fide, ac vivunt ad lubitum (de his agitur a versu 13 ad 19[2]);

Demum de illis ibi, qui nihil sciunt quam quod fides sit omne per quod homo salvatur, et praeter id non aliquid (vers. 20, 21).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Quintus Angelus clanxit,***" significat *exploratione m et manifestationem status vitae illorum in Ecclesia Reformatorum, qui vocantur docti et sapientes ex confirmatione fidei separatae a charitate, ac justificationis et salvationis per illam solam* [n. 419]; "***et vidi stellam e Caelo delapsam in terram,***" significat *Divinum Verum spirituale influens e Caelo in Ecclesiam apud illis, explorans et manifestans* [n. 420]; "***et data ei clavis putei abyssi,***" significat *infernum eorum apertum* [n. 421].

2. "***Et aperuit puteum abyssi, et ascendit fumus e puteo*** [*abyssi*] ***sicut fumus fornacis magnae,***" significat *falsa concupiscentiarum naturalis hominis scaturientium ex malis amoribus illorum* [n. 422]; "***et obscuratus est sol et aer e fumo putei,***" significat *quod inde lux veri facta sit caligo* [n. 423].

3. "***Et ex fumo exiverunt locustae in terram,***" significat *quod ex illis falsa in extremis, qualia sunt illis qui sensuales facti sunt, ac omnia vident et judicant ex sensibus et eorum fallaciis* [n. 424]; "***et data illis potestas sicut habent potestatem scorpii terrae,***" significat *potentiam persuadendi quod falsa illorum sint vera* [n. 425].

4. "***Et dictum illis ne laederent gramen terrae, neque ullum viride, neque ullam arborem, nisi homines solos, quicumque non haberent sigillum Dei in frontibus suis,***" significat *Divinam Domini Providentiam, quod non possint auferre aliquod verum et bonum fidei, nec affectionem et perceptionem illorum, aliis quam qui non in charitate et inde non in fide sunt* [n. 426].

5. "***Et datum illis ut non occiderent illos, sed ut cruciarent menses quinque,***" significat *quod nec his possint auferre facultatem intelligendi et volendi verum et bonum, sed modo quod possint ad breve tempus inducere stuporem* [n. 427]; "***et cruciatus illarum sicut cruciatus scorpii cum percutit hominem,***" significat *quod hoc sit ex persuasivo illorum* [n. 428].

6. "***Et in diebus illis quaerent homines mortem et non invenient illam, et cupient mori et mors fugiet illos,***" significat *quod velint ut in rebus fidei intellectus occlusus sit et voluntas obturata, per quae lux et vita spiritualis exstinguitur, et quod usque hoc non possit fieri* [n. 429].

7. "**Et similitudines locustarum,**" significat *apparentias et imagines illorum qui fidem separatam a charitate apud se confirmaverunt* [n. 430]; "**similes equis paratis ad bellum,**" significat *quod quia ratiocinari possunt, apparerent sibi sicut pugnantes ex intellectu veri ex Verbo* [n. 431]; "**et super capitibus illarum sicut coronae similes auro,**" significat *quod apparerent sibi sicut victores* [n. 432]; "**et facies illarum sicut facies hominum,**" significat *quod apparerent sibi sicut sapientes* [n. 433].

8. "**Et habebant capillos sicut capillos mulierum,**" significat *quod apparerent sibi sicut in affectione veri* [n. 434]; "**et dentes illarum sicut leonum erant,**" significat *quod sensualia, quae sunt ultima vitae naturalis hominis, apparerent illis in potentia super omnia* [n. 435].

9. "**Et habebant thoraces sicut thoraces ferreos,**" significat *argumentationes ex fallaciis, per quas pugnant et valent, [quae] apparerent illis tam validae ut refelli non possent* [n. 436]; "**et vox alarum illarum sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum,**" significat *ratiocinia illorum sicut ex veris doctrinae e Verbo plene intellectis, pro quibus ardenter pugnandum est* [n. 437].

10. "**Et habebant caudas similes scorpiis,**" significat *vera Verbi falsificata, per quae inducunt stuporem* [n. 438]; "**et aculei erant in caudis illarum, et potestas illarum laedere homines mensibus quinque,**" significat *astutas falsificationes Verbi, per quas ad breve tempus obtenebrant et fascinant intellectum, et sic fallunt et captant* [n. 439].

11. "**Et habebant super se regem angelum abyssi, nomen ei Hebraice Abaddon, et in Graeca nomen habet Apollyon,**" significat *quod in Inferno Satanico sint, qui in falsis ex concupiscentiis sunt, et per totalem falsificationem Verbi perdiderunt Ecclesiam* [n. 440].

12. "**Et vae unum praeteriit, ecce veniunt adhuc duo vae posthaec,**" significat *ulteriores lamentationes super statu Ecclesiae* [n. 441].

13, 14. "**Et sextus Angelus clanxit,**" significat *explorationem et manifestationem status vitae apud illos in Ecclesia Reformatorum qui non ita sapientes sunt, et usque omne religionis ponunt in fide, et illam solam cogitant, et ad lubitum vivunt* [n. 442]; "**et audivi vocem unam ex quatuor cornubus Altaris aurei quod coram Deo, dicentem sexto Angelo qui habebat tubam,**" significat *mandatum a Domino e Caelo spirituali ad illos qui explorarent et manifestarent* [n. 443], "**solve quatuor Angelos vinctos ad flumen magnum Euphratem,**" significat *ut vincula externa auferantur illis, ut appareant interiora mentis illorum* [n. 444].

15. "**Et soluti sunt quatuor Angeli,**" significat *quod sublatis vinculis externis apparuerint interiora mentis illorum* [n. 445]; "**parati in horam in diem et mensem et annum, ut occiderent tertiam partem hominum,**" significat *illos in perpetuo conatu auferendi hominibus Ecclesiae lucem et vitam spiritualem* [n. 446].

16. "**Et numerus exercituum equitatus duae myriades myriadum,**" significat *ratiocinia de sola fide, quibus interiora mentis eorum referta erant, ex mere falsis mali in copia* [n. 447]; "**et audivi numerum illorum,**" significat *perceptum quale eorum* [n. 448].

17. "**Et ita vidi equos in visione et sedentes super illis,**" significat *tunc detectum quod ratiocinia interiorum mentis illorum de sola fide essent imaginaria et visionaria, ac ipsi insanientes ex illis* [n. 449]; "**habentes thoraces igneos, hyacinthinos et sulphureos,**" significat *argumentationes illorum imaginarias et visionarias ex amore infernali et propria intelligentia et ex concupiscentiis inde* [n. 450]; "**et capita equorum sicut**

capita leonum," significat *phantasias de sola fide tanquam in potentia* [n. 451]; ***"et ex oribus illorum exivit ignis et fumus et sulphur,"*** significat *quod in cogitationibus et sermonibus illorum interius spectatis, non aliud sit et ex illis prodeat, quam amor sui et mundi, fastus propriae intelligentiae, ac concupiscentiae mali et falsi ex duobus illis* [n. 452].

18. ***"Ex tribus his occisa est tertia pars hominum, ex igne et ex fumo et ex sulphure exeunte ex oribus illorum,"*** significat *quod ex illis sit quod homines Ecclesiae pereant* [n. 453].

19. ***"Et potestas illorum in ore illorum erat,"*** significat *quod solum valeant sermone confirmante fidem* [n. 454]; ***"nam caudae illorum similes serpentibus habentes capita, et in his laedunt,"*** significat *causam, quod sensuales sint ac inversi, loquentes ore vera, sed falsificantes illa ex principio quod facit caput* [*doctrinae*] *religionis eorum, et sic fallunt* [n. 455].

20. ***"Et reliqui homines qui non occisi sunt in plagis his,"*** significat *illos in Ecclesia Reformatorum qui non ita sunt spiritualiter mortui ex ratiociniis visionariis, et ex amore sui, fastu propriae intelligentiae, et ex concupiscentiis inde, sicut priores, et usque solam fidem faciunt caput religionis suae* [n. 456]; ***"etiam non paenitentiam egerunt ab operibus manuum suarum,"*** significat *quod nec illi fugerint propria sua, quae sunt mala omnis generis, ut peccata* [n. 457]; ***"ut non adorarent daemonia,"*** significat *quod sic in malis concupiscentiarum suarum sint, et unum faciant cum similibus in Inferno* [n. 458]; ***"et idola aurea, et argentea et aenea et lapidea et lignea,"*** significat *quod sic in cultu sint ex mere falsis* [n. 459]; ***"quae neque videre possunt, neque audire, neque ambulare,"*** significat *in quibus nihil vitae spiritualis et vere rationalis est* [n. 460].

21. ***"Et non egerunt paenitentiam ex homicidiis suis, neque ex incantationibus suis, neque ex scortationibus suis, neque ex furtis suis,"*** significat *quod haereticum de sola fide inducat cordibus stupiditatem, tergiversationem et duritiem, ut non cogitent aliquid de praeceptis Decalogi, ne quidem de ullo peccato quod fugiendum sit quia est cum Diabolo et contra Deum* [n. 461].

EXPLICATIO.

419. [*Vers.* 1.] ***"Et quintus Angelus clanxit,"*** significat *exploralionem et manifestationem status vitae illorum in Ecclesia Reformatorum, qui vocantur docti et sapientes ex confirmatione fidei separatae a charitate, ac justificationis et salvationis per illam solam.*—Quod de his in nunc sequentibus usque ad vers. 12[1] agatur, constat ex singulis in Sensu spirituali intellectis. Quod per "clangere" significetur explorare et manifestare statum Ecclesiae et inde vitae apud illos quibus religio est sola fides, videatur supra (n. 397).

420. ***"Et vidi Stellam e Caelo delapsam in terram,"*** significat *Divinum Verum spirituale influens e Caelo in Ecclesiam apud illos explorans et manifestans.*—Per "stellam" hic

significatur Divinum Verum spirituale, quia delapsa est e Caelo spirituali, de quo supra (n. 387, 388); et per "terram" hic significatur Ecclesia apud illos qui in internis ejus sunt, ut supra (n. 398). Per Divinum Verum spirituale intelligitur Intelligentia ex amore spirituali, qui est amor erga proximum; et quia Intelligentia illa hodie vocatur Fides, et Amor ille Charitas, est Fides ex Charitate, aut satius, est Verum fidei ex Bono charitatis, quod per "stellam" hic significatur. Simile per "stellam" in singulari significatur, *Apoc.* ii. 28; cap. xxii. 16[1]; per "stellas" enim in plurali significantur cognitiones boni et veri (n. 51), et per illas est intelligentia: quod sit Divinum Verum explorans et manifestans, patet a sequentibus.

421. ***"Et data ei clavis putei abyssi,"*** significat *infernum eorum apertum.*—Per "clavem" significatur potentia aperiendi, et quoque aperitio (n. 62, 174, 840); et per "abyssum" significatur infernum ubi illi sunt qui apud se confirmaverunt justificationem et salvationem per solam fidem, qui omnes sunt ab Ecclesia Reformatorum; hic tamen qui in suis oculis et inde plurium aliorum apparent sicut docti et eruditi, cum tamen coram angelis in Caelo apparent sicut orbati intellectu quoad illa quae Caeli et Ecclesiae sunt; quoniam qui confirmant illam fidem usque ad interiora ejus, claudunt superiora intellectus sui, et tandem ita, ut non amplius possint videre aliquod verum spirituale in luce; causa est, quia confirmatio falsi est negatio veri; quare dum audiunt aliquod verum spirituale, quod est verum Verbi inserviens pro doctrina et vita illis qui ab Ecclesia sunt, tenent mentem in falsis quae confirmaverunt, et tunc verum auditum vel obvelant falsis, vel rejiciunt sicut merum sonum, vel ad illud oscitant, et se avertunt, et hoc eo plus, quo in fastu ex eruditione sua sunt; fastus enim conglutinat falsa, ut tandem cohaereant sicut spuma maris concreta: quare Verbum illis absconditum est sicut liber septem sigillis obsignatum.

Quales porro sunt, et quale illorum infernum, etiam dicetur, quia datum est illud videre, tum loqui cum illis qui ibi sunt, et quoque videre "locustas" quae inde exiverunt.

Puteus ille, qui est sicut apertura fornacis, apparet in plaga meridionali, et abyssus infra est multae extensionis versus orientem. Est inibi lux illis, sed si illuc immittitur lux e Caelo, fiunt ibi tenebrae; quare puteus ille clausus est superne. Apparent ibi mapalia

lacunata sicut ex lateribus, quae divisa sunt in cellulas et cellulas, et in quavis est mensa, super qua jacent chartae cum aliquibus libris; ad suam sedet quisque qui in mundo confirmaverat justificationem et salvationem per solam fidem, faciendo charitatem actum mere naturalem moralem, et opera ejus modo opera vitae civilis, ex quibus homines aucupare possunt praemia in mundo; sed si facerent illa propter salutem, condemnant illa, et quidam graviter, quia humana ratio et voluntas est in illis.

Omnes qui in hac abysso sunt, fuerunt docti et eruditi in mundo; et inter illos aliqui metaphysici et scholastici, qui prae reliquis ibi aestimantur; quando datum est loqui cum illis, cognovi aliquos.

At vero sors illorum haec est:—Cum primum illuc immittuntur, sedent in primis cellulis; sed sicut confirmant fidem, excludendo opera charitatis, relinquunt primas sedes, ac intrant cellulas propius ad orientem, ac ita successive usque versus finem, ubi sunt illi qui dogmatica illa confirmant ex Verbo; et quia tunc non possunt non falsificare Verbum, evanescunt mapalia eorum, ac vident se in deserto, et tunc fit illis sicut supra (n. 153) descriptum est.

Est quoque abyssus infra illam abyssum, ubi sunt illi qui similiter confirmaverunt justificationem et salvationem per solam fidem, sed qui apud se in suo spiritu negaverunt Deum, et corde suo riserunt ad sancta Ecclesiae; ibi solum rixantur, dilacerant vestes, scandunt mensas, calcitrant, pugnant inter se vituperiis; et quia non licet ibi alicui malefacere quoad corpus, minantur ore et pugnis: est ibi immundum et squalidum. Sed de his non hic agitur.

---

422. [*Vers.* 2.] ***"Et aperuit puteum abyssi, et ascendit fumus e puteo sicut fumus fornacis magnae,"*** significat *falsa concupiscentiarum naturalis hominis scaturientium ex malis amoribus illorum.*—Per "puteum abyssi" significatur infernum de quo mox supra (n. 421); per "fumum" inde significantur falsa ex concupiscentiis; et quia dicitur "fumus sicut fornacis magnae," intelliguntur falsa concupiscentiarum scaturientium ex malis amoribus, "ignis" enim significat amorem (n. 468), et "ignis inferni" malum amorem (n. 494[i]); similiter "fornax magna," quoniam haec fumat ex igne.

Spiritus infernales non sunt in aliquo igne materiali, sed in igne spirituali, qui est illorum amor; quare illi non sentiunt alium ignem; de quo videatur in Opere de *Caelo et Inferno* Londini 1758 edito (n. 134, 566–575). Omnis amor in mundo spirituali, quando excitatur, apparet e longinquo sicut ignis, intra inferna sicut ignis candens, et extra sicut fumus incendii vel sicut fumus fornacis.

Falsa concupiscentiarum scaturientium ex amoribus malis per "fumum ex igne" et "ex fornace," describuntur etiam alibi in Verbo, ut in his locis:

"Abraham prospexit contra facies Sodomae et Amorae, et ecce ascendit Fumus terrae sicut Fumus fornacis" (*Gen.* xix. 28);
"Sol occidit, et caligo facta est, et ecce Fornax fumi, et fax ignis, quae transivit inter segmenta" (*Gen.* xv. 17);
"Addunt peccare, propterea erunt sicut Fumus ex Fumario" (*Hosch.* xiii. 2, 3);
"Impii peribunt, in Fumo consumentur" (*Psalm.* xxxvii. 20);
"Dabo prodigia in Caelo et in Terra, ignem et columnas Fumi" (*Joel* iii. 3 [*B. A.* ii. 30]);
Conjicient malos "in Caminum ignis, ibi erit ploratus et stridor dentium" (*Matth.* xiii. 41, 42, 49, 50[1]).
(Et alibi.)

423. ***"Et obscuratus est sol et aer e fumo putei,"*** significat *quod inde lux veri facta sit caligo.*—Per "solem" et "aerem" significatur hic lux veri, per "solem" enim significatur amor, et per "lucem" inde Divinum verum; quare cum dicitur quod "sol obscuratus sit," et simul "aer," significatur quod Divinum verum factum sit caligo; quod id ex falsis concupiscentiarum, significatur per quod ex "fumo putei."

424. [*Vers.* 3.] ***"Et ex fumo exiverunt Locustae in terram,"*** significat *quod ex illis falsa in extremis, qualia sunt illis qui sensuales facti sunt, et omnia vident et judicant ex sensibus et eorum fallaciis.*—Falsa in extremis dicuntur, quae sunt in extremis vitae hominis, quae vocantur sensualia, de quibus infra; haec per "locustas" in Verbo significantur; at sciendum est, quod non apparuerint sicut locustae in campis, quae subsultant et devastant prata et sata, sed quod apparuerint sicut pygmei seu homunciones, quod etiam a descriptione illarum patet, ut quod "haberent coronas super capitibus, facies sicut hominum, capillos sicut mulierum, dentes sicut leonum, thoraces ferreos, et super se regem Angelum abyssi." Quod homunciones etiam ab antiquis dicti fuerint "locustae," concludi potest ex his:

Exploratores terrae Canaanis dixerunt "vidimus Nephilim filios Enakim, et fuimus in oculis eorum sicut Locustae" (*Num.* xiii. 33[2]);
Jehovah "Qui habitat super circulo terrae, et habitatores ejus sicut Locustae" (*Esaj.* xl. 22[3]).

Sed quia falsa in extremis, qualia apud illos sunt, in Verbo significantur per "locustas," ideo vocati sunt "locustae," ut quoque "coronati" et "imperantes," apud *Nahum:*

"Comedet te ignis, comedet te sicut bruchus; multiplica te sicut bruchus, multiplica te sicut Locusta; coronati tui sicut Locusta, et imperantes tui sicut Locusta locustarum" (iii. 15, 17[4]).

Quod falsa in extremis, quia consumunt vera et bona Eccle-

siae nascentia apud hominem, per "locustas" quae consumunt gramina in campis et herbas in agris, significentur, constat ex his locis:

"Semen multum educes in agrum, sed consumet illud Locusta" (*Deutr.* xxviii. 38);
"Residuum Erucae comedet Locusta, et residuum Locustae comedet melolontha, et residuum melolonthae comedet bruchus" (*Joel* i. 4[1]);
"Compensabo vobis annos quos consumpsit Locusta, melolontha, bruchus et eruca" (*Joel* ii. 25[2]).

Simile significatur per "locustas in Aegypto," de quibus ita apud Mosen:

"Extendit Moses baculum super terram Aegypti, et ventus orientalis produxit Locustam, et ascendit Locusta super omnem terram Aegypti; ante illam non fuit talis Locusta, et comedit omnem herbam agri;" et postea extendit Moses baculum, "et conjecta est Locusta in Mare Suph" (*Exod.* x. 12[3] seq.);

et apud Davidem:

"Dedit brucho proventum eorum, et laborem eorum Locustae" ([*Psalm.* lxxviii. 46; videatur etiam] *Psalm.* cv. 34, 35);

per miracula in Aegypto describitur Ecclesiae vastatio, et per hoc miraculum vastatio per falsa in extremis: et extrema vitae hominis, quando clausa sunt interiora a quibus pendeant, sunt infernalia; quare "locustae conjectae sunt in mare Suph," per quod significatur Infernum.

Quoniam pauci hodie sciunt, quid intelligitur per Sensuale, et qualis est sensualis homo, ac "locustae" significant illum, ideo adducentur ex *Arcanis nostris Caelestibus* de illo sequentia:—

Quod Sensuale sit ultimum vitae mentis hominis, adhaerens et cohaerens quinque sensibus corporis ejus (n. 5077, 5767, 9212[4] 9216, 9331, 9730); Quod is sensualis homo dicatur, qui omnia judicat ex sensibus corporis, et qui nihil credit nisi quod oculis videre et manibus tangere potest, haec dicens esse aliquid, reliqua rejiciens (n. 5094, 7693); Quod interiora mentis ejus, quae vident ex luce Caeli, clausa sint, ut ibi nihil veri, quod Caeli et Ecclesiae est (videatur[5] n. 6564, 6844, 6845); Quod talis homo cogitet in extremis, et non interius ex aliqua luce spirituali (n. 5089, 5094, 6564, 7693); Verbo, quod in crasso lumine naturali sint (n. 6201, 6310, 6564, 6844, 6845, 6612, 6614, 6622, 6624); Quod inde interius sint contra illa quae Caeli et Ecclesiae sunt, sed quod exterius possint loqui pro illis, ardenter secundum dominationem per illa (n. 6201, 6316, 6844, 6845, 6948, 6949); Quod docti et eruditi, qui se confirmaverunt profunde in falsis, et plus qui contra vera Verbi, prae caeteris sensuales sint (n. 6316); Quod sensuales homines ratiocinentur acriter et solerter, quia cogitatio illorum est tam prope loquelam ut paene in

illa, et sicut in labiis, et quia in loquela ex sola memoria ponunt omnem intelligentiam : tum quod quidam ex illis dextre possint confirmare falsa, et quod post confirmationem credant quod vera sint (n. 195, 196, 5700, 10,236) ; Sed quod ex fallaciis sensuum ratiocinentur et confirment, a quibus captatur et persuadetur vulgus (n. 5084, 6948, 6949, 7693) ; Quod sensuales homines astuti sint et malitiosi prae reliquis (n. 7693, 10,236) ; Quod avari, adulteri, voluptuosi et dolosi, imprimis sensuales sint, tametsi coram mundo non tales apparent (n. 6310) ; Quod interiora mentis eorum sint foeda et spurca (n. 6201) ; Quod per illa communicent cum infernis (n. 6311) ; Quod illi qui in infernis sunt, sensuales sint, et eo plus quo profundius (n. 4623, 6311) ; Quod sphaera spirituum infernalium se conjungat cum sensuali hominis a tergo (n. 6312) ; Quod illi qui ratiocinati sunt ex solis sensualibus, et inde contra genuina vera Ecclesiae, ab antiquis dicti fuerint serpentes arboris scientiae (n. 195, 196, 197, 6398, 6399,[1] 10,313) : Porro, sensuale hominis et sensualis homo describitur (n. 10,236) ; et extensio sensualium apud hominem (n. 9731) ; Quod sensualia ultimo loco esse debeant, et non primo ; et quod apud hominem sapientem et intelligentem ultimo loco sint, et subjecta interioribus, at quod apud hominem insipientem primo loco sint, et dominantia; hi sunt qui proprie dicuntur sensuales (n. 5077, 5125, 5128, 7645) ; Si sensualia ultimo loco sunt, quod per illa aperiatur via ad intellectum, ac elimentur vera per modum extractionis (n. 5580) ; Quod sensualia illa proxime exstent mundo, et admittant quae e mundo alluunt, et quasi cribrent illa (n. 9726) ; Quod homo per sensualia illa communicet cum mundo, et per rationalia cum Caelo (n. 4009) ; Quod sensualia subministrent illa quae inserviunt interioribus mentis (n. 5077, 5081) ; Quod sint sensualia subministrantia parti intellectuali et subministrantia parti voluntariae (n. 5077) ; Quod nisi cogitatio a sensualibus elevatur, homo parum sapiat (n. 5089) ; Quod sapiens homo supra sensualia cogitet (n. 5089, 5094) ; Quod homo, cum cogitatio ejus supra sensualia elevatur, in lumen clarius veniat, et tandem in lucem caelestem (n. 6183, 6313, 6315, 9407, 9730, 9922) ; Quod elevatio supra sensualia, et abductio ab illis, antiquis nota fuerit (n. 6313) ; Quod homo spiritu suo animadvertere possit quae in mundo spirituali fiunt, si abduci possit a sensualibus, et elevari in lucem Caeli a Domino (n. 4622) ; Causa est, quia corpus non cogitat sed spiritus hominis in corpore ; et quantum in corpore, tantum obscure et in tenebris, et quantum non in corpore, tantum clare et in luce ; sed in spiritualibus (n. 4622, 6614, 6622) ; Quod ultimum intellectus sit scientificum sensuale, ac ultimum voluntatis sit jucundum sensuale (n. 9996) ; Quae differentia inter sensualia communia cum bestiis, et inter sensualia non communia cum illis (n. 10,236) ; Quod sint sensuales non mali, quia interiora illorum non ita clausa sunt, de quorum statu in altera vita (n. 6311).

---

425. ***"Et data illis potestas, sicut habent potestatem scorpii terrae,"*** significat *potentiam persuadendi quod falsa illorum sint vera.*—Per "scorpium" significatur lethale persuasivum, et per "scorpium terrae" persuasivum in rebus Ecclesiae, nam "terra" significat Ecclesiam (n. 285) ; scorpius enim, cum pungit hominem, inducit membris stuporem, et si non

sanatur, lethum; simile inducit illorum persuasivum intellectui. Tale etiam per "scorpium" significatur in his:

> "Ne timeto tibi ab illis et verbis illorum; sunt spinosi; inter Scorpios tu habitas; sunt duri faciebus et obfirmati corde" (*Ezech.* ii. 4, 6); Jesus dixit ad septuaginta quos emisit, "Ecce do vobis potestatem calcandi super serpentes et Scorpios, et super omnem potestatem inimici, ut nihil tamen vobis quicquam noceat" (*Luc.* x. 19).

426. [*Vers.* 4.] ***"Et dictum illis ne laederent gramen terrae, neque ullum viride, neque ullam arborem, nisi homines solos, quicunque non haberent sigillum Dei in frontibus suis,"*** significat *Divinam Domini Providentiam, quod non possint auferre aliquod verum et bonum fidei, nec affectionem et perceptionem illorum, aliis quam qui non in charitate et inde non in fide sunt.*—Per "dictum illis" significatur Divina Domini Providentia, quia dictum est e Caelo; per "non laedere gramen terrae, neque ullum viride," significatur non posse auferre aliquod verum et bonum fidei, per "gramen" enim significatur verum fidei quod primum nascitur apud hominem (n. 401), et per "viride" significatur vivum fidei, quod est ex bono (n. 401); per "non laedere ullam arborem" significatur non posse auferre affectionem et perceptionem veri et boni, per "arborem" enim significatur homo quoad illas (n. 400); per illos qui "non habent sigillum Dei in frontibus suis" significantur qui non in charitate et inde fide sunt, "frons" enim significat amorem et charitatem (n. 347), et "habere sigillum" significat illos nosse et distinguere ab aliis (n. 345).

Quod illi qui confirmaverunt solam fidem usque in arcana justificationis et salvationis per illam, non possint auferre aliquod verum et bonum fidei, nec affectionem et perceptionem, aliis quam qui non in fide charitatis sint, est causa, quia vix ullus praeter antistitem qui docet et praedicat, comprehendit illa; laicus audit, sed involant per unam ejus aurem et evolant per alteram; quod ipse sacerdos arcanista pro certo scire potest ex eo, quod ipse impenderit omnem ingenii vim ad hauriendum illa in sua adolescentia, et postea ad retinendum illa in sequente aetate, tum quod se ex illis praedoctum aestimet; quid tunc laicus qui simpliciter cogitat de fide ex charitate, cum mystica illa audit: ex his videri potest, quod fides sola justificans sit fides clericorum, et non laicorum, nisi illorum qui secure vivunt; hi ex arcanis illorum solum haec hauriunt, quod sola fides salvet, quod

non possint facere bonum a se, quod nec possint implere legem, quod Christus passus sit pro illis[1]; praeter universalia illis similia pauca.

427. [*Vers.* 5.] ***"Et datum illis ut non occiderent illos, sed ut cruciarent menses quinque,"*** significat *quod ex Divina Domini Providentia sit, quod non possint illis qui non in fide charitatis sunt, auferre facultatem intelligendi et volendi verum et bonum, sed modo quod possint ad breve tempus inducere stuporem.*—Per "datum illis" significatur quod ex Divina Domini Providentia sit, ut mox supra; "non posse occidere illos" significat non posse auferre illis, qui non in fide charitatis sunt, facultatem intelligendi et volendi verum et bonum, hac enim facultate ablata homo spiritualiter occisus est; per "cruciare menses quinque" significatur stuporem ad breve tempus inducere; "quinque" significant aliquid parum seu ad breve tempus, et "cruciare" significat stuporem inducere, quia hoc per "scorpium" significatur (n. 425), et per "cruciatum sicut scorpii" ut sequitur (n. 428). Quod homini non possit auferri facultas intelligendi verum et volendi illud, seu rationalitas et libertas, multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 73, 74, 82–86, 92–99,[2] 138–149, 322). Quod "menses quinque" significent aliquid parum et ad breve tempus, est quia id per "quinque" significatur; tempora enim, sive sint horae, dies, septimanae, sive menses, anni, non significant tempus, sed statum, ac numeri determinant quale ejus (n. 4, 10, 348, 947). Quod "quinque" significent aliquid, et quoque parum, constare potest ex his locis:

"Mille coram increpatione Quinque fugient" (*Esaj.* xxx. 17);
"Quinque persequentur centum" (*Levit.* xxvi. 8);
Jesus dixit, quod "Regnum caelorum simile sit decem virginibus, quarum Quinque erant prudentes et Quinque stultae" (*Matth.* xxv. 1, 2);

per "decem virgines" significantur omnes in Ecclesia, per "quinque" significantur quaedam pars aut aliqui. Similia significantur per "decem" et per "quinque" in parabola, quod

Datae sint servis minae ut negotiarentur, et quod unus ex mina acquisiverit decem minas, et alter quinque (*Luc.* xix. 13–20);

"decem minae" significant multum, et "quinque minae" parum.

(Praeter alibi, ut *Esaj.* xvii. 6; cap. xix. 18, 19; *Matth.* xiv. 15–21[3])

428. ***"Et cruciatus illarum sicut cruciatus scorpii cum percutit hominem,"*** significat *quod hoc sit ex persuasivo illorum.*—Hoc sequitur ex nunc ([n.] 427) dictis; per "cruciatum" enim significatur stupor, quem persuasivum eorum inducit intellectui, sicut scorpius corpori cum pungit; "scorpius" significat persuasivum illud (n. 425). In mundo spirituali datur persuasivum, quod aufert intellectum veri, et inducit stuporem et sic dolorem animo, sed hoc persuasivum in mundo naturali ignotum est.

429. [*Vers.* 6.] ***"Et in diebus illis quaerent homines mortem, et non invenient illam, et cupient mori et mors fugiet illos,"*** significat *quod illi, qui in doctrina fidei separatae sunt, velint ut in rebus fidei intellectus occlusus sit, et voluntas obturata, et sic quod illis non sit aliqua lux et vita spiritualis; sed quod usque provisum sit a Domino, quod intellectus non occludatur, nec voluntas obturetur, ne lux et vita spiritualis apud hominem exstinguatur.*—"In diebus illis" significat ultimum statum Ecclesiae, quando doctrina de sola fide universaliter recepta est; "quaerent homines mortem" significat quod velint ut intellectus in rebus fidei occlusus sit; "et non invenient illam" significat quod provisum sit a Domino, quod non fiat; "et cupient mori" significat quod velint ut etiam voluntas in illis obturata sit; "et mors fugiet illos" significat quod provisum sit quod nec id fiat, sic enim exstingueretur lux et vita spiritualis, et homo spiritualiter moreretur; "quaerere" praedicatur de intellectu, et "cupere" de voluntate, ac "mors" de utroque. Quod haec per illa verba significentur, patet; quid alioquin foret, quod homines "in diebus illis quaerent mortem et non invenient illam, ac cupient mori et mors fugiet illos;" per "mortem" enim non alia mors intelligitur quam mors spiritualis, quae inducitur cum removetur intellectus a credendis, sic enim homo nescit num cogitet et faciat verum aut falsum, ita num cum angelis Caeli vel num cum diabolis Inferni.

430. [*Vers.* 7.] ***"Et similitudines locustarum,"*** significat *apparentias et imagines illorum qui fidem separatam a charitate apud se confirmaverunt.*—Per "similitudines" significantur apparentiae illorum in imagine repraesentativa; per "locustas" significantur falsa in extremis (n. 424); et quia falsa unum faciunt cum illis qui in falsis sunt, etiam ipsi per "locustas" significantur. Quod illi qui apud se confirmave-

runt solam fidem, seu falsa illorum, per "locustas" intelligantur, patuit mihi clare ex eo, quod presbyteri, qui in fide illa erant, locustas visas amplexi sint et osculati, ac in domos suas introducere vellent; imagines enim, quae sunt formae repraesentativae affectionum et cogitationum angelorum et spirituum in mundo spirituali, apparent sicut vivae, similiter ut animalia, volucres et pisces, de quibus prius.

431. ***"Similes equis paratis ad bellum,"*** significat *quod quia ratiocinari possunt, apparerent sibi sicut pugnantes ex intellectu veri ex Verbo.*—Per "equum" significatur intellectus Verbi (n. 298); per "bellum" significatur bellum spirituale, quod fit per ratiocinationes et argumentationes (n. 500, 586); per "similes" seu similitudines significantur apparentiae, ut mox supra (n. 430).

432. ***"Et super capitibus illarum sicut coronae similes auro,"*** significat *quod apparerent sibi sicut victores.*—Per "coronas super capitibus similes auro" significantur insignia victoriae, quia reges olim in praeliis gestaverunt coronas aureas (n. 300); nam dictum est quod visi sint "similes equis," hoc est, super equis parati ad bellum (n. 431), erant enim illis facies hominum, ut sequitur; et illi in tali persuasione sunt, quod non vinci possent.

433. ***"Et facies illarum sicut facies hominum,"*** significat *quod apparerent sibi sicut sapientes.*—Per "hominem" in Verbo significatur sapiens et intelligens (n. 243), et per "faciem" ejus sapientia et intelligentia; inde est, quod per "facies illarum sicut facies hominum" significetur quod apparerent sibi sicut sapientes; vocantur quoque sapientes, docti et eruditi, tametsi sunt inter virgines stultas, quae non habebant oleum in lampadibus (*Matth.* xxv. 1, 2[, 3]); "oleum" significat amorem et charitatem; et inter stultos, qui audiunt Dominum, hoc est, legunt Verbum, et non faciunt illud (*Matth.* vii. 26).

434. [*Vers.* 8.] ***"Et habebant capillos sicut capillos mulierum,"*** significat *quod apparerent sibi* [*sicut*] *in affectione veri.*—In Verbo per "virum" significatur intellectus veri, et per "mulierem" affectio veri, quia vir nascitur intellectus, et mulier affectio, de quo, in *Sapientia Angelica de Conjugio.* Per "capillos" in Verbo significatur ultimum vitae hominis, quod est sensuale (de quo n. 424); hoc est quod illis apparet sicut in affectione veri, cum tamen sunt in affectione

falsi, hoc enim credunt esse verum. Quod "mulier" significet affectionem veri, constare potest a multis locis in Verbo; inde est quod Ecclesia dicatur "uxor," "mulier," "filia," "virgo;" et Ecclesia est Ecclesia ex amore seu affectione veri, ex hac enim fit intellectus veri. Ecclesia vocatur "mulier" in his locis:

Duae Mulieres unius Matris, quae scortatae sunt in Aegypto, Ohola quae Samaria, et Oholiba quae Hierosolyma (*Ezech.* xxiii. 2–4);
"Quasi Mulierem desertam et afflictam spiritu vocavit te Jehovah, et Mulierem juventutis" (*Esaj.* liv. 6, 7);
"Creabit Jehovah novum in terra, Mulier circumdabit virum" (*Jerem.* xxxi. 21, 22).

Per "mulierem circumdatam sole, quam Draco persecutus est" (*Apoc.* xii.), significatur Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma. Per "mulieres" significantur affectiones veri, ex quibus Ecclesia est Ecclesia, pluribus in locis ut in his:

"Mulieres populi Mei expellitis e domo deliciarum ejus" (*Mich.* ii. 9[1]);
Plangent familiae domuum seorsim, et Mulieres seorsim (*Sach.* xii. 11–13);
"Mulieres securae consistite, audite sermonem Meum" (*Esaj.* xxxii. 9);
"Quare facitis malum ad exscindendum vobis Virum et Mulierem" (*Jerem.* xliv. 7[2]);
"Dispergam Virum et Mulierem" (*Jerem.* li. 22).

Per "virum" et "mulierem," hic et alibi, in Sensu spirituali significatur intellectus veri et affectio veri.

435. ***"Et dentes illarum sicut leonum erant,"*** significat *quod sensualia, quae sunt ultima vitae naturalis hominis, apparerent illis in potentia super omnia.*—"Dentes" significant ultima vitae naturalis hominis, quae vocantur sensualia, de quibus supra (n. 424); sunt duo genera sensualium, unum quod est voluntatis, alterum quod est intellectus, sensualia voluntatis significantur per "capillos mulierum," de quibus mox supra (n. 434), et sensualia intellectus significantur per "dentes;" haec sensualia, hoc est, sensuales qui in falsis ex confirmatione sunt, apparent sibi in potentia super omnia, ut non possint vinci; quare "dentes locustarum," per quas significantur talia sensualia "erant sicut leonum;" per "leonem" significatur potentia (n. 241). Quod "dentes" significent ultima vitae hominis, quae vocantur sensualia, quae, dum ab interioribus mentis separata sunt, in

meris falsis sunt, ac violentiam inferunt veris ac destruunt illa, constare potest ex sequentibus his locis:

"Anima mea in medio Leonum cubo, Dentes eorum hasta et tela" (*Psalm.* lvii. 5 [*B. A.* 4]);
"Deus destrue Dentes in ore eorum, Molares leonum juvenum averte" (*Psalm.* lviii. 7 [*B. A.* 6]);
"Gens ascendit super terram Meam robusta, Dentes ejus dentes leonis, et Molares ejus leonis illi" (*Joel* i. 6[1]);
Jehovah, "Dentes impiorum confringis" (*Psalm.* iii. 8 [*B. A.* 7]);
Ascendit bestia e mari "terribilis, formidabilis et robusta valde, cui Dentes ferri magni; comedit et contrivit" (*Dan.* vii. 7);
"Benedictus Jehovah, Qui non tradidit nos rapinam Dentibus illorum" (*Psalm.* cxxiv. 6).

Quoniam sensuales homines non vident aliquod verum in sua luce, sed ratiocinantur et altercantur de omni re num ita sit, et hae altercationes in infernis audiuntur extra illa sicut stridores dentium, qui in se spectati sunt collisiones falsi et veri, patet quid significatur per

"Stridorem dentium" (*Matth.* viii. 12; cap. xiii. 42, 50; cap. xxii. 13; cap. xxiv. 51; cap. xxv. 30; *Luc.* xiii. 28);

et quodammodo quid per

"Stridere dentibus" (*Hiob*[2] xvi. 9; *Psalm.* xxxv[3] 15, 16; *Psalm.* xxxvii. 12; *Psalm.* cxii. 10; *Mich.* iii. 5; *Thren.* ii. 16).

436. [*Vers.* 9.] ***"Et habebant thoraces sicut thoraces ferreos,"*** significat *argumentationes ex fallaciis, per quas pugnant et valent, quae apparerent illis tam validae ut refelli non possent.*— Per "thoraces" significantur tutationes, quia tutantur pectus; hic tutationes falsorum, quae fiunt per argumentationes ex fallaciis, per quas falsum principium defenditur; ex falso enim principio non possunt nisi quam falsa profluere; si vera afferuntur, illa non spectantur nisi extrorsum seu superficietenus, ita quoque sensualiter, et sic falsificantur, et fiunt apud illos fallaciae. Quod "thoraces" significent talia, est quia "bella" in Verbo significant bella spiritualia, et inde "arma belli" significant varia quae illius belli sunt; ut apud *Jeremiam*:

"Alligate equos, et ascendite equites, et sistite vos in Galeis, expolite Lanceas, induite Loricam" (xlvi. 4);

apud *Esajam*:

"Induit justitiam sicut Loricam, et Galeam salutis super caput Suum" (lix. 17);

apud Davidem:

"Sub alis Ipsius confides, Clypeus et Parma veritas Ipsius" (*Psalm.* xci. 4);

praeter alibi

(Ut *Ezech.* xxiii. 24; cap. xxxviii. 4; cap. xxxix. 9; *Nah.* ii. 4 [*B. A.* 3]; *Psalm.* v. 13 [*B. A.* 12]; *Psalm.* xxxv. 2, 3).

Quod "thoraces essent sicut ferrei" significat quod argumentationes apparerent illis tam validae, ut non refelli possent, "ferrum" enim ex duritie significat validum.

437. ***"Et vox alarum [illarum] sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum,"*** significat *ratiocinia illorum sicut ex veris doctrinae e Verbo plene intellectis, pro quibus ardenter pugnandum est.*—"Vox alarum" significat ratiocinia, quia "volare" significat percipere et instruere (n. 245, 415); "currus" significant doctrinalia, de quibus sequitur; "equi" significant intellectum Verbi (n. 298), et "equi multi" plenarium; quod "currere in bellum" significet ardorem pugnandi, patet. Quod "currus" significet doctrinam, constat ex his locis:

"Currus Dei sunt binae myriades, milleni pacificorum, Dominus in illis" (*Psalm.* lxviii. 18 [*B. A.* 17]);
"Jehovah ponit nubes Currus Suos, ambulat super alis venti" (*Psalm.* civ. 3[1]);
Jehovah, "equitas super equis Tuis, Currus Tui salus" (*Hab.* iii. 8);
"Ecce Jehovah in igne veniet, et sicut procella Currus Ipsius" (*Esaj.* lxvi. 15);
"Satiabimini super mensa Mea Equo et Curru; sic dabo gloriam Meam inter gentes" (*Ezech.* xxxix. 20[, 21]);
"Exscindam Currum[2] ex Ephraimo, et Equum[3] ex Hierosolyma" (*Sach.* ix. 10[4]);
"Evertam Thronum regnorum, evertam Currum, et equitantes in eo" (*Hagg.* ii. 22);
"Constitue speculatorem, qui spectet, nuntiet, vidit ergo Currum, par equitum, currum Cameli, et Currum viri, et dixit, Cecidit, cecidit Babel" (*Esaj.* xxi. 6, 7, 9[5]).

Quoniam "Elias" et "Elisaeus" repraesentabant Dominum quoad Verbum, et inde significabant Doctrinam e Verbo, sicut omnes Prophetae (n. 8), ideo vocati sunt

"Currus Israelis et Equites ejus;"

et ideo

Elias visus est in Caelum auferri in Curru ignis, et circum Elisaeum a puero ejus visi sunt Currus et equi ignei (2 *Reg.* ii. 11, 12; cap. vi. 17[6]; cap. xiii. 14);
Praeter alibi, ubi "Currus" (ut *Esaj.* xxxi. 1; cap. xxxvii. 24; cap.

lxvi. 20[1]; *Jerem.* xvii. 25; cap. xxii. 4; cap. xlvi. 2, 3, 8, 9; cap. l. 37, 38; cap. li. 20, 21; *Ezech.* xxvi. 7, 8, 10, 11; *Dan.* xi. 40; *Nah.* iii. 1–3; *Joel* ii. 1–5[2]).

438. [*Vers.* 10.] ***"Et habebant caudas similes scorpiis,"*** significat *vera Verbi falsificata, per quae inducunt stuporem.*—Per "caudam" significatur ultimum capitis, quia cerebrum per spinam dorsi continuatur in caudam, quare caput et cauda unum faciunt sicut primum et ultimum; dum itaque per "caput" significatur sola fides justificans et salvans, per "caudam" significantur omnes ejus confirmationes in summa, quae sunt ex Verbo, ita vera Verbi falsificata. Omnis qui ex propria intelligentia sumit principium Religionis, et ponit id in caput, ille ex Verbo sumit confirmantia, et ponit haec in caudam; sic inducit aliis stuporem, et sic laedit; quare dicitur, quod "haberent caudas similes scorpiis," et mox quod "aculei essent in caudis illarum, et potestas illarum laedere homines" per "scorpium" enim significatur persuasivum inducens intellectui stuporem (n. 425). Quod "cauda" sit continuatio cerebri per spinam dorsi ad ultimum suum, quaere Anatomicum, et docebit; aut specta canem vel aliam feram cui est cauda, ac ei fave et adblandire, et videbis cristam dorsi mollescere, et caudam correspondenter moveri, et vicissim quod erigatur crista si exacerbas. Primum intellectus, quod pro principio sumitur, significatur per "caput," ac ultimum ejus per "caudam," etiam in his locis:

> "Exscindet ex Israele Caput et Caudam; Senex et Honoratus Caput, Propheta autem Doctor mendacii Cauda" (*Esaj.* ix. 13, 14 [*B. A.* 14, 15]);
> "Non erit Aegypto opus, quod faciat Caput et Caudam" (*Esaj.* xix. 15[3]).

Per

> Draconis septem Capita, et per Caudam, qua detraxit tertiam partem stellarum Caeli, et projecit in terram (*Apoc.* xii. 3[, 4]);

tum etiam, per

> Caudas similes serpentibus, habentes capita, quibus laedunt (vers. 19 hujus capitis),

nec aliud significatur. Quoniam per "caudam" significatur ultimum, et ultimum est complexus omnium, ideo dixit Jehovah ad Mosen,

> "Prehende Caudam serpentis; et prehendit, et factus est in baculum" (*Exod.* iv. 3, 4);

ac ideo mandatum est quod

> Caudam integram juxta spinam dorsi removerent, et illam cum adipibus, qui super extis, renibus, intestinis et jecore, sacrificarent (*Levit.* iii. 9–11; cap. viii. 25; cap. ix. 19; *Exod.* xxix. 22).

Quod ultimum sit continens et complexus omnium priorum, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 38, 65), et in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 209–216, 217–222).

439. ***"Et aculei erant in caudis illarum, et potestas illarum laedere homines mensibus quinque,"*** significat *astutas falsificationes Verbi, per quas ad breve tempus obtenebrant et fascinant intellectum, et sic fallunt et captant.*—Per "aculeos in caudis" significantur astutae falsificationes Verbi; per "aculeos" astutiae, et per "caudas" vera Verbi falsificata (n. 438); per "potestatem laedendi" significatur quod per illas possint inducere stuporem, hoc est, obtenebrare et fascinare intellectum, et sic fallere et captare, "caudae enim erant similes scorpiis," et per "scorpios" talia significantur (n. 425). Per "menses quinque" significatur ad breve tempus, ut supra (n. 427); hoc fit cum aliqua ex Verbo depromunt et applicant: Verbum enim per correspondentias conscriptum est, et correspondentiae sunt quoad partem apparentiae veri, et hae intus in se recondunt genuina vera: si haec in Ecclesia non sciuntur, possunt e Verbo plura desumi, quae primum apparent sicut concordantia cum haeresi; at dum in Ecclesia sciuntur genuina vera, tunc apparentiae veri nudantur, et genuina vera in conspectum veniunt: sed antequam hoc fit, potest haereticus per varia e Verbo obvelare et fascinare intellectum, et sic fallere et captare. Quod ita fiat ab illis qui asserunt remitti homini peccata, quod est justificari, per actum fidei, de quo nemo aliquid scit, et hoc in momento, et si non prius, in ultima mortis hora, per exempla illustrari potest; sed hoc non hujus loci est. Per "aculeos" significantur falsa ex malo laedentia, etiam apud *Amos:*

> "Ecce dies venient super vos, quibus extrahent vos Aculeis" (iv. 2);

et apud Mosen:

> Quod exstirparent habitatores terrae, ne forent in spinas oculis, et in Aculeos lateribus (*Num.* xxxiii. 55);

"spinae," "sentes," "tribuli" et "cardui," significant etiam falsa mali ex aculeis illorum.

440. [*Vers.* 11.] ***"Et habebant super se regem Angelum abyssi, nomen ei Hebraice Abaddon, et in Graeca nomen habet Apollyon,"*** significat *quod in Inferno satanico sint, qui in falsis ex concupiscentiis sunt, et per totalem falsificationem Verbi perdiderunt Ecclesiam.*—Per "regem angelum abyssi" non significatur aliquis angelus rex ibi, sed falsum ibi regnans; per "regem" enim in genuino sensu significatur qui in veris ex affectione boni est, et abstracte ipsum illud verum (n. 20), et inde in opposito sensu per "regem" significatur qui in falsis ex concupiscentia mali est, et abstracte ipsum illud falsum; per "abyssum" significatur Infernum satanicum, ubi illi (n. 387, 421[1]); per "nomen" significatur quale status (n. 81, 122, 165). "*Abaddon*" in lingua Hebraea est Perdens et Perditor, simile "*Apollyon*" in lingua Graeca, et hoc est falsum in extremis, quod per totalem falsificationem Verbi perdiderat Ecclesiam. Per "*Abaddon*" in textu Hebraeo significatur Perditio in his locis:

"Veritas Tua in Perditione" (*Psalm.* lxxxviii. 12 [*B. A.* 11]);
"Nudum Infernum coram illo, et non operimentum Perditioni" (*Hiob* xxvi. 6);
"Nam[2] ignis usque ad Perditionem devorabit" (*Hiob* xxxi. 12);
"Perditio et mors dicunt" (*Hiob* xxviii. 22[3]).

Alioquin vocatur Infernum et Diabolus

"Perditio" et "Perditor" (*Esaj.* liv. 16; *Ezech.* v. 16; cap. ix. 1; *Exod.* xii. 13),

sed alia voce.

441. [*Vers.* 12.] ***"Et vae unum praeteriit, ecce veniunt adhuc duo vae posthaec,"*** significat *ulteriores lamentationes super devastatione Ecclesiae.*—Quod "vae" significet lamentationem super calamitate, infelicitate et damnatione, videatur n. 416; hic itaque per "duo vae posthaec," significantur ulteriores lamentationes super statu Ecclesiae.

442. [*Vers.* 13.] ***"Et sextus Angelus clanxit,"*** significat *explorationem et manifestationem status vitae apud illos in Ecclesia Reformatorum qui non ita sapientes sunt, et usque omne religionis ponunt in fide, et illam solam cogitant, et nihil praeter illam et cultum solennem, et sic ad lubitum vivunt.*—Quod de his usque ad finem capitis agatur, ab explicatione sequentium patebit. Quod "clangere" significet explorare

et manifestare statum Ecclesiae et inde vitae, quibus religio est sola fides, videatur supra (n. 397).

Hi, de quibus nunc agitur, prorsus distincti sunt ab illis de quibus huc usque in hoc capite actum est, et quorum falsa fidei in formis locustarum visa sunt. Distincti sunt in eo:—Quod illi de quibus actum est, incumbant studio explorandi arcana justificationis per fidem, et quoque tradendi signa ejus, tum etiam testimonia ejus, quae illis sunt bona vitae moralis et civilis, stabiliendo quod praecepta Verbi in se quidem Divina sint, sed quod apud hominem, quia ab ejus voluntate procedent, fiant naturalia, quae[1] cum spiritualibus fidei non conjunctionem habent; et quia haec per rationalia, quae sapiunt ex eruditione, confirmant, in plaga meridionali in abysso degunt, secundum descriptionem supra (n. 421). At vero illi de quibus in nunc sequentibus ad finem capitis agitur, non student arcanis illis, sed modo nudam fidem faciunt omne religionis, et nihil praeter illam et solennem cultum, et sic ad lubitum vivunt. Hos datum etiam est videre, et cum illis loqui; degunt in plaga septentrionali in casis structis ex juncis et calamis calce incrustatis, in quibus humus est solum: casae illae sparsae sunt; ingeniosiores, qui ex naturali lumine per ratiocinia sciunt constabilire illam fidem, et confirmare quod illa nihil commune habeat cum vita, habitant anterius, simpliciores post illos, et stupidiores versus occidentem illius plagae; est illorum tanta multitudo, ut non credi possit. Erudiuntur a spiritibus angelicis; sed qui non recipiunt vera fidei et secundum illa vivunt, demittuntur in Infernum quod sub illis est, et incarcerantur.

---

443. ***"Et audivi vocem unam ex quatuor cornubus altaris aurei quod coram Deo,"*** [*Vers.* 14.] ***"dicentem sexto Angelo qui habebat tubam,"*** significat *mandatum a Domino e Caelo spirituali ad illos qui explorarent et manifestarent.*—Per "vocem unam" significatur Divinum mandatum; per "altare aureum," seu altare super quo fiebant suffitus, significatur Caelum spirituale (n. 277, 392); per "quatuor cornua" illius altaris significatur potentia ejus (n. 270), hic potentia solvendi quatuor angelos vinctos ad flumen Euphratem, ut sequitur; per "sextum Angelum" qui habebat tubam, significatur ad illos quibus munus explorandi et manifestandi illa injunctum fuit (n. 442).

444. ***"Solve quatuor Angeles vinctos ad flumen magnum Euphratem,"*** significat *ut vincula externa auferantur illis, ut appareant interiora mentis illorum.*—Quod haec per illa verba significentur, nemo potest scire, et vix suspicari, nisi sciat quid per "flumen magnum Euphratem," et quid per "quatuor Angelos ibi vinctos," intelligitur; per "Euphratem" in Verbo significantur interiora mentis hominis, quae vocantur rationalia, quae apud illos qui in veris ex bono

sunt, plena sapientia sunt, at apud illos qui in falsis ex malo, plena insania sunt. Haec per "Euphratem fluvium" in Verbo significantur; causa est, quia fluvius ille terminabat Terram Canaanem ab Assyria, et per "Terram Canaanem" significabatur Ecclesia, et per "Assyriam" rationale ejus; et inde per flumen terminans, significantur interiora mentis quae vocantur rationalia in utroque sensu; sunt enim tria quae faciunt hominem Ecclesiae, spirituale, rationale seu intellectuale, ac naturale, quod etiam est scientificum. Spirituale Ecclesiae significabatur per "Terram Canaanem" ac per fluvios in illa; rationale seu Intellectuale Ecclesiae, per "Aschurem" seu "Assyriam" et per ejus "flumen Euphratem;" ac naturale Ecclesiae quod etiam est scientificum, per "Aegyptum" et ejus "flumen" Nilum; sed de his videantur plura infra (n. 503). Per "quatuor Angelos ad flumen Euphratem vinctos" significantur interiora illa apud homines Ecclesiae, quae "vincta" dicuntur quia non propalantur; sunt enim spiritus infernales qui per quatuor hos Angelos intelliguntur, quia de illis dicitur, quod "parati essent ad occidendum tertiam partem hominum," ut mox sequitur (n. 446); ac interiora hominum cum spiritibus, vel infernalibus vel caelestibus, unum faciunt, quoniam cohabitant; per "solvere illos" significatur auferre vincula externa ut appareant interiora mentis eorum: haec sunt quae per illa verba significantur. Quod per "Euphratem" significentur interiora mentis hominis contermina spiritualibus Ecclesiae ejus, constare potest ex locis in Verbo ubi nominatur "Aschur" seu "Assyria;" "Euphrates" autem occurrit in opposito sensu, in quo significat interiora plena falsis et inde insaniis, in his locis:

"Ecce Dominus[1] ascendere facit super eos aquas Fluvii" (Euphratis) "validas et multas, Regem Aschuris; hic ibit per Jehudam, inundabit et transibit" (*Esaj.* viii. 7, 8);

"Quid tibi cum via Aegypti, ut bibas aquas Schichoris; et quid tibi cum via Assyriae, ut bibas aquas Fluvii" (*Jerem.* ii. 18);

"Devovebit Jehovah linguam maris Aegypti, et agitabit manum super Fluvium" Euphratem (*Esaj.* xi. 15[2]);

"Sextus Angelus effudit phialam super Fluvium Euphratem, cujus exsiccata est aquâ" (*Apoc.* xvi. 12);

Mandatum est Prophetae ut poneret cingulum super lumbis, et illud postea in foramine petrae juxta Euphratem absconderet; et cum illud post breve tempus recepit, ecce erat corruptum, nec proderat ad quicquam (*Jerem.* xiii. 1–7, 11);

Et quoque mandatum illi, ut postquam absolverit legere librum, projiceret illum in medium Euphratis, et diceret, "Sic submergetur Babel, et non resurget" (*Jerem.* li. 63, 64);

per haec repraesentabantur interiora status Ecclesiae apud filios Israelis. Quod "fluvius Aegypti" Nilus, et "fluvius Assyriae" Euphrates, fuerint termini Terrae Canaanis, patet ex his:

> "Pepigit Jehovah cum Abramo foedus, Semini tuo dabo Terram hanc, a Fluvio Aegypti usque ad Fluvium magnum Euphratem" (*Gen.* xv. 18).

Quod Euphrates fuerit terminus, videatur *Exod.* xxiii. 31; *Deutr.* i. 7, 8; cap. xi. 24; *Jos.* i. 4; *Mich.* vii. 12.

445. [*Vers.* 15.] ***"Et soluti sunt quatuor Angeli,"*** significat *quod sublatis vinculis externis apparuerint interiora mentis eorum.*—Hoc sequitur ex supra dictis.

446. ***"Parati in horam in diem et mensem et annum, ut occiderent tertiam partem hominum,"*** significat *illos in perpetuo conatu auferendi hominibus Ecclesiae lucem et vitam spiritualem.*—Per "paratum esse" significatur in conatu esse; per "horam, diem, mensem, annum" significatur continue et perpetuo, simile quod per "omni tempore;" per "occidere" significatur auferre hominibus Ecclesiae lucem et vitam spiritualem (n. 325); et per "tertiam partem" significantur omnes (n. 400).

447. [*Vers.* 16.] ***"Et numerus exercituum equitatus duae myriades myriadum,"*** significat *ratiocinia de sola fide, quibus interiora mentis illorum referta erant, ex mere falsis mali in copia.*—Per "exercitus" significantur bona et vera, et in opposito sensu mala et falsa, hic falsa mali, de quibus sequitur; per "equitatum" significantur ratiocinia de sola fide, quia per "equum" significatur intellectus Verbi (n. 298), et quoque intellectus Verbi deperditus (n. 305, 313, 320[1]); inde per "equitatum" significantur ratiocinia ex intellectu Verbi deperdito, hic de sola fide, quia de iis, qui in illa sunt, agitur; per "duas myriades myriadum" non intelliguntur totidem numero, sed multa copia; quod dicantur "duae" est quia duo praedicantur de bono, et in opposito sensu de malo (n. 322), et "myriades" praedicantur de veris, et in opposito sensu de falsis (n. 287[2]). Ex his videri potest, quod per "numerum exercituum equitatus duas myriades myriadum" significentur ratiocinia de sola fide, quibus interiora mentis illorum plena erant, ex mere falsis mali in copia. Quod per "exercitus" in Verbo significentur bona et vera Caeli et Ecclesiae, et in opposito sensu mala et falsa,

constare potest ex locis ubi sol, luna, et stellae vocantur "exercitus," et per "solem" significatur bonum amoris, per "lunam" verum fidei, et per "stellas" cognitiones boni et veri, ac vicissim in opposito sensu (n. 51, 53, 332, 413): illa et haec nominantur "exercitus" in his locis:

"Laudate Jehovam omnes Exercitus Ipsius, laudate Ipsum Sol et Luna, Laudate Ipsum omnes Stellae" (*Psalm.* cxlviii. 2, 3);
"Manus Meae expanderunt Caelos, et omni Exercitui eorum praecepi" (*Esaj.* xlv. 12);
"Per Verbum Jehovae Caeli facti sunt, et per spiritum oris Ipsius omnis Exercitus eorum" (*Psalm.* xxxiii[1] 6);
"Absoluti sunt Caeli et Terra, et omnis Exercitus illorum" (*Gen.* ii. 1);
Cornu Hirci "crevit usque ad Exercitum caelorum, et dejecit in terram de Exercitu et stellis, imo usque ad Principem Exercitus extulit se: et Exercitus traditus super juge in praevaricationem, quia projecit veritatem in terram: Sanctus dixit, Quo usque datur Sanctum et Exercitus conculcationi" (*Dan.* viii. 10–14);
"Jehovah edidit vocem Suam coram Exercitu" (*Joel* ii. 11);
"Super tectis domuum suffiverunt omni Exercitui caelorum" (*Jerem.* xix. 13);
Ne incurves te et servias soli, lunae, stellis, et omni Exercitui Caelorum (*Deutr.* iv. 19; cap. xvii. 3; *Jerem.* viii. 2).
(Similiter *Esaj.* xiii. 4; cap. xxxiv. 4; cap. xl. 26; *Jerem.* xxxiii. 22; *Sach.* ix. 8; *Apoc.* xix. 14.)

Quoniam per "exercitus Caelorum" significantur bona et vera Caeli et Ecclesiae, ideo Dominus vocatur "JEHOVAH ZEBAOTH," hoc est, Jehovah Exemrcituu: et ideo

Ministerium Levitarum vocabatur Militia (*Num.* iv. 3, 23, 30, 39);

et dicitur apud Davidem:

"Benedicite Jehovae omnes Exercitus Ipsius, Ministri Ipsius facientes voluntatem Ipsius" (*Psalm.* ciii. 21).

Mala et falsa in Ecclesia significantur

Per "Exercitum Gentium" (*Esaj.* xxxiv. 2);
Per "Exercitum Regis septentrionis," quo venit contra Regem meridiei (*Dan.* xi. 13, 15, 20);

"rex septentrionis" est falsum mali in Ecclesia, et "rex meridiei" est verum boni ibi. Dicitur a Domino,

"Quando videritis Hierosolymam Exercitibus circumdatam, scito quod prope sit devastatio ejus" (*Luc.* xxi. 20);

per "Hierosolymam" ibi significatur Ecclesia, et per "exercitus" mala et falsa, quae devastabunt eam; agitur ibi de Consummatione saeculi, quae est ultimum tempus Ecclesiae. Mala et falsa significantur per "exercitus" apud *Joelem*:

"Compensabo vobis annos, quos consumpsit locusta, melolontha, bruchus et eruca, Exercitus magnus, quos misi inter vos" (ii. 25).

Quod per "locustam" et reliqua significetur falsum in extremis, videatur supra (n. 424).

448. ***"Et audivi numerum illorum,"*** significat *perceptum quale eorum*, quod esset sicut sequitur.—Per "audire" significatur percipere; per "numerum" significatur quale rei et status (n. 10, 348, 364); quod sit quale status eorum ut sequitur, est quia id in nunc sequentibus describitur; quare dicitur, "*Et ita vidi*."

449. [*Vers.* 17.] ***"Et ita vidi equos in visione et sedentes super illis,"*** significat *tunc detectum quod ratiocinia interiorum mentis illorum de sola fide essent imaginaria et visionaria, ac ipsi insanientes ex illis.*—Per "videre" significatur detegere quale eorum; per "equos" significantur ratiocinia interiorum mentis eorum de sola fide, hic illa imaginaria et visionaria, quia dicitur quod viderit illos "in visione;" per "sedentes super equis" significantur intelligentes ex Verbo intellecto, hic insanientes ex imaginariis et visionariis quae sunt contra Verbum.

Quia interiora mentis illorum sub talibus formis apparuerunt, per quae significantur imaginaria et visionaria de sola fide, propalanda de his sunt aliqua, quae ex ore illorum accepi; ut haec:—"Annon sola fides post lapsum hominis tam gravem facta est unicum medium salutis; quomodo possumus apparere coram Deo absque illo medio; annon id medium est solum; sumusne nati in peccatis, estne natura nostra a praevaricatione Adami prorsus corrupta, num aliud medium sanationis est quam sola fides; quid facient opera nostra ad haec; quis potest facere aliquod bonum opus a se; quis semet potest purificare, absolvere, justificare et salvare; annon latet in unoquovis opusculo, quod homo facit a se, meritum et propria justitia; et si forte faceremus aliquid quod foret bonum, num facere possemus omnia, ac implere legem; et amplius, si quis peccat contra unum, peccat contra omnia, quia cohaerent: cur Dominus in mundum venit, et passus est tam gravem crucem, nisi ut nobis auferret damnationem et maledictionem Legis, propitiaret Deum Patrem, fieret meritum et justitia solus, quae homini imputarentur per fidem; quid boni aut cui bono alioquin Adventus Ipsius: cum itaque Christus pro nobis passus est, et pro nobis implevit Legem, et sustulit jus damnationis ejus, num tunc amplius malum potest nos damnare, et num bonum potest nos salvare; quare nos qui fidem habemus, sumus in plena libertate cogitandi, volendi, loquendi et faciendi quicquid lubet, modo non jacturam famae, honoris et lucri faciamus, et poenas legis civilis nobis irrogemus, ex quo infamia et damnum."

Quidam, qui remotius in septentrione vagabantur, dicebant quod "Bona opera, quae fiunt salutis gratia, damnosa, perniciosa et maledicta sint;" inter hos erant etiam aliqui presbyteri.

Haec sunt quae audivi, sed blaterabant et mussitabant plura, quae non audivi. Praeterea loquebantur in omni licentia proterve, ac lasciviebant et verbis et factis, absque timore pro ullo facinore, nisi ex simulatione propter apparentiam honesti. Talia sunt interiora mentis, et inde exteriora corporis eorum qui omnè religionis faciunt solam fidem.

Sed illa omnia quae ab illis dicta sunt cadunt, si Ipse Dominus Salvator immediate aditur, ac in Ipsum creditur, et bonum agitur, utrumque propter salutem, et ab homine sicut ab illo, cum fide tamen quod a Domino; quae nisi fiunt sicut ab homine, non datur aliqua fides, nec aliqua charitas, ac ita non religio, et sic non salvatio.

---

450. ***"Habentes thoraces igneos, hyacinthinos et sulphureos,"*** significat *argumentationes illorum imaginarias et visionarias ex amore infernali et propria intelligentia, et ex concupiscentiis inde.*—Per "thoraces" significantur argumentationes, ex quibus pro sola fide pugnant (n. 436); per "ignem" significatur amor caelestis, et in opposito sensu amor infernalis (n. 452, 468, 494[1]); per "hyacinthinum" significatur intelligentia ex amore spirituali, et in opposito sensu intelligentia ex amore infernali, quae est propria intelligentia, de quo infra; et per "sulphur" significatur concupiscentia ex amore illo per intelligentiam propriam (n. 452); ex his sequitur quod per "thoraces igneos, hyacinthinos et sulphureos" talia significentur. Causa quod argumentationes illorum pro sola fide ita describantur, est quia omnes illi qui credunt se justificari, hoc est, absolvi a peccatis, per solam fidem, nusquam cogitant de paenitentia; et homo impaenitens est in meris peccatis, et omnia peccata derivantur et inde trahunt ex amore infernali, propria intelligentia, et ex concupiscentiis inde; et illi qui in his sunt, non modo agunt ex illis, sed etiam loquuntur, imo cogitant et volunt, proinde ratiocinantur et argumentantur ex illis; sunt illa homo illorum, quia sunt vita illorum, sed homo diabolus, et vita ejus quae est vita infernalis. Verum enim vero illi qui moralem vitam solum propter se et mundum vivunt, hoc non sciunt; causa est, quia interiora illorum talia sunt, exteriora autem similia exterioribus illorum qui vitam Christianam vivunt; at sciant, quod unus quisque dum moritur, in interiora sua veniat, quia fit spiritus, et ille est internus homo; et tunc interiora accomodant sibi exteriora, et fiunt similia; quare moralia vitae illorum in mundo fiunt tunc sicut squamae piscium quae absterguntur; aliter prorsus

fit cum illis qui praecepta moralis vitae Divina faciunt, et tunc quoque civilia quia sunt amoris erga proximum. Quod "hyacinthinum" significet intelligentiam ex affectione amoris spiritualis, est quia color ille trahit ex rubro ignis et ex candido lucis; et per "ignem" significatur amor, et per "lucem" intelligentia; haec intelligentia significatur per

> Hyacinthinum in tegumentis et velis Tabernaculi (*Exod.* xxvi. 31, 36; cap. xxvii. 16);
> In Ephodo Aharonis (*Exod.* xxviii. 6, 15);
> Per pannum Hyacinthini positum super Arca, Mensa, Candelabro et Altari, cum proficiscebantur (*Num.* iv. 6, 7, 9, 11, 12);
> Per filum Hyacinthini super alis vestium (*Num.* xv. 38, 39);
> Et per Hyacinthinum (*Ezech.* xxvii. 7, 24).

Intelligentia autem ex affectione amoris infernalis significatur per "hyacinthinum" apud *Ezechielem:*

> Ohola seu Samaria "scortata est, et dilexit amasios Assyrios propinquos, vestitos Hyacinthino, equites equitantes equis" (xxiii. 4–6);

describitur sic Ecclesia, quae per ratiocinia ex propria intelligentia falsificaverat vera Verbi. Et apud *Jeremiam:*

> "Infatuantur et stultescunt, disciplina vanitatum lignum est; argentum extensum ex Tharschisho adfertur, opus fabri et manuum conflatoris; Hyacinthinum et purpura vestis eorum, opus sapientum tota" (x. 8, 9);

"opus fabri et manuum conflatoris," ac "opus sapientum tota," significant ibi, quod illa ex propria intelligentia.

451. ***"Et capita equorum sicut capita leonum,"*** significat *phantasias de sola fide tanquam in potentia.*—Per "capita" significantur imaginaria et visionaria de sola fide apud illos de quibus hic agitur, quae una voce vocantur phantasiae; per "equos" significantur ratiocinia interiorum mentis illorum, quae talia sunt (n. 449); per "leones" significatur potentia (n. 241); quod sit potentia ex fallaciis, est quia sensuales sunt, et sensuales ratiocinantur ex fallaciis, per quas persuadent et captant (n. 424). Quod argumentationes illorum pro sola fide sint imaginariae et visionariae, quisque qui aliquantum elevat mentem potest videre; quid fides actu et fides statu, secundum illorum ideam, nisi visionaria; quis ex illis scit aliquid de fide actu, et quid facit fides in statu, cum nihil boni ingreditur ab homine in fidem actu: quid remissio peccatorum et inde salvatio momentanea, nisi cogitationis visionariae; quod sit "prester volans"

in Ecclesia, videatur in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 340); quid reputatio immunitatis, meriti, justitiae, sanctitatis ex imputatione, nisi visionaria; videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 18). Quid Divina operatio in internis absque cooperatione hominis in externis sicut ab illo; separare enim internum ab externo ut non sit conjunctio, est mere visionarium, videatur infra (n. 606). Tale visionarium est fides separata a charitate; charitas enim in operibus est fidei continens et firmamentum, est ejus humus et terra, tum essentia et vita; verbo fides ex charitate est homo, fides autem absque charitate est larva, et est ens imaginativum rationis, simile bullae aqueae volanti in aere. Sed forte quis dicturus est, si removes intellectum a fide, non visurus es visionaria; at sciat, quod qui potest removere intellectum a fide, potest etiam cuivis religioso obtrudere mille visionaria, ut factum est a saeculis retro a Romano Catholicis.

452. *"Et ex oribus illorum exivit ignis et fumus et sulphur,"* significat *quod in cogitationibus et sermonibus illorum, interius spectatis, non aliud sit et ex illis prodeat, quam amor sui et mundi qui est proprium voluntatis, fastus propriae intelligentiae qui est proprium intellectus, et concupiscentia mali et falsi quae est proprium commune profluens ex duobus illis.*—"Ex oribus illorum" est ex cogitationibus et sermonibus; per "ignem" significatur amor sui et mundi, qui amor est proprium voluntatis hominis (n. 450, 468, 494[1]); per "fumum" significatur fastus propriae intelligentiae, qui est proprium intellectus ejus, ex amore sui et mundi exiens sicut fumus ex igne (n. 422); et per "sulphur" significatur concupiscentia mali et falsi, quae est proprium commune profluens ex duobus illis. Sed haec non apparent ex sermonibus illorum coram hominibus in mundo, verum manifeste coram angelis in Caelo; quare dicitur quod interius spectata sint talia. "Ignis" significat amorem infernalem, et "sulphur" concupiscentias ex illo amore per fastum propriae intelligentiae profluentes, in sequentibus locis:

"Ignem et Sulphur pluere faciam super illum" (*Ezech.* xxxviii[2] 22);
Jehovah "pluet super impios Ignem et Sulphur" (*Psalm.* xi. 6);
"Dies vindictae Jehovae; convertentur torrentes in picem, et pulvis ejus in Sulphur; in aeternum ascendet Fumus ejus" (*Esaj.* xxxiv. 8–10);
"Quo die Lothus egressus est e Sodoma, pluit Igne et Sulphure e Caelo;

juxta hoc fiet, quo die Filius Hominis revelabitur" (*Luc.* xvii. 29, 30; *Gen.* xix. 24);

"Qui Bestiam adorat et imaginem ejus, cruciabitur Igne et Sulphure" (*Apoc.* xiv. 9, 10);

"Bestia, Pseudopropheta et Diabolus conjecti sunt in stagnum Ignis et Sulphuris" (*Apoc.* xix. 20; cap. xx. 10; cap. xxi. 8);

"Flatus Jehovae sicut fluvius Sulphuris accendet rogum" (*Esaj.* xxx. 33);

"Sulphur, Sal et Combustio tota terra; non conseretur, non germinabit, juxta eversionem Sodomae et Amorrae" (*Deut.* xxix. 22[1] [*E. A.* 23]);

"Spargetur super habitationem impii Sulphur" (*Hiob* xviii. 15);

453. [*Vers.* 18.] ***"Ex tribus his occisa est tertia pars hominum, ex igne et ex fumo[2] et ex sulphure exeunte ex oribus illorum,"*** significat *quod ex illis sit, quod homines Ecclesiae pereant.*—Quod "occisa sit tertia pars hominum," significat quod homines Ecclesiae ex tribus illis, de quibus nunc supra (n. 452), pereant; per "occidi" enim significatur spiritualiter occidi, quod est quoad animam perire; et per "tertiam partem" significantur omnes qui in illis falsis sunt, ut supra saepius; quid per "ignem," "fumum," et "sulphur," et quid per "exire ex oribus illorum" significatur, videatur mox supra (n. 452). Ex falsis illis est, quod in toto Orbe Christiano nesciatur, quod "ignis," de quo hic, sit amor sui et mundi, et quod ille amor sit Diabolus; tum quod "fumus" ex illo igne sit fastus propriae intelligentiae, et quod ille fastus sit Satanas; ut et quod "sulphur" ab illo igne per illum fastum accensum sint concupiscentiae mali et falsi; et quod hae concupiscentiae sint turba Diaboli et Satanae, ex qua Infernum; et cum illa nesciuntur, non potest sciri quid peccatum; peccatum enim omne suum jucundum et amoenum trahit ex illis.

454. [*Vers.* 19.] ***"Et potestas illorum in ore illorum erat,"*** significat *quod solum valeant sermone confirmante fidem.*—Per "potestatem in ore" significatur potentia in sermone confirmante doctrinam; sermonis enim concinnitas, elegantia, fictitius zelus, confirmatio ingeniosa falsi, imprimis ex apparentiis veri in Verbo, auctoritas, occlusio intellectus, et similia plura, faciunt omnia, et non aliquid veritas, nec Verbum; veritas enim non lucet coram aliis quam qui in charitate sunt et inde fide, nec Verbum docet alios.

455. ***"Nam caudae illorum similes serpentibus habentes capita, et in his laedunt,"*** significat *causam, quod sensuales sint ac inversi, loquentes ore vera, falsificantes illa ex principio quod facit caput doctrinae religionis illorum, et sic*

fallunt.—Similia hic significantur, quae prius de "locustis" (n. 438, 439); sed ibi dicitur quod haberent "caudas similes scorpiis," hic autem similes "serpentibus," quia illi qui per "locustas" describuntur, ex Verbo, ex scientiis et eruditione loquuntur et persuadent, hi autem solum ex argumentis, quae sunt apparentiae veri et fallaciae; et qui ex illis concinne et sicut sapienter loquuntur, fallunt quidem, sed non in tantum. Per "serpentes" in Verbo significantur sensualia, quae sunt ultima vitae hominis, de quibus supra (n. 424); causa est, quia omnia animalia significant affectiones hominis: quare etiam affectiones angelorum et spirituum in mundo spirituali apparent e longinquo sicut animalia, et affectiones mere sensuales sicut serpentes; causa est, quia serpentes humi repunt, et pulverem lambunt; ac sensualia sunt infima intellectus et voluntatis, exstant enim mundo proxime, et ex ejus objectis et jucundis, quae solum sensus corporis materiales afficiunt, nutriuntur. Serpentes noxii, qui plurium generum sunt, significant sensualia quae pendent ab affectionibus malis quae faciunt interiora mentis apud illos qui ex falsis mali insaniunt; ac serpentes innoxii significant sensualia quae pendent ab affectionibus bonis quae faciunt interiora mentis apud illos qui ex veris boni sapiunt. Sensualia pendentia ex affectionibus malis significantur per "serpentes" in his locis:

"Lambent pulverem sicut Serpens" (*Mich.* vii. 17);
"Serpentis panis pulvis" (*Esaj.* lxv. 25);
Dictum Serpenti, "Super ventre tuo ambulabis, et pulverem comedes omnibus diebus vitae tuae" (*Gen.* iii. 14);

describitur sic sensuale, quod, quia communicat cum Inferno, ubi omnes sensuales sunt, vertit sapientiam caelestem in insaniam infernalem in rebus spiritualibus.

"Ne laeteris Philisthaea, nam e radice Serpentis exibit basiliscus, cujus fructus Prester volans" (*Esaj.* xiv. 29[1]);
"Ova Aspidis ponunt; qui comedit de ovis ejus moritur, et quando quis exprimit, excluditur Vipera" (*Esaj.* lix. 5);
Quia filii Israelis cupiverunt redire in Aegyptum, morsi sunt a Serpentibus (*Num.* xxi. 4–9[2]);

"redire in Aegyptum" significabat a spirituali fieri sensualis; quare dicitur,

"Mercenarii Aegypti averterunt se; vox ejus sicut Serpentes ibit" (*Jerem.* xlvi. 21[, 22]).

Quia Dan erat ultima tribuum, et inde significabat ultimum Ecclesiae, quod est sensuale subjectum interioribus, ideo de illo ita dicitur:

"Dan Serpens super via mordens calcaneos equi, et cadet eques ejus retrorsum" (*Gen.* xlix. 17);

per "calcaneos equi" significantur ultima intellectus, quae sunt sensualia; per "mordere" significatur eis adhaerere; per "equitem" significatur inscitia ex illis, qua pervertit vera; quare dicitur, "cadet eques ejus retrorsum." Quoniam sensuales homines sunt callidi ac astuti sicut vulpes, ideo dicit Dominus,

"Estote prudentes sicut Serpentes" (*Matth.* x. 16);

sensualis enim homo loquitur et ratiocinatur ex apparentiis et fallaciis; et si dote argumentandi pollet, solerter scit confirmare omne falsum, et quoque haereticum de sola fide; et usque est hebes acie videndi verum, ut vix alius hebetior.

456. [*Vers.* 20.] ***"Et reliqui homines, qui non occisi sunt in plagis his,"*** significat *illos in Ecclesia Reformatorum, qui non ita sunt spiritualiter mortui ex ratiociniis visionariis, et ex amore sui, fastu propriae intelligentiae, et ex concupiscentiis inde, sicut priores, et usque solam fidem fecerunt caput religionis suae.*—Per "reliquos homines" intelliguntur illi qui non tales sunt, sed usque solam fidem faciunt caput religionis suae; per "qui non occisi sunt," significantur qui non ita spiritualiter mortui sunt; per "plagas" in quibus, intelliguntur amor sui, fastus propriae intelligentiae, et concupiscentiae mali et falsi ex illis, quae tria significantur per "ignem," "fumum" et "sulphur," de quibus supra (n. 452,[1] 453); quod "plagae" significent talia, videbitur infra.

Sed de his primum aliquid dicetur:—Hos quoque datum est videre, et cum illis loqui. Degunt in plaga septentrionali versus occidentem, ubi aliquibus sunt mapalia cum tectis, et aliquibus sine tectis. Spondae eorum sunt ex juncis; vestes ex pilis hircinis. In luce influente e Caelo apparet in faciebus illorum livor et quoque stupor. Causa est, quia nihil aliud ex religione sciunt, quam quod Deus sit, quod tres Personae sint, quod Christus passus sit crucem pro illis, et quod sola fides sit per quam salvantur, et insuper per cultum in templis, et per preces statis temporibus: ad reliqua quae religionis et ejus doctrinae sunt, nihil attendunt; mundana enim et

corporea, quibus mentes illorum refertae et oppletae sunt, occludunt eorum aures ad illa.

Sunt plures ex Presbyteris inter illos, quos quaesivi, "Quid cogitavistis, cum in Verbo legistis de Operibus, de Amore et Charitate, de Fructibus, de Praeceptis Vitae, de Paenitentia, verbo de Faciendis."

Responderunt quod quidem illa legerint et sic viderint; sed usque non viderint, quia mentem tenuerunt in sola fide, et inde quod illa omnia sint fides, et quod non cogitaverint quod sint effecta fidei.

Quod talis inscitia et stupiditas sit illis qui solam fidem semel amplexi sunt, et illam omne religionis suae fecerunt, vix potest credi, cum tamen id per multam experientiam datum est scire.

Quod per "plagas" significentur plagae spirituales, per quas homo moritur spiritu seu anima, patet ex his locis:

"Desperatum confractioni tuae, aegra Plaga tua; ascendere faciam sanitatem tibi, a Plagis tuis sanabo te" (*Jerem.* xxx. 12, 14, 17);

"Omnis transiens super Babelem, sibilabit super omnibus Plagis ejus" (*Jerem.* l. 13[1]);

"In una die venient Plagae Babyloni, mors et planctus" (*Apoc.* xviii. 8[2]);

'Vidi septem Angelos habentes septem Plagas ultimas, per quas consummanda est ira Dei" (*Apoc.* xv. 1, 6[3]);

"Vae genti peccatrici, populo gravi iniquitate; a vola pedis usque ad caput non in eo integritas, Vulnus et Cicatrix et Plaga recens, non expressa, non obligata, non emollita oleo" (*Esaj.* i. 4, 6);

"In die quo obligabit Jehovah fracturam populi Sui, et vulnus Plagae ejus sanabit" (*Esaj.* xxx. 26).

(Praeter alibi, ut *Deutr.* xxviii. 59; *Jerem.* xlix. 17; *Sach.* xiv. 12, 15; *Luc.* vii. 21; *Apoc.* xi. 6; cap. xvi. 21.)

457. ***"Etiam non paenitentiam egerunt ab operibus manuum suarum,"*** significat *quod nec illi fugerint propria sua, quae sunt mala omnis generis, ut peccata.*—Quod per "opera manuum hominis" significentur propria hominis, quae sunt mala et inde falsa, est quia per "manus" significantur in summa illa quae procedunt ab homine, vires enim mentis et inde corporis ejus determinantur in manus, et ibi terminantur; quare per "manus" in Verbo significatur potentia: inde est, quod per "opera manuum hominis" significentur propria ejus, quae sunt mala et falsa omnis generis; propria voluntatis ejus sunt mala, et propria intellectus ejus sunt falsa inde. Quod de illis, de quibus hic agitur, dicatur, quod non paenitentiam egerint, est quia illi qui solam fidem faciunt omne religionis, dicunt in se, "Quid opus paenitentia, cum per solam fidem remittuntur peccata, et salvamur; quid faciunt opera nostra ad hoc; scio quod in peccatis natus sim, et quod peccator sim; si hoc confiteor, et oro,

ut naevi mei non imputentur mihi, actane tunc est paenitentia; quid opus pluribus." Et sic non cogitat aliquid de peccatis, usque ut non sciat quod peccata sint; quare fertur ex jucundo et amoeno continue ex illis, in illis, et in illa, sicut navis secundo vento et flumine in scopulos, dormiente et nauclero et nauta. Per "opera manuum" hominis in Verbo in Sensu ejus naturali, intelliguntur sculptilia, fusilia et idola; sed in Sensu spirituali per illa significantur mala et falsa omnis generis, quae sunt propria hominis; ut in his locis:

"Ne ad iram provocetis Me per Opus manuum vestrarum; si provocaretis Me in iram per Opus manuum vestrarum, in malum vobis: retribuam illis juxta Opus illorum, et juxta Factum manuum illorum" (*Jerem.* xxv. 6, 7, 14);
"Filii Israelis provocarunt Me ad iram per Opus manuum illorum" (*Jerem.* xxxii. 30; cap. xliv. 8);
"Loquar judicia cum illis super omni malitia illorum, quod incurvaverint se Operibus manuum suarum" (*Jerem.* i. 16);
"In die illo spectabunt oculi ad Sanctum Israelis, et non ad Altaria Opus manuum suarum," et "quod fecerunt Digiti eorum" (*Esaj.* xvii. 7, 8; cap. xxxi. 7; cap. xxxvii. 19; *Jerem.* x. 9).

Quod "opus manuum" hominis sit proprium ejus, et inde malum et falsum, manifeste constare potest ex eo, quod propter illam causam prohibitum fuerit aedificare Altare et Templum ex lapidibus caesis, ac super lapides istos movere ferrum, per haec enim significabatur "opus manuum" hominis:

"Si Altare lapidum facias Mihi, non aedificabis illos Caesos, quia si caelum moveris super illo, prophanabis illud" (*Exod.* xx. 25[1]);
Josua aedificavit Altare lapidum, super quo non movit ferrum (*Jos.* viii. 30, 31);
Templum Hierosolymae aedificatum est ex "lapide integro, et malleus et securis, atque ulla instrumenta ferri, non audita sunt, cum aedificabatur" (1 *Reg.* vi. 7[2]).

Omnia quae a Domino fiunt, etiam vocatur "Opera manuum Ipsius," quae sunt Propria Ipsius, et in se Bona et Vera; ut in his:

"Opera manuum Jehovae Veritas et Judicium" (*Psalm.* cxi. 7);
"Jehovah, Misericordia Tua in aeternum; Opera manuum Tuarum ne omittas" (*Psalm.* cxxxviii. 8);
"Sic dixit Jehovah Sanctus Israelis, et Formator ejus, Signa petite a Me, super filiis Meis, super Opere manuum Mearum praecipite Mihi" (*Esaj.* xlv[3] 11);
"Populus tuus omnes justi, surculus plantarum Mearum, Opus manuum Mearum" (*Esaj.* lx. 21);
"Jehovah Pater noster Tu; nos lutum, et Tu Figulus noster, et Opus manuum Tuarum omnes nos" (*Esaj.* lxiv. 7 [*B. A.* 8]).

458. *"Ut non adorarent daemonia,"* significat *quod sic in malis concupiscentiarum suarum sint, et unum faciant cum sui similibus in Inferno.*—Per "daemonia" significantur concupiscentiae mali oriundae ex amore mundi; causa est, quia in Inferno illi vocantur daemones qui in illis concupiscentiis sunt; et quoque homines qui in iisdem sunt, fiunt daemones pòst mortem. Est quoque conjunctio talium hominum cum illis; unusquisque enim homo conjunctus est spiritibus quoad affectiones, usque adeo ut unum faciant. Ex quibus patet, quod "adorare daemonia" sit litare concupiscentiis illis ex amore illorum. Qui itaque solam fidem invocat, sicut religionis suae caput, aut sicut suum idolum, ille quia non inquirit aliquod malum apud se quod dicat peccatum, et ideo non vult illud per paenitentiam removere, manet in illo; et quia omne malum ex concupiscentiis conflatum est, et non est nisi quam fasciculus concupiscentiarum, sequitur quod qui non inquirit aliquod malum apud se, ac fugit illud ut peccatum contra Deum, quod unice fit per paenitentiam, fiat post mortem daemon. Non aliud per "daemones" et "daemonia" quam tales concupiscentiae, significantur in sequentibus locis:

"Sacrificant Daemonibus, Deo non" (*Deutr.* xxxii. 17);
Filii Israelis "non sacrificabunt[1] amplius Daemonibus, post quos scortati sunt" (*Levit.* xvii. 7; *Psalm.* cvi. 37);
"Occurrent Tziim cum Ijim, et Daemon sylvestris socio suo obviabit" (*Esaj.* xxxiv. 14);
"Cubabunt[2] ibi Tziim, et implebuntur Domus eorum Ochim, et habitabunt ibi Filiae noctuae, et Daemones sylvestres saltabunt ibi" (*Esaj.* xiii. 21);

per "Tziim," "Ijim," "Ochim," "Filias noctuae," significantur variae concupiscentiae; "Daemones sylvestres" sunt concupiscentiae quales Priaporum et Satyrorum.

"Babylon facta est habitaculum Daemonum, et custodia omnis spiritus immundi" (*Apoc.* xviii. 2).

Daemones, quos Dominus ejecit, fuerant tales concupiscentiae cum vixerunt in mundo

(De quibus *Matth.* viii. 16, 28; cap. ix. 32, 33; cap. x. 8; cap. xii. 22; cap. xv. 22; *Marc.* i. 32, 34[3]; *Luc.* iv. 33–37;[4] 41; cap. viii. 2, 26–40; cap. ix. 1, 37–42, 49[5]; cap. xiii. 32).

459. *"Et idola aurea et argentea et aenea et lapidea et lignea,"* significat *quod sic in cultu sint ex mere falsis.*—Per "idola"

in Verbo significantur falsa cultus, et inde per adorare illa significatur cultus ex falsis; et per "adorare idola aurea, argentea, aenea, lapidea et lignea," significatur cultus ex omnis generis falsis, et simul sumpta ex meris falsis; etiam idolorum materiae, formae, et vestes, apud antiquos repraesentabant falsa religionis, ex quibus fuit illorum cultus. "Idola aurea" significabant falsa de Divinis, "idola argentea" falsa de spiritualibus, "idola aenea" falsa de charitate, "idola lapidea" falsa de fide, et "idola lignea" falsa de bonis operibus. Haec omnia falsa sunt illis qui non paenitentiam agunt, hoc est, fugiunt mala ut peccata contra Deum. Haec per "idola," quae fuerunt sculptilia et fusilia, in Sensu spirituali significantur in sequentibus locis:

"Stultus factus est omnis homo a scientia, pudore affectus est omnis Conflator a Sculptili; quia mendacium Fusile ejus, neque spiritus in iis, vanitas illa, opus errorum; in tempore visitationis eorum peribunt" (*Jerem.* x. 14, 15; cap. li. 17, 18);

Sculptilia sunt opus manuum fabri; non loquuntur; simul infatuantur et stultescunt; disciplina vanitatum Lignum est; opus sapientum tota (*Jerem.* x. 3–5, 8–10);

"Quid prodest Sculptile, quia sculpsit illud fabricator, et doctor mendacii, quia confidit fabricator mendacii super hoc; spiritus non in medio ejus" (*Hab.* ii. 18, 19[1]);

"In die illo projiciet homo Idola argenti sui, et Idola auri sui, quae fecerunt sibi ad incurvandum se talpis et vespertilionibus" (*Esaj.* ii. 18, 20);

"Fecerunt sibi Fusile ex argento suo, in intelligentia sua Idola, opus artificum tota" (*Hosch.* xiii. 2);

"Spargam super vos aquas mundas, ut mundemini ab omnibus immunditiis vestris, et ab omnibus Idolis vestris" (*Ezech.* xxxvi. 25);

"aquae mundae" sunt vera, "idola" sunt falsa cultus:

"Immundum judicabitis tegmen Sculptilium argenti tui, et amictum Fusilis auri tui; disperges ea sicut menstruum, stercus vocabis id" (*Esaj.* xxx. 22).

Nec aliud quam falsa religionis et inde cultus significantur per

Deos auri, argenti, aeris, ferri, ligni et lapidis, quos laudavit (coluit) Rex Babelis Belschazar, quando cum magnatibus, uxoribus et pellicibus bibit vinum ex vasis auri et argenti Templi Hierosolymitani; propter quod Rex expulsus est ab homine, et factus est sicut bestia[2] (*Dan.* v. 1–5, seq.).

(Praeter in multis aliis locis, ut *Esaj.* x. 10, 11; cap. xxi. 9; cap. xxxi. 7; cap. xl. 19, 20; cap. xli. 29; cap. xlii. 17; cap. xlviii. 5; *Jerem.* viii. 19; cap. l. 38, 39; *Ezech.* vi. 4, 5; cap. xiv. 3–6; *Mich.* i. 7; cap. v. 12 [*B. A.* 13]; *Psalm.* cxv. 4, 5; *Psalm.* cxxxv. 15, 16; *Levit.* xxvi. 30.)

Per "idola" proprie significantur falsa cultus ex propria

intelligentia; quomodo homo illa fingit et postea accommodat, ut appareant sicut vera, plene describitur apud *Esajam* (cap. xliv. 9–20).

460. ***"Quae neque videre possunt, neque audire, neque ambulare,"*** significat *in quibus nihil vitae spiritualis et vere rationalis est.*—Quod haec dicantur, est quia idololatra credit quod idola eorum videant et audiant, illa enim faciunt deos: at usque non haec per illa verba intelliguntur, sed intelligitur quod in falsis cultus nihil vitae spiritualis nec vere rationalis sit, per "videre" enim et "audire" significatur intelligere et percipere (n. 7, 25, 87), et per "ambulare" significatur vivere (n. 167); inde per illa tria significatur vita spiritualis et vere rationalis: haec significantur quia per "idola" significantur falsa cultus, et in his nihil vitae spiritualis et rationalis est. Quod idola non videant, audiant et ambulent, manifestius est quam ut hic dicatur, nisi insit aliquid quod significatur. Similia etiam de idolis in Verbo alibi dicuntur, ut in his:

> "Non cognoscunt, nec intelligunt, et non vident oculi illorum, non cognoscunt corda illorum, non illis scientia et intelligentia est" (*Esaj.* xliv. 9, 18, 19[1]);
> Non loquuntur nec ambulant (*Jerem.* x. 3–10);
> "Os illis sed non loquuntur, et oculi illis sed non vident" (*Psalm.* cxv. 5[2]; *Psalm.* cxxxv. 15, 16);

per quae similia significantur, quia per "idola" significantur falsa cultus, et in falsis cultus nihil vitae, quae vita, est.

461. [*Vers.* 21.] ***"Et non egerunt paenitentiam ex homicidiis suis, neque ex incantationibus suis, neque ex scortationibus suis, neque ex furtis suis,"*** significat *quod haereticum de sola fide inducat cordibus stupiditatem, tergiversationem et duritiem, ut non cogitent aliquid de praeceptis Decalogi, ne quidem de ullo peccato, quod fugiendum sit quia est cum Diabolo et contra Deum.*—Quid "homicidia," "scortationes," et "furta" in omni sensu significant, videatur in *Doctrina Vitae pro Nova Hierosolyma ex Praeceptis Decalogi*, ubi ostensum est; quare non opus est, ut hic explicentur: quid autem "incantationes" significant, in sequente articulo dicetur. Quod sola fides inducat stupiditatem, tergiversationem, et duritiem cordibus illorum qui in Ecclesiis Reformatorum sunt, est quia Bonum vitae non est Religio, ubi sola fides est; et si non Bonum vitae est Religio, tunc Tabula secunda Decalogi, quae est Tabula Paenitentiae, est sicut tabula

rasa, in qua non apparet aliquid scriptum: quod Tabula secunda Decalogi sit Tabula Paenitentiae, patet, quoniam in illa non dicitur quod bona opera facienda sint, sed quod mala opera non facienda, ut, "Non occides," "non scortaberis," "non furaberis," non false testaberis," "non concupisces illa quae proximi sunt;" et si haec non Religionis sunt, fit hoc, "Et non egerunt paenitentiam ex homicidiis suis, neque ex incantationibus suis, neque ex scortationibus suis, neque ex furtis suis." Quod Bonum vitae non sit Religio, ubi sola fides est, in sequentibus clare videbitur.

---

462. Quoniam nescitur hodie quid per "incantationes" intelligitur, dicetur paucis. "Incantationes" mox supra dicuntur loco octavi praecepti in Decalogo, "Non false testaberis;" nam tria reliqua, quae sunt "homicidia," "scortationes" et "furta," ibi nominata sunt: per "falsum testari" significatur in naturali Sensu falsum testem agere, mentiri et diffamare; et in spirituali Sensu, confirmare et persuadere quod falsum sit verum et quod malum sit bonum: ex quo patet, quod per "incantare" significetur persuadere falsum, et sic destruere verum. Incantationes fuerunt apud antiquos in usu, et fiebant tribus modis:—

Primo, Quod tenerent alterius auditum et sic mentem continenter in verbis et dictis suis, non relaxando aliquid de illis, simul tunc aspirando et inspirando cogitationem conjunctam cum affectione per halitum in sono loquelae, ex quo audiens non potuit cogitare aliquid ex se; ita falsarii infundebant falsa sua cum violentia.

Secundo, Quod infunderent persuasivum; quod factum est per detentionem mentis ab omni contrario, ac intensionem ejus in sola idea dictorum a se; inde sphaera spiritualis mentis ejus dispulit sphaeram spiritualem mentis alterius, et suffocavit illam; hoc erat fascinum spirituale, quo magi olim utebantur, et vocabatur vincire et ligare intellectum: hoc genus incantationis erat solius spiritus seu cogitationis, prius autem erat quoque oris seu sermonis.

Tertio, Quod audiens teneret mentem suam in sua opinione tam fixe, ut paene occluderet aures suas ad audiendum aliquid a loquente; quod factum est per retentionem spiritus oris, et quandoque per tacitam mussitationem, et sic per continentem negationem sententiae adversarii sui: hoc ge-

nus incantationum erat audientium alios, duo autem priora erant loquentium ad alios. Haec tria genera incantationum fuerunt apud antiquos, et adhuc sunt apud spiritus Infernales; apud homines autem in mundo est modo tertium genus residuum, apud illos qui falsa religionis ex fastu propriae intelligentia apud se confirmaverunt; hi enim, dum audiunt contraria non admittunt illa propius in cogitationem suam quam ad contactum, et tunc ex interiori sinu mentis suae emittunt sicut ignem qui consumit illa, de quo alter non aliquid scit nisi per auguria ex facie et sono in responso, si incantator ignem illum, hoc est, iram fastus sui non simulatione coercet. Haec incantatio facit hodie ut vera non acceptentur, et apud multos quod non intelligantur. Quod antiquis temporibus plures artes magicae fuerint, et inter illas incantationes, patet apud Mosen:

> "Quando veneris in terram, non disces facere juxta abominationes gentium illarum; non invenietur in te qui tradat filium suum aut filiam suam per ignem, Praestigiator per praestigias, Divinator ac Hariolans, et Veneficus, et Incantator incantationis, et Interrogans Pythonem, et Augurans, et Quaerens mortuos; nam abominatio Jehovae omnia illa" (*Deutr.* xviii. 9–11).

Persuasio falsi et sic destructio veri per "incantationes" significantur in his locis:

> "Sapientia tua et scientia tua seduxit te; ex eo veniet super te malum; persta in Incantationibus tuis, et in multitudine Praestigiarum tuarum" (*Esaj.* xlvii. 10–12);
> "Ex Incantatione Babylonis seductae sunt omnes gentes" (*Apoc.* xviii. 23);
> "Foris stabunt Canes, Incantatores, Scortatores, Homicidae" (*Apoc.* xxii. 15);
> Jehoramus dixit ad Jehu, "Num pax; [qui] dixit, [Quid pax,] usque ad scortationes Isabelis matris, et Incantationes ejus multas" (2 *Reg.* ix. 22);

per "scortationes" ejus significantur falsificationes (n. 134) et per "incantationes ejus," destructiones veri per persuasiones falsi. Quod vicissim "incantatio" significet rejectionem falsi per vera, quae etiam fiebat tacite cogitando et mussitando ex zelo veri contra falsum, patet ex his:

> Jehovah removebit ex Sione "fortem, virum belli, consiliarium, doctum Mussitationis, peritum Incantationis" (*Esaj.* iii. 1–3);
> "Venenum illorum sicut venenum aspidis surdae; obturat aurem suam ut non audiat vocem Mussitantium, Incantatoris incantationum sapientis" (*Psalm.* lviii. 5, 6 [*B. A.* 4, 5]);
> "Ecce Ego mitto in vos serpentes basiliscos, contra quos non Incantatio" (*Jerem.* viii. 17);
> "In angustia quaesiverunt Te, clamaverunt Mussitatione" (*Esaj.* xxvi. 16).

463. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Prospexi ad oram maritimam in mundo spirituali, et vidi ibi magnificum Navale. Accessi et introspexi, et ecce ibi navigia magna et parva, et in illis merces omnis generis, et super transtris pueri et puellae distribuentes volentibus.

Et dixerunt, "Exspectamus videre pulchras nostras Testudines (*sköldpadda*), quae jamjam e mari ad nos exsurgent."

Et ecce vidi Testudines magnas et parvas, super quarum conchis et squamis sedebant Testudines infantes, quae spectabant ad insulas circum. Testudines patres habebant bina capita, unum magnum, circumductum concha simili conchae corporis illarum, unde rutilabant; et alterum parvum, quale est testudinibus, quod retrahebant in anteriora corporis, et quoque insertabant modo inconspicuo capiti majori.

Sed tenebam oculos in magno capite rutilo, et vidi quod hoc haberet faciem sicut homo, et loqueretur cum pueris et puellis super transtris, et lamberet manus eorum; et tunc pueri et puellae palpabant illos, et dabant illis edulia et opipara, et quoque pretiosa, ut holosericum ad vestes, lignum thyinum ad tabulas, purpuram ad decorationes, et coccinum ad infucationes.

His visis, desiderabam scire quid illa repraesentabant, quia novi quod omnia quae in Mundo spirituum apparent, sint correspondentiae, et repraesentant aliquod spirituale delabens e Caelo.

Et tunc loquebantur mecum e Caelo, et dicebant, "Nosti ipse quid repraesentat navale, tum quid navigia, et quid pueri et puellae super transtris, sed non scis quid Testudines." Et dixerunt, "Testudines repraesentant illos e Clero ibi, qui prorsus separant fidem a charitate et ejus bonis operibus, affirmantes apud se quod plane non sit aliqua conjunctio, sed quod Spiritus Sanctus per fidem in Deum Patrem propter meritum Filii, intret apud hominem, ac purificet interiora ejus usque ad propriam voluntatem ejus, ex qua faciunt sicut planum ovale; et quod cum operatio Spiritus Sancti ad illud planum appropinquat, a parte ejus sinistra circum id deflectat se, et prorsus illud non tangat; et quod ita pars interior seu superior ingenii hominis sit pro Deo, et quod pars exterior seu inferior sit pro homine; et quod sic non appareat coram Deo aliquid quod homo facit, neque bonum neque malum; non bonum quia hoc est meritorium, et non malum quia hoc est malum; quoniam si illa apparerent coram Deo homo ex utroque periret: et quia ita est, quod liceat homini velle, cogitare, loqui, et facere quicquid lubet, modo caveat sibi pro mundo.

Quaesivi num etiam asserant, quod liceat cogitare de Deo quod non omnipraesens et omnisciens sit.

Dixerunt e Caelo, quod [hoc] "Quoque illis liceat, quia Deus apud illum, qui semel purificatus et sic justificatus est, non videt ad aliquid cogitationis et voluntatis ejus, et quod usque retineat in

sinu interiori aut regione superiore mentis seu ingenii fidem quam in Actu ejus acceperat, et quod ille Actus quandoque possit redire, homine nesciente. Haec sunt quae repraesentat *caput parvum*, quod in anteriora corporis intrahunt, et occultant, et quoque insertant capiti magno, dum loquuntur cum Laicis; nam ex parvo capite non loquuntur cum illis, sed ex magno, quod antrorsum apparet sicut facie humana praeditum; et loquuntur cum illis ex Verbo, de amore, de charitate, de bonis operibus, de praeceptis Decalogi, de paenitentia, et ex Verbo desumunt paene omnia quae ibi sunt de illis: sed tunc insertant caput parvum in magnum, ex quo intus apud se intelligunt, quod omnia illa non facienda sint propter Deum, Caelum, et Salutem, sed modo propter bonum publicum et privatum: verum quia loquuntur de illis ex Verbo, imprimis de Evangelio, Operatione Spiritus Sancti et Salvatione, suaviter et eleganter, ideo apparent coram auditoribus sicut homines pulchri, et prae reliquis in universo terrarum orbe sapientes; quare etiam vidisti, quod data illis essent a pueris et puellis sedentibus super transtris navigiorum opipara et pretiosa. Hi ergo sunt, quos repraesentatos vidisti ut Testudines. In mundo tuo parum dignoscuntur ab aliis; solum per id, quod credant se omnibus sapientiores esse, ac rideant alios, imprimis socios quos dicunt non sapientes esse sicut illi, quos aspernantur; sigillum quoddam secum in veste ferunt, ex quo se faciunt ab illis internosci."

Dixit loquens cum me, "Non dicam tibi quid sentiunt de caeteris rebus fidei, ut quid de Electione, de Libero Arbitrio, de Baptismo, de Sacra Caena, quae sunt talia quae non evulgant, sed nos in Caelo scimus. Verum quia tales sunt in mundo, et post mortem non licet alicui loqui aliter quam cogitat, ideo quia tunc non possunt aliter quam loqui ex insaniis cogitationum suarum, reputantur ut insani, ac ejiciuntur e societatibus, et tandem demittuntur in puteum abyssi, et fiunt spiritus corporei, et apparent sicut mumia; callus enim inductus est interioribus mentis eorum, quia in mundo etiam interposuerunt sepem. Societas infernalis ex illis est in confinio ad societatem infernalem ex Machiavellistis, ac intrant quandoque ab una in alteram, et vocant se sodales; sed exeunt quia diversitas est, ex eo, quod aliquod religiosum de fide Actu apud illos fuerit, sed non aliquod apud Machiavellistas."

Postquam vidi illos ejectos ex societatibus, et collectos ut dejicerentur; visum est navigium in aere cum septem velis volans, et inibi naucleros et nautas indutos veste purpurea, habentes super pileis magnificas laurus, clamantes, "En nos in Caelo; sumus doctores purpurati, et prae omnibus laureati, quia sumus Capita sapientum ex omni Clero in Europa."

Miratus sum quid hoc; et dictum est mihi, quod essent imagines fastus, ac cogitationes ideales, quae vocantur phantasiae, ex illis qui prius visi sunt ut Testudines, et nunc ut insani ejecti e societatibus, ac in unum col-

lecti, ac starent simul in uno loco.

Et tunc desiderabam loqui cum illis, et accessi ad locum ubi stabant, ac salutabam illos, et dicebam, "Estis vos qui separavistis Interna hominum ab Externis illorum, ac operationem Spiritus Sancti sicut in fide a cooperatione Ejus cum homine sicut extra fidem, et sic separavistis Deum ab homine. Annon vos ita non modo removistis ipsam charitatem et ejus opera a fide, sicut multi alii doctores e Clero, sed etiam ipsam fidem quoad manifestationem ejus coram Deo ab homine. Sed quaeso, num velitis ut de illa re loquar vobiscum ex ratione, vel num ex Scriptura Sacra."

Dixerunt, "Loquere primum ex ratione."

Et locutus sum, dicens, "Quomodo potest Internum et Externum apud hominem separari. Quis non ex communi perceptione videt, aut videre potest, quod omnia Interiora hominis pergant et continuentur in Exteriora et usque in Extrema ejus, ut efficiant effectus suos, ac operentur opera sua. Suntne Interna propter Externa, ut desinant in illa, et subsistant in illis, et sic existant, vix aliter quam sicut columna super stylobata sua; potestis videre, quod si non continuatio foret, et sic conjunctio, Extrema dissolverentur, ac diffluerent sicut bullae in aere. Quis negare potest, quin interiores operationes Dei apud homines sint myriades myriadum, de quibus homo nihil scit; et quid juvat illa scire, modo sciat Extrema, in quibus cum sua cogitatione et voluntate cum Deo simul est. Sed hoc illustrabitur per exemplum. Num scit homo interiores operationes loquelae suae, ut quomodo pulmo attrahit aerem, et illo implet vesiculas, bronchias et lobos; quomodo illum aerem emittit in tracheam, et ibi vertit illum in sonum; quomodo sonus ille in glottide ope laryngis modificatur, et quomodo lingua dein articulat illum, et labia articulationem complent, ut fiat loquela. Nonne omnes illae interiores operationes, de quibus homo nihil scit, sunt propter Extremum, ut homo possit loqui. Remove aut separa unum ex Internis illis a suo continuo cum Extremis, num homo potuisset loqui plus quam stipes. Sit adhuc exemplum. Binae Manus sunt ultima hominis. Numne Interiora, quae illuc continuantur, sunt a capite per cervicem, tum per pectus, scapulas, brachia, et ulnas: suntque innumeri musculares textus, innumerae phalanges fibrarum motricium, innumeri manipuli nervorum et vasorum sanguineorum, ac plures ginglymi ossium cum suis membranis et ligamentis; num homo de illis aliquid scit, et tamen operantur manus ejus ex omnibus illis. Suppone quod Interiora illa circa poplitem manus se sinistrorsum deflecterent, et non intrarent; annon manus ab ulna decideret, ac sicut aliquod avulsum inanimatum putresceret; imo, si velitis credere, foret sicut cum corpore, si homo decollaretur. Prorsus simile foret cum voluntate et cogitatione hominis, si Divina Operatio desineret ante illas, et non influeret in illas; haec sunt secundum rationem.

"Nunc si vultis audire, sunt eadem etiam secundum Scripturam Sacram. Annon Dominus dicit,

> 'Manete in Me et Ego in vobis; Ego sum Vitis et vos palmites; qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam' (*Joh.* xv. 4, 5).

Numne fructus sunt bona opera, quae Dominus facit per hominem, et homo illa sicut a se. Annon Dominus etiam dicit, quod

> Stet ad ostium et pulset, et quod ad illum qui aperit, ingrediatur, ac caenet cum illo, et ille cum Ipso (*Apoc.* iii. 20).

Annon Dominus dat minas et talenta, ut homo negotietur cum illis et lucretur, et quod sicut lucratur, det vitam aeternam (*Matth.* xxv. 14–30[1]; *Luc.* xix. 13–26). Tum [annon Dominus dicit] quod

> Mercedem det cuivis secundum laborem in Vinea Ipsius (*Matth.* xx. 1–17).

Sed haec pauca sunt; possunt membranae impleri ex Verbo, de eo, quod homo operaturus sit fructus sicut arbor, facturus sit praecepta, amaturus Deum et proximum, et plura. Sed scio, quod propria intelligentia vestra cum illis quae ex Verbo sunt, non possit tale commune habere, quale est in se, quae tametsi loquimini, usque ideae vestrae pervertunt illa; et non potestis aliter, quia removetis omnia Dei ab homine quoad communicationem et inde conjunctionem; quid tunc superest nisi etiam omnia cultus."

Postea illi mihi visi sunt in luce Caeli, quae detegit et manifestat qualis quisque est; et tunc non visi sunt sicut prius in navigio in aere quasi in Caelo, nec inibi purpurati quoad vestes, ac laureati quoad caput; sed in loco arenoso, inque vestibus ex frustis, ac cincti retibus quasi piscatoriis circum lumbos, trans quae nuditates eorum apparebant; et tunc demissi sunt in societatem quae in confinio ad Machiavellistas erat, de qua supra.

CAPUT X.

ET vidi alium Angelum fortem descendentem e Caelo, circumdatum nube, et iris supra caput, et facies Ejus sicut Sol, et pedes Ejus sicut columnae ignis.

2. Et habebat in manu Sua Libellum apertum, et posuit pedem Suum dextrum super mari, et sinistrum super terra.

3. Et clamavit voce magna, sicut leo rugit, et cum clamavit locuta sunt septem tonitrua suas voces.

4. Et cum locuta sunt septem tonitrua voces suas, futurus sum scribere, et audivi vocem e Caelo dicentem mihi, Obsigna quae locuta sunt septem tonitrua, et ne illa scribas.

5. Et Angelus, Quem vidi stantem super mari et super terra, sustulit manum Suam in Caelum.

6. Et juravit per Viventem in saecula saeculorum, Qui creavit Caelum et quae in eo, et Terram et quae in ea, et Mare et quae in eo, quod tempus non erit amplius.

7. Sed in diebus vocis septimi Angeli, quando futurus est clangere, et consummabitur mysterium Dei, sicut evangelizavit Suis servis Prophetis.

8. Et vox, quam audivi e Caelo, iterum loquens cum me, et dicens, Abi, accipe Libellum apertum in manu Angeli stantis super [mari et super] terra.

9. Et abivi ad Angelum, dicens Ei, Da mihi Libellum;

et dixit mihi, Accipe et devora illum, et amaricabit tuum ventrem, sed in ore tuo erit dulcis sicut mel.

10. Et accepi Libellum e manu Angeli, et devoravi illum, et erat in ore meo sicut mel dulcis; et cum devoravi illum amaricatus est venter meus.

11. Et dixit mihi, Oportet te iterum prophetare super populos et gentes et linguas et reges multos.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR ADHUC DE EXPLORATIONE ET MANIFESTATIONE ILLORUM QUI IN ECCLESIIS REFORMATORUM SUNT: HIC QUID CREDUNT DE DOMINO,

QUOD SIT DEUS CAELI ET TERRA (ut Ipse docuit, *Matth.* xxviii. 18), ET QUOD HUMANUM IPSIUS SIT DIVINUM;

ET QUOD HOC IBI NON RECEPTUM SIT, ET QUOD AEGRE POSSIT RECIPI, QUAMDIU DOGMA DE JUSTIFICATIONE PER SOLAM FIDEM CORDIBUS INSIDET.

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. ***"Et vidi alium Angelum fortem descendentem e Caelo,"*** significat *Dominum in Divina Majestate et Potentia* [n. 465]; ***"circumdatum nube, et iris supra caput,"*** significat *Divinum Naturale et Divinum Spirituale Ipsius* [n. 466]; ***"et facies Ejus sicut sol,"*** significat *Divinum Amorem et simul Divinam Sapientiam* [n. 467]; ***"et pedes Ejus sicut columnae ignis,"*** significat *Divinum Naturale Domini quoad Divinum Amorem, quod sustentat omnia* [n. 468].

2. ***"Et habebat in manu Sua Libellum apertum,"*** significat *Verbum quoad id doctrinae ibi, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum* [n. 469]; ***"et posuit pedem dextrum super mari et sinistrum super terra,"*** significat *quod Dominus sub Suo Auspicio et Dominio habeat universam Ecclesiam* [n. 470].

3. ***"Et clamavit voce magna sicut leo rugit,"*** significat *lamentationem gravem quod Ipsi Ecclesia sit ablata* [n. 471]; ***"et cum clamavit, locuta sunt septem tonitrua voces suas,"*** significat *quod Dominus per universum Caelum detexerit quid in Libello* [n. 472].

4. ***"Et cum locuta sunt septem tonitrua voces suas, futurus sum scribere, et audivi vocem e Caelo dicentem mihi, Obsigna quae locuta sunt septem tonitrua, et ne illa scribas,"*** significat *quod illa quidem manifestentur, sed quod non recipiantur quam postquam illi, qui per "Draconem," "Bestiam" et "Pseudoprophetam" intelliguntur, e mundo spirituum ejecti sunt, quia periculum si prius* [n. 473].

5, 6. ***"Et Angelus, Quem vidi stantem super mari et super terra, sustulit manum Suam in Caelum, et juravit per Viventem in saecula saecu-***

lorum," significat *contestationem et testificationem Domini per Se Ipsum* [n. 474]; ***"Qui*[1] *creavit Caelum et quae in eo, et Terram et quae in ea, et Mare et quae in eo,"*** significat *Qui vivificat omnes qui in Caelo et qui in Ecclesia sunt, ac omnia et singula apud illos* [n. 475]; ***"quod tempus non erit amplius,"*** significat *quod non aliquis status Ecclesiae, seu aliqua Ecclesia, nisi agnoscitur unus Deus, et quod Dominus sit Ille* [n. 476].

7. ***"Sed in diebus vocis septimi Angeli, quando futurus clangere,"*** significat *explorationem et manifestationem status Ecclesiae finalem, quod peritura sit, si non Nova a Domino instauretur* [n. 477]; ***"et consummabitur mysterium Dei, sicut evangelizavit Suis servis Prophetis,"*** significat *quod tunc appariturum sit quod in Verbo utriusque Testamenti praedictum est et hactenus occultatum, quod post Ultimum Judicium super illos qui devastaverunt Ecclesiam, venturum sit Regnum Domini* [n. 478].

8. ***"Et vox quam audivi e Caelo iterum loquens cum me, dicens, Recipe Libellum apertum in manu Angeli stantis super mari et super terra,"*** significat *mandatum e Caelo ut haurirent illam Doctrinam, sed ut manifestaretur per Johannem quomodo illa in Ecclesia reciperetur, antequam illi qui per "Draconem," "Bestiam" et "Pseudoprophetam" intelliguntur, remoti sunt* [n. 479].

9. ***"Et abivi ad Angelum, dicens Ei, Da mihi Libellum,"*** significat *motionem animi apud plures ad recipiendum Doctrinam* [n. 480]; ***"et dixit mihi, Accipe et devora illum, et amaricabit tuum ventrem, sed in ore tuo erit dulcis sicut mel,"*** significat *quod receptio ex agnitione quod Dominus sit Salvator et Redemptor, sit grata et amoena, at quod agnitio quod solus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum, sit ingrata et molesta ex falsificationibus* [n. 481].

10. ***"Et accepi Libellum e manu Angeli et devoravi illum, et erat in ore meo sicut mel dulcis; et cum devoravi illum, amaricatus est venter meus,"*** significat *ita factum, et sic manifestatum* [n. 482].

11. ***"Et dixit mihi, Oportet te iterum prophetare super populos et gentes et linguas et reges multos,"*** significat *quod quia ita est, adhuc docendum sit quales sunt qui in sola fide* [n. 483].

EXPLICATIO.

464. In hoc et in sequente capite agitur de Domino, quod sit Deus Caeli et Terrae, et quod sit Deus etiam quoad Humanum; consequenter quod Jehovah sit Ipse. Quod de hoc in binis his capitibus agatur, videri potest ex singulis in Sensu spirituali, et ex clausula eorum, cap. xi. 15, 16, 17.

---

465. [*Vers.* 1.] ***"Et vidi alium Angelum fortem descendentem e Caelo,"*** significat *Dominum in Divina Majestate et Potentia.*—Quod "Angelus" hic sit Dominus, patet a descriptione Ejus, quod "circumdatus nube, iris supra caput, facies Ejus sicut Sol, pedes Ejus sicut columnae ignis," et quod teneret pedes Suos super mari et super terra; tum quod clamaverit

sicut leo rugit, et locutus sicut tonitru. Quod visus sit sicut Angelus, est quia apparet in Caelis et infra Caelos, quando Se manifestat, ut Angelus; implet enim aliquem Angelum Divino Suo accommodate ad receptionem illorum quibus Se dat videndum; ipsam praesentiam Ipsius, qualis est in Se aut Sua Essentia, non aliquis Angelus, et minus aliquis homo, sustinet; quare apparet supra Caelos ut Sol, qui distat ab Angelis sicut sol mundi ab hominibus; ibi est in Divino Suo ab aeterno et simul in Divino Suo Humano, quae unum sunt sicut anima et corpus. Vocatur hic "Angelus fortis" ex Divina Potentia: et dicitur "alius Angelus" ex eo, quod aliud Divinum Ipsius hic describatur quam prius.

466. *"Circumdatum nube et iris supra caput,"* significat *Divinum Naturale et Divinum Spirituale Ipsius.*—Per "nubem," qua circumdatus, significatur Divinum Naturale; quare Verbum in Sensu naturali, quod etiam est ab Ipso, ita Ipsius et Ipse, significatur per "nubem" (n. 24); per "iridem" significatur Divinum Spirituale, quod quia est supra Naturale, ideo Iris visa est supra caput. Sciendum est, quod Dominus in Divino Suo Naturali sit apud homines, in Divino autem Spirituali apud Angelos Regni spiritualis, et in Divino Caelesti apud Angelos Regni caelestis; sed usque non est divisus, at apparet cuique secundum quale ejus. Divinum Spirituale Domini etiam significatur per "iridem" apud *Ezechielem:*

> Super expanso Cheruborum "similitudo Throni, et super illo aspectus Hominis; et ex igne lumborum Ejus sicut aspectus Iridis quae in nube in die pluviae; hic aspectus gloriae Jehovae" (i. 26–28[1]);

per "Thronum" significatur Caelum, per "Hominem super illo" Dominus, per "ignem lumborum" amor caelestis, et per "iridem" Divinum Verum spirituale, quod etiam est Divinae Sapientiae Ipsius. Per "iridem," de qua haec apud Mosen,

> "Arcum Meum dedi in nube, qui erit in signum foederis inter Me et inter Terram;" et cum videro illum in nube, "recordabor foederis aeterni" (*Gen.* ix. 12–17),

non aliud intelligitur quam Divinum Verum spirituale in naturali apud hominem qui regeneratur, fit enim homo, cum regeneratur, a naturali spiritualis; et quia tunc est conjunc-

tio Domini cum illo, ideo dicitur, quod arcus in nube esset "in signum foederis." "Foedus" significat conjunctionem. Quod non aliqua conjunctio Domini cum homine sit per irides in mundo, patet.

467. *"Et Facies Ejus sicut Sol."*—Quod significet *Divinum Amorem et simul Divinam Sapientiam*, patet ab explicatis supra (n. 53), ubi similia dicuntur de Filio Hominis.

468. *"Et Pedes Ejus sicut columnae ignis,"* significat *Divinum Naturale Domini quoad Divinum Amorem, quod sustentat omnia.*—Hoc etiam patet ex explicatis supra (n. 49), ubi de Filio Hominis dicitur, quod "Pedes Ipsius essent similes chalcolibano tanquam in camino igniti." Causa, quod Pedes Ipsius visi sint sicut "columnae ignis," est quia Divinum Naturale Domini, quod in se est Divinum Humanum quod in mundo suscepit, sustentat Divinum Ipsius ab aeterno, sicut corpus animam, et similiter sicut Sensus naturalis Verbi sustentat Sensum spiritualem et caelestem ejus, de quo videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 27–49). Quod "pedes" significent naturale, videatur (n. 49), et "columna" sustentaculum (n. 191); quod "ignis" significet amorem, est quia ignis spiritualis non aliud est; quare in solenni cultu oratur, ut "Ignis caelestis accendat corda," hoc est, amor caelestis. Quod sit correspondentia inter ignem et amorem, noscitur ex eo, quod homo incalescat ex amore, ac frigescat ex deprivatione ejus; non aliud est quod facit calorem vitalem, quam amor in utroque sensu. Origo correspondentiarum est ex duobus Solibus, uno in Caelis qui est purus Amor, et alter in Mundo qui est purus Ignis; inde quoque est correspondentia omnium spiritualium et naturalium. Quoniam "Ignis" significat Amorem Divinum, ideo

> Jehovah visus est Mosi super Monte Chorebo in rubo in Igne (*Exod.* iii. 1–3);
> Et descendit super montem Sinai in Igne (*Deutr.* iv. 36).

Et ideo

> Septem lucernae Candelabri in Tabernaculo quavis vespera accendebantur, ut arderent coram Jehovah (*Levit.* xxiv. 2–4).

Tum, quod

> Ignis jugiter arderet super Altari, et non exstingueretur (*Levit.* vi. 6 [*B. A.* 13]);

Quodque ex Altari acciperent Ignem in thuribulis et suffirent (*Levit.* xvi. 12, 13 ; *Num.* xvii. 11, 12 [*B. A.* xvi. 46, 47]) ;
Quod Jehovah iverit coram filiis Israelis noctu in Columna Ignis (*Exod.* xiii. 21, 22) ;
Quod super Habitaculo esset Ignis noctu (*Exod.* xl. 38 ; *Psalm.* cv. 39[1]; *Esaj.* iv. 5, 6) ;
Quod Ignis e Caelo consumpserit holocausta super Altari, in signum beneplaciti (*Levit.* ix. 24 ; 1 *Reg.* xviii. 38) ;
Quod holocausta vocata sint Ignita Jehovae, et Ignita odoris quietis Jehovae (*Exod.* xxix. 18 ; *Levit.* i. 9, 13, 17 ; cap. ii. 2, 9–11 ; cap. iii. 5, 16 ; cap. iv. 31, 35[2]; cap. v. 12 ; cap. vi. 11[3] [*B. A.* 18]; cap. xxi. 6 ; *Num.* xxviii. 2 ; *Deutr.* xviii[4] 1) ;
Quod oculi Domini visi sint sicut Flamma ignis (*Apoc.* i. 14[5]; cap. ii. 18 ; cap. xix[6] 12 ; *Dan.* x. 5, 6) ;
Quod septem Lampades ignis arderent coram Throno (*Apoc.* iv. 5).

Inde patet, quid significatur per

Lampades cum oleo et absque oleo (*Matth.* xxv. 1–11);

per "oleum" intelligitur ignis, et sic amor: praeter multis aliis in locis. Quod "ignis" in opposito sensu significet amorem infernalem, patet a tam multis locis in Verbo, ut vanum sit illa adducere propter copiam ; videatur aliquid de eo in Opere de *Caelo et Inferno* Londini edito (n. 566–575).

469. [*Vers.* 2.] ***"Et habebat in manu Sua Libellum apertum,"*** significat *Verbum quoad id doctrinae ibi, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum.*— Quod per "Librum," quem Agnus accepit ex Sedente super Throno, et cujus septem sigilla solvit (*Apoc.* v. 1, 7 : cap. vi. 1), intelligatur Verbum, videatur supra (n. 256, 259, 295, seq.) ; quare per "Libellum" in manu Angeli, Qui etiam est Dominus (n. 465), hic non aliud intelligitur quam Verbum quoad aliquod Essentiale ibi ; quod hoc sit id doctrinae in Verbo, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum, patet a singulis in hoc capite et in sequente in Sensu spirituali ; et quoque ex Sensu naturali capitis sequentis (xi.), vers. 15–17. Dicitur "Libellus apertus," quia illud exstat manifeste in Verbo, et patet cuivis qui legit, si attendit. De hoc nunc agitur, quia hoc est ipsum Essentiale Ecclesiae Novae. Causa est, quia a cognitione et agnitione Dei pendet salus cujusvis, est enim sicut dicitur in Praefatione, "Quod super justa idea Dei fundetur universum Caelum, et in terris universa Ecclesia, et in genere omnis Religio, quia per illam est conjunctio, et per conjunctionem lux, sapientia, et felicitas aeterna." Nunc

quia Dominus est Ipse Deus Caeli et Terrae, quare si Ipse non agnoscitur, non aliquis admittitur in Caelum, Caelum enim est Corpus Ipsius; sed is stat infra, et mordetur a serpentibus, hoc est, a spiritibus infernalibus, a quibus non datur sanatio, nisi quae fuerat filiis Israelis, ut spectarent ad "Serpentem aeneum" (*Num.* xxi. 1–9[1]); per quem quod intelligatur Dominus quoad Divinum Humanum, patet ex his apud *Johannem*:

> 'Sicut Moses exaltavit Serpentem in deserto, ita oportet exaltari Filium Hominis, ut omnis qui credit in Ipsum non pereat, sed vitam aeternam habeat" (iii. 14, 15).

470. ***"Et posuit pedem dextrum super mari et sinistrum super terra,"*** significat *quod Dominus sub Suo Auspicio et Dominio habeat universam Ecclesiam, tam illos ibi qui in externis ejus sunt, quam illos ibi qui in internis ejus.*—Per "mare et terram" significatur universa Ecclesia, per "mare" Ecclesia externa, hoc est, illi qui in externis ejus sunt, et per "terram" Ecclesia interna, hoc est, illi qui in internis ejus sunt (n. 398); per "ponere pedes super illis, significatur omnia Sibi subjecta habere, proinde sub Divino Suo Auspicio et Dominio. Quoniam Ecclesia Domini in terris est sub Caelis, ideo vocatur illa "scabellum pedum Ipsius," ut in his locis:

> "Projecit e Caelo in terram decus Israelis, non recordatur Scabelli pedum Suorum" (*Thren.* ii. 1);
> "Terra Scabellum pedum Meorum" (*Esaj.* lxvi. 1);
> "Intrabimus in Habitacula Ipsius, incurvabimus nos Scabello pedum Ipsius" (*Psalm.* cxxxii. 7[2]);
> "Non jurabis per Caelum, quia Thronus Dei est, neque per Terram, quia Scabellum pedum Ipsius" (*Matth.* v. 34, 35);
> "Locum pedum Meorum honorabilem reddam" (*Esaj.* lx. 13);
> "Dominari fecisti Ipsum super opera[3] manuum Tuarum, omnia posuisti sub Pedes Ipsius" (*Psalm.* viii. 7 [*B. A.* 6];

haec de Domino. Quod "pedem dextrum posuerit super mari, et sinistrum super terra," est quia illi qui in Ecclesiae externis sunt, non ita confirmaverunt falsa apud se, sicut qui in internis ejus sunt.

471. [*Vers.* 3.] ***"Et clamavit voce magna sicut leo rugit,"*** significat *lamentationem gravem quod Ipsi Ecclesia sit ablata.*—Quod per "clamare sicut leo rugit" significetur lamentatio gravis de Ecclesia, et quod illa Ipsi sit ablata, patet ab explicatis in praecedente capite, ubi explorati et

manifestati sunt status vitae illorum qui ab Ecclesia, qui erant lamentabiles; tum ab his in hoc capite, quod "Angelus juraverit per Viventem in saecula saeculorum, quod tempus non erit amplius," per quod significatur quod non Ecclesia; ut et in sequente capite, quod "Bestia ascendens ex abysso occiderit binos Testes Ipsius;" imprimis quod non agnoscatur et adeatur, tametsi est Deus Caeli et Terrae. Lamentatio de his significatur per quod "rugiverit sicut leo;" leo enim rugit cum videt hostes suos et insultus eorum, et cum videt auferri catulos suos et praedam suam; ita comparative Dominus, cum videt auferri Ecclesiam Suam a diabolis: quod hoc per "rugire sicut leo" significetur, constare potest ex his locis:

"Quemadmodum Rugit Leo et juvenis Léo super rapina sua, cum occurrit contra illum plenitudo pastorum, sic descendit Jehovah Zebaoth ad militandum super monte Sionis" (*Esaj.* xxxi. 4);

"Ira accensa est Jehovae contra populum Ipsius; Rugitus Illi sicut Leonis, Rugit sicut Leones juvenes, et fremit et apprehendit praedam; quia ecce tenebrae, anxietas, et lux obtenebrescit in ruinis suis" (*Esaj.* v. 25–30);

"Jehovah ex alto Rugiet, et ex Habitaculo sanctitatis Suae edet vocem; Rugiendo Rugiet contra habitacula Sua" (*Jerem.* xxv. 30[1]);

"Jehovah e Sione Rugiet, et ex Hierosolyma dabit vocem Suam" (*Joel* iv. 16 [*B. A.* iii. 16]);

"Non perdam Ephraimum; post Jehovam ibunt; sicut Leo Rugiet; quia ille Rugiet" (*Hosch.* xi. 9, 10[2]);

"Leo Rugit, quis non timeat; Dominus Jehovih locutus est, quis non prophetet" (*Amos* iii. 8[3]);

"Deus Rugit voce Sua, tonat voce majestatis Suae" (*Hiob* xxxvii. 4, 5).

Quod "rugitus" significet lamentationem gravem constat ex his:

"Inveterata sunt ossa mea per Rugitum meum omni die" (*Psalm.* xxxii. 3);

"Debilitatus et contritus sum; Rugivi, prae Rugitu cordis mei" (*Psalm.* xxxviii. 9 [*B. A.* 8]);

'Ante panem suspirium meum, et effunduntur sicut aquae Rugitus mei" (*Hiob* iii. 24).

472. ***"Et cum clamavit, locuta sunt septem tonitrua voces suas,"*** significat *quod Dominus per universum Caelum detexerit quid in Libello.*—Quod hoc significetur, est quia sequitur quod vellet "scribere quae septem tonitrua locuta sunt," sed quod e Caelo illi dictum sit ut "obsignaret illa, et non scriberet:" et postea, quod "devoraret Libellum," et quod "ille in ore ejus esset dulcis sicut mel," sed quod "ex eo amaricatus sit venter ejus;" per quae significatur, quod

talia inessent, quae adhuc non reciperentur ; causa videatur in articulo sequente. Sed aperiam quid in Libello. In Libello erant illa quae in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*, a principio ad finem, continentur, quae sunt sequentia :

Quod universa Scriptura Sacra sit de Domino, et quod Dominus sit Verbum (n. 1–7);
Quod Dominus impleverit omnia Legis sit quod impleverit omnia Verbi (n. 8–11);
Quod Dominus in mundum venerit, ut subjugaret Inferna, et glorificaret Humanum, et quod Passio crucis fuerit ultima pugna, per quam plene vicit Inferna, et plene glorificavit Humanum Suum (n. 12–14);
Quod Dominus per Passionem crucis non abstulerit peccata, sed quod portaverit illa (n. 15–17);
Quod imputatio meriti Domini non aliud sit quam remissio peccatorum post paenitentiam (n. 18);
Quod Dominus quoad Divinum Humanum dicatur Filius Dei, et quoad Verbum dicatur Filius Hominis (n. 19–28);
Quod Dominus Humanum Suum fecerit Divinum ex Divino in Ipso, et quod sic unum factus sit cum Patre (n. 29–36);
Quod Dominus sit Ipse Deus a Quo et de Quo Verbum (n. 37–44);
Quod Deus unus sit, et quod Dominus sit Ille Deus (n. 45);
Quod Spiritus Sanctus sit Divinum procedens a Domino, et quod Illud sit Ipse Dominus (n. 46–54);
Quod Doctrina Fidei Athanasianae concordet cum veritate, dum modo per Trinitatem Personarum intelligatur Trinitas Personae, quae est in Domino (n. 55–61).

Quod dicatur quod "septem tonitrua locuta sint voces suas," est quia loquela Domini per Caelos delapsa in inferiora auditur sicut tonitru ; et quia loquitur simul per totum Caelum, ita plene, dicuntur "septem" tonitrua, per "septem" enim significantur omnes, omnia, et totum (n. 10, 391) ; quare etiam per "tonitru" significatur instructio et perceptio veri, (n. 236), hic etiam detectio et manifestatio. Quod vox e Caelo audiatur sicut tonitru, quando a Domino, patet ab his :

Jesus dixit, "Pater glorifica Nomen Tuum ; et exiit vox e Caelo et dixit, Etglorificavi et glorificabo ;" turba audivit hoc sicut Tonitru (*Joh.* xii. 28–30) ;
"Deus rugit voce Sua, Tonat voce majestatis" (*Hiob* xxxvii. 4, 5) ;
"Tonavit e Caelo Jehovah, et Altissimus dedit vocem Suam" (2 *Sam.* xxii. 14) ;
"Audivi vocem e Caelo tanquam vocem Tonitrui magni" (*Apoc.* xiv. 2) ;
"Invocasti Me, et respondi tibi in occulto Tonitru" (*Psalm.* lxxxi. 8 [*B. A.* 7]).

473. [*Vers.* 4.] *"Et cum locuta sunt septem tonitrua voces suas, futurus sum scribere, et audivi vocem e Caelo dicentem mihi, Obsigna quae locuta sunt septem tonitrua, et ne illa scribas,"* signifi-

cat *quod illa quidem manifestentur, sed quod non recipiantur, quam postquam illi, qui per "Draconem," "Bestiam" et "Pseudoprophetam" intelliguntur, e Mundo spirituum ejecti sunt, quia periculum si prius.*—"Voces" quas locuta sunt septem tonitrua, sunt illa de quibus nunc supra (n. 472), quae quia ipsa Essentialia Novae Ecclesiae sunt, ter dicuntur: per "scribere" in Sensu naturali significatur mandare chartae, et sic posteritati in recordationem, sed in Sensu spirituali per "scribere" significatur mandare cordi ad receptionem; inde per "obsignare et non scribere illa" significatur quod non mandentur cordi et recipiantur, quam postquam Draco, Bestia et Pseudopropheta e Mundo spirituum ejecti sunt, quia periculum si prius; causa est, quia per "Draconem, Bestiam et Pseudoprophetam," significantur illi qui in fide separata a charitate sunt, et hi constanter et tenaciter haerent in fide sua, quod Deus Pater adeundus sit, et non Dominus immediate, tum quod Dominus non sit Deus Caeli et Terrae quoad Humanum Suum; quare si Doctrina illa, de qua mox supra (n. 472), quae manifestata est et adhuc manifestatur (quod significatur per quod "Libellus apertus fuerit"), reciperetur ab aliis quam qui in charitate et ejus fide sunt (qui etiam sunt qui per "Johannem" significantur, n. 5, 17), antequam Draco ejectus est, illa rejiceretur non modo ab illis, sed etiam per illos a reliquis; et si non rejiceretur, usque falsificaretur, imo prophanaretur. Quod ita sit, manifeste patet a nunc sequentibus in *Apocalypsi* in serie visis, quae sunt, quod occiderint binos Domini Testes (cap. xi.); quod Draco steterit juxta Mulierem parituram ut devoraret faetum ejus, et postquam pugnaverat cum Michaele, persecutus sit Mulierem illam (cap. xii.); quodque binae Bestiae, una e mari et altera e terra ascendentes, unum fecerint cum illo (cap. xiii.); tum quod in bellum congregaverint suos ad locum dictum Armageddon (cap. xvi.); et ultimo quod in bellum convocaverint gentes, Gogum et Magogum (cap. xx. 8, 9); at quod Draco, Bestia et Pseudopropheta conjecti sint in stagnum ignis et sulphuris (cap. xx. 10); quibus factis, Nova Ecclesia, quae futura est Uxor Agni, descendit e Caelo (cap. xxi., xxii.). Haec sunt, quae per haec,

"Obsigna quae locuta sunt septem tonitrua, et ne illa scribas,"

intelliguntur; tum per haec in hoc capite,

"In diebus vocis septimi Angeli consummabitur mysterium Dei sicut evangelizavit servis Suis prophetis" (vers. 7);

ut et per haec in sequente capite,

"Et septimus Angelus clanxit, et factae sunt voces magnae in Caelo, dicentes, Facta sunt Regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius" (vers. 15);

et insuper per plura similia in capitibus quae sequuntur. Videatur de hac re aliquid in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 61).

474. [*Vers.* 5.] ***"Et Angelus Quem vidi stantem super mari et terra, sustulit manum Suam in caelum,"*** [*Vers.* 6.] ***"et juravit per Viventem in saecula saeculorum,"*** significat *contestationem et testificationem Domini per Se Ipsum.*—Per "Angelum stantem super mari et terra" intelligitur Dominus (n. 470); per "tollere manum in Caelum" significatur contestatio, haec, quod "tempus non erit amplius" (vers. 6); per "jurare" significatur testificatio, haec, quod "in diebus vocis septimi Angeli consummabitur mysterium Dei" (vers. 7); per "Viventem in saecula saeculorum," intelligitur Ipse Dominus, ut supra (cap. i. 18; cap. iv. 9, 10; cap. v. 14; *Dan.* iv. 31 [*B. A.* 34]); quod Dominus testificetur per Se Ipsum, videbitur mox. Ex his patet, quod per haec, "Et Angelus, Quem vidi stantem super mari et terra, sustulit manum Suam in Caelum, et juravit per Viventem in saecula saeculorum," significetur contestatio et testificatio Domini per Se Ipsum. Quod Jehovah juret, hoc est, testificetur per Se Ipsum, constat ex his locis:

"Per Me Juravi, exivit ex ore Meo Verbum quod non revocabitur" (*Esaj.* xlv. 23);
"Per Me Juravi, quod in desolationem futura sit domus haec" (*Jerem.* xxii. 5);
"Juravit Jehovah per Animam Suam" (*Jerem.* li. 14; *Amos* vi. 8);
"Juravit Jehovah per Sanctitatem Suam" (*Amos* iv. 2[1]);
"Juravit Jehovah per Dextram Suam, et per Brachium roboris Sui" (*Esaj.* lxii. 8);
'Ecce Ego Juravi per Nomen Meum magnum" (*Jerem.* xliv. 26).

Quod Jehovah, hoc est, Dominus "juraverit per Se Ipsum," significat quod Divinum Verum testetur, est enim Ipse Divinum Verum, et hoc testatur a se et per se.

(Praeter illa, quod "Jehovah juraverit," videatur *Esaj.* xiv. 24; cap. liv. 9; *Psalm.* lxxxix. 4, 36 [*B. A.* 3, 35]; *Psalm.* xcv. 11; *Psalm.* cx. 4; *Psalm.* cxxxii. 11.)

Quod dicatur quod "Jehovah juraverit," est quia Ecclesia apud filios Israelis instituta fuit Ecclesia repraesentativa, et inde repraesentata est conjunctio Domini cum Ecclesia per foedus, qualiter fit inter duos, qui pacta sua jurant; quare quia juramentum fuit foederis, dicitur quod "Jehovah juraverit;" per quod tamen non intelligitur quod juraverit, sed quod Divinum Verum id testetur. Quod juramentum fuerit foederis, patet ex his:

"Juravi tibi, et inii foedus ut esses Mihi" (*Ezech.* xvi. 8);
"Ad recordandum foederis, Juramenti quod Juravit" (*Luc.* i. 72, 73).
(*Psalm.* cv. 9; *Jerem.* xi. 5; cap. xxxii. 22; *Deutr.* i. 34[1]; cap. x. 11; cap. xi. 9, 21; cap. xxvi. 3, 15; cap. xxxi. 20; cap. xxxiv. 4.)

Quia foedus erat repraesentativum conjunctionis Domini cum Ecclesia, et reciproce Ecclesiae cum Domino, ac juramentum erat foederis, ac jurandum erat ex vero in se, ita quoque per illud, ideo permissum fuit filiis Israelis jurare per Jehovam, et sic per Divinum Verum

(*Exod.* xx. 7; *Levit.* xix. 12; *Deutr.* vi. 13; cap. x. 20; *Esaj.* xlviii. 1; cap. lxv. 16; *Jerem.* iv. 2; *Sach.* v. 4);

sed postquam repraesentativa Ecclesiae abrogata sunt, etiam juramenta foederis a Domino abrogata sunt

(*Matth.* v. 33–37; cap. xxiii. 16–22).

475. ***"Qui creavit Caelum et quae in eo, et Terra et quae in ea, et Mari et quae in eo,"*** significat *Qui vivificat omnes qui in Caelo et qui in Ecclesia sunt, ac omnia et singula apud illos.*—Per "creare" in naturali Sensu significatur creare, in spirituali autem Sensu per "creare" significatur reformare et regenerare (n. 254, 290), quod etiam est vivificare; per "Caelum" intelligitur Caelum ubi sunt Angeli; per "terram et mare," significatur Ecclesia, per "terram" illi qui in internis ejus sunt, et per "mare" illi qui in externis ejus (n. 398, 470); per "quae in illis" significantur omnia et singula apud illos.

476. ***"Quod tempus non erit amplius,"*** significat *quod non aliquis status Ecclesiae, seu aliqua Ecclesia, nisi agnoscitur unus Deus, et quod Dominus sit Ille.*—Per "tempus" significatur status, et quia hic de Ecclesia agitur, significatur status Ecclesiae; inde per quod "tempus non erit amplius" significatur quod non aliquis status Ecclesiae: quod etiam

intelligatur, quod non aliqua Ecclesia sit, nisi agnoscitur unus Deus, et quod Dominus sit Ille, sequitur. At quid hodie: quod Deus sit unus, non negatur, sed quod Dominus sit Ille, negatur; et tamen non datur unus Deus, et simul Trinitas in Quo, nisi Dominus: quod Ecclesia sit ab Ipso Qui est Salvator et Redemptor, non negatur, at quod Ipse ut Salvator et Redemptor immediate adeundus sit, negatur: inde patet, quod Ecclesia exspiratura sit, nisi Nova existat, quae Dominum Solum pro Deo Caeli et Terrae agnoscit, et propterea Ipsum immediate adit (videatur *Matth.* xxviii. 18); quare hoc, quod "tempus non erit amplius," hoc est, quod non Ecclesia, se refert ad illa quae in hoc capite sequuntur (vers. 7), et haec ad illa quae in cap. xi. (vers. 15), ubi dicitur quod futura sit Ecclesia, quae Solius Domini erit. Quod per "tempus" significetur status, est quia in mundo spirituali non metiuntur tempora per dies, septimanas, menses et annos, sed per status, qui sunt progressiones vitae eorum, ex quibus recordantur praeteritorum; de quibus videatur Opus de *Caelo et Inferno* Londini anno 1758 editum (n. 162–169), ubi de Tempore in Caelo actum est. Quod status Ecclesiae hic per "tempus" intelligatur, est quia dies et nox, mane et vespera, aestas et hyems, faciunt tempus in mundo, et illa in spirituali Sensu intellecta faciunt status Ecclesiae; quare dum hi status non amplius sunt, non est aliqua Ecclesia; et tunc non est, quando non bonum et verum est amplius, ita quando lux veri est caligo, et calor boni est frigus; haec sunt quae intelliguntur per quod "non tempus amplius." Similia intelliguntur per haec in Verbo:

Bestia quarta "cogitabit immutare Tempora" (*Dan.* vii. 25);
"Erit dies unus qui notus Jehovae, non dies nec nox," ita non tempus (*Sach.* xiv. 7);
"Occidere faciam solem in meridie, et obtenebrabo terram in die lucis," ita nec tempus (*Amos* viii. 9);
"Malum unum ecce venit, finis venit, venit finis, venit mane super te habitator terrae, venit Tempus" (*Ezech.* vii. 5–7);

"mane" est principium Dcclesiae Novae (n. 151), quare dicitur "venit tempus."

477. [*Vers.* 7.] ***"Sed in diebus vocis septimi Angeli, quando futurus clangere,"*** significat *explorationem et manifestationem status Ecclesiae finalem, quod peritura* [*sit*], *si non Nova a Domino instauretur.*—Quod per "clangere tuba" signi-

ficetur explorare et manifestare statum vitae illorum qui ab Ecclesia sunt, proinde etiam statum Ecclesiae, videatur supra (n. 397); et quia septem Angeli clangebant, per "vocem septimi Angeli" significatur exploratio et manifestatio finalis, quae est quod Ecclesia peritura sit, si non Nova a Domino instauretur; quod peritura sit, intelligitur per quod "tempus non erit amplius" (n. 476), et quod nova Ecclesia a Domino instauranda sit, intelligitur per illa quae nunc sequuntur.

478. ***"Et consummabitur mysterium Dei, sicut evangelizavit Suis servis Prophetis,"*** significat *quod tunc appariturum sit quod in Verbo utriusque Testamenti praedictum est et hactenus occultatum, quod post Ultimum Judicium super illos qui devastaverunt Ecclesiam, venturum sit Regnum Domini.*—Per "consummari" significatur impleri, finem habere, et tunc apparere; per "mysterium Dei evangelizatum prophetis" significatur id quod a Domino praedictum est in Verbo et hactenus occultatum; per "evangelizare" significatur annuntiare Adventum Domini et Regnum Ipsius, "Evangelium" enim est laetus nuntius; quod hoc exstiturum sit, postquam Ultimum Judicium super illos quid evastaverunt Ecclesiam factum est, etiam in Verbo praedictum est, quare hoc quoque significatur. Ex his constare potest, quod haec omnia per illa verba intelligantur.

Hic primum aliquid de praedictione Adventus Domini et Regni Ipsius in Verbo utriusque Testamenti, dicetur. In Verbo Veteris Testamenti, quod Propheticum vocatur, in Sensu ejus spirituali, et quoque, ubi ille Sensus elucet, in Sensu naturali, agitur de Solo Domino, videlicet de Adventu Ipsius in plenitudine temporum, quae est, quando non amplius bonum charitatis et verum fidei in Ecclesia esset, qui status ejus vocatur consummatio, devastatio, desolatio, et decisio; tum de Pugnis Ipsius cum Infernis ac de Victoriis super illa, quae etiam sunt Ultimum Judicium ab Ipso factum; et post haec, de Creatione Novi Caeli et de Instauratione Novae Ecclesiae, quae sunt Regnum Domini venturum; de his quoque agitur in Verbo Novi Testamenti, quod Apostolicum vocatur, et in specie in *Apocalypsi*. Quod sit Regnum Domini, quod in "diebus vocis septimi Angeli evangelizabitur," patet in capite sequente (xi.), ex his:

"Et septimus Angelus clanxit, et factae sunt voces magnae in Caelo, dicentes, Facta sunt Regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum: et viginti quatuor Seniores ceciderunt super facies suas, et adoraverunt Deum, dicentes, Gratias agimus Tibi Domine Deus, Qui Es et Qui Eras et Qui Venturus, quod adeptus sis potentiam Tuam magnam, et Regnum inieris" (vers. 15–17).

Hoc mysterium paene similiter ut hic in *Apocalypsi*, describitur apud *Danielem*, ubi haec:

"Audivi virum indutum linteis, quod sustulerit manus suas ad Caelum, et juraverit per Viventem in aeternum, quod ad tempus statum temporum statorum et dimidium," quum consummanda sunt omnia haec: verum dixit, "Abi Daniel, quia occlusa et obsignata verba usque ad tempus finis" (xii. 7, 9);

"usque ad tempus finis" est usque ad hoc tempus. Quod tunc Filius Hominis accepturus sit Regnum, praedicit his verbis:

"Videns fui in Visionibus noctis, et ecce cum nubibus caelorum, sicut Filius Hominis, veniens fuit; et Huic datum est Dominium, et Gloria, et Regnum, et omnes populi, gentes et linguae Ipsum colent; Dominium Ipsius Dominium saeculi quod non transibit, et Regnum Ipsius quod non peribit" (*Dan.* vii. 13, 14).

Quod "evangelizare" significet Adventum Domini, et tunc Regnum Ipsius, patet ex his locis:

"Super Montem ascende tibi, Evangelizatrix Sion; extolle cum virtute vocem tuam, Evangelizatrix Hierosolyma; dic, Ecce Deus vester; ecce Dominus Jehovih in forti venit, et brachium Ipsius dominabitur Ipsi" (*Esaj.* xl. 9, 10[1]);

"Quam jucundi sunt super montibus pedes Evangelizantis, audire facientis pacem, Evangelizantis bonum, audire facientis salutem, dicentis Sioni, Regnabit Deus[2] tuus" (*Esaj.* lii. 7, 8; *Nah.* ii. 1 [*B. A.* i. 15]);

"Cantate Jehovae, benedicite in Nomine Ipsius, Evangelizate de die in diem Salutem Ipsius; Jehovah quia venit" (*Psalm.* xcvi. 2, 13);

"Spiritus Domini Jehovih super Me, ideo unxit Jehovah Me ad Evangelizandum pauperibus, ad praedicandum captivis libertatem, ad proclamandum annum beneplaciti Jehovae" (*Esaj.* lxi. 1, 2);

"Angelus ad Sachariam, ecce uxor tua pariet filium, qui praecedet coram Domino Deo in spiritu et virtute Eliae, et ad parandum Domino populum: ego sum Gabriel, et missus sum ad Evangelizandum tibi hoc" (*Luc.* i. 13, 17, 19);

"Angelus dixit pastoribus, Ne timete, ecce Evangelizo vobis gaudium magnum; quia natus est vobis hodie Salvator, Qui est Christus Dominus, in urbe Davidis" (*Luc.* ii. 10, 11);

Quod Dominus Evangelizaverit Regnum Dei (*Matth.* iv. 23; cap. ix. 35[3]; *Marc.* i. 15; *Luc.* vii. 22; cap. viii. 1; cap. ix. 1, 2);

Quod Johannes Baptista (*Luc.* iii. 18);

Jesus etiam dixit ad Discipulos, "Euntes in universum mundum, praedicate Evangelium omni creaturae" (*Marc.* xvi. 15).

Hoc etiam est "Evangelium aeternum" quod Angelus volans in medio Caeli habebat, "ad evangelizandum habitantibus super terra" (*Apoc.* xiv. 6). Dicitur quod "consummabitur mysterium Dei," per quod intelligitur, quod nunc implebitur quod non impletum est prius; quod est, quod Regnum futurum sit Domini: non enim impletum est a Judaeis, quia illi non agnoverunt Dominum; nec impletum est a Christianis, quia hi nec agnoscunt Dominum pro Deo Caeli et Terrae etiam quoad Humanum, Hoc enim faciunt simile humano alterius hominis; quare non Ipsum immediate adeunt, cum tamen Ipse est Jehovah Qui in mundum venit.

479. [*Vers.* 8.] ***"Et vox quam audivi e Caelo iterum loquens cum me, dicens, Recipe Libellum apertum in manu Angeli stantis super mari et super terra,"*** significat *mandatum e Caelo ut haurirent*[1] *illam doctrinam de Domino, sed ut manifestaretur per Johannem quomodo illa in Ecclesia reciperetur, antequam illi qui per "Draconem," "Bestiam," et "Pseudoprophetam" intelliguntur, remoti sunt.*—Per "vocem quam audivit e Caelo" nunc iterum loquentem cum illo, intelligitur vox quae dixit illi, quod obsignaret quae locuta sunt septem tonitrua, et ne illa scriberet (vers. 4), per quae significatum est, quod doctrina illa de Domino non reciperetur, quam postquam illi, qui per "Draconem," "Bestiam" et "Pseudoprophetam" intelliguntur, e Mundo spirituum ejecti sunt, quia periculum si prius, videatur supra (n. 473); quod ita sit, manifestatur nunc per Johannem, per quod "devoraret Libellum," de quo sequitur: quod per "Libellum" intelligatur Doctrina de Domino (videatur n. 469, 472); et quod per "Angelum stantem super mari et terra" intelligatur Dominus (n. 465, 470).

480. [*Vers.* 9.] ***"Et abivi ad Angelum, dicens Ei, Da mihi Libellum,"*** significat *motionem animi apud plures in Ecclesia ad recipiendum doctrinam.*—Hoc significatur, quia per Johannem hic manifestatur quomodo Doctrina de Domino in Ecclesia a pluribus recipitur, ut mox supra dictum est; motio animi apud hos ad recipiendum illam intelligitur, quia inclinatio apud Johannem, abivit enim et petiit. Quoniam haec involvunt talia, ideo primum dictum est Johanni ut acciperet Libellum, dein abivit et petiit, tum dixit Angelus quod daturus illum, sed quod Libellus amaricaturus ventrem,

et demum quod datus sit, et quod ita factum; omnia illa significant.

481. ***"Et dixit mihi, Accipe et devora illum, et amaricabit tuum ventrem, sed in ore tuo erit dulcis sicut mel,"*** significat *quod receptio ex agnitione quod Dominus sit Salvator et Redemptor, sit grata et amoena, at quod agnitio quod Solus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum, sit ingrata et molesta ex falsificationibus.*—Per "accipere Libellum" significatur recipere Doctrinam de Domino; per "devorare illum" significatur agnoscere illam; per "amaricare ventrem" significatur quod ingrata et molesta futura sit ex falsificationibus, per "amarum" enim significatur verum falsificatum (n. 411); per "esse in ore dulcis sicut mel" significatur quod primum receptionis sit gratum et jucundum. Haec nunc applicata ad Doctrinam illam, quae intelligitur per "Libellum apertum in manu Angeli" (n. 469, 472), significant quod receptio ex agnitione quod Dominus sit Salvator et Redemptor, sit grata et jucunda; sed quod agnitio quod Solus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum, sit ingrata et molesta ex falsificationibus. Falsificationes, ex quibus Doctrina illa percipietur ingrata et molesta, sunt praecipuae, quod Dominum non agnoverint unum cum Patre, ut tamen Ipse docuit; et quod nec agnoverint Humanum Domini Divinum, quod tamen est Filius Dei (*Luc.* i. 35); et sic, ut ita dicatur, quod Deum fecerint Tres, ac Dominum Duos; praeter falsa continua ex illis: ex his falsis fluit Sola Fides, ac Sola Fides postea illa falsa confirmat. Quod ex his tanta amaritudo ac interna repugnantia existat, ut ne quidem nominari possit Divinum Humanum ex agnitione in cogitatione ab illis post mortem, videatur supra (n. 294).

482. [*Vers.* 10.] ***"Et accepi Libellum e manu Angeli et devoravi illum, et erat in ore meo sicut mel dulcis; et cum devoravi illum, amaricatus est venter meus,"*** significat *ita factum, et sic manifestatum qualis foret receptio illius doctrinae, antequam illi, qui per "Draconem," "Bestiam" et "Pseudoprophetam" intelliguntur, remoti sunt.*—Hoc quia est consequens ex supradictis, non ulterius explicatur. Legitur quod etiam Propheta Ezechiel ex mandato

Comederit Volumen Libri, et quod illud fuerit in ore ejus dulce sicut mel (*Ezech.* ii. 8–10; cap. iii. 1–3[1]).

483. [*Vers.* 11.] ***"Et dixit mihi, Oportet te iterum prophetare super populos et gentes et linguas et reges multos,"*** significat *quod, quia ita est, adhuc docendum sit quales sunt qui in sola fide.*—Quod hoc significetur, patet a sequentibus, quod de illis, qui in sola fide sunt, agatur usque ad caput xvii., et postea de Religioso Romano Catholico, et post haec de ejectione Draconis, Bestiae et Pseudoprophetae in Infernum, et sic de Nova Ecclesia in qua Solus Dominus coletur. Per "prophetare" significatur docere (n. 8, 133), inde per "iterum prophetare," adhuc docere; per "populos" significantur qui in veris aut falsis doctrinae sunt, et per "gentes" qui in bonis aut malis vitae, de quibus sequitur; per "linguas" significantur qui exterius in illis sunt (n. 282), et per "reges" significantur qui interius in illis; quod per "reges" significentur qui in veris ex bono sunt, et in opposito sensu qui in falsis ex malo, et abstracte vera ex bono aut falsa ex malo, videatur n. 20, 664, 704, 720, 830, 921; et quia de illis qui in interioribus falsis sunt in sequentibus in specie agitur, dicitur, "et reges multos," per quos significantur falsa mali in copia. Dicuntur "populi, gentes, linguae et reges," ut intelligantur omnes qui tales sunt in Ecclesia. Quod dictum sit Johanni, quod "illum oporteat iterum prophetare," significat ut adhuc doceatur quales sunt qui in sola fide, ob causam ut falsa illorum detegantur et sic aboleantur, quoniam non aboletur aliquod falsum, prius quam detectum est. Quod "populi" significent illos qui in veris aut falsis doctrinae sunt, ac "gentes" illos qui in bonis aut malis vitae, constare potest ex multis locis in Verbo ubi "populi" et "gentes" nominantur, sed ad id confirmandum adducentur hic solum loca ubi "populi" et "gentes" simul nominantur, ex quibus hoc concludi potest, quoniam in Verbo in omnibus et singulis ejus est conjugium Domini et Ecclesiae, et inde conjugium boni et veri, ac "populi" se referunt ad verum et "gentes" ad bonum; quod tale conjugium sit in omnibus et singulis Verbi, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 80–90). Loca in Verbo sunt haec:

"Vae Genti peccatrici, Populo gravi iniquitate" (*Esaj.* i. 4);
"Contra Gentem hypocriticam mittam illum, contra Populum excandescentiae Meae mandabo illum" (*Esaj.* x. 6[1]);
Jehovah "percutiens Populos plaga non curabili, dominans cum ira Gentibus" (*Esaj.* xiv[2] 6);

"In die illo adducentur munus Jehovae Populus distractus et expilatus, et Gens delineata et conculcata" (*Esaj.* xviii. 7[1]);
"Honorabunt Te Populus validus, urbs Gentium potentium timebunt Te" (*Esaj.* xxv. 3);
"Jehovah absorbebit obvolutionem super omnes Populos, et velamen super omnes Gentes" (*Esaj.* xxv. 7[2]);
"Appropinquate Gentes, et Populi auscultate" (*Esaj.* xxxiv. 1);
"Vocavi Te in foedus populorum, et in lucem Gentium" (*Esaj.* xlii. 6);
"Omnes Gentes congregentur una, et conveniant Populi" (*Esaj.* xliii. 9);
"Ecce tollam erga Gentes manum Meam, et erga Populos signum Meum" (*Esaj.* xlix. 22);
"In Testem Populis dedi Ipsum, Principem et Legislatorem Gentibus" (*Esaj.* lv. 4[3]);
"Ecce Populus veniens e terra septentrionis, et Gens magna a lateribus terrae" (*Jerem.* vi. 22[4]);
"Venient Populi multi, et Gentes numerosae ad quaerendum Jehovam Zebaoth in Hierosolyma" (*Sach.* viii. 22);
"Jehovah irritum reddit consilium Gentium, subvertit cogitationes Populorum" (*Psalm.* xxxiii. 10);
"Jehovah subjiciet Populos sub nos, et Gentes sub pedes nostros: regnavit Deus[5] super Gentes, spontanei Populorum congregati sunt" (*Psalm.* xlvii. 4, 9, 10 [*B. A.* 3, 8, 9]);
"Confitebuntur Te Populi, laetabuntur Gentes, eo quod judicaturus sis Populos in rectitudine, et Gentes in terra ducturus" (*Psalm.* lxvii. 3–5 [*B. A.* 2–4]);
"Memento mei Jehovah in beneplacito Populi Tui, ut laeter in gaudio Gentium Tuarum" (*Psalm.* cvi. 4, 5);
"Omnes Populi, Gentes et Linguae" Filium Hominis colent (*Dan.* vii. 14).
(Praeter alibi, ut *Psalm.* xviii. 44 [*B. A.* 43]; *Esaj.* ix. 1, 2 [*B. A.* 2, 3]; cap. xi. 10; *Ezech.* xxxvi. 15; *Joel* ii. 17; *Zeph.* ii. 9; *Apoc.* v. 9; *Luc.* ii. 30–32.)

---

484. His adjiciam tria Memorabilia, quae contigerunt in mundo spirituali. PRIMUM MEMORABILE fuit:—

Quondam ibi audivi sonum sicut molae; erat in plaga ejus septentrionali. Primum miratus quid hoc, sed recordatus sum quod per "molam" et "molere" in Verbo intelligatur ex Verbo inquirere quod inservit doctrinae (n. 794). Quare accessi ad locum ubi auditus est ille sonus; et cum prope eram, evanescebat sonus, et tunc videbam lacunatum quid supra terram, in quod patebat aditus per antrum; quo viso descendi et intravi.

Et ecce erat camera, in qua vidi virum senem sedentem inter libros, tenentem ante se Verbum, et inquirentem inde quod inserviebat doctrinae ejus; schedulae jacebant circum, quibus inservientia inscripsit; in camera contigua erant scribae, qui schedulas colligebant, et integrae chartae mandabant. Quaesivi primum de libris circum eum.

Dixit, quod omnes agerent de Fide justificante, "profunde illi qui ex Suionia et Danemarkia

sunt, profundius illi qui ex Alemannia, et adhuc profundius illi qui ex Britannia, ac profundissime illi qui ex Batavia;" et addidit, quod discrepent in variis, sed quod in Articulo de Justificatione et Salvatione per Solam Fidem, omnes conveniant. Postea dixit mihi, quod ex Verbo nunc colligat hoc primum fidei justificantis; quod Deus Pater exciderit Gratia erga Genus humanum propter iniquitates ejus, et quod ideo Divina necessitas ad salvandum homines fuerit, ut fieret satisfactio, reconciliatio, propitiatio, mediatio per aliquem qui in se susciperet damnationem justitiae, et quod hoc nullatenus potuisset fieri quam per Unicum Suum Filium; et quod postquam hoc factum est, apertus sit aditus ad Deum Patrem propter Ipsum. Et dixit, "Video et vidi quod hoc secundum omnem rationem sit; quomodo alioquin potuisset Deus Pater adiri, nisi per fidem in id meritum Filii: nunc etiam inveni quod hoc quoque sit secundum Scripturam."

Audivi haec, et obstupui quod dixerit id esse secundum rationem et secundum Scripturam, cum tamen est contra rationem et contra Scripturam, quod etiam aperte ei dixi.

Ille tunc in excandescentia zeli sui regessit, "Quomodo potes ita loqui."

Quare aperui mentem meam, dicens, "Annon contra rationem est cogitare, quod Deus Pater exciderit Gratia erga Genus humanum, et reprobaverit illud. Estne Divina Gratia attributum Divinae Essentiae; quare excidere Gratia foret excidere Divina Sua Essentia, et excidere Divina Sua Essentia foret non magis esse Deus. Num potest Deus abalienari a Se Ipso. Crede mihi, quod Gratia a parte Dei, sicut est infinita, etiam sit aeterna. Gratia Dei a parte hominis potest amitti, si non recipit illam, sed nusquam a parte Dei; si Gratia a Deo recederet, actum foret cum universo Caelo et cum universo Genere humano, usque adeo, ut homo non quoad aliquod minimum ejus foret homo amplius; quare permanet Gratia a parte Dei in aeternum, non modo erga Angelos et Homines, sed etiam erga ipsum Diabolum. Cum hoc secundum rationem est, cur dicis quod ad Deum Patrem unicus accessus sit per fidem in meritum Filii, cum tamen perpetuus accessus est per Gratiam. Sed cur dicis accessum ad Deum Patrem propter Filium, et cur non ad Deum Patrem per Filium; estne Filius Mediator et Salvator; cur non adis Ipsum Mediatorem et Salvatorem; estne Ille Deus et Homo. Quis in terris adit immediate aliquem Caesarem, Regem aut Principem; annon procurator et introductor erit. Scisne quod Dominus in mundum venerit, ut Ipse introducat ad Patrem, et quod non detur nisi per Ipsum accessus. Inquire nunc in Scriptura, et visurus es quod hoc sit secundum illam, et quod tua via ad Patrem sit contra Scripturam, sicut est contra rationem. Dico tibi etiam, quod sit protervitas scandere ad Deum Patrem, et non per Ipsum Qui in sinu Patris est, ac Solus apud Illum. Anne legisti *Johannem* xiv. 6."

His auditis, senex ille excan-

duit in tantum, ut exsiliret e solio, et clamaret ad scribas suos, ut me ejicerent; et cum actutum ex me ipso egressus sum, projecit post me extra fores librum, quem forte manus ejus apprehendit, et ille liber erat Verbum.

SECUNDUM MEMORABILE fuit hoc :—

Postquam egressus sum, audivi iterum stridorem, sed sicut duorum lapidum molarium collidentium inter se. Accessi ad sonum, et evanescebat.

Et vidi angustam portam tendentem oblique deorsum in quoddam lacunar divisum in cellulas, in quarum unaquavis sedebant duo, qui etiam ex Verbo colligebant confirmantia pro Fide; unus colligebat et alter scribebat, et hoc alternis.

Accessi ad unam cellulam, et steti in ostio, et quaesivi, "Quid vos colligitis et scribitis."

Dicebant, "De *Actu Justificationis* seu de *Fide Actu*, quae est ipsa Fides justificans, vivificans et salvans, et caput doctrinae in Christianismo."

Et tunc dixi ad illum, "Dic mihi aliquod signum Actus, quando Fides illa in cor ac in animam hominis infertur."

Respondit, "Signum Actus est in momento, cum homo percitus dolore quod damnatus sit, cogitat de Christo quod damnationem Legis abstulerit, et hoc meritum Ipsius cum fiducia apprehendit, et cum hoc in cogitatione adit Deum Patrem et orat."

Tunc dixi, "Fit ita Actus, et est hoc momentum;" et quaesivi, "Quomodo comprehendam, quod dicitur de hoc Actu, quod ad illum non concurrat aliquid hominis plus quam concurreret[1] si foret stipes aut lapis, et quod homo quoad illum Actum nihil possit inchoare, velle, intelligere, cogitare, operari, cooperari, se applicare et accommodare; dic mihi quomodo hoc cohaeret cum dictis tuis, quod Actus tunc incidat cum homo cogitat de jure Legis, de damnatione ejus a Christo sublata, de fiducia ex qua apprehendit id Ipsius meritum, et in cogitatione de hoc adit Deum Patrem et orat; fiuntque omnia illa ab homine sicut ab ipso."

Sed dixit, "Non fiunt active ab homine, sed passive."

Et respondi, "Quomodo potest quis cogitare, fiduciam habere, ac orare passive. Aufer homini activum aut reactivum tunc, annon etiam aufers receptivum, ita omne, et cum omni ipsum Actum. Quid tunc fit tuus Actus, nisi pure ideale quod vocatur 'ens rationis.' Scio quod non credas cum quibusdam talem Actum dari solum apud praedestinatos, qui nihil quicquam de infusione fidei apud se sciunt; hi possunt ludere talis, et inquirere num sīt. Quare, mi amice, crede quod homo in rebus fidei operetur et cooperetur sicut a se ipso, et quod absque illa cooperatione, Actus fidei, quem vocasti caput doctrinae et religionis, non sit nisi quam statua uxor Lothi, tinniens ex mero sale stricta penna scribae aut

ungue digiti ejus (*Luc.* xvii. 32). Hoc dixi, quia facitis vosmet ipsos quoad Actum illum similes statuis."

Cum hoc dixi, surrexit, et sumpsit lychnuchum vi manus conjecturus in faciem meam; at subito tunc exstincto lychno et facta caligine, conjecit in frontem sodalis; et abivi ridens.

TERTIUM MEMORABILE hoc fuit:—

In plaga septentrionali mundi spiritualis audivi sicut strepitum aquarum. Quare illuc accessi; et cum prope eram, cessavit strepitus, et audivi sonorum sicut ex congregatione. Et tunc visa est domus foraminosa, circumcincta macerie, e qua auditum est sonorum illud. Accessi, et erat ibi ostiarius, quem quaesivi, "Quinam ibi."

Dixit, quod "Essent sapientum sapientes, qui inter se concludunt res supranaturales;" loquebatur ita ex simplici sua fide.

Et dixi, "Liceatne intrare."

Dixit quod liceat, "Modo ne aliquid loquaris; possum admittere, quia ex venia admitto gentiles qui in ostio mecum stent."

Quare intravi, et ecce erat circus et in ejus medio pulpitum, et caetus sapientum ita dictorum ventilabant arcana fidei; et tunc materia seu propositio ventilationi subjecta fuit, *Num Bonum, quod homo in Statu Justificationis per fidem, seu in Progressione ejus post Actum, facit, sit Bonum Religionis, vel non.* Dixerunt unanimiter quod per Bonum Religionis intelligatur bonum quod confert ad salutem.

Ventilatio acris fuit; sed praevaluerunt qui dixerunt, quod bona quae homo in Statu seu Progressione fidei facit, sint modo bona moralia, civilia et politica, quae nihil ad salutem conferunt, sed solummodo fides. Et confirmaverunt illud ita: "Quomodo potest aliquod opus hominis conjungi cum gratuito; fitne salvatio gratis. Quomodo potest aliquod bonum hominis conjungi cum merito Christi; estne per id unice salvatio. Et quomodo potest operatio hominis conjungi cum operatione Spiritus Sancti; facitne ille omnia absque ope hominis. Suntne illa tria unice salvifica in *Actu* fidei, permanentque etiam illa tria ut unice salvifica in *Statu* seu *Progressione* fidei. Quare bonum accessorium ab homine nequaquam potest vocari Bonum Religionis, quod, ut dictum est, conferat ad salutem; sed si quis id facit propter salutem, potius vocandum est Malum Religionis."

Stabant bini Gentiles juxta ostiarium in vestibulo, et audiverunt haec, et dicebant inter se, "His non est aliqua Religio; quis non videt, quod bonum facere proximo propter Deum, ita cum Deo et a Deo, sit quod vocatur Religio." Et alter dixit, "Fides illorum infatuavit illos."

Et tunc quaesiverunt ostiarium, "Quinam sunt illi."

Dixit ostiarius, "Sunt sapientes Christiani."

Et responderunt, "Garris, mentiris; sunt ludiones; ita loquuntur." Et ego abivi.

Et cum post tempus spectavi ad locum, ubi fuit domus illa, ecce erat palus.

Haec, quae vidi et audivi, in vigilia corporis mei et simul spiritus mei vidi et audivi; ita enim Dominus univit spiritum corpori meo, ut simul in utroque sim. Quod ad illas domos venerim, et quod tunc deliberaverint de rebus illis, et quod factum sit sicut describitur, fuit ex Auspicio Divino Domini.

CAPUT XI.

ET datus est mihi calamus similis baculo, et Angelus adstitit, dicens, Surge, et metire Templum Dei et Altare et adorantes in eo.

2. Et Atrium quod extra Templum, ejice foras, et ne illud metiaris, quia datum est gentibus, et Civitatem sanctam conculcabunt mensibus quadraginta duobus.

3. Et dabo duobus Testibus Meis, et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta, circuminduti saccis.

4. Hi sunt duae Olivae et duo Candelabra, quae coram Deo terrae stantia.

5. Et si quis illis voluerit nocere, ignis egredietur ex ore illorum, et devorabit inimicos illorum; et si quis illos voluerit damno afficere, ita oportet illum occidi.

6. Hi habent potestatem claudere Caelum, ut non pluat pluvia in diebus illorum prophetiae; et potestatem habent super aquas convertere illas in sanguinem; et percutere terram omni plaga, quotiescunque voluerint.

7. Et cum absolverint testimonium suum, Bestia ascendens ex abysso faciet bellum cum illis, et vincet illos, et occidet illos.

8. Et corpora illorum super platea urbis magnae, quae vocatur spiritualiter Sodoma et Aegyptus, ubi et Dominus noster crucifixus est.

9. Et videbunt ex populis et tribubus et linguis et gentibus corpora illorum dies tres et dimidium, et corpora illorum non permittent poni in monumenta.

10. Et habitantes super terra gaudebunt super illis et laetabuntur, et munera mittent invicem, quia illi duo prophetae cruciaverunt habitantes super terra.

11. Et post tres dies et dimidium, spiritus vitae ex Deo intravit in illos, et steterunt super pedibus suis; et timor magnus cecidit super videntes illos.

12. Et audiverunt vocem magnam ex Caelo, dicentem illis, ascendite huc; et ascenderunt in Caelum in nube, et viderunt illos inimici illorum.

13. Et in illa hora factus est terrae motus magnus, et decima pars urbis cecidit, et occisa sunt in terrae motu nomina hominum millia septem, et reliqui territi facti sunt, et dederunt gloriam Deo Caeli.

14. Vae secundum praeteriit; ecce vae tertium venit cito.

15. Et septimus Angelus clanxit, et factae sunt voces magnae in Caelo, dicentes, Facta sunt regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum.

16. Et viginti et quatuor Seniores, qui coram Deo sedentes super thronis suis, ceciderunt super facies suas, et adoraverunt Deum;

17. Dicentes, Gratias agimus Tibi, Domine Deus Omnipotens, Qui Es et Qui Eras et Qui Venturus, quod adeptus sis potentiam Tuam magnam et Regnum inieris.

18. Et gentes iratae sunt; et venit ira Tua, et tempus mortuos judicandi, et dandi mercedem servis Tuis prophetis, et sanctis, et timentibus Nomen Tuum, parvis et magnis; et perdendi perdentes terram.

19. Et apertum est Templum Dei in Caelo, et visa est Arca foederis Ipsius in Templo Ipsius; et facta sunt fulgura, et voces, et tonitrua, et terrae motus, et grando magna.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR ADHUC DE STATU ECCLESIAE APUD REFORMATOS, QUALES SUNT QUI INTERIUS IN SOLA FIDE CONTRA DUO ESSENTIALIA NOVAE ECCLESIAE, QUAE SUNT QUOD DOMINUS SOLUS SIT DEUS CAELI ET TERRAE, QUODQUE HUMANUM IPSIUS SIT DIVINUM, ET QUOD SECUNDUM PRAECEPTA DECALOGI VIVENDUM SIT.

QUOD ILLA DUO PRAEDICATA SINT CORAM ILLIS (vers. 3–6);
SED QUOD PRORSUS REJECTA (vers. 7–10);
QUOD A DOMINO RESUSCITATA (vers. 11, 12);
QUOD PERIERINT QUI ILLA REJECERUNT (vers. 13);
QUOD E NOVO CAELO MANIFESTATUS SIT NOVAE ECCLESIAE STATUS (vers. 15–19).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Et datus est mihi calamus similis baculo,***" significat *quod data sit facultas et potentia cognoscendi et videndi statum Ecclesiae in Caelo et in Mundo* [n. 485]; "***et Angelus adstitit dicens, Surge et metire Templum Dei et Altare et adorantes in eo,***" significat *praesentiam Domini et mandatum Ipsius, ut videret et cognosceret statum Ecclesiae in Novo Caelo* [n. 486].

2. "***Et Atrium quod extra Templum, ejice foras, et ne illud metiaris,***" significat *quod status Ecclesiae in terris, qualis adhuc est, removendus sit, et non cognoscendus* [n. 487]; "***quia datum est gentibus,***" significat *quia status illius Ecclesiae a malis vitae deperditus et desolatus est* [n. 488]; "***et Civitatem sanctam conculcabunt mensibus quadraginta duobus,***" significat *quod disperserit omne verum Verbi usque ut non aliquid supersit* [n. 489].

3. "***Et dabo duobus Testibus Meis,***" significat *illos qui confitentur et agnoscunt ex corde quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, ac Humanum Ipsius Divinum, et qui conjunguntur Ipsi per vitam secundum praecepta Decalogi* [n. 490]; "***et prophetabunt diebus mille ducentis [sexaginta],***" significat *quod duo illa, agnitio Domini, et vita secundum praecepta Decalogi, quae sunt duo Essentialia Novae Ecclesiae, docenda sint usque ad finem et principium* [n. 491]; "***circuminduti saccis,***" significat *luctum interea ob non receptionem veri* [n. 492].

4. "***[Hi] sunt duae Olivae et duo Candelabra, quae coram Deo terrae stantia,***" significat *amorem ac intelligentiam, seu charitatem et fidem, a Domino apud illos* [n. 493].

5. "***Et si quis illis voluerit nocere, ignis exibit ex ore illorum, et devorabit inimicos illorum,***" significat *quod qui duo illa Essentialia Novae Ecclesiae vult destruere, ex amore infernali pereat* [n. 494]; "***et si quis voluerit illos damno afficere, ita oportet illum occidi,***" significat *quod qui illa condemnat, similiter condemnetur* [n. 495].

6. "***Hi habent potestatem claudere Caelum, ut non pluat pluvia in diebus illorum prophetiae,***" significat *quod qui avertunt se a duobus illis*

Essentialibus, non possint aliquod verum recipere e Caelo [n. 496]; **"et potestatem habent super aquas convertere illas in sanguinem,"** significat *quod qui avertunt se ab illis, vera Verbi falsificent* [n. 497]; **"et percutere terram omni plaga, quotiescunque voluerint,"** significat *quod qui volunt illa destruere, semet in omnis generis mala et falsa conjiciant, quoties et quantum id faciunt* [n. 498].

7. **"Et cum absolverint testimonium,"** significat *quod postquam Dominus docuit illa duo Essentialia Novae Ecclesiae* [n. 499]; **"Bestia ascendens ex abysso faciet bellum cum illis, et vincet illos, et occidet illos,"** significat *quod illi qui in internis doctrinae sunt de sola fide, illa duo rejecturi sint* [n. 500].

8. **"[Et] corpora illorum super platea urbis magnae,"** significat *quod illa prorsus rejecta sint* [n. 501]; **"quae spiritualiter vocatur Sodoma et Aegyptus,"** significat *binos amores infernales, qui sunt amor dominandi ex amore sui et amor regnandi ex fastu propriae intelligentiae, qui in Ecclesia sunt ubi non Unus Deus est, et Dominus non colitur, et ubi non secundum praecepta Decalogi vivitur* [n. 502, 503]; **"ubi et Dominus noster crucifixus est,"** significat *non agnitionem Divini Humani Domini, et sic statum rejectionis* [n. 504].

9. **"Et videbunt ex populis et tribubus et linguis et gentibus corpora illorum dies tres et dimidium,"** significat *cum omnes qui in falsis doctrinae et malis vitae ex sola fide fuerunt et erunt, ad finem Ecclesiae quae adhuc est ad principium Novae, audiverunt et audituri sunt de binis illis Essentialibus* [n. 505]; **"et corpora illorum non permittent poni in monumenta,"** significat *quod damnaverint et damnaturi sint illa* [n. 506].

10. **"Et habitantes super terra gaudebunt super illis et laetabuntur,"** significat *jucundum affectionis cordis et animae in Ecclesia apud illos qui in sola fide erant* [n. 507]; **"et munera mittent invicem,"** significat *consociationem per amorem et amicitiam* [n. 508]; **"quia illi duo prophetae cruciaverunt habitantes super terra,"** significat *quod bina illa Essentialia Novae Ecclesiae ex contrarietate cum binis Essentialibus in Ecclesia Reformatorum receptis sint contemptui, molestiae et aversationi* [n. 509].

11. **"Et post tres dies et dimidium spiritus vitae a Deo intravit in illos et steterunt super pedibus suis,"** significat *quod bina illa Essentialia, dum Nova Ecclesia inchoat et progreditur, a Domino vivificentur apud illos qui recipiunt* [n. 510]; **"et timor magnus cecidit super videntes illos,"** significat *commotionem animi et consternationem pro Divinis veris* [n. 511].

12. **"Et audiverunt vocem magnam e Caelo, dicentem illis, Ascendite huc,"** significat *bina illa Essentialia Novae Ecclesiae a Domino in Caelum, unde sunt et ubi sunt, sublata, et illorum tutelam* [n. 512]; **"et ascenderunt in Caelum in nube,"** significat *sublationem in Caelum, et conjunctionem cum Domino ibi per Divinum Verum Verbi in Sensu literae ejus* [n. 513]; **"et viderunt illos inimici illorum,"** significat *quod qui in fide separata a charitate sunt, audiverint illa, sed permanserint in suis falsis* [n. 514].

13. **"Et in illa hora factus est terrae motus magnus, et decima pars urbis cecidit,"** significat *tunc mutationem status apud illos insignem factam, et illos divulsos e Caelo in Infernum delapsos* [n. 515]; **"et occisa sunt in terrae motu nomina hominum millia septem,"** significat *quod omnes illi qui confessi sunt solam fidem, et propterea nihili fecerunt opera charitatis, perierint* [n. 516]; **"et reliqui territi facti sunt, et dederunt gloriam Deo Caeli,"** significat *quod illi qui viderunt interitum illorum, agnoverint Dominum, et separati sint* [n. 517].

14. "*Vae secundum praeteriit; ecce vae tertium venit cito,*" significat *lamentationem super statu Ecclesiae perverso, et lamentationem ultimam demum, de qua posthac* [n. 518].

15. "*Et septimus Angelus clanxit,*" significat *explorationem et manifestationem status Ecclesiae post consummationem, quando Adventus Domini et Regni Ipsius* [n. 519]; "*et factae sunt voces magnae in Caelo, dicentes, facta sunt regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum,*" significat *celebrationes ab Angelis, quod Caelum et Ecclesia facta sint Domini, sicut fuerunt ab initio, et quod nunc etiam facta sint Divini Humani Ipsius, ita quod Dominus nunc quoad utrumque super Caelum et Ecclesiam regnaturus sit in aeternum* [n. 520].

16. "*Et viginti quatuor Seniores, qui coram Deo sedentes super thronis suis, ceciderunt super Facta suas, et adoraverunt Deum,*" significat *agnitionem ab omnibus Angelis Caeli, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et summam adorationem* [n. 521].

17. "*Dicentes, gratias agimus Tibi, Dominus Deus Omnipotens, Qui Es et Qui Eras et Qui Venturus es,*" significat *confessionem et glorificationem ab Angelis Caeli, quod Dominus sit Qui Est, Qui Vivit, et Potest ex Se Ipso, et Regit omnia, quia Solus est Aeternus et Infinitus* [n. 522]; "*quod adeptus sis potentiam Tuam magnam et Regnum inieris,*" significat *Novum Caelum et Novam Ecclesiam, ubi agnoscent Ipsum Solum Deum* [n. 523].

18. "*Et gentes iratae sunt,*" significat *illos qui in sola fide et inde in malis vitae, quod excandescerent et infestarent illos qui contra fidem illorum sunt* [n. 524]; "*et venit ira Tua, et tempus mortuos judicandi,*" significat *exitium illorum, et Ultimum Judicium super illos quibus non aliqua vita spiritualis* [n. 525]; "*et dandi mercedem servis Tuis*[1] *prophetis, et sanctis,*" significat *felicitatem vitae aeternae illis qui in veris doctrinae ex Verbo sunt, et in vita secundum illa* [n. 526]; "*et timentibus Nomen Tuum, parvis et magnis,*" significat *qui amant illa quae Domini sunt in minori et majori gradu* [n. 527]; "*et perdendi perdentes terram,*" significat *dejectionem illorum in Infernum qui destruxerunt Ecclesiam* [n. 528].

19. "*Et apertum est Templum Dei in Caelo, et visa est Arca foederis Ipsius in Templo Ipsius,*" significat *Novum Caelum, in quo Dominus in Divino Humano Suo colitur, et secundum praecepta Decalogi Ipsius vivitur, quae sunt duo Essentialia Novae Ecclesiae, per quae conjunctio* [n. 529]; "*et facta sunt fulgura, et voces, et tonitrua, et terrae motus, et grando magna,*" significat *tunc in inferioribus ratiocinationes, commotiones, et falsificationes boni et veri* [n. 530].

EXPLICATIO.

485. [*Vers.* 1.] "*Et datus est mihi calamus similis baculo,*" significat *quod data sit illi a Domino facultas et potentia cognoscendi et videndi statum Ecclesiae in Caelo et in Mundo.*— Per "calamum" significatur potentia debilis, qualis est homini a se, et per "baculum" significatur potentia valida, qualis est homini a Domino; quare per quod "datus sit calamus similis baculo," significatur potentia a Domino:

quod sit facultas et potentia cognoscendi et videndi statum Ecclesiae in Caelo et in Mundo, patet a sequentibus in hoc capite usque ad finem. Quod per "calamum" seu cannam significetur potentia debilis qualis est homini a se, patet ex his:

> "Ecce confisus es super baculo Calami contusi, super Aegypto; super quo quando vir nititur, intrat in manum ejus et perforat illam" (*Esaj.* xxxvi. 6[1]);
> "Ut cognoscant habitatores Aegypti, quod Ego Jehovah, propterea quod illi fuerunt Baculus calami domui Israelis; quando tenuerunt te manu, confractus es[2] et perfodisti illis omnem humerum" (*Ezech.* xxix. 6, 7);

per "Aegyptum" significatur naturalis homo qui fidet propriis viribus, quare vocatur "baculus calami contusi." Per "calamum" significatur debilis potentia, apud *Esajam*:

> "Calamum contusum non confringet et linum fumigans non exstinguet" (*Esaj.* xlii. 3).

Per "baculum" autem significatur potentia valida, quae est a Domino, hic cognoscendi statum Ecclesiae, quia per baculum "metiebatur Templum et Altare," et per "metiri" significatur cognoscere, ac per "Templum et Altare" significatur Ecclesia, de quo sequitur. Quod per "baculum" significetur potentia, est quia lignum, ex quo baculi apud veteres in Ecclesia erant, significat bonum, et quia loco dextrae est, et illam fulcit, et per "dextram" significatur potentia; inde est, quod sceptrum sit curtus baculus, et per "sceptrum" significatur potentia Regis; etiam "sceptrum" et "baculus" sunt eadem vox in Lingua Hebraea. Quod "baculus" significet potentiam, patet ex his locis:

> "Dicite, Quomodo fractus est Baculus roboris, Baculus decoris; descende de gloria, et sede in siti" (*Jerem.* xlviii. 17, 18);
> "Baculum roboris tui mittet Jehovah e Sione" (*Psalm.* cx. 2);
> "Perfodisti Baculis caput infidelium" (*Hab.* iii. 14);
> "Israel Baculus haereditatis Jehovae" (*Jerem.* x. 16[3]; cap. li. 19);
> "Virga Tua et Baculus Tuus consolabuntur me" (*Psalm.* xxiii. 4[4]);
> "Confregit Jehovah Baculum impiorum" (*Esaj.* ix. 3 [*B. A.* 4]; cap. xiv. 5; *Psalm.* cxxv. 3);
> "Populus Meus lignum interrogat, et Baculus ejus respondet illi" (*Hosch.* iv. 12);
> "Jehovah removens ex Hierosolyma omnem Baculum panis, et omnem Baculum aquae" (*Esaj.* iii. 1[5]; *Ezech.* iv. 16; cap. v. 16; cap. xiv. 13; *Psalm.* cv. 16; *Levit.* xxvi. 26);

per "baculum panis et aquae" significatur potentia boni et veri, et per "Hierosolymam" Ecclesia. Per

Baculum Levi, super quo nomen Aharonis erat, qui in Tentorio floruit amygdalis (*Num.* xvii. 17–25 [*B. A.* 2–10]),

non aliud in Sensu spirituali significatur, quam potentia veri et boni, quia per "Levim" et "Aharonem" significabatur verum et bonum Ecclesiae. Quod per "baculum" significetur potentia, patet a potentia baculi Mosis:

Quod per extensionem Baculi aquae versae sint in sanguinem (*Exod.* vii. 20[1]);
Quod per illum ascenderint ranae super terram Aegypti (*Exod.* viii. 1, seq.);
Quod per illum facti sint pediculi (*Exod.* viii. 12, seq. [*B. A.* 16, seq.]);
Quod per illum facta sint tonitrua et grando (*Exod.* ix. 23, seq.);
Quod per illum prodierint locustae (*Exod.* x. 12, seq.);
Quod per illum Mare Suph sit divisum et reversum (*Exod.* xiv. 16, 21, 26);
Quod per illum aquae ex petra e Chorebo effluxerint (*Exod.* xvii. 5, seq.; *Num.* xx. 7–13);
Quod per illum apud Mosen Josua praevaluerit super Amalekitas (*Exod.* xvii. 9–12);
Quod ignis exiverit e petra per Baculum Angeli (*Jud.* vi. 21);

ex his patet quod per "baculum" significetur potentia.

(Et quoque alibi, ut *Esaj.* x. 5, 24, 26[2]; cap. xi. 4; cap. xiv. 5[3]; cap. xxx. 31, 32; *Ezech.* xix. 10–14; *Thren.* iii. 1[4]; *Mich.* vii. 14; *Sach.* x. 11; *Num.* xxi. 18[5])

486. ***"Et Angelus adstitit, dicens, surge et metire Templum Dei et Altare et adorantes in eo,"*** significat *praesentiam Domini et mandatum Ipsius, ut videret et cognosceret statum Ecclesiae in Novo Caelo.*—Per "Angelum" intelligitur Dominus (hic ut 5, 415, et alibi), quoniam Angelus nihil facit ex se sed ex Domino; quare dixit, "dabo duobus Testibus Meis" (vers. 3), et illi erant Testes Domini; per "adstitit" significatur praesentia Domini, et per "dixit" significatur mandatum Ipsius; per "surgere et metiri" significatur videre et cognoscere; quod "metiri" significet cognoscere et scrutari quale status, videbitur infra; per "Templum, Altare et adorantes in eo," significatur status Ecclesiae in Novo Caelo, per "Templum" Ecclesia quoad Verum doctrinae (n. 191), per "Altare" Ecclesia quoad Bonum amoris (n. 392), et per "adorantes" significatur Ecclesia quoad cultum ex illis binis; per "adorantes" hic significatur adoratio, quae est cultus, quoniam Sensus spiritualis est abstractus a personis (n. 78, 79, 96), quod etiam hic patet ex eo, quod dicatur "metiri" adorantes; sunt etiam tria illa quae faciunt Ecclesiam, Verum doctrinae, Bonum amoris, et Cultus ex illis.

Quod sit Ecclesia in Novo Caelo quae intelligitur, patet a versu ultimo hujus capitis, ubi dicitur quod "apertum sit Templum Dei in Caelo, et visa Arca foederis in Templo" (vers. 19). Quod in principio hujus capitis de "metiendo Templo" dicatur, est ut videatur et cognoscatur status Ecclesiae in Caelo, antequam illa conjuncta esset Ecclesiae in Mundo; Ecclesia in Mundo intelligitur per "atrium extra Templum, quod ille non metiretur, quia datum gentibus" (vers. 2); et dein describitur per "magnam urbem, quae vocatur Sodoma et Aegyptus" (vers. 7, 8); at postquam magna illa urbs "cecidit" (vers. 13), sequitur quod Ecclesia "facta sit Domini" (vers. 15, seq.). Sciendum est, quod in Caelis aeque sit Ecclesia ut in terris; et quod unum faciant sicut internum et externum apud homines; quare Ecclesia in Caelis primum providetur a Domino, et ex illa seu per illam Ecclesia in terris; inde dicitur quod Nova Hierosolyma a Deo e Novo Caelo descenderit (cap. xxi. 1, 2). Per "Novum Caelum" intelligitur novum Caelum ex Christianis, de quo in sequentibus pluries agitur. Quod "metiri" significet cognoscere et scrutari quale, est quia per "mensuram" significatur quale rei aut status; hoc significatur per omnes mensuras Novae Hierosolymae (cap. xxi.), et per haec ibi, quod

> Angelus habens calamum aureum, Mensus sit urbem et portas ejus; et quod Mensus sit murum centum quadraginta quatuor cubitorum; Mensura hominis quae est angeli (vers. 15, 17);

et quia per "Novam Hierosolymam" significatur Nova Ecclesia, patet quod per "metiri" illam et quae ejus sunt, significetur cognoscere quale. Simile significatur per "metiri" apud *Ezechielem*, ubi dicitur, quod

> Angelus Mensus sit Domum Dei, Templum, Altare, Atrium, Cubicula (cap. xl. 3–17; cap. xli. 1–5, 13, 14, 22; cap. xlii.; et cap. xliii.);

et quod

> Mensus aquas (cap. xlvii. 3–5[1]);

quare dicitur

> "Ostende domui Israelis Domum,[2] et pudefient ab iniquitatibus suis; et Metientur Formam et exitus ejus et introitus ejus et omnes Formas ejus, ut custodiant omnem Formam" (*Ezech.* xliii. 10, 11).

Simile significatur per "metiri" in his locis:

"Sustuli oculos meos, et ecce vir, cujus in manu funiculus mensurae;

et dixi, Quo pergis; et dixit, Ad Metiendum Hierosolymam" (*Sach.* ii. 5, 6[1] [*B. A.* 1, 2];
"Stetit et Mensus est Terram" (*Hab.* iii. 6);
Dominus Jehovih "Mensus est pugillo aquas, et Caelos spithama exaequavit, et appendit in lance montes, et colles in libra" (*Esaj.* xl. 12);
"Ubi fuisti cum fundarem terram, quis posuit Mensuras ejus, et quis extendit super ea lineam" (*Hiob* xxxviii. 4, 5[2]).

487. [*Vers.* 2.] ***"Et Atrium quod extra Templum, ejice foras, et ne illud metiaris,"*** significat *quod status Ecclesiae in terris, qualis adhuc est, removendus sit, et non cognoscendus.*—Per "atrium extra Templum," significatur Ecclesia in terris, quia haec extra Caelum est, quod est "Templum" (n. 486); per "ejicere foras" significatur removere, hic a Caelo, quia talis ejus status est; et per "non metiri" significatur non scrutari et cognoscere quale ejus (n. 486): causa sequitur, "quia datum est gentibus, et Civitatem sanctam conculcabunt mensibus quadraginta duobus." Quod per "atrium extra Templum" hic significetur Ecclesia in terris, qualis adhuc est, patet a sequentibus in hoc capite, ubi illa describitur per "magnam urbem, quae vocatur spiritualiter Sodoma et Aegyptus," in qua occisi jacuerunt bini Domini Testes, et quae postmodum in terrae motu magno cecidit, et in eo occisa sunt ibi nomina hominum millia septem; praeter plura ibi. Alioquin per "atrium" in Verbo significatur externum Ecclesiae; fuerunt enim bina atria, quae transiebantur dum intrarent ipsum Templum in Hierosolyma; et quia per "Templum" significabatur Ecclesia quoad internum ejus, ideo per "atria" significabatur Ecclesia quoad externum ejus; quare in atria admittebantur alienigenae, qui erant ex Gentibus, non autem in ipsum Templum: et quia externum Ecclesiae per "atrium" significatur, ideo etiam per illud significatur Ecclesia in terris, et quoque Caelum in ultimis, quia Ecclesia in terris est introitus in Caelum, similiter Caelum in ultimis. Hoc per "atrium" significatur in his locis:

"Beatus quem eligis, inhabitabit Atria Tua; saturabimur bono Domus Tuae, sancto Templi Tui" (*Psalm.* lxv. 5 [*B. A.* 4]);
"Laudate Nomen Jehovae, qui stant in Domo Ipsius, in Atriis Domus Dei nostri" (*Psalm.* cxxxv. 1, 2);
"Quam amabilia Habitacula Tua Jehovah; imo consumpta est anima mea erga Atria Jehovae" (*Psalm.* lxxxiv. 2, 3 [*B. A.* 1, 2]);
"Intrate portas Ipsius in confessione, Atria Ipsius in laude" (*Psalm.* c. 4);
"Justus sicut palma florebit; plantati in Domo Jehovae, in Atriis Dei nostri germinabunt" (*Psalm.* xcii. 13, 14 [*B. A.* 12, 13]);

"Bonus dies in Atriis Tuis prae millibus; elegi ad januam stare in Domo Dei mei" (*Psalm.* lxxxiv. 11 [*B. A.* 10]).
(Praeter alibi, ut *Psalm.* xcvi. 8; *Psalm.* cxvi. 19[1]; *Esaj.* i. 12; cap. lxii. 9; *Sach.* iii. 7; *Ezech.* x. 3–5.)
De Atriis Templi Hierosolymitani (1 *Reg.* vi. 3, 36[2]);
De Atriis novi Templi (*Ezech.* xl. 17–31–44; cap. xlii. 1–14; cap. xliii. 4–7);
Et de Atrio extra Tabernaculum (*Exod.* xxvii. 9–18).

488. ***"Quia datum est gentibus."***—Quod significet *quia status illius Ecclesiae a malis vitae deperditus et desolatus est*, constat ex significatione "gentium," quod sint qui in malis vitae sunt, et abstracte mala vitae (n. 147, 483).

489. ***"Et Civitatem sanctam conculcabunt mensibus quadraginta duobus,"*** significat *quod disperserit omne verum Verbi usque ut non aliquid supersit.*—Per "sanctam civitatem" seu urbem, intelligitur sancta Hierosolyma, et per "sanctam Hierosolymam" intelligitur Nova Ecclesia quae in veris doctrinae est, "sanctum" enim praedicatur de Divino Vero (n. 173), et "urbs" significat doctrinam (n. 194); quare per "conculcare" illam civitatem seu urbem, significatur dispergere vera doctrinae ejus; per "menses quadraginta duos" significatur usque ad finem dum non aliquid superest: per vera doctrinae intelliguntur vera ex Verbo, quia inde est doctrina Ecclesiae et omne ejus. Quod illi qui in internis Ecclesiae hodie sunt, ita disperserint vera Verbi et inde doctrinae Ecclesiae, et omne ejus, describitur in hoc capite per "Bestiam ascendentem ex abysso," quod "occiderit binos Testes" (vers. 7); et quoque videri potest ex *Memorabilibus* e mundo spirituali, quae singulis capitibus annexa sunt. Quod per "menses quadraginta duos" significetur usque ad finem dum non aliquod verum et bonum Ecclesiae superest, est quia per "quadraginta duo" simile significatur quod per sex septimanas, sexies enim septem sunt quadraginta duo, et per "sex septimanas" significatur completum usque ad finem; numerus enim "sex" id significat, ac "septimana" statum, et "septima septimana" statum sanctum, qui est status novus Ecclesiae, quando Dominus init Regnum. Simile significatur per hunc numerum in sequentibus:

> Datum Bestiae ascendenti ex mari "os loquens magna et blasphemias, et data est illi potestas faciendi illud menses quadraginta duos" (*Apoc.* xiii. 5);

([videatur] n. 583). Quod "sex" significent completum ad

finem, est quia "tria" id significant (n. 505); et "sex" sunt duplum eorum, ac duplum et simplex in numeris, ejusdem significationis sunt: praeterea simile significatur per hunc numerum, quod per tria et dimidium, quia "menses quadraginta duo" faciunt annos tres et dimidium. Quod dicantur "menses," est quia per "mensem" significatur status plenus

(Ut *Esaj.* lxvi. 23; *Apoc.* xxii. 1, 2; *Gen.* xxix. 14; *Num.* xi. 18, 19, 20; *Deutr.* xxi. 11, 13):

490. [*Vers.* 3.] ***"Et dabo duobus Testibus Meis,"*** significat *illos qui confitentur et agnoscunt ex corde quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, ac Humanum Ipsius Divinum, et qui conjunguntur Ipsi per vitam secundum praecepta Decalogi.*— Quod illi sint qui per "duos testes" hic intelliguntur, est quia duo illa sunt duo Essentialia Novae Ecclesiae. Quod *Primum Essentiale*, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Humanum Ipsius sit Divinum, sit "testimonium," et inde quod illi sint "testes" qui id confitentur et agnoscunt corde, videatur n. 6, 846, et adhuc ex his:

"Sum conservus fratrum tuorum habentium Testimonium Jesu; Testimonium enim Jesu est Spiritus prophetiae" (*Apoc.* xix. 10);
Michaelis Angeli vicerunt Draconem "per Sanguinem Agni et per Verbum Testimonii" Ipsius: "et Draco abivit ut faceret bellum cum reliquis seminis ejus, qui tenebant mandata Dei, et habent Testimonium Jesu Christi" (*Apoc.* xii. 11, 17);
"Animae securi percussorum propter Testimonium Jesu, et propter Verbum Dei" (*Apoc.* xx. 4[1]);

hi sunt, qui agnoverunt Dominum: illud vocatur "Testimonium Jesu," quia Dominus id testatur ex Suo Verbo, ita ex Se Ipso; quare Ipse vocatur

"Testis Fidelis et Verus" (*Apoc.* i. 5; cap. iii. 14);

et dicit

"Ego Testor de Me Ipso, et verum est Testimonium Meum, quia scio unde veni, et quo vado" (*Joh.* viii. 14);

tum,

"Cum venerit Paracletus Spiritus veritatis, Ille Testabitur de Me" (*Joh.* xv. 26);

quod Paracletus Spiritus veritatis, Qui etiam est Spiritus Sanctus, sit Divinum procedens, et quod Illud sit Ipse Dominus, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 46–54). Nunc quia Ipse Dominus est Testis, ideo

etiam per "testes" intelliguntur qui a Domino testantur illud, ut Johannes: Jesus dixit,

"Vos misistis ad Johannem, et ille Testis fuit veritati: Ego tamen non ab homine accipio Testimonium" (*Joh.* v. 33, [34]);
Johannes venit in Testimonium, ut Testaretur de Luce; non erat ille Lux, sed ut Testaretur de Luce. Verbum quod fuit apud Deum, et quod Deus, erat Lux vera (*Joh.* i. 1, 2, seq., 14, 34).

Quod *Alterum Essentiale* Novae Ecclesiae, quod est conjunctio cum Domino per vitam secundum praecepta Decalogi, sit "testimonium," patet ex eo quod Decalogus dicatur "testimonium" ut in his:

"Dabis in Arcam Testimonium, quod dabo tibi" (*Exod.* xxv. 16);
Moses "dedit Testimonium in Arcam" (*Exod.* xl. 20);
"Propitiatorium quod super Testimonio" (*Levit.* xvi. 13);
Relinque baculos Tribuum "coram Testimonio" (*Num.* xvii. 19 [*B. A.* 4]).
(Praeter alibi, ut *Exod.* xxv. 22; cap. xxxi. 7, 18; cap. xxxii. 15; *Psalm.* lxxviii. 5; *Psalm.* cxxxii. 12.)

Aliquid hic dicetur de conjunctione cum Domino per vitam secundum praecepta Decalogi. Sunt binae Tabulae, quibus inscripta sunt illa praecepta, una pro Domino, altera pro homine. Prima tabula continet quod non plures Dii colendi sint, sed Unus; Altera tabula continet quod non facienda sint Mala: quando itaque Unus Deus colitur, et homo non facit mala, fit conjunctio; nam quantum homo desistit a malis, hoc est, paenitentiam agit, tantum acceptatur a Deo, et facit bonum ab Ipso. Sed quis nunc est Deus Unus; Deus Trinus aut Deus Triunus non est Deus Unus dum est Trinus et Triunus in tribus Personis, sed Ille Cui Trinum aut Triunum in una Persona est; Ille est Deus Unus, et Ille Deus est Dominus. Intrica ideas quousque potes, at usque non extricaberis quod Deus Unus sit, nisi etiam Unus sit Persona: quod ita sit, docet totum Verbum, tam Vetus Propheticum quam Novum Apostolicum, ut manifeste potest videri ex *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*.

491. *"Et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta,"* significat *quod duo illa, agnitio Domini, et vita secundum praecepta Decalogi, quae sunt duo Essentialia Novae Ecclesiae, docenda sint usque ad finem et principium.*—Quod duo illa, agnitio Domini et vita secundum praecepta Decalogi, sint duo Essentialia Novae Ecclesiae, et intelligantur per

"duos testes," videatur mox supra (n. 490); et quod per "prophetare" significetur docere (n. 8, 133): per "dies mille ducentos sexaginta" significatur ad finem et principium, hoc est, ad finem prioris Ecclesiae sic ad principium Novae; quod hoc per illum numerum significetur, est quia per illum numerum simile significatur, quod per tria et dimidium, nam numerus "1260" in annos redactus facit annos tres et dimidium, ac per "tria et dimidium" significatur finis et principium (n. 505). Simile, quod hic, significatur per illum numerum in capite sequente:

"Et Mulier fugit in desertum, ubi habet locum praeparatum a Deo, ut ibi alant eam Dies mille ducentos sexaginta" (*Apoc.* xii. 6).

492. ***"Circuminduti saccis,"*** significat *luctum interea ob non receptionem veri.*—Per "indui sacco" significatur luctus propter devastatum verum in Ecclesia; "vestimenta" enim significant vera (n. 166, 212, 328,[1] 378, 379); quare "indui sacco," qui non est vestis, significat luctum quod non verum, et ubi non verum ibi non est Ecclesia. Filii Israelis luctum repraesentabant per varia, quae ex correspondentiis erant significativa, ut quod cinerem mitterent super caput, quod in pulvere se volutarent, quod super terra sederent diu in silentio, quod se raderent, quod plangerent et ejularent, quod vestes scinderent, et quoque quod "saccos induerent," praeter alia; et singula significabant aliquod malum Ecclesiae apud illos, propter quod puniebantur; et cum puniebantur, per talia repraesentabant paenitentiam, et propter repraesentationem paenitentiae, et simul humiliationis tunc, audiebantur. Quod luctus propter devastatum verum in Ecclesia repraesentatus sit per "induere saccos," videri potest ex his:

"Ascendit leo ex vepreto, exivit e loco suo ad redigendum terram in vastitatem; propter hoc Accingite Saccos, plangite, ejulate" (*Jerem.* iv. 7, 8);
"Filia populi Mei, Cinge te Sacco, et volve te in cinere, quia subito veniet vastator super nos[2]" (*Jerem.* vi. 26);
"Vae tibi Chorazin et Bethsaida, quia si in Tyro et Sidone factae fuissent virtutes quae factae sunt in vobis, in Sacco et Cinere paenitentiam egissent" (*Matth.* xi. 21; *Luc.* x. 13);
Rex Ninives, postquam audivit verba Jonae, deposuit chlamydem desuper se, et obduxit Saccum, et sedit super cinere et proclamavit jejunium, ac ut Operirentur Saccis homo et bestia (*Jon.* iii. 5, 6, 8).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* iii. 24; cap. xv. 2, 3; cap. xxii. 12; cap. xxxvii. 1, 2; cap. l. 3; *Jerem.* xlviii. 37, 38; cap. xlix. 3; *Thren.* ii. 10;

Ezech. vii. 17, 18; cap. xxvii. 31; *Dan.* ix. 3; *Joel* i. 8, 13; *Amos* viii. 10; *Hiob* xvi. 15, 16; *Psalm.* xxx. 12 [*B. A.* 11]; *Psalm.* xxxv. 13; *Psalm.* lxix. 11, 12 [*B. A.* 10, 11]; 2 *Sam.* iii. 31; 1 *Reg.* xxi. 27; 2 *Reg.* vi[1] 30; cap. xix. 1, 2.)

493. [*Vers.* 4.] ***"[Hi] sunt duae Olivae et duo Candelabra, quae coram Deo terrae stantia,"*** significat *Amorem et Intelligentiam, seu Charitatem et Fidem, utramque a Domino apud illos.*—Per "olivam" significatur amor et charitas, de quo sequitur; et per "candelabrum" significatur illustratio in veris (n. 43), et inde intelligentia et fides, quia ex illustratione in veris est intelligentia, et ex hac fides; per "stare coram Deo" significatur audire et facere quae praecepit (n. 366), hic itaque quod illa duo apud illos sint a Domino, Qui est Deus terrae, hoc est, apud illos qui in duobus Essentialibus Novae Ecclesiae sunt, de quibus supra; inde patet, quod per quod duo Testes essent "duae olivae et duo candelabra" significetur quod essent amor et intelligentia, seu charitas et fides; haec enim duo faciunt Ecclesiam, amor et charitas vitam, ac intelligentia et fides doctrinam ejus. Quod "oliva" significet amorem et charitatem, est quia olea significat Ecclesiam caelestem, et inde "oliva," quae est fructus ejus, amorem caelestem, qui amor est amor in Dominum; inde est, quod hic amor etiam per oleum quo omnia sancta Ecclesiae ungebantur, significetur; oleum, quod vocabatur "oleum sanctitatis," erat

> Ex olivis et ex aromatibus commixtis (*Exod.* xxx[2] 23, 24);

et quoque

> Ex oleo olivae accendebantur lucernae Candelabri in Tabernaculo singulis vesperis (*Exod.* xxvii. 20; *Levit.* xxiv. 2).

Similia per "oleam" et "olivas" significantur apud *Sachariam*:

> "Duae Oleae juxta Candelabrum erant," una a dextra lecythi, altera a sinistra ejus, et duae baccae Olivarum: "hi sunt duo filii Oleae Stantes coram Domino totius Terrae" (iv. 3, 11, 12, 14);

apud Davidem,

> "Ego sicut Olea virens in Domo Dei" (*Psalm.* lii. 10 [*B. A.* 8]);

et apud *Jeremiam*,

> "Oleam virentem, Pulchram fructu formae vocavit Jehovah nomen tuum" (xi. 16, 17);

praeter alibi. Quoniam per "Hierosolymam" significabatur Ecclesia, ideo etiam per plura quae erant in illa et circum illam significabantur talia quae Ecclesiae sunt; prope illam etiam erat Mons Olivarum, et per illum significabatur Divinus Amor; quare

"Jesus fuit diebus in Templo docens, et noctibus egrediens pernoctavit in Monte Olivarum" (*Luc.* xxi. 37; cap. xxii. 39; *Joh.* viii. 1);
Et Jesus super illo Monte locutus est cum Discipulis de Consummatione saeculi, et de Adventu Suo tunc (*Matth.* xxiv. 3, seq.; *Marc.* xiii. 3, seq.);
Et quoque ex illo Monte ivit Hierosolymam, et passus (*Matth.* xxi. 1; cap. xxvi. 30; *Marc.* xi. 1; cap. xiv. 26[1]; *Luc.* xix. 29;[2] 37);

et hoc secundum praedictionem apud *Sachariam*,

"Stabunt pedes Ipsius in die illo super Monte Olivarum, qui ante facies Hierosolymae ab oriente" (xiv. 4).

Quia "olea" significabat caeleste Ecclesiae, ideo

Cherubi in medio Templi Hierosolymae facti sunt ex ligno olei; similiter fores ad adytum, et postes (1 *Reg.* vi. 23–33).

494. [*Vers.* 5.] ***"Et si quis illis voluerit nocere, ignis exibit ex ore illorum, et devorabit inimicos illorum,"*** significat *quod qui bina illa Essentialia Novae Ecclesiae vult destruere, ex amore infernali pereat.*—"Binis Testibus velle nocere" significat bina illa Essentialia Novae Ecclesiae, quae sunt Agnitio Domini quod sit Deus Caeli et Terrae etiam quoad Humanum, et Vita secundum praecepta Decalogi, velle destruere; quod "testes" illa sint, videatur supra (n. 490). "Ignis egredietur ex ore illorum" significat quod amor infernalis; "et devorabit inimicos illorum" significat quod ex illo perituri sint, qui illis nocent; sed hic non intelligendum est, quod ignis "ex ore testium" egressurus sit, sed quod ab illis qui duo illa Essentialia Ecclesiae Novae, quae per "testes" intelliguntur (n. 490), volunt destruere; "ignis" est amor infernalis; nam qui non secundum praecepta Decalogi vivit, et non adit Deum Salvatorem et Redemptorem, non potest aliter quam in amore infernali esse, et perire. Hoc simile est sicut alibi in Verbo, ubi dicitur quod a Jehovah sit "Ignis qui consumit impios;" et quod Jehovah "ex igne excandescentiae," "irae," et "furoris" faciat; praeter similia alia; per quae non intelligitur quod a Jehovah, sed quod ab impiorum amore infernali. Talia in Verbo

dicuntur, quia sunt apparentiae, et Verbum in Sensu literae per Apparentias et Correspondentias conscriptum est. Quoniam dicitur, quod "ignis exiret ex ore illorum," et quod per id intelligatur, quod ex illis qui in amore infernali sunt, adducentur aliqua loca, ubi dicitur "ignis ex Jehovah :"

"Flatus Jehovae sicut fluvius sulphuris consumet eum" (*Esaj.* xxx. 33);
"Ascendit fumus ex naso Ejus, et Ignis ex ore Ejus, prunae arserunt ex Eo" (*Psalm.* xviii. 9 [*B. A.* 8]);
"Effundam super eos excandescentiam irae Meae, quoniam in Igne Zeli Mei comedetur tota terra" (*Zeph.* iii. 8);
"Ecce Jehovah in Igne veniet, ad retribuendum in excandescentia irae Suae, et increpatio Ejus in flammis Ignis" (*Esaj.* lxvi. 15);
"Visitaberis a Jehovah flamma Ignis comedentis" (*Esaj.* xxix. 6; cap. xxx. 30).
(Praeter pluries alibi.)

495. ***"Et si quis voluerit illos damno afficere, ita oportet illum occidi,"*** significat *quod qui illa condemnat, similiter condemnetur.*—Per "damno afficere" hic significatur condemnare, quia sequitur, "ita oportet illum occidi," et per "occidi" in Verbo significatur spiritualiter occidi, quod est condemnari; nam Dominus dicit,

"Quo judicio judicatis, judicabimini" (*Matth.* vii. 1[, 2]).

496. [*Vers.* 6.] ***"Hi habent potestatem claudere Caelum, ut non pluat pluvia in diebus illorum prophetiae,"*** significat *quod qui avertunt se a duobus Essentialibus Novae Ecclesiae, non possint aliquod verum recipere e Caelo.*—Per "Caelum" hic intelligitur Caelum Angelicum; inde per "pluviam" significatur verum Ecclesiae inde; quare per "claudere Caelum ut non pluat pluvia" significatur quod non possint aliquod verum Ecclesiae e Caelo recipere; verum Ecclesiae e Caelo est verum doctrinae e Verbo. Dicitur quod Testes illam potestatem habeant, sed intelligitur hic ut supra (n. 494), quod illi non potestatem habeant claudendi Caelum, sed quod illi sibi claudant illud qui se avertunt a duobus illis Essentialibus Ecclesiae Novae, quia manent in suis falsis. Quod "pluvia" significet Divinum Verum e Caelo, constat ex his locis :

"Defluet sicut pluvia doctrina Mea, stillabit sicut ros verbum Meum" (*Deutr.* xxxii. 2);
Si serviveritis aliis diis, Jehovah claudet Caelum, "ut non sit Pluvia" (*Deutr.* xi. 11, 14, 16, 17);
"Ponam vineam Meam in desolationem, et nubibus praecipiam, ut non faciant pluere super eam Pluviam" (*Esaj.* v. 6);

"Prohibiti sunt Imbres, et Pluvia serotina non facta est; sed tamen frons mulieris meretricis mansit tibi" (*Jerem*.[1] iii. 3);
"Sicut descendit Pluvia e Caelo, sic erit verbum Meum, quod exibit ex ore Meo" (*Esaj*. lv. 10, 11);
"Filii Sionis gaudete et laetamini in Jehovah, quia dabit vobis Pluviam tempestivam in justitiam" (*Joel* ii. 23[2]);
"Pluviam benevolentiarum stillare facis Deus" (*Psalm*. lxviii. 10 [*B. A*. 9]);
"Descendet sicut Pluvia super herbam prati; in diebus ejus florebit justus" (*Psalm*. lxxii. 6, 7[3]);
"Jehovah veniet sicut Pluvia nobis, sicut Pluvia serotina irrigat terram" (*Hosch*. vi. 3);
"Super illos Stillabit verbum meum, et exspectabunt sicut Pluviam me, et os suum aperiet ad Pluviam serotinam" (*Hiob* xxix. 22, 23);
"Fili hominis, dic, Tu terra quae non mundata, cui non Pluvia in die irae; conjuratio prophetarum in medio ejus" (*Ezech*. xxii. 24, 25).
(Praeter alibi, *Esaj*. xxx. 23; *Jerem*. v. 24; cap. x. 12, 13; cap. xiv. 3, 4; cap. li. 16; *Ezech*. xxxiv. 26, 27; *Amos* iv. 7, 8; *Sach*. x. 1; *Psalm*. lxv. 10, 11 [*B. A*. 9, 10]; *Psalm*. cxxxv. 7; 2 *Sam*. xxiii. 3, 4.)

"Pluvia inundans" pro devastatione veri, *Ezech*. xiii.[4] 11, 13, 14; cap. xxxviii. 22[5]; pro tentatione, *Matth*. vii. 24–27.

497. ***"Et potestatem habent super aquas convertere illas in sanguinem,"*** significat *quod qui avertunt se a duobus illis Essentialibus, vera Verbi falsificent*.—Per "aquas" significantur vera (n. 50); et per "sanguinem," falsificatio veri Verbi (n. 379); inde per "convertere aquas in sanguinem" significatur falsificare vera Verbi: hoc similiter intelligitur ut prius, nempe, quod qui avertunt se a duobus Essentialibus Novae Ecclesiae, non possint aliter quam videre falsa, in quibus sunt; quae si confirmant per Verbum, falsificant vera ejus.

498. ***"Et percutere terram omni plaga, quotiescunque voluerint,"*** significat *quod qui volunt duo illa Essentialia Novae Ecclesiae destruere, semet in omnis generis mala et falsa conjiciant, quoties et quantum id faciunt*.—Per "terram" significatur Ecclesia (n. 285); et per "plagam" significatur malum et falsum (n. 456); inde per "percutere terram omni plaga" significatur Ecclesiam omnis generis malis et falsis pessumdare: sed hoc, sicut priora intellecta sunt, intelligendum est, videlicet, quod illi qui volunt duo illa Essentialia Novae Ecclesiae plaga percutere, hoc est, destruere, quod fit ex malo per falsa, semet ipsos in omnis generis mala et falsa conjiciant; et quia invertitur ita Sensus naturalis dum fit spiritualis, ideo etiam similiter invertitur hoc, "quotiescunque voluerint," in hoc, quoties et quantum illi hoc faciunt: causa est, quod quantum aliquis destruit duo illa Essentialia,

tantum destruat vera Verbi, et quod quantum vera Verbi destruit, tantum se in mala et falsa conjiciant; nam duo illa Essentialia sunt vera Verbi, ut manifeste constare potest ex binis *Doctrinis Novae Hierosolymae*, una *de Domino*, et altera quae vocatur *Doctrina Vitae ex praeceptis Decalogi*. Hoc, quod "testes potestatem habeant percutiendi terram omni plaga quotiescunque voluerint," simile est cum multis in Verbo, quod tribuatur Jehovae, hoc est, Domino, quod "percutiat homines plaga," et quod hoc Ejus voluntatis sit, cum tamen intelligendum est, quod non percutiat, nec quod Ejus voluntatis sit; sicut apud *Sachariam*:

> "Haec erit Plaga, qua percutiet Jehovah omnes populos qui pugnabunt contra Hierosolymam" (xiv. 12, seq.);

et apud *Jeremiam*,

> "Plaga hostis percussi te, castigatione tyranni, propter multitudinem iniquitatis tuae" (xxx. 14);

similiter alibi pluries. Videatur etiam supra (n. 494).

499. [*Vers.* 7.] ***"Et cum absolverint testimonium suum,"*** significat *quod postquam Dominus docuit quod Ipse sit Deus Caeli et Terrae, et quod cum Ipso conjunctio sit per vitam secundum praecepta Decalogi.*—"Cum absolverint" significat postquam Dominus docuit; bini quidem Testes docuerunt, verum non a se, sed a Domino; quod "testimonium" significet illa duo videatur supra (n. 490).

500. ***"Bestia ascendens ex abysso faciet bellum cum illis, et vincet illos, et occidet illos,"*** significat *quod illi qui in internis doctrinae de sola fide sunt, se opposituri sint, et illa duo Essentialia Novae Ecclesiae impugnaturi, et apud se, et quantum valent apud alios, rejecturi.*—Per "Bestiam ascendentem ex abysso" intelliguntur qui ex abysso ascenderunt, et visi sunt sicut Locustae (cap. ix. 1–12). Qui quod fuerint qui in internis doctrinae de sola fide sunt, videatur in Explicatione ibi; per "bellum facere" significatur se opponere, et illa duo Essentialia Ecclesiae impugnare, de quo sequitur; per "vincere illos et occidere" significatur illa apud se, et quantum valent apud alios, rejicere et exstirpare.

Causa quod illi qui in internis doctrinae de sola fide sunt, duo illa Essentialia impugnaturi et rejecturi sint, est

quia apud se confirmaverunt duo illis adversantia, *Primum*, quod non Dominus, sed quod Deus Pater adeundus sit; et *Alterum*, quod vita secundum praecepta Decalogi non sit vita spiritualis, sed solum vita moralis et civilis, et hoc confirmant, ne aliquis credat quod salvetur per opera, sed per solam illorum fidem.

Omnes illi qui haec dogmata alte impresserunt mentibus suis in scholis et gymnasiis, postea non recedunt ab illis. Causae sunt tres, hactenus ignotae:—*Prima*, quod se in societatem cum similibus in mundo spirituali quoad spiritum suum immiserint, ubi plerique sunt satanae, qui unice falsis delectantur, a quibus nullatenus possunt exsolvi, nisi rejiciant falsa illa; quod nec fieri potest nisi immediate adeant Deum Salvatorem, et inchoent vitam Christianam secundum praecepta Decalogi. *Secunda causa* est, quod credant dari remissionem peccatorum et sic salvationem momento in Actu Fidei, et postea in Statu seu in Progressione per eundem Actum a Spiritu Sancto continuatum, conservatum et retentum separatim a charitatis exercitiis; ac qui semel illa imbuerunt, illi postea nihili faciunt peccata coram Deo, et sic in suis immundis vivunt: et quia talia sciunt argute confirmare per falsificationes Verbi apud ineruditos, et per sophistica apud eruditos, dicitur hic quod "Bestia ex abysso binos illos testes vicerit et occiderit;" sed hoc non fit apud alios, quam apud illos qui amant vivere genio, et feruntur a jucundis concupiscentiarum suarum; hi cum cogitant de salute, corde illis favent, et ambabus manibus amplectuntur fidem illorum, quia sic possunt per aliquas voces cum sono fiduciae enuntiatas salvari, et non opus habere ut attendant ad aliquod vitae suae propter Deum, sed modo propter mundum. *Tertia causa* est, quod qui fidei istius interna, quae vocantur arcana justificationis, in adolescentia hauserant, postea Ministerio honorato admoti, apud se non cogitent de Deo et Caelo, sed de se et mundo, solum retinendo arcana suae fidei propter famam ut sicut sapientes honorentur, et propter sapientiam digni aestimentur remunerari opibus. Quod hoc sit effectus illius fidei, est quia nihil religionis in illa est; quod ita sit, videatur *Tertium Memorabile* supra (n. 484). Quod per "bella" in Verbo significentur bella spiritualia, quae sunt impugnationes veri, et fiunt per ratiocinia ex falsis, constat ex his locis:

"Spiritus daemonum exeunt ad congregandum illos in Bellum in die magno Dei Omnipotentis" (*Apoc.* xvi. 14);
"Iratus Draco contra Mulierem, et abivit ut faceret Bellum cum reliquis seminis ejus qui tenebant mandata Dei, et habebant testimonium Jesu Christi" (*Apoc.* xii. 17);
Datum est Bestiae Draconis "facere Bellum cum sanctis" (*Apoc.* xiii. 7);
"Sacrate contra filiam Sionis Bellum, et ascendamus in meridie" (*Jerem.* vi. 4[1]);
"Non ascendistis in rupturas ad standum in Bello in die Jehovae" (*Ezech.* xiii. 5);
"In Schalem habitaculum Dei, et habitatio in Sione, ubi fregit jacula ignita arcus, et Bellum" (*Psalm.* lxxvi. 3[, 4] [*B. A.* 2, 3]);
"Jehovah sicut Heros exibit, sicut Vir Bellorum suscitabit zelum" (*Esaj.* xlii. 13; *Psalm.* xxiv. 8);
"In die illo erit Jehovah in spiritum judicii, sedenti super judicio, qui repellunt Bellum a porta" (*Esaj.* xxviii. [5,] 6);
"Libera me ab homine malo, et a viro violentiarum serva me; toto die congregant ad Bella, exacuunt linguam suam sicut serpentes" (*Psalm.* cxl. 2–4 [*B. A.* 1–3]);
"Multi venient in Nomine Meo, dicentes Ego sum Christus, et multos seducent; et audituri estis Bella et rumores Bellorum, videte ne turbemini" (*Matth.* xxiv. 5, 6[2]; *Marc.* xiii. 6, 7[3]; *Luc.* xxi. 8, 9[4]).

Bella regum septentrionis et meridiei, et reliqua apud *Danielem* (cap. x., xi., xii.), non alia bella quam spiritualia significant; praeter "bella" aliis in locis

(Ut *Esaj.* ii. 3–5; cap. xiii. 4; cap. xxi. 14, 15; cap. xxxi. 4; *Jerem.* xlix. 25, 26; *Hosch.* ii. 18; *Sach.* x. 5; cap. xiv. 3; *Psalm.* xxvii. 3[5]; *Psalm.* xlvi. 9, 10 [*B. A.* 8, 9]).

Quoniam per "bella" in Verbo significantur bella spiritualia, ideo ministerium Levitarum vocabatur "militia," ut patet ex his:

Mandatum est ut numerarentur Levitae, ad exercendum Militiam, ad faciendum opus in Tentorio conventus (*Num.* iv. 23, 35, 39, 43, 47);
"Hoc Levitarum officium ad Militandum Militiam in ministerio Tentorii conventus; sed a filio quinquaginta annorum recedet a Militia ministerii, nec ministrabit amplius" (*Num.* viii. 24, 25);

videatur etiam supra (n. 447), ubi confirmatur ex Verbo, quod "exercitus" significent bona et vera Ecclesiae, et in opposito sensu mala et falsa ejus.

501. [*Vers.* 8.] ***"Et corpora illorum super platea urbis magnae,"*** significat *quod duo Essentialia Novae Ecclesiae ab illis qui interius in falsis Doctrinae de justificatione per solam fidem sunt, prorsus rejecta sint.*—Per "corpora duorum testium" significantur duo Essentialia Novae Ecclesiae, quae sunt, Agnitio Domini quod Solus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Conjunctio cum Ipso sit per Vitam secundum praecepta Decalogi

(n. 490, seq.): per "plateam urbis magnae" significatur falsum Doctrinae de justificatione per solam fidem; per "plateam" significatur falsum, de quo sequitur, et per "urbem" significatur doctrina (n. 194): vocatur "urbs magna," quia est Doctrina regnans in toto Christiano Reformato orbe apud Clericos, non autem similiter apud Laicos. Per "plateas" in Verbo significatur paene simile quod per "vias," quia plateae sunt viae in urbe; at usque per "plateas" significantur vera aut falsa doctrinae, quia "urbs" significat doctrinam (n. 194), et per "vias" significantur vera aut falsa Ecclesiae, quia "terra" significat Ecclesiam (n. 285). Quod "plateae" significent vera aut falsa doctrinae, videri potest a sequentibus locis:

"Rejectum est judicium, et justitia e longinquo stetit, nam impegit in Platea veritas, et rectitudo non potest venire" (*Esaj.* lix[1] 14);
"In Plateis insaniverunt currus, discurrerunt in vicis" (*Nah.* ii. 5 [*B. A.* 4]);
"In diebus Jaelis cessarunt Viae; vici in Israele cessarunt" (*Jud.* v. 6, 7);
"Quomodo relicta est urbs gloriae; quare cadent juvenes ejus in Plateis" (*Jerem.* xlix. 25, 26; cap. l. 30);
"Qui comederunt lautitias, devastati sunt in Plateis. Obscurata est prae nigredine forma Naziraeorum, non cognoscuntur in Plateis. Errarunt caeci in Plateis. Venati sunt gressus nostros, ut non ire possint in Plateis" (*Thren.* iv. 5, 8, 14, 18);
"Exscindam gentes, devastabuntur anguli eorum, desolabo Plateas eorum" (*Zeph.* iii. 6);
"Postea septimanis sexaginta duabus aedificabitur Platea Hierosolymae, sed in angustia temporum" (*Dan.* ix. 25);
"Platea urbis" Novae Hierosolymae "aurum purum, quasi vitrum pellucidum" (*Apoc.* xxi. 21);
"In medio Plateae ejus hinc inde arbor [vitae] faciens fructus duodecim" (*Apoc.* xxii. 2[2]).

(Praeter alibi, ut *Esaj.* xv. 3; cap. xxiv[3] 10, 11; cap. li. 20. *Jerem.* v. 1; cap. vi. 16[4]; cap. vii. 17; cap. ix. 20 [*B. A.* 21]; cap. xi. 13; *Ezech*[5] xvi. 24, 25, 31; *Jerem*[6] xliv. 9[7]; cap. xliv. 17[8]; *Thren.* ii. 11, 19; *Ezech.* xi. 6; cap. xxvi. 11, 12; *Amos* v. 16; *Sach.* viii. 3–5; *Psalm.* cxliv. 13; *Hiob* xviii. 17[9])

Quoniam "plateae" significant vera doctrinae Ecclesiae, ideo

Docebant in Plateis (2[10] *Sam.* i. 20);

ac dicitur,

"Edimus coram Te et bibimus coram Te, et in Plateis nostris docuisti" (*Luc.* xiii. 26);

et ideo

Hypocritae orabant in angulis Platearum (*Matth.* vi. 2–5[11]);

et ideo

Paterfamilias jussit servis, ut irent in Plateas et Vicos, ac introducerent (*Luc.* xiv. 21).

Propterea etiam falsum et falsificatum vocatur

Lutum, caenum et stercus Platearum (*Esaj.* v. 25; cap. x. 6; *Mich.* vii. 10; *Psalm.* xviii. 43 [*B. A.* 42]).
Quod Prophetae prophetantes falsum abjicerentur in Plateas Hierosolymae, et non sepeliens, *Jerem.* xiv. 16.

502. *"Quae spiritualiter vocatur Sodoma et Aegyptus,"* significat *binos amores infernales, qui sunt amor dominandi ex amore sui, et amor regnandi ex fastu propriae intelligentiae, qui in Ecclesia sunt ubi non Unus Deus est, ac Dominus non colitur, et ubi non secundum praecepta Decalogi vivitur.*—Per "Sodomam" in Sensu spirituali significatur amor dominandi ex amore sui, de quo sequitur, et per "Aegyptum" in Sensu spirituali significatur amor regnandi ex fastu propriae intelligentiae, de quo etiam sequitur; et quia illi bini amores significantur, ideo dicitur "spiritualiter Sodoma et Aegyptus." Quod illi amores sint in Ecclesia, ubi non unus Deus est, ac Dominus non colitur, et ubi non secundum praecepta Decalogi vivitur, est quia homo in binos illos amores nascitur, et in illos venit dum adolescit, et illi amores non removeri possunt, nisi a Deo Salvatore, et per vitam secundum praecepta Ipsius; et a Deo Salvatore non possunt nisi adeatur, nec vita secundum praecepta Ipsius datur, nisi homo ducatur ab Ipso; dari quidem potest, sed non vita in qua est aliquid Caeli et inde Ecclesiae: illa vita datur solum ab Ipso Qui est Vita. Quod Dominus sit Vita illa videatur

Joh. i. 1, 4; cap. v. 26; cap. vi. 33–35, seq.; cap. xi. 25, 26; cap. xiv. 6. 19; et multoties alibi.

Quod amor dominandi ex amore sui, et amor regnandi ex fastu propriae intelligentiae, sint capita omnium amorum Inferni, et sic capita omnium malorum et inde falsorum in Ecclesia, hodie nescitur; jucunditates illorum amorum, quae excedunt jucunditates omnium voluptatum animi, faciunt ut nesciatur, cum tamen sunt "spiritualiter Sodoma et Aegyptus." Quod "Sodoma" sit amor dominandi ex amore sui, constare potest ex descriptione Sodomae apud

Mosen, quod Angelis illuc venientibus voluerint violentiam inferre in domo Lothi; et quod ignis et sulphur e Caelo pluerint super illos (*Gen.* xix. 1, seq.). Per "ignem et sulphur" ille amor cum ejus concupiscentiis significatur. Similia vidi, cum urbes et societates ex talibus die Ultimi Judicii eversae sunt, et illi dejecti in Infernum. Illi amores et illorum mala significantur per "Sodomam et Gomorrham" in his locis:

Esaj. i. 10; cap. iii. 8, 9; [cap. xiii.] 19; *Jerem.* xxiii. 14; cap. xlix. 18[1]; cap. l. 37, 40; *Thren.* iv. 6; *Ezech.* xvi. 46–50; *Amos* iv. 11; *Zeph.* ii. 9, 10; *Deutr.* xxix. 22 [*B. A.* 23]; cap. xxxii. 32; *Matth.* x. 14, 15; cap. xi. 23; *Marc.* vi. 11; *Luc.* x. 10–12[2]; cap[3] xvii. 28, 29.

Quod ille amor per "Sodomam" significetur, nescitur in mundo; sed retine hoc, et recordare, dum in Mundum spirituum, quod fit post mortem, venis, et plene confirmaberis. At sciendum est, quod sit amor dominandi ex amore sui, et amor dominandi ex amore usuum; hic amor est caelestis, ille autem infernalis: quare cum unus facit caput, alter facit pedes; hoc est, cum amor dominandi ex amore sui facit caput, tunc amor dominandi ex amore usuum, qui etiam est amor inserviendi proximo ex Domino, facit primum pedes, postea plantas pedum, et demum proculcatur; at vero cum amor dominandi ex amore usuum, qui, ut dictum, est amor caelestis, facit caput, tunc amor dominandi ex amore sui, qui, ut dictum, est amor infernalis, primum facit pedes, postea plantas pedum, et demum proculcatur. Sed bini illi amores in mundo ab homine aegre possunt distingui; causa est, quia externae formae illorum sunt similes; at dignoscuntur per id, quod caelestis ille amor sit apud illos qui adeunt Dominum et vivunt secundum praecepta Decalogi, et quod infernalis ille amor sit apud illos qui non adeunt Dominum et non vivunt secundum praecepta Decalogi.

503. Quid "Aegyptus" in Verbo significat, dicetur. "Aegyptus" significat naturalem hominem conjunctum spirituali, et tunc affectionem veri, et inde scientiam et intelligentiam; ac in opposito sensu significat naturalem hominem separatum a spirituali, et tunc fastum propriae intelligentiae, et inde insaniam in spiritualibus. "Aegyptus" significat naturalem hominem conjunctum spirituali, et tunc affectionem veri, et inde scientiam et intelligentiam, in sequentibus locis:

"In die illo erunt quinque urbes in Terra Aegypti, jurantes Jehovae Zebaoth. In die illo erit Altare Jehovae in medio Terrae Aegypti; tunc notus fiet Jehovah Aegypto, et cognoscent Aegyptii Jehovam in die illo" (*Esaj.* xix. 18–21[1]);

"In die illo erit semita ex Aegypto in Aschurem, ut veniat Aschur in Aegyptum, et Aegyptus in Aschurem, serviantque Aegyptii cum Aschure: in die illo erit Israel trina Aegypto et Aschuri, benedictio in medio Terrae; cui benedicet Jehovah Zebaoth dicendo, Benedictus populus Meus Aegyptus, et opus manuum Mearum Aschur, et haereditas Mea Israel" (*Esaj.* xix. 23–25);

Aegyptus ibi est naturale, Aschur est rationale, et Israel est spirituale; haec tria faciunt hominem Ecclesiae. Inde rex Aegypti dictus fuit "Filius sapientum," "Filius regum antiquitatis;" ac Aegyptus dicta "Lapis angularis tribuum" (*Esaj.* xix. 11, 13); et de Salomone dicitur,

Quod "sapientia ejus fuerit prae sapientia Aegyptiorum" (1 *Reg.* v. 10 [*B. A.* iv. 30]);

Et quod "acceperit filiam Pharaonis in uxorem, et adduxerit illam in urbem Davidis" (1 *Reg.* iii. 1);

Et quod "aedificaverit filiae Pharaonis domum juxta porticum" (1 *Reg.* vii. 8);

propterea etiam

Josephus delatus est in Aegyptum, et factus est totius terrae Dominator ibi (*Gen.* xli.).

Quoniam "Aegyptus" significabat naturalem hominem quoad affectionem veri, et inde scientiam et intelligentiam,

ideo

Josephus conjux Mariae ex monito Angeli cum Domino infante abivit in Aegyptum (*Matth.* ii[2] 14, 15);

secundum praedictionem,

"Cum puer Israel, tunc amavi illum, et ex Aegypto vocavi Filium Meum" (*Hosch.* xi. 1);

"Vitem ex Aegypto proficisci fecisti, plantasti eam, et radicari fecisti radices ejus" (*Psalm.* lxxx. 9, 10 [*B. A.* 8, 9]);

homo enim nascitur naturalis, fit rationalis, et postea spiritualis; ita vitis ex Aegypto plantatur et radicatur. Propter illam repraesentationem, etiam

Abraham peregrinatus est in Aegypto (*Gen.* xii. 10, seq.);

Et Jacobus cum filiis suis jussus est abire in Aegyptum, et quoque ibi morati sunt (*Gen.* xlvi., seq.).

Inde quoque Terra Canaan, per quam significatur Ecclesia, describitur quoad extensionem suam,

Usque ad fluvium Aegypti (*Gen.* xv. 18; 1 *Reg.* v. 1 [*B. A.* iv. 21]; *Mich.* vii. 12);

et Aegyptus aequiparatur

Horto Eden, Horto Dei (*Ezech.* xxxi. 2, 8; *Gen.* xiii. 10);

ac scientiae naturalis hominis vocantur

Desiderabilia Aegypti (*Dan.* xi. 43);
Ac byssus in acupictura ex Aegypto (*Ezech.* xxvii[1] 7).
(Praeter alibi de Aegypto bene, ut *Esaj.* xxvii. 12, 13; *Ezech.* xxix. 13–16; cap. xxxi. 1–8; *Hosch.* xi. 11; *Sach.* x. 10, 11; cap. xiv. 16–18; *Psalm.* lxviii[2] 32, 33 [*B. A.* 31, 32]; 2 *Reg.* xix. 23, 24.)

"Aegyptus" autem in opposito sensu significat hominem naturalem separatum a spirituali, et tunc fastum propriae intelligentiae, et inde insaniam in spiritualibus, in sequentibus locis:

"Quoniam elatum est cor Pharaonis in altitudine sua, et dedit fastigium inter implexa, exscindent eum alieni, et dejicient eum. In die quo descensurus es in Infernum, obtegam super eo abyssum, et in medio praeputiatorum cubabis" (*Ezech.* xxxi. 10–18);
"Evertentur fundamenta Aegypti; descendet superbia roboris ejus, et devastabuntur urbes ejus in medio urbium desolatarum: dabo ignem in Aegyptum, et dispergam Aegyptum inter gentes, et disjiciam eos in terras" (*Ezech.* xxx. 1 ad fin.);
"Vae descendentibus in Aegyptum pro auxilio, et non respiciunt ad Sanctum Israelis; nam Aegyptus homo et non Deus, et equi ejus caro et non Spiritus" (*Esaj.* xxxi. 1, 3);
"Aegyptus sicut flumen ascendit; dicit, Ascendam, obtegam terram, et perdam: ascendite equi, insanite currus, comedet vos gladius, et inebriabitur sanguine; sanatio non tibi" (*Jerem.* xlvi. 2, 8–11[3]);
"Quomodo dicitis ad Pharaonem, Filius sapientum ego, et filius regum antiquitatis; ubi nunc sapientes tui, cognoscant; stulti facti sunt principes Zoanis; seduxerunt Aegyptum, angularem lapidem tribuum; non erit Aegypto opus, quod faciat caput et caudam" (*Esaj.* xix. 1–17);
"Propheta contra Aegyptum; Balaena magna, quae cubas in medio fluviorum tuorum; quia dixit, Meus fluvius, et ego feci me; ideo dabo hamos in maxillas tuas; et adhaerere faciam piscem fluviorum tuorum squamis tuis, et derelinquam te in deserto: et ideo fiet terra Aegypti solitudo et vastitas" (*Ezech.* xxix. 1–12).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xxx. 2, 7[4]; *Jerem.* ii. 17, 18, 36; cap. xlii. 13–18; *Ezech.* xvi. 26, 28, 29; cap. xxiii. 2–33; *Hosch.* vii. 11, 13, 16; cap. ix. 1, 3, 6; cap. xi. 5; cap. xii. 2 [*B. A.* 1]; *Joel* iv. 19 [*B. A.* iii. 19]; *Thren.* v. 2, 4, 6, 8; *Deutr.* xvii. 16; 1 *Reg.* xiv. 25, 26; 2 *Reg.* xviii. 21.)

Quoniam Aegyptii tales facti sunt, ideo quoad omnia bona et vera Ecclesiae devastati sunt. Devastationes illorum describuntur per miracula ibi facta, quae erant plagae, et significabant totidem cupiditates naturalis hominis separati

a spirituali, qui unice agit ex propria intelligentia et ejus fastu. Plagae significativae ejus cupiditatum fuerunt,

Quod aquae in flumine conversae sint in sanguinem, ita ut moreretur piscis, et feteret flumen (*Exod.* vii.);
Quod ex fluviis et stagnis productae sint ranae super Terram Aegypti; quod pulvis terrae versus sit in pediculos; quod colluvies volatilium noxiorum immissa sit (*Exod.* viii.);
Quod ulcus efflorescens pustulis factum sit super hominem et bestiam; quod pluvia grandinis mixta igne depluerit (*Exod.* ix.);
Quod locusta immissa sit; quod caligo facta sit in omni terra Aegypti (*Exod.* x.);
Quod omnia primogenita in terra Aegypti mortua sint (cap. xii.[1]);
Et demum, quod Aegyptii submersi sint in Mari Suph (*Exod.* xiv.),

per quod significatur Infernum. Quid per haec omnia in specie significatur, videatur in *Arcanis Caelestibus* Londini editis, ubi explicata sunt. Inde patet, quid significatur per

"Plagas et Morbos Aegypti" (*Deutr.* vii. 15; cap. xxviii. 60);

quid per

"Submergi flumine Aegypti" (*Amos* viii. 8; cap. ix. 5[2]);

et unde est, quod Aegyptus dicatur

"Terra servitutis" (*Mich.* vi. 4);
"Terra Chami" (*Psalm.* cvi. 22[3]);
Tum "Fornax ferri" (*Deutr.* iv. 20; 1 *Reg.* viii. 51[4]).

Causa, quod "Aegyptus" significet tam intelligentiam quam insaniam in spiritualibus, erat, quia Ecclesia Antiqua, quae in plura regna Asiae extensa fuerat, etiam in Aegypto fuit, et tunc Aegyptii prae caeteris scientiam correspondentiarum inter spiritualia et naturalia excoluerunt, ut patet ex hieroglyphicis ibi; at vero cum apud illos scientia illa versa est in magicam, et facta idololatrica, tunc intelligentia illorum in spiritualibus facta est insania; inde "Aegyptus" hanc in opposito sensu significat. Ex his videri potest, quid intelligitur per "urbem magnam, quae spiritualiter vocatur Sodoma et Aegyptus."

504. *"Ubi et Dominus noster crucifixus est,"* significat *non agnitionem Divini Humani Domini, et sic statum rejectionis.*—In Ecclesia dicitur, quod illi "crucifigant Dominum" qui blasphemant Ipsum; tum etiam qui, sicut Judaei, negant Ipsum esse Filium Dei: quod Judaeis similes sint illi qui negant quod Humanum Ipsius sit Divinum, est quia omnis homo spectat Dominum ut Hominem, et qui Humanum

Ipsius spectat aequale humano alterius hominis, non potest tunc cogitare Divinum Ipsius, utcunque Hoc dicitur Filius Dei, natum ab aeterno, aequale Divino Patris. Hoc cum dicitur et legitur, quidem auditur, sed usque non simul in fide est, cum cogitatur de Domino quod sit homo materialis sicut alius homo, retinens pares proprietates carnis: et quia tunc removet Divinum Ipsius et non spectat illud, ideo in eo statu est, sicut neget illud; nam negat quod Humanum Ipsius sit Filius Dei, sicut etiam fecerunt Judaei, ac propterea crucifixerunt Ipsum. Quod tamen Humanum Domini sit Filius Dei, aperte dicitur (*Luc.* i. 32, 35; *Matth.* iii. 16, 17; et alibi). Ex his patet causa, cur homines Ecclesiae immediate adeunt Deum Patrem, ac multi etiam immediate Spiritum Sanctum, et raro aliquis immediate Dominum. Quoniam Judaei, ex negatione quod Dominus esset Messias Filius Dei, crucifixerunt Ipsum, ideo Hierosolyma illorum etiam vocatur Sodoma (*Esaj.* iii. 9; *Jerem.* xxiii. 14; *Ezech.* xvi. 46, 48); ac Dominus dicit,

> "Qua die egressus est Lothus e Sodoma, pluit igne et sulphure e Caelo, et perdidit omnes; juxta haec fiet, qua die Filius Hominis revelabitur" (*Luc.* xvii. 29, 30);

quid "ignis et sulphur," videatur n. 452, 494.

505. [*Vers.* 9.] ***"Et videbunt ex populis et tribubus et linguis et gentibus corpora illorum dies tres et dimidium,"*** significat *cum omnes qui in falsis doctrinae et inde in malis vitae ex sola fide fuerunt et erunt, ad finem Ecclesiae quae adhuc est ad principium Novae, audiverunt et audituri sunt de binis Essentialibus, quae sunt Agnitio Domini et Operum secundum Decalogum.*—Per "populos et tribus et linguas et gentes" intelliguntur omnes ex Reformatis qui in falsis doctrinae et inde in malis vitae ex sola fide fuerunt et erunt; per "populos" significantur qui in falsis doctrinae sunt (n. 483), per "tribus" falsa et mala Ecclesiae (n. 349), per "linguas" confessio et receptio illorum (n. 483), et per "gentes" qui in malis vitae (n. 483); inde per quatuor illa, omnes et singuli qui fuerunt et erunt, ita qui fuerunt "in magna illa urbe," et erunt qui e mundo adhuc venturi sunt illis similes. Per "corpora illorum," seu "duorum testium," significantur duo Essentialia Ecclesiae Novae, de quibus supra (n. 501); per "videbunt" significatur dum audiverunt et audituri sunt

de illis, quoniam "videre" dicitur de corporibus, et "audire" de binis illis Essentialibus; per "dies tres et dimidium" significatur ad finem et principium, hoc est, ad finem Ecclesiae quae adhuc est, et ad principium Novae. Ex his nunc in unum sensum collatis, patet, quod per "videbunt ex populis et tribubus et linguis et gentibus corpora illorum tres dies et dimidium," in Sensu spirituali supradicta significentur. Quod "dies tres et dimidium" significent ad finem et principium, est quia "dies" significat statum, numerus "tria" completum usque ad finem, ac "dimidium" principium; simile enim per "dies tres et dimidium" significatur quod per "septimanam," cujus sex dies significant completum usque ad finem, et dies septimus significat sanctum; nam numerus "3½" est dimidius numeri "7" qui facit septimanam, ac duplicatum et divisum ex quo, simile significant. Quod "tria" significent completum, ita ad finem, videri potest ex his in Verbo:

Quod "Esajas iret nudus et discalceatus Tres annos" (*Esaj.* xx. 3);
Quod Jehovah Ter vocaverit Samuelem, et Samuel Ter cucurrerit ad Eli, et quod Eli Tertia vice intellexerit (1 *Sam.* iii. 1–8);
Quod "Elias se mensus sit super filium viduae Tribus vicibus" (1 *Reg.* xvii. 21);
Quod Elias jusserit quod funderent aquam super holocaustum Tribus vicibus (1 *Reg.* xviii. 34);
Quod Jesus dixerit, quod "Regnum caelorum sit simile fermento, quod accipiens mulier abscondidit in [farinae] Tribus satis, donec fermentaretur totum" (*Matth.* xiii. 33);
Quod Jesus dixerit ad Petrum, quod Ter abnegaturus sit Ipsum (*Matth.* xxvi. 34);
Quod Dominus Ter interrogaverit Petrum, "amasne Me" (*Joh.* xxi. 15 17);
Quod "Jonas fuerit in ventre ceti Tribus diebus et Tribus noctibus" (*Jon.* ii. 1 [*B. A.* i. 17]);
Quod Jesus dixerit, quod Templum dissolveret, et Ipse illud per Tres dies aedificaret (*Matth.* xxvi. 61[1]);
Quod Jesus in Gethsemane Tribus vicibus oraverit (*Matth.* xxvi. 39–44);
Quod Jesus Tertio die resurrexerit (*Matth.* xxviii. 1[, seq.]).
(Praeter pluries alibi, ut *Esaj.* xvi. 14; *Hosch.* vi. 2; *Exod.* iii. 18; cap. x. 22, 23; cap. xix. 1, 11, 15, 16, 18; *Levit.* xix. 23–25; *Num.* xix. 11 ad fin.; cap. xxxi. 19–25; *Deutr.* xix. 2, 3[2]; cap. xxvi. 12; *Jos.* i. 11; cap. iii. 2; 1 *Sam.* xx. 5, 12, 19, 20, 35, 36, 41; 2 *Sam.* xxiv. 11–13; *Dan.* x. 1–3[3]; *Marc.* xii. 2, 4–6; *Luc.* xx. 12[4]; cap. xiii. 32, 33.)

"Septem" aeque ac "tria" significant plenum et completum, at "septem" dicuntur de rebus sanctis, "tria" autem de rebus non sanctis.

506. *"Et corpora illorum non permittent poni in monumenta,"* significat *quod damnaverint et damnaturi sint illa.*—Per

"corpora" hic significantur duo illa Essentialia Novae Ecclesiae (de quibus n. 505, et supra); et per "non permittere poni in monumenta" significatur rejicere sicut damnata. Quod hoc significetur, est quia per "poni in monumenta" seu "sepeliri" significatur resurrectio et continuatio vitae, tunc enim terrae mandantur quae ex terra sunt, ita quae terrestria et inde immunda sunt; inde per "non poni in monumenta" seu "non sepeliri" significatur manere in terrestribus et immundis, et propterea rejici sicut damnatum. Inde erat quod in Ecclesia apud filios Israelis, quae fuit Ecclesia repraesentativa, fuerit statutum,[1] quod qui spectabantur ut damnati, projicerentur et non sepelirentur, ut patet ab his:

Jehovah dixit de illis, "Mortibus aegris morientur, non plangentur neque sepelientur, in stercus super faciebus terrae erunt, et erit cadaver eorum in cibum avibus caelorum et bestiae terrae" (*Jerem.* xvi. 3, 4);

Prophetae prophetantes mendacium "erunt abjecti in Plateis Hierosolymae, nec sepeliens" (*Jerem.* xiv. 16);

"In die illo extrahent ossa Regum Jehudae, ossa principum ejus, et ossa sacerdotum, et ossa prophetarum e sepulchris eorum; non colligentur, neque sepelientur; in stercus super faciebus terrae erunt" (*Jerem.* viii. 1, 2);

Quod "Jesabelem comederent canes in agro, nec sepeliens" (2 *Reg.* ix. 10);

"Tu projectus es e sepulchro tuo sicut surculus abominabilis, sicut cadaver conculcatum" (*Esaj.* xiv. 19, 20).

(Praeter alibi, ut *Jerem.* xxv. 32, 33; cap. xxii. 19; cap. vii. 32, 33; cap. xix. 11, 12; 2 *Reg.* xxiii. 16.)

507. [*Vers.* 10.] ***"Et habitantes super terra gaudebunt super illis et laetabuntur,"*** significat *propterea jucundum affectionis cordis et animae in Ecclesia apud illos qui in sola fide quoad doctrinam et vitam erant.*—Per "habitantes super terra" intelliguntur qui in Ecclesia, hic qui in Ecclesia sunt ubi sola fides; "terra" significat Ecclesiam in qua (n. 285); per "gaudere et laetari" significatur jucundum affectionis cordis et animae habere; jucundum affectionis cordis est voluntatis, ac jucundum affectionis animae est intellectus, nam in Verbo per "cor et animam" intelligitur hominis voluntas et intellectus; inde est quod dicatur "gaudere et laetari," tametsi gaudium et laetitia apparent sicut una res; sed in duobus illis est conjugium voluntatis et intellectus, quod etiam est conjugium boni et veri, quod est in omnibus et singulis Verbi, de quo in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 80–90). Inde est quod utrumque, "gaudere et

laetari," seu "gaudium et laetitia," etiam pluries alibi in Verbo dicatur, ut in his:

"Ecce Gaudium et Laetitia, occidere bovem" (*Esaj.* [xxii. 13; cap.] xxxv. 10; cap. li. 11);
"Excisum est e Domo Dei nostri Gaudium et Laetitia" (*Joel* i. 16);
"Abrogabitur vox Gaudii et vox Laetitiae" (*Jerem.* vii. 34; cap. xxv. 10);
"Jejunium decimi erit in Gaudium et Laetitiam" (*Sach.* viii. 19);
"Laetamini in Hierosolyma, Gaudete in ea" (*Esaj.* lxvi. 10);
"Gaude et Laetare filia Edomi" (*Thren.* iv. 21);
"Laetabuntur Caeli, Gaudete terrae" ([*Psalm.* xcvi. 11;] *Psalm.* lxviii. 4 [*B. A.* 3]);
"Audire me facies[1] Gaudium et Laetitiam" (*Psalm.* li. 10 [*B. A.* 8]);
"Gaudium et Laetitia invenietur in Sione" (*Esaj.* li. 3);
"Erit Laetitia, multi super nativitate ejus Gaudebunt" (*Luc.* i. 14);
"Cessare faciam vocem Gaudii et vocem Laetitiae, vocem Sponsi et vocem Sponsae" (*Jerem.* vii. 34; cap. xvi. 9; cap. xxv. 10; cap. xxxiii. 10, 11);
"Gaudeant et Laetentur omnes quaerentes Te" (*Psalm.* xl[2] 17 [*B. A.* 16]); *Psalm.* lxx. 5 [*B. A.* 4]);
"Justi Laetabuntur et Gaudebunt in Laetitia" (*Psalm.* lxviii. 4[3] [*B. A.* 3]);
"Laetamini in Hierosolyma, Gaudete cum ea Gaudium" (*Esaj.* lxvi. 10).

508. ***"Et munera mittent invicem,"*** significat *consociationem per amorem et amicitiam.*—Quod "munera mittere" significet consociari per amorem et amicitiam, est quia munus consociat, producit enim amorem, et facit amicitiam; "invicem" significat mutuo.

509. ***"Quia illi duo prophetae cruciaverunt habitantes super terra,"*** significat *quod duo illa Essentialia, unum de Domino et de Divino Humano, et alterum de Vita secundum praecepta Decalogi, contrarientur binis Essentialibus in Ecclesia Reformatorum receptis, quorum unum est de Trinitate Personarum, et alterum de sola Fide salvante absque operibus legis; et quod ex contrarietate illa, bina illa Essentialia Novae Ecclesiae, quae est Nova Hierosolyma, sint contemptui, molestiae et aversationi.*—Quod haec significentur, dum per "duos prophetas," seu "testes," intelliguntur bina illa Essentialia Novae Ecclesiae, et cum per "habitantes super terra" intelliguntur illi qui in duobus illis Essentialibus Ecclesiae Reformatorum sunt, ex se ut conclusum sequitur; per "cruciare" significatur esse contemptui, molestiae et aversationi.

510. [*Vers.* 11.] ***"Et post tres dies et dimidium spiritus vitae a Deo intravit in illos, et steterunt super pedibus suis,"*** significat *quod duo illa Essentialia Novae Ecclesiae in fine prioris dum*

Nova Ecclesia inchoat et progreditur, a Domino vivificentur apud illos qui recipiunt.—Per "dies tres et dimidium" significatur ad finem et principium (n. 505), ita a fine Ecclesiae quae adhuc est, ad principium novae; hic apud quos Nova Ecclesia inchoat et progreditur, quia dicitur nunc de "testibus," quod "spiritus vitae intraverit in illos, et steterint super pedibus;" per "spiritum vitae a Deo" significatur vita spiritualis, et per "stare super pedibus" significatur vita naturalis cum vita spirituali concordans, ac ita a Domino vivificari. Quod hoc significetur, est quia per "spiritum vitae" intelligitur internum hominis, quod vocatur internus homo, qui in se spectatus est spiritualis, spiritus enim hominis cogitat et vult, ac cogitare et velle in se est spirituale; per "stare super pedibus" significatur externum hominis quod etiam vocatur externus homo, qui in se est naturalis, corpus enim loquitur et facit quod spiritus ejus cogitat et vult, ac loqui et facere est naturale; quod "pedes" significent naturalia videatur (n. 49, 468).

Quid in specie per hoc intelligitur, dicetur:—Omnis homo qui reformatur, primum reformatur quoad internum hominem, et postea quoad externum. Internus homo non reformatur per solum scire et intelligere vera et bona per quae homo salvatur, sed per velle et amare illa; externus autem homo per loqui et facere illa quae internus homo vult et amat; et quantum hoc fit, tantum homo regeneratur. Quod non prius regeneretur, est quia internum ejus non prius est in effectu, sed solum in causa; et causa, nisi sit in effectu, dissipatur; est sicut domus fundata super glacie, quae cadit in fundum cum glacies a sole liquescit; verbo, est sicut homo absque pedibus super quibus stet et ambulet: simile est cum interno seu spirituali homine nisi fundetur in externo seu naturali. Hoc nunc est quod significatur per quod "bini testes steterint super pedibus postquam spiritus a Deo intraverit in illos;" et quoque per similia apud *Ezechielem:*

> Jehovah "dixit ad me, Propheta super spiritu; et cum prophetavi, intravit in illos spiritus, et steterunt super pedibus" (xxxvii. 9, 10[1]);

apud eundem,

> Vox loquens ad me dixit, "Fili hominis, sta super pedibus tuis; tunc intravit in me spiritus et statuit me super pedes" (ii. 1, 2);

et apud eundem,

> "Cecidi super facies meas; sed venit in me spiritus, et erexit me super pedes meos" (iii. 23, 24).

Hoc etiam est quod intelligitur per Domini verba ad Petrum:

> "Dixit Petrus, non laves pedes meos tantum, sed et manus et caput; dixit illi Jesus, qui lotus est, non opus habet nisi quoad pedes lavetur, et mundus est totus" (*Joh.* xiii. 9[, 10]).

511. ***"Et timor magnus cecidit super videntes illos,"*** significat *commotionem animi, et consternationem pro Divinis veris.*—"Timor" significat varia secundum rem quae afficit, hic "timor magnus" commotionem animi et consternationem pro Divinis veris; Divina enim vera illos effectus habent apud malos, terrent enim cum simul auditur Infernum et damnatio aeterna; sed terror ille brevi dissipatur, una cum fide quod sit aliqua vita post mortem.

512. [*Vers.* 12.] ***"Et audiverunt vocem magnam e Caelo, dicentem illis, Ascendite huc,"*** significat *bina illa Essentialia Novae Ecclesiae a Domino in Caelum, unde sunt et ubi sunt, sublata, et illorum tutelam.*—Per "vocem magnam e Caelo" significatur a Domino, nam vox e Caelo non aliunde est; per "ascendite huc" significatur sublatio illorum in Caelum, unde sunt et ubi sunt, ac illorum tutela.

513. ***"Et ascenderunt in Caelum in nube,"*** significat *sublationem in Caelum, et conjunctionem cum Domino ibi per Divinum Verum Verbi in Sensu literae ejus.*—Per "ascendere in Caelum" significatur sublatio a Domino in Caelum, ut mox supra (n. 512), hic quoque conjunctio cum Domino ibi, quia ascenderunt "in nube;" per "nubem" enim significatur Sensus literae Verbi (n. 24), et per hunc est conjunctio cum Domino, et consociatio cum angelis; videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 62–69).

514. ***"Et viderunt illos inimici illorum,"*** significat *quod illi qui in fide separata a charitate sunt, audiverint illa, sed permanserint in suis falsis.*—Per "videre binos testes" significatur audire duo illa Essentialia Novae Ecclesiae, et quoque videre confirmantia ex Verbo, quia viderunt illos "ascendentes in nube," et per "nubem" significatur Sensus literae Verbi (n. 24, 513); quod tamen non receperint, sed quod permanserint in suis falsis, patet ex eo, quod non plus

dicatur quam quod "viderint," et sequitur quod "terrae motus magnus factus sit," et in illo perierint: per "inimicos," intelliguntur "qui in magna urbe, quae spiritualiter vocatur Sodoma et Aegyptus," qui quod fuerint qui in fide separata a charitate, videatur supra (n. 501, 502, seq.).

515. [*Vers.* 13.] ***"Et in illa hora factus est terrae motus magnus, et decima pars urbis cecidit,"*** significat *tunc mutationem status apud illos insignem factam, et illos divulsos e Caelo in Infernum delapsos.*—"In illa hora" significat tunc cum viderunt "binos testes" in Caelum ascendisse; et tamen in suis falsis permanserunt, ut mox supra (n. 514[I]), nam "bini illi testes prophetarunt," hoc est, docuerunt illos, (vers. 3), et postquam occisi sunt, et revixerunt, etiam viderunt illos ascendisse in Caelum, et usque non a falsis suis recesserunt; tunc terrae motus ille magnus factus est. Quod simile factum sit cum duabus *Doctrinis Novae Hierosolymae*, una *de Domino*, et altera *de Vita secundum praecepta Decalogi*, ex *Memorabilibus* post singula capita aliquantisper videri potest. *Duae illae Doctrinae sunt "duo testes" de quibus hic.* Per "terrae motum" significatur mutatio status (n. 331), hic illorum interitus, quia in illo "decima pars urbis cecidit;" per "decimam partem" significantur omnes ibi, nam "decem" significant multum et omne (n. 101), similiter "decima pars" seu "decimum," sicut "quarta pars" seu "quartum" idem cum "quatuor" (n. 322), et "tertia pars" seu "tertium" idem cum "tribus" (n. 400). Per "cadere" significatur delabi in Infernum, quod fit quando evulsi sunt e Caelo; nam urbes in Mundo spirituum quae in malis et falsis sunt, postquam illi qui ibi, visitati, informati et commoniti sunt, et usque permanent in suis malis et falsis, concutiuntur terrae motu, et per illum aperitur barathrum, in quod subsidunt; et tunc habitatores sibi apparent in fundo sicut in deserto, e quo singillatim amandantur in sua loca in Inferno. Quod ita factum sit cum hac urbe, videbitur infra (n. 531).

516. ***"Et occisa sunt in terrae motu nomina hominum millia septem,"*** significat *quod in illo statu omnes illi qui confessi sunt solam fidem, et propterea nihili fecerunt opera charitatis, perierint.*—Per "occidi" significatur hic ut prius, spiritualiter occidi, quod est quoad animam perire; per "terrae motum" significatur mutatio status apud illos, ac interitus, ut mox

supra ; per "nomina hominum millia septem" significantur omnes qui confessi sunt solam fidem, et propterea nihili fecerunt opera charitatis, et idcirco damnaverunt duo sancta illa Essentialia Ecclesiae Novae ; per "nomina" significantur qui tales sunt, "nomen" enim significat quale hominis (n. 81,[1] 122, 165) ; et per "millia septem" significantur omnes qui tales, idem enim per "septem millia" quod per "septem" significatur, sicut per "duodecim millia" idem quod per "duodecim" (n. 348). Quod "septem" significent omnes et omnia, ac praedicentur de sanctis Caeli et Ecclesiae, et in opposito sensu de illis prophanatis, videatur (n. 10, 391).

517. ***"Et reliqui territi facti sunt, et dederunt gloriam Deo Caeli,"*** significat *quod illi qui aliqua bona charitatis adjunxerunt fidei, cum viderunt interitum illorum, agnoverint Dominum, et separati sint.*—Per "reliquos" intelliguntur hic qui aliqua bona charitatis adjunxerunt fidei ; per "territos factos" significatur ex timore cum viderunt interitum aliorum : per "dare gloriam Deo Caeli" significatur agnoscere Dominum pro Deo Caeli et Terrae ; per "dare gloriam" significatur agnoscere et colere, et per "Deum Caeli et Terrae" intelligitur Dominus, quia Ille est Deus Caeli et Terrae (*Matth.* xxviii. 18). Hi, quia ex timore agnoverunt Dominum, separati sunt, ut explorarentur ex qua origine fecerunt bona, num ex se vel num ex Domino. Omnes illi faciunt bona ex se qui non fugiunt mala ut peccata, hoc est, qui non vivunt praecepta Decalogi ; at ex Domino, qui fugiunt et vivunt.

518. [*Vers.* 14.] ***"Vae secundum praeteriit ; ecce vae tertium venit cito,"*** significat *lamentationem super statu Ecclesiae perverso, et lamentationem ultimam demum, de qua posthac.*—Quod "vae" significet lamentationem super statu Ecclesiae perverso, videatur supra (n. 416) ; per "vae tertium" significatur lamentatio ultima quando completum est et finis, "tria" enim et "tertium" illa significant (n. 505) ; "venire cito" significat posthac, et "posthac" est a capite sequente (xii.) ad xvii., et demum cap. xx., ubi de Ultimo Judicio super illos agitur.

519. [*Vers.* 15.] ***"Et septimus Angelus clanxit,"*** significat *explorationem et manifestationem status Ecclesiae post consummationem, quando Adventus Domini et Regni Ipsius.*—Per "clangere tuba" significatur explorare et manifestare

statum Ecclesiae post consummationem ejus, quando Adventus Domini et Regni Ipsius. Causa est quia id per "septimum Angelum clangentem" significatur; per sex enim Angelos et illorum tubas clangentes, significatae sunt explorationes et manifestationes status Ecclesiae consummatae, ut patet a capite praecedente, ubi solum de consummatione ejus agitur; at quod nunc de statu ejus post consummationem, qui est Adventus Domini et Regni Ipsius, patet ex his quae sequuntur in hoc versu et postea; in hoc versu, "*Et septimus Angelus clanxit, et factae sunt voces magnae in Caelo, dicentes, Facta sunt regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum,*" [et] seq. Causa quod per "clangorem septimi Angeli" haec manifestatio fiat, est quia "septem" simile significant quod septimana, et sex dies ejus sunt dies laboris et proprii hominis, et septimus est sanctus et Domini. Quod per consummationem intelligatur devastatio Ecclesiae quando non amplius est verum doctrinae et bonum vitae ibi, ita quando est finis ejus, videatur (n. 658, 750); et quia tunc est Adventus Domini et Regni Ipsius, ideo utrumque, "Consummatio saeculi" et "Adventus Domini," dicitur *Matth.* xxiv. 3, et quoque utrumque praedicitur in illo capite.

520. ***"Et factae sunt voces magnae in Caelo, dicentes, Facta sunt regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum,"*** significat *celebrationes ab Angelis, quod Caelum et Ecclesia facta sint Domini, sicut fuerunt ab initio; et quod nunc etiam facta sint Divini Humani Ipsius, ita quod Dominus nunc quoad utrumque super Caelum et Ecclesiam regnaturus sit in aeternum.*—"Factae sunt voces magnae" significat celebrationes ab Angelis; "dicentes, Facta sunt regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius" significat quod Caelum et Ecclesia facta sint Domini, sicut fuerunt ab initio, et nunc etiam Divini Humani Ipsius; "et regnabit in saecula saeculorum" significat quod Dominus quoad utrumque super illa regnaturus sit: quod "voces magnae in Caelo" significent celebrationes Domini, quod nunc potentiam Suam magnam adeptus sit, patet a versu sequente (17), ubi "voces illae magnae" in summa exstant. Per "Dominum" hic intelligitur Dominus ab aeterno, Qui est Jehovah; et per "Christum" intelligitur Divinum Humanum Ipsius, quod est Filius Dei (*Luc.* i. 32, 35). Quod

Dominus etiam quoad Divinum Humanum Suum regnaturus sit, patet manifeste ab his:

"Pater dedit omnia in manum Filii" (*Joh.* iii. 35);
Pater dedit Filio "potestatem omnis carnis" (*Joh.* xvii. 2);
Pater, "omnia Mea Tua sunt et Tua Mea" (*Joh.* xvii. 10);
"Mihi data est omnis potestas in Caelo et in Terra" (*Matth.* xxviii. 18).

De Divino Humano Suo etiam dicit,

Quod Pater et Ipse unum sint; quodque Ipse in Patre et Pater in Ipso sit (*Joh.* x. 30, 38; cap. xiv. 5–12).

Accedit, quod nisi Humanum Domini agnoscitur Divinum, pereat Ecclesia, quoniam tunc non Dominus in homine et homo in Domino possit esse

(Ut Ipse docet *Joh.* xiv. 20; cap. xv. 4–6; cap. xvii. 23[1]);

et haec conjunctio facit hominem Ecclesiae, ita Ecclesiam. Quod per "Christum" intelligatur Divinum Humanum Domini, est quia Christus est Messias, et Messias est Filius Dei, Quem venturum in mundum exspectaverunt. Quod Christus sit Messias, patet ex his:

"Invenimus Messiam, quod est si interpreteris, Christus" (*Joh.* i. 41[2]);
"Dixit mulier, Scio quod Messias veniet, Qui dicitur Christus" (*Joh.* iv. 25);

"Messias" enim in lingua Hebraea est Unctus, similiter "Christus" in lingua Graeca. Quod Messias sit Filius Dei, ex his:

Princeps sacerdotum interrogavit, num esset Christus (Messias) Filius Dei (*Matth.* xxvi. 63; *Marc.* xiv. 61[3]; [*Luc.* xxii. 67;] *Joh.* xx. 31);
"Tu es Christus Filius Dei, Qui in mundum venturus est" (*Joh.* xi. 27);
Dixit Petrus, "Credimus et agnoscimus quod Tu sis Christus, Filius Dei Viventis" (*Joh.* vi. 69).

Quod Dominus quoad Divinum Humanum sit Filius Dei:

Angelus ad Mariam, "Concipies in utero, et paries Filium; Hic erit magnus et Filius Altissimi vocabitur. Spiritus Sanctus veniet super te, et virtus Altissimi obumbrabit te; unde quod nascitur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei" (*Luc.* i. [31,] 32, 35; et pluries alibi).

Ex his patet quid significatur per "Facta sunt Regna Domini nostri et Christi Ipsius."

521. [*Vers.* 16.] *"Et viginti quatuor Seniores, qui coram Deo sedentes super thronis suis, ceciderunt super facies suas, et adoraverunt Deum,"* significat *agnitionem ab omnibus Angelis Caeli, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et summam adorationem.*—Per "viginti quatuor Seniores sedentes super thronis" significantur omnes in Caelo, in specie in Caelo spirituali (n. 233, 251); et [per] "cadere super facies et adorare Deum" significatur summa adoratio, et agnitio quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae.

522. [*Vers.* 17.] *"Dicentes, Gratias agimus Tibi, Dominus Deus Omnipotens, Qui Es et Qui Eras et Qui Venturus es,"* significat *confessionem et glorificationem ab Angelis Caeli, quod Dominus sit Qui Est, Qui Vivit, et Potest ex Se Ipso, et Regit omnia, quia Solus est Aeternus et Infinitus.*—Per "gratias agere" significatur agnitio et glorificatio Domini. Quod Filius Hominis, Qui est Dominus quoad Divinum Humanum, sit Omnipotens, Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus, tum Qui Est et Qui Erat et Qui Venturus, videri potest supra in *Apocalypsi* (cap. i. 8, 11, 17; cap. ii. 8; cap. iv. 8); et quod illa significent, quod sit Qui Est, Vivit, et Potest ex Se Ipso, Regit omnia, ac Solus Aeternus et Infinitus, et Deus, videatur supra (n. 13, 29–31, 38, 57, 92).

523. *"Quod adeptus sis potentiam Tuam magnam, et Regnum inieris,"* significat *Novum Caelum et Novam Ecclesiam, ubi agnoscent Ipsum Solum Deum, sicut est et sicut fuit.*—"Quod adeptus sis potentiam Tuam magnam" significat Divinam Omnipotentiam, quae Ipsi est, et quae Ipsi fuit ab aeterno; "quod Regnum inieris" significat quod Ipsi nunc Caelum et Ecclesia, ut prius; per "Regnum" Ipsius hic intelligitur Novum Caelum et Nova Ecclesia, de quibus in *Apocalypsi* (cap. xxi., xxii.).

In *Apocalypsi* a principio ad finem agitur solum de statu prioris Caeli et Ecclesiae, et de illorum abolitione, et postea de Novo Caelo et Nova Ecclesia, et de horum instauratione, in quibus agnoscetur Deus Unus in Quo Trinitas, et quod Ille Deus sit Dominus: hoc *Apocalypsis* docet a principio ad finem; docet enim quod Filius Hominis, Qui est Dominus quoad Divinum Humanum, sit Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus, Est, Fuit, et Venturus, ac Omnipotens (n. 522); et demum quod Ecclesia Nova, quae

est Nova Hierosolyma, futura sit Ecclesia Agni, hoc est, Divini Humani Ipsius, ita simul Divini a Quo, ut manifeste patet ab his:

"Gaudeamus et exultemus, quia venit tempus Nuptiarum Agni, et Uxor Ipsius paravit se" (*Apoc.* xix. 7);

"Venit unus septem Angelorum, et dixit ad me, Veni, ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem; et ostendit mihi Urbem Sanctam Hierosolymam" (*Apoc.* xxi. 9, 10);

"Ego Jesus sum Radix et Genus Davidis, Stella splendida et matutina; Spiritus et Sponsa dicunt, Veni, et qui audit, dicito Veni" (*Apoc.* xxii. 16, 17);

Datum est Filio Hominis "dominium, et gloria, et regnum; Dominium Ipsius dominium saeculi, et Regnum Ipsius non peribit" (*Dan.* vii. 14).

524. [*Vers.* 18.] ***"Et gentes iratae sunt,"*** significat *illos qui in sola fide sunt, et inde in malis vitae, quod excandescerent ac infestarent illos qui contra fidem illorum sunt.*—Per "gentes" intelliguntur qui in malis vitae sunt, et abstracte mala vitae (n. 147, 483); hic autem illi qui in sola fide, quia de illis hic agitur; et hi in malis vitae sunt, quia religio illorum est, quod Lex illos non damnet, modo fidem habeant quod Christus sustulerit damnationem ejus. Quod "iratae sint" significat[1] non solum quod excandescerent, sed etiam quod infestarent illos qui contra illam fidem sunt, ut constare potest ex sequentibus de "Dracone" (cap. xii. 17, et postea).

525. ***"Et venit ira Tua, et tempus mortuos judicandi,"*** significat *exitium illorum et Ultimum Judicium super illos, quibus non aliqua vita spiritualis est.*—Per "iram Tuam" significatur Ultimum Judicium (n. 340), ita exitium illorum; quod hoc per "iram Domini" significetur, est quia apparet illis sicut Dominus ex ira dejiciat illos in Infernum, cum tamen malus se ipsum conjicit; est enim sicut maleficus tribuat legi quod puniatur, aut igni quod uratur si manum immittit, aut ensi extenso in manu tutantis se, dum in mucronem incurrit, si transfigatur; sic fit cum unoquovis qui contra Dominum est, et ex ira ruit contra illos quos Dominus tutatur. Per "mortuos" qui judicandi sunt, in universali sensu intelliguntur mortui e mundo, in proprio autem sensu intelliguntur illi quibus non aliqua vita spiritualis est; de his praedicatur judicium (*Joh.* iii. 18; cap. v. 24, 29); causa est, quia "vivi" dicuntur quibus vita spiritualis est; vita spiritualis est unice apud illos qui Dominum adeunt, et simul

fugiunt mala ut peccata. Illi quibus non aliqua vita spiritualis est, intelliguntur in his lǒcis:

"Adhaeserunt Baalpeori et comederunt sacrificia Mortuorum" (*Psalm.* cvi. 28);
"Persequitur hostis animam meam, sedere me fecit in tenebris sicut Mortuos mundi" (*Psalm.* cxliii. 3);
"Ad audiendum gemitum vincti, et ad aperiendum Filiis Mortis" (*Psalm.* cii. 21 [*B. A.* 20]);
"Novi opera tua, quod nomen habeas quod vivas, sed Mortuus es; esto vigilans, et stabili reliqua quae Moribunda sunt" (*Apoc.* iii. 1, 2);

quod illi per "mortuos" intelligantur, est quia intelligitur mors spiritualis; quare etiam per "occisos" significantur qui illa morte exstincti sunt (n. 321, 325, et alibi). Mortui autem e mundo intelliguntur per "mortuos" in his:

"Judicati sunt Mortui juxta ea quae scripta sunt in libris" (*Apoc.* xx. 12);
"Reliqui Mortui non revixerunt" (*Apoc.* xx. 5);

causa est quia per "mortem primam" intelligitur ibi mors naturalis quae est e mundo, et per "mortem secundam" mors spiritualis, quae est damnatio.

526. ***"Et dandi mercedem servis Tuis*[1] *prophetis et sanctis,"*** significat *felicitatem vitae aeternae illis qui in veris doctrinae ex Verbo sunt, et in vita secundum illa.*—Per "mercedem" significatur felicitas vitae aeternae, de qua sequitur; per "prophetas" significantur illi qui in veris doctrinae ex Verbo sunt (n. 8, 133); et per "sanctos" illi qui in vita secundum illa sunt (n. 173). Per "mercedem" hic intelligitur felicitas vitae aeternae oriunda ex jucundo et amoeno amoris et affectionis boni et veri; omnis enim affectio amoris suum jucundum et amoenum secum habet, ac affectio amoris boni et veri jucundum et amoenum quale est angelis Caeli; et omnis affectio permanet apud hominem post mortem; causa est, quia affectio est amoris, et amor est vita hominis, quare unicuique talis est vita post mortem qualis ei in mundo fuerat amor regnans; et amor regnans veri et boni est illis qui amaverunt vera Verbi et vixerunt secundum illa. Non aliud quam jucundum boni et amoenum veri intelligitur per "mercedem" in sequentibus locis:

"Ecce Dominus Jehovih in forti venit, ecce Merces Ipsius cum Ipso" (*Esaj.* xl. 10; cap. lxii[2] 11);
"Ecce venio cito, et Merces Mea Mecum" (*Apoc.* xxii. 12);
"Judicium meum apud Jehovam, et Merces operis mei apud Deum meum" (*Esaj.* xlix. 4);

"Ego Jehovah amans judicium, dabo Mercedem operis eorum" (*Esaj.* lxi. 8);
"Benefacite et nihil inde sperantes; tunc erit Merces vestra multa, et eritis filii Altissimi" (*Luc.* vi. 35).
(Praeter alibi, ut *Jerem.* xxxi. 15–17 (*Matth.* ii. 18); cap. v. 3–12[1]; cap. x. 41, 42; *Marc.* ix. 41; *Luc.* vi. 22, 23; cap. xiv. 12–14; *Joh.* iv. 35, 36.)

527. ***"Et timentibus Nomen Tuum, parvis et magnis,"*** significat *qui amant illa quae Domini sint in minori et in majori gradu.*—Per "timere Nomen Domini" significatur amare illa quae Domini sunt, per "timere" significatur amare, et per "Nomen Domini" significantur omnia per quae colitur (n. 81[2]); per "parvos et magnos" significantur qui in minori et majori gradu timent Dominum. Quod "timere" hic significet amare, est quia omnis qui amat, etiam timet malefacere illi quem amat; genuinus amor absque illo timore non datur: proinde qui amat Dominum, timet mala facere, quia mala sunt contra Ipsum, sunt enim contra Divinas leges Ipsius in Verbo, quod est ab Ipso, ita Ipse; imo sunt contra Divinam Essentiam Ipsius, quae est quod velit omnes salvare, est enim Salvator, et non potest salvare hominem, nisi vivat secundum leges et praecepta Ipsius; et quod plus est, qui mala amat, etiam amat malefacere Domino, imo crucifigere Ipsum; hoc latet intime in omni malo, etiam apud illos qui in mundo ore confitentur Ipsum; quod ita sit ignotum est hominibus, sed notissimum Angelis. Quod "timere Deum" significet amare illa quae Dei sunt, faciendo illa, et non volendo facere illa quae contra Ipsum sunt, patet ex his locis:

"Quid Jehovah Deus petit a te, nisi ut Timeas Jehovam Deum tuum, ad eundum in omnibus viis Ipsius, et ad Amandum Ipsum" (*Deutr.* x. [12,] 20);
"Post Jehovam Deum vestrum ibitis, Ipsumque timebitis, ut praecepta Ipsius custodiatis" (*Deutr.* xiii. 5 [*B. A.* 4]);
"Jehovam Deum tuum timebis, Ipsi servies, Ipsique adhaerebis" (*Deutr.* x. 20; cap. vi. 2, 13, 24[3]; cap. viii. 6; cap. xvii. 19; cap. xxviii. 58; cap. xxxi. 12);
"Quis dabit ut sit cor illis ad Timendum Me, et ad custodiendum praecepta Mea" (*Deutr.* v. 26 [*B. A.* 29]);
"Doce me Jehovah viam Tuam, aduna cor meum Timori Nominis Tui" (*Psalm.* lxxxvi. 11);
"Beatus Timens Jehovae, qui ambulat in viis Ipsius" (*Psalm.* cxxviii. 1; *Psalm.* cxii. 1; *Jerem.* xliv. 10[4]);
"Si Pater Ego, ubi honor Meus; si Dominus Ego, ubi Timor Mei" (*Malach.* i. 6; cap. ii. 5; *Esaj.* xi. 2, 3);
"Dabo illis cor unum, et viam unam ad Timendum Me, et Timorem Mei dabo in cor eorum, ut non recedant ab apud Me" (*Jerem.* xxxii. 39, 40);

"Principium sapientiae Timor Jehovae" (*Psalm.* cxi. 10).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* viii. 13; cap. xxv. 3[1]; cap. xxix. 13; cap. l. 10; *Jerem.* xxxiii. 9; *Psalm.* xxii. 24 [*B. A.* 23]; *Psalm.* xxxiii. 8, 18[2]; *Psalm.* xxxiv. 8, 10 [*B. A.* 7, 9]; *Psalm.* lv. 20 [*B. A.* 19]; *Psalm.* cxv. 11, 13[3]; *Psalm.* cxlvii. 11; *Apoc.* xiv. 7; *Luc.* i. 50.)

Timor Dei autem apud malos non est amor, sed timor pro Inferno.

528. ***"Et perdendi perdentes terram,"*** significat *dejectionem illorum in Infernum, qui destruxerunt Ecclesiam.*—Quod per "perdere perdentes terram" significetur dejectio illorum in Infernum qui destruxerunt Ecclesiam, est quia per "terram" significatur Ecclesia (n. 285), et quia sequitur hoc post haec, "Venit tempus mortuos judicandi," per quae significatur Ultimum Judicium super illos, quibus non aliqua vita spiritualis est (n. 525); ita hic per "venit tempus perdendi perdentes terram" significatur dejectio illorum in Infernum qui destruxerunt Ecclesiam. Simile dicitur de Lucifero, per quem intelligitur Babel, apud *Esajam:*

"Terram tuam perdidisti, et populum tuum occidisti" (xiv. 20).

529. [*Vers.* 19.] ***"Et apertum est Templum Dei in Caelo, et visa est Arca foederis [Ipsius] in Templo Ipsius,"*** significat *Novum Caelum, in quo Dominus in Divino Humano Suo colitur, et secundum praecepta Decalogi Ipsius vivitur, quae sunt duo Essentialia Novae Ecclesiae, per quae conjunctio.*—Per "Templum, Dei" significatur Divinum Humanum Domini, tum Caelum ubi Angeli, ut et Ecclesia in terris; quod haec tria significentur per "Templum Dei," et quod non separari possint, videatur n. 191; hic autem per "Templum Dei" significatur Dominus in Divino Humano Suo in Caelo ubi Angeli, quia dicitur "Templum Dei in Caelo;" per "Arcam in Templo" intelligitur *Decalogus*, nam in Arca fuerunt solum duae tabulae quibus inscriptus erat Decalogus; per "apertum" significatur quod illa duo, Divinum Humanum et Decalogus, quae sunt duo Essentialia Novae Ecclesiae, nunc visa sint, ac visa sunt postquam mali in Infernum conjecti sunt (n. 528); quod dicatur "Arca foederis Ipsius, in Templo Ipsius," est quia foedus significat conjunctionem, de quo infra. Sed primum aliquid dicetur de Decalogo.

Quaenam gens in universo terrarum orbe non novit

quod malum sit occidere, adulterari, furari, false[1] testari; nisi haec scirent, et ne talia faciant per leges caverent, actum foret de illis; nam societas, respublica et regnum, absque illis legibus caderent. Quis autumare potest, quod gens Israelitica prae omnibus aliis gentibus tam stupida fuerit, ut ignoraverit quod illa essent mala. Quapropter mirari quis potest cur Leges illae, universaliter in terrarum orbe cognitae, cum tanto miraculo e monte Sinai ab Ipso Jehovah promulgatae, ut et digito Ipsius scriptae fuerint. Sed audi: cum tali miraculo a Jehovah promulgatae et digito Ipsius scriptae fuerunt, ut scirent quod Leges illae non modo Leges civiles et morales essent, sed etiam Leges spirituales, et quod facere contra illas non modo esset malum facere contra concivem et contra societatem, sed etiam esset peccare contra Deum; quare Leges illae, per promulgationem e monte Sinai a Jehovah, factae sunt Leges Religionis. Evidens enim est, quod quicquid Jehovah Deus mandat, hoc mandet ut Religionis sit, et quod faciendum sit propter Ipsum, et propter hominem ut salvetur. Illae Leges, quia fuerunt primitiae Ecclesiae a Domino apud Gentem Israeliticam instaurandae, et quia erant in brevi summario complexus omnium Religionis, per quae conjunctio Domini cum homine et hominis cum Domino datur, ideo tam sanctae fuerunt, ut nihil sanctius. Quod sanctissimae fuerint, constare potest ex eo:

Quod Ipse Jehovah, hoc est Dominus, descenderit in igne, et quod tunc fumaverit et contremuerit Mons, et quod "fuerint tonitrua, fulgura, nubes gravis et vox buccinae" (*Exod.* xix. 16, 18; *Deutr.* v. 19–23 [*B. A.* 22–26]);

Quod populus ante descensum Jehovae se praeparaverit et sanctificaverit per tres dies (*Exod.* xix. 10, 11, 15);

Quod Mons circumseptus fuerit, ne quisquam ad ima ejus appropinquaret, ne moreretur (*Exod.* xix. 12, 13, 20–23; cap. xxiv. 1, 2);

Quod Lex illa inscripta sit "binis tabulis lapideis, et quod scripta sit digito Dei" (*Exod.* xxxi. 18; cap. xxxii. 15, 16; *Deutr.* ix. 10);

Quod Moses, cum illas Tabulas secunda vice e Monte deportavit, facie radiaverit (*Exod.* xxxiv. 29–35);

Quod Tabulae illae repositae sint in Arca (*Exod.* xxv. 16; cap. xl. 20; *Deutr.* x. 5; 1 *Reg.* viii. 9);

Quod Locus in Tabernaculo ubi Arca, dictus sit Sanctum Sanctorum (*Exod.* xxvi. 33, et alibi);

Quod Arca ex Lege in illa, dicta sit Jehovah ibi (*Num.* x. 35, 36; 2 *Sam.* vi. 2; *Psalm.* cxxxii. 8[2]);

Quod Jehovah locutus sit cum Mose supra Arcam (*Exod.* xxv. 22; *Num.* vii. 89);

Quod propter sanctitatem illius Legis non licuerit Aharoni intrare intra Velum, ubi Arca, nisi cum sacrificiis et suffitu, ne moreretur (*Levit.* xvi. 2–14, seq.);

Quod ex praesentia et potentia Domini in Lege quae in Arca, aquae Jordanis discissae sint, et quamdiu illa in medio quiescebat, populus in sicco transiverit (*Jos.* iii. 1–17; cap. iv. 5–20);

Quod per circumlationem Arcae muri Jerichuntis deciderint (*Jos.* vi. 1–20);

Quod Dagon deus Philisthaeorum coram Arca in terram deciderit, et postea super limine fani, divulsus a capite, jacuerit (1 *Sam.* v. 3, 4);

Quod Ekronitae et Bethschemitae percussi fuerint propter Arcam ad plura millia (1 *Sam.* v. et vi.);

Quod Arca a Davide introducta sit in Sionem cum sacrificiis et jubilo (2 *Sam.* vi. 1–19);

Quod tunc Usa, quia tetigit illam, mortuus sit (2 *Sam.* vi. 6, 7);

Quod Arca in Templo Hierosolymitano fecerit Adytum (1 *Reg.* vi. 19, seq.; cap. viii. 3–9);

Quod Tabulae, quibus Lex erat inscripta, dictae sint Tabulae foederis, et Arca ex illis dicta sit Arca foederis, et ipsa Lex foedus (*Num.* x. 33; *Deutr.* iv. 13, 23; cap. v. 2, 3; cap. ix. 9; *Jos.* iii. 11; 1 *Reg.* viii. 19, 21; et alibi).

Quod Lex illa dicta sit "foedus," significat conjunctionem; causa est, quia foedera fiunt amoris, amicitiae, consociationis, ita conjunctionis gratia; inde est, quod dicatur de Domino, quod

Erit in Foedus populo (*Esaj.* xlii. 6; cap. xlix. 8[1]);

et vocatur

"Angelus Foederis" (*Malach.* iii. 1);

et Sanguis Ipsius,

Sanguis Foederis (*Matth.* xxvi. 28[2]; *Sach.* ix. 11; *Exod.* xxiv. 4–10).

Et ideo Verbum dicitur *Foedus Vetus* et *Foedus Novum.*

530. ***"Et facta sunt fulgura, et voces, et tonitrua, et terrae motus, et grando magna,"*** significat *tunc in inferioribus ratiocinationes, commotiones, et falsificationes boni et veri.*— Per "fulgura, voces et tonitrua" significantur ratiocinationes, (n. 396); per "terrae motus" significantur mutationes status Ecclesiae (n. 331), hic commotiones; per "grandinem magnam" significantur falsificationes veri et boni (n. 399). Haec facta sunt in inferioribus, ubi adhuc mali commorati sunt, antequam Ultimum Judicium super illos factum est, nam dicitur in praecedente versu (18), "Venit tempus mortuos judicandi, et perdendi perdentes terram." Talia existunt in Mundo spirituum ex praesentia et influxu Caeli quod supra illos est.

531. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Subito correptus sum morbo paene lethali; totum caput ingravatum est; immissus fuit fumus pestilentus ex Hierosolyma, quae vocatur "Sodoma et Aegyptus;" fui semimortuus cum saevo dolore; exspectavi extremum: ita jacui in meo lecto per tres dies et dimidium. Spiritus meus talis factus est, et ex illo corpus meum.

Et tunc audivi circum me voces dicentium, "En jacet in platea urbis nostrae mortuus, qui praedicavit paenitentiam in remissionem peccatorum, et solum Christum hominem." Et interrogabant aliquos e Clero, num ille sepultura dignus sit. Dixerunt quod "Non: jaceat, spectetur." Abibant, redibant, subsannabant.

(Ex veritate ita mihi contigit, cum explicabatur hoc caput *Apocalypseos*.)

Auditae sunt tunc voces subsannantium graves, imprimis hae: "Quomodo potest paenitentia agi absque fide; quomodo potest Christus homo adorari ut Deus; dum gratis salvamur absque ullo nostro merito, quid opus tunc nisi sola fide quod Deus Pater miserit Filium Qui damnationem legis auferret, imputaret nobis meritum Ipsius, et sic coram Se justificaret nos, et absolveret nos praecone Sacerdote a peccatis, et tunc daret Spiritum Sanctum, Qui omne bonum in nobis operetur; annon haec sunt secundum Scripturam et quoque secundum rationem." His cohors adstans adplaudebat.

Audiebam haec, nec potui respondere, quia jacui paene mortuus; at post tres dies et dimidium spiritus meus convaluit, et quoad illum exivi a platea in urbem, et dixi iterum, "Paenitentiam agite, et credite in Christum, et remittentur vobis peccata, et salvabimini; si non, peribitis. Annon Ipse Dominus praedicavit paenitentiam in remissionem peccatorum, ac ut crederent in Ipsum; annon mandavit Discipulis ut idem praedicarent; anne plenaria securitas vitae sequitur vestrae fidei dogma."

Sed dixerunt, "Quid garris; Filiusne satisfecit; Paterne id imputavit, nos, qui credidimus hoc, justificavit; ducimur sic spiritu gratiae; quid tunc in nobis peccatum; quid tunc cum nobis mors. Capis hoc evangelium, praeco 'peccati et paenitentiae?'"

Sed tunc exivit vox e Caelo, dicens, "Quid fides impaenitentis nisi mortua; venit finis, venit finis super vos securos, in oculis vestris inculpatos, in fide vestra justificatos, diabolos. Et subito tunc barathrum aperiebatur in medio illius urbis, seque dilatavit, et domus super domum cecidit, et absorpti sunt; et mox e lata voragine ebullivit aqua, et inundavit vastitatem.

Quando ita demersi sunt et visi inundati, desiderabam scire sortem illorum in profundo. Et dictum est mihi e Caelo, "Videbis et audies."

Et tunc coram oculis meis disparatae sunt aquae, quibus inundati visi sunt, quia aquae in mundo spirituali sunt correspondentiae, et inde apparent circum illos qui in falsis sunt; ac tunc mihi visi sunt in fundo arenoso,

ubi strues e lapidibus congestae, inter quas currebant, et lamentabantur quod ex magna sua urbe conjecti essent.

Ac vociferabantur et clamabant, "Cur hoc nobis; annon sumus per fidem nostram mundi, puri, justi, sancti." Et alii, "Annon sumus per fidem nostram mundati, purificati, justificati et sanctificati." Et alii, "Annon sumus per fidem nostram tales facti, ut coram Deo Patre appareamus, videamur, reputemur, et coram Angelis declaremur, sicut mundi, puri, justi et sancti." "Sumusne reconciliati, propitiati, expiati, et sic exsoluti, abluti et abstersi a peccatis; sublatane est a Christo damnatio legis; cur itaque ut damnati huc conjecti sumus. Audivimus ab audace praecone peccati in magna nostra urbe, 'Credite in Christum, et agite paenitentiam.' Annon credidimus in Christum, cum in meritum Ipsius; et annon egimus paenitentiam, cum confessi sumus quod simus peccatores. Cur itaque hoc nobis evenit."

Sed tunc audita est vox ad illos a latere, "An scitis ullum peccatum in quo estis; an usquam exploravistis vos; an ideo fugistis aliquod malum ut peccatum contra Deum (et qui non fugit illud, est in illo): estne peccatum Diabolus; quare estis de quibus Dominus dicit,

> 'Tunc incipietis dicere, Edimus coram Te et bibimus, et in plateis nostris, docuisti; sed dicet, Dico vobis, non novi vos unde estis, discedite a Me omnes operarii iniquitatis' (*Luc.* xiii. 26, 27);

ut et de quibus *Matth.* vii. 22, 23. Abite ergo, quisque in suum locum. Videtis antra in cavernas; intrate illuc, et dabitur ibi cuique vestrum suum opus ad faciendum, et tunc cibus ad mensuram operis; si non, usque fames urgebit vos ad intrandum."

Postea vox e Caelo facta est ad quosdam super terra, qui extra urbem illam magnam fuerunt (de quibus etiam vers. 13), dicens alte, "Cavete vobis, cavete vobis a consociatione cum similibus; annon potestis intelligere, quod mala quae vocantur peccata et iniquitates, immundum et impurum reddant hominem; quomodo potest homo ab illis mundari et purificari quam per actualem paenitentiam, et per fidem in Jesum Christum; actualis paenitentia est, explorare se, cognoscere et agnoscere sua peccata, se reum facere, confiteri illa coram Domino, implorare opem et potentiam resistendi illis, et sic desistere ab illis, et novam vitam agere, et haec omnia sicut a vobis. Facite ita semel aut bis in anno, quando acceditis ad *Sanctam Communionem*; et postea cum peccata, quorum reos vos fecistis, recurrunt, tunc vobiscum dicatis, 'Non volumus illa quia sunt peccata contra Deum.' Haec est paenitentia actualis. Quis non potest intelligere, quod qui non explorat et videt sua peccata, maneat in illis. Omne enim malum a nativitate jucundum est; jucundum enim est vindicare, scortari, depraedare, blasphemare, imprimis dominari ex amore sui: annon jucundum facit ut non videantur; et si forte dicitur quod peccata sint, annon ex jucundo illorum excusatis illa, imo persuadetis vobis, et per falsa confirmatis, quod peccata non sint,

et sic manetis in illis; et facitis illa postea plus quam prius; et hoc eo usque dum non scitis quid peccatum, imo num sit peccatum. Aliter fit cuivis qui paenitentiam actualiter agit; ille mala sua quae cognovit et agnovit, vocat peccata, ac ideo incipit illa fugere et aversari, ac jucundum illorum sentire injucundum; et quantum hoc fit, tantum videt et amat bona, et tandem sentit horum jucundum, quod est jucundum Caeli. Verbo, quantum quis rejicit Diabolum ad tergum, tantum adoptatur a Domino, et ab Ipso docetur, ducitur, detinetur a malis, et tenetur in bonis. Haec via est, et non alia ab Inferno ad Caelum."

Hoc mirabile est, quod quaedam insita renuentia, tergiversatio et aversatio pro paenitentia actuali sit Reformatis; quae tanta est, ut non possint adigere semet ad explorandum se, et ad videndum sua peccata, et ad confitendum illa coram Deo; est sicut horror invadat illos cum id intendunt. Quaesivi permultos in mundo spirituali de eo, et dixerunt omnes quod hoc sit supra vires illorum. Cum audiverunt quod Pontificii usque hoc faciant, hoc est, quod explorent se, et palam confiteantur peccata sua coram monacho, valde mirati sunt; et insuper quod Reformati non possint id facere in occulto coram Deo, tametsi id illis aeque injunctum est antequam ad *Sacram Caenam* accedunt. Et quidam ibi inquisiverunt cur hoc; et invenerunt quod sola fides talem impaenitentiae statum et tale cor induxerit. Et tunc datum est illis videre, quod illi ex Pontificiis qui adorant Christum, et non invocant Sanctos, et non adorant ita dictum Vicarium, et aliquem Ejus Clavigerum, salventur.

Post haec auditum est sicut tonitru, et vox loquens e Caelo, dicens, "Miramur; dic ad caetum Reformatorum 'Credite in Christum et agite paenitentiam, et servabimini.'"

Et dixi; ac insuper, "Estne *Baptismus* Sacramentum paenitentiae, et inde introductio in Ecclesiam; quid aliud patrini pro baptizando spondent, quam ut abdicet Diabolum et ejus opera. Estne *Sacra Caena* Sacramentum paenitentiae, et inde introductio in Caelum. Diciturne ad communicantes ut omnino ante accessionem paenitentiam agant. Estne *Catechismus*, doctrina universalis Ecclesiae Christianae, docens paenitentiam. Diciturne ibi in sex praeceptis secundae Tabulae, '*Hoc et illud malum non facies*;' et non dicitur, *Hoc et illud bonum facies*. Inde potestis scire, quod quantum quis malum fugit, tantum bonum amet; et quod prius non sciatis quid bonum, imo nec quid malum."

CAPUT XII.

ET signum magnum visum est in Caelo: Mulier circumdata Sole, et Luna sub pedibus ejus, et super capite ejus corona Stellarum duodecim.

2. Et in utero habens clamavit parturiens, et cruciata parere.

3. Et visum est aliud signum in Caelo; et ecce Draco magnus rufus, habens capita, septem, et cornua decem, et super capitibus suis diademata septem.

4. Et cauda sua traxit tertiam partem stellarum Caeli, et projecit illas in terram; et Draco stetit coram Muliere paritura, ut postquam pepererit, fetum ejus devoraret.

5. Et peperit filium masculum, qui pasturus est omnes gentes virga ferrea; et raptus est fetus ejus ad Deum et Thronum Ipsius.

6. Et Mulier fugit in desertum, ubi habet locum praeparatum a Deo, ut ibi alant eam diebus mille ducentis sexaginta.

7. Et factum est bellum in Caelo, Michael et angeli ejus pugnarunt cum Dracone, et Draco pugnavit et angeli ejus.

8. Et non praevaluerunt, et non locus inventus eorum amplius in Caelo.

9. Et projectus est Draco ille magnus, ille Serpens antiquus, vocatus Diabolus et Satanas, seducens univer-

sum orbem, projectus est in terram, et angeli ejus cum illo projecti sunt.

10. Et audivi vocem magnam dicentem in Caelo, Nunc facta est salus et potentia, et regnum Dei nostri et potestas Christi Ipsius, quia projectus est accusator fratrum nostorum, accusans illos coram Deo nostro dies et noctes.

11. Et illi vicerunt eum per Sanguinem Agni, et per verbum testimonii illorum; et non dilexerunt animam suam usque ad mortem.

12. Propter hoc gaudete Caeli, et in illis habitantes: vae habitantibus terram et mare, quia descendit Diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens quod exiguum tempus habeat.

13. Et cum vidit Draco quod projectus in terram, persecutus est Mulierem quae peperit filium.

14. Et datae Mulieri duae alae aquilae magnae, ut volaret in desertum in locum suum, ubi aleretur ibi tempus [et tempora] et dimidium temporis a facie Serpentis.

15. Et ejecit Serpens post Mulierem ex ore suo aquam tanquam flumen, ut illam a flumine absorptam faceret.

16. Et adjuvit terra Mulierem, et aperuit terra os suum, et deglutivit flumen quod ejecit Draco ex ore suo.

17. Et iratus est Draco contra Mulierem, et abivit facere bellum cum reliquis seminis ejus, observantibus mandata Dei, et habentibus testimonium Jesu Christi.

18 [*B. A.* xiii. 1]. Et steti super arena maris.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR HIC DE NOVA ECCLESIA ET EJUS DOCTRINA (PER "MULIEREM" HIC INTELLIGITUR NOVA ECCLESIA, ET PER "FETUM" QUEM PEPERIT, DOCTRINA EJUS);

ET AGITUR DE ILLIS IN ECCLESIA HODIERNA, QUI EX DOCTRINA CREDUNT TRINITATEM PERSONARUM, AC DUALITATEM PERSONAE CHRISTI, TUM JUSTIFICATIONEM PER SOLAM FIDEM (HI INTELLIGUNTUR PER "DRACONEM");

ET DEIN AGITUR DE PERSECUTIONE NOVAE ECCLESIAE PROPTER DOCTRINAM EJUS AB HIS, ET DE TUTELA EJUS A DOMINO, USQUE DUM A PAUCIS CRESCIT INTER PLURES.

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. ***"Et signum magnum visum est in Caelo,"*** significat *revelationem a Domino de Nova Ipsius Ecclesia in Caelis et in Terris, et de ejus doctrinae difficili receptione et impugnatione* [n. 532]; ***"Mulier circumdata Sole, et Luna sub pedibus ejus,"*** significat *Novam Ecclesiam Domini in Caelis, quae est Novum Caelum, et Novam Ecclesiam Domini futuram in Terris, quae est Nova Hierosolyma* [n. 533]; ***"et super capite corona stellarum duodecim,"*** significat *sapientiam et intelligentiam ejus ex cognitionibus Divini Boni et Divini Veri ex Verbo* [n. 534].

2. ***"Et in utero habens clamavit parturiens, et cruciata parere,"*** significat *nascentem doctrinam Novae Ecclesiae, et difficilem ejus receptionem propter resistentiam ab illis qui per "Draconem" intelliguntur* [n. 535].

3. ***"Et visum est aliud signum in Caelo,"*** significat *revelationem a Domino de illis qui contra Novam Ecclesiam et ejus doctrinam sunt* [n. 536]; ***"et ecce Draco magnus rufus,"*** significat *illos in Ecclesia Reformatorum qui Deum faciunt tres, et Dominum duos, et qui charitatem a fide separant, et hanc et non illam simul salvificam faciunt* [n. 537]; ***"habens capita septem,"*** significat *insaniam ex veris Verbi falsificatis et prophanatis* [n. 538]; ***"et cornua decem,"*** significat *potentiam multam* [n. 539]; ***"et super capitibus suis diademata septem,"*** significat *omnia vera Verbi falsificata et prophanata* [n. 540].

4. ***"Et cauda sua traxit tertiam partem stellarum Caeli, et projecit in terram,"*** significat *quod per falsificationes veritatum Verbi omnes cognitiones spirituales boni et veri abalienaverint ab Ecclesia, et per applicationes ad falsa plane destruxerint* [n. 541]; ***"et Draco stetit coram Muliere paritura, ut postquam pepererit, fetum ejus devoraret,"*** significat *quod illi qui per "Draconem" intelliguntur, doctrinam Novae Ecclesiae in primo ejus ortu exstinguere satagant* [n. 542].

5. ***"Et peperit filium masculum,"*** significat *doctrinam Novae Ecclesiae* [n. 543]; ***"qui futurus pascere omnes gentes virga ferrea,"*** significat *quae omnes, qui in cultu mortuo ex fide separata a charitate sunt, per vera ex Sensu literae Verbi et simul per rationalia ex naturali lumine, convincet, qui volunt convinci* [n. 544]; ***"et raptus est fetus ejus ad Deum et Thronum Ipsius,"*** significat *tutationem doctrinae a Domino, et custoditionem per angelos Caeli* [n. 545].

6. "**Et Mulier fugit in desertum,**" significat *Ecclesiam*, [*quae est Nova Hierosolymae,*] *primum inter paucos* [n. 546]; "**ubi habet locum praeparatum a Deo, ut ibi alant eam diebus mille ducentis sexaginta,**" significat *statum illius Ecclesiae tunc, ut interea provideatur apud plures, usque dum crescit ad suum statutum* [n. 547].

7. "**Et factum est bellum in Caelo, Michael et angeli ejus pugnarunt cum Dracone, et Draco pugnavit et angeli ejus,**" significat *falsa prioris Ecclesiae pugnantia contra vera Novae* [n. 548].

8. "**Et non praevaluerunt, et non locus inventus eorum amplius in Caelo,**" significat *quod convicti quod in falsis et malis essent, et usque permanserint in illis, et quod ideo ex conjunctione cum Caelo avulsi sint, et dejecti* [n. 549].

9. "**Et projectus est Draco ille magnus, ille Serpens antiquus, vocatus Diabolus et Satanas,**" significat *illos aversos a Domino ad semet et a Caelo ad mundum, et inde in malis concupiscentiarum et in falsis* [n. 550]; "**seducens universum orbem,**" significat *quod pervertant omnia Ecclesiae* [n. 551]; "**projectus est in terram, et angeli ejus cum illo [projecti sunt],**" significat *quod in Mundum spirituum, qui medius est inter Caelum et Infernum, a quo immediata conjunctio est cum hominibus telluris* [n. 552].

10. "**Et audivi vocem magnam dicentem in Caelo, Nunc facta est salus et potentia, et regnum Dei nostri et potestas Christi Ipsius,**" significat *gaudium angelorum Caeli, quod nunc Dominus Solus in Caelo et in Ecclesia regnet, et quod salventur qui in Ipsum credunt* [n. 553]; "**quia projectus est accusator fratrum nostrorum, accusans illos coram Deo nostro dies et noctes,**" significat *quod per Ultimum Judicium remoti sint qui se opposuerunt contra doctrinam Novae Ecclesiae* [n. 554].

11. "**Et illi vicerunt eum per Sanguinem Agni, et per verbum testimonii illorum,**" significat *victoriam per Divinum Verum Verbi et per agnitionem Domini* [n. 555]; "**et non dilexerunt animam suam usque ad mortem,**" significat *qui non amaverunt semet plus quam Dominum* [n. 556].

12. "**Propter hoc gaudete Caeli, et in illis habitantes,**" significat *Caeli statum novum, quod in Domino sint et Dominus in illis* [n. 557]; "**vae habitantibus terram et mare, quia descendit Diabolus ad vos habens iram magnam,**" significat *lamentationem super illos in Ecclesia, qui in falsis fidei sunt et inde in malis vitae, quia in conjunctione cum Draconici:* [n. 558]; "**sciens quod exiguum tempus habeat,**" significat *quia scit quod novum Caelum factum sit, et quod sic nova Ecclesia in terris instet, et quod ille tunc cum suis in Infernum conjiciatur* [n. 559].

13. "**Cum vidit Draco quod projectus sit in terram, persecutus est Mulierem quae peperit filium,**" significat *quod Draconici in Mundo spirituum post dejectionem statim aggressi sint infestare Novam Ecclesiam propter doctrinam ejus* [n. 560].

14. "**Et datae sunt Mulieri duae alae aquilae magnae, ut volaret in desertum in locum suum,**" significat *Divinam circumspectionem pro Ecclesia illa, ac tutelam dum adhuc est inter paucos* [n. 561]; "**ubi aleretur ibi tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis,**" significat *ut propter astutiam seducentium circumspecte provideatur ut veniat inter plures usque dum crescit ad suum statutum* [n. 562].

15. "**Et ejecit Serpens post Mulierem ex ore suo aquam tanquam flumen, ut illam a flumine absorptam faceret,**" significat *ratiocinationes ex falsis in copia ad destruendum Ecclesiam* [n. 563].

16. "*Et adjuvit terra Mulierem, et aperuit terra os suum, et deglutivit flumen quod Draco ejecit ex ore suo,*" significat *quod ratiocinationes illae in copia in nihilum cadant ex veris spiritualibus rationaliter intellectis, quae Michaeles, ex quibus Nova Ecclesia, adducunt* [n. 564].

17. "*Et iratus Draco contra Mulierem, et abivit bellum facere cum reliquis seminis ejus, observantibus mandata Dei, et habentibus testimonium Jesu Christi,*" significat *accensum odium apud illos qui se credunt sapientes ex confirmationibus pro Unione mystica Divini et Humani in Domino, et pro justificatione per solam fidem, contra illos qui agnoscunt Solum Dominum pro Deo Caeli et Terrae, et quod Decalogus sit Lex Vitae, aggrediendo novitios animo seducendi* [n. 565].

18 [*B. A.* xiii. 1]. "*Et steti super arena Maris,*" significat *statum ejus spiritualem naturalem nunc* [n. 565½].

EXPLICATIO.

532. [*Vers.* 1.] "*Et signum magnum visum est in Caelo,*" significat *revelationem a Domino de Nova Ipsius Ecclesia in Caelis et in Terris, ac de ejus Doctrinae difficili receptione et impugnatione.*—Per "signum e Caelo" intelligitur hic revelatio de futuris, et per "signum magnum visum in Caelo" intelligitur revelatio de Nova Ecclesia; nam "Mulier circumdata sole," de qua in hoc capite agitur, significat illam Ecclesiam; "masculus" quem peperit, significat doctrinam ejus; quod "cruciata sit dum pareret" significat difficilem ejus receptionem; quod "Draco devorare vellet masculum," et quod postea "persequeretur mulierem," significat ejus impugnationem: haec sunt quae per "signum magnum in Caelo visum" intelliguntur. "Signum" in Verbo dicitur de futuris, et tunc est revelatio; et dicitur de veritate, et tunc est testificatio; et quoque dicitur de qualitate status et rei, et tunc est manifestatio. "Signum" dicitur de futuris, quod tunc est revelatio, in sequentibus locis:

"Nuntient vobis quid contingent, ut sciamus postremum eorum; aut ventura audire facite nos; indicate Signa in futurum" (*Esaj.* xli. 22, 23);

Dicebant discipuli ad Jesum, "Quodnam Signum Adventus Tui, et Consummationis saeculi" (*Matth.* xxiv. 3; *Marc.* xiii. 4; *Luc.* xxi. 7);

"Erunt Signa e Caelo, et Signa in sole, luna et astris" (*Luc.* xxi. 11, 25[1]);

"Et tunc apparebit Signum Filii Hominis" (*Matth.* xxiv. 30[2]);

Dictum ad Hischiam Regem, "Hoc tibi Signum, quod facturus Jehovah verbum hoc, retrahetur umbra in gradibus Achasi." Postea Hischias dixit, "Quodnam Signum, quod ascensurus sim in Domum Jehovae" (*Esaj.* xxxviii. 7, 8, 22).

(Et alibi.)

Quod dicatur "signum" de veritate, et quod tunc sit testificatio, et quoque de qualitate status et quod tunc sit manifestatio, patet ab aliis locis in Verbo.

533. *"Mulier circumdata Sole et Luna sub pedibus ejus,"* significat *Novam Ecclesiam Domini in Caelis, quae est Novum Caelum, et Novam Ecclesiam Domini futuram in Terris, quae est Nova Hierosolyma.*—Quod Nova Ecclesia Domini per "Mulierem" hanc significetur, constat ex singulis in hoc capite in Sensu spirituali intellectis; quod per "Mulierem" etiam alibi in Verbo significetur Ecclesia, videatur (n. 434); et significatur Ecclesia, quia Ecclesia vocatur Sponsa et Uxor Domini: quod visa sit "circumdata Sole," est quia in amore in Dominum est; agnoscit enim Ipsum, et facit praecepta Ipsius, et hoc est amare Ipsum (*Joh.* xiv. 21–24); quod "Sol" significet amorem, videatur (n. 53): quod "Luna" visa sit sub pedibus Mulieris, est quia Ecclesia in terris, quae nondum conjuncta est Ecclesiae in Caelis, intelligitur; per "Lunam" significatur intelligentia in naturali homine et fides (n. 413[1]); et per videri "sub pedibus" significatur quod futura in terris; alioquin, per "pedes" significatur ipsa illa Ecclesia, dum conjuncta est.

Sciendum est, quod in Caelis aeque sit Ecclesia ac in terris, est enim ibi Verbum, sunt ibi templa, et in illis praedicationes, sunt ibi ministeria et sarcerdotia; omnes enim angeli ibi fuerunt homines, et ibi obitus illorum e mundo fuit illis modo continuatio vitae; quare etiam perficiuntur amore et sapientia, quisque secundum gradum affectionis veri et boni quem secum e mundo tulerunt. Ecclesia apud illos intelligitur hic per "Mulierem circumdatam Sole," et cui "super capite erat corona stellarum duodecim;" at quia Ecclesia in Caelis non subsistit, nisi etiam Ecclesia in terris sit, quae in concorde amore et sapientia sit, et haec futura est, ideo "visa est sub pedibus Mulieris Luna," per quam hic in specie significatur fides, per quam, qualis est hodie, non datur conjunctio. Quod non subsistat Ecclesia in Caelis, nisi ei conjuncta sit Ecclesia in terris, est quia Caelum ubi angeli, et Ecclesia ubi homines, unum agunt, sicut internum et externum apud hominem, ac internum apud hominem in suo statu non subsistit nisi externum ei conjungatur; internum enim absque externo est sicut domus absque fundamento, aut sicut semen supra humum et

non in humo, ita sicut aliquid absque radice, verbo, sicut causa absque effectu in quo sit: ex his videri potest, quod absoluta necessitas sit, ut in mundo alicubi sit Ecclesia, ubi Verbum est, et per id Dominus notus est.

534. *"Et super capite corona stellarum duodecim,"* significat *sapientiam et intelligentiam ejus ex cognitionibus Divini Boni et Divini Veri ex Verbo.*—Per "coronam super capite" significatur sapientia et intelligentia (n. 189, 235, 252); per "stellas" significantur cognitiones Divini Boni et Divini Veri ex Verbo (n. 51, 420); et per "duodecim" significantur omnia Ecclesiae, quae se referunt ad bonum et verum ejus (n. 348): inde nunc per "Coronam stellarum duodecim super capite Mulieris" significatur sapientia ac intelligentia Novae Ecclesiae ex cognitionibus Divini Boni et Divini Veri ex Verbo.

535. [*Vers.* 2.] *Et in utero habens clamavit parturiens, et cruciata parere,"* significat *nascentem Doctrinam Novae Ecclesiae, et difficilem ejus receptionem propter resistentiam ab illis qui per "Draconem" intelliguntur.*—Quod "in utero habere" significet nascentem doctrinam, est quia per "fetum quem in utero habebat" (de cujus partu, vers. 5, agitur), significatur Doctrina Novae Ecclesiae; non aliud enim per in "utero habere," "parturire" et "parere," in Verbi Sensu spirituali significatur quam concipere et parere illa quae vitae spiritualis sunt, de quo sequitur; per "clamare parturiens, et cruciata parere" significatur difficilis illius doctrinae receptio propter resistentiam ab illis qui per "Draconem" intelliguntur; hoc patet a sequentibus in hoc capite, ut quod "Draco steterit coram Muliere paritura, ut fetum ejus devoraret," et quod postea "persecutus sit illam in desertum. Quod per "in utero habere," "parturire" et "parere," non aliud in Verbo significetur, patet ex sequentibus locis:

> "Jesus dixit, Nisi quis generetur denuo, non potest ingredi in Regnum Dei; quod natum est a carne caro est, quod autem generatum est a spiritu, spiritus est" (*Joh.* iii. 3–6);
> "Canta sterilis quae [non] peperit, jubila quae non parturivit, quia multi sunt filii desolatae prae filiis maritatae" (*Esaj.* liv. 1);
> "Cessarunt usque dum sterilis peperit septem, et multiprolis defecit" (1 *Sam.* ii. 5);

per "sterilem" significantur gentes, quibus non erant genu-

ina vera quia non Verbum ; per "maritatam" et "multiprolem" significantur Judaei quibus fuit Verbum.

"Elanguescet quae pepererat septem, exspirabit animam suam" (*Jerem.* xv. 9) ;

haec de Judaeis, similiter.

"Concepimus, parturivimus, quasi peperimus ventum, salutes non fecimus terrae" (*Esaj.* xxvi. 18[1]) ;
"Antequam parturivit, parit ; antequam venit dolor illi, enixa est masculum ; num parturivit terra die uno ; num generabitur gens vice una : num Ego frangam et non generem, et generari faciens et concluserim" (*Esaj.* lxvi. 7–9[2]) ;
"A coram Domino parturis terra, a coram Deo Jacobi[3]" (*Psalm.* cxiv. 7) ;
"Heu dies hic ; venerunt filii ad os matricis, nec vires ad pariendum" (*Esaj.* xxxvii. 3) ;
"Parturiet Sin, et No[4] erit ad perrumpendum" (*Ezech.* xxx. 15, 16) ;
"Vocem aegrotantis audivi, quasi primogenitum parturientis, vocem filiae Sionis ; suspirat, expandit manus, vae mihi, delassata est anima ab occisoribus" (*Jerem.* iv. 31) ;
"Tormina et dolores apprehendunt, sicut pariens parturiunt" (*Esaj.* xiii. 8[5]) ;
"Ligata est iniquitas Ephraimi ; dolores parturientis venient illi ; ille filius non sapiens, quia tempus non stat in utero filiorum" (*Hosch.* xiii. 12, 13) ;
"Ephraim, sicut avis avolabit gloria eorum[6] a partu et a ventre et a conceptione; da illis Jehovah vulvam abortientem, et ubera arentia : etiam cum generaverint, occidam desideria ventris eorum" (*Hosch.* ix. 11, 14, 16[7]) ;

describitur in his locis etiam difficultas recipiendi vera doctrinae ex Verbo per plura quae sunt "doloris in parturiendo ;" similiter alibi pluries. Praeterea Jehovah, hoc est, Dominus, vocatur

"Formator ab utero" (*Esaj.* xliv. 2, 24 ; cap. xlix. 1, 5) ;

et per "Formatorem ex utero" intelligitur Reformator.

536. [*Vers.* 3.] ***"Et visum est aliud signum in Caelo,"*** significat *revelationem a Domino de illis qui contra Novam Ecclesiam et ejus Doctrinam sunt.*—Per "signum" significatur revelatio a Domino, ut supra (n. 532) ; quod dicatur "aliud signum" est quia revelatio est de illis qui contra Novam Ecclesiam erunt.

537. ***"Et ecce Draco magnus rufus,"*** significat *illos in Ecclesia Reformatorum qui Deum faciunt tres et Dominum duos, et qui charitatem a fide separant, et hanc et non illam simul salvificam faciunt.*—Hi sunt qui per "Draconem" hic et in sequentibus intelliguntur ; sunt enim contra duo Es-

sentialia Novae Ecclesiae, quae sunt, quod Deus Unus sit Essentia et Persona, in Quo Trinitas, et quod Ille Deus sit Dominus, tum quod Charitas et Fides unum sint siout essentia et forma ejus, et quod non alii Charitatem et Fidem habeant, quam qui secundum praecepta Decalogi vivunt, quae sunt quod non facienda sint mala; et quantum quis non facit mala, fugiendo illa ut peccata contra Deum, tantum bona quae sunt charitatis facit, et vera quae sunt fidei credit.

Quod illi qui Deum faciunt tres, et Dominum duos, ac qui charitatem a fide separant, et hanc et non illam simul salvificam faciunt, contra illa duo Essentialia Novae Ecclesiae sint, videri potest ab unoquovis qui expendit. Dicitur "qui faciunt Deum tres, et Dominum duos," ac intelliguntur qui cogitant de tribus Personis ut de Tribus Diis, ac Humanum Domini separant a Divino Ipsius; et quis aliter cogitat, ac aliter cogitare potest, qui ex formula fidei orat, "Ut Deus Pater propter Filium mittat Spiritum Sanctum." Oratne ad Deum Patrem ut ad unum Deum, et propter Filium ut de altero, et de Spiritu Sancto ut de tertio; ex quo patet, quod tametsi aliquis in cogitatione sua facit tres Personas unum Deum, usque dividat, hoc est, ideam suam, in tres Deos, quando ita orat. Eadem formula fidei etiam facit Dominum duos, quoniam tunc solum de Humano Domini et non simul de Divino Ipsius cogitatur, nam "propter Filium" est propter Ipsius Humanum quod passum est crucem. Ex his nunc constare potest, quinam sunt qui per "Draconem" intelliguntur, qui "fetum Mulieris voluit devorare," ac postea "persecutus est Mulierem propter fetum ejus usque in desertum." Quod Draco dicatur "magnus," est quia omnes Ecclesiae Reformatorum distinguunt Deum in tres Personas, ac fidem faciunt unice salvificam, praeter aliquos hic et ibi, qui de Trinitate et de Fide non similiter credunt; illi qui Deum distinguunt in tres Personas, et haerent in his verbis *Doctrinae Athanasianae*, "Una Persona est Patris, alia Filii, et alia Spiritus Sancti;" tum in his, "Pater est Deus, Filius est Deus, et Spiritus Sanctus est Deus," illi, inquam, non possunt unum Deum facere ex tribus; loqui quidem possunt quod sint Unus Deus, sed non possunt id cogitare. Pariter qui cogitant de Divino Domini ab aeterno ut de Secunda Persona Divinitatis, ac de Humano Ipsius in tempore sicut de humano alterius hominis, illi nec possunt

aliter quam Dominum facere duos, utcunque in *Doctrina Athanasiana* dicitur quod Divinum et Humanum Ipsius sint una Persona, unita sicut anima et corpus. Quod Draco dicatur "rufus," est quia "rufum" significat falsum ex malis concupiscentiarum, quod est falsum infernale. Nunc quia haec duo Essentialia doctrinae in Ecclesiis Reformatorum sunt falsa, et falsa devastant Ecclesiam, auferunt enim vera et bona ejus, ideo repraesentata sunt per "Draconem." Causa est, quia per "Draconem" in Verbo significatur devastatio Ecclesiae, ut constare potest ex sequentibus his locis:

"Dabo Hierosolymam in acervos, habitaculum Draconum, et urbes Jehudae redigam in vastitatem" (*Jerem.* ix. 10[1] [*B. A.* 11]);
"Ecce venit tumultus magnus e terra septentrionis, ad redigendum urbes Jehudae in vastitatem, habitaculum Draconum" (*Jerem.* x. 22);
"Fiet Chazor in habitaculum Draconum, desolationem usque in saeculum" (*Jerem.* xlix. 33);
"Ut sit habitaculum Draconum, atrium filiabus noctuae" (*Esaj.* xxxiv. 13);
"In habitaculo Draconum cubile ejus" (*Esaj.* xxxv. 7);
"Ibo spoliatus et nudus, faciam planctum sicut Dracones, et luctum sicut filiae noctuae" (*Mich.* i. 8[2]);
"Clamavi, frater factus sum Draconibus, et socius filiabus ululae" (*Hiob* xxx. 28, 29);
"Respondebunt Ijim in palatiis ejus, et Dracones in templis" (*Esaj.* xiii. 22);
"Sit Babel acervus, Habitaculum Draconum, in sibilum et stuporem" (*Jerem.* li. 37);
"Contrivisti nos in loco Draconum, et obduxisti super nos umbram mortis" (*Psalm.* xliv. 20[3] [*B. A.* 19]);
"Posui montes Esavi vastitatem, et haereditatem ejus Draconibus deserti" (*Malach*[4] i. 3).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xliii. 20; *Jerem.* xiv. 6; *Psalm.* xci. 13, 14; *Deutr.* xxxii. 33.)

Quod per "Draconem" hic intelligantur qui in sola fide sunt, et opera Legis ut non salutifera rejiciunt, aliquoties per vivam experientiam in mundo spirituali testatum mihi factum est. Vidi plura millia ex illis in caetus collecta, et tunc e longinquo visa sunt sicut Draço cum longa cauda, quae apparuit obsita spiculis sicut sentis, quae significabant falsa. Semel etiam visus est Draco adhuc major, qui elato dorso erexit caudam usque versus Caelum cum conatu detrahendi stellas inde: ita coram oculis meis manifestatum est, quod per "Draconem" non alii intelligantur.

538. ***"Habens capita septem,"*** significat *insaniam ex veris Verbi falsificatis et prophanatis.*—Per "caput" significatur sapientia et intelligentia, et in opposito sensu insania;

at per "capita septem" hic, quia erant Draconis, proprie significatur insania ex falsificatis et prophanatis veris Verbi; "septem" enim praedicantur de sanctis, et in opposito sensu de prophanis (n. 10[1]); quare sequitur, quod super capitibus ejus visa sint "diademata septem," et per "diademata" significantur vera Verbi, ibi falsificata et prophanata. Quod per "caput" significetur sapientia et intelligentia, patet ex his:

"Dabo vobis viros sapientes et intelligentes, et ponam illos in Capita vestra" (*Deutr.* i. 13);
"Jehovah occlusit oculos vestros, prophetas; et Capita vestra, videntes, obtexit" (*Esaj.* xxix. 10[2]).

Per

Caput statuae Nebuchadnezaris ex puro auro (*Dan.* ii. 32),

non aliud quam sapientia primi saeculi, quae fuit apud homines Antiquissimae Ecclesiae, significatur. Per "caput" in opposito sensu significatur insania et stultitia, apud Davidem:

"Deus contundet Caput hostium, verticem capilli ambulantis in reatibus suis" (*Psalm.* lxviii. 22 [*B. A.* 21]);

nec aliud significatur

Per "Caput serpentis" quod proculcaretur (*Gen.* iii. 15);
Et per "percutere Caput super terram multam" (*Psalm.* cx. 6, 7);
Tum per "mittere pulverem super Caput;" perque "Calvitiem inducere," ac per "ponere manum super caput," cum pudefacti sunt aut doluerunt, quod insane seu contra sapientiam egerint (*Esaj.* vii. 20; cap. xv. 2; *Ezech.* vii. 18; cap. xxvii. 30; *Jerem.* ii. 37; cap, xiv. 3, 4; *Thren.* ii. 10; 2 *Sam.* xiii. 19).

Per "septem" autem "capita" significatur insania ex veris falsificatis et prophanatis etiam in sequentibus in *Apocalypsi* (cap. xiii. 1, 3; cap. xvii. 3, 7, 9).

539. ***"Et cornua decem,"*** significat *potentiam multam.*—"Cornu" significat potentiam (n. 270); et "decem" significat multum (n. 101). Quod dicatur quod Draconi sit multa potentia, est quia salvatio hominis per solam fidem absque operibus legis, quae fides per "Draconem" intelligitur, captat animos, et tunc confirmationes persuadent; captat enim, quia homo cum audit quod damnatio legis sublata sit, ac meritum Domini illi per solam fidem in illud imputetur, potest indulgere voluptatibus animi et corporis sui, ac non timere aliquod Infernum; inde est potentia, quae per "de-

cem cornua Draconis" significatur; quod talis fuerit ei potentia, evidenter patet ex receptione illius fidei in toto Orbe Christiano Reformato.

540. *"Et super capitibus suis diademata septem,"* significat *omnia vera Verbi falsificata et prophanata.*—Per "diademata" seu lapides pretiosos significantur vera Verbi, in specie vera Sensus literae Verbi; hic autem illa falsificata et prophanata, quia visa sunt "super septem capitibus Draconis," per quae significatur insania ex veris falsificatis et prophanatis (n. 538).

Quod per "diademata" seu lapides pretiosos significentur vera Sensus literae Verbi videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 43–45), ubi ostensum est, quod Divina Vera in ultimis, quae sunt vera Sensus literae Verbi, significata sint

Per duodecim Lapides pretiosos in pectorali Aharonis, quod erat Urim et Thummim (*Exod.* xxviii. 6, 15–21, 30);
Tum per Lapides pretiosos in Horto Edenis, in quo Rex Tyri dicitur fuisse (*Ezech.* xxviii[1] 12, 13);
Ut et per duodecim Lapides pretiosos ex quibus fundamenta muri Novae Hierosolymae erant (*Apoc.* xxi. 17–20).

Quod vera Sensus literae Verbi per "diademata" seu lapides pretiosos significentur, est quia omnia Sensus literae Verbi coram Angelis pellucent ex Sensu spirituali ejus, ita ex luce Caeli, in qua vera spiritualia Verbi sunt; "lapis" enim in Verbo significat verum in ultimis, inde "lapis pretiosus" verum illud pellucens.

Quod etiam vera Verbi falsificata et prophanata dicantur "diademata," est quia illa ex se lucent, apud quemcunque sint, sicut diademata in terris in cujuscunque manu sunt. Datum est videre quandoque faeminas adulteras, ut primum in Mundum spirituum ex terris venerunt, ornatas diadematibus, et quoque Judaeos vendentes diademata, quae sibi e Caelo comparaverunt; ex quo patuit, quod mala et falsa apud illos non mutent lucem et splendorem veritatum Verbi. Similia itaque significantur

Per decem Diademata super cornubus Bestiae ascendentis ex mari (*Apoc.* xiii. 1);
Perque Lapides pretiosos super Muliere sedente super Bestia coccinea (*Apoc.* xvii. 3–5).

Quod sint vera Verbi quae significantur per "diademata,"

patet manifeste in *Apocalypsi*, quod

> Visa sint super capite Sedentis super Equo albo Diademata multa, Cujus Nomen erat Verbum Dei (xix. 12, 13).

541. [*Vers.* 4.] ***"Et cauda sua traxit tertiam partem stellarum Caeli, et projecit in terram,"*** significat *quod per falsificationes veritatum Verbi omnes cognitiones spirituales boni et veri abalienaverint ab Ecclesia, et per applicationes ad falsa plane destruxerint.*—Per "caudam," ubi de illis qui haeretica confirmaverunt ex Verbo agitur, significantur vera Verbi falsificata (n. 438); per "stellas" significantur cognitiones spirituales boni et veri (n. 51, 420); per "tertiam partem" significantur omnia (n. 400, 505); et per "trahere e Caelo, et projicere in terram," significatur abalienare ab Ecclesia, et plane destruere; nam cum detrahuntur e Caelo, etiam detrahuntur ab Ecclesia, quia omne verum Verbi a Domino per Caelum insinuatur homini Ecclesiae; nec per aliud detrahuntur vera quam per falsificationes illorum in Verbo, quoniam ibi et inde sunt vera Caeli et Ecclesiae.

Quod omnia vera Verbi ab illis, qui per "Draconem" (de quibus supra, n. 537) intelliguntur, sint destructa, non potest ab aliquo in mundo credi, et usque sunt ita destructa, ut non unum verum doctrinale supersit; hoc exploratum est in mundo spirituali apud doctos e clero, ac inventum est. Causas scio, sed hic modo dicam unam: Asserunt, quod quicquid procedit ex hominis voluntate et judicio, non sit bonum, et quod ideo bona charitatis seu bona opera, quia fiunt ab homine, nihil conferant ad salutem, sed sola fides; cum tamen unicum ex quo homo est homo, et per quod conjungitur Domino, est id quod possit facere bonum et credere verum sicut ex se, hoc est, sicut ex sua voluntate secundum suum judicium. Si auferretur hoc unicum, etiam simul auferretur omne conjunctivum hominis cum Domino ac Domini cum homine; est enim illud reciprocum amoris, quod Dominus dat unicuivis qui nascitur homo, quod etiam conservat apud illum usque ad finem vitae ejus, et postea in aeternum. Si hoc auferretur homini, auferretur etiam illi omne verum et bonum Verbi, usque adeo ut Verbum non foret nisi quam litera mortua ac volumen vacuum; nam Verbum nihil aliud docet quam conjunctionem hominis cum Domino per charitatem et fidem, utramque ab homine sicut

ab ipso. Illi qui per "Draconem" (de quibus supra, n. 537) intelliguntur, hoc unicum vinculum conjunctionis ruperunt, asserendo quod bona charitatis, seu bona opera, quae ab homine ac ejus voluntate et judicio procedunt, non sint nisi quam opera moralia, civilia et politica, per quae homo conjunctionem habet cum mundo, et prorsus nullam cum Deo et cum Caelo; et quando illud vinculum ita ruptum est, tunc non aliquod verum doctrinale Verbi superest. Et si vera Verbi applicantur ad confirmandum solam fidem salvantem absque operibus legis, tunc omnia falsificantur; et si falsificatio procedit usque ad affirmationem quod Dominus in Verbo non praeceperit bona opera propter hominis conjunctionem Secum, sed solum propter conjunctionem cum mundo, tunc vera Verbi prophanantur; sic enim fit Verbum non amplius Liber Sanctus, sed liber prophanus: at videatur de his Experientia ad finem capitis. Similia significantur per haec de "hirco" apud *Danielem:*

> Hircus caprarum cornu suo "dejecit in terram de Exercitu Caeli et de Stellis, et conculcavit ea: et projecit Veritatem in terram" (viii. 10, 12[1]).

542. ***"Et Draco stetit coram Muliere paritura, ut postquam pepererit, fetum ejus devoraret,"*** significat *quod illi qui per "Draconem" intelliguntur, doctrinam Novae Ecclesiae, in primo ejus ortu exstinguere satagant.*—Quinam per "Draconem" intelliguntur, videatur supra (n. 537); quod per "Mulierem" significetur Nova Ecclesia (n. 533); quod per "parere" significetur recipere bona et vera doctrinae ex Verbo (n. 535); quod per "fetum" quem pareret significetur doctrina Novae Ecclesiae, videbitur in sequente articulo; quod per "devorare" significetur exstinguere, est quia per "fetum" significatur doctrina, et cum de "fetu" dicitur "devorare," de doctrina dicitur exstinguere. Quod hoc in primo ejus ortu, est quia dicitur quod "Draco steterit coram Muliere, ut postquam pepererit, fetum ejus devoraret."

543. [*Vers.* 5.] ***"Et peperit filium masculum,"*** significat *doctrinam Novae Ecclesiae.*—Per "filium" in Verbo significatur verum doctrinae, tum intellectus et inde cogitatio veri et boni; per "filiam" autem significatur bonum doctrinae, tum voluntas et inde affectio veri et boni; et per "filium masculum" significatur verum conceptum in spirituali

homine, et natum in naturali: causa est, quia per "generationes et nativitates" in Verbo significantur generationes et nativitates spirituales, quae omnes in communi se referunt ad bonum et verum (n. 535); non enim aliud generatur et nascitur a Domino ut Marito, et ab Ecclesia ut Uxore. Nunc quia per "Mulierem," quae pepererat, significatur Nova Ecclesia (n. 533), patet quod per "filium masculum" significetur Doctrina illius Ecclesiae. Doctrina, quae hic intelligitur, est *Doctrina Novae Hierosolymae* (Londini 1758 edita); tum etiam *Doctrinae de Domino*, *de Scriptura Sacra*, et *de Vita secundum Praecepta Decalogi* (Amstelodami [1763 editae]); per "Doctrinam" enim intelliguntur omnia vera Doctrinae, quia Doctrina est complexus eorum. Cum illae Doctrinae scribebantur, circum me steterunt Draconici, et omni furore collaborabant devorare, hoc est, exstinguere illas. Hoc novum licet referre, quia ex veritate ita contigit; Draconici qui circumsteterunt, ex orbe Christiano Reformato undequaque erant. Quoniam ex conjugio spirituali non alia proles nascitur, et proles masculina est verum et bonum intellectu et inde cogitatione, ac proles faeminina est verum et bonum voluntate et inde affectione, ideo per "filium" in Verbo significatur verum. Ad confirmationem adducentur aliqua loca, ex quibus hoc quodammodo videri potest:

"Ecce haereditas Jehovae Filii, merces fructus ventris; sicut tela in manu potentis, ita Filii adolescentiae" (*Psalm.* cxxvii. 3–5);

"Calvitiem induc, et tonde te propter Filios deliciarum tuarum, quia migrarunt a te" (*Mich.* i. 16);

"Vidi duas oleas juxta candelabrum; et dixit, Hae sunt duo Filii oleae stantes juxta Dominum totius terrae" (*Sach.* iv. 11, 14);

"Tentorium Meum devastatum est, Filii Mei exiverunt a Me, et non illi (*Jerem.* x. 20);

"Facti sunt Filii Mei devastati, eo quod invaluerit hostis" (*Thren.* i. 16);

"Filii tui" Hierosolyma, "defecerunt, jacuerunt in capite omnium platearum" (*Esaj.* li. 20[1]);

"Patres comedent Filios in medio tui, et Filii comedent patres suos; dispergam reliquias tuas in omnem ventum" (*Ezech.* v. 10);

"Dividetur Filius contra patrem, et pater contra Filium" (*Matth.* x. 21; *Marc.* xiii. 12; *Luc.* xii. 53);

"Accepisti vasa ornatus tui ex auro Meo, et fecisti tibi imagines Masculi, cum quibus scortabaris" (*Ezech.* xvi. 17);

Jesus dixit, "Semen sunt Filii regni, et Zizania sunt Filii mali" (*Matth.* xiii. 38[2]).

Quod "Filius Hominis" sit Divinum Verum Verbi, ita Dominus, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de*

Domino (n. 19–28). In allatis locis per "filios" intelliguntur illi qui in veris doctrinae ex Verbo sunt, et abstracte ipsa vera.

(Similiter alibi, ut *Esaj.* xiii. 17, 18; cap. xiv. 21, 22[1]; cap. xliii. 6[2]; cap. xlix. 17, 22; cap. li. 17, 18; cap. lx. 9; *Jerem.* iii. 24, 25; cap. v. 17; *Ezech.* xiv. 16–18, 20; cap. xvi. 20, 36[3] 45; cap. xx. 26, 31; cap. xxiii. 37; *Hosch.* xi. 9–11; *Sach.* ix. 13; *Psalm.* cxliv. 11, 12; *Deutr.* xxxii. 8.)

Quod per "Filiam" significetur affectio veri Ecclesiae, ita Ecclesia quoad illam affectionem, constat ex tam multis locis in Verbo, ut implerent plures paginas, si adducerentur; non aliud intelligitur per "Filiam Sionis," "Filiam Hierosolymae," "Filiam Jehudae," "Filiam Israelis;" videantur aliqua loca de "Filia Sionis" adducta (n. 612). Quis non videre potest, quod non aliqua "Filia Sionis," "Hierosolymae," "Jehudae" et "Israelis," toties in Verbo nominata, possit intelligi.

544. ***"Qui futurus pascere omnes gentes virga ferrea,"*** significat *quae omnes, qui in cultu mortuo ex Fide separata a Charitate sunt, per vera ex Sensu literae Verbi, et simul per rationalia ex naturali lumine, convincet, qui volunt convinci.*—Haec de Doctrina Novae Ecclesiae, quia de "filio masculo," per quem illa doctrina significatur (n. 543); per "pascere" significatur docere et instruere (n. 383), hic convincere qui volunt convinci; per "gentes" significantur qui in malis vitae sunt (n. 483), hic illi qui in cultu mortuo ex Fide separata a Charitate sunt, quia de illis hic agitur, et hi in malis vitae sunt; nam dum charitas separatur, non est aliquod bonum vitae, et ubi non bonum, ibi est malum. Quod "regere virga ferrea" significet per vera Sensus literae Verbi, et simul per rationalia ex naturali lumine, videatur supra (n. 148).

545. ***"Et raptus est fetus ejus ad Deum et Thronum Ipsius,"*** significat *tutationem doctrinae, quia pro Nova Ecclesia, a Domino, et custoditionem per Angelos Caeli.*—Quod per haec significetur tutatio doctrinae a Domino, est quia dicitur quod "Draco steterit coram Muliere paritura, ut, postquam pepererit, fetum ejus devoraret," ac per "fetum" et per "filium masculum" significatur Doctrina pro Nova Ecclesia (n. 542, 543); quod significetur custoditio etiam per Angelos Caeli, est quia dicitur "quod raptus sit ad Deum et ad

Thronum Ipsius," et per "Thronum" significatur Caelum angelicum (n. 14, 221, 222).

546. [*Vers.* 6.] ***"Et Mulier fugit in desertum,"*** significat *Ecclesiam, quae est Nova Hierosolyma, primum inter paucos.*—Per "Mulierem" significatur Nova Ecclesia (n. 533); et per "desertum" significatur ubi non vera amplius sunt; quod significetur illa primum inter paucos, est quia sequitur, "Ubi habet locum praeparatum a Deo, ut ibi alant eam diebus mille ducentis sexaginta," per quae significatur status ejus tunc, ut interea provideatur inter plures, usque dum crescit ad suum statutum (n. 547). Per "desertum" in Verbo significatur (1.) Ecclesia devastata, seu in qua omnia vera Verbi falsificata sunt, qualis fuit apud Judaeos tempore Adventus Domini; (2.) Ecclesia in qua non sunt vera, quia non Verbum, qualis fuit apud Gentes probas tempore Domini; (3.) Status tentationis, in quo homo est quasi absque veris, quia circumcinctus spiritibus malis, qui inducunt tentationes, et tunc ei quasi auferunt vera.

[1.] Quod per "desertum" significetur Ecclesia devastata, seu in qua omnia vera Verbi falsificata sunt, qualis fuit apud Judaeos tempore Domini, patet ex his locis:

> "Num hic vir commovens terram, tremefaciens regna, posuit orbem in Desertum" (*Esaj.* xiv. 16, 17);

haec de Babele.

> "Super terra populi Mei spina et sentis ascendit; palatium erit Desertum" (*Esaj.* xxxii. 13, 14);
> "Vidi cum ecce Carmel Desertum, vastitas erit tota terra" (*Jerem.* iv. 26, 27);

"terra" est Ecclesia (n. 285).

> "Pastores perdiderunt Vineam Meam, redegerunt agrum desiderii Mei in Desertum solitudinis: in Deserto veniunt vastatores" (*Jerem.* xii. 10, 12);
> "Vitis plantata est in Deserto, in terra ariditatis et sitis" (*Ezech.* xix. 13);
> "Ignis comedit habitacula Deserti" (*Joel* i. 19, 20);
> "Venit dies Jehovae; sicut hortus Eden terra ante eum, sed post eum Desertum vastitatis" (*Joel* ii. [1,] 3);
> "Vos videte Verbum Jehovae, num Desertum fui Israeli, num Terra tenebrarum" (*Jerem.*[1] ii. 31);
> "Vox clamantis in Deserto, parate viam Jehovae; complanate in Solitudine semitam Deo nostro" (*Esaj.* xl. 3).

(Praeter alibi, ut *Esaj.* xxxiii. 9; *Jerem.* iii. 2; cap. xxiii. 10; *Thren.* v. 9[2]; *Hosch.* ii. 2, 3; cap. xiii. 15; *Joel* iv. 19[3] [*B. A.* iii. 19]; *Malach.* i. 3; *Psalm.* cvii. 33, 34; *Matth.* xxiv. 26; *Luc.* xiii. 35.)

Quod talis etiam sit Ecclesia hodie, videatur infra (n. 566).

2. Quod per "desertum" significetur Ecclesia in qua non vera, quia non Verbum, ut apud Gentes probas tempore Domini, patet ex his locis:

"Effundetur super nos[1] Spiritus ex alto, tunc Desertum erit in arvum, et habitabit in Deserto judicium" (*Esaj.* xxxii. 15, 16);
"In medio vallium fontes ponam, Desertum in stagnum aquarum; dabo in Deserto cedrum schittim, et arborem olei" (*Esaj.* xli. 18, 19);
"Ponet Desertum in stagnum aquarum, et terram siccam in exitus aquarum" (*Psalm.* cvii. 35[2]);
"Ponam in Deserto viam; in Solitudine fluvios, ad potandum populum Meum, electum Meum" (*Esaj.* xliii. 19, 20);
"Jehovah ponet Desertum ejus sicut Eden, et Solitudinem ejus sicut hortum Jehovae; laetitia et gaudium invenietur in ea" (*Esaj.* li. 3);
"Stillant habitacula Deserti" (*Psalm.* lxv. 13[3] [*B. A.* 12]);
"Extollant[4] vocem Desertum, cantent habitatores petrae" (*Esaj.* xlii. 11[5]).

3. Quod per "desertum" significetur status tentationis, in quo homo est quasi absque veris, quia circumcinctus spiritibus malis, qui inducunt tentationem, et tunc quasi ei auferunt vera, patet

Ex *Matth.* iv. 1–3; *Marc.* i. 12, 13; *Luc.* iv. 1–3; *Ezech*[6] xx. 34–37; *Jerem.* ii. 2, 6, 7; *Hosch.* ii[7] 13–16; *Psalm.* cvii. 4–7; *Deutr.* i. 31, 33; cap. viii. 2–4, 15, 16; cap. xxxii. 10.

547. ***"Ubi habet locum praeparatum a Deo, ut ibi alant eam diebus mille ducentis sexaginta,"*** significat *statum illius Ecclesiae tunc, ut interea provideatur apud plures, usque dum crescit ad suum statutum.*—Per "locum" significatur status (n. 947); et per "alere" significatur providere ut crescat, nam sic Ecclesia alitur; inde per "habere locum praeparatum a Deo ut alant eam" significatur status Ecclesiae ut interea provideatur inter plures: per "dies mille ducentos sexaginta" significatur ad finem et principium (n. 491), hoc est, ad finem prioris Ecclesiae [et] ad principium Novae, simile quod per tempus et tempora et dimidium temporis, vers. 14 (n. 562), ita quoque ad statutum, hoc est, usque dum, sicut provisum est, existit. Quod ex Divina Providentia Domini sit, ut Ecclesia primum inter paucos sit, et successive crescat inter plures, est quia falsa prioris Ecclesiae primum removenda sunt; vera enim non antea possunt recipi, nam vera quae recipiuntur et implantantur, antequam falsa remota sunt, non permanent, et quoque a Draconicis

elimantur. Similiter factum est cum Ecclesia Christiana, quod a paucis ad plures successive creverit. Altera causa est, quod primo formandum sit Novum Caelum, quod unum cum Ecclesia in terris facturum est; quare legitur, quod

> "Viderit Novum Caelum, ac Sanctam Hierosolymam descendentem a Deo e Caelo" (*Apoc.* xxi. 1, 2).

Certum est quod Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, exstitura sit, quia praedicta est in *Apocalypsi* (cap. xxi., xxii.); et quoque certum est quod falsa prioris Ecclesiae antea removenda sint, quia de illis actum est in *Apocalypsi* usque ad cap. xx.

548. [*Vers.* 7.] ***"Et factum est bellum in Caelo, Michael et angeli ejus pugnarunt cum Dracone, et Draco pugnavit et angeli ejus,"*** significat *falsa prioris Ecclesiae pugnantia contra vera Novae Ecclesiae.*—Per "bellum" significatur bellum spirituale, quod est falsi contra verum, ac veri contra falsum (n. 500); non enim aliud bellum in Caelo, ubi dicitur exstitisse, potest fieri; nec potest in Caelo semel formato ab Angelis sed factum est in "Caelo priori quod transiit" (de quo *Apoc.* xxi. 1); de quo Caelo videatur Explicatio ibi; transiit enim id Caelum per Ultimum Judicium super Draconem et ejus angelos, quod etiam significatur per quod "Draco dejectus sit, et non locus ejus amplius in Caelo inventus," ut sequitur. Quaenam falsa per "Draconem" intelliguntur, quae pugnatura sunt contra vera Novae Ecclesiae, videatur supra (n. 537). Per "Michaelem" non intelligitur aliquis Archangelus, nec per "Gabrielem" et "Raphaelem," sed intelliguntur Ministeria in Caelo. Ministerium, quod est "Michael" ibi, est apud illos qui ex Verbo confirmant quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod Deus Pater et Ipse unum sint sicut Anima et Corpus unum sunt, tum quod secundum praecepta Decalogi vivendum sit, et quod tunc homini charitas et fides sint. Nominatur "Michael" etiam apud *Danielem* (cap. x. 13, 21; cap. xii. 1); et per illum simile Ministerium intelligitur, ut patet a cap. ix., x., xi., et ab ultimis versibus capitis xii., ibi. Per "Gabrielem" autem intelligitur Ministerium apud illos qui ex Verbo docent quod Jehovah in mundum venerit, ac quod Humanum quod ibi suscepit sit Filius Dei ac Divinum; quare Angelus qui id annuntiavit Mariae vocatur "Gabriel"

(*Luc.* i. 19, 26–35). Nominantur etiam illi qui in Ministeriis illis sunt, "Michaeles" et "Gabrieles," in Caelo. Quod per "Angelum" in supremo Sensu intelligatur Dominus, et in Sensu respectivo Caelum ex Angelis, tum etiam Societas Angelica, videatur supra (n. 5, 65,[1] 258, 342, 344, 415, 465); hic autem Ministerium, quia vocantur nomine, et Michael apud Danielem vocatur "Princeps," et per "Principem" in Verbo significatur principale verum, ac per "Regem" ipsum Verum (n. 20).

549. [*Vers.* 8.] ***"Et non praevaluerunt, et non locus inventus eorum amplius in Caelo,"*** significat *quod convicti quod in falsis et malis essent, et usque permanserint in illis, et quod ideo ex conjunctione cum Caelo avulsi sint, et dejecti.*—Ut haec intelligantur, prius aliquid de statu illorum, qui in alteram vitam post mortem veniunt, dicetur: Omnes ibi primum instruuntur ab angelis, et ducuntur ab una societate in alteram, et explorantur num velint vera Caeli recipere, et vivere secundum illa. Sed usque omnes illi qui confirmaverunt falsa apud se in mundo, non recipiunt; quare mittuntur in societates ubi sunt qui in similibus falsis, et illae societates non aliquam cum Caelo conjunctionem habent, sed cum Inferno; quare post exactum tempus in Mundo spirituum delabuntur in Infernum, ac relegantur ad loca sua, quisque secundum suum malum et inde falsum; hoc est quod intelligitur per quod convicti quod in falsis et malis essent, et usque permanserint in illis, et quod ideo ex conjunctione cum Caelo avulsi sint, et dejecti: qualis illis est sors ibi, videatur supra (n. 153, 531).

550. [*Vers.* 9.] ***"Et projectus est Draco ille magnus, ille Serpens antiquus, vocatus Diabolus et Satanas,"*** significat *illos qui per "Draconem" intelliguntur, aversos a Domino ad semet et a Caelo ad mundum, et inde ex corporeo sensuales factos, qui non possunt aliter quam in malis concupiscentiarum suarum esse et inde falsis, et per separationem a Domino et Caelo fieri diabolos et satanas.*—Quinam per "Draconem" intelliguntur, videatur (n. 537): qui quia Deum faciunt tres, ac Dominum duos, et quia praecepta Decalogi referunt inter opera per quae non aliqua salvatio, vocantur "Serpens antiquus, Diabolus et Satanas;" et per "Serpentem" significatur homo ex corporeo sensualis (n. 424), qui a Domino aversus est ad semet et a Caelo ad mundum; ac per "Dia-

bolum" significantur qui in malis concupiscentiarum sunt; ac per "Satanam" qui inde in falsis (n. 97, 153 fin., 856, 857). Talis etiam fuit Serpens qui seduxit Evam et Adamum, ut patet a descriptione et maledictione ejus (*Gen.* iii. 1–5, 14, 15). Dicitur hic "Draco, Diabolus et Satanas" sicut unus, sed ita dicitur, quia omnes in Inferno sunt diaboli et satanae, et inde Infernum in complexu vocatur ita.

551. ***"Seducens universum orbem,"*** significat *quod pervertant omnia Ecclesiae.*—Per "seducere" significatur pervertere, et per "orbem" significatur Ecclesia, similiter ac per "terram" (n. 285): per "orbem" non significatur orbis terrarum, sed Ecclesia in illo, in sequentibus locis:

"Lugebit et confundetur Terra, languescet et confundetur Orbis" (*Esaj.* xxiv. 4);
"Judicia Tua discent Terrae, et justitiam Tuam habitatores Orbis" (*Esaj.* xxvi. 9);
"Factor Terrae per virtutem Suam[1] praeparans Orbem per sapientiam Suam[2]" (*Jerem.* x. 12; cap. li. 15);
"Revelata sunt fundamenta Orbis a flatu spiritus Tui" (*Psalm.* xviii. 16 [*B. A.* 15]);
"Jehovae Terra et plenitudo ejus, Orbis et habitantes in eo; Ille super maria fundavit eum, et super flumina stabilivit eum" (*Psalm.* xxiv. 1, 2);
"Tui Caeli et Tua Terra, Orbem et plenitudinem ejus Tu fundasti" (*Psalm.* lxxxix[3] 12 [*B. A.* 11]);
"Thronum gloriae haereditare faciet eos, nam Jehovae bases Terrae, et disposuit super iis Orbem" (1 *Sam.* ii. 8);
Babel, "posuisti Orbem in desertum; Terram tuam perdidisti, et populum tuum occidisti" (*Esaj.* xiv. 17, 20).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xviii. 3; cap. xxvi[4] 18; cap. xxvii. 6; cap. xxxiv. 1; *Nah.* i. 5; *Psalm.* ix. 9 [*B. A.* 8]; *Psalm.* lxxvii. 19 [*B. A.* 18]; *Psalm.* xcviii. 9; *Thren.* iv. 12; *Hiob* xviii. 18; *Matth.* xxiv. 14; *Luc.* xxi. 26; *Apoc.* xvi. 14.)

At sciendum est, quod cum "orbis" et "terra" simul nominatur, per "orbem" significetur Ecclesia quoad bonum, et per "terram" Ecclesia quoad verum.

552. ***"Projectus est in terram, et angeli ejus cum illo projecti sunt,"*** significat *quod in Mundum spirituum, qui medius est inter Caelum et Infernum, et a quo immediata conjunctio est cum hominibus telluris.*—Quod per "terram," in quam Draco dicitur projectus, intelligitur Mundus spirituum, est quia hic mundus immediate sub Caelis jacet, et cum quis dejicitur e Caelo, non cadit illico in Infernum, sed in terram hujus mundi proxime subjectam, est enim ille mundus medius inter Caelum et inter Infernum, seu infra Caelos et supra Inferna. De hoc mundo videantur plura in Opere de

Caelo et Inferno, Londini anno 1758 edito (n. 421–535). Omnes illi qui in eo mundo sunt, communicant immediate cum hominibus telluris, consequentur Draco et angeli ejus cum illis qui in falsis et inde malis sunt ex haeresi recepta de sola Fide; quare in sequentibus dicitur, "Propter haec gaudete Caeli; vae habitantibus terram et mare, quia descendit Diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens quod exiguum tempus habeat" (vers. 12 hujus capitis); tum quod "persecutus sit Mulierem in desertum, et abiverit bellum facere cum reliquis seminis ejus" (vers. 13–17). Sciendum est, quod unusquisque homo quoad affectiones et inde cogitationes suas, sit in societate cum illis qui in Mundo spirituum sunt, et mediate per illos cum illis qui vel in Caelo sunt vel in Inferno: vita cujusvis hominis ex illa conjunctione pendet.

553. [*Vers.* 10.] ***"Et audivi vocem magnam dicentem in Caelo, Nunc facta est salus et potentia, et regnum Dei nostri et potestas Christi Ipsius,"*** significat *gaudium Angelorum Caeli, quod nunc Dominus Solus in Caelo et in Ecclesia regnet, et quod salventur qui in Ipsum credunt.*—Per "vocem magnam in Caelo" significatur gaudium Angelorum Caeli; quare sequitur, "Propter hoc gaudete Caeli, et in illis habitantes" (vers. 12); vox etiam sit magna, quia exaltatur ex gaudio cordis; "facta est salus et potentia," significat quod nunc salventur ex Divina potentia Domini; "et regnum Dei nostri et potestas Christi Ipsius," significat quia Solus Dominus in Caelo et in Ecclesia regnat; quod per "Deum" intelligatur Ipsum Divinum ex Quo, quod Jehovah Pater vocatur, et per "Christum" Ipsius Divinum Humanum quod Filius Dei vocatur, videatur supra (n. 520[1]); et quia Ipsum Divinum a Quo et Divinum Humanum Domini unum sunt, quemadmodum anima et corpus, sequitur quod Dominus Solus regnet. Hoc intelligitur per

'Evangelium Regni," et per "Regnum Dei" (*Matth.* iii. 2; cap. iv. 17, 23; cap. vii. 21[2]; cap. ix. 35; cap. xi. 11; cap. xii. 28; *Marc.* i. 14, 15; cap. ix. 1; cap. xv. 43; *Luc.* iv. 43[3]; cap. viii. 1; cap. ix. 60; cap. x. 8–11; cap. xi. 17, 18, 20; cap. xvi. 16; cap. xxi. 31[4]; cap. xxii. 18; cap. xxiii. 50, 51).

Quod Domino sit omnis potestas in Caelo et in Terra, patet manifeste apud *Matthaeum* cap. xxviii. 18, [et] *Johannem* cap. iii. 35; cap. xvii. 2, 10; quod salventur qui in Domino

sunt et Dominus in illis, et quod Divinum Humanum sit in Quo sint, *Joh.* cap. xiv., xv., xvii.; et quod non alii salventur, quam qui credunt in Ipsum, constat ex his locis:

"Quotquot receperunt Ipsum, dedit illis potestatem ut filii Dei essent, Credentibus in Nomen Ipsius" (*Joh.* i. 12[1]);

"Ut omnis qui Credit in Filium non pereat, sed vitam aeternam habeat" (*Joh.* iii. 15);

"Adeo dilexit Deus mundum ut Filium Suum Unigenitum dederit, ut omnis qui Credit in Ipsum, vitam aeternam habeat" (*Joh.* iii. 16);

"Qui Credit in Filium non judicatur; qui autem non credit jam judicatus est, quia non credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei" (*Joh.* iii. 18);

"Qui Credit in Filium habet vitam aeternam, qui vero non credit Filio non videbit vitam, sed ira Dei manet super illo" (*Joh.* iii. 36);

"Qui venit ad Me non esuriet, et qui Credit in Me non sitiet unquam. Amen dico vobis, qui Credit in Me habet vitam aeternam" (*Joh.* vi. 33, 35, 47);

"Nisi Credideritis quod Ego sim, moriemini in peccatis vestris" (*Joh.* viii. 24);

"Jesus dixit, Ego sum Resurrectio et Vita; qui Credit in Me etsi moriatur, vivet; omnis qui vivit, et Credit in Me, non morietur in aeternum" (*Joh.* xi. 25, 26).

(Praeter alibi, ut *Joh.* vi. 38–40; cap. vii. 37, 38; cap. viii. 12; cap. xii. 36, 46.)

"Credere in Dominum" est Ipsum immediate adire, et fiduciam habere quod Ipse salvet; et quia fiduciam habere nemo potest nisi qui bene vivit, ideo etiam hoc per "credere in Ipsum" intelligitur (videatur supra, n. 67).

554. ***"Quia projectus est accusator fratrum nostrorum, accusans illos coram Deo nostro dies et noctes,"*** significat *quod per Ultimum Judicium remoti sint, qui se opposuerunt contra doctrinam Novae Hierosolymae.*—Quod Draco "projectus sit" significat quod remoti sint qui per "Draconem" intelliguntur; quod remoti sint per dejectionem e Caelo in Mundum spirituum, et dein in Infernum, quod est ultimum illorum judicium, prius dictum est; per "fratres" intelliguntur qui in doctrina Novae Hierosolymae et in vita secundum illam sunt: per "accusare" significatur se opponere contra doctrinam, illam arguere falsi, et objurgare; et quia hoc continue faciunt sicut coram Deo, dicitur Draco "accusator fratrum accusans illos coram Deo dies et noctes:" hoc quoque facit Diabolus cum tentat; protrahit enim varia ex homine, quae vocat falsa, et condemnat.

555. [*Vers.* 11.] ***"Et illi vicerunt eum per Sanguinem Agni, et per verbum testimonii illorum,"*** significat *victoriam per Divinum Verum Verbi, et inde per agnitionem quod Dominus*

sit Deus Caeli et Terrae, et quod praecepta Decalogi sint praecepta vitae secundum quae vivendum est.—Quod "Sanguis Agni" sit Divinum Verum procedens a Domino, quod est Divinum Verum Verbi, videatur supra (n. 379); quod "testimonium" sit Divina veritas, supra (n. 6, 16): et quod in specie sint haec duo, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod praecepta Decalogi sint praecepta vitae (n. 490, 509[1]); quare etiam Decalogus vocatur "testimonium"

(*Exod.* xxv. 22; cap. xxxi. 7, 18; cap. xxxii. 15; *Levit.* xvi. 13; *Num.* xvii. 19 [*B. A.* 4]; *Psalm.* lxxviii. 5; *Psalm.* cxxxii. 12).

Creditur ab hodiernis qui in sola Fide sunt, quod per "Sanguinem Agni" hic intelligatur Passio crucis Domini, ex causa imprimis quia faciunt Passionem crucis Domini principale sui dogmatis, dicendo quod sic in Se transtulerit damnationem legis, satisfecerit Patri, ac Ipsi genus humanum reconciliaverit, praeter plura: at quod non ita sit, sed quod *Dominus in Mundum venerit, ut subjugaret inferna et glorificaret Humanum Suum, et quod Passio crucis fuerit ultima pugna per quam plene vicit inferna et plene glorificavit Humanum Suum*, videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 12–14). Inde videri potest quod per "Sanguinem Agni" hic non intelligatur Passio crucis secundum hodiernum dogma. Quod per "Sanguinem Agni" intelligatur Divinum Verum procedens ex Domino, quod est Divinum Verum Verbi, videri potest ex eo, quod Dominus sit Verbum; et quia est Verbum, quod Divinum Verum ibi sit Ipsius Sanguis, et Divinum Bonum ibi Ipsius Corpus. Hoc potest ad evidentiam doceri ita: Estne unusquisque homo suum bonum et suum verum; et quia bonum est voluntatis, et verum est intellectus, est unusquisque homo sua voluntas et suus intellectus; quid aliud facit hominem; estne homo quoad essentiam illa duo. Dominus autem est Ipsum Bonum et Ipsum Verum, hoc est Divinum Bonum et Divinum Verum, quae duo etiam sunt Verbum.

556. *"Et non dilexerunt animam suam usque ad mortem,"* significat *qui non amaverunt semet plus quam Dominum.*—Per "diligere animam suam" significatur amare semet et mundum; per "animam" enim significatur vita hominis propria, quae cuivis est a nativitate, quae est amare se et

mundum super omnia: quare per "non amare animam suam" significatur non amare se et mundum plus quam Dominum et quae Domini sunt: "usque ad mortem," significat velle potius mori; consequenter est amare Dominum super omnia, et proximum sicut se ipsum (*Matth.* xxii. 35–39[1]), ac potius velle mori, quam a binis illis amoribus recedere. Simile significatur per haec Domini verba:

> "Quisquis vult invenire Animam suam, perdet illam; et quisquis perdiderit Animam propter Jesum, inveniet illam" (*Matth.* x. 39; *Luc.* xvii. 33);
> "Qui amat Animam suam, perdet illam; sed qui odio habet Animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam servabit illam" (*Joh.* xii. 25);
> "Jesus dixit, Quisquis vult post Me venire, abneget semet; qui voluerit Animam suam servare, perdet illam; qui vero perdiderit Animam suam propter Me, inveniet illam; quid prodest homini, si totum Mundum lucratus fuerit, Animae autem jacturam fecerit; aut quid dabit homo pretium sufficiens redemptionis Animae suae". (*Matth.* xvi. 24–26[2]; *Marc.* viii. 35–37; *Luc.* ix. 24, 25).

Per "amare Dominum" intelligitur amare facere praecepta Ipsius (*Joh.* xiv. 20–24); causa est, quia Ipse est Sua praecepta, sunt enim ab Ipso, proinde Ipse in illis, ita in homine cujus vitae inscripta sunt; et illa homini inscribuntur per velle et facere illa.

557. [*Vers.* 12.] ***"Propter hoc gaudete Caeli, et in illis habitantes,"*** significat *Caeli statum novum, quod in Domino sint, et Dominus in illis.*—Per "Caelos" intelligitur Caelum ex Christianis in quo Dominus Solus pro Deo Caeli et Terrae agnoscitur; per "gaudete" significatur status ejus novus, plenus gaudio; per "habitantes" significantur qui in bono sunt (n. 380), et quia omne bonum est a Domino, significatur quod in Domino sint et Dominus in illis.

558. ***"Vae habitantibus terram et mare, quia descendit Diabolus ad vos habens iram magnam,"*** significat *lamentationem super illos qui in internis et in externis doctrinae de sola Fide sunt, et inde in malis vitae, quoniam similes e Caelo dejecti in Mundo spirituum sunt, et inde in conjunctione cum hominibus telluris, quos ex odio contra Novam Ecclesiam excitant ut in suis falsis et inde malis perseverent.*—Per "vae habitantibus terram et mare" significatur lamentatio super illos in Ecclesia qui in doctrina de sola Fide sunt; per "vae" significatur lamentatio (n. 416[3]); per "habitantes" significantur qui in Ecclesia sunt cujus doctrina est sola

Fides; per "terram" intelliguntur qui in internis ejus, et per "mare" qui in externis ejus (n. 470); per "iram magnam" significatur odium contra Novam Ecclesiam, quia contra "Mulierem" (n. 525); per "descendere ad illos" significatur ad illos qui in Mundo spirituum sunt, et quia hi in conjunctione sunt cum hominibus telluris, etiam significatur ad tales in tellure: quod Draco conjectus sit e Caelo in Mundum spirituum, et quod illi qui ibi sunt in conjunctione cum hominibus telluris sint, videatur supra (n. 552). Draco hic vocatur Diabolus, quia intelliguntur qui ex illa haeresi in malis vitae sunt; et illi ex ea in malis vitae sunt, qui secundum haec fidei illorum vivunt, quod peccata non illis sint qui in fiducia ad Deum Patrem orant, et si sunt, quod remissa sint; qui quia non explorant se, non sciunt aliquod peccatum apud se, et tandem nec quid peccatum, videatur supra (n. 531); quod per Draconem ut "Diabolum" intelligantur qui in malis concupiscentiarum suarum sunt (n. 550). Quod omnis homo in conjunctione sit cum illis qui in Mundo spirituum sunt, est quia homo quoad mentis suae affectiones et inde cogitationes est spiritus; quare continue est quoad illas in conjunctione cum spiritibus qui in simili affectione et inde cogitationibus sunt; est talis conjunctio, ut si illa copula quoad unicum momentum solveretur, homo caderet mortuus. De hoc Ecclesia nihil prius sciverat; nec quod homo post mortem sit sua affectio et inde cogitatio, ita sua charitas et inde fides, et quod nemo possit esse fides separata a charitate.

559. ***"Sciens quod exiguum tempus habeat,"*** significat *quia scit quod novum Caelum factum sit, et quod sic nova Ecclesia in terris instet, et quod ille tunc cum suis in Infernum conjiciatur.*—Quod haec significentur, est quia Draco sciṭ quod novum Caelum factum sit, est enim dejectus ab illo (vers. 8, 9); tum scit quod Nova Ecclesia in terris instet, ex praedictione in *Apocalypsi* (cap. xxi.); et quoque scit, quod ille cum suis in Infernum tunc conjiciendus sit, etiam ex praedictione (*Apoc.* xx. 1, 2, 10).

560. [*Vers.* 13.] ***"Cum vidit Draco quod projectus sit in terram, persecutus est Mulierem quae peperit filium,"*** significat *quod Draconici in Mundo spirituum post dejectionem statim aggressi sint infestare Novam Ecclesiam propter doctrinam ejus.*—"Cum vidit Draco quod projectus sit in terram,"

significat cum viderunt Draconici quod separati essent a Caelo, et in conjunctione cum hominibus telluris (n. 552, 558); "persecutus est Mulierem," significat quod statim aggressi sint infestare Ecclesiam Domini; quod "Mulier," quam persecutus, sit illa Ecclesia, videatur (n. 533); "quae peperit filium," significat propter doctrinam; quod "fetus" seu "filius masculus," quem Mulier peperit, sit doctrina Novae Ecclesiae, n. 535, 542, 543, 545.

561. [*Vers.* 14.] ***"Et datae sunt Mulieri duae alae aquilae magnae, ut volaret in desertum in locum suum,"*** significat *Divinam circumspectionem pro Ecclesia illa, ac tutelam dum adhuc est inter paucos.*—Per "Mulierem" significatur Nova Ecclesia (n. 533); per "alas" significatur potentia et tutela (n. 245); per "aquilam" significatur visus intellectualis et inde cogitatio (n. 245); per "volare" significatur perspicere et circumspicere (n. 245); per "desertum" significatur Ecclesia desolata, et sic inter paucos (n. 546); per "locum" significatur status ibi. Ex his sequitur, quod per "datae sunt Mulieri duae alae aquilae magnae ut volaret in desertum in locum suum" significetur Divina circumspectio pro Nova Ecclesia, ac tutela dum adhuc est inter paucos.

562. ***"Ubi aleretur ibi tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis,"*** significat *ut propter astutiam seducentium circumspecte provideatur ut veniat inter plures usque dum crescit ad suum statutum.*—Per "ali," cum de Nova Ecclesia, significatur provideri ut veniat inter plures, ut supra (n. 547); per "tempus et tempora et dimidium temporis" significatur ad finem et principium, ita dum a paucis crescit ad plures usque ad suum statutum, ut quoque supra (n. 547); per "faciem serpentis" significatur astutia seducentium, per "faciem" astutia, et per "serpentem" seducentes; quod per "serpentem" significentur seducentes, patet ab his in hoc capite, "Conjectus est Draco magnus, Serpens antiquus, qui seducit orbem terrarum totum" (vers. 9); et alibi,

> "Comprehendit Draconem, Serpentem antiquum, et conjecit eum in abyssum, ne Seduceret gentes amplius" (*Apoc.* xx. 2, 3);

simile hic quod per Serpentem qui seduxit Evam et Adamum, intelligitur, de quo dicitur

"Et Serpens factus est astutus prae omni fera agri; et dixit mulier ad Jehovam, Serpens seduxit me" (*Gen.* iii. 1, 13).

Per "faciem" in Verbo significatur id quod interius apud hominem est, quia facies est typus animi ejus formata ad correspondentiam; inde per "faciem serpentis" significatur ira, odium et astutia. Per "tempus, tempora et dimidium temporis," significatur hic simile quod per "dies mille ducentos sexaginta," vers. 6, ubi haec, "Et Mulier fugit in desertum, ubi habet locum praeparatum a Deo, ubi alant illam diebus mille ducentis sexaginta;" quae explicata videantur supra (n. 547). Simile etiam quod per

"Tres dies et dimidium" (*Apoc.* xi. 9, 11[1]);

tum per

"Annos tres et menses sex" cum fames (*Luc.* iv. 25);

simile etiam quod apud *Danielem*, per

"Tempus statum temporum statorum et dimidium cum consummaturi dispergere manum populi sanctitatis" (cap. xii. 7[2]).

563. [*Vers.* 15.] ***"Et ejecit Serpens post Mulierem ex ore suo aquam tanquam flumen, ut illam a flumine absorptam faceret,"*** significat *ratiocinationes ex falsis in copia ad destruendum Ecclesiam.*—Per "Serpentem" significatur, hic ut supra, Draco seducens; per "Mulierem" nova Ecclesia (n. 533); per "aquam" significantur vera, et in opposito sensu falsa (n. 50, 409); per "flumen" significantur vera in copia, et in opposito sensu falsa in copia (n. 409); [per] "ex ore serpentis" significantur ratiocinationes; inde nunc per "ejicere aquam sicut flumen" significantur[3] ratiocinationes ex falsis in copia.

Ratiocinationes illorum, qui per "Draconem" intelliguntur, sunt omnes ex fallaciis et apparentiis, quae si confirmantur, apparent extrinsecus sicut vera, sed intus recondunt falsa in copia. Hoc possum referre, quod illi in Ecclesia, qui posthac confirmant solam Fidem apud se, non possint recedere ab illa nisi per seriam paenitentiam, quia conjungunt se cum Draconicis, qui nunc in Mundo spirituum sunt, et tumultuantur, ac ibi ex odio contra Novam Ecclesiam infestant omnes quos offendunt; et quia illi conjuncti sunt cum hominibus telluris, ut supra dictum est, non patiuntur

ut ab illis recedant, qui semel a ratiociniis illorum capti sunt; tenent enim illos sicut vinctos catenis, ac tunc occludunt eorum oculos, ut non aliquod verum in luce amplius possint videre.

564. [*Vers.* 16.] ***"Et adjuvit terra Mulierem, et aperuit terra os suum, et deglutivit flumen quod ejecit Draco ex ore suo,"*** significat *quod ratiocinationes ex falsis in copia, quas Draconici producunt, in nihilum cadant ex veris spiritualibus rationaliter intellectis, quae Michaeles, ex quibus Nova Ecclesia, adducunt.*—Per "terram," quae adjuvit Mulierem, significatur Ecclesia quoad doctrinam (n. 285); et quia agitur de ratiocinationibus ex falsis, quas Draconici producunt, sunt vera ex Verbo, per quae "terra," hoc est, Ecclesia, "adjuvat Mulierem;" per "aperire os" significatur adducere illa vera; per "flumen quod Draco ex ore suo ejecit" significantur ratiocinationes ex falsis in copia (n. 563); per "deglutire" significatur facere ut cadant in nihilum: per *Michaeles* intelliguntur homines Novae Ecclesiae; per "Michaelem" sapientes ibi, et per "angelos ejus" reliqui.

Quoniam in Nova Ecclesia rejicitur hoc dogma, quod Intellectus captandus sit sub obedientia fidei, et loco ejus recipitur, quod Verum Ecclesiae videndum sit ut credatur (n. 224), et quia verum non aliter videri potest quam rationaliter, ideo dicitur *ex veris rationaliter inetllectis.* Quomodo potest aliquis homo duci a Domino, et conjungi Caelo, qui occlusit intellectum suum in talibus quae salutis et vitae aeternae sunt; estne intellectus qui illustrabitur et docebitur; et quid intellectus a religione occlusus, nisi caligo, et talis caligo quae a se rejicit lucem illustrantem: tum quis potest agnoscere aliquod verum et retinere illud nisi id videat; quid verum non visum nisi vox non intellecta, quae apud sensuales corporeos homines solet retineri memoria, sed non potest apud sapientes; imo sapientes ejiciunt e memoria voces vacuas, hoc est, voces quae non ex intellectu intraverunt; sicut, quod Deus unus sit tres quoad Personas, tum quod Dominus natus ab aeterno non sit unus idem cum Domino nato in tempore; hoc est, quod unus Dominus sit Deus, et non alter: tum etiam, quod vita charitatis, quae consistit in bonis operibus, et quoque in paenitentia a malis operibus, nihil faciat ad salutem: sapiens hoc non intelligit; quare ex rationalitate sua dicit,

ergone nihil facit Religio; estne Religio fugere malum et facere bonum; doctrinane Ecclesiae docebit illud, ut et quid homo crediturus est, ut bona Religionis faciat a Deo.

565. [*Vers.* 17.] ***"Et iratus Draco contra Mulierem, et abivit bellum facere cum reliquis seminis ejus, observantibus mandata Dei, et habentibus testimonium Jesu Christi,"*** significat *accensum odium apud illos qui es credunt sapientes ex confirmationibus pro Unione mystica Divini et Humani in Domino, et pro justificatione per solam Fidem, contra illos qui agnoscunt Solum Dominum pro Deo Caeli et Terrae, et quod Decalogus sit Lex vitae, aggrediendo novitios animo seducendi.*—Haec omnia continentur in paucis illis verbis, quia sequuntur in serie ex antecedentibus, ubi dicitur quod "Terra adjuverit Mulierem, et aperuerit os suum, et deglutiverit flumen quod Draco ex ore suo ejecerat," per quae significatur quod ratiocinationes illorum ex falsis in nihilum ceciderint (n. 564); proinde, quod Novam Ecclesiam destruere frustra conati sint. Quare per quod "iratus Draco contra Mulierem" significatur accensum odium et spirans vindicta contra Ecclesiam; per "iram Draconis" significatur odium (n. 558); per "bellum facere" significatur per ratiocinationes ex falsis aggredi et impugnare (n. 500); per "reliquos seminis ejus observantes mandata Dei et habentes testimonium Jesu Christi" intelliguntur novitii, qui recipiunt doctrinam de Domino et de Decalogo; quid "testimonium Jesu Christi" videatur supra (n. 6, 490). Quod per "Draconem" hic intelligantur qui credunt se sapientes ex confirmationibus pro "Unione mystica" Divini et Humani Domini, et pro Justificatione per solam Fidem, est quia hi in fastu sapientiae sunt, ac sciunt ratiocinari; et ex fastu procedit odium, et ex odio ira et vindicta contra illos qui non similiter credunt: per "Unionem mysticam," quae etiam "Unio hypostatica" vocatur, intelliguntur figmenta illorum de influxu et operatione Divinitatis in Humanitatem Domini sicut in alium; non scientes quod Deus et Homo, seu Divinum et Humanum in Domino, non sint duo sed una Persona, unita sicut Anima et Corpus, secundum Doctrinam in toto Christiano Orbe receptam, quae ab Athanasio nomen habet; sed figmenta "Unionis mysticae" illorum non adducere vacat, quia sunt absona. Quod per "semen Mu-

lieris". hic intelligantur qui a Nova Ecclesia et in ejus doctrinae veris sunt, constare potest ex significatione "seminis" in sequentibus locis:

"Notum fiet in gentibus Semen eorum, et prognati eorum in medio populorum; omnes videntes agnoscent eos, quod illi sint Semen cui benedixit Jehovah" (*Esaj.* lxi. 9);
"Semen benedictorum Jehovae illi" (*Esaj.* lxv. 23);
"Quemadmodum Caeli novi et Terra nova, quae facturus sum, stabunt coram Me, sic stabit Semen vestrum" (*Esaj.* lxvi. 22);
"Semen quod serviet Ipsi, numerabitur Domino in generationem" (*Psalm.* xxii. 31 [*B. A.* 30]);
"Inimicitiam ponam inter te et mulierem, et inter Semen tuum et inter Semen mulieris" (*Gen.* iii. 15);
"Num unus quaerit Semen Dei" (*Malach.* ii. 15[1]);
"Ecce dies venient, quibus Seminabo domum Israelis et domum Jehudae Semine hominis" (*Jerem.* xxxi. 27);
"Si posuerit reatum animam Suam, videbit Semen" (*Esaj.* liii. 10);
"Ne timeto, quia Ego tecum; ab oriente adducam Semen tuum" (*Esaj.* xliii. 5, 6);
"Ad dextram et sinistram erumpes, et Semen tuum gentes haereditabit" (*Esaj.* liv. 3);
"Ego plantaveram te vitem nobilem, Semen veritatis; quomodo conversa es Mihi in palmites vitis[2] alienae" (*Jerem.* ii. 21);
"Fructum eorum de terra perdes,[3] et Semen eorum de filiis hominis" (*Psalm.* xxi. 11 [*B. A.* 10]);
"Semen sunt filii Regni" (*Matth.* xiii. 38).

Simile significatur per "Semen Israelis," quia "Israel" est Ecclesia

(*Esaj.* xli. 8, 9; cap. xliv. 3; *Jerem.* xxiii. 8; cap. xxxi. 35, 36);

simile etiam per "Semen Davidis," quia "David" est Dominus

(*Jerem.* xxx. 10; cap. xxxiii. 22, 25, 26; *Psalm.* lxxxix. 4, 5, 30 [*B. A.* 3, 4, 29]).

Simile etiam per "Semen agri," quia "ager" significat Ecclesiam, multis in locis. Oppositum autem significatur per

"Semen malorum" (*Esaj.* i. 4; cap. xiv. 20; cap. lvii. 3, 4);

perque

"Semen Serpentis" (*Gen.* iii. 15).

565½. [*Vers.* 18.—*B. A.* xiii. 1.] ***"Et steti super arena maris,"*** significat *statum ejus spiritualem naturalem, nunc qualis est illis qui in Primo seu Ultimo Caelo sunt.*—Per "arenam maris" ille status significatur, quia per "mare" significatur externum Ecclesiae; hic status vocatur spiritualis natu-

ralis, qualis est illis qui in primo seu ultimo Caelo sunt: prius fuerat supra in Caelo, ubi vidit Draconem, pugnam ejus cum Michaele, quod dejiceretur, et quod persequeretur Mulierem; at nunc cum Draco dejectus est, et continuatur de illo in sequentibus, Johannes in spiritu demissus est, ob causam ut videret plura de Dracone infra Caelos, et describeret illa; in quo statu vidit binas "Bestias," unam e mari, et alteram e terra ascendentem, quas non videre potuit e Caelo, quoniam non conceditur alicui angelo e Caelo in inferiora spectare, sed si lubet, licet descendere. Sciendum est, quod in mundo spirituali locus correspondeat statui, non enim quisquam potest alibi esse quam ubi status vitae ejus est; et quia Johannes nunc stetit super "arena maris," sequitur quod status ejus nunc spiritualis naturalis esset.

---

566. His adjiciam haec MEMORABILIA:—

Exorta est lis inter Spiritus, *Num quisquam possit videre aliquod Verum doctrinale theologicum in Verbo, nisi a Domino.* In eo convenerunt omnes, quod nemo possit nisi *a Deo*, quia

> "Non potest homo sumere quicquam nisi sit datum illi e Caelo" (*Joh.* iii. 27);

quapropter litebatur, num aliquis possit, nisi adeat immediate *Dominum*.

Dixerunt ab una parte quod Dominus directe adeundus sit quia est Verbum.

Ab altera parte quod etiam videatur verum doctrinale cum Deus Pater immediate aditur; quare declinabat lis in hoc primum, num alicui Christiano liceat Deum Patrem immediate adire, et sic scandere supra Dominum, et annon hoc sit insolentia et audacia indecens et temeraria, quia Dominus dicit, quod

> "Nemo veniat ad Patrem nisi per Ipsum" (*Joh.* xiv. 6).

Sed hoc reliquerunt, et dixerunt quod homo possit videre verum doctrinale in Verbo a suomet lumine naturali, sed hoc rejectum est. Quare institerunt, quod videri possit ab illis qui ad Deum Patrem orant: quare lectum est coram illis aliquid ex Verbo, et tunc orabant super genubus, ut Deus Pater illustraret illos; et ad verba quae lecta coram illis ex Verbo, dicebant quod hoc et illud esset verum ibi, sed erat falsum. Ita aliquoties usque ad taedium; tandem fassi sunt quod non possint.

At ab altera parte, qui immediate adiverunt Dominum, videbant vera, et informabant illos.

Post hanc litem ita diremptam ascenderunt aliqui ex abysso, qui apparuerunt primum sicut locustae, sed postea sicut homines. Erant qui in mundo oraverunt

ad Patrem, et justificationem per solam Fidem apud se confirmaverunt; et dicebant quod viderant id, quod homo justificetur per solam Fidem absque Operibus Legis, in clara luce, et quoque ex Verbo.

Interrogati sunt, "Per quam fidem." Responderunt "In Deum Patrem."

Sed postquam explorati sunt, dictum est illis e Caelo, quod ne quidem unum verum doctrinale ex Verbo sciant.

At regesserunt, quod usque videant id in luce.

Tunc dictum est illis quod videant id in luce fatua.

Quaesiverunt, "Quid est lux fatua."

Informati sunt quod lux fatua sit lux confirmationis falsi, et quod illa lux correspondeat luci in qua sunt noctuae et vespertiliones, quibus tenebrae sunt lux, et lux sunt tenebrae. Hoc confirmabatur per id, quod cum spectabant sursum ad Caelum, ubi ipsa lux, viderent tenebras, et cum spectabant deorsum ad abyssum, unde erant, viderent lucem.

Ex hac confirmatione indignati dixerunt, quod "Sic lux et tenebrae non sint aliquid, sed modo status oculi, ex quo dicitur quod lux sit lux et quod tenebrae sint tenebrae."

At ostensum est, quod lux fatua, quae est lux confirmationis falsi, illis esset; et quod lux eorum modo esset activitas mentis eorum oriunda ex igne concupiscentiarum; non absimilis luci felum, quorum oculi ex ardente appetitu glirium in cellariis nocturno tempore apparent sicut candelae.

His auditis, irati dixerunt, quod non sint feles, nec sicut feles, quia possunt videre si volunt.

Sed quia timebant interrogationem cur non volunt, recesserunt, et demiserunt se in abyssum suum et in lucem suam. Vocantur etiam qui ibi sunt, et qui similes illis, Noctuae et Vespertiliones.

Dum illi venerunt ad suos in abysso, et narraverunt quod "Angeli dixerint, quod nos non sciamus ullum verum doctrinale, ne quidem unum," et quod "ideo appellaverint nos Vespertiliones et Noctuas," factus ibi est tumultus.

Et dicebant, "Oremus ad Dominum, ut liceat ascendere, et clare demonstrabimus quod nobis sint multa vera doctrinalia, quae ipsi Archangeli agnoscent."

Et quia orabant ad Dominum, data est venia; et ascenderunt usque ad trecentos.

Et visi supra terram dixerunt, "Nos fuimus in mundo celebres et famigerati, quia novimus et docuimus arcana justificationis per solam Fidem, et ex confirmationibus non modo vidimus lucem, sed etiam sicut jubar coruscans, et similiter nunc in nostris cellis; et tamen audivimus ex sociis nostris, qui apud vos fuerunt, quod lux illa non esset lux sed tenebrae, ex causa, quia non habemus, ut dixistis, ullum verum doctrinale ex Verbo. Scimus quod omne verum Verbi luceat, et credidimus, quod inde sit coruscatio nostra dum arcana nostra profunde meditati sumus. Quare demonstrabimus, quod vera ex Verbo nobis sint in multa copia." Et dixerunt, "Annon hoc verum nobis est, *Quod Trinitas sit, Deus Pater, Deus*

Filius, et Deus Spiritus Sanctus, et quod in Trinitatem credendum sit. Annon hoc verum nobis est, *Quod Christus sit noster Redemptor et Salvator.* Annon hoc verum nobis est, *Quod detur bonum meritorium et quoque hypocriticum, et quod illa bona sint mala.* Annon hoc verum nobis est, *Quod homo ex propriis viribus ne hilum possit conferre ad suam salutem.* Annon hoc verum nobis est, *Quod usque opera charitatis facienda sint.* Annon hoc verum nobis est, *Quod fides sit, et quod credendum sit, et quod quisque*[1] *sicut credit, vitam habeat.* Praeter plura alia ex Verbo. Quis vestrum potest negare aliquod ex illis; et tamen dixistis, quod nobis in nostris palaestris 'non sit aliquod verum, ne quidem unum.' Annon nobis ingratiis talia objecistis."

Sed tunc responsum tulerunt, "Omnia illa quae attulistis, in se sunt vera, sed vos falsificavistis illa, applicando illa ad confirmandum falsum principium; et inde sunt apud vos et in vobis vera falsificata, quae ex principio falso trahunt quod sint falsa. Quod ita sit etiam demonstrabimus ad oculum. Est non procul abhinc locus in quem lux e Caelo immediate influit; est in medio ibi mensa; dum super illa aliqua charta, cui Verum ex Verbo inscriptum est, ponitur, charta illa ex Vero inscripto lucet sicut stelia. Inscribite ergo vestra vera chartae, et ponatur super illa mensa, et videbitis."

Fecerunt ita, et dederunt illam custodi, qui posuit illam super mensa; qui tunc dixit illis, "Removete vos et spectate ad mensam."

Et removerunt se et spectabant, et ecce charta illa lucebat sicut stella.

Et tunc dixit custos, "Videtis quod vera sint, quae vos chartae inscripsistis: sed accedite propius, ac intuitum vestrum figite in charta."

Et fecerunt ita, et subito tunc lux disparata est, et charta facta est nigra; sicut fuligine fornacis inducta.

Et porro dixit custos, "Tangite chartam manibus vestris, sed cavete ne tangatis scripturam."

Et cum fecerunt ita, flamma erupit et consumpsit.

His visis aufugerunt; et dicebatur illis, "Si tetigissetis scripturas, audivissetis strepitus, et combussissetis digitos vestros."

Et tunc dictum est ab adstantibus a tergo, "Vidistis nunc quod veritates quibus abusi estis ad confirmandum justificationis vestrae arcana, sint veritates in se, sed quod sint veritates falsificatae in vobis."

Illi tunc suspexerunt, et apparuit illis Caelum sicut sanguis, et postea sicut caligo; et ipsi visi sunt coram oculis spirituum angelicorum quidam sicut vespertiliones, quidam sicut noctuae, quidam sicut talpae, et quidam

sicut bubones. Ac aufugerunt in tenebras suas, quae coram oculis illorum fatue lucebant.

Spiritus angelici, qui aderant, mirati sunt quia de loco illo et de mensa ibi non aliquid prius sciverunt; et tunc vox ad illos e meridionali plaga venit, dicens, "Accedite huc, et videbitis adhuc mirabilius."

Et accesserunt, et intraverunt in cameram cujus parietes fulgebant sicut ex auro, et viderunt ibi quoque mensam, super qua jacuit Verbum circumcinctum lapidibus pretiosis in forma caelesti.

Et dixit Angelus custos, "Dum aperitur Verbum, emicat inde lux candoris ineffabilis, et tunc simul ex lapidibus pretiosis apparet iris supra et circum Verbum. Quando aliquis angelus e Caelo tertio illuc venit et spectat Verbum apertum, apparet supra et circum Verbum iris diversicolor in plano rubro; dum angelus e Caelo secundo illuc venit et spectat, apparet iris in plano caeruleo; dum angelus ex ultimo Caelo venit et spectat, apparet iris in plano candido; dum aliquis spiritus bonus venit et spectat, apparet variegatio lucis sicut marmoris."

Quod ita sit, etiam ad oculum illis ostensum est.

Porro dixit Angelus custos, "Si quis accedit qui falsificaverat Verbum, tunc primum dissipatur splendor; et si appropinquat, et figit oculos in Verbo, fit sicut sanguis circum, et tunc monetur ut discedat quia periculum est."

At quidam, qui in mundo fuerat auctor antesignanus *Doctrinae de Sola Fide*, audacter accessit, et dixit, "Ego dum fui in mundo non falsificavi Verbum; exaltavi una cum fide etiam charitatem, et docui quod homo in statu fidei in quo facit charitatem et ejus opera, renovetur, regeneretur et sanctificetur; tum quod fides tunc non detur solitaria, hoc est, absque bonis operibus, sicut non arbor absque fructu, sol absque luce, et ignis absque calore; et quoque culpavi illos qui dixerunt quod bona opera non essent necessaria, ac insuper quod praecepta Decalogi, et quoque paenitentiam, magnifecerim; et quod sic mirabili modo omnia Verbi applicuerim articulo de Fide, quam usque solam salvificam esse detexi et demonstravi."

Ille in fiducia assertionis suae quod non falsificaverit Verbum, accessit ad mensam, et contra monitum Angeli tetigit Verbum. At tunc subito effluxit ignis cum fumo ex Verbo, et facta est explosio cum ingenti fragore, ex quo ille conjectus est ad angulum camerae, et ibi jacuit per horulam sicut mortuus.

Hoc mirati sunt spiritus angelici, sed dictum est illis, quod ille Praesul prae reliquis exaltaverit bona charitatis sicut procedentia ex fide; sed quod usque non intellexerit alia opera quam politica, quae etiam vocantur moralia et civilia, quae propter mundum et prosperitatem ibi facienda sunt, non autem aliqua opera quae facienda sunt propter Deum et salutem; tum quod etiam supposuerit Opera inconspicua a Spiritu Sancto, de quibus homo nihil scit, quae ingenerantur actui Fidei in statu ejus.

Tunc locuti sunt spiritus angelici inter se de falsificatione Verbi, et in eo convenerunt,

quod falsificare Verbum, sit desumere ex illo vera, et applicare illa ad confirmandum falsa, quod est extrahere illa ex Verbo extra illud, et occidere. Ut pro exemplo: qui desumit inde hoc verum, *quod proximus amandus sit, et quod bonum illi ex amore faciendum sit propter Deum et vitam aeternam*, si tunc quis confirmat illud quod faciendum sit, sed non salutis causa, quia omne bonum ab homine non est bonum, ille trahit id verum ex Verbo extra Verbum, et trucidat illud; quoniam Dominus in Verbo Suo injungit cuivis homini qui salvari vult, facere bonum proximo sicut a se, et tamen credere quod sit a Domino.

CAPUT XIII.

ET vidi ex Mari Bestiam ascendentem, habentem capita septem, et cornua decem, et super cornubus suis decem diademata, et super capitibus suis nomen blasphemiae.

2. Et Bestia, quam vidi, erat similis pardo, et pedes ejus sicut ursi, et os ejus sicut os leonis; et dedit illi Draco virtutem suam, et thronum suum, et potestatem magnam.

3. Et vidi unum capitum ejus sicut sauciatum in mortem, et plaga mortis ejus sanata est; et admirata est tota terra post Bestiam.

4. Et adoraverunt Draconem, qui dedit potestatem Bestiae, et adoraverunt Bestiam, dicentes, Quis similis est Bestiae, quis potest pugnare cum ea.

5. Et datum ei os loquens magna et blasphemias, et data ei potestas faciendi menses quadraginta duos.

6. Et aperuit os suum in blasphemiam adversus Deum, blasphemare Nomen Ipsius, et Tabernaculum Ipsius, et eos in Caelo habitantes.

7. Et datum ei bellum facere cum sanctis, et vincere illos; et data ei potestas super omnem tribum et linguam et gentem.

8. Et adorabunt eam omnes habitantes super terra, quorum non scripta nomina in Libro vitae Agni, occisi a fundatione mundi.

9. Si quis habet aurem audiat.

10. Si quis captivitatem duxerit, in captivitatem abibit; si quis machaera occiderit, oportet eum machaera occidi: hic est patientia et fides sanctorum.

11. Et vidi aliam Bestiam ascendentem e Terra, et habebat cornua duo similia Agno, et loquebatur sicut Draco.

12. Et potestatem prioris Bestiae omnem facit coram illo, et facit ut terra et habitantes in illa adorent Bestiam priorem, cujus sanata est plaga mortis ejus.

13. Et facit signa magna, ut et ignem faciat descendere e Caelo in terram coram hominibus;

14. Et seducat habitantes super terra, propter signa quae data ei facere coram Bestia, dicens habitantibus super terra facere imaginem Bestiae, quae habet plagam machaerae et vixit.

15. Et datum ei dare spiritum imagini Bestiae, ut et loquatur imago Bestiae, et faciat ut quicunque non adorant imaginem Bestiae occidantur.

16. Et facit omnes parvos et magnos, et divites et pauperes, et liberos et servos, ut det illis characterem super manu eorum dextra et super frontibus eorum.

17. Et ut nemo possit emere aut vendere, si non habet characterem aut nomen Bestiae, aut numerum nominis ejus.

18. Hic sapientia est; habens intelligentiam computet numerum Bestiae, numerus enim hominis est, et numerus ejus sexcenta sexaginta sex.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

CONTINUATUR IN HOC CAPITE DE DRACONE, ET DESCRIBITUR DOCTRINA ET FIDES, QUAE PER ILLUM INTELLIGITUR; QUALIS ILLA EST APUD LAICOS, ET POSTEA QUALIS APUD CLERICOS:

PER "BESTIAM EX MARI ASCENDENTEM" DESCRIBITUR DOCTRINA ET FIDES ILLA APUD LAICOS (a vers. 1 ad 10);

ET PER "BESTIAM E TERRA," ILLA APUD CLERICOS (vers. 11–17);

TUM DE FALSIFICATIONE VERI VERBI AB HIS (vers. 18).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Et vidi ex Mari Bestiam ascendentem,***" significat *Laicos in Ecclesiis Reformatorum, qui in doctrina et fide Draconis sunt de Deo et de Salvatione* [n. 567]; "***habentem capita septem,***" significat *insaniam ex meris falsis* [n. 568]; "***et cornua decem,***" significat *potentiam multam* [n. 569]; "***et super cornubus suis decem diademata,***" significat *potentiam falsificandi multa vera Verbi* [n. 570]; "***et super capitibus suis nomen blasphemiae,***" significat *negationem Divini Humani Domini, et doctrinam Ecclesiae non ex Verbo, sed ex propria intelligentia exclusam* [n. 571].

2. "***Et Bestia quam vidi, similis pardo,***" significat *haeresin destructivam Ecclesiae, quia ex veris Verbi falsificatis* [n. 572]; "***et pedes ejus sicut ursi,***" significat *plenam fallaciis ex Sensu literae Verbi lecto sed non intellecto* [n. 573]; "***et os ejus sicut os leonis,***" significat *ratiocinationes ex falsis sicut ex veris* [n. 574]; "***et dedit illi Draco virtutem suam, et thronum suum, et potestatem magnam,***" significat *quod haereticum illud per receptionem a Laicis valeat et regnet* [n. 575].

3. "***Et vidi unum capitum ejus sicut sauciatum in mortem,***" significat *quod doctrina de sola Fide non concordet cum Verbo, ubi toties Opera mandantur* [n. 576]; "***et plaga mortis ejus sanata est,***" significat *medelam ejus, de qua* [n. 577]; "***et admirata tota terra post Bestiam,***" significat *quod tunc doctrina et fides illa cum gaudio recepta sit* [n. 578].

4. "***Et adoraverunt Draconem, qui dedit potestatem Bestiae,***" significat *agnitionem quod sit qualis est data ab antesignanis et docentibus, qui fecerunt illam valere per receptionem a communi caetu* [n. 579]; "***et adoraverunt Bestiam,***" significat *agnitionem a communi caetu, quod sancta veritas sit* [n. 580]; "***dicentes, Quis similis Bestiae, quis potest pugnare cum ea,***" significat *excellentiam illius doctrinae, quia a nemine contradici potest* [n. 581].

5. "***Et datum ei os loquens magna et blasphemias,***" significat *quod doceat mala et falsa* [n. 582]; "***et data ei potestas faciendi menses quadraginta duos,***" significat *copiam docendi et faciendi mala et falsa doctrinae istius usque ad finem illius Ecclesiae, dum principium Novae* [n. 583].

6. ["***Et aperuit os suum in blasphemiam adversus Deum et Nomen Ipsius,***" significat *effata illorum, quae sunt scandala, contra Ipsum Divinum et Divinum Humanum Domini, et simul contra omne Ecclesiae ex Verbo,*

per quod Dominus colitur] [n. 584]; "***et Tabernaculum Ipsius et eos in Caelo habitantes,***" significat *scandala contra Ecclesiam caelestem Domini et contra Caelum* [n. 585].

7. "***Et datum ei bellum facere cum sanctis et vincere illos,***" significat *quod impugnaverint Divina vera Verbi et prostraverint illa* [n. 586]; "***et data ei potestas super omnem tribum et linguam et gentem,***" significat *sic dominium super omnia Ecclesiae, tam quae ejus doctrinae quam quae ejus vitae sunt* [n. 587].

8. "***Et adorabunt***[1] ***eam omnes habitantes super terra quorum non scripta nomina in Libro vitae Agni,***" significat *quod omnes haereticum illud pro sancto Ecclesiae agnoverint, praeter illos qui crediderunt in Dominum* [n. 588]; "***occisi a fundatione mundi,***" significat *Divinum Humanum Domini non agnitum ab instauratione Ecclesiae* [n. 589].

9. "***Si quis habet aurem audiat,***" significat *quod ad haec attendant qui volunt sapere* [n. 590].

10. "***Si quis captivitatem duxerit, in captivitatem abibit,***" significat *quod qui per haereticum illud alios a bene credendo et a bene vivendo abducit, a suismet falsis et malis in Infernum abducatur* [n. 591]; "***si quis machaera occiderit, oportet eum machaera occidi,***" significat *quod qui per falsa destruit animam alterius, per falsa destruatur et pereat* [n. 592]; ["***hic est patientia et fides sanctorum,***" significat *quod homo Novae Ecclesiae Domini per tentationes ab illis exploretur qualis est quoad vitam et quoad fidem*] [n. 593].

11. "***Et vidi aliam Bestiam ascendentem e Terra,***" significat *Clericos qui in doctrina et fide Draconis sunt de Deo et Salvatione* [n. 594]; "***et habebat duo cornua similia Agno, et loquebatur sicut Draco,***" significat *quod loquantur, doceant et scribant ex Verbo, sicut Divinum Verum Domini foret, et tamen est verum falsificatum* [n. 595].

12. "***Et potestatem prioris Bestiae omnem facit***[2] ***coram illo,***" significat *quod confirmaverint dogmata, et quod per id valeant* [n. 596]; "***et facit ut terra et habitantes in illa adorent Bestiam priorem, cujus sanata est plaga mortis ejus,***" significat *quod constabilitum sit ex confirmationibus quod pro sancto Ecclesiae agnosceretur, quod a communi caetu receptum est* [n. 597].

13. "***Et facit signa magna,***" significat *testificationes quod vera sint quae docent, tametsi sunt falsa* [n. 598]; "***ut [et] ignem faciat descendere e Caelo in terram coram hominibus,***" significat *contestationes quod falsa illorum sint vera* [n. 599].

14. "***Et***[3] ***seducat habitantes super terra propter signa quae data ei facere coram Bestia,***" significat *quod per testificationes et contestationes inducant homines Ecclesiae in errores* [n. 600]; "***dicens habitantibus super terra facere imaginem Bestiae, quae habet plagam machaerae et vixit,***" significat *quod adducant homines Ecclesiae pro doctrina recipere, quod Fides sit unicum medium salutis, propter causam de qua* [n. 601].

15. "***Et datum ei dare spiritum imagini Bestiae, ut et loquatur imago Bestiae,***" significat *quod permissum sit illis confirmare doctrinam illam per Verbum, ex quo sicut vivificata docetur* [n. 602]; "***et faciat ut quicunque non adorant imaginem Bestiae occidantur,***" significat *quod pronuntient damnationem super illos qui non doctrinam fidei illorum pro sancta doctrina Ecclesiae agnoscunt* [n. 603].

16. "***Et facit omnes parvos et magnos, et divites et pauperes, et liberos et servos,***" significat *omnes in illa Ecclesia ex quacunque conditione, eruditione et intelligentia sunt* [n. 604]; "***ut det illis characterem***

super manu eorum dextra et super frontibus eorum," significat *quod nemo pro Christiano Reformato agnoscatur, nisi qui fide et amore recipit doctrinam illam* [n. 605].

17. ***"Et ut nemo possit emere aut vendere, si non habet characterem, aut nomen Bestiae, aut numerum nominis ejus,"*** significat *quod nemini liceat ex Verbo docere, nisi qui agnoscit illam, ac jurat in fidem et amorem ejus, aut in tale quod ei conforme est* [n. 606].

18. ***"Hic sapientia est,"*** significat *quod sapientis sit ex illis quae in hoc capite dicta et explicata sunt, videre et intelligere, qualis est doctrina et fides de Deo et de Salvatione apud Clericos* [n. 607]; ***"habens intelligentiam computet numerum Bestiae,"*** significat *quod qui in illustratione a Domino est, cognoscere possit quale confirmationum istius doctrinae et fidei ex Verbo apud illos* [n. 608]; ***"numerus enim hominis est,"*** significat *quale Verbi et inde Ecclesiae* [n. 609]; ***"numerus ejus sexcenta sexaginta sex,"*** significat *quale hoc, quod ab illis omne verum Verbi falsificatum sit* [n. 610].

EXPLICATIO.

567. [*Vers.* 1.] ***"Et vidi ex Mari Bestiam ascendentem,"*** significat *Laicos in Ecclesiis Reformatorum, qui in doctrina et fide Draconis sunt de Deo et de Salvatione.*—Quid et qualis fides Draconis, videatur (n. 537). De eadem fide continuatur in hoc capite; et per "hanc Bestiam," quae "visa est ascendere ex Mari," intelligitur illa fides apud Laicos, at per "Bestiam ex terra" (de qua vers. 11), intelligitur illa fides apud Clericos. Quod continuetur hic de Dracone, patet ex his in hoc capite: quod "Draco dederit Bestiae ascendenti ex Mari virtutem suam, et thronum, et potestatem magnam" (vers. 2); et quod "adoraverint Draconem, qui dedit potestatem Bestiae" (vers. 4); et de "Bestia ex Terra," quod illa "locuta sit sicut Draco" (vers. 11); et quod "potestatem prioris Bestiae omnem fecerit coram Dracone" (vers. 12). Quod sint Laici qui per "Bestiam ex Mari" intelliguntur, et Clerici qui per "Bestiam ex Terra," est quia per "mare" significatur Externum Ecclesiae, ac per "terram" Internum ejus (n. 398, et alibi); ac in externis doctrinae Ecclesiae sunt Laici, et in internis ejus sunt Clerici; quare etiam "Bestia ex Terra" in sequentibus vocatur "Pseudopropheta." Quod sint qui in Ecclesiis Reformatorum, est quia de Reformatis agitur usque ad cap. xvi., inclusive, et de Romano Catholicis cap. xvii. et xviii.; et postea de Ultimo Judicio, et demum de Nova Ecclesia. Quod visi sint ut "Bestiae," est quia Draco est bestia, et quia "bestia" in Verbo signi-

ficat hominem quoad ejus affectiones, bestiae innocuae et utiles illum quoad affectiones bonas, ac bestiae noxiae et inutiles illum quoad affectiones malas; quare homines Ecclesiae in genere dicuntur "oves," ac caetus ex illis "grex," et docens vocatur "pastor." Inde etiam est quod Verbum quoad ejus potentiam, affectionem, intellectum et sapientiam, supra describatur per "quatuor Animalia," quae erant "Leo, Vitulus, Aquila et Homo" (cap. iv.)[1]; et quod Intellectus Verbi per "Equos" (cap. vi.). Causa est, quia affectiones hominis in mundo spirituali e longinquo apparent sicut bestiae, ut prius saepius dictum est; ac bestiae in se spectatae non sunt nisi quam formae affectionum naturalium, homines autem non solum sunt formae affectionum naturalium, sed etiam simul spiritualium. Quod homines quoad affectiones intelligantur per "bestias," constare potest ex his locis:

"Pluviam benevolentiarum stillare facis,[2] haereditatem Tuam laborantem confirmabis, Bestia (Caetus Tuus) habitabunt in ea" (*Psalm.* lxviii. 10, 11 [*B. A.* 9, 10]);

"Mihi omnis Fera sylvae, Bestiae in montibus millium; novi omnem avem montium, Bestia agrorum Meorum Mecum" (*Psalm.* l. 10 [, 11]);

"Aschur cedrus in Libano, alta facta est altitudo ejus, in ramis ejus nidificarunt omnes aves caelorum, et sub ramis ejus pepererunt omnes Bestiae agri, et in umbra ejus habitarunt omnes gentes magnae" (*Ezech.* xxxi. 3–6, 10, 13[3]; *Dan.* iv. 7–13);

"Feriam illis foedus in die illo cum Bestia agri, et cum Avi caelorum, et desponsabo te Mihi in aeternum" (*Hosch.* ii. 18, 19[4]);

"Gaude et laetare, ne timete Bestiae agrorum Meorum, quia herbosa facta sunt habitacula deserti" (*Joel* ii. 21, 22[5]);

'In die illo erit magna tumultuatio, Jehudah pugnabit contra Hierosolymam, et erit plaga Equi, Muli, Cameli, et omnis Bestiae; deinde omnis residuus ascendet Hierosolymam" (*Sach.* xiv. 13–16[6]);

"Abominabuntur eum Avis, et omnis Bestia terrae eum contemnet" (*Esaj.* xviii. 6);

"Tu, fili hominis, dic Avi omnis alae, et omni Bestiae agri, Congregamini ad sacrificium Meum super montibus Israelis; sic dabo gloriam Meam inter gentes" (*Ezech.* xxxix. 17–21);

"Jehovah congregat expulsos Israelis, omnis Bestia agrorum Meorum venite" (*Esaj.* lvi. 8, 9);

"Jehovah perdet Aschurem, requiescet in medio ejus omnis Fera gentis, tam Platea quam Anataria in malogranatis ejus" (*Zeph.* ii. 13 [, 14]);

"Oves dispersae sunt sine Pastore, et in cibum omni Ferae agri" (*Ezech.* xxxiv. 5, 8);

"Super facies agri projiciam te, et habitare faciam super te omnem Avem Caelorum, et satiabo ex te Feram omnis terrae" (*Ezech.* xxxii. 4);

(Tum, cap. v. 17; cap. xxix. 5; cap. xxxiii. 27; cap. xxxix. 4; *Jerem.* xv. 3; cap. xvi. 4; cap. xix. 7; cap. xxvii. 5, 6[7];)

"Hostis opprobio afficit Jehovam; ne des Bestiae animam turturis" (*Psalm.* lxxiv. 18, 19);
"Vidi in visione quatuor Bestias ascendentes ex Mari; prima erat sicut Leo cui alae aquilae, altera similis Urso, tertia sicut Pardus, et quarta terribilis" (*Dan.* vii. 2–7[1]);
Spiritus Jesum impellens fecit exire in desertum, "et erat cum Bestiis, et Angeli ministrabant Ipsi" (*Marc.* i. 12, 13);

non erat cum bestiis, sed cum Diabolis, qui hic per "bestias" intelliguntur.

Praeter aliis in locis, ubi "bestiae" et "ferae" nominantur, ut *Esaj.* xxxv. 9; cap. xliii. 20; *Jerem.* xii. 4, 8–10; *Ezech.* viii. 10; cap. xxxiv. 23, 25, 28; cap. xxxviii. 18–20; *Hosch.* iv. 2, 3; cap. xiii. 8; *Joel* i. 16, 18, 20; *Hab.* ii. 17; *Dan.* ii. 37, 38; *Psalm.* viii. 7–9 [*B. A.* 6–8]; *Psalm.* lxxx. 14 [*B. A.* 13]; *Psalm.* civ. 10, 11, 14, 20, 25; *Psalm.* cxlviii. 7, 10; *Exod.* xxiii. 28–30; *Levit.* xxvi. 6; *Deutr.* vii. 22[2]; cap. xxxii[3] 24.

In illis locis per "bestias" significantur homines quoad affectiones. Per "hominem et bestiam" simul significatur homo quoad affectionem spiritualem et quoad affectionem naturalem, in sequentibus locis:

Jerem. vii. 20; cap. xxi. 6; cap. xxvii. 5; cap. xxxi. 27; cap. xxxii. 43; cap. xxxiii. 10–12; cap. xxxvi. 29[4]; cap. l. 3; *Ezech.* xiv. 13, 17, 19; cap. xxv. 13; cap. xxxii. 13; cap. xxxvi. 11; *Zeph.* i. 2, 3; *Sach.* ii. 8[5] [*B. A.* 4]; cap. viii. 9, 10; *Jon.* iii. 7, 8; *Psalm.* xxxvi. 7 [*B. A.* 6]; *Num.* xviii. 15.

Per omnes bestias quae sacrificabantur, significatae sunt affectiones bonae; similiter per bestias quae comedebantur; et vicissim, per bestias quae non comedendae erant (*Levit.* xx. 25, 26).

568. *"Habentem capita septem,"* significat *insaniam ex meris falsis*, similiter ac per "septem capita Draconis" (n. 538).

569. *"Et cornua decem,"* significat *potentiam multam*, simile quod per cornua Draconis, quae etiam erant decem (n. 539).

570. *"Et super cornubus suis decem diademata,"* significat *potentiam falsificandi multa vera Verbi.*—Per "cornua" significatur potentia (n. 539); per "decem" significatur multum (n. 101); et per "diademata" significantur vera Verbi falsificata (n. 540); inde, per "super cornubus suis decem diademata," significatur habere in potentia falsificare multa vera Verbi: de Dracone dicitur quod super capitibus suis haberet "septem diademata," de hac autem ejus Bes-

tia, quod super cornubus suis haberet "decem diademata;" causa est quia hic significatur potentia falsificandi multa vera Verbi, ibi autem falsificatio omnium; Laici enim possunt, sed non faciunt; illi enim qui in falsis sunt et in fide illorum, contra vera sunt, quare dum vident vera in Verbo, falsificant illa.

571. *"Et super capitibus suis nomen blasphemiae,"* significat *negationem Divini Humani Domini, et doctrinam Ecclesiae non ex Verbo, sed ex propria intelligentia exclusam.*—Per "septem capita" significatur insania ex meris falsis, ut supra (n. 568); et haec insania loquitur blasphemiam, dum negat Divinum Domini in Humano Ipsius; et quoque dum doctrinam Ecclesiae non ex Verbo desumit, sed illam ex propria intelligentia excludit. Quod *primum* attinet, quod blasphemia sit negare Divinum Domini in Humano Ipsius, est quia ille qui negat, est contra fidem in universo Christiano Orbe receptam, quae Athanasiana vocatur, ubi manifeste dicitur, *Quod in Jesu Christo Deus et Homo*, hoc est, Divinum et Humanum, *non sint duo, sed unum, et quod sint una Persona, unita ut anima et corpus;* quare qui negant Divinum in Humano Ipsius, non procul sunt a Socinianis et Arianis, nimirum tunc quando de Solo Humano Domini sicut de humano alterius hominis, et prorsus nihil tunc de Divino Ipsius ab aeterno; cogitant. Quod *alterum* attinet, quod sit blasphemia doctrinam Ecclesiae non ex Verbo desumere, sed illam ex propria intelligentia excludere, est quia Ecclesia est ex Verbo, et talis est qualis ei intellectus Verbi, videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 76–79); et Doctrina quod sola Fides, hoc est, Fides absque Operibus Legis, justificet et salvet, non est ex Verbo, sed ex unico dicto Pauli (*Rom.* iii. 28), false intellecto (videatur n. 417); et omne falsum doctrinae non aliunde originem ducit quam ex propria intelligentia. Quid enim universalius in Verbo docetur quam fugere malum et facere bonum, et quid ibi exstantius quam quod Deus amandus sit, et quod proximus; et quis non videt quod nemo amare proximum possit nisi vivat secundum opera Legis, et qui non amat proximum nec amat Deum; nam in amore proximi Dominus Se cum homine et homo se cum Domino conjungit, hoc est, Dominus et homo in illo amore simul sunt; et quid est amare proximum, quam non facere ei

malum, secundum praecepta Decalogi (*Rom.* xiii. 8–11); et quantum homo non vult facere proximo malum, tantum vult ei facere bonum. Ex his patet quod blasphemia sit, Opera hujus Legis excludere a salvatione, ut faciunt qui solam Fidem, quae est Fides separata a bonis Operibus, unice salvificam faciunt. Per "blasphemiam," *Matth.* xii. 31, 32, *Apoc.* xvii. 3, *Esaj.* xxxvii. 6, 7, 23, 24, intelligitur negare Divinum Domini, ut faciunt Sociniani, et negare Verbum; nam qui ita negant Divinum Domini, non potest intrare Caelum, Divinum enim Domini est omne in omnibus Caeli; et qui negat Verbum, is negat omnia religionis.

572. [*Vers.* 2.] ***"Et Bestia quam vidi, similis pardo,"*** significat *haeresin destructivam Ecclesiae, quia ex veris Verbi falsificatis.*—Per "bestias" in genere significantur homines quoad affectiones (n. 567), et per "pardum" significatur affectio seu cupiditas falsificandi vera Verbi; et quia bestia ferox est, et trucidat animalia innocua, significatur etiam haeresis destructiva Ecclesiae. Quod vera Verbi falsificata per "pardum" significentur, est ex maculis ejus nigris et albis, et per maculas nigras significantur falsa, et per album inter illas significatur verum; inde quia bestia ferox est et truculenta, per illam significantur vera Verbi falsificata, et sic destructa. Similia per "pardum" significantur in sequentibus locis:

> "Num convertet Aethiops cutem suam, et Pardus maculas suas, etiam vos potestis bonum facere, qui edocti estis malum facere" (*Jerem.* xiii. 23);
>
> "Percussit magnates leo e sylva, lupus camporum devastabit eos, Pardus vigilans contra urbes eorum; omnis qui exiverit, discerpetur, quia validae factae aversiones" (*Jerem.* v. 6);

"pardus vigilans contra urbes" est contra vera doctrinae; "urbs" est doctrina (n. 194).

> Quia obliti sunt Mei, "ideo factus sum illis sicut Leo, et sicut Pardus super via observabo." (*Hosch.* xiii. 6, 7[1]);

etiam "via" significat verum (n. 176).

> "Commorabitur lupus cum agno, et Pardus cum haedo" (*Esaj.* xi. 6[2]);

agitur ibi de Regno Domini venturo; "haedus" est verum Ecclesiae genuinum, "pardus" est id falsificatum.

Tertia bestia e Mari ascendens erat "sicut Pardus, cui alae quatuor super tergo" (*Dan.* vii. 6);

de quatuor "bestiis" Danieli visis, videatur infra (n. 574).

573. ***"Et pedes ejus sicut ursi,"*** significat *plenam fallaciis ex Sensu literae Verbi lecto sed non intellecto.*—Per "pedes" significatur naturale quod est ultimum, super quo haeresis illa, quae per "pardum" intelligitur, subsistit et quasi ambulat, et hoc est Sensus literae Verbi; et per "ursum" significantur illi qui Verbum legunt et non intelligunt, unde illis fallaciae sunt. Quod hi per "ursos" significentur, patuit mihi ex ursis visis in mundo spirituali, et ex quibusdam ibi indutis pelle ursina, qui omnes fuerunt qui legerunt Verbum et non aliquod verum doctrinale ibi viderunt, tum etiam qui confirmaverunt apparentias veri ibi, unde fallaciae: apparent ibi ursi noxii, et ursi non noxii, et quoque albi, sed distinguuntur per capita; quae non noxiis sunt, assimilantur capitibus vitulorum aut ovium. Per "ursos," tales aut talia significantur in sequentibus locis:

> "Semitas Meas evertit, Ursus insidians Mihi, leo in latibulis, vias Meas pervertit, posuit Me desolatum" (*Thren.* iii. 9–11[1]);
> "Occurram illis[2] sicut Ursus orbatus, et consumam ibi sicut immanis leo, fera agri discindet illos" (*Hosch.* xiii[3] 7, 8);
> "Cubabit vitulus et leo juvenis, ac juvenca et Ursus pascent" (*Esaj.* xi. 6, 7[4]).

Bestia altera ascendens ex mari "similis Urso, et tres costae in ore inter dentes ejus" (*Dan.* vii. 5).

Per

> Leonem et Ursum, quos percussit David, apprehendens barbam ejus (1 *Sam.* xvii. 34–37),

simile significatur; pariter 2 *Sam.* xvii. 8. Quod in illis locis dicatur "leo et ursus," est quia per "leonem" significatur falsum destruens vera Verbi, et per "ursum" significantur fallaciae, quae etiam destruunt, sed non tantum; quare dicitur apud *Amos*,

> "Dies Jehovae, dies tenebrarum et non lucis, est sicut qui fugit Leonem incidit in Ursum" (v. 18, 19).

Legitur in libro 2 *Regum*, quod

> Elisaeus illusus sit a pueris, et dictus Calvus, et quod ideo quadraginta duo pueri discerpti sint a duabus Ursis e sylva (ii. 23, 24);

hoc factum est, quia Elisaeus repraesentabat Dominum

quoad Verbum (n. 298); et quia "calvities" significabat Verbum absque Sensu literae, ita non aliquid (n. 47); ac numerus "quadraginta duo" blasphemiam (n. 583); et "ursae" significabant Sensum literae Verbi quidem lectum sed non intellectum.

574. ***"Et os ejus sicut os leonis,"*** significat *ratiocinia ex falsis sicut ex veris.*—Per "os" significatur doctrina, praedicatio, et sermo (n. 452[1]), hic ratiocinatio ex falsis doctrinae, quia per "caput," ubi os, significatur insania ex meris falsis (n. 568); per "leonem," significatur Divinum Verum in potentia (n. 241, 471), hic autem falsum in potentia apparens sicut verum per ratiocinia (n. 573); inde per "os ejus sicut os leonis" significantur ratiocinia ex falsis sicut ex veris. Quod "pardus," "ursus" et "leo" talia significent, constare potest ex similibus bestiis visis Danieli, de quibus ita:

> "Quatuor bestiae magnae ascenderunt e Mari, prima sicut Leo, sed alae aquilae illi; videns fui donec evulsae sunt alae ejus, et sublata est e terra, et super pedes suos sicut homo erecta, et cor hominis datum ei. Altera bestia similis Urso, et ad latus unum erexit se; tres costae in ore ejus inter dentes ejus; et dicebatur, Surge, comede carnem multam. Tertia bestia sicut Pardus, cui alae quatuor, quales avibus, super tergo ejus, ut et quatuor capita bestiae, et dominium datum illi est. Quarta bestia terribilis et formidabilis et robusta valde, cui dentes ferri magni, comedit et contrivit, et reliquum pedibus suis conculcavit" (*Dan.* vii. 3–7);

per quatuor has "bestias" describuntur successivi status Ecclesiae, a primo ejus usque ad ultimum, usque dum quoad omne bonum et verum Verbi prorsus devastata est; post quod Adventus Domini. Per "leonem" significatur Divinum Verum Verbi in primo statu, et per id instauratio Ecclesiae; quae intelligitur per quod "sublata sit e terra, et super pedes sicut homo erecta, et cor hominis datum ei." Per "ursum" describitur alter status Ecclesiae, qui est quod Verbum quidem legatur sed non intelligatur; per "tres costas inter dentes" significantur apparentiae et fallaciae, et per "carnem multam" significatur Sensus literae Verbi in summa. Tertius status Ecclesiae describitur per "pardum," per quem significatur Verbum quoad vera ejus falsificatum; per "alas quatuor, quales avibus, super tergo," significantur confirmationes falsi. Quartus seu ultimus status Ecclesiae describitur per "bestiam quae terribilis et formidabilis," per quam significatur destructio omnis veri

et boni; quare dicitur quod "contriverit et comederit, et reliquum pedibus conculcaverit." Tandem describitur Adventus Domini, et tunc illius Ecclesiae destructio, et Novae instauratio (a vers. 9 ad fin.). A Daniele visae sunt quatuor illae Bestiae ex Mari ascendisse successive, sed a Johanne visae sunt tres priores Bestiae in uno corpore unitae, etiam ex Mari; causa est, quia apud *Danielem* per illas describuntur successivi status Ecclesiae, at in *Apocalypsi* hic describitur status ultimus, in quo sunt omnes priores simul: et quia Bestia haec quoad corpus visa est similis pardo, et quoad pedes sicut ursus, et quoad os sicut leo, per "pardum" et "ursum" utrobivis consimilia significantur; sed per "os sicut leonis" significantur ratiocinia ex falsis, quia sequitur quod "Bestia ex ore suo locuta sit blasphemias" (vers. 5, 6); et per "capita" ejus significatur insania ex meris falsis.

575. ***"Et dedit illi Draco virtutem suam et thronum suum, et potestatem magnam,"*** significat *quod haereticum illud per receptionem a Laicis valeat et regnet.*—Per "Draconem" significatur haereticum illud (de quo n. 537); per "Bestiam" hanc significantur Laici (n. 567[1]), qui non loquuntur ex se, sed ex docentibus; qui quia sunt ipse populus, patet quod ex receptione ab illis haereticum illud valeat et regnet: hoc itaque est, quod per "virtutem, thronum, et potestatem magnam," quae Draco dedit illi Bestiae, significatur; et per haec sequentia (vers. 4[2]), "Et adoraverunt Draconem, qui dedit potestatem Bestiae." Draco valet et regnat per illos, imprimis per hoc Religionis illorum dogma:—"Quod Intellectus captandus sit sub obedientia fidei; et quod id fides sit quod non intelligitur, et quod fides rei in spiritualibus quae intelligitur sit fides intellectualis, quae non est justificans." Quando haec apud Laicos valent, Clericis est potestas, veneratio, et species adorationis propter Divina, quae credunt quod illi sciant, et quae ex ore illorum haurienda sunt. Per "virtutem" significatur valor, per "thronum" regimen, et per "potestatem magnam" dominium.

576. [*Vers.* 3.] ***"Et vidi unum capitum ejus sicut sauciatum in mortem,"*** significat *quod hoc doctrinae, quod est caput reliquorum, quod homo justificetur et salvetur per solam Fidem absque Operibus Legis, non concordet cum Verbo, ubi toties Opera mandantur.*—Per "unum capitum" significatur

praecipuum et fundamentale totius doctrinae Ecclesiae Reformatorum; erant enim septem capita Bestiae, per quae significatur insania ex meris falsis (n. 568), ita quoque omnia falsa in complexu; per "septem" enim in Verbo significantur omnia (n. 10, 391); et quia omnia falsa doctrinae illorum de salvatione pendent ab hoc uno, quod homo justificetur et salvetur per solam Fidem absque Operibus Legis, est hoc quod per "unum capitum Bestiae" hic significatur: per illud "sicut sauciatum in mortem," significatur quod id non concordet cum Verbo, ubi toties mandantur opera; omne enim doctrinae Ecclesiae, quod non concordat cum Verbo, non sanum est, sed aegrotat morbo mortis; nam ex Verbo, et non aliunde, erit Doctrina Ecclesiae.

577. ***"Et plaga mortis ejus sanata est,"*** significat *medelam capitis illius doctrinae per haec, quod nemo possit facere bonum opus a se, ac implere Legem; et quod propterea provisum sit loco ejus aliud medium salutis, quod est Fides in justitiam et meritum Christi, Qui passus est pro homine, et per id damnationem Legis sustulit.*—Quod haec medela "capitis sauciati" sit, et quoque data, dum per "caput sauciatum" intelligitur id quod praecedit (n. 576), notum est; quare non opus est ut ulterius explicetur.

578. ***"Et admirata est tota terra post Bestiam,"*** significat *quod tunc Fides illa cum gaudio recepta sit, et facta Doctrina totius Ecclesiae, quia sic non essent Servi sub Lege, sed Liberi sub Fide.*—"Et admirata est" significat admirationem quod plaga mortis sanata sit, et inde receptionem cum gaudio; per "totam terram" significatur tota Ecclesia Reformatorum, "terra" enim est Ecclesia (n. 285); quare per "admirata est tota terra post Bestiam" significatur quod fides illa cum gaudio recepta sit, et facta doctrina totius Ecclesiae; gaudium in quo recepta, est quia sic non essent servi sub lege, sed liberi sub fide; non scientes, quod prorsus contrarium sit; nempe, quod qui credunt se liberos esse sub fide, aut ex fide illa, aut per fidem illam, sint servi sub peccato, hoc est, sub Diabolo (peccatum enim et Diabolus unum et idem sunt): nam credunt sic legem non damnare; ita credunt quod peccare absque damnatione legis sit liberum, modo fidem habeant; cum tamen hoc est ipsum servum: at homo dum fugit peccatum, hoc est, Diabolum, a servo fit liber.

His adjiciam hoc MEMORABILE :—

Locutus sum cum quibusdam Doctoribus Ecclesiae in Mundo spirituum, quid intelligunt per "Opera Legis," et quid per "Legem," sub cujus jugo, servitute et damnatione dicunt se non esse.

Dicebant quod essent Opera legis Decalogi.

Et tunc dixi, "Quid sancit Decalogus; annon haec, 'Non occides,' 'Non scortaberis,' 'Non furaberis,' 'Non false testaberis;' sunt haec Opera Legis, quae separatis a Fide, dicendo quod 'Sola Fides absque Operibus Legis justificet et salvet;' et sunt haec pro quibus Christus satisfecit."

Et responderunt quod haec sint.

Et tunc audita est vox e Caelo, dicens, "Quis potest ita insanire."

Et illico versae sunt facies illorum ad spiritus diabolicos, inter quos fuit Machiavellus, et plures ex ordine Jesuitico, qui permiserunt omnia illa, modo caverent sibi a legibus mundi; et cum illis conjunxissent se, nisi interposita esset societas, quae separabat.

Dicitur quod "admirata sit tota terra post Bestiam;" quod "post" illam sit sequi illam et obedire illi, patet ex his locis :

"David servavit praecepta Mea, et ambulavit post Me toto corde" (1 *Reg*[1] xiv. 8);
"Ibant filii Jischaji[2] post Saulem in bellum" (1 *Sam.* xvii. 13);
"Non eris post multos ad mala; non respondebis super lite post multos ad pervertendum" (*Exod.* xxiii. 2);
Non ibis "post Deos alios, quos non novistis[3]" (*Jerem.* vii. 9);
"Illi iverunt post deos alios ad serviendum illis" (*Jerem.* xi. 10; *Deutr.* viii. 19);
"Virum, qui iverit post Baalpeorem, perdet Jehovah" (*Deutr.* iv. 3).

579. [*Vers.* 4.] ***"Et adoraverunt Draconem, qui dedit potestatem Bestiae,"*** significat *agnitionem Doctrinae de Justificatione per Fidem absque Operibus Legis ab antesignanis et docentibus, qui fecerunt illam valere per receptionem a communi caetu.*—Per "adorare" significatur pro sancto Ecclesiae agnoscere; per "Draconem" significatur doctrina de justificatione et salvatione per solam Fidem sine Operibus Legis (n. 537); per "Bestiam" hanc significatur communis caetus, quia Laici (n. 567); per "potestatem dare" significatur facere ut valeat per receptionem ab his (n. 575).

580. ***"Et adoraverunt Bestiam,"*** significat *agnitionem a communi caetu, quod sancta veritas sit, quod nemo a se possit facere bonum opus, nec implere Legem.*—Per "adorare" significatur pro sancto Ecclesiae agnoscere, ut mox supra (n. 579), hic quod sit sancta veritas, quod nemo possit a se

facere bonum opus, ac implere Legem; et quia haec duo sanctae veritates sunt, sequitur quod opera Legis removenda sint a Fide, ut non salvifica: sed quod hae veritates, una cum pluribus aliis, falsificatae sint, videatur supra (n. 566). Per "Bestiam" hic significatur simile quod per "Draconem," propter receptionem et agnitionem; quare dicitur quod "adoraverint Draconem," et "adoraverint Bestiam."

581. ***"Dicentes, Quis similis Bestiae, quis potest pugnare cum ea,"*** significat *excellentiam illius Doctrinae prae omni alia, quia a nemine contradici potest.*—"Quis similis est Bestiae," significat opinionem de excellentia illius Ecclesiae ex ejus doctrina prae omni alia; per "Bestiam" significatur communis caetus, ita Ecclesia, et abstracte doctrina ejus; "quis potest pugnare cum illa," significat, quis potest contradicere quod homo non possit bonum aliquod spirituale facere a se, praeter plura, de quibus supra (n. 566); et quia hoc contradici non potest, "Annon sic salvabimur per Fidem absque Operibus Legis." Sed quod conclusio sit absona, imo in se insana, videri potest ab unoquovis qui scit aliquid et sapit ex Verbo. "Quis potest pugnare cum illa," etiam significat quod doctrina illa ab antesignanis, et a docentibus post illos, per argumenta tam ingeniose et argute confirmata sit et sic munita, ut non impugnari possit.

582. [*Vers.* 5.] ***"Et datum ei os loquens magna et blasphemias,"*** significat *quod doceat mala et falsa.*—Per "os loquens" significatur doctrina, praedicatio et sermo (n. 452[1]); per "loqui magna et blasphemias" significatur docere mala et falsa; "magnum" enim praedicatur de bono, et in opposito sensu de malo (n. 656, 663, 896, 898), et per "blasphemias" significantur vera Verbi falsificata, ita falsa; quid hic per "blasphemias" in specie significatur, videatur supra (n. 571): quod doceat mala, est quia removet Opera Legis, ita facienda, a salvatione; et qui hoc facit, in malis spiritualibus est, quae sunt peccata.

583. ***"Et data ei potestas faciendi menses quadraginta duos,"*** significat *copiam docendi et faciendi mala et falsa Doctrinae istius usque ad finem illius Ecclesiae, dum principium Novae.*—Per "data ei potestas faciendi" significatur potestas loquendi magna et blasphemias, hoc est, docendi et faciendi mala et falsa, de quibus mox supra (n. 582); per "menses

quadraginta duos" significatur ad finem prioris Ecclesiae dum principium Novae, ut supra (n. 489[1]); simile quod per "dies tres et dimidium" (n. 505); perque "tempus, tempora et dimidium temporis" (n. 562); tum simile quod per "mille ducenta et sexaginta" (n. 491); quia menses quadraginta duo faciunt tres annos et dimidium.

584. [*Vers.* 6.] ***"Et aperuit os suum in blasphemias adversus Deum et Nomen Ipsius,"*** significat *effata illorum, quae sunt scandala, contra Ipsum Divinum et Divinum Humanum Domini, et simul contra omne Ecclesiae ex Verbo, per quod Dominus colitur.*—"Aperuit os suum in blasphemias" significat effata quae falsiloquia; per "os" significatur doctrina, praedicatio, et sermo (n. 452[2]); inde per "aperire os" significatur effari illa; et "blasphemiae" significant falsificationes Verbi, et plura, ut supra (n. 571, 582), hic etiam scandala, quia sequitur, "adversus Deum et Nomen Ipsius;" per "Deum" significatur Divinum Domini, ut saepius alibi in *Apocalypsi;* et per "Nomen Ipsius" significatur omne per quod Dominus colitur, tum Verbum, quia secundum illud est cultus (n. 81). Quod per "Nomen" Jehovae seu Dei significetur Divinum Humanum Domini, et simul Verbum, tum omne per quod colitur, ulterius constare potest ex his locis:

Jesus dixit, "Pater glorifica Nomen Tuum; et venit vox e Caelo, dicens, Et glorificavi et rursus glorificabo" (*Joh.* xii. 28);

Jesus dixit, "Manifestavi Tuum Nomen hominibus, et notum feci illis Nomen Tuum" (*Joh.* xvii. [6,] 26);

"Quodcunque petieritis in Nomine Meo, hoc faciam, ut Pater glorificetur in Filio; si quid petieritis in Nomine Meo, Ego faciam" (*Joh.* xiv. 13, 14);

"In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; quotquot receperunt, dedit illis potestatem ut filii Dei essent, credentibus in Nomen Ipsius; et Verbum Caro factum est" (*Joh.* i. 1, 12[3] 14);

Jesus dixit, "Qui non credit in Ipsum, jam judicatus est, quia non credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei" (*Joh.* iii. 18).

Per "Nomen Jehovae Dei" quod non prophanabitur, in secundo praecepto Decalogi, et per "Nomen Patris" quod sanctificabitur, in Oratione Dominica, non aliud intelligitur.

585. ***"Et Tabernaculum Ipsius et eos in Caelo habitantes,"*** significat *scandala contra Ecclesiam caelestem Domini et contra Caelum.*—Per "tabernaculum" paene simile significatur quod per "templum," nempe in supremo Sensu Divi-

num Humanum Domini, et in Sensu respectivo Caelum et Ecclesia (n. 191, 529). Sed per "tabernaculum" in hoc Sensu significatur Ecclesia caelestis, quae in bono amoris a Domino in Dominum est, et per "templum" Ecclesia spiritualis, quae in veris sapientiae a Domino est: per "illos in Caelo habitantes" significatur Caelum. Quod per "tabernaculum" significetur Ecclesia caelestis, est quia Antiquissima Ecclesia, quae fuit caelestis quia in amore in Dominum, sanctum cultum habuit in tabernaculis; et Antiqua Ecclesia, quae fuit Ecclesia spiritualis, sanctum cultum habuit in templis. Tabernacula fuerunt ex ligno, ac templa ex lapide; et "lignum" significat bonum, et "lapis" verum. Quod per "tabernaculum" significetur Divinum Humanum Domini quoad Divinum Amorem, tum Caelum et Ecclesia, quae in amore in Dominum, constare potest a sequentibus locis:

"Jehovah, quis commorabitur in Tabernaculo Tuo; quis habitabit in Monte sanctitatis Tuae. Qui ambulat integer, facit justitiam, et loquitur veritatem" (*Psalm.* xv. 1, 2);
"Jehovah abscondet me in Tentorio Suo, occultabit me in occulto Tabernaculi Sui, exaltabit me" (*Psalm.* xxvii. 5[1]);
"Manebo in Tabernaculo Tuo in aeternum" (*Psalm.* lxi. 5 [*B. A.* 4]);
"Specta Sionem; oculi tui videant Hierosolymam, Habitaculum tranquillum, Tabernaculum quod non dissipabitur" (*Esaj.* xxxiii. 20);
"Jehovah Qui expandit Caelos sicut Tabernaculum ad habitandum" (*Esaj.* xl. 22);
"Jehovah altissimum posuisti Habitaculum Tuum, plaga non appropinquabit ad Tabernaculum Tuum" (*Psalm.* xci. 9, 10);
"Jehovah posuit Tabernaculum in medio illorum, ambulaturus in medio illorum" (*Levit.* xxvi. 11, 12);
"Jehovah deseruit Tentorium Schiluntis, Tabernaculum in quo habitavit inter homines" (*Psalm.* lxxviii. 60);
"Audivi vocem magnam e Caelo dicentem, Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus, Qui habitabit cum illis" (*Apoc.* xxi. 3);
"Devastatum est Tabernaculum Meum" (*Jerem.* iv. 20; cap. x. 20);
"Evellet te ex Tabernaculo, et eradicabit te e terra viventium" (*Psalm.* lii. 7 [*B. A.* 5]).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xvi. 5[2]; cap. liv. 2; *Jerem.* xxx. 18; *Thren.* ii. 4; *Hosch.* ix. 6; cap. xii. 9[3]; *Sach.* xii. 7.)

Quoniam Antiquissima Ecclesia, quae erat Ecclesia caelestis, quia in amore in Dominum et inde in conjunctione cum Ipso, sanctum cultum habebat in tabernaculis, ideo

Ex mandato Domini Tabernaculum a Mose erectum est, in quo omnia Caeli et Ecclesiae repraesentabantur; quod tam sanctum erat, ut non liceret alicui in illud intrare, quam Mosi, Aharoni, et filiis ejus; et si quis ex populo, moreretur (*Num.* xvii. 27, 28 [*B. A.* 12, 13]; cap. xviii. 1, 22, 23; cap. xix. 14–19).

Intime in illo fuit Arca, in qua binae Tabulae, quae Decalogus, super qua Propitiatorium et Cherubi ; et extra velum inibi Mensa super qua Panes facierum, Altare suffitus, et Candelabrum cum septem lucernis ; quae omnia erant repraesentativa Caeli et Ecclesiae. Describitur, *Exod.* xxvi. 7–16 ; cap. xxxvi. 8–37 ; et legitur quod

> Forma ejus ostensa sit Mosi super Monte Sinai (*Exod.* xxv. 9 ; cap. xxvi. 30);

et quod datur videndum e Caelo, hoc repraesentativum Caeli et inde Ecclesiae est. In memoriam sancti cultus Domini in tabernaculis ab antiquissimis, et conjunctionis cum Ipso per amorem, mandatum est

> "Festum Tabernaculorum" (de quo *Levit.* xxiii. 39–44 ; *Deutr.* xvi. 13, 14 ; *Sach.* xiv. 16, 18, 19).

586. [*Vers.* 7.] ***"Et datum ei bellum facere cum sanctis, et vincere illos,"*** significat *quod impugnaverint Divina vera Verbi, et prostraverint illa.*—Per "bellum" significatur bellum spirituale, quod est falsi contra verum, et veri contra falsum (n. 500) ; inde "bellum facere" est impugnare : per "sanctos" intelliguntur qui in Divinis veris a Domino per Verbum sunt, et inde abstracte a personis Divina Vera (n. 173) ; quare per "vincere illos" significatur facere ut vera non valeant, ita illa prosternere. Similia significantur per haec apud *Danielem :*

> Quarta bestia ascendens ex mari, cui os loquens magna, "fecit bellum cum Sanctis et praevaluit" (vii. [20,] 21) ;

tum per haec ibi :

> Hircus caprarum cucurrit contra Arietem, projecit eum in terram, conculcavit eum ; "et extulit se contra Principem exercitus, et projectum est Habitaculum Sanctuarii Ipsius ; et projecit Veritatem in terram" (viii. 5–7, 11, 12[1]) ;

quod per "hircum caprarum" intelligatur fides separata a charitate, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Fide* (61–68). Similia intelliguntur per haec :

> "Rex surget durus faciebus, intelligens subtilia, perdet validos, et Populum Sanctorum, et contra Principem principum exsurget ; et fraus prospere successura est in manu ejus" (*Dan.* viii. 23–25[2]) ;

quod "rex" ille sit "hircus caprarum," dicitur ibi (vers. 21). Consimile etiam significatur per quod

"Bestia ascendens ex abysso Bellum fecerit cum duobus Testibus, ac illos vicerit et occiderit" (*Apoc*.[1] xi. 7);

([videatur] n. 500): quod vicerint, est quia Laidi argutias illorum, quas vocant arcana, non vident, obvelant enim illas apparentiis et fallaciis; quare dixerunt, "Quis similis est Bestiae, quis potest pugnare cum ea" (vers. 4) (n. 579–581). Quod per "sanctos" intelligantur qui in veris a Domino per Verbum sunt, constare potest ex locis supra (n. 173) adductis; et insuper ex his:

"Jesus dixit, Pater Sanctifica illos in Veritate Tua, Verbum Tuum Veritas est: Ego Sanctifico Me Ipsum, ut illi sint Sanctificati in Veritate; Ego in illis et Tu in Me" (*Joh*. xvii. 17, 19, 23);
"Jehovah e Sinai venit, venit ex myriadibus Sanctitatis, a dextra ignis Legis illis; in tua manu omnes Sancti Ipsius, accipiet de verbis tuis" (*Deutr*. xxxiii. 2, 3);

ex quibus patet, quod "sancti" dicantur qui in Divinis Veris a Domino per Verbum sunt: tum, quod qui vivunt secundum praecepta, hoc est, vera Verbi, essent

"Sancti Jehovae" (*Levit*. xix. 2; *Deutr*. xxvi. 18, 19);

et si facerent foedus, essent

"Gens Sancta" (*Exod*. xix. 5, 6);

Decalogus est foedus quod facerent (n. 529[2]). Inde erat, quod locus in Tabernaculo ubi Arca erat, in qua Decalogus, vocatus sit

"Sanctum Sanctorum" (*Exod*. xxvi. 33, 34).

"Sancti" dicuntur qui vivunt secundum vera Verbi; non quod illi sancti sint, sed quod vera in illis sancta sint, et sancta sunt cum a Domino in illis, et Dominus in illis est cum vera Verbi Ipsius (*Joh*. xv. 7). Ex veris a Domino

Angeli dicuntur Sancti (*Matth*. xxv. 31; *Luc*. ix. 26);
Similiter Prophetae (*Luc*. i. 70; *Apoc*. xviii. 20; cap. xxii. 6);
Similiter Apostoli (*Apoc*. xviii. 20).

Inde est, quod

Templum dicatur "Templum Sanctitatis" (*Psalm*. v. 8 [*B. A*. 7]; *Psalm*. lxv. 5 [*B. A*. 4]);
Quod Sion, "Mons Sanctitatis" (*Esaj*. lxv. 11; *Jerem*. xxxi. 23; *Ezech*. xx. 40; *Psalm*. ii. 6; *Psalm*. iii. 5 [*B. A*. 4]; *Psalm*. xv. 1);
Quod Hierosolyma, "Urbs Sancta" (*Esaj*. xlviii. 2; cap. lxiv. 10; *Apoc*. xxi. 2, 10; *Matth*. xxvii. 53);
Quod Ecclesia, "Populus Sanctorum" (*Esaj*. lxii. 12; cap. lxiii. 18; *Psalm*. cxlix. 1); et quoque Regnum Sanctorum (*Dan*. vii. 18, 22, 27).

Causa, quod sancti vocati sint, est quia "Angeli" in Sensu abstracto significant Divina Vera a Domino; "Prophetae," Vera doctrinae; "Apostoli," Vera Ecclesiae; "Templum," Caelum et Ecclesiam quoad Divinum verum; pariter "Sion," "Hierosolyma," "Populus," et "Regnum Dei:" quod non aliquis sit sanctus a se, ne quidem angeli, videatur *Hiob* xv. 14, 15; sed a Domino, quia "Dominus est Solus Sanctus" (*Apoc.* xv. 4;) ([videatur] n. 173).

587. ***"Et data ei potestas super omnem tribum et linguam et gentem,"*** significat *sic Dominium super omnia Ecclesiae, tam quae ejus doctrinae quam quae ejus vitae sunt.*—Per "potestatem" significatur dominium, ut supra (n. 575); per "tribum" significatur Ecclesia quoad vera et bona ejus, et in opposito sensu quoad falsa et mala ejus (n. 27,[1] 349); per "linguam" significatur doctrina ejus (n. 282, 483); et per "gentem" significatur vita secundum illam (n. 483).

588. [*Vers.* 8.] ***"Et adorabunt eam omnes habitantes super terra, quorum non scripta nomina in Libro vitae Agni,"*** significat *quod omnes ab Ecclesia Reformatorum haereticum illud, quod per "Draconem" et "Bestiam" intelligitur, pro sancto Ecclesiae agnoverint, praeter illos qui crediderunt in Dominum.*—Per "adorare" significatur pro sancto Ecclesiae agnoscere, ut supra (n. 579, 580); per "omnes habitantes super terra" significantur omnes ab Ecclesia Reformatorum ut (n. 558); per "nomina non scripta in Libro vitae Agni" significatur praeter illos qui credunt in Dominum; per "nomina" significantur illi quoad quale (n. 81, 122, 165), per "Librum vitae" significatur Verbum Domini, et omnis doctrina de Ipso (n. 256, 257, 259, 469); et quia omnis doctrina Ecclesiae ex Verbo se refert ad hoc, ut credant in Dominum, ideo hoc per "nomen scriptum in Libro vitae Agni" hic intelligitur. De fide in Dominum, videatur supra (n. 67, et 553).

589. ***"Occisi a fundatione mundi,"*** significat *Divinum Humanum Domini non agnitum ab instauratione Ecclesiae.*—Quod per "Agnum occisum" significetur quod Divinum Humanum Domini non agnitum sit, videatur supra (n. 59, 269), ubi explicata sunt haec:

> "Ego sum Primus et Ultimus, et Qui sum Vivens, et fui Mortuus, et ecce Vivens sum in saecula saeculorum" (cap. i. 17, 18);

tum hoc,

> "Et vidi et ecce in medio Throni Agnum stantem tanquam Occisum: et canebant Canticum novum, dicentes, Dignus es accipere Librum, quia Occisus es, et redemisti Deo nos" (cap. v. 6, 9);

"a fundatione mundi" significat ab instauratione Ecclesiae tam Judaicae quam Christianae; quod Judaei non agnoverint Divinum Humanum Domini, notum est; quod non Romano Catholici, etiam notum est; et quod nec Reformati, videatur supra (n. 294). Per "fundationem mundi" non intelligitur hic creatio mundi, sed instauratio Ecclesiae; per "mundum" enim in latissimo sensu intelligitur totus mundus, et ibi tam boni quam mali, et quandoque solum mali; at in sensu non latissimo per "mundum" intelligitur simile quod per "orbem" et per "terram," ita Ecclesia; quod per "orbem" significetur Ecclesia, videatur (n. 551), et quod per "terram" (n. 285); quod per "fundare orbem et terram" significetur instaurare Ecclesiam, et quod per "fundationem" et "fundamentum" eorum, instauratio, constare potest

> Ex *Esaj.* xxiv. 18; cap. xl. 21; cap. xlviii. 12, 13; cap. li. 16, 17; cap. lviii![1] 12; *Jerem.* xxxi. 37; *Mich.* vi. 1, 2; *Sach.* xii. 1; *Psalm.* xviii. 8, 16 [*B. A.* 7, 15]; *Psalm.* xxiv. 2[2]; *Psalm.* lxxxii. 5; *Psalm.* lxxxix. 12 [*B. A.* 11].

Quod "mundus" etiam significet Ecclesiam

> (*Matth.* xiii. 37–39; *Joel* i. 9, 10);

et quod Dominus ex fide in Ipsum dicatur "Salvator Mundi"

> (*Joh.* iii. 16–19; cap. iv. 42; cap. vi. 33, 51; cap[3] viii. 12; cap. ix. 4, 5; cap. xii. 46, 47).

Quod "mundus" etiam sit populus Ecclesiae

> (*Joh.* xii. 19; cap. xviii. 20).

Ex his videri potest, quid significatur per "fundationem mundi," etiam *Matth.* xxv. 34; *Luc.* xi. 50; *Joh.* xvii. 24; *Apoc.* xvii. 8.[4]

590. [*Vers.* 9.] ***"Si quis habet aurem audiat,"*** significat *quod ad haec attendant qui volunt sapere.*—Quod per "habere aurem audire" significetur percipere et obedire, et

quoque attendere, videatur supra (n. 87); quod etiam sit, qui volunt sapere, sequitur. Hic dicitur, "Si quis habet aurem audiat," ut attendant ad antecedentia, et quod aliquin non sapiant.

591. [*Vers.* 10.] ***"Si quis captivitatem duxerit in captivitatem abibit,"*** significat *quod qui per haereticum illud alios a bene credendo et a bene vivendo abducit, a suismet falsis et malis in Infernum abducatur.*—Per "captivitatem ducere" significatur persuadere et in partes suas trahere, ut haeresi isti, quae per "Draconem" et "Bestiam" intelligitur, consentiant et adhaereant, et sic abducere a bene credendo et a bene vivendo; per "in captivitatem abire" significatur a suismet falsis et malis abduci in Infernum: per "captivitatem" hic intelligitur captivitas spiritualis, quae est seduci, et sic abduci a veris et bonis, ac induci in falsa et mala. Quod per "captivitatem" in Verbo intelligatur captivitas illa spiritualis, constare potest a sequentibus locis:

"Audite omnes populi, et videte dolorem meum, virgines meae et juvenes mei iverunt in Captivitatem" (*Thren.* i. 18);
"Deus deseruit Habitaculum et Tentorium Suum, ubi habitavit inter homines, et dedit in captivitatem robur ejus" (*Psalm.* lxxviii. 60, 61);
"Omnes Pastores tuos pascet ventus, et amasii tui in Captivitatem abibunt; tunc pudefies ob omnem malitiam tuam" (*Jerem.* xxii. 22[1]);
"Ebria faciam tela Mea, a sanguine confossi et Captivitatis" (*Deut.* xxxii. 42);
"Inflexi sunt et incurvati, et anima eorum in Captivitatem abibit" (*Esaj.* xlvi. 1, 2);
"Jehovah misit Me ad obligandum fractos corde, ad praedicandum Captivis libertatem, et Vinctis, oculis capto" (*Esaj.* lxi. [1]); *Luc.* iv. 18, 19);
"Ego excitabo Illum in justitia; Ille Captivitatem Meam dimittet, non pretio neque munere" (*Esaj.* xlv. 13);
"Ascendisti in altum, Captivam duxisti Captivitatem" (*Psalm.* lxviii. 19 [*B. A.* 18]);
"Num Captivitas justi eripietur, etiam Captivitas fortis sumetur, et Captura violenti eripietur" (*Esaj.* xlix. 24, 25);
"Excute te e pulvere, sede Hierosolyma, aperire vinculis colli tui Captiva filia Sionis" (*Esaj.* lii. 2[2]).
(Praeter alibi, ut *Jerem.* xlviii. 46, 47; cap. l. 33, 34; *Ezech.* vi. 1–10; cap. xii. 1–12; *Obad.* i. 11; *Psalm.* xiv. 7; *Jerem.*[3] l. 33, 34; *Psalm.* liii. 7 [*B. A.* 6].)

Per captivitates filiorum Israelis ab hostibus suis, de quibus in libro *Judicum*, et 2 *Reg.* xxv[4] et apud prophetas, repraesentatae sunt et inde significatae captivitates spirituales, de quibus alibi. Simile quod per "captivos" etiam significatur per "vinctos" in sequentibus locis:

"Per sanguinem foederis tui emittam Vinctos e fovea" (*Sach.* ix. 11);
"Veniet ad te gemitus Vincti" (*Psalm.* lxxix. 11);
"Colligetur Vinctus in fovea, et claudentur in claustro" (*Esaj.* xxiv. 22);
"Posuit Orbem in desertum, Vinctis suis non aperuit domum" (*Esaj.* xiv. 17[1]);
Rex dixit, "In carcere fui, et non venistis ad me" (*Matth.* xxv. 36, 43[2]);
Jesus dixit, "Hanc filiam Abrahami, quam Vinxit Satanas, nonne oportet solvi e vinculo hoc die Sabbathi" (*Luc.* xiii. 16).

592. ***"Si quis machaera occiderit, oportet eum machaera occidi,"*** significat *quod qui per falsa destruit animam alterius, per falsa destruatur et pereat.*—Per "gladium," "machaeram" et "romphaeam" significatur verum, et in opposito sensu falsum, utrumque pugnans (n. 52, 836); inde per "occidere" et "occidi" significatur destruere et destrui, seu perdere et perire, quod fit per falsa.

593. ***"Hic est patientia et fides sanctorum,"*** significat *quod homo Novae Ecclesiae Domini per tentationes ab illis exploretur qualis est quoad vitam et quoad fidem.*—Per "patientiam" hic significatur patientia in tentationibus, et tunc exploratio qualis homo est quoad vitam secundum praecepta Domini, et quoad fidem in Dominum; ideo dicitur, "hic patientia et fides:" per "sanctos" significantur qui ab Ecclesia Nova Domini sunt, in specie qui in Divinis Veris ibi (n. 586). Patientia praedicatur de tentationibus, per quas homo exploratur qualis est, etiam alibi in *Apocalypsi*

(Ut cap. i. 9; cap. ii. 2, 3, 19; cap. iii. 10);

quod sit quoad vitam secundum praecepta Domini, et quoad fidem in Ipsum, patet ab his ibi:

"Non habent quietem diu et noctu, qui adorant Bestiam et imaginem ejus; hic est Patientia sanctorum, hic servantes mandata Dei, et fidem Jesu" (*Apoc.* xiv. 11, 12).

594. [*Vers.* 11.] ***"Et vidi aliam Bestiam ascendentem e Terra,"*** significat *Clericos in Ecclesiis Reformatorum, qui in doctrina et fide Draconis sunt de Deo et Salvatione.*—Quid et qualis est fides Draconis, videatur supra (n. 537): quod sint Laici qui per "Bestiam ex Mari ascendentem" intelligantur, et quod sint Clerici qui per "Bestiam e Terra," est quia per "mare" significatur Externum Ecclesiae, et per "terram" Internum ejus (n. 398, 567); et in Externis doctrinae Ecclesiae sunt Laici, et in Internis ejus sunt

Clerici. Quod Clerici nunc describantur, constat ex singulis quae sequuntur, in Sensu spirituali intellectis; et manifeste ex eo, quod haec Bestia etiam dicatur "Pseudopropheta," *Apoc.* xvi. 13; cap. xix. 20; cap. xx. 10; imprimis ex his ibi:

> "Comprehensa est Bestia, et cum illa Pseudopropheta qui[1] fecit signa coram illa, per quae seduxit eos qui acceperunt characterem Bestiae, et eos qui adorarunt imaginem ejus" (cap. xix. 20);

quod haec Bestia fecerit signa coram altera, per quae seduxit illos, dicitur in hoc capite his verbis: "Et facit signa magna, ut seducat habitantes super terra, propter signa quae data ei facere coram Bestia, dicens illis facere imaginem Bestiae, et adorare illam" ([xiii.] vers. 13–15).

595. ***"Et habebat duo cornua similia Agno, et loquebatur sicut Draco,"*** significat *quod loquantur, doceant et scribant ex Verbo, sicut Divinum Verum Domini foret, et tamen est verum falsificatum.*—Per "cornua" significatur potentia (n. 270, 443); hic potentia in loquendo, docendo et scribendo, ita in ratiocinando et argumentando; quod cornua visa sint "similia Agno," significat quod venditent sua illa, sicut forent Divina Vera Domini, quia ex Verbo; per "Agnum" enim intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum, et quoque quoad Verbum, quod est Divinum Verum ex Divino Bono; inde est, quod super hac Bestia, quae etiam est Pseudopropheta (n. 594), apparuerint duo cornua similia Agno; quod autem essent Divina Vera falsificata, significatur per quod "loqueretur sicut Draco;" quod ab illis qui in fide Draconis sunt de Deo et de Salvatione, omnia vera Verbi falsificata sint, videatur supra (n. 566). Quod hoc et illud significetur, per quod Bestia haec haberet "duo cornua similia Agno, et loqueretur sicut Draco," patet manifeste ab his Domini verbis apud *Matthaeum:*

> "Si quis dixerit vobis, Ecce hic est Christus, aut ibi, ne credite; surgent falsi Christi et Pseudoprophetae, et dabunt signa magna et prodigia, ut in errorem inducant, si possibile, electos; *ecce praedixi vobis*" (xxiv. 23–25);

per "Christum" simile significatur quod hic per "Agnum," nempe Dominus quoad Divinum Verum Verbi; quare quod dicturi "Ecce hic est Christus," significat quod dicturi quod hoc sit Divinum Verum Verbi; quod autem sit illud falsi-

ficatum significatur per haec, "Si quis dixerit vobis, hic est Christus aut ibi, ne credite, quia surgent falsi Christi et Pseudoprophetae:" quod hi sint de quibus Dominus praedixit, patet ex eo, quod dicatur, quod "illi daturi sint signa magna et prodigia, ac in errorem inducturi, si possibile, electos;" simile ut de hac Bestia, quae est Pseudopropheta (vers. 13, 14, hujus capitis). Illa quae Dominus praedixit in illo capite apud *Matthaeum*, fuerunt de Ultimo Tempore seu statu Ecclesiae, qui ibi intelligitur per "Consummationem saeculi."

596. [*Vers.* 12.] ***"Et potestatem prioris Bestiae omnem facit coram illo,"*** significat *quod confirmaverint dogmata, quae per "Draconem" significantur, et a Laicis recepta sunt, et quod per id illa valeant.*—Quod haec significentur, videri potest a supra explicatis de potestate a Dracone data Bestiae a Mari ascendenti (n. 575, 579); et quia haec Bestia, quae est Pseudopropheta, fecit illam potestatem coram Dracone, non aliud significatur quam quod fecerint illa valere per confirmationes.

597. ***"Et facit ut terra et habitantes in illa adorent Bestiam priorem, cujus sanata est plaga mortis ejus,"*** significat *quod sic ex confirmationibus constabilitum sit, quod pro sancto Ecclesiae agnosceretur, quod quia nemo potest facere bonum opus a se, ac implere legem, unicum medium salutis sit fides in justitiam et meritum Christi, Qui passus est pro homine, et per id damnationem legis sustulit.*—Supersedetur haec explicare, quia sequuntur a supra explicatis (n. 566, 577–582); per "terram et habitantes in illa" significantur Ecclesiae Reformatorum, ut supra; per "adorare" significatur pro sancto Ecclesiae agnoscere, ut quoque supra; hic illud, quod per "Bestiam ex Mari," postquam "sanata est plaga mortis ejus," intelligitur; et hoc est, quod supra expositum est.

598. [*Vers.* 13.] ***"Et facit signa magna,"*** significat *testificationes quod quae docent vera sint, tametsi sunt falsa.*—Per "signa" significantur testificationes quod vera sint, quia olim signa facta sunt, ut testificarentur veritatem; sed postquam signa et miracula cessarunt, usque manet significatio eorum, quae est testificatio veritatis; hic autem per "signa" significantur testificationes a Bestia seu Pseudopropheta quod falsa ejus essent vera, ex causa quia post

confirmationes non aliter apparent. Quod testificationes quod verum sit, per signa significentur, constare potest ex sequentibus locis:

In Consummatione saeculi "surgent falsi Christi et Pseudoprophetae, dabunt Signa magna et Portenta, ac in errorem inducent, si possibile est, etiam electos" (*Matth.* xxiv. 24; *Marc.* xiii. 22);
"Terribilia quoque Signa de Caelo erunt; erunt Signa in sole, luna et astris, resonante mari et salo" (*Luc.* xxi. 11, 25);
Jehovah "irrita reddit Signa mendacium, divinatores insanos reddit, rejiciens sapientes retro, et scientiam illorum stultam facit" (*Esaj.* xliv. 25);
"Viam gentium ne discite, et a Signis caelorum ne consternemini" (*Jerem.* x. 2[1]);
"Sunt spiritus daemonum facientes Signa, ad congregandum eos in bellum diei illius magni" (*Apoc.* xvi. 14);
"Comprehensa est Bestia et cum ea Pseudopropheta, qui fecit Signa coram illa, et seduxit" (*Apoc.* xix. 20).

Quod "signa" fuerint testificationes quod veritas sit, patet adhuc ab his:

Discipuli dixerunt ad Jesum, "Quodnam facis Signum, ut credamus Tibi; quid[2] operaris" (*Joh.* vi. 30–33);
Judaei, Scribae et Pharisaei quaerebant Signum a Domino, ut scirent quod Christus esset (*Matth.* xii. 38–40; cap. xvi. 1–4; *Marc.* viii. 11, 12; *Luc.* xi. 16, 29, 30; *Joh.* ii. 16, 18, 19);
Discipuli dixerunt ad Jesum, "Quodnam Signum Adventus Tui et Consummationis saeculi" (*Matth.* xxiv. 3; *Marc*[3] xiii. 4);
"Si non crediderint tibi, nec audiverint vocem Signi primi, credent tamen voci Signi posterioris" (*Exod.* iv[4] 8, 9);

"vox signi" est testificatio.

"Posuerunt inter eos verba Signorum Suorum" (*Psalm.* cv. 27);
Dixit ad Achasum, "Pete tibi Signum a Jehovah" (*Esaj.* vii. 11, 14);
"Hoc tibi Signum a Jehovah, ecce retraham umbram graduum, quae descendit in gradibus Achasi pro sole" (*Esaj.* xxxviii. 7, 8);
"Dixit Hischias, Quodnam Signum quod ascensurus sim in domum Jehovae" (*Esaj.* xxxviii. 22[5]);
"Hoc vobis Signum quod visitaturus Ego super vos in loco hoc, ut sciatis quod consistant verba Mea" (*Jerem.* xliv. 29, 30);
Jehovah "fac mecum Signum in bonum, ut videant osores mei et pudefiant" (*Psalm.* lxxxvi. 17);
"Nuntient vobis quae contingent, ut ponamus cor nostrum, indicate Signum in futurum, ut sciamus quod dii vos" (*Esaj.* xli. 22, 23);
"Rugierunt hostes in festi tui medio, posuerunt Signa sua Signa" (*Psalm.* lxxiv. 3, 4, 9).

(Praeter alibi, ut *Esaj.* xlv. 11, 13; *Jerem.* xxxii[6] 20, 21; *Ezech.* iv. 3; *Psalm.* lxv. 7–9[7] [*B. A.* 6–8]; *Psalm.* lxxviii. 42, 43; *Exod.* vii[8] 3; *Num.* xiv. 11, 22; *Deutr.* iv. 34; cap. xiii. 2–4 [*B. A.* 1–3]; *Jud.* vi. 17, 21; 1 *Sam.* ii. 34[9]; cap. xiv. 10; *Marc.* xvi. 17, 18; 20[10]; *Luc.* ii. 11, 12, 16.)

Similia significantur per "Signa foederis"

(*Gen.* ix. 13; cap. xvii. 11; *Ezech.* xx. 12, 20).

Ex his clare videri potest quod per "signa magna," quae facit haec Bestia Draconis, non intelligantur signa, sed testificationes ab illis, quod quae docent vera sint: unusquisque enim haereticus, qui se confirmavit in falsis, post confirmationem contestatur quod falsa ejus sint vera; non enim tunc videt vera amplius, quoniam confirmatio falsi est negatio veri, et verum negatum amittit lucem suam; et quantum falsa ex confirmationis luce, quae est lux fatua, nitent, tantum lux veri fit caligo, videatur supra (n. 566).

599. ***"Ut et ignem faciat descendere e Caelo in terram coram hominibus,"*** significat *contestationes quod falsa illorum sint vera Caeli, et quod qui illa recipiunt, salventur, et qui non recipiunt, pereant.*—Quod haec significentur per illa verba, est quia maxima signa facta sunt per ignem e Caelo; unde communis loquela confirmationis, cum de testificatione veri agebatur, apud antiquos fuit, quod "ignem possint facere descendere e Caelo, et id testificari;" per quod significabatur, quod eo usque testificari possent. Quod etiam veritas testificata sit per "ignem e Caelo," patet ex his:

Quod Holocaustum ex Aharone factum per Ignem e Caelo consumptum sit (*Levit.* ix. 24);
Similiter Holocaustum factum ab Elia (1 *Reg.* xviii. 38).

"Ignis e Caelo" in opposito sensu fuit signum testificans quod in malis et inde falsis essent, et quod perirent, sed ille ignis fuit ignis consumens; sicut ignis e Caelo,

Qui consumpsit duos filios Aharonis (*Levit.* x. 1–6);
Qui consumpsit quinquaginta et ducentos viros (*Num.* xxvi. 10);
Qui consumpsit extrema castrorum (*Num.* xi. 1–4);
Qui bis consumpsit quinquaginta viros a Rege ad Eliam missos (2 *Reg.*[1] i. 10, 12);
Ignis et sulphur e Caelo super Sodomam (*Gen.* xix. 24, 25);
Ignis e Caelo qui consumpsit illos qui circumdederunt castra sanctorum et urbem dilectam (de quo *Apoc.* xx. 9);
Discipuli irati contra impaenitentes dixerunt ad Jesum, "Visne dicamus ut Ignis descendat e Caelo, et consumat eos" (*Luc.* ix. 54).

Haec adducta sunt, ut sciatur quod "ignis e Caelo" significet testificationem, imo contestationem, quod verum sit verum, et in opposito sensu quod falsum sit verum, ut hic.

Praeterea "ignis" significat amorem caelestem, et inde zelum pro vero, et in opposito sensu amorem infernalem, et inde zelum pro falso (n. 468, 494).

600. [*Vers.* 14.] ***"Et seducat habitantes super terra propter signa quae data ei facere coram Bestia,"*** significat *quod per testificationes et contestationes inducant homines Ecclesiae in errores.*—Per "seducere" significatur inducere in errores; per "habitantes super terra" significantur homines Ecclesiae Reformatorum, ut supra (n. 578, 588, 597); per "signa," quae data ei facere coram Bestia, significantur testificationes et contestationes (n. 598, 599); per "Bestiam ex Mari," coram qua signa facta sunt, significatur fides Draconis apud Laicos (n. 567); et per "Bestiam ascendentem ex Terra," quae fecit signa, et alibi vocatur Pseudopropheta, significatur fides Draconis apud Clericos (n. 594). Simile dicitur a Domino apud *Matthaeum* (cap. xxiv. 24–26).

601. ***"Dicens habitantibus super terra, facere imaginem Bestiae, quae habet plagam machaerae et vixit,"*** significat *quod adducant homines Ecclesiae pro doctrina recipere, quod fides sit unicum medium salutis, quia nemo potest facere bonum a se, nisi sit meritorium, et quia nemo potest implere legem, et sic salvari.*—Per "habitantes super terra" intelliguntur homines Ecclesiae Reformatorum, ut supra (n. 600); per "imaginem" significatur doctrina illius Ecclesiae, de qua infra; et per "imaginem Bestiae quae habet plagam machaerae et vixit" significatur hoc doctrinae, quod "*Fides sit unicum medium salutis, quia nemo potest facere bonum a se nisi sit meritorium, et quia nemo potest implere legem et sic salvari*" (videatur supra, n. 576, 577, seq.).

Omnis Ecclesia coram Domino apparet sicut homo; si in veris ex Verbo est, apparet sicut homo pulcher; si autem in veris falsificatis est, apparet ut homo monstrosus. Ecclesia ita apparet ex doctrina ejus, et ex vita secundum illam; ex quo sequitur, quod doctrina Ecclesiae sit "imago" ejus. Id quoque videri potest ex hoc:—Omnis homo est suum bonum et verum, aut suum malum et falsum; inde et non aliunde homo est homo: consequenter est doctrina et vita secundum illam, quae facit "imaginem" hominis Ecclesiae; imaginem hominis pulchri si doctrina et vita secundum illam est ex genuinis veris Verbi, at imaginem hominis monstrosi si ex veris Verbi falsificatis. Homo etiam in mundo spirituali apparet ut aliquod animal, sed ita apparet ejus affectio e longinquo: illi qui in veris et bonis a Domino sunt, apparent ut agni et columbae;

at qui in veris falsificatis et bonis adulteratis sunt, apparent ut noctuae et vespertiliones; illi qui in fide separata a charitate sunt, sicut dracones et hirci; qui in falsis ex malo sunt, apparent ut basilisci et crocodili; et qui tales et usque confirmaverunt doctrinalia Ecclesiae, sicut praesteres volantes. Ex his videri potest, quod doctrina Ecclesiae, et vita secundum illam, intelligatur per "imaginem Bestiae," quam pro "habitantibus super terra" fecerunt.

Sed quid porro factum est cum illis qui "adorabant imaginem Bestiae" videatur *Apocalypsis* (cap. xiv. 9–11; cap. xix. 20; cap. xx. 4). Similia per "imagines" in Sensu spirituali significantur

Exod. xx. 4, 5; *Levit.* xxvi. 1; *Deutr.* iv. 16–18; *Esaj.* ii. 16; *Ezech.* vii. 20; cap. xvi. 17; cap. xxiii. 14–16.

Idola et sculptilia apud antiquos fuerunt imagines religiosi illorum; quare per illa significantur falsa et mala doctrinae (n. 459).

602. [*Vers.* 15.] ***"Et datum ei dare spiritum imagini Bestiae, ut et loquatur imago Bestiae,"*** significat *quod permissum illis confirmare doctrinam illam per Verbum, ex quo sicut vivificata docetur.*—Per "datum" significatur quod permissum sit; omnia enim falsa doctrinae, sicut mala vitae, fiunt ex permissione, de qua videatur *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 234–274, 275–284,[1] 296); per "imaginem Bestiae" significatur doctrina illa (n. 601); per "dare spiritum imagini Bestiae" significatur confirmare illam ex Verbo, nam non aliunde est spiritus et vita alicui doctrinae Ecclesiae; "ut loquatur imago Bestiae" significat quod ita sicut vivificata doceatur. Quod haec intelligantur per "dare spiritum imagini Bestiae, ut loquatur," est quia in omnibus Verbi est spiritus et vita, Dominus enim locutus est Verbum, inde Ipse est in illo; ac ita locutus est Verbum, ut singula ibi communicationem habeant cum Caelo, et per Caelum cum Ipso; Sensus spiritualis ibi est, per quem datur communicatio; quare Dominus dicit,

"Verba quae Ego loquor vobis, Spiritus et vita sunt" (*Joh.* vi. 63).

603. ***"Et faciat ut quicunque non adorant imaginem Bestiae occidantur,"*** significat *quod pronuntient damnationem super illos qui non doctrinam fidei illorum pro sancta doctrina*

Ecclesiae agnoscunt.—Per "adorare imaginem Bestiae" significatur agnoscere doctrinam fidei illorum pro sancta doctrina Ecclesiae, nam per "adorare" significatur pro sancto Ecclesiae agnoscere (n. 579, 580, 588, 597), et per "imaginem Bestiae" significatur doctrina illa (n. 601): per "occidi" significatur spiritualiter occidi, quod est damnari (n. 325, et alibi); et quia per "occidi" significatur damnari, etiam significatur declarari pro haeretico, et excludi a communione Ecclesiae, hic enim in oculis illorum spectatur ut damnatus.

Hoc faciunt Docti e Clero, qui justificationis arcana in scholis et gymnasiis imbuerunt; imprimis illi qui in fastu eruditionis propter illa sunt; hi damnant omnes qui non cogitant sicut illi, et quantum audent, fulminant super illos. Hoc possum memorare, quod illi qui arcana illa imbuerunt, et inde in fastu eruditionis fuerunt, in mundo spirituali tam infensi sint contra illos qui adorant Solum Dominum et non solam Fidem pro unico medio salutis agnoscunt, ut in excandescentiam irae et furoris veniant dum vident illos, et quoque dum e longinquo sentiunt sphaeram Divinam Domini, et sphaeram charitatis circum illos. Quoniam illi tales sunt, ideo describitur Draco, ut infensissimus hostis contra illos; ut quod

> "Steterit coram Muliere paritura, ut postquam pepererit, fetum ejus devoraret: quodque ejecerit post Mulierem ex ore suo aquam sicut flumen, ut illam a flumine absorptam faceret: et quod iratus contra Mulierem abiverit facere bellum cum reliquis seminis ejus" (*Apoc.* xii. 4, 15, 17);

quod

> "Ex ore Draconis, et ex ore Bestiae, et ex ore Pseudoprophetae" spiritus tres immundi, similes ranis, exiverint, ad congregandum suos in bellum diei magni Dei Omnipotentis (*Apoc.* xvi. 13–16; similiter, cap. xix. 19, 20, et cap. xx. 8–10);

ut et, quod

> "Bestia ascendens ex abysso occiderit duos Testes, et projecerit corpora illorum super plateam Urbis magnae, quae spiritualiter vocatur Sodoma et Aegyptus, et non permiserint illa poni in monumenta" (*Apoc.* xi. 7–9);

per "non permittere poni in monumenta" significatur rejicere ut damnatos (n. 506).

604. [*Vers.* 16.] ***"Et facit omnes parvos et magnos, et divites et pauperes, et liberos et servos,"*** significat *omnes in illa Ecclesia ex quacunque conditione, eruditione et intelligentia sunt.*—Per "parvos et magnos" hic intelliguntur qui in

minori et majori gradu dignitatis sunt, ita ex quacunque conditione; per "divites et pauperes" intelliguntur qui in cognitionibus et scientiis plus et minus sunt (n. 206), ita ex quacunque eruditione; per "liberos et servos" intelliguntur qui sapiunt ex se et qui ex aliis (n. 337), ita ex quacunque intelligentia: inde nunc per "omnes parvos et magnos, divites et pauperes, liberos et servos," intelliguntur omnes in illa Ecclesia ex quacunque conditione, eruditione et intelligentia sunt. Haec in Sensu spirituali.

605. ***"Ut det illis characterem super manu eorum dextra et super frontibus eorum,"*** significat *quod nemo pro Christiano Reformato agnoscatur, nisi qui fide et amore recipit doctrinam illam.*—Per "dare characterem" significatur agnoscere pro Christiano Reformato, seu quod sit ex confessione illa, quam doctrina docet; "character" est agnitio quod talis, ut et confessio quod sit; per "manum dextram" significatur omne hominis quoad potentiam intellectualem, ita quoad fidem, "manus dextra" enim significat potentiam hominis (n. 457); per "frontem" significatur omne hominis quoad potentiam voluntariam, ita quoad amorem, "frons" enim significat amorem (n. 347).

606. [*Vers.* 17.] ***"Et ut nemo possit emere aut vendere, si non habet characterem, aut nomen Bestiae, aut numerum nominis ejus,"*** significat *quod nemini liceat ex Verbo docere, proinde non inaugurari sacerdotio, decorari lauru magisterii, donari pileo doctoratus, et vocari Orthodoxus, nisi qui agnoscit doctrinam illam, ac jurat in fidem et amorem ejus, aut in tale quod ei conforme est, aut in tale quod non discordat.*—Per "emere et vendere" significatur comparare sibi cognitiones, hic quae illius doctrinae sunt, et docere illas, de quo sequitur; per "characterem" significatur agnitio pro Christiano Reformato, et confessio quod sit (n. 605); per "nomen Bestiae" significatur quale doctrinae, per "nomen" quale (n. 81, 122, 165, 584), et per "Bestiam" significatur doctrina recepta a Laicis, ita a communi caetu (n. 567); et quia dicitur "*aut* nomen Bestiae" significatur quale aut tale quod ei conforme est: per "numerum" significatur quale rei (n. 448); et quia dicitur "*aut* numerus nominis ejus," significatur quale aut tale quod non discordat. Ita dicitur, quia doctrina, quae per Draconem et ejus Bestiam significatur, non similis est in regnis ubi sunt Refor-

mati, at similis quoad hoc principium seu caput doctrinae,—*Quod Fides sine Operibus Legis justificet et salvet.* Quod "emere et vendere" significet sibi comparare cognitiones, ac docere illas, similiter "mercari," "negotiari," et "lucrari," constat ex his locis:

"Omnis sitiens ite ad aquas; et cui non argentum, ite, Emite, et comedite; ite, inquam, Emite sine argento vinum et lac" (*Esaj.* lv. 1);
"Gratis venditi estis, ideo non per argentum Redimemini" (*Esaj.* lii. 3);
"In sapientia tua et in intelligentia tua feceras tibi opes; et per multitudinem sapientiae in Negotiatione tua multiplicaveras tibi opes" (*Ezech.* xxviii. [4,] 5).

Quoniam per "Tyrum" significatur Ecclesia quoad cognitiones boni et veri, ideo de Tyro dicuntur haec:

"Omnes naves maris fuerunt ad Negotiandum negotiationem tuam: Tharschish Negotiatrix tua in argento; Javan, Thubal et Meschech, hi Mercatores tui, cum anima hominis dederunt Negotiationem tuam: Syria Negotiatrix tua cum chrysopraso: opes tuae, Negotiationes tuae, Mercatus tui, Negotiantes negotiationem tuam, cadent in cor marium in die casus tui" (*Ezech.* xxvii. 1 ad fin[1]);
"Ejulate naves Tharschishi, quia devastata est Tyrus, cujus Mercatores principes, et Negotiatores honorati terrae" (*Esaj.* xxiii. 1–8).

Simile per "negotiari" intelligitur in parabola Domini,

De homine peregre profecto, qui dedit servis suis talenta, ut Negotiarentur et Lucrarentur (*Matth.* xxv. 14–30[2]);
Et de alio qui dedit servis suis decem minas, ut cum illis Negotiarentur (*Luc.* xix. 12–26);
Et de thesauro abscondito in agro, "quem repertum homo abscondidit, et vendidit omnia et emit agrum" (*Matth.* xiii. 44);
Et de quaerente pulchras margaritas, "qui cum invenisset unam pretiosam, vendidit omnia, et Emit illam" (*Matth.* xiii. 45, 46);
"Tales facti sunt Negotiatores tui a juventute; quisque e regione sua aberrarunt, non salvans te" (*Esaj.* xlvii. 15).
(Praeter pluries alibi.)

607. [*Vers.* 18.] ***"Hic sapientia est,"*** significat *quod sapientis sit ex illis, quae in hoc capite dicta et explicata sunt, videre et intelligere, qualis est doctrina et fides de Deo et de salvatione apud Clericos.*—Dicitur "hic" quia intelliguntur illa quae in hoc capite dicta et explicata sunt, in specie quae de "Bestia ex Terra," per quam significatur doctrina et inde fides de Deo et de salvatione apud Clericos (n. 594), nam de hac Bestia, haec, quae in hoc versu, dicuntur; et quia sapientis, seu sapientiae, est, videre et intelligere qualis illa doctrina et inde fides est, dicitur, "Hic sapientia est."

608. ***"Habens intelligentiam computet numerum Bestiae,"*** significat *quod qui in illustratione a Domino est, cognoscere*

possit quale confirmationum istius doctrinae et fidei ex Verbo est apud illos.—"Habens intelligentiam" significat in illustratione a Domino esse: "computare numerum" significat cognoscere quale; per "numerum" significatur quale (n. 348, 364, 448), et per "computare" significatur cognoscere; et quia quale, quod per "numerum" significatur, est quale quoad verum, et omne verum doctrinae et fidei Ecclesiae est ex Verbo, ideo intelligitur quale confirmationum ex Verbo; hoc etiam est quale quod significatur per numerum "666," de quo sequitur.

609. ***"Numerus enim hominis est,"*** significat *quale Verbi et inde Ecclesiae.*—Per "hominem" significatur sapientia et intelligentia (n. 243), hic sapientia et intelligentia ex Verbo; ita quoque Verbum quoad sapientiam et intelligentiam apud hominem Ecclesiae. Ipsa etiam Ecclesia apparet coram Domino ut homo; inde homo Ecclesiae quoad spiritum suum in Caelo apparet ut homo secundum quale Ecclesiae ex Verbo apud illum: hoc itaque est, quod hic significatur per "numerum hominis," quia sequitur post haec, "habens intelligentiam computet numerum Bestiae;" per quae significatur, quod qui in illustratione est a Domino cognoscere possit quale confirmationum doctrinae et fidei de Deo et Salvatione est apud Clericos: quale Ecclesiae ex Verbo etiam significatur per "hominem" (n. 920, et quoque alibi).

610. ***"Numerus ejus sexcenta [sexaginta] sex,"*** significat *quale hoc, quod ab illis omne verum Verbi falsificatum sit.*—Per "numerum Bestiae" significatur quale confirmationum doctrinae et fidei ex Verbo apud illos (n. 608, 609); per "sexcenta sexaginta sex" significatur omne verum boni; et quia hoc de Verbo dicitur, significatur omne verum boni in Verbo, hic illud falsificatum, quia est "numerus Bestiae." Quod hoc significetur, est quia "6" simile significant quod "3" multiplicata in "2," ac "3" significant plenum et omne, et praedicantur de veris (n. 505); ac "2" significant conjugium veri et boni: et quia "6" componuntur ex duobus illis numeris in se multiplicatis, ideo significant omne verum boni in Verbo, hic illud falsificatum; quod etiam ab illis falsificatum sit, videatur supra (n. 566). Quod dicatur numerus "666," est quia in illo numero triplicantur "6," ac triplicatio complet; multiplicatio per 100,

unde "600," ac per 10, unde "60," nihil mutat (videatur supra, n. 348). Quod "sex" significent plenum et omne, et dicantur ubi agitur de veris boni, constare potest ex locis in Verbo, ubi ille numerus nominatur; sed illa istius numeri significatio non apparet clare nisi illis qui vident res de quibus agitur in Sensu spirituali, sicut quod Dominus dixerit

Quod "Semina quae ceciderunt in terram bonam, dederint fructum ad Triginta, ad Sexaginta, et ad Centum" (*Marc.* iv. 8, 20; *Matth.* xiii. 8, 23);
Quod "Paterfamilias exiverit et conduxerit operarios in vineam suam hora Tertia et hora Sexta" (*Matth.* xx. 3, 5);
Quod super mensa in Tabernaculo ordinati fuerint Panes in duos ordines, "in quovis Sex" (*Levit.* xxiv. 6);
Quod "Sex hydriae positae fuerint juxta mundationem Judaeorum" (*Joh.* ii. 6);
Quod urbes refugii seu azyli essent Sex (*Num.* xxxv. 6, 7; *Deutr.* xix. 1–9);
Quod calamus mensurae, quo Angelus mensus est omnia Novi Templi et Novae Urbis, fuerit Sex ulnarum (*Ezech.* xl. 5);
Quod propheta biberet aquam juxta mensuram, "Sextam hinis" (*Ezech.* iv. 11);
Quod pro oblatione sumerent "Sextam Ephae de chomere tritici" (*Ezech.* xlv. 13);

Quoniam "sex" significant plenum, ideo vox "sextare" orta est, per quam in Sensu spirituali significatur id quod completum est et prorsus, ut quod

"Sextarent epham de chomere hordei" (*Ezech.* xlv. 13);

et de Gogo:

"Reverti faciam te, et Sextabo te" (*Ezech.* xxxix. 2);

per quod significatur, quod apud illum prorsus destruetur omne verum boni in Verbo; quinam per "Gogum" intelliguntur, videatur n. 859.

6111. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Omnes qui ad Caelum praeparati sunt, quod fit in Mundo spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum, post exactum tempus desiderant cum aliquo suspirio Caelum; et mox aperiuntur oculi eorum, et vident viam quae tendit ad aliquam societatem in Caelo. Hanc viam intrant, et ascendunt; et in ascensu est porta, et ibi custos: hic aperit portam, et sic ingrediuntur

Tunc obviam fit eis inquisitor, qui eis a Moderatore dicit, ut

penitius intrent; et inquirant, num alicubi domus sint quas agnoscant sicut suas, nam pro quovis novitio angelo est nova domus; et si inveniunt, renuntiant hoc, et manent ibi.

At si non inveniunt, redeunt, et dicunt quod non viderint. Et tunc a quodam sapiente ibi exploratur, num lux quae in illis est concordat cum luce quae in societate est, et imprimis num calor; lux enim Caeli in sua essentia est Divinum Verum, et calor Caeli in sua essentia est Divinum Bonum, utrumque procedens a Domino, ut Sole ibi. Si alia lux et alius calor, quam lux et calor illius societatis, in illis sunt, non recipiuntur; hoc est, si aliud Verum et aliud Bonum. Quare abeunt inde, et per vias inter societates in Caelo apertas vadunt; et hoc usque dum inveniunt societatem affectionibus illorum prorsus congruam, et ibi fit habitatio illorum in aeternum; sunt enim ibi inter suos, quemadmodum inter affines et amicos, quos, quia in simili affectione sunt, ex corde amant; et ibi sunt in vitae suae faustitate, et in totius pectoris sui ex pace animae jucunditate; est enim in calore et luce Caeli delicium ineffabile, quod communicatur. Ita fit cum illis qui angeli fiunt.

Sed qui in malis et falsis sunt, illis ex venia licet ascendere in Caelum; sed cum intrant, incipiunt trahere animam seu respirare cum lucta, et mox obscuratur visus illorum, et caligat intellectus et cessat cogitatio, ac lethus obversatur oculis, et sic stant sicut stipites. Et tunc incipit cor pulsare, pectus angustari, et mens corripi angore, ac plus et plus cruciari, et in eo statu se contorquent, sicut serpens admotus igni; quare devolvunt se inde, et per praecipitium, quod tunc eis apparet, se dejiciunt, nec quiescunt quam in Inferno apud sui similes, ubi possunt animam trahere, et ubi cor eorum libere vibratur. Postea odió habent Caelum, et rejiciunt verum, et corde blasphemant Dominum, credentes quod cruciatus et tormina illorum in Caelo ab Ipso fuerint.

Ex his paucis videri potest, qualis sors illorum est, qui nihili pendunt vera, quae tamen faciunt lucem in qua sunt angeli Caeli, et qui nihili pendunt bona, quae tamen faciunt calorem in quo sunt angeli Caeli: tum ex his videri potest, quantum errant, qui credunt quod quisque possit frui beatitudine caelesti, modo admittatur in Caelum. Fides enim hodierna est, quod in Caelum recipi sit ex sola misericordia; et quod receptio in Caelum sit, sicut qui in mundo in domum nuptiarum venit, et tunc simul in gaudia et laetitias ibi; at sciant quod communicatio affectionum sit in mundo spirituali, quoniam homo tunc spiritus est, et vita spiritus est affectio, et ex illa et secundum illam est cogitatio; et quod affectio homogenea conjungat, et affectio heterogenea disjungat, et quod heterogeneum cruciet, diabolum in Caelo, et angelum in Inferno. Quamobrem separati sunt juste secundum diversitates, varietates, et differentias affectionum quae amoris sunt.

Datum est videre ultra trecentos ex Clero Orbis Reformati, omnes eruditos, quia sciverunt

solam Fidem confirmare usque ad justificationem, et quidam ultra; et quia apud illos quoque erat fides quod Caelum sit modo admissio ex gratia, data est illis venia ascendendi in unam Caeli societatem, quae tamen inter superiores non fuit. Et cum ascenderunt simul, tunc e longinquo visi sunt sicut vituli. Et cum intrabant Caelum, recepti sunt ab angelis civiliter, sed cum colloquebantur, occupavit illos tremor postea horror, et demum cruciatus sicut mortis, et tunc dejecerunt se praecipites, et in dejectione visi sunt sicut equi mortui. Quod apparuerint sicut vituli in ascensu, erat quia affectio naturalis videndi et sciendi exultans apparet ex correspondentia sicut vitulus; et quod in dejectione apparuerint sicut equi mortui, erat quia intellectus veri in Verbo apparet ex correspondentia sicut equus, ac intellectus nullus veri in Verbo sicut equus mortuus.

Erant pueri infra qui videbant illos descendentes, ac in descensu visos ut equos mortuos; et tunc avertebant facies, et dicebant Magistro suo, qui cum illis erat, "Quid hoc portentum; vidimus homines et nunc pro illis equos mortuos; quos quia non potuimus aspicere, avertimus facies; Magister, ne moremur in hoc loco, sed abeamus:" et abiverunt.

Et tunc Magister illos in via instruxit quid "equus mortuus;" dicens, "'Equus' significat intellectum Verbi; omnes equi, quos vidistis, illum significarunt; quando enim homo vadit meditans ex Verbo, tunc meditatio illius e longinquo apparet ut equus, generosus et vivus sicut spiritualiter meditatur Verbum; ac vicissim miser et mortuus sicut materialiter."

Tunc pueri quaerebant, "Quid est spiritualiter et materialiter meditari ex Verbo."

Et respondit Magister, "Illustrabo hoc per exempla: Quis, dum legit Verbum, non cogitat de Deo, de proximo, et de Caelo. Omnis qui cogitat de Deo solum ex Persona et non ex Essentia, is materialiter cogitat; tum qui cogitat de proximo solum ex forma et non ex qualitate, is materialiter cogitat; et qui cogitat de Caelo solum ex loco, et non ex amore et sapientia ex quibus Caelum, is quoque materialiter cogitat."

Sed dixerunt pueri, "Nos cogitavimus de Deo ex Persona, de proximo ex forma quod sit homo, et de Caelo ex loco; num ideo, cum legimus Verbum, apparuimus tunc alicui ut equi mortui."

Dixit Magister, "Non; estis adhuc pueri, et non potuistis aliter; at percepi affectionem sciendi et intelligendi apud vos, quae quia est spiritualis, cogitavistis etiam spiritualiter. Sed redibo ad priora quae dixi, quod qui cogitat materialiter, dum legit Verbum, aut meditatur ex Verbo appareat e longinquo sicut equus mortuus; at qui spiritualiter, sicut equus vivus: et quod materialiter cogitet de Deo ac de Trinitate Dei qui solum ex Persona, et non ex Essentia. Sunt enim Attributa Divinae Essentiae plura, ut Omnipotentia, Omniscientia, Omnipraesentia, Misericordia, Gratia, Aeternitas, et alia; et sunt Attributa procedentia ex Divina Essentia, quae sunt Creatio et Conservatio, Salvatio et Redemptio, Illustratio et Instruc-

tio. Omnis qui de Deo solum ex Persona cogitat, facit tres Deos; dicens, quod unus Deus sit Creator et Conservator, alter Salvator et Redemptor, ac tertius Illustrator et Instructor; at omnis qui de Deo ex Essentia cogitat, facit unum Deum dicens, 'Deus nos creavit et conservat, nos redemit et salvat, et nos illustrat et instruit.' Inde causa, quod qui de Trinitate Dei cogitant ex Persona et sic materialiter, non possint aliter ex ideis cogitationis suae, quae materialis est, quam facere ex uno Deo tres; sed usque contra cogitationem suam tenentur dicere, quod in unoquovis sit communio omnium Attributorum, et hoc unice ex causa, quia sicut per transennam etiam cogitaverunt de Deo ex Essentia. Quare, mi discipuli, cogitate de Deo ex Essentia et ex illa de Persona, et non ex Persona et ex hac de Essentia; cogitare enim ex Persona de Essentia est materialiter cogitare etiam de Essentia, at cogitare ex Essentia de Persona est spiritualiter cogitare etiam de Persona. Gentiles antiqui quia materialiter cogitaverunt de Deo, et quoque de Attributis Dei, non modo finxerunt tres Deos, sed etiam plures usque ad centum. Sciatis quod materiale non influat in spirituale, sed spirituale in materiale. Simile est cum cogitatione de proximo ex forma, et non ex qualitate ejus; ut et cum cogitatione de Caelo ex loco, et non ex amore et sapientia ex quibus Caelum. Simile est cum omnibus et singulis quae in Verbo sunt; quare qui materialem ideam de Deo fovet, et quoque de Proximo et de Caelo, non potest quicquam ibi intelligere: est illi Verbum litera mortua; et ipse apparet e longinquo, dum legit illud aut meditatur ex illo, sicut equus mortuus.

"Illi quos vidistis descendentes e Caelo, factos coram oculis vestris sicut equos mortuos, fuerunt qui occluserunt visum rationalem apud se et apud alios per peculiare dogma, quod intellectus captandus sit sub obedientia fidei eorum; non cogitantes quod intellectus a religione occlusus sit caecus sicut talpa, et in illo mera caligo; et talis caligo quae rejicit a se omnem lucem spiritualem, obstipat influxum ejus a Domino et e Caelo, et ponit pro illo obicem in sensuali corporeo, longe infra rationale, in rebus fidei; hoc est, ponit illum juxta nasum, et figit illum in cartilagine ejus, ex quo postea ne quidem odorari potest spiritualia: unde quidam tales facti sunt, ut dum sentiunt odorem ex spiritualibus, cadant in deliquium: per *odorem* intelligo perceptionem. Hi sunt qui faciunt Deum tres. Dicunt quidem ex Essentia quod Deus unus sit; at usque dum ex fide sua orant, quae est, ut Deus Pater misereatur propter Filium et mittat Spiritum Sanctum, manifeste faciunt tres Deos. Non possunt aliter, orant enim ad Unum, ut misereatur propter Alterum, et mittat Tertium."

Et tunc Magister illorum docuit illos de Domino, quod Ille Deus Unus sit, in Quo Divina Trinitas.

NOTAE CRITICAE EDITORIS.

Pag.	*Sig.*	
5	1	xxi. *scripsi pro* "xx."
10	1	sit *pro* "fit"
	2	Haec *pro* "X. Haec"
15	1	4 *pro* "III."
16	1	5 *pro* "IV."
	2	6 *pro* "V."
17	1	7 *pro* "VI."
	2	8 *pro* "VII."
19	1	9 *pro* "VIII."
	2	10 *pro* "IX."
	3	Haec *pro* "X. Haec"
	4	Antitrinitarii *pro* "Antetrinitarii"
24	1	et *pro* "est"
	2	*Verba in uncis inclusa videantur infra* (n. 39).
	3	loquebatur *pro* "loquetur"
27	1	xxv. *pro* "xv."
	2	*nobis* pro "*vobis*"
28	1	45, 46 *pro* "45"
31	1	33, 34 *pro* "13"
32	1	11 *pro* "1"
34	1	*Jerem.* pro "*Esaj.*"
36	1	35 *pro* "34"
	2	xxvi. *pro* "xvi."
	3	12 *pro* "72"
	4	xv. 9 *pro* "xi. 8, 9'
38	1	1 *pro* "5"
41	1	40–46 *pro* "46 ad 46"
42	1	684 *pro* "654"
43	1	v. *pro* "iv."
	2	lii. *pro* "li."
	3	3 *pro* "8"
45	1	962 *pro* "960"
46	1	12 *pro* "2"
	2	26 *pro* "27"
	3	iii. *pro* "ii."
48	1	26 *pro* "26, 27"
	2	11, 12 *pro* "11 ad 13"
	3	xxxvii. *pro* "xxvii."
49	1	34 *pro* "14"
50	1	23 *pro* "19"
52	1	*et* pro "*est*"
53	1	21 *pro* "22"

Pag.	*Sig.*	
55	1	xxiv. 15 *pro* "xx. 25"
	2	5 *pro* "1"
57	1	vii. *pro* "viii."
	2	xviii. *pro* "18"
58	1	iv. 16, *pro* "iv. 6"
61	1	31 *pro* "11"
	2	17–24 *pro* "17 ad 20, 35"
62	1	9570 *pro* "957.2"
63	1	lxxiv. *pro* "lxiv."
	2	xlviii. 10 *pro* "xxviii. 10, 11"
	3	lxxxii. *pro* "lxxii."
	4	*Jerem.* pro "*Psalm.*"
	5	lv. 5 *pro* "liv. 7"
64	1	*Jischaji* pro "*Ischaii*"
	2	xi. 1, 5 *pro* "xi. 5"
65	1	568 *pro* "565"
66	1	v. *pro* "iv."
	2	16 *pro* "17"
	3	vii. *pro* "vi."
68	1	5 *pro* "5, 6"
	2	6, 7 *pro* "7"
	3	40 *pro* "46"
	4	xxxiii. *pro* "xxiii."
	5	xii. *pro* "ii."
69	1	xxxvii. *pro* "xxxvi."
	2	xxiv. *pro* "xxxiv."
	3	4 *pro* "1"
70	1	1 *pro* "7"
	2	xcix. *pro* "xlix."
	3	6, 7 *pro* "6"
72	1	17, 18, 20 *pro* "17, 19, 21"
	2	10, 11 *pro* "10"
	3	xvii. *pro* "xvi."
	4	8 *pro* "3"
	5	1, 2 *pro* "2"
	6	*Esaj.* pro "*Psalm.*"
73	1	*Aqua* pro "*qua*"
	2	37, 38 *pro* "27, 28"
	3	2 *pro* "3"
	4	3 *pro* "23"
74	1	9, 10 *pro* "10"
	2	*te Caelos* pro "*te*"
	3	10 *pro* "10, 11"
	4	24 *pro* "23"

Pag.	Sig.	
75	1	significent *pro* "significentur"
	2	14–20, 24, 25 *pro* "14 ad 20, 23"
76	1	1 *pro* "6, 7, 38" (7, 38 cum cap. xxxvii. cohaerent.)
	2	15, 21 *pro* "15, 22"
77	1	appareat *pro* "appareant"
	2	20 *pro* "7"
78	1	17 *pro* "37"
	2	14, 15 *pro* "15"
	3	viii. *pro* "vii."
79	1	*Prophetis* pro "*Prophetas*"
	2	10, 11 *pro* "10"
	3	20 *pro* "7"
	4	*ex* pro "*quod ex*"
80	1	26 *pro* "27"
83	1	*Joh.* iii. 36; cap. vi. 40, 47, 48 *pro* "*Joh.* vi. 40, 47, 48"
	2	25, 26 *pro* "24, 26"
89	1	onus *pro* "opus"
	2	73 *pro* "72"
90	1	ut *pro* "et"
93	1	*novum* pro "*meum*"
94	1	xxi. *pro* "xx."
98	1	35 *pro* "25"
	2	xii. 28 *pro* "x. 3"
	3	*Habes* pro "*Habeo*"
103	1	*Cui* pro "*Cur*"
	2	11 *pro* "12"
105	1	*de Scriptura Sacra* pro "*de Domino*"
107	1	43 *pro* "36"
	2	*Ut* pro "*Et*"
108	1	10 *pro* "9"
	2	3 *pro* "30"
	3	27 *pro* "18"
	4	vii. *pro* "viii."
109	1	20 *pro* "19"
111	1	habites *pro* "habitas"
113	1	*earum* pro "*eorum*"
	2	1–3 *pro* "1"
115	1	31–51 *pro* "31 ad 38"
117	1	*nostri* pro "*vestri*"
	2	*irritum* pro "*non irritum*"
	3	lxi. *pro* "lvi."
118	1	30–33 *pro* "32, 33, 34"
120	1	quadraginta *pro* "70"
	2	*vestras* pro "*suas*"
	3	6 *pro* "5"
	4	15 *pro* "16"
121	1	1, 2, 6, 8, 9 *pro* "6, 8"
122	1	2 *pro* "7"
	2	lvii. *pro* "lvi."
123	1	40 *pro* "38"
	2	101 *pro* "100"
	3	34 *pro* "35, 36"
124	1	542, 543 *pro* "512, 546"
125	1	20 *pro* "12"

Pag.	Sig.	
125	2	*Divino Amore et Divina Sapientia* pro "*Divina Providentia*"
127	1	37–49 *pro* "205 ad 221"
	2	significantur *pro* "significatur"
	3	5 *pro* "15"
	4	15 *pro* "5"
134	1	quae *pro* "qui"
135	1	e *pro* "in"
	2	retine *pro* "retinete"
	3	ut *pro* "et"
138	1	37, 40 *pro* "34, 40"
139	1	*Matth.* pro "*Luc.*"
140	1	4977 *pro* "4997"
	2	10,645 *pro* "10,648"
	3	1555 *pro* "1553"
	4	9959 *pro* "9954"
	5	10,488 *pro* "10,485"
	6	6690 *pro* "1690"
	7	3494 *pro* "3495"
	8	3470 *pro* "3570"
	9	4104 *pro* "4704"
	10	553 *pro* "353"
	11	4985 *pro* "4983"
142	1	Quae *pro* "Qui"
143	1	11, 12, *pro* "11, 12, 13"
	2	36 *pro* "36, 37"
144	1	ix. *pro* "x."
	2	xlv. *pro* "xlix."
	3	lxiii. *pro* "xliii."
	4	xxxvii. *pro* "xxxvi."
	5	25, 40, *pro* "24, 40"
	6	8 *pro* "4"
145	1	*ambulavit* pro "*ambulant*"
	2	*Malach.* pro "*Esaj.*"
	3	*ambulaverim* pro "*ambulavero*".
146	1	5 *pro* "1"
	2	*vestri pro* "*illorum*"
148	1	xlv. *pro* "xliv."
	2	l. *pro* "i."
	3	xvii. *pro* "xviii."
150	1	24 *pro* "24, 25"
154	1	15, 16 *pro* "16, 17"
	2	19, 21 *pro* "18, 21"
	3	cxxxviii. *pro* "cviii."
	4	173 *pro* "123"
155	1	*audivit* pro "*audivi*"
	2	7, 9 *pro* "7, 8"
156	1	quoad *pro* "quod"
157	1	3, 4, 10, 12 *pro* "3, 4, 10, 11, 12"
	2	1 *pro* "1, 2"
	3	19 *pro* "18, 19"
	4	5 *pro* "5, 6"
158	1	4 *pro* "3"
	2	xlviii. *pro* "xlvii."
	3	lv. 9 *pro* "xlviii. 9, 21"

Pag.	*Sig.*	
158	4	4, 7 *pro* "2, 4, 5, 7"
	5	14 *pro* "14, 15"
	6	*Luc.* pro "*Matth.*"
159	1	9, 10 *pro* "8, 9"
160	1	i. 1–14 *pro* "i. ad 14"
162	1	8, 9 *pro* "7, 8"
163	1	21 *pro* "22"
164	1	10, 11 *pro* "11, 12"
	2	6 *pro* "5"
	3	xxxvii. *pro* "xxxi."
	4	7 *pro* "6"
	5	*Esaj.* pro "*Jesaj.*"
165	1	cix. *pro* "cxix."
	2	4, 5 *pro* "4, 5, 6"
	3	6, 7 *pro* "6, 7, 8"
	4	16 *pro* "6"
167	1	xlvii. *pro* "xliii."
	2	1, 4, 5 *pro* "1"
	3	2, 3 *pro* "2, 3, 4"
	4	lviii. *pro* "viii."
170	1	151 *pro* "13"
171	1	5 *pro* "4, 5"
	2	*quid* pro "*quod*"
178	1	1–10 *pro* "1 ad 11"
179	1	vii. *pro* "ix."
183	1	4 *pro* "3, 4"
	2	xiv. *pro* "iv."
184	1	12 *pro* "18"
	2	8 *pro* "7"
185	1	li. 36, 42 *pro* "l. 42"
	2	10 *pro* "9, 10, 11"
	3	Meam *pro* "suam" (*Vid.* n. 405.)
186	1	pervertantur *pro* "pervertuntur" (*Vid. loc. cit.*)
	2	xxx. 6 *pro* "xxxvi. 9"
	3	89 *pro* "8, 9"
187	1	23 *pro* "22"
	2	at *pro* "et" (*Vid. loc. cit.*)
188	1	*Jehovih* pro "*Jehovah*"
	2	9, 10 *pro* "20"
	3	*juvenis* pro "*vetus*"
	4	24 *pro* "23, 24"
189	1	*ovium* pro "*populorum*"
	2	7 *pro* "6, 7"
	3	xii. *pro* "viii."
	4	7 *pro* "7, 8"
	5	3 *pro* "13"
	6	20, 21 *pro* "20, 22"
190	1	xxxiv. *pro* "xxiv."
	2	14 *pro* "15"
	3	3 *pro* "1"
	4	28 *pro* "29"
	5	iv. *pro* "xxiv."
191	1	31 *pro* "30–36"
	2	26, 27, 29 *pro* "26"
193	1	xxxvi. *pro* "xxvi."
	2	11, 12 *pro* "10, 11, 12"
194	1	2 *pro* "1, 2"
196	1	*a* pro "*in*"
	2	20 *pro* "19, 20"
198	1	nec *pro* "et"
199	1	CONTENTA *pro* "CONTENTUM"
200	1	dicit *pro* "dixit"
202	1	*libris* pro "*libro*"
	2	12, 15 *pro* "12, 13, 14"
	3	9, 10 *pro* "8, 9"
205	1	dicit *pro* "dixit"
206	1	44 *pro* "48"
	2	18 *pro* "8"
207	1	17 *pro* "13"
	2	*eorum* pro "*nostrae*"
	3	22, 25 *pro* "21, 22, 25"
	4	2 *pro* "2, 3"
	5	*Dominus* pro "*Jehovah*"
	6	xvii. *pro* "xvi."
209	1	*Luc.* xxi. 36 pro "*Matth.* xvi. 27"
	2	22, 27 *pro* "27"
210	1	2 *pro* "2, 3"
	2	4 *pro* "3, 4"
	3	9, 10 *pro* "8, 9, 10"
	4	cxlvii. 7 *pro* "cxxxvii. 1, 2"
211	1	2, 3 *pro* "2, 3, 4"
	2	xlix. 5 *pro* "xlv. 4, 5"
	3	2 *pro* "1, 2"
212	1	aromatum *pro* "aroma"
	2	18 *pro* "10"
	3	12 *pro* "10"
	4	13 *pro* "8, 14"
	5	*Num.* xv. 3, 7 *pro* "cap. xv. 5"
	6	cap. xxviii. 6, 8, 13 *pro* "*Num.* vi. 6, 8, 13"
213	1	xviii. *pro* "xvii."
	2	3 *pro* "2"
	3	lxxvi. *pro* "lxxxvi."
214	1	6 *pro* "2"
	2	xix. *pro* "xv."
215	1	lxiii. *pro* liii."
216	1	cxl. *pro* "cxlv."
	2	15 *pro* "15, 16"
217	1	vii. *pro* "viii."
218	1	8 *pro* "7, 8"
	2	4 *pro* "3, 4"
	3	ix. 18 *pro* "xlix. 8, 13"
	4	12 *pro* "11 12"
	5	*videbo* pro "*videbis*"
	6	*Psalm.* pro "cap."
219	1	13 *pro* "3"
220	1	7 *pro* "6"
221	1	21 *pro* "2"
	2	*Benedictiones* pro "*Benedictionem*"
	3	28 *pro* "28, 30, 31"
	4	*Benedicam* pro "*Benedicite*"

Pag.	*Sig.*	
221	5	dicitur *pro* "dicit".
222	1	*docebit* pro "*docebunt*"
	2	7–9 *pro* "7 ad 10"
224	1	*et* pro "*e*"
230	1	CONTENTA *pro* "CONTENTUM"
	2	audivi *pro* "et audivi"
	3	audivi *pro* "et audivi"
233	1	256 *pro* "257"
	2	*Deus Jacobi* pro "*Jehovah*"
	3	7 *pro* "6, 7"
	4	*Eques* pro "*Equus*"
	5	4, 5 *pro* "5, 6"
	6	1 *pro* "1, 2"
	7	33, 34 *pro* "34"
234	1	15, 16 *pro* "14, 15, 16"
	2	8 *pro* "8, 9"
	3	3, 5 *pro* "3, 4, 5"
235	1	42 *pro* "43"
	2	6, 20 *pro* "5, 20"
	3	12 *pro* "11, 12"
	4	iii. *pro* "ii."
236	1	2 *pro* "10"
	2	17, 18 *pro* "17"
	3	xlix. *pro* "xlviii."
	4	2, 3 *pro* "2, 3, 4"
237	1	*Audivi* pro "*Et audivi*"
	2	242 *pro* "241"
238	1	1, 2 *pro* "2"
239	1	25 *pro* "25, 27"
	2	*Deus* pro "*Rex*"
	3	*justitiae* pro "*Jehovae*"
	4	78, 79 *pro* "79"
	5	15 *pro* "8"
	6	*Tuam* pro "*meam*"
	7	*inquit* pro "*inquiet*"
	8	9, 11 *pro* "9, 10"
	9	liv. *pro* "lix."
	10	viii. *pro* "xii."
	11	14 *pro* "12"
240	1	*Audivi* pro "*Et audivi*"
	2	231, 232 *pro* "232, 233"
241	1	10 *pro* "20"
	2	25–28 *pro* "26, 28"
243	1	22, 25, 26 *pro* "21 ad 26"
	2	13, 14 *pro* "33, 34"
	3	17 *pro* "14, 17"
	4	14 *pro* "12, 13, 14"
244	1	18 *pro* "8"
	2	xvi. *pro* "xv."
	3	11 *pro* "10"
	4	v. 37 *pro* "xv. 39"
245	1	14, 15 *pro* "14, 15, 16"
	2	19 *pro* "1, 2"
246	1	2–4 *pro* "2 ad 5"
	2	9 *pro* "10"
	3	295, 302 *pro* "296, 303"
247	1	3 *pro* "1"
248	1	iii. *pro* "vii."

Pag.	*Sig.*	
248	2	iv. *pro* "v."
	3	vi. *pro* "vi. 2"
	4	1–8 *pro* "1 ad 9"
	5	xxiv. *pro* "xxv."
249	1	*polluisti* pro "*polluistis*"
	2	v. *pro* "vi."
250	1	19 *pro* "9"
	2	21 *pro* "10"
	3	10 *pro* "16"
	4	*erant* pro "*erunt*"
	5	840 *pro* "839"
251	1	2, 3 *pro* "23"
	2	*removeantur* pro "*removentur*"
253	1	840 *pro* "839"
254	1	7 *pro* "8"
	2	19, 20 *pro* "18, 19, 20"
	3	13 *pro* "12, 13"
	4	8 *pro* "17, 18"
255	1	*defluet* pro "*defluent*"
	2	*Jerem.* pro "*Esaj.*"
	3	*Esaj.* pro "cap."
256	1	12–14, 20–24 *pro* "12 ad 15, 19 ad 25"
	2	*sunt* pro "*est*"
257	1	16, 17 *pro* "16, 19"
	2	cxiv. 4–7 *pro* "civ. 2 ad 6"
	3	*sicut* pro "*sunt*"
	4	25 *pro* "15"
258	1	iv. 17, 18 *pro* "iv. 8"
	2	iv. 1, 13 *pro* "ii. 12, 13"
	3	3, 4 *pro* "3, 5"
	4	*Ezech.* pro "*Esaj.*"
	5	*Jerem.* pro "*Ezech.*"
	6	*Jerem.* pro "cap."
	7	3, 13 *pro* "34"
261	1	18 *pro* "12"
265	1	CONTENTA *pro* "CONTENTUM"
266	1	hoc *pro* "haec"
268	1	1, 2 *pro* "1"
	2	xxviii. *pro* "xxxviii."
	3	26 *pro* "16"
	4	22 *pro* "21"
	5	xii. *pro* "xiii."
269	1	7, 8 *pro* "5"
	2	11 *pro* "10, 11"
	3	xli. *pro* "xlii."
270	1	3 *pro* "4"
	2	*Jehovah* pro "*Deus*"
	3	39 *pro* "39, 40"
	4	*Jerem.* pro "cap."
	5	*Ezech.* pro "cap."
	6	15 *pro* "15, 39"
	7	8, 10 *pro* "8, 9"
272	1	3 *pro* "4"
274	1	xviii. 31, 32 *pro* "vii. 25, 44"
	2	x. *pro* "ix."
275	1	8–24 *pro* "9–21"

Pag.	*Sig.*	
275	2	xxxv. *pro* "xxv."
	3	5–57 *pro* "5–56"
	4	xlviii. *pro* "xlvii."
276	1	15–21 *pro* "15–24"
277	1	xxxvii. 25, 26 *pro* "xxxviii. 26, 27"
	2	14, 16 *pro* "14, 15, 16"
	3	20 *pro* "18, 19, 20"
	4	*Esaj.* pro "*Jerem.*"
	5	31, 33 *pro* "27, 31, 33, 34"
	6	23 *pro* "22, 23"
	7	22 *pro* "20, 22"
	8	23 *pro* "22, 23"
278	1	*illi* pro "*illa*"
	2	*nonne* pro "*omne*"
	3	34 *pro* "35"
	4	v. 5 ad fin. *pro* "iv. 9 ad fin."
280	1	*Josh.* pro "cap."
282	1	lxxx. *pro* "lxx."
284	1	11 *pro* "12"
	2	1, 3 *pro* "1 ad 4"
	3	6388 *pro* "5688"
285	1	22 *pro* "23"
286	1	6 *pro* "5, 6"
288	1	cxlvii. *pro* "xlvii."
290	1	11 *pro* "2"
	2	xxv. *pro* "xxxv."
292	1	xxi. *pro* "xix."
293	1	xiv. *pro* "iv."
294	1	13 *pro* "12"
	2	25, 26 *pro* "26, 27"
	3	xxix. 4 *pro* "xxiv. 9"
	4	5–10 *pro* "10"
295	1	3–8 *pro* "3 ad n."
	2	xxvi. *pro* "xxvii."
296	1	53–56 *pro* "50 ad 58"
	2	17 *pro* "8"
297	1	13–15 *pro* "13, 14, 15, 16"
	2	iv. *pro* "iii."
	3	34 *pro* "33, 34"
298	1	21 *pro* "20"
	2	xviii. *pro* "xvii."
	3	9 *pro* "6, 9"
	4	29 *pro* "23, 28, 29"
	5	25 *pro* "27"
	6	iii. 4 *pro* "iii. 34"
	7	hoc *pro* "haec"
299	1	39 *pro* "9"
300	1	*viis* pro "*clivis*"
	2	*Ezech.* xxxiv. 12-14 pro "*Mich.* v. 1, 3"
301	1	lxxxvii. *pro* "lxxvii."
	2	13 *pro* "12, 13"
	3	3 *pro* "13"
303	1	quia *pro* "qui"
305	1	illorum *pro* "illarum" (*Vide* n. 413.)
309	1	65 *pro* "66"
309	2	8 *pro* "9"
	3	38, 39 *pro* "36 ad 43"
	4	vii. *pro* "vi."
	5	10 *pro* "12"
	6	xxxi. 8 *pro* "xxxii. 6"
	7	vii. *pro* "vi."
310	1	xliii. *pro* "xxiii."
	2	8 *pro* "7, 8"
	3	4–6, 13 *pro* "3, 4, 6, 13"
	4	21 *pro* "20"
	5	lxxxiv. 4 *pro* "lxxiv. 3, 4"
312	1	influxum *pro* "influxus" (*Vide Contenta singulorum versuum.*)
313	1	10 *pro* "11"
314	1	15 *pro* "13"
315	1	5 *pro* "6"
316	1	13–15 *pro* "13, 14"
	2	30 *pro* "30, 31"
	3	lxxviii. *pro* "lxxxviii."
	4	23–35 *pro* "28 ad 35"
317	1	7, 8 *pro* "8"
	2	1–3 *pro* "3"
	3	20 *pro* "21"
	4	33 *pro* "31"
318	1	xxxvii. *pro* "xxvii."
319	1	*Jerem.* xi. 16; cap. xvii. 8 *pro* "*Jerem.* xvii. 8; cap. xl. 16" (*Vide Apoc. Ex.* n. 507.)
	2	11, 15 *pro* "11"
	3	22–35 *pro* "28 ad 35"
	4	lxxviii. *pro* "lxxxviii."
320	1	398 *pro* "397"
321	1	*hamo* pro "*homo*"
	2	8–10 *pro* "1, 9, 10, 11"
	3	15, 16 *pro* "16"
323	1	*praeteriverunt* pro "*praeteriverant*"
	2	9 *pro* "17"
324	1	5 *pro* "3, 4, 5"
	2	11 *pro* "10, 11"
	3	12 *pro* "9"
	4	xciii. 3, 4 *pro* "xcii. 2, 3, 4"
325	1	7, 8 *pro* "6, 7"
326	1	409 *pro* "410"
	2	20 *pro* "20, 22"
328	1	*Esaj.* xiii. 10; tum videatur cap. xxiv. 23 *pro* "*Esaj.* xxiv. 21, 23"
	2	16 *pro* "18"
	3	16 *pro* "6"
	4	78, 79 *pro* "79"
330	1	29 *pro* "28"
331	1	14–16 *pro* "14, 15"
	2	37 *pro* "38"
	3	32 *pro* "31"
337	1	12 *pro* "13"
	2	19 *pro* "20"

Pag.	*Sig.*	
339	1	12 *pro* "13"
340	1	16 *pro* "17"
341	1	494 *pro* "490"
342	1	50 *pro* "51"
	2	33 *pro* "13"
	3	22 *pro* "21"
	4	15, 17 *pro* "15, 16, 17"
343	1	4 *pro* "4, 5"
	2	25 *pro* "24, 25"
	3	12 *pro* "10"
	4	9212 *pro* "9121"
	5	videatur *pro* "videat"
344	1	6399 *pro* "6349"
346	1	illis *pro* "illo"
	2	99 *pro* "98"
	3	21 *pro* "22"
349	1	9 *pro* "8"
	2	xliv. 7 *pro* "xliv. 17"
350	1	6 *pro* "6, 7"
	2	*Hiob* pro "*Psalm.*"
	3	xxxv. *pro* "xxv."
351	1	3 *pro* "2, 3"
	2	10 *pro* "20"
	3	9 *pro* "8"
	4	17 *pro* "27"
352	1	20 *pro* "10"
	2	ii. 1–5 *pro* "iii. 1, 2, 3"
	3	15 *pro* "13"
354	1	421 *pro* "428"
	2	*Nam* pro "*Num*"
	3	22 *pro* "12"
355	1	quae *pro* "qui"
356	1	*Dominus* pro "*Deus*"
	2	xi. 15 *pro* "xv. 15, 16"
357	1	320 *pro* "321"
	2	287 *pro* "336"
358	1	xxxiii. *pro* "lxiii."
360	1	468, 494 *pro* "465, 495"
362	1	468, 494 *pro* "465, 495"
	2	xxxviii. *pro* "xxviii."
363	1	22 *pro* "21"
364	1	xiv. 29 *pro* "xv. 9"
	2	4–9 *pro* "1–10"
365	1	452 *pro* "432"
366	1	13 *pro* "30"
	2	8 *pro* "18"
	3	1, 6 *pro* "16"
367	1	25 *pro* "22" (*In versione Seb. Schm. numeratus est versus* 22.)
	2	7 *pro* "6"
	3	xlv. *pro* "xlii."
368	1	*sacrificabunt* pro "*sacrificabant*"
	2	*Cubabunt* pro "*Cantabunt*"
	3	32, 34 *pro* "32, 33, 34"
	4	33–37 *pro* "33 ad 38"
	5	37–42, 49 *pro* "37 ad 44 ad 50"

Pag.	*Sig.*	
369	1	18, 19 *pro* "18, 19, 20"
	2	*Conf.* n. 316, 717.
370	1	9, 18, 19 *pro* "9, 20"
	2	5 *pro* "15"
376	1	30 *pro* "34"
379	1	*Qui* pro "*Et Qui*"
380	1	26–28 *pro* "26, 28, 29"
382	1	39 *pro* "37, 39"
	2	31, 35 *pro* "15"
	3	11 *pro* "30"
	4	xviii. *pro* "xvii."
	5	14 *pro* "13"
	6	xix. *pro* "xv."
383	1	1–9 *pro* "1 ad 10"
	2	*Psalm.* cxxxii. 7 pro "*Matth.* v. 34, 35"
	3	*opera* pro "*omnia*"
384	1	30 *pro* "29, 30, 31"
	2	9, 10 *pro* "10, 11"
	3	8 *pro* "7, 8"
387	1	2 *pro* "1"
388	1	34 *pro* "32"
391	1	10 *pro* "10, 11"
	2	*Deus* pro "*Rex*" (*Conf.* n. 306; *tum A. C.* n. 3780, §331; *Ap. Ex.* n. 365, 405, 612; *V. C. R.* n. 303; *Dicta Prob.* p. 54.)
	3	35 *pro* "3"
392	1	*haurirent* pro "*hauriret*"
393	1	1–3 *pro* "1 ad 4"
394	1	6 *pro* "5, 6"
	2	xiv. *pro* "xvi."
395	1	xviii. 7 *pro* "xvi. 2"
	2	7 *pro* "8"
	3	lv. 4 *pro* "liv. 5, 6"
	4	22 *pro* "22, 23"
	5	*Deus* pro "*Jehovah*"
397	1	concurreret *pro* "concurrit"
404	1	Tuis *pro* "suis"
405	1	6 *pro* "7"
	2	*es* pro "*est*"
	3	16 *pro* "14, 16"
	4	4 *pro* "4, 5"
	5	1 *pro* "1, 2"
406	1	vii. 20 *pro* "xvii. 21"
	2	24, 26 *pro* "25, 26"
	3	5 *pro* "24"
	4	1 *pro* "1; 2"
	5	18 *pro* "17"
407	1	3–5 *pro* "3, 4, 5, 9"
	2	*Domum* pro "*Formam*"
408	1	5, 6 *pro* "5, 6, 8"
	2	xxxviii. 4, 5 *pro* "xxviii. 4, 5, 6"
409	1	19 *pro* "7"
	2	36 *pro* "37"
410	1	4 *pro* "14"

Pag.	*Sig.*	
412	1	328 *pro* "318"
	2	*nos* pro "*vos*"
413	1	vi. *pro* "vii."
	2	xxx. *pro* "xix."
414	1	26 *pro* "16"
	2	29 *pro* "26"
416	1	*Jerem.* pro "*Joh.*"
	2	23 *pro* "13"
	3	lxxii. 6, 7 *pro* "cxlvii. 8, 9"
	4	xiii. *pro* "iii."
	5	22 *pro* "23"
419	1	4 *pro* "3, 4, 5"
	2	5, 6 *pro* "6, 7, 8"
	3	6, 7 *pro* "7, 8, 9"
	4	8, 9 *pro* "9, 10, 11"
	5	xxvii. 3 *pro* "xxx., 4"
420	1	lix. *pro* "ix."
	2	2 *pro* "1, 2"
	3	xxiv. *pro* "xxxvi."
	4	16 *pro* "11"
	5	*Ezech.* pro "cap."
	6	*Jerem.* pro "cap."
	7	9 *pro* "18"
	8	xliv. 17 *pro* "xlv. 9"
	9	xviii. 17 *pro* "v. 10"
	10	2 *pro* "i."
	11	2, 5 *pro* "3, 5"
422	1	18 *pro* "17"
	2	*Luc.* x. 10–12 *pro* "cap. x. 10, 11, 13"
	3	cap. pro "*Luc.*"
423	1	18–21 *pro* "17 ad 21"
	2	ii. *pro* "i."
424	1	xxvii. *pro* "xxvi."
	2	lxviii. *pro* "xlviii."
	3	8–11 *pro* "7, 8, 9"
	4	2, 7 *pro* "1, 7"
425	1	xii. *pro* "xi."
	2	5 *pro* "15"
	3	cvi. 22 *pro* "cxxvi. 23"
	4	51 *pro* "5"
427	1	61 *pro* "31"
	2	xix. 2, 3 *pro* "x. 2, 3, 4"
	3	1–3 *pro* "2, 3, 4"
	4	12 *pro* "12, 19"
428	1	statutum *pro* "statum"
429	1	*facies* pro "*faciet*"
	2	xl. *pro* "xi."
	3	4 *pro* "5"
430	1	10 *pro* "12"
432	1	514 *pro* "314"
433	1	81 *pro* "31"
435	1	23 *pro* "9"
	2	41 *pro* "42"
	3	xiv. 61 *pro* "xi. 27"
437	1	significat *pro* "et significat"
438	1	*Tuis* pro "*suis*"
	2	lxii. *pro* "lx."

Pag.	*Sig.*	
439	1	3–12 *pro* "2 ad 6, 11, 12"
	2	81 *pro* "8"
	3	20 *pro* "12"
	4	2, 13, 24 *pro* "2, 13, 14, 24"
	5	10 *pro* "9"
440	1	3 *pro* "13"
	2	18 *pro* "10"
	3	11, 13 *pro* "10, 11"
441	1	false *pro* "falso"
	2	8 *pro* "28"
442	1	8 *pro* "9"
	2	28 *pro* "27"
450	1	25 *pro* "15"
	2	30 *pro* "3"
451	1	413 *pro* "423"
453	1	18 *pro* "16"
	2	7–9 *pro* "7 ad 10"
	3	*Jacobi* pro "*Israelis*"
	4	*No* pro "*non*" (*Conf. A. C.* n. 8398.)
	5	8 *pro* "6, 7, 8"
	6	*eorum* pro "*tua*" (*Conf. A. C.* n. 2584.)
	7	11, 14, 16 *pro* "11, 12, 14, 16"
455	1	10 *pro* "11"
	2	8 *pro* "5"
	3	20 *pro* "19, 20"
	4	*Malach.* pro "*Mich.*"
456	1	10 *pro* "173"
	2	10 *pro* "19"
457	1	xxviii. *pro* "xxxviii."
459	1	12 *pro* "11"
460	1	20 *pro* "17, 18, 21"
	2	38 *pro* "13"
461	1	21, 22 *pro* "21, 22, 23"
	2	6 *pro* "5"
	3	36 *pro* "26"
462	1	*Jerem.* pro "*Joel*"
	2	9 *pro* "1"
	3	19 *pro* "9"
463	1	*nos* pro "*vos*"
	2	35 *pro* "35, 36"
	3	13 *pro* "13, 14"
	4	*Extollant* pro "*Extollat*"
	5	11 *pro* "10, 11"
	6	*Ezech.* pro "*Esaj.*"
	7	ii. *pro* "iii."
465	1	65 *pro* "66"
466	1	*Suam* pro "*tuam*"
	2	*Suam* pro "*tuam*"
	3	lxxxix. *pro* "lxxxiv."
	4	xxvi. *pro* "xxviii."
467	1	520 *pro* "500"
	2	21 *pro* "21, 22"
	3	43 *pro* "4"
	4	31 *pro* "30, 31"
468	1	12 *pro* "11"
469	1	509 *pro* "506"

Pag.	Sig.	
470	1	35–39 *pro* "35 ad 38"
	2	24–26 *pro* "24, 25"
	3	416 *pro* "490"
473	1	11 *pro* "10"
	2	7 *pro* "9"
	3	significantur *pro* "significatur"
476	1	15 *pro* "35"
	2	*vitis* pro "*vitae*"
	3	*perdes* pro "*perdam*"
479	1	quisque *pro* "cuivis" (*Vid. V. C. R.* n. 162.)
485	1	facit *pro* "fecit"
487	1	(cap. iv) *pro* "cap. iv. et Homo, cap. iv."
	2	*facis* pro "*faciam*"
	3	3–6 *pro* "2 ad 6"
	4	18, 19 *pro* "8, 9"
	5	ii. 21, 22 *pro* "i. 21, 22, 23"
	6	13–16 *pro* "13, 14, 15"
	7	xxvii. 5, 6 *pro* "xxiv. 5, 8"
488	1	2–7 *pro* "3, 4, 5"
	2	22 *pro* "27"
	3	xxxii. *pro* "xxii."
	4	xxxvi. 29 *pro* "xxxviii. 14"
	5	8 *pro* "7, 8"
490	1	6, 7 *pro* "5, 6, 7"
	2	6 *pro* "5, 6"
491	1	9–11 *pro* "8 ad 11"
	2	*illis* pro "*illi*"
	3	xiii. *pro* "iii."
	4	6, 7 *pro* "5, 6"
492	1	452 *pro* "453"
493	1	567 *pro* "563"
	2	4 *pro* "5"
495	1	1 *Reg.* pro "ii *Reg.*"
	2	*Fischaji* pro "*Israelis*"
	3	*novistis* pro "*novisti*"
496	1	452 *pro* "453"
497	1	489 *pro* "496"
	2	452 *pro* "453"
497	3	12 *pro* "11"
498	1	5 *pro* "4, 5"
	2	5 *pro* "14"
	3	9 *pro* "10"
499	1	viii. 5–7, 11, 12 *pro* "vii. 5, 6, 7, 12"
	2	23–25 *pro* "23, 24, 21"
500	1	*Apoc.* pro "cap."
	2	529 *pro* "60"
501	1	27 *pro* "20"
502	1	lviii. *pro* "li."
	2	2 *pro* "2, 3"
	3	cap. viii. 12 *pro* "cap. 51 viii. 12"
	4	8 *pro* "18"
503	1	22 *pro* "12"
	2	2 *pro* "1, 2"
	3	*Jerem.* pro "*Psalm.*" (*Hic est iteratio; vide mox supra.*)
	4	xxv. *pro* "xxx."
504	1	17 *pro* "7"
	2	43 *pro* "36"
505	1	*qui* pro "*quae*"
507	1	2 *pro* "2, 3"
	2	*quid* pro "*quod*"
	3	*Marc.* pro "*Matth.*"
	4	iv. *pro* "xiv."
	5	22 *pro* "12"
	6	xxxii. *pro* "xxxi."
	7	7–9 *pro* "7, 8"
	8	vii. *pro* "vi."
	9	34 *pro* "14"
	10	20 *pro* "30"
508	1	2 *Reg.* pro "1 *Reg.*"
510	1	284 *pro* "285"
513	1	xxviii. 1 ad fin. *pro* "xxxvii: 1 ad fin. *Ezech.* xxxvii: 1 ad fin."
	2	30 *pro* "20"

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
Phone: 510-642-2809
All items are subject to recall

3488
KZS9
Sw33apr Apocalypsis revelata
v.1 / E. Swedenborg

3488
KZS9
Sw33apr Apocalypsis revelata
v.1 / E. Swedenborg

Graduate Theological Union
Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709

LIBRARY USE ONLY

DEMCO

GTU Library
3 2400 00592 4265